

Criminaliteit en rechtshandhaving 2011

1

Justitie in statistiek

Criminaliteit en rechtshandhaving 2011

Ontwikkelingen en samenhangen

Eindredactie:

M.M. van Rosmalen (CBS)

S.N. Kalidien (WODC)

N.E. de Heer-de Lange (CBS)



de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak



Centraal Bureau voor de Statistiek

BOOM | **LEMMA**
UITGEVERS



Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Justitie in statistiek

Deze publicatie maakt deel uit van de reeks Justitie in statistiek die een gezamenlijke uitgave is van het WODC, het CBS en de Raad voor de rechtspraak.

Exemplaren van dit rapport kunnen worden besteld bij het distributiecentrum van Boom uitgevers Den Haag
Boom distributiecentrum te Meppel
Tel. 0522-23 75 55
Fax 0522-25 38 64
E-mail budh@boomdistributiecentrum.nl

Voor ambtenaren van het Ministerie van Veiligheid en Justitie is een beperkt aantal gratis exemplaren beschikbaar.
Deze kunnen worden besteld bij:
Bibliotheek WODC
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag
Deze gratis levering geldt echter slechts zolang de voorraad strekt.

De integrale tekst en tabellen van de publicaties in deze reeks zijn gratis te downloaden op www.wodc.nl en cbs.nl.

© 2012  CBS, WODC, Raad voor de rechtspraak

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloem-lezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

ISBN 978-90-5931-911-0
NUR 820

Voorwoord

De maatschappelijke en politieke aandacht voor het thema criminaliteit en het optreden tegen criminaliteit van politie en justitie is groot. Er zijn tal van beschouwingen, theorieën, standpunten en beleidsmaatregelen op dit gebied. Tevens is er een diversiteit aan statistische informatie beschikbaar, afkomstig van bevolkingsenquêtes, beleidsinformatie van politie en justitie en wetenschappelijk onderzoek.

De inmiddels tiende editie van de publicatie 'Criminaliteit en rechtshandhaving' van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) en sinds 2011 de Raad voor de rechtspraak, beoogt de beschikbare statistische informatie op dit gebied in ons land te bundelen en ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving in kaart te brengen.

De publicatie is bedoeld als gezaghebbend, periodiek en actueel naslagwerk en is bestemd voor een breed publiek, werkzaam in politiek, beleid, uitvoering, pers, wetenschap en onderwijs.

Deze publicatie is, anders dan vele eenmalige metingen, gericht op het verschaffen van informatie over langere tijdsperioden. Daarbij vindt, sinds 2006, jaarlijks een actualisatie plaats.

De gegevens in de voorliggende publicatie hebben in het algemeen betrekking op de periode 2005-2011.

De voorliggende editie verschijnt dit jaar voor het eerst in een op zichzelf staande reeks. Voortaan zal 'Criminaliteit en rechtshandhaving' verschijnen in de serie 'Justitie in statistiek', waar ook de publicatie 'Rechtspleging Civiel en Bestuur' onderdeel van zal uitmaken.

Volgens de slachtofferenquêtes is een kwart van de bevolking van 15 jaar en ouder in 2011 slachtoffer geworden van één of meer delicten. Dit is vergelijkbaar met 2010. Tussen 2005 en 2011 is het totale slachtofferpercentage gedaald. Eind 2011 voelde een kwart van de Nederlanders van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig. Het aantal door de politie geregistreerde misdrijven bleef in 2011 vrijwel gelijk ten opzichte van 2010 (1,2 miljoen misdrijven). Hiermee is de dalende trend in de geregistreerde criminaliteit van de afgelopen jaren tot stilstand gekomen. Na een forse afname in 2010 daalden zowel het totale aantal taakstraffen als de financiële sancties licht in 2011. Het totale aantal vrijheidsbenemende sancties steeg licht in 2011. Ook hiermee is er een eind gekomen aan de dalende trend van de afgelopen jaren. Circa 526.000 geconstateerde overtredingen zijn in 2011 op strafrechtelijke wijze behandeld. Het grootste deel daarvan werd door politie en buitengewone opsporingsambtenaren zelf afgehandeld via een transactie of een strafbeschikking. In 2011 handelde het Centraal Justitieel Incassobureau 9,7 miljoen verkeersovertredingen af; 11% minder dan in 2010. Overheid, bedrijven en particulieren leden op jaarbasis naar

schatting 17,7 miljard euro schade door tegen hen gepleegde criminaliteit. In 2010 is door hen 12,7 miljard euro uitgegeven aan veiligheidszorg. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van 2005.

‘Criminaliteit en rechtshandhaving’ wordt niet alleen in boekvorm uitgebracht, maar is ook verkrijgbaar in pdf-formaat via de websites van het WODC en het CBS. Op deze websites zijn de tabellen uit bijlage 4 ook in Excel-formaat weergegeven. Anders dan in het boek zijn daarin ook cijfers opgenomen over jaren voorafgaand aan 2005. In de StatLine-database van het CBS (te raadplegen via www.cbs.nl) is eveneens statistische informatie op het terrein van criminaliteit en rechtshandhaving opgenomen.

Aan deze publicatie werkten velen mee. Wij bedanken in de eerste plaats de eindredactie en de auteurs voor hun bijdragen. Daarnaast bedanken wij de medewerkers van de verschillende justitiële diensten en instellingen voor het leveren van de benodigde statistische informatie en de leden van de stuurgroep en de reviewers voor hun constructieve commentaren en adviezen.

Directeur WODC
Prof. dr. F.L. Leeuw

Directeur-Generaal van de Statistiek CBS
Drs. G. van der Veen

Directeur Strategie en Ontwikkeling van de Raad voor de rechtspraak
Dr. F. van Dijk

Inhoud

1	Inleiding	13
	<i>M.M. van Rosmalen, S.N. Kalidien en F.P. van Tulder</i>	
1.1	Opbouw van de publicatie	15
1.2	Kanttekeningen	17
2	Het Nederlandse strafrechtssysteem	21
	<i>J.B.J. van der Leij</i>	
2.1	Centrale begrippen en personen in de strafrechtspleging	21
2.1.1	Strafbaar feit en het straf(proces)recht	21
2.1.2	De verdachte	23
2.1.3	Het slachtoffer	24
2.1.4	De getuige	25
2.1.5	De deskundige	26
2.2	Opsporing en bestuurlijke handhaving	26
2.2.1	De politie	28
2.2.2	De Koninklijke Marechaussee	29
2.2.3	De bijzondere opsporingsdiensten	29
2.2.4	De Rijksrecherche	30
2.2.5	Afhandeling door de politie	30
2.2.6	Bestuurlijke handhaving	32
2.3	De vervolging	34
2.3.1	Het Openbaar Ministerie	34
2.3.2	Het voorkomen van vervolging door het Openbaar Ministerie: sepot en transactie	35
2.3.3	De strafbeschikking	36
2.4	De berechting	37
2.4.1	De rechtspraak	38
2.4.2	Het onderzoek ter zitting	39
2.4.3	De beraadslaging	40
2.4.4	De uitspraak	41
2.4.5	Rechtsmiddelen: hoger beroep en cassatie	41
2.4.6	Straffen en maatregelen	42
2.5	De tenuitvoerlegging	47
2.5.1	De Dienst Justitiële Inrichtingen	48
2.5.2	Het Centraal Justitieel Incassobureau	50
2.6	Overige instellingen die betrokken zijn bij de strafrechtspleging	51
2.6.1	De reclassering	51
2.6.2	De Raad voor de Kinderbescherming	52
2.6.3	De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Inspectie voor de Sanctietoepassing	53
2.6.4	De raden voor rechtsbijstand	53
2.6.5	Het Nederlands Forensisch Instituut en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie	54
2.6.6	Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie	54

2.6.7	Slachtofferhulp Nederland	55
2.6.8	Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en het Waarborgfonds Motorverkeer	55
3	Criminaliteit en slachtofferschap	57
	<i>H.W.J.M. Huys</i>	
3.1	Ondervonden criminaliteit	59
3.1.1	Door burgers ondervonden criminaliteit	59
3.1.2	Door bedrijven ondervonden criminaliteit	63
3.2	Kenmerken van slachtoffers van criminaliteit	65
3.2.1	Kenmerken van burgers als slachtoffer	66
3.2.2	Kenmerken van bedrijven als slachtoffer	67
3.3	Reacties op ondervonden criminaliteit	68
3.3.1	Melding en aangifte van door burgers ondervonden delicten	68
3.3.2	Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten	72
3.3.3	Beroep op slachtofferhulp	74
3.4	Beveiliging tegen criminaliteit	77
3.4.1	Maatregelen van burgers	78
3.4.2	Maatregelen van bedrijven	79
3.5	De beleving van criminaliteit	80
4	Misdrijven en opsporing	85
	<i>A.Th.J. Eggen en R.J. Kessels</i>	
4.1	Geregistreerde en opgehelderde criminaliteit	87
4.2	Verdachten van misdrijven	97
4.2.1	Geregistreerde verdachten	98
4.2.2	Aangehouden verdachten	101
4.3	Minderjarige verdachten van misdrijven	109
4.3.1	Geregistreerde minderjarige verdachten	109
4.3.2	Aangehouden minderjarige verdachten	112
5	Vervolging	121
	<i>M. Brouwers en A.Th.J. Eggen</i>	
5.1	Misdrijfzaken tegen alle verdachten	122
5.1.1	Ingeschreven misdrijfzaken	122
5.1.2	Afgedane misdrijfzaken	123
5.2	Misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten	130
5.2.1	Ingeschreven misdrijfzaken	131
5.2.2	Afgedane misdrijfzaken	131
5.3	Doorlooptijden in misdrijfzaken OM	136
6	Berechting	139
	<i>M. Brouwers en A.Th.J. Eggen</i>	
6.1	Berechting in eerste aanleg van alle verdachten	140
6.1.1	Wijze van afdoening	141

6.1.2	Opgelegde sancties	143
6.2	Berechting in eerste aanleg van minderjarige verdachten	153
6.2.1	Wijze van afdoening	153
6.3	Doorlooptijden	164
6.4	Berechting in hoger beroep en in cassatie	165
7	Tenuitvoerlegging van sancties	169
	<i>S.N. Kalidien</i>	
7.1	Intramurale sancties	170
7.1.1	Tenuitvoerlegging van sancties in het gevangeniswezen	170
7.1.2	Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel	177
7.1.3	Tenuitvoerlegging van sancties in de justitiële jeugdinrichtingen	181
7.2	Extramurale sancties	183
7.2.1	Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen	184
7.2.2	Tenuitvoerlegging van toezichten	185
7.2.3	Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen	185
7.2.4	Tenuitvoerlegging van de Halt-straf	187
7.3	Financiële sancties	188
7.3.1	Tenuitvoerlegging van de geldsomtransactie	188
7.3.2	Tenuitvoerlegging van de strafbeschikking	190
7.3.3	Tenuitvoerlegging van de geldboete	191
7.3.4	Tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel	191
7.3.5	Tenuitvoerlegging van de schadevergoedingsmaatregel	191
8	Overtredingen	195
	<i>F.P. van Tulder en H.G. Aten</i>	
8.1	Overtredingen volgens de strafrechtelijke weg	198
8.1.1	Politie en RDW	198
8.1.2	Vervolgning van overtredingen	200
8.1.3	Berechting van overtredingen	203
8.1.4	Tenuitvoerlegging bij overtredingen	204
8.2	Behandeling van overtredingen volgens de WAHV	206
8.2.1	WAHV-beschikkingen	206
8.2.2	Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij OM	206
8.2.3	Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij de rechter	208
8.3	Overtredingen volgens de bestuursrechtelijke weg	211
9	De strafrechtsketen in samenhang	215
	<i>E.C. Leertouwer, R.F. Meijer en S.N. Kalidien</i>	
9.1	De strafrechtsketen in samenhang	216
9.1.1	Misdrijven in de strafrechtsketen	216
9.1.2	Vermogensmisdrijven	224
9.1.3	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	226
9.1.4	Gewelds- en seksuele misdrijven	229

9.1.5	Drugsmisdrijven	232
9.2	Misdrijven gepleegd door minderjarigen	235
9.2.1	Minderjarigen in de strafrechtsketen	236
9.2.2	Vermogensmisdrijven gepleegd door minderjarigen	242
9.2.3	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag gepleegd door minderjarigen	244
9.2.4	Gewelds- en seksuele misdrijven gepleegd door minderjarigen	247

10 Kosten van criminaliteit 251

D.E.G. Moolenaar, B. Nauta en F.P. van Tulder

10.1	Maatschappelijke schade van criminaliteit	252
10.1.1	Schade voor bedrijven en instellingen	253
10.1.2	Schade voor huishoudens	254
10.1.3	Schade voor de overheid	254
10.1.4	Schade voor meerdere partijen	256
10.2	Uitgaven aan veiligheidszorg	256
10.2.1	Preventie	257
10.2.2	Opsporing	259
10.2.3	Vervolging	261
10.2.4	Berechting	262
10.2.5	Tenuitvoerlegging	264
10.2.6	Ondersteuning van daders en (ex-)verdachten	265
10.2.7	Ondersteuning van slachtoffers	267
10.3	Personele en materiële uitgaven veiligheidszorg	268
10.4	Kostprijzen en productie-indicatoren	270
10.4.1	Kostprijzen	270
10.4.2	Uitgaven per eenheid product	275
10.4.3	Uitgaven per delict	276
10.5	Ontvangsten uit veiligheidszorg	278

11 Nederland in internationaal perspectief 283

P.R. Smit en H. Goudriaan

11.1	Kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen	284
11.2	Slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens	286
11.2.1	Trends in ondervonden criminaliteit vanaf 2004	287
11.2.2	Trends in onveiligheidsgevoelens vanaf 2004	290
11.3	Opsporing	292
11.3.1	Aard, omvang en ontwikkeling van geregistreerde criminaliteit	292
11.3.2	Verdachten van misdrijven	293
11.4	Vervolging, berechting en tenuitvoerlegging	295
11.5	Ontwikkelingen in de periode 1990-2007	298

Literatuur		307
Bijlage 1	Medewerkers C&R 2011	311
Bijlage 2	Standaardclassificatie misdrijven	313
Bijlage 3	Informatiebronnen en methodenbeschrijvingen	319
Bijlage 4	Tabellen	361
	Tabellen bij hoofdstuk 3	362
	Tabellen bij hoofdstuk 4	383
	Tabellen bij hoofdstuk 5	435
	Tabellen bij hoofdstuk 6	497
	Tabellen bij hoofdstuk 7	582
	Tabellen bij hoofdstuk 8	598
	Tabellen bij hoofdstuk 9	607
	Tabellen bij hoofdstuk 10	610
	Tabellen bij hoofdstuk 11	636
Bijlage 5	Afkortingen	647
Bijlage 6	Stroomschema justitieketen	651
Bijlage 7	Trefwoordenregister	655

1 Inleiding

M.M. van Rosmalen, S.N. Kalidien en F.P. van Tulder

De bestrijding van criminaliteit en de rechtshandhaving zijn al vaker belangrijke pijlers van het kabinetsbeleid geweest. Dat gold zeker ook voor het kabinet-Rutte,¹ dat in zijn beleidsprogramma stelde: 'Veiligheid is een kerntaak van de overheid. (...) Het moet veiliger worden op straten, in wijken en de openbare ruimte. Het daadkrachtig aanpakken van straat-terreur, overlast, intimidatie, agressie, geweld en criminaliteit vraagt om een zichtbaar, gezaghebbend en doortastend optreden van politie en justitie'. (Regeerakkoord, september 2010).

Is er sprake van toenemende onveiligheid? Voor de beantwoording van deze en andere gerelateerde vragen en een goede onderbouwing van hun beleid, opvattingen en berichtgeving kunnen beleidsmakers, politici, wetenschappers en pers goede statistische informatie gebruiken.

Criminaliteit is een veelomvattend begrip voor alle gedragingen die bij wet zijn verboden, van te hard rijden tot moord. Dit maakt dat het presenteren van bijvoorbeeld het 'totale aantal delicten' maar een beperkte informatieve waarde heeft. Een onderscheid naar verschillende typen misdrijven (en overtredingen) is informatiever. Maar een uitsplitsing naar delicttype kan op veel manieren worden gemaakt en is daardoor al gauw een bron van verwarring. De vraag of 'diefstal met geweld' moet worden geteld als 'diefstal' of als 'geweld' is slechts één van de vele vragen die moeten worden beantwoord.

Criminaliteit kan worden gemeten door burgers of bedrijven te vragen hoe vaak zij in een bepaald jaar slachtoffer zijn geweest van een delict. Maar ook door het aantal door de politie of andere (opsporings)instanties geregistreerde misdrijven of overtredingen te tellen. Maar wat zeggen de uit enquêtes of registraties verkregen criminaliteitscijfers werkelijk over de omvang van de gepleegde criminaliteit? Is criminaliteit eigenlijk wel de som van alle (door bedrijven, burgers en instellingen) onder-vonden delicten? Telt een door één persoon gemaakt computervirus dat honderdduizend slachtoffers maakt, voor één delict of voor honderd-duizend delicten? Omdat van veel delicten geen aangifte wordt gedaan, en omdat de politie en andere opsporingsinstanties niet bij elke melding of constatering van een delict een proces-verbaal opmaken, is de waarneming onvolledig en kan het voor de beschrijving van de criminaliteits-ontwikkeling uitmaken welke bron en definitie gebruikt worden.

De omvang van de criminaliteit en de mate van rechtshandhaving zijn niet altijd eenvoudig en eenduidig te meten. Cijfers daarover zijn soms moeilijk te interpreteren, maar zij voorzien in een grote behoefte.

Het grote belang van betrouwbare cijfers over criminaliteit en rechts-handhaving heeft ertoe geleid dat het Wetenschappelijk Onderzoek- en

1 Het kabinet-Rutte is demissionair sinds 23 april 2012.

Documentatiecentrum (WODC) van het toenmalige ministerie van Justitie en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in 1998 een samenwerkingsverband zijn aangegaan met als doel een gezaghebbende publicatiereeks op te zetten met het karakter van een statistisch naslagwerk. Deze samenwerking heeft geresulteerd in de publicatiereeks 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (C&R), waarin het thans voorliggende rapport de tiende editie is. Sinds 2011 is de samenwerking tussen WODC en CBS uitgebreid met de Raad voor de rechtspraak (Rvdv), waardoor het scala aan gegevens en expertise is verbreed. De publicatiereeks beoogt ontwikkelingen in en samenhangen tussen criminaliteit en rechtshandhaving periodiek en systematisch in kaart te brengen en biedt statistische informatie ter ondersteuning van de beantwoording van vele vragen op het gebied van criminaliteit en rechtshandhaving. De publicatie is bedoeld voor iedereen die is geïnteresseerd in kwantitatieve informatie over criminaliteit en rechtshandhaving: beleidsmakers, politici, journalisten, wetenschappers en anderen.

In C&R worden ontwikkelingen tot op zekere hoogte 'geduid'. Dat wil zeggen dat C&R beschrijvingen van ontwikkelingen en een toelichting daarbij geeft. Tevens komen de wijze van totstandkoming van de cijfers, de daarbij gehanteerde definities en de mogelijke trendbreuken door wijzigingen in gehanteerde meetmethoden aan de orde. Voor achtergronden is het daarom raadzaam om niet alleen de in deze publicatie gepresenteerde tabellen (zie bijlage 4) te raadplegen, maar ook de bijbehorende toelichtingen in de corresponderende hoofdstukken en de bronbeschrijvingen (zie bijlage 3). C&R geeft géén verklaringen bij de geconstateerde ontwikkelingen en is terughoudend in het geven van interpretaties, tenzij er sprake is van een duidelijke relatie met een wijziging in wet- en regelgeving.

De toegevoegde waarde van C&R is niet alleen gelegen in het bijeenbrengen van statistische informatie, waarvan veel al elders is gepubliceerd. Door de informatie over de verschillende onderdelen met elkaar in verband te brengen, wordt ook de *samenhang* in de strafrechtsketen kwantitatief in beeld gebracht: hoe verhouden ontwikkelingen in de geregistreerde criminaliteit zich tot de ontwikkelingen verderop in de strafrechtsketen, zoals het aantal transacties, schuldigverklaringen en door de rechter opgelegde straffen? En, hoe verhouden deze ontwikkelingen zich tot de uitgaven aan de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen?

Een belangrijk deel van de in C&R gebruikte informatie komt van uit registratiesystemen afgeleide gegevensbestanden die worden beheerd en geanalyseerd door het CBS. Ook het ministerie van Veiligheid en Justitie en de verschillende justitiële ketenpartners, onder meer het Centraal Justitieel Incassobureau, de Dienst Justitiële Inrichtingen, Reclasse-
ring Nederland en de Raad voor de Kinderbescherming, hebben eigen registratiesystemen. Hetzelfde geldt voor de Raad voor de rechtspraak.

Uit de meeste van deze bronnen wordt jaarlijks statistische informatie gepubliceerd in persberichten, jaarverslagen of anderszins. Daarnaast leveren deze partners op verzoek op maat gemaakte overzichten voor C&R. Een aantal kanttekeningen daarbij komt in paragraaf 1.2 aan de orde.

Deze tiende editie van C&R verschilt slechts gering van de vorige editie (Kalidien & De Heer-de Lange, 2011). De ontwikkelingen in en de samenhang tussen criminaliteit en rechtshandhaving worden in deze publicatie doorgaans beschreven vanaf 2005 tot en met 2011.² Op de websites van zowel het WODC als het CBS worden de tabellen gepresenteerd waarin de cijfers zo ver mogelijk teruggaan. Hierdoor kan het voorkomen dat een volledige tabel niet in druk is opgenomen, maar uitsluitend online is te raadplegen. Zo bevat bijvoorbeeld tabel 3.1 uitsluitend gegevens over jaren vóór 2005, en is daarom niet opgenomen in de gedrukte versie van deze publicatie.

Vanaf de voorgaande editie van C&R wordt de nieuwe classificatie van misdrijven van het CBS gehanteerd. Om de overgang van de oude delictindeling naar de nieuwe delictindeling inzichtelijk te maken is er toen voor gekozen om in de tabellenbijlage van C&R 2010 naast de nieuwe delictindeling voor de hoofdstukken 4, 5 en 6 ook de oude delictindeling op hoofdgroep weer te geven. In de huidige editie van C&R wordt alleen nog de nieuwe indeling weergegeven.³

Tot slot is ook dit jaar weer in een apart hoofdstuk aandacht besteed aan overtredingen.⁴

1.1 Opbouw van de publicatie

De publicatie is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 (Het Nederlandse strafrechtssysteem) geeft een beschrijving van het Nederlandse strafrechtssysteem en laat zien welke instanties en actoren in dit systeem een rol spelen. Het hoofdstuk kan dienen als referentiekader voor de overige hoofdstukken.

Hoofdstuk 3 (Criminaliteit en slachtofferschap) laat zien hoe vaak burgers en bedrijven slachtoffer worden van verschillende soorten criminaliteit. Verder wordt aandacht besteed aan kenmerken van de burgers en

2 In enkele gevallen worden ontwikkelingen vanaf een later of eerder jaar beschreven, afhankelijk van de beschikbaarheid van cijfers of om zo een beter beeld van de ontwikkeling te kunnen weergeven. Onder andere in hoofdstuk 11 worden ontwikkelingen vanaf 1995 of eerder beschreven, omdat er zo een beter beeld van de ontwikkeling kon worden weergegeven. In hoofdstuk 10 worden ontwikkelingen om redenen van eenduidigheid in dit hoofdstuk beschreven tot en met 2010. In hoofdstuk 4 worden de aangehouden verdachten wegens de beschikbaarheid van de cijfers ook beschreven tot en met 2010.

3 Voor de oude delictindeling wordt verwezen naar C&R 2010.

4 Behalve in hoofdstuk 8, dat specifiek over overtredingen gaat, worden in hoofdstuk 10 ook overtredingen meegenomen. In enkele andere gevallen kan het voorkomen dat in de cijfers ook overtredingen zijn meegeteld. In dit geval wordt dit expliciet vermeld.

bedrijven die slachtoffer worden, aan de materiële en immateriële gevolgen van slachtofferschap, aan onveiligheidsgevoelens, aan preventiemaatregelen ter voorkoming of als gevolg van criminaliteit en aan het beroep op slachtofferhulp.

Hoofdstuk 4 (Misdrijven en opsporing) beschrijft de aard en omvang van de door de politie geregistreerde misdrijven: hoeveel processen-verbaal zijn door de politie opgemaakt, om wat voor misdrijven gaat het, hoeveel zaken zijn opgehelderd? Daarnaast wordt het aantal geregistreerde en aangehouden verdachten beschreven en wordt een beeld geschetst van de kenmerken van verdachten. Een aparte paragraaf belicht de minderjarige verdachten.

Hoofdstuk 5 (Vervolging) gaat een stap verder in de strafrechtsketen en geeft een beschrijving van de instroom en afdoening van misdrijfzaken in eerste aanleg door het Openbaar Ministerie (OM). Daarnaast komt de aard van de behandelde misdrijven aan bod. Ook hier komen de minderjarigen apart aan de orde.

Hoofdstuk 6 (Berechting) beschrijft de wijze van afdoening door de rechter en de daarbij opgelegde straffen en maatregelen, zowel voor alle misdrijfzaken als specifiek de zaken met minderjarige verdachten.

Hoofdstuk 7 (Tenuitvoerlegging van sancties) beschrijft de tenuitvoerlegging van verschillende soorten strafrechtelijke sancties tegen meerderjarigen en minderjarigen in Nederland. Sancties die ten uitvoer worden gelegd door onder andere de verschillende sectoren van de Dienst Justitiële Inrichtingen, Reclassering Nederland, de Raad voor de Kinderbescherming en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) worden hier belicht.

Hoofdstuk 8 (Overtredingen) beschrijft de behandeling van overtredingen op de verschillende mogelijke manieren. Hierbij is vooral informatie bekend over verkeersovertredingen en (andere) overtredingen die door politie en bijzondere opsporingsdiensten strafrechtelijk of anderszins worden afgehandeld. Ook door bestuurorganen geconstateerde overtredingen komen aan bod, maar slechts voor een beperkt deel, omdat de behandeling, registratie en rapportage op dit gebied, met name bij gemeenten, erg versnipperd en onvolledig is.

Hoofdstuk 9 (De strafrechtsketen in samenhang) brengt de stromen en ontwikkelingen in de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen bij elkaar en beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen en de samenhang daartussen. In dit hoofdstuk wordt eveneens apart aandacht besteed aan de minderjarigen.

Hoofdstuk 10 (Kosten van criminaliteit) beschrijft de overheidsuitgaven aan criminaliteit en ook de uitgaven van bedrijven en particuliere instellingen aan veiligheidszorg. Hiermee worden de activiteiten bedoeld die tot doel hebben criminaliteit, verloedering en overlast te voorkomen of te bestraffen en onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Ook de ontwikkeling

van de kostprijzen van de behandeling van misdrijven en overtredingen in de strafrechtelijke keten komt aan de orde.

Hoofdstuk 11 (Nederland in internationaal perspectief) plaatst de Nederlandse gegevens in internationaal perspectief: hoe verhoudt de omvang en ontwikkeling van de criminaliteit en de strafrechtelijke reactie daarop in Nederland zich tot die in andere Europese landen en enkele landen daarbuiten?

Voor de hoofdstukken 3 tot en met 11 zijn de bijbehorende tabellen in een aparte bijlage (bijlage 4) bijeen gezet. De overige bijlagen bevatten een lijst met namen van personen die hebben meegewerkt aan deze editie van C&R (bijlage 1), de in deze publicatie gehanteerde Standaardclassificatie misdrijven CBS (bijlage 2), de in deze publicatie gebruikte statistische bronnen (bijlage 3), een overzicht van de in deze publicatie gehanteerde afkortingen (bijlage 5), een stroomschema van de justitiële keten van misdrijven en overtredingen (bijlage 6) en een trefwoordenregister (bijlage 7).

Ook in deze editie van C&R wordt voortgebouwd op voorgaande edities. Hierdoor komt het voor dat nog (dankbaar) gebruik is gemaakt van tekstgedeelten van auteurs van voorgaande edities.

1.2 Kanttekeningen

De nadruk ligt in dit boek op misdrijven. Met betrekking tot de categorisering van misdrijven is in dit boek gekozen voor de Standaardclassificatie misdrijven van het CBS (zie bijlage 2). Deze indeling is gebaseerd op wet-artikelen. De consequentie van deze keuze is dat vormen van criminaliteit die zich niet laten definiëren in termen van wetartikelen, buiten beeld blijven.

Waar in dit boek wordt gesproken over ‘rechtbankstrafzaken’ worden misdrijfzaken bedoeld die door het Openbaar Ministerie of de rechter worden afgedaan.

Voor deze publicatie zijn diverse bronnen gebruikt. Elke bron kent zijn waarde, maar ook zijn beperkingen. De uitkomsten van slachtoffer-enquêtes zijn gebaseerd op steekproeven. Daardoor is het bijvoorbeeld niet mogelijk om betrouwbare uitsplitsingen te maken naar weinig voorkomende delicttypen, omdat de aantallen in de enquêtes relatief klein zijn. Bovendien zijn de uitkomsten van deze enquêtes gebaseerd op de beleving van misdrijven door individuele slachtoffers. Deze kunnen afwijken van die van politie en justitie. Doordat van ernstige delicten waarschijnlijk vaker aangifte wordt gedaan dan van minder ernstige delicten, zullen de minder ernstige delicten over het algemeen beter door slachtofferenquêtes in beeld worden gebracht dan door de statistieken

van de politie. Delicten waarbij geen directe slachtoffers vallen of hoeven te vallen (de zogenoemde 'slachtofferloze delicten'), zoals drugshandel, rijden onder invloed of rijden door rood licht, worden via slachtoffer-enquêtes in het geheel niet waargenomen. Voor het in beeld krijgen van dit soort delicten is de CBS-Politiestatistiek van waarde.

Cijfers die afkomstig zijn uit de registratie van politie en justitie kennen echter ook beperkingen. Ten eerste hebben ze alleen betrekking op de feiten of zaken die de betreffende instantie registreert. Zo zal de politie vernielingen of diefstallen die niet worden aangegeven, niet registreren. Hetzelfde geldt voor 'slachtofferloze' delicten, zolang de politie deze delicten niet op het spoor komt. Dit laatste geeft al aan dat ook het beleid en de technische mogelijkheden van de betrokken instanties invloed op de cijfers kunnen hebben. Als de politie meer aandacht besteedt aan alcoholgebruik van automobilisten of aan geweldsdelicten waar de politie zelf of een werknemer met een publieke taak slachtoffer van is, of nieuwe opsporingsmethoden gaat hanteren, kan dit invloed hebben op het aantal geregistreerde misdrijven. Ontwikkelingen in de geregistreerde criminaliteit zijn dus niet alleen het gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen in de gepleegde criminaliteit, maar dienen tevens te worden geïnterpreteerd tegen de achtergrond van mogelijke veranderingen in gedrag rond aangifte en in beleid op het gebied van registratie en vervolging. Dit geldt ook verderop in de strafrechtelijke keten, bijvoorbeeld bij de geschetste ontwikkelingen in vervolging en berechting. De kwaliteit van de verkregen statistische informatie is in het algemeen afhankelijk van die van de achterliggende registratiesystemen. Deze systemen zijn over het algemeen ondersteunend aan de doelstellingen en inrichting van de werkprocessen van de betrokken instanties. Dit kan betekenen dat informatie die maatschappelijk gezien interessant is, maar niet van belang is voor het werkproces van de betreffende instantie, niet beschikbaar is. Het betekent ook dat in de registratiesystemen gehanteerde definities kunnen verschillen tussen verschillende organisaties, met als gevolg dat de daaruit afgeleide statistische informatie uit verschillende bronnen niet op elkaar aansluit. Veranderingen in registratiesystemen kunnen eveneens een probleem vormen. Daardoor kan de consistentie tussen waarnemingen in verschillende jaren in het gedrang komen. Een majeur voorbeeld hiervan van recente datum is de invoering van het GPS-systeem, dat in de plaats moet komen van COMPAS. Onduidelijk is nog hoe groot bovengenoemde effecten precies zijn en in welke mate ze blijvend zijn (zie hoofdstuk 5 en 6).⁵

5 In deze publicatie wordt voor het onderdeel vervolging en berechting gebruikgemaakt van de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken, waarbij de primaire bronssystemen COMPAS en GPS worden bevestigd. Het Parket-Generaal (PaG) hanteert een beleidsinformatiesysteem (OMDATA), waarin zowel COMPAS- als GPS-zaken zijn verwerkt. Definitieverschillen, verschillen in meetmomenten en bevragingswijze kunnen verschillen in de uitkomsten van CBS en PaG tot gevolg hebben (zie bijlage 3).

Voor een volledig beeld van de voornaamste kenmerken en beperkingen van de in deze publicatie gehanteerde bronnen wordt verwezen naar bijlage 3.

2 Het Nederlandse strafrechtssysteem

J.B.J. van der Leij

Het strafrechtssysteem is het geheel van instellingen dat belast is met de handhaving van het strafrecht in Nederland,¹ ofwel met de strafrechtspleging. Deze bestaat uit de fasen van opsporing, vervolging, berechting en tenuitvoerlegging van opgelegde straffen en maatregelen. Daarnaast kunnen – buiten de eigenlijke strafrechtspleging om – tegenwoordig bepaalde bestuursorganen strafbeschikkingen uitvaardigen ter handhaving van bestuurlijke ordeningswetgeving. Het aantal wetten dat voorziet in door bestuursorganen op te leggen sancties is de afgelopen jaren sterk toegenomen en daarom reden om in dit hoofdstuk ook kort aandacht te besteden aan deze bestuursrechtelijke handhavingsmechanismen. Het hoofdstuk begint in paragraaf 2.1 met een omschrijving van enkele begrippen en actoren die centraal staan binnen de strafrechtspleging. In de daaropvolgende paragrafen komen de opsporingsfase, inclusief een korte beschrijving over de bestuurlijke handhaving (paragraaf 2.2), de fase van de vervolging (paragraaf 2.3), van de berechting (paragraaf 2.4) en die van de tenuitvoerlegging (paragraaf 2.5) aan bod. In paragraaf 2.6 worden nog enkele andere belangrijke actoren en instellingen besproken die, op indirecte wijze, ook betrokken zijn bij het functioneren van de strafrechtspleging.

2.1 Centrale begrippen en personen in de strafrechtspleging

Deze paragraaf gaat allereerst kort in op de begrippen ‘strafbaar feit’ en ‘straf(proces)recht’. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de verdachte, het slachtoffer, de getuige en de deskundige.

2.1.1 *Strafbaar feit en het straf(proces)recht*

De term ‘strafbaar feit’ is onlosmakelijk verbonden aan het begrip ‘criminaliteit’, dat verwijst naar alle soorten menselijke gedragingen die door de wetgever strafbaar zijn gesteld. Een strafbaar feit is een gedraging (een combinatie van doen en nalaten) waarop een straf is gesteld (strafbedreiging) en dat aanleiding kan geven tot een strafvervolging. Strafbare feiten worden ook wel *delicten* genoemd en zijn beschreven in het Wetboek van Strafrecht en in bijzondere wetten, bijvoorbeeld in de Wegenverkeerswet 1994, de Opiumwet, de Wet wapens en munitie en de Wet op de economische delicten.

1 Sinds 10 oktober 2010 hebben Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Caribisch Nederland) een nieuwe status als bijzondere gemeenten, waarmee zij direct bij Nederland horen. De Nederlandse overheid heeft vanaf die datum de bestuurstaken van de regering van de Nederlandse Antillen overgenomen. Na 10 oktober 2010 is ook de Antilliaanse wetgeving blijven gelden, tenzij een nieuwe (aanpassings)wet de Antilliaanse wet heeft vervangen. De Nederlandse wetgeving wordt stapgewijs in Caribisch Nederland doorgevoerd, maar in de eerste vijf jaar zal in Caribisch Nederland vooral Antilliaanse wetgeving van kracht blijven. Niettemin is op 10 oktober 2011 de Wet afbreking zwangerschap ook van toepassing verklaard in Caribisch Nederland.

Er wordt een onderscheid gemaakt in soorten strafbare feiten, namelijk *misdrijven* en *overtredingen*.² Overtredingen zijn relatief lichte feiten, misdrijven zijn ernstigere feiten.³ Voorbeelden van misdrijven zijn verkrachting, mishandeling, inbraak en diefstal. Openbare dronkenschap en rijden zonder rijbewijs zijn voorbeelden van overtredingen. De wet geeft steeds aan of er sprake is van een misdrijf of van een overtreding.⁴ De *commune* strafbare feiten staan omschreven (gecodeficieerd) in Boek II (misdrijven) en Boek III (overtredingen) van het Wetboek van Strafrecht (Sr).⁵ Bij de bijzondere wetten is vaak voor een andere indeling gekozen, waarbij in een specifieke bepaling het onderscheid tussen misdrijven en overtredingen is neergelegd.⁶

Voor alle strafbare feiten geeft de wet aan welke straf maximaal kan worden opgelegd. Elk delict heeft een eigen wettelijk strafmaximum. De rechter mag niet zwaarder straffen dan dit specifieke maximum.⁷ Natuurlijk kan de rechter wel een lagere straf opleggen. De absolute ondergrens wordt gevormd door het rechterlijk pardon, dit wil zeggen dat de rechter de mogelijkheid heeft om bij een veroordeling in het geheel geen straf (of maatregel) op te leggen. Wordt er wel een straf opgelegd, dan geldt voor een aantal strafsoorten een algemeen wettelijk strafminimum.⁸ Het geheel van strafbare feiten en de daarbij behorende strafbedreigingen wordt ook wel het *materiële strafrecht* genoemd. De strafbaar gestelde gedragingen en de manier waarop de overheid daarop reageert, zijn neergelegd in de wet. 'Geen feit is strafbaar dan uit kracht van een daaraan voorafgegane wettelijke strafbepaling', aldus artikel 1 lid 1 Sr. Dit artikel wordt beschouwd als de formulering van het aan het Nederlandse strafrecht ten grondslag liggende legaliteitsbeginsel. Dit houdt in dat in het Nederlandse strafrecht niemand veroordeeld kan worden voor een feit dat niet bij wet strafbaar is gesteld. Bovendien is een feit alleen strafbaar als het op het moment dat het plaatsvond volgens de wet een strafbaar feit was. De wetgever mag niet met terugwerkende kracht feiten strafbaar stellen (art. 1 lid 2 Sr).

Naast het materiële strafrecht kennen we het *formele strafrecht*, oftewel het strafprocesrecht. Het formele strafrecht is beschreven in het Wetboek van Strafvordering (Sv) en regelt op welke wijze en door welke personen

2 Vroeger, dat wil zeggen vóór 1886, bestond er een driedeling in strafbare feiten, namelijk misdrijven, wanbedrijven en overtredingen.

3 Een onderliggend criterium op basis waarvan het ene delict als een misdrijf en het andere als een overtreding kan worden gekwalificeerd lijkt niet te bestaan. Voortvloeiend uit het onderscheid zijn wel enkele verschillen te duiden. Zo kan voor een overtreding geen gevangenisstraf worden opgelegd, enkel hechtenis.

4 De wet geeft geen definitie van de begrippen overtreding en misdrijf.

5 Met het *commune* strafrecht wordt bedoeld het 'gewone' strafrecht, in tegenstelling tot het bijzondere strafrecht, zoals het economisch of het fiscale strafrecht.

6 Voor een uitgebreide behandeling van overtredingen wordt verwezen naar hoofdstuk 8.

7 Voor een aantal strafsoorten bestaat er ook een algemeen (en absoluut) geldend wettelijk strafmaximum. Dit betreft alle hoofdstraffen, zijnde gevangenisstraf, hechtenis, taakstraf en geldboete. Voor minderjarigen zie art. 77s Sr.

8 Voor alle hoofdstraffen, behalve voor de taakstraf, geldt een algemeen wettelijk strafminimum; zie paragraaf 2.5.

en instanties wordt onderzocht of een strafbaar feit is begaan en door wie en op grond van welke maatstaven wordt beslist over de strafrechtelijke sancties die kunnen volgen op een bewezen strafbaar feit. De processuele benadering van het legaliteitsbeginsel is geformuleerd in het eerste artikel van het Wetboek van Strafvordering en luidt: 'Strafvordering vindt alleen plaats op de wijze bij de wet voorzien.' Het legaliteitsbeginsel bindt de overheid aan de wet als het gaat om het inbreuk maken op de rechten en vrijheden van de burgers. In artikel 1 Sv is dit uitgewerkt voor het strafproces, hetgeen bijvoorbeeld betekent dat de rechter uitsluitend een door de wet omschreven straf mag opleggen.

Zowel het materiële als het formele strafrecht is nodig om een bijdrage te leveren aan de veiligheid van individuele burgers en van de samenleving als geheel. De bevordering van de veiligheid is in een rechtsstaat niet absoluut, maar staat in het teken van het garanderen van de vrijheid van burgers. Daarom moet tegelijkertijd sprake zijn van bescherming tegen willekeurige strafvervolgning.

2.1.2 De verdachte

Een verdachte is iemand tegen wie op grond van feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit bestaat (art. 27 Sv). In het strafrecht wordt de verdachte geacht onschuldig te zijn (*praesumptio innocentiae*) totdat een rechter definitief een uitspraak heeft gedaan en hij schuldig is bevonden. Daarom wordt de term 'verdachte' gebruikt. Door de invoering van de Wet OM-afdoening is het niet langer alleen aan de rechter overgelaten om de schuld van de verdachte vast te stellen. Ook de officier van justitie zal voorafgaande aan een OM-strafbeschikking de schuld van de verdachte moeten hebben vastgesteld, anders kan geen strafbeschikking worden opgelegd.⁹ De meeste verdachten zijn natuurlijke personen, maar ook een rechtspersoon kan verdachte zijn.

Om als verdachte te kunnen worden aangewezen, moet sprake zijn van een vermeend strafbaar feit én van een redelijk vermoeden van schuld van de betrokkene aan dat vermeende strafbare feit. Het vermoeden moet blijken uit feiten of omstandigheden, zoals getuigenverklaringen. De formele verdenking betekent dat tegen een verdachte dwangmiddelen, zoals aanhouding voor verhoor, kunnen worden toegepast (zie ook paragraaf 2.2). In beginsel mogen tegen een persoon tegen wie (nog) geen redelijk vermoeden van schuld bestaat géén strafrechtelijke dwangmiddelen worden toegepast. De Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden (Wet BOB) vormt hierop echter een uitzondering. Voor wat betreft de dwangmiddelen van stelselmatige observatie, infiltratie, opnemen van vertrouwelijke communicatie en opnemen van telecommunicatie mogen

9 De Wet OM-afdoening wordt verder besproken in paragraaf 2.3.3.

deze ook worden uitgeoefend tegen personen die (nog) geen verdachte zijn in bovengenoemde zin. In dat geval spreekt men ook wel van 'vroeg-verdachten'.

Een verdachte kan ook bepaalde rechten in het strafproces uitoefenen. Zo hoeft een verdachte niet mee te werken aan zijn eigen veroordeling door het afleggen van een belastende verklaring. Een verdachte heeft het recht om te zwijgen. Voor de aanvang van het verhoor moet een verdachte hierop worden gewezen. Andere rechten van een verdachte zijn het recht op bijstand door een raadsman,¹⁰ het recht om te worden gehoord en het recht op kennisneming van de processtukken. Een verdachte heeft verder recht op behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Wordt deze termijn overschreden, dan kan dat leiden tot strafvermindering of zelfs tot verval van het recht tot vervolging. Personen die ten onrechte verdachte zijn geweest en daarvan nadeel hebben ondervonden, kunnen een beroep doen op schadevergoeding door de overheid.¹¹

2.1.3 *Het slachtoffer*

De meeste slachtoffers van strafbare feiten zijn burgers. Maar ook bedrijven en instellingen kunnen slachtoffer zijn. In het strafproces was de rol van het slachtoffer lange tijd beperkt tot die van getuige en/of aangever. Voor bepaalde ernstige misdrijven bestaat sinds 1 januari 2005 voor slachtoffers een 'spreekrecht'.¹² In gevallen van ernstig persoonlijk slachtofferschap, zoals in zedenzaken, kan de schade ook een sterke emotionele (immateriële) component hebben. Een slachtoffer of diens nabestaande kan op de terechtzitting een verklaring afleggen over de gevolgen die het ten laste gelegde feit heeft teweeggebracht. Het spreekrecht betekent overigens niet dat het slachtoffer medebeslissingsrecht heeft gekregen in de afdoening van 'zijn' strafzaak. Op basis van de 'Wet Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces' heeft het slachtoffer onder andere recht op informatie over de strafrechtelijke procedure tegen de verdachte, recht op correcte bejegening, recht op informatie over de

10 In beginsel kiest de verdachte zelf de raadsman (art. 38 lid 1 Sv). Naast de gekozen raadsman bestaat de toegevoegde raadsman, die door de Staat wordt betaald en op wie de verdachte recht heeft als hij voor een bepaalde tijd van zijn vrijheid wordt beroofd in het kader van het onderzoek (art. 40 e.v. Sv). De raadsman geeft juridische en morele bijstand aan de verdachte, komt op voor diens belangen en is woordvoerder van de verdachte. De relatie tussen de verdachte en zijn raadsman is een vertrouwensrelatie en daarom is de raadsman verplicht tot geheimhouding van alles wat hem in die hoedanigheid door zijn cliënt wordt toevertrouwd. Ook hoeft hij daarover in rechte niet te getuigen (art. 218 Sv).

11 Het Wetboek van Strafvordering kent enkele voorzieningen voor schade die het gevolg is van de strafvorderlijke activiteiten. Een ervan is de schadevergoeding aan ex-verdachten. Een verdachte die in voorlopige hechtenis heeft gezeten zonder dat er een straf of een maatregel is opgelegd, of voor een feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten, heeft recht op een vergoeding van geleden schade. Behalve vermogensschade (verlies van inkomsten als gevolg van detentie) kan ook immateriële schade vergoed worden. Verder kent het Wetboek van Strafvordering de proceskostenvergoedingsregeling, de vergoedingsregeling voor de kosten bij voeging door een benadeelde partij en de kostenvergoedingsregeling in verband met bevelen van justitiële autoriteiten tot uitlevering of overbrenging van voorwerpen.

12 Op 1 januari 2005 trad de 'Wet invoering van spreekrecht voor slachtoffers en nabestaanden' in werking.

mogelijkheden van schadevergoeding in het kader van het strafproces, recht op kennisneming van processtukken, recht op toevoegen van stukken aan het procesdossier en recht op bijstand door een raadsman en op een tolk.¹³

Een slachtoffer van een misdrijf kan worden bijgestaan door het Bureau Slachtofferhulp. Slachtoffers van seksuele en andersoortige geweldsmisdrijven kunnen via de ‘Wet op de rechtsbijstand’ een beroep doen op een advocaat (zie art. 1 lid 1 onder f Wet op de rechtsbijstand).

Het slachtoffer kan op verschillende manieren vergoeding krijgen voor geleden materiële of immateriële schade. Het slachtoffer kan zich in het strafproces als ‘benadeelde partij’ voegen, om zodoende schadevergoeding van de dader te eisen. De strafrechter kan ook uit zichzelf de verdachte tot een schadevergoeding veroordelen: de schadevergoedingsmaatregel. Bovendien kan de rechter bij wijze van bijzondere voorwaarde een schadevergoeding opleggen of de storting van een som geld bevelen aan een instelling die de belangen van slachtoffers behartigt. Verder komt het slachtoffer soms in aanmerking voor een uitkering door een schadefonds. Ten slotte kan het slachtoffer schadevergoeding eisen via een procedure bij de civiele rechter.

2.1.4 De getuige

Personen die iets kunnen verklaren omtrent een (vermeend) strafbaar feit of over de persoon van de verdachte kunnen als getuige worden gehoord in het strafproces. Zonder getuigenverklaringen zijn de opsporing en de vervolging vaak uitermate moeilijk. Dat maakt getuigen tot belangrijke deelnemers in het strafproces. Maar een getuige is méér dan enkel een instrument bij de waarheidsvinding en in de afdoening van een strafzaak. Getuigen kunnen zelfstandige procesrechtelijke belangen hebben die soms niet stroken met de belangen van andere deelnemers in het strafproces. Dit heeft in de afgelopen jaren binnen de strafrechtspleging geleid tot een differentiatie in soorten getuigen.¹⁴ Dit heeft weer geleid tot regelgeving omtrent bedreigde en afgeschermd getuigen, maatregelen ter bescherming van getuigen en toezeggingen aan getuigen die tevens verdachte of reeds veroordeeld zijn.

Het inschakelen van getuigen door de rechter-commissaris (r-c),¹⁵ de officier van justitie, de verdachte en de zittingsrechter is geregeld in het

13 Per 1 januari 2011 is de ‘Wet Versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces’ in werking getreden. Dit is een wet van 17 december 2009, *Stb.* 2010, 1. Bijgaand is ook een nieuwe Aanwijzing slachtofferzorg (2010A029) per 1 januari 2011 in werking getreden, zie *Stcr.* 2010, 20476.

14 Soorten getuigen die in de regelgeving en rechtspraak naar voren komen zijn onder meer slachtoffergetuigen, andere kwetsbare getuigen (onder wie kinderen en personen met een verstandelijke beperking), anonieme getuigen en kroongetuigen.

15 De rechter-commissaris (r-c) is een onderzoeksrechter van een rechtbank. Een gerechtelijk vooronderzoek (GVO) wordt door deze rechter ingesteld. De waarde van een GMO is dat onpartijdig en objectief onderzoek kan worden uitgevoerd in een vroeg stadium van de strafzaak. In de loop der jaren is het GMO echter onder druk komen te staan. Zo bleek het OM de tussenkomst van een r-c in het kader

Wetboek van Strafvordering.¹⁶ Daarbij hebben getuigen in de regel een verschijnings- en een spreekplicht. Van dat laatste kunnen getuigen zich echter in bepaalde gevallen verschonen. In dat geval hoeven zij geen verklaring af te leggen of bepaalde vragen te beantwoorden. De wetgever heeft drie soorten verschoningsrechten erkend. Ten eerste kunnen de naasten van de verdachte zich verschonen, ten tweede mag de getuige zwijgen die in geval van spreken zichzelf of zijn naasten aan het gevaar van een strafrechtelijke veroordeling zou blootstellen, en ten derde heeft een aantal beroepsbeoefenaren een verschoningsrecht.¹⁷

2.1.5 De deskundige

Een van de getuige te onderscheiden persoon die door de rechter (of de r-c), de officier van justitie of de verdachte kan worden ingeschakeld, is de deskundige. De rechter kan, met het oog op de waarheidsvinding, behoefte hebben aan het oordeel van een expert, bijvoorbeeld een reclaseringswerker, een technicus, een ballistisch deskundige, een financieel deskundige, een psychiater of een psycholoog. Soms is de rechter verplicht een deskundige in te schakelen, bijvoorbeeld als de rechter tbs wil opleggen. De deskundige kan ook in het voorbereidend onderzoek of ter terechtzitting worden gehoord.

Met de Wet deskundigen in strafzaken krijgt de deskundige een eigen positie binnen het strafproces(recht).¹⁸ Uit deze wet, die per 1 januari 2010 van kracht is, komt tevens het Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen (NRGD) voort.¹⁹ Dit register is bedoeld om de kwaliteit van de inbreng van deskundigen tijdens de rechtspleging te vergroten. Dit register sluit het inschakelen van andere dan gerechtelijke deskundigen overigens niet uit. Zo kan de verdachte zelf tegenonderzoek laten verrichten en ook deskundigen laten horen.

2.2 Opsporing en bestuurlijke handhaving

Het opsporingsonderzoek begint als de politie of een opsporingsambtenaar kennisneemt van een vermoedelijk gepleegd strafbaar feit. De politie maakt onderscheid tussen strafbare feiten die de politie zelf constateert

van een GVO vaak niet zozeer te willen om onderzoek te verrichten, maar om de onderzoeksrechter in staat te stellen bepaalde dwangmiddelen toe te passen, waartoe het OM zelf geen bevoegdheid had. Met de invoering van de Wet herziening gerechtelijk vooronderzoek (*Stb.* 1999, 243) is het GVO wel gehandhaafd, maar is de verplichte tussenkomst van een r-c in het kader van een GVO behoorlijk teruggebracht.

¹⁶ Het horen van getuigen door de politie is in Nederland niet wettelijk geregeld.

¹⁷ Hierbij moet onder andere gedacht worden aan advocaten en artsen, die tevens een geheimhoudingsplicht hebben. Overigens is het verschoningsrecht niet altijd gekoppeld aan een geheimhoudingsplicht. Zo is een familielid van de verdachte die zich kan verschonen, daartoe niet wettelijk verplicht.

¹⁸ Wet van 22 januari 2009, *Stb.* 2009, 33, in werking getreden op 1 januari 2010.

¹⁹ Zie www.deskundigenregister.nl.

('haaldelicten')²⁰ en strafbare feiten die door burgers en bedrijven worden gemeld²¹ en aangegeven ('brengdelicten').

Opsporingsambtenaren zoeken naar sporen, horen getuigen en slachtoffers, houden verdachten aan en leggen alle gegevens schriftelijk vast in een proces-verbaal.²²

De eindverantwoordelijkheid voor de opsporing ligt bij het Openbaar Ministerie (OM) (zie paragraaf 2.3). De officier van justitie geeft (formeel) leiding aan het opsporingsonderzoek. Om dit onderzoek goed te kunnen doen, kan het voor de politie nodig zijn om bepaalde dwangmiddelen toe te passen. Dat zijn bevoegdheden waarmee inbreuk wordt gemaakt op de vrijheden van personen en waartoe de toestemming van de officier van justitie en in bepaalde gevallen van de rechter-commissaris nodig is. Voorbeelden van dwangmiddelen zijn doorzoekingen, het af luisteren van de telefoon, onderzoek aan kleding of het in beslag laten nemen van voorwerpen die als bewijsmiddel kunnen dienen. De wet geeft precies aan wanneer welk dwangmiddel mag worden toegepast. Belangrijke dwangmiddelen die de politie kan toepassen zijn aanhouding, ophouden voor onderzoek (maximaal 6 uur) en in verzekeringstelling (maximaal 6 dagen) als het belang van het onderzoek dat vereist.²³

Een bevel tot in verzekeringstelling wordt alléén verleend bij zwaardere strafbare feiten, waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan (zie art. 67 Sv). Na zijn aanhouding moet een verdachte binnen uiterlijk 3 dagen en 15 uur worden voorgeleid aan de rechter-commissaris. Als de officier van justitie een verdachte nog langer vast wil houden, moet hij bij de rechter-commissaris de inbewaringstelling vorderen. Hierdoor kan een verdachte nog eens 14 dagen worden vastgehouden. Binnen de termijn van de inbewaringstelling kan de politie nader onderzoek doen naar de feiten waarop de verdenking is gebaseerd. Verder kan binnen die termijn de officier van justitie aan de (raadkamer²⁴ van de) rechtbank vragen gevangenhouding van een verdachte te bevelen. De duur van de gevangenhouding is maximaal 90 dagen.²⁵

20 Door ontdekking op heterdaad of door zelf gericht onderzoek te doen.

21 Incl. anonieme meldingen.

22 Sinds 1 april 2010 is de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor van kracht, *Stcrt.* 2010, 4003 (2010A007). In deze aanwijzing staat hoe uitvoering moet worden gegeven aan het recht van een aangehouden verdachte om een raadsman te raadplegen voorafgaand aan het politieverhoor. Ook geeft de aanwijzing een regeling voor minderjarige verdachten die door de politie worden verhoord. Het recht op deze bijstand zo vroeg in het strafproces vloeit voort uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en de daarop volgende jurisprudentie van de Hoge Raad.

23 Voorbeelden hiervan zijn: het nader horen van een verdachte, de confrontatie van getuigen met de verdachte, het opsporen van een medeverdachte zonder dat de verdachte de gelegenheid heeft hem in te lichten of het achterhalen of verifiëren van de identiteit van een verdachte.

24 Voor een aantal gevallen, zoals bezwaarschrift tegen vervolging en hoger beroep tegen beslissingen van de r-c, heeft de wetgever een aparte rechterlijke voorziening ontworpen, de zogeheten raadkamer-procedure (zie art. 21 e.v. Sv).

25 In het geval de verdenking een terroristisch misdrijf betreft, kan de duur van het bevel tot gevangenneming of gevangenhouding na 90 dagen gedurende ten hoogste 2 jaren worden verlengd met periodes die een termijn van 90 dagen niet te boven gaan.

2.2.1 De politie

De Nederlandse politie is georganiseerd in 25 regionale korpsen en het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD). Een regionaal politiekorps is weer onderverdeeld in districten. Districten zijn doorgaans weer opgedeeld in basiseenheden. De taken en samenstelling van de Nederlandse politie zijn wettelijk geregeld in de Politiewet 1993. De hoofdtaken zijn enerzijds het handhaven van de openbare orde en veiligheid en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven en anderzijds de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (opsporen en oplossen van strafbare feiten).²⁶ Sinds april 2011 is daar een intensivering van het werk dat de politie nu al doet met betrekking tot dierenmishandeling bij gekomen. In dit verband wordt ook wel gesproken over de 'invoering van de dierenpolitie'.²⁷ De primaire taak van deze politieambtenaren is de aanpak van dierenmishandeling met een noodzakelijke specialistische kennis. De dierenpolitie treedt op bij dierenmishandeling en dierenverwaarlozing, maar is tevens bevoegd voor alle andere onderdelen van het politiewerk.²⁸ De politie moet volgens artikel 2 van de Politiewet haar taak uitoefenen 'in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels'. Het OM oefent het gezag uit over de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en het verrichten van taken ten behoeve van justitie.²⁹ Voor zover het gaat om het handhaven van de openbare orde in de gemeente en het verlenen van hulp is de burgemeester het bevoegde gezag. De politie heeft bij de vervulling van haar taak dus met twee gezagsdragers te maken. Hoewel er formeel een strikte scheiding is, overlappen deze taken in de praktijk. Daarom overleggen de burgemeester, de officier van justitie en het hoofd van het regionale politiekorps (de korpsbeheerder) regelmatig in het zogeheten driehoeksoverleg (zie art. 14 Politiewet).

Het KLPD houdt onder meer toezicht op het verkeer op de rijkswegen en op het scheepvaart- en vliegverkeer. Ook zorgt het KLPD voor de bewaking van de leden van het Koninklijk Huis en levert specialistische ondersteuning en materiaal. Het KLPD telt 10 diensten, waaronder de Dienst Verkeerspolitie, de Dienst Spoorwegpolitie, de Dienst Waterpolitie, de

26 Met het wetsvoorstel (*Kamerstukken II* 2006/07, 30 880) wordt de invoering van één landelijk politiekorps geregeld, waarmee het beheer van de politie wordt vereenvoudigd (Politiewet 200). Het gezag en de taken en bevoegdheden van de politie worden niet aangepast. De Minister van Veiligheid en Justitie wordt verantwoordelijk voor het beheer van de nationale politie en aan het hoofd van de organisatie staat één korpschef. De huidige 25 regiokorpsen en het KLPD gaan op in één korps dat bestaat uit 10 regionale eenheden en één of meer landelijke eenheden voor de uitvoering van de politietaken. Het voorstel is op 6 december 2011 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer.

27 Zie de gezamenlijke brief van 28 april 2011 van de Minister van Veiligheid en Justitie en de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie aan de Tweede Kamer (2011-2000113467).

28 De straffen voor dierenmishandeling zijn in oktober 2011 verhoogd, naar aanleiding van de op 7 december 2010 door de Tweede Kamer aangenomen motie-Graus/Helder (*Kamerstukken II* 2010/11, 32 500 XIII, nr. 108).

29 Tot het aantreden van het kabinet-Rutte was de Minister van Binnenlandse Zaken verantwoordelijk voor de Nederlandse politie als geheel. Nu is dat de Minister van Veiligheid en Justitie, die ook korpsbeheerder van het KLPD is en in die hoedanigheid deelneemt aan het korpsbeheerdersberaad.

Dienst Nationale Recherche en de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging.³⁰

2.2.2 De Koninklijke Marechaussee

Naast de civiele politie kent Nederland politie met een militaire status: de Koninklijke Marechaussee. De (onder)officieren en andere militairen van de Koninklijke Marechaussee zijn opsporingsambtenaren met een beperkte taak. Zij mogen alleen optreden in gevallen die door de Minister van Veiligheid en Justitie³¹ in overeenstemming met de Minister van Defensie zijn bepaald (zie art. 141 sub c Sv). De taken van de Koninklijke Marechaussee bestaan uit civiele en militaire taken. De Koninklijke Marechaussee behoort tot de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie. Eén van de civiele taken is de beveiliging van Nederlandse luchthavens. Onder de militaire taken van de Koninklijke Marechaussee valt onder andere de uitvoering van de politietaak voor de Nederlandse strijdkrachten.

2.2.3 De bijzondere opsporingsdiensten

Naast de politie hebben ook bijzondere opsporingsdiensten de bevoegdheid tot opsporing van strafbare feiten. De bijzondere opsporingsdiensten (BOD) vallen onder verschillende ministeries en hebben een specifieke opsporingstaak op het beleidsterrein waarvoor de betrokken minister verantwoordelijk is. Er zijn vier bijzondere opsporingsdiensten: de Algemene Inspectiedienst van het voormalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (AID), thans (2011) ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst van het ministerie van Financiën (FIOD-ECD), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SIOD) en de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het voormalige ministerie van VROM, thans ondergebracht bij het ministerie van Infrastructuur en Milieu, voorheen het ministerie van VROM (VROM-IOD).³² De betrokken minister is verantwoordelijk voor het beheer van de dienst en het algemene handhavingsbeleid van de wetten waarmee de dienst te maken heeft. Tegelijkertijd heeft de officier van justitie het gezag over de bij de diensten werkzame opsporingsambtenaren.

Medewerkers van de BOD waren voorheen buitengewone opsporingsambtenaren. Sinds de inwerkingtreding van de Wet op de bijzondere

30 Zie onder andere www.politie.nl/KLPD/organisatieonderdelen.

31 Hoewel er meerdere betekenissen toe te kennen zijn aan de term 'Justitie', wordt hier bedoeld de rechtshandhaving door de overheid.

32 Zie de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten, in werking getreden op 1 juni 2007 (Wet van 29 mei 2006, *Stb.* 2006, 285).

opsporingsdiensten op 1 juni 2007 is aan de opsporingsambtenaren van de BOD een algemene opsporingsbevoegdheid toegekend en werken zij nu onder het gezag van het Functioneel Parket van het OM. Ten slotte bestaan er ook nog de zogeheten buitengewone opsporingsambtenaren, die geen deel uitmaken van de politieorganisatie (zie art. 142 Sv).³³

2.2.4 De Rijksrecherche

De Rijksrecherche is een kleine opsporingsdienst met een speciale taak die direct onder de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van het College van procureurs-generaal van het OM valt. De Rijksrecherche is onder meer belast met onderzoeken binnen het ambtelijke apparaat en het politieapparaat.³⁴ Zo kan de Rijksrecherche worden ingeschakeld als het vermoeden bestaat dat ambtenaren in functie strafbare feiten hebben gepleegd. Daarnaast wordt de Rijksrecherche altijd ingeschakeld als er gewonden of doden zijn gevallen na vuurwapengebruik door de politie. Ook als gedetineerden zijn overleden in de gevangenis stelt de Rijksrecherche een onderzoek in.

2.2.5 Afhandeling door de politie

Het horen of aanhouden van een verdachte leidt niet vanzelfsprekend in alle gevallen tot verdere vervolging. De politie kan namelijk besluiten om zaken zelf af te doen. De politie hanteert de volgende wijzen van afdoening: sepot, transactie of – bij minderjarigen – verwijzing naar een Halt-bureau voor een Halt-straft³⁵ of verwijzing naar een Bureau Jeugdzorg (BJZ). Ten slotte kan de politie een jeugdige pleger ernstig vermanend toespreken, waarna hij of zij weer vrijuit gaat. Een vermaning kan op het politiebureau of elders plaatshebben. Ook kan de politie de ouders van de minderjarige informeren. Deze handelwijze staat in de praktijk bekend als een ‘politiesept’.³⁶ Deze kan ook bij meerderjarigen voorkomen. Een politiesept heeft voor de persoon in kwestie geen strafrechtelijke consequenties. Er wordt geen proces-verbaal opgemaakt en er komt geen vervolging. Eventueel maakt de politie een aantekening in het bedrijfs-processensysteem van het korps. Die aantekening kan dan wel een rol spelen in de besluitvorming bij een nieuw contact van de persoon met de politie.

Een opsporingsambtenaar kan een zaak ook afdoen met een politie-transactie.³⁷ De vervolging blijft dan achterwege nadat aan een gestelde

33 In deze categorie vallen onder anderen belastingambtenaren die niet behoren tot de FIOD-ECD.

34 Zie onder andere de Aanwijzing taken en inzet rijksrecherche, *Stcrt.* 2010, 20477 (2010A033).

35 De Halt-straft was voorheen de Halt-afdoening.

36 Hierbij is juridisch sprake van een (voorwaardelijke) sepotbevoegdheid door de politie onder verantwoordelijkheid van het OM.

37 De tot transactie gerechtigde opsporingsambtenaren worden aangewezen bij algemene maatregel van bestuur. Hun transactiebevoegdheid is afgeleid van die van het OM.

voorwaarde is voldaan. Die voorwaarde is meestal de betaling van een geldsom. Bij overtredingen kan een dergelijke schikking aan iedereen worden aangeboden; bij (een beperkt aantal) misdrijven alleen aan strafrechtelijk meerderjarige personen, bijvoorbeeld in geval van een eenvoudige winkeldiefstal.³⁸ Vanaf 1 april 2010 hebben politieagenten, opsporingsambtenaren van de Koninklijke Marechaussee en buitengewone opsporingsambtenaren³⁹ de bevoegdheid om voor bepaalde overtredingen een (politie)strafbeschikking op te leggen. Per 1 april 2010 zijn de politietransacties overgegaan naar de politiestrafbeschikking (Statistisch Jaarboek CJIB, 2012).

De politie kan een jeugdige dader ter afhandeling verwijzen naar een Halt-bureau. Bij deze wijze van afdoening, via Halt ('Het ALternatief'), is in feite ook sprake van een voorwaardelijk sepot, toegepast door de politie onder de verantwoordelijkheid van het OM. De voorwaarden voor een verwijzing naar een Halt-bureau zijn dat het moet gaan om een bekende verdachte en een zogeheten 'first offender' (wel mag de verdachte éénmaal eerder bij Halt zijn geweest), die instemt met de verwijzing. De strafbare feiten die voor een Halt-project in aanmerking komen, zijn vastgelegd in een algemene maatregel van bestuur.⁴⁰ Het gaat hierbij vooral om minder zware vergrijpen, zoals vernieling, brandstichting met geringe schade, winkeldiefstal met geringe buit, vuurwerkdelicten of zwartrijden in het openbaar vervoer. Sinds 2011 kunnen jeugdige daders die zich aan zwaardere delicten schuldig hebben gemaakt, zoals het beledigen van een ambtenaar, ook bij Halt terecht komen (Jaarbericht Halt-sector, 2012) (zie ook hoofdstuk 7). Deelname aan een Halt-project kan door een door de officier van justitie aangewezen opsporingsambtenaar aan een jeugdige en bekende verdachte worden voorgesteld. Het uitgangspunt bij de afdoening via Halt is dat de jeugdige dader de schade die hij heeft aangericht moet herstellen of betalen. Een Halt-straf wordt niet voorafgegaan door een uitspraak van de (kinder)rechter of een strafbeschikking en is daarom juridisch gezien géén sanctie.⁴¹

Een Halt-straf is geslaagd wanneer de jongere de afspraken die zijn gemaakt met het Halt-bureau nakomt. Dit wordt doorgegeven aan de politie en de zaak wordt geseponeerd. Wanneer de jongere zich niet aan de

38 De Aanwijzing politietransactie inzake eenvoudige diefstal en verduistering (2009A015, *Stcrt.* 2009, 116) is per 1 juli 2011 vervallen.

39 Hieronder vallen bijvoorbeeld handhavers in dienst van de gemeente, boswachters, treinconducteurs en controleurs van busmaatschappijen.

40 Zie Besluit van 15 september 2010 houdende wijziging van het Besluit aanwijzing Halt-feiten (van 25 januari 1995, laatstelijk verlengd tot 1 januari 2010), *Stcrt.* 2010, 14200 en in werking getreden op 1 oktober 2010. In dit wijzigingsbesluit is een bijstelling gegeven van wat tot Halt-waardige feiten kan worden gerekend (vgl. *Kamerstukken II* 2005/06, 28 741, nr. 15). Zie ook de nieuwe Aanwijzing Halt-afdoening, in werking getreden op 1 januari 2010, *Stcrt.* 2009, 19365.

41 Indien sprake is van verdenking van een ernstig delict waarvoor voorlopige hechtenis kan worden toegepast, is er sinds 1 juli 2011 voor minderjarigen de wettelijke mogelijkheid tot nachtdetentie, waarbij de jongere overdag naar school gaat of werkt en 's avonds en in het weekend in een justitiële jeugdinrichting zit.

afspraken houdt, stuurt de politie het proces-verbaal echter naar de officier van justitie. Deze beslist over de verdere afhandeling van de zaak.⁴² In algemene termen zijn de jongeren bij wie sprake is van zeer ernstige achterliggende problematiek en jongeren die recidiveren binnen een jaar na de eerste Halt-straft, uitgesloten van deelname aan een Halt-project. Dit geldt óók voor kinderen onder de 12 jaar. Op hen is het strafrecht namelijk niet van toepassing. Zij kunnen niet worden vervolgd en gestraft. Voor deze groep 12-minners bestond sinds 1999 de zogeheten Stop-reactie. Deze regeling is landelijk ingevoerd in 2001 en beëindigd eind 2009. In de plaats van de Stop-reactie worden kinderen jonger dan 12 jaar vanaf 1 januari 2010 in alle gevallen doorverwezen naar BJZ. In het geval van een overtreding wordt alleen doorverwezen als er sprake is van zogenoemde aanvullende zorgsignalen, anders blijft het bij een reprimande. Waar de Stop-maatregel een vrijwillig karakter had, is in de nieuwe aanpak niet langer sprake van vrijblijvendheid. Voor ouders betekent dit dat zij zo mogelijk gedwongen kunnen worden om zorg en opvoedingsondersteuning te accepteren.⁴³

2.2.6 Bestuurlijke handhaving

Het strafrecht is primair gericht op het sanctioneren van wederrechtelijk gedrag. Het strafrecht geeft regels hoe bij het niet naleven van de strafrechtelijke gedragsnormen moet worden gereageerd. In die zin is het strafrecht als geheel gericht op handhaving van genoemde normen. Daarin is het strafrecht echter niet uniek. Ook het bestuursrecht kent methoden tot handhaving, waarbij, evenals in het strafrecht, de overheid een centrale rol inneemt.

De verschillen tussen de beide benaderingen lijken echter steeds kleiner te worden. Waar in het strafrecht, vanwege het leedtoevoegende karakter, de schuld van de verdachte eerst vastgesteld moest worden door een onafhankelijke rechter, alvorens kon worden bestraft, is dat sinds de invoering van de Wet OM-afdoening lang niet altijd meer het geval. Bestuursrechtelijke sanctionering gebeurt in beginsel door het bestuur zelf, zonder rechterlijke tussenkomst. Het bestuur legt boetes op, past bestuursdwang toe of trekt vergunningen in zonder een voorafgaande

⁴² In dit verband kan gewezen worden op het Justitieel Casusoverleg-jeugd (JCO-jeugd) waarin individuele zaken van jongeren tussen de 12 en 18 jaar die met de politie in aanraking zijn gekomen worden besproken. Doorgaans komen hier alleen de zaken aan de orde die door de officier van justitie worden afgedaan, met andere woorden: geen Halt-zaken en zaken die voor de rechter worden gebracht. In het JCO-jeugd zijn in ieder geval vertegenwoordigd het OM, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming. Overigens is het zo dat het jeugdstrafprocesrecht (zie art. 488 t/m 505 Sv) van toepassing is op personen die ten tijde van het (vermeende) begaan van het feit nog geen 18 jaar oud zijn. Op 16- en 17-jarigen kan echter het volwassenenstrafrecht worden toegepast (art. 77b Sr) en omgekeerd kan op 18- tot 21-jarigen onder omstandigheden het jeugdstrafrecht van toepassing worden verklaard (art. 77c Sr). Voor 12-minners geldt dat vervolging niet is toegestaan (zie art. 486 Sv), maar toepassing van bepaalde dwangmiddelen weer wel (zie art. 487 lid 1 Sv).

⁴³ Deze nieuwe aanpak is neergelegd in werkafspraken tussen de ministeries van Veiligheid en Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de politie, BJZ en de Raad voor de Kinderbescherming.

rechterlijke toets. Deze wijze van afhandeling, buiten de rechter om, betekent dat minder zaken strafrechtelijk hoeven te worden afgedaan. Het heeft de wetgever er destijds toe gebracht om een groot aantal verkeers-overtredingen te decriminaliseren. Dit houdt in dat overtreding van een verkeersvoorschrift (genoemd in de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften, WAHV) niet als een strafbaar feit wordt aangemerkt, maar als een gedraging waar een administratieve sanctie (bestuursboete) op van toepassing is.⁴⁴

Met de invoering van de Wet OM-afdoening is dus voortgebouwd op deze buitengerechtelijke afdoening. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wordt aangegeven dat 'de capaciteit van de justitieketen moet worden aangepast aan de stijgende behoefte aan rechtshandhaving. Vergroting van de mogelijkheden tot en doelmatigheid van de buitengerechtelijke afdoening van strafzaken is daarbij van groot belang'.⁴⁵ Waar in de WAHV gedragingen zijn gedecriminaliseerd, is dat niet gebeurd in de Wet OM-afdoening. Zo is onder anderen de officier van justitie op basis van laatstgenoemde wet bevoegd strafbeschikkingen uit te vaardigen. Dit betekent dat binnen het strafrechtelijk systeem is gebroken met de gedachte dat alleen de rechter een straf kan opleggen.⁴⁶

Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al werd aangegeven, is het aantal wetten dat voorziet in door bestuursorganen op te leggen boetes of andere sancties de afgelopen jaren sterk toegenomen.⁴⁷ Maar bestuurlijke handhaving is meer dan sanctionering. Bestuurlijke handhaving kan ook preventief optreden betekenen. Een voorbeeld hiervan is de op 1 september 2010 in werking getreden Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (Wet MBVEO).⁴⁸ Deze wet geeft de burgemeester en de officier van justitie nieuwe bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten om preventief in te grijpen bij mogelijke ordeverstoringen. Zo kan de burgemeester een gebiedsverbod, een groepsverbod of een meldingsplicht opleggen (zie art. 172a Gemeentewet) en de officier van justitie gedragsaanwijzingen geven. Een dergelijke gedragsaanwijzing kan weer een gebiedsverbod inhouden, of een contactverbod, een meldingsplicht of de plicht zich te laten begeleiden bij hulpverlening.⁴⁹

44 Zie de Wet administratief rechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV), 3 juli 1989, *Stb.* 1989, 300. Zie ook de Aanwijzing administratieve handhaving verkeersvoorschriften, *Stcrt.* 2010, 2962 (2010A006), in werking getreden op 1 april 2010. Degene die door de politie een WAHV-beschikking opgelegd heeft gekregen kan daartegen in beroep gaan bij de officier van justitie. Tegen de beslissing van de officier van justitie kan een betrokkene uiteindelijk beroep instellen bij de rechtbank. Het beroep wordt behandeld en beslist door de kantonrechter. In geval van een door een bestuursorgaan opgelegde sanctie moet beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter.

45 Zie *Kamerstukken II* 2004/05, 29 849, nr. 3, p. 1 (MvT).

46 In paragraaf 2.3.3 wordt verder ingegaan op de Wet OM-afdoening.

47 Zie bijvoorbeeld de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (*Kamerstukken* 29 702).

48 Zie *Stb.* 2010, 325 (*Kamerstukken* 31 467), in werking getreden op 1 oktober 2010.

49 De burgemeester kan deze bevoegdheden ook inzetten, maar dan moet wel aan twee voorwaarden worden voldaan: er moet sprake zijn van herhaaldelijke verstoring van de openbare orde en er moet een ernstige vrees voor verdere verstoring van de openbare orde zijn. Verder is door het Openbaar Ministerie in de Aanwijzing bestrijding van voetbalvandalisme en -geweld (2010A023), die per 1 november 2010 in werking is getreden (*Stcrt.* 2010, 16600), de praktische toepassing van de nieuwe bevoegdheden toege-

2.3 De vervolging

Op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek besluit de officier van justitie of een verdachte al dan niet wordt vervolgd. Het Openbaar Ministerie heeft een recht tot vervolgen, niet de plicht daartoe (*opportuniteitsbeginself*). De officier van justitie kan op verschillende manieren een strafzaak zonder tussenkomst van de rechter afhandelen: door seponeren van de strafzaak, door het aanbieden van een transactie (schikking) aan de verdachte of door een strafbeschikking.

2.3.1 Het Openbaar Ministerie

Het Openbaar Ministerie (OM) bepaalt als enige instantie in Nederland wie voor de strafrechter moet verschijnen, en voor welk strafbaar feit.⁵⁰ Het OM maakt deel uit van de rechterlijke macht, maar de leden van het OM zijn, anders dan de rechters, niet met rechtspraak belast.⁵¹ Het OM bestaat uit officieren van justitie, advocaten-generaal en procureurs-generaal en wordt wel aangeduid als de 'staande magistratuur', ter onderscheiding van de zittende magistratuur (de rechters). In tegenstelling tot de rechters worden de leden van het OM niet voor het leven benoemd. In de Wet op de rechterlijke organisatie wordt de taak van het OM als volgt omschreven: 'Het OM is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij wet vastgestelde taken.' In de praktijk van het strafrecht is de hoofdtaak van het OM te verdelen in de opsporing van strafbare feiten, de vervolging van strafbare feiten en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van strafvonnissen.

Het OM is georganiseerd in parketten: negentien arrondissementsparketten (bij alle rechtbanken), vijf ressortparketten (bij alle gerechtshoven), één Landelijk Parket, één Functioneel Parket en het parket bij de Hoge Raad.⁵² Het Parket-Generaal bestaat uit het College van procureurs-generaal en zijn staf. De procureurs-generaal bepalen het landelijke opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM. Het Landelijk Parket houdt zich bezig met de aanpak van internationale vormen van georganiseerde misdaad. In het bijzonder richt het Landelijk Parket zich op de ontwikkeling van financiële researchmethoden, zoals het onderzoek naar het witwassen van door criminaliteit verkregen geld. Maar ook zaken als terrorisme en mensensmokkel behoren tot het werkterrein. Het Landelijk

licht en geplaatst naast de bestaande wijze waarop de rol van het Openbaar Ministerie wordt ingevuld.

50 Uitzondering hierop vormt art. 12/ Sv, waarin wordt bepaald dat het gerechtshof de (verdere) vervolging kan bevelen ter zake van het feit waarop een ingediend beklag betrekking heeft. Want wordt een strafbaar feit niet vervolgd, de vervolging niet voortgezet, of vindt de vervolging plaats door het uitvaardigen van een strafbeschikking, dan kan de rechtstreeks belanghebbende (bijvoorbeeld een slachtoffer) daarover schriftelijk beklag doen bij het gerechtshof (art. 12 lid 1 Sv). Zie ook paragraaf 2.3.2.

51 Met de invoering van de Wet OM-afdoening per februari 2008 heeft het OM de mogelijkheid om (lichtere) strafzaken in de vorm van een *strafbeschikking* af te doen (zie paragraaf 2.3.4).

52 Zie over de toekomstplannen met betrekking tot de gerechtelijke indeling *Kamerstukken II* 2009/10, 29 279, nr. 97.

Parket voert het gezag over het Landelijk Recherche-team, dat deze vormen van criminaliteit onderzoekt. Het Functioneel Parket daarentegen richt zich vooral op de financieel-economische criminaliteit, socialezekerheidsfraude en landbouw- en milieucriminaliteit. Het gaat om zaken die worden opgespoord door de bijzondere opsporingsdiensten.

Op het terrein van de ontnemingswetgeving en de verkeershandhaving wordt het College van procureurs-generaal beleidsmatig ondersteund door het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) respectievelijk door het Landelijk Parket Team Verkeer (LPTV, voorheen het Bureau Verkeershandhaving Openbaar Ministerie). Het BOOM is belast met het afnemen van criminele winsten. Sinds 1 juli 2011 heeft het BOOM meer mogelijkheden om een financieel onderzoek te doen naar het vermogen van een crimineel die tracht te ontkomen aan zijn betalingsverplichting uit de ontnemingswetgeving.⁵³ Het LPTV coördineert de verkeershandhaving op de weg, in de lucht en op het water. Het LPTV verzorgt ook de afdoening van straf- en beroepszaken in geval van verkeersovertredingen. De Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM), ten slotte, behandelt bezwaarschriften op basis van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (de 'Mulderzaken'), en verwerkt de strafzaken op grond van artikel 8 Wegenverkeerswet (rijden onder invloed) en artikel 30 Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (onverzekerd rijden).

De Minister van Veiligheid en Justitie is zowel politiek als beheersmatig verantwoordelijk voor het OM. Hij bepaalt samen met het College van procureurs-generaal de prioriteiten in de opsporing en de vervolging. Hiervan losgekoppeld staat het parket bij de Hoge Raad, dat niet onder het College van procureurs-generaal valt en onafhankelijk is van de minister. De taak van het OM bij de Hoge Raad is primair het uitbrengen van adviezen aan de Hoge Raad over de in een cassatie- of herzieningszaak te nemen beslissing.

2.3.2 Het voorkomen van vervolging door het Openbaar Ministerie: sepot en transactie

Zoals reeds aangegeven kan de officier van justitie op verschillende manieren een strafzaak zelf afhandelen: door het seponeren van de

53 Door de invoering van de Wet verruiming mogelijkheden voordeelsontneming (Wet van 31 maart 2011, *Stb.* 2011, 171) is het juridische instrumentarium verbreed. Er zijn voor de rechter nu meer mogelijkheden tot verbeurdverklaring (zie nader paragraaf 2.4.6) en het is mogelijk voor de rechter om medebetrokkenen hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor het gehele voordeel. Daarnaast zijn de mogelijkheden om bij schijnconstructies beslag te leggen uitgebreid en is de mogelijkheid ingevoerd om onderzoek te doen naar vermogen om de ontnemingsmaatregel te gebruiken tijdens de hoger beroep- en cassatiefase én nadat het ontnemingsvonnis onherroepelijk is geworden. Met de invoering van de wet is tevens een vergaand bewijsvermoeden geïntroduceerd (zie art. 36e lid 3 Sr), namelijk dat alle uitgaven van de betrokkene in de zes jaar voorafgaand aan het plegen van het misdrijf en voorwerpen die hem in die periode zijn gaan toebehoren van criminele herkomst zijn, tenzij aannemelijk is dat er een legale bron voor aan te wijzen is. De zesjaarstermijn kan overigens wel door de rechter worden verkort (bijvoorbeeld als na onderzoek naar voren komt dat betrokkene er een kortere periode een criminele levensstijl op na hield).

strafzaak of door het aanbieden van een transactie (schikking) aan de verdachte.

Het OM heeft twee sepotmogelijkheden. Een technisch sepot wordt toegepast wanneer (verdere) vervolging niet haalbaar is. Uit het opsporingsonderzoek of uit het gerechtelijke vooronderzoek (GVO) is dan gebleken dat vervolging waarschijnlijk niet tot een veroordeling zal leiden. Dit kan zijn omdat het wettig bewijs ontbreekt, het OM geen vervolgingsrecht blijkt te hebben (de zaak is bijvoorbeeld verjaard), of het feit dat de dader niet strafbaar is. Omdat niet in alle gevallen een strafvervolging een adequate of wenselijke reactie is, heeft de officier van justitie hiernaast ook de mogelijkheid om op beleidsgronden een strafzaak te seponeren (opportuiniteitsbeginsel). Het aantal mogelijke sepotgronden is groot en de officier van justitie is verplicht om een sepotbeslissing te registreren en te rubriceren aan de hand van een landelijke lijst. Het beleidssepot kan ook voorwaardelijk worden toegepast. Voldoet een verdachte niet aan de gestelde voorwaarde(n), dan kan hij alsnog gedagvaard worden. Personen die het oneens zijn met de beslissing dat een zaak wordt geseponneerd, kunnen hiertegen bezwaar maken door een klacht in te dienen bij het gerechtshof. Als het hof de klacht gegrond verklaart, moet het OM alsnog tot (verdere) vervolging overgaan.

Ter voorkoming van strafvervolging kan de officier van justitie een verdachte ook een transactie onder voorwaarden aanbieden (een schikking met een verdachte treffen). Een voorwaarde kan zijn: de betaling van een geldsom, het vergoeden van de aangerichte schade, het verrichten van een taakstraf of het afstand doen van voorwerpen. Voldoet de verdachte aan de gestelde voorwaarde(n), dan hoeft hij niet voor de rechter te verschijnen. Een transactie is mogelijk voor alle overtredingen en misdrijven waarop een maximale gevangenisstraf van ten hoogste 6 jaar is gesteld.

2.3.3 De strafbeschikking

De Wet OM-afdoening, die gefaseerd in werking is getreden vanaf 1 februari 2008, geeft het OM de mogelijkheid om buiten de rechter om straffen op te leggen.⁵⁴ Door de invoering van de Wet OM-afdoening heeft de officier van justitie de mogelijkheid om voor alle overtredingen en misdrijven waarop een gevangenisstraf van maximaal 6 jaar is gesteld, een strafbeschikking op te leggen. Naast de officier van justitie kunnen thans ook (buitengewoon) opsporingsambtenaren (zie art. 275b Sv) en sommige bestuursorganen strafbeschikkingen opleggen.⁵⁵

Zowel de bestuurlijke strafbeschikking als de politiestrafbeschikking is in 2010 ingevoerd. De bestuurlijke strafbeschikking kan alleen worden

⁵⁴ Zie *Stb.* 2006, 330, *Kamerstukken II* 2004/07, 29 849.

⁵⁵ Zie ook *Besluit OM-afdoening*, *Stb.* 2009, 140.

opgelegd voor zogenoemde overlastfeiten en wordt uitgevaardigd door buitengewoon opsporingsambtenaren die in dienst zijn van of werkzaam zijn voor gemeenten die hebben gekozen voor de bestuurlijke strafbeschikking.⁵⁶

Met het opleggen van een strafbeschikking bepaalt de officier van justitie dat de verdachte schuldig is aan het gepleegde strafbare feit. De strafbeschikking staat daarmee eigenlijk gelijk aan een veroordeling, maar is formeel gezien een daad van vervolging. Tegen een strafbeschikking kan de verdachte bij de rechter in verzet gaan. De officier van justitie kan een aantal straffen en maatregelen opleggen: een geldboete tot het wettelijk toegestane maximum, een taakstraf van maximaal 180 uur, een onttrekking aan het verkeer, een schadevergoedingsmaatregel of ontzegging van de rijbevoegdheid van maximaal 6 maanden. De strafbeschikking kan ook aanwijzingen bevatten die de verdachte moet opvolgen, zoals het afstand doen van voorwerpen, de betaling van een bedrag ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel, of een schadevergoedingsmaatregel voor het slachtoffer. Voorwaardelijke sancties zijn bij de strafbeschikking niet mogelijk.

De invoering van de Wet OM-afdoening verloopt gefaseerd en zal uiteindelijk zo goed als geheel in de plaats komen van de transactie en het voorwaardelijk sepot. Vooralsnog blijft de transactie (en het voorwaardelijk sepot) echter naast de strafbeschikking bestaan.⁵⁷ Een transactie mag niet (meer) worden opgelegd indien een zaak voldoet aan de in de Aanwijzing OM-afdoening opgenomen criteria.⁵⁸

2.4 De berechting

Is het opsporingsonderzoek afgerond en heeft het OM besloten de verdachte te vervolgen (in de zin van dagvaarden), dan vindt er een onderzoek ter terechtzitting plaats en wordt de zaak door de rechter behandeld. Vanaf dat moment heeft de verdachte recht op een uitspraak van een rechter. De rechtspraak bestaat uit diverse instanties en vrijwel alle zaken beginnen in eerste instantie (in 'eerste aanleg') bij een rechtbank.

⁵⁶ Idem.

⁵⁷ Bij een evaluatie wordt bekeken of de strafbeschikking volledig in de plaats zal komen van de transactie (en het voorwaardelijk sepot).

⁵⁸ Zie ook de meest recente versie van de Aanwijzing OM-afdoening (2011A001) die per 1 maart 2011 in werking is getreden (*Stcr.* 2011, 2491).

2.4.1 De rechtspraak

Er zijn in Nederland 19 rechtbanken. Het rechtsgebied⁵⁹ van een rechtbank heet arrondissement. Binnen de rechtbank zijn twee sectoren belast met strafzaken: de sector kanton en de sector strafrecht.

De kantonrechter behandelt alleen overtredingen, met uitzondering van economische overtredingen. Meestal gaat het daarbij om zaken waarin een verdachte het schikkingsvoorstel van de politie of de officier van justitie niet wil betalen. De kantonrechter is een alleensprekende rechter. Ook behandelt de kantonrechter beroepen tegen WAHV-beschikkingen.

De strafsector van de rechtbank behandelt in de regel alle misdrijven en ook de economische overtredingen. Zaken die eenvoudig zijn, worden in behandeling genomen door een rechter die alléén rechtsprekt: de *enkelvoudige kamer*.⁶⁰ Ingewikkelde zaken worden afgewikkeld door drie rechters: de *meervoudige kamer*. De officier van justitie bepaalt of hij een zaak aanbrengt bij een enkelvoudige of meervoudige kamer.⁶¹ Als de alleensprekende rechter daartoe aanleiding ziet, kan hij een zaak verwijzen naar een meervoudige kamer. Het omgekeerde is ook mogelijk. Een uitspraak van de rechtbank wordt een vonnis genoemd.

Er zijn in Nederland vijf gerechtshoven. Het rechtsgebied van een gerechtshof heet ressort. De gerechtshoven behandelen rechtbankzaken in hoger beroep. Uitspraken van een gerechtshof worden arresten genoemd. De hoven wijzen arrest met drie rechters, raadsheren genoemd (ook als één of meerdere van die rechters een vrouw is).⁶²

De Hoge Raad der Nederlanden is het hoogste nationale rechtscollege op het gebied van het strafrecht en is gevestigd in Den Haag. De Hoge Raad spreekt recht met drie raadsheren in eenvoudige strafzaken en met vijf raadsheren in ingewikkelde strafzaken. Ook uitspraken van de Hoge Raad worden arresten genoemd.

59 De rechtsgebieden van de hoven en de rechtbanken zijn geregeld in de Wet op de rechterlijke indeling 1951. Met betrekking tot de indeling van de gerechtelijke kaart lijken grote veranderingen op komst. Op 20 november 2009 is het kabinetstandpunt over de herziening van de gerechtelijke kaart toegezonden aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2009/10, 29 279, nr. 97). Het plan houdt in dat het aantal arrondissementen van 19 wordt teruggebracht tot 11 en het aantal ressorten van 5 naar 4 (zie ook de brief van de Minister van Veiligheid en Justitie aan de Tweede Kamer van 29 januari 2010). De toenemende behoefte aan specialisatie, de kwetsbaarheid van de kleinere gerechten en arrondissementsparketten (in het primaire proces en de bedrijfsvoering), de geringe instroom van bestuursrechtelijke zaken en de wens tot versterking van de bestuurskracht, worden genoemd als redenen tot de voorstellen tot herziening van de gerechtelijke kaart (zie *Kamerstukken II* 2009/10, 29 279, nr. 97, p. 2-3).

60 Op basis van artikel 51 Wet op de rechterlijke organisatie (RO) bestaan er bij rechtbanken enkelvoudige kamers. De rechter die zitting heeft in een dergelijke enkelvoudige kamer wordt (economische) politierechter genoemd (art. 51 lid 2 RO). Strafzaken die worden aangebracht bij de politierechter zijn eenvoudig van aard, met name ten aanzien van het te leveren bewijs (art. 368 Sv). Een andere alleensprekende rechter is de kinderrechter. Deze laatste is belast met de berechting van verdachten die ten tijde van het begaan van het feit nog geen 18 jaar oud waren (zie onder andere art. 495 Sv en 53 RO).

61 Het rechtsgeeding wordt voor de politierechter vervolgd indien naar het aanvankelijke oordeel van het OM de zaak van eenvoudige aard is (in het bijzonder ten aanzien van het bewijs en de toepassing van de wet), terwijl de te rekwireren gevangenisstraf niet meer dan 1 jaar mag bedragen (art. 368 Sv).

62 Het percentage vrouwelijke rechters stijgt overigens gestaag door: 50% in 2008, 51% in 2009, 52% in 2010 en 53% in 2011; zie Jaarverslag Rechtspraak 2011, tabel 14 'Man-vrouwverdeling primair proces, 2008-2011', p. 91.

Sinds 2002 vormt de Raad voor de rechtspraak het overkoepelende bestuur voor de gerechten. De Hoge Raad der Nederlanden is daarvan uitgezonderd. De Raad voor de rechtspraak heeft vier specifieke taken: ten eerste de opstelling van de begroting voor de rechtspraak en de toekenning van de budgetten aan de gerechten; ten tweede de ondersteuning van de bedrijfsvoering van de gerechten, inclusief de zorg voor landelijke voorzieningen; ten derde de bevordering van de kwaliteit van de rechtspraak; en ten vierde de advisering aan regering en parlement over wetgeving en beleid dat gevolgen heeft voor de rechtspraak.

2.4.2 *Het onderzoek ter zitting*

Zittingen van de strafrechter zijn bijna altijd toegankelijk voor het publiek en de pers. Maar in sommige zaken, bijvoorbeeld bij minderjarigen, heeft de zitting achter gesloten deuren plaats. Voor minderjarigen is een aantal bijzondere bepalingen in het Wetboek van Strafrecht en in het Wetboek van Strafvordering opgenomen. De rechter kan, als de verdachte ten tijde van het begaan van een strafbaar feit 16 of 17 jaar was, het strafrecht voor meerderjarigen toepassen. Dit houdt verband met de ernst van het begane feit, de persoonlijkheid van de verdachte of de omstandigheden waaronder het feit is begaan. Omgekeerd heeft de rechter de mogelijkheid om, als de verdachte ten tijde van het begaan van een strafbaar feit tussen de 18 en 21 jaar was, de bijzondere bepalingen voor jeugdigen toe te passen. Het onderzoek ter zitting, dat niet verward moet worden met de beraadslaging die pas na sluiting van het onderzoek plaatsvindt (zie hierna in paragraaf 2.4.3), wordt geleid door de voorzitter van de meervoudige kamer.⁶³ De voorzitter begint het onderzoek tegen de verdachte door het vragen naar diens personalia en feitelijke verblijfplaats en wijst de verdachte er vervolgens op dat hij niet tot antwoorden verplicht is.⁶⁴ De volgende stap is doorgaans dat de officier van justitie de zaak voordraagt, waarna de voorzitter de verdachte gaat ondervragen. Meestal hebben de vragen eerst betrekking op het ten laste gelegde feit en vervolgens op de persoonlijke omstandigheden van de verdachte. Daarna worden de verschenen getuigen, de deskundigen en het eventuele slachtoffer gehoord. De voorzitter bepaalt in welke volgorde dat zal gebeuren. In bepaalde gevallen kan het slachtoffer of diens nabestaande ter zitting een

63 Ingeval sprake is van een alleensprekende rechter (een *unus iudex*), heeft die vanzelfsprekend de bevoegdheden van de voorzitter.

64 Indien de verdachte niet op de terechtzitting verschijnt, kan hij zich toch laten verdedigen door zijn advocaat, indien de laatste verklaart daartoe uitdrukkelijk te zijn gemachtigd. Als de rechter daarmee instemt, geldt het onderzoek ter zitting als een procedure op tegenspraak. Tegen een niet verschenen verdachte die geen uitdrukkelijk gemachtigde advocaat heeft, wordt door de rechter verstek verleend. Dat betekent dat de rechter de zaak zonder de verdachte zal behandelen. De verdachte kan dan ook niet gebruikmaken van zijn rechten.

verklaring afleggen over de gevolgen die het ten laste gelegde feit bij hem of haar teweeg heeft gebracht (spreekrecht van het slachtoffer).⁶⁵

Nadat de ondervraging van de verdachte heeft plaatsgehad en de aanwezige getuigen en deskundigen zijn gehoord, kan de officier van justitie het woord voeren (requisitoir). In het requisitoir geeft de officier van justitie zijn zienswijze op de zaak en vordert hij (indien van toepassing) een straf en/of maatregel.⁶⁶ De raadsman van de verdachte kan hierop reageren door een pleidooi te voeren.⁶⁷ De officier van justitie kan daarna andermaal het woord voeren, waarna de verdachte zelf het recht op het laatste woord wordt gegeven. Daarna wordt het onderzoek ter terechtzitting door de voorzitter gesloten.

2.4.3 De beraadslaging

Na afloop van het onderzoek beraadslaagt de meervoudige kamer op grond van de tenlastelegging en het onderzoek ter terechtzitting eerst over de geldigheid van de dagvaarding, haar bevoegdheid te oordelen over het ten laste gelegde feit of de ten laste gelegde feiten, de ontvankelijkheid van de officier van justitie en of er redenen zijn voor schorsing van de vervolging. Dit worden de formele vragen genoemd (zie art. 348 Sv). Mocht de beraadslaging daartoe aanleiding geven, dan zal de meervoudige kamer beslissen tot nietigheid van de dagvaarding, tot haar onbevoegdheid, tot de niet-ontvankelijkheid van de officier van justitie of tot de schorsing van de vervolging en dit uitspreken (formele einduitspraak). Indien de beraadslaging over de formele vragen géén aanleiding geeft tot een van de bovengenoemde einduitspraken, dan buigt de meervoudige kamer zich over vier materiële vragen (zie art. 350 Sv). Dit betreft de volgende vragen:

- 1 Is het feit wettig en overtuigend bewezen?
- 2 Is het bewezen verklaarde feit strafbaar?
- 3 Is de dader strafbaar?
- 4 Welke straf en/of maatregel moet worden opgelegd?

Wordt de eerste vraag ontkennend beantwoord, dan volgt *vrijspraak*. Als wel wettig en overtuigend is bewezen dat de verdachte het omschreven feit in de tenlastelegging heeft gepleegd, maar het bewezen verklaarde feit géén strafbaar feit oplevert, dan volgt een *ontslag van alle rechtsvervolgung (ovar)*. Levert het bewezen verklaarde feit wél een strafbaar feit op, dan

⁶⁵ Ook gebeurt het wel dat de voorzitter de verklaring van het slachtoffer ter zitting voorleest.

⁶⁶ Bij het bepalen van de strafmodaliteit, de hoogte van een transactieaanbod, strafbeschikking of de formulering van de eis ter terechtzitting, raadpleegt de officier van justitie de delictspecifieke strafvorderingsrichtlijnen. Voor iedere strafvorderingsrichtlijn gelden in beginsel de uitgangspunten en rekenmethode van de Aanwijzing Kader voor Strafvordering (2010A032). Deze nieuwe aanwijzing (*Stcr*. 2010, 20475) is per 1 januari 2011 in werking getreden.

⁶⁷ Overigens kan de verdachte ook zelf zijn verdediging voeren.

beoordeelt de rechter of de dader strafbaar is.⁶⁸ Is de dader niet strafbaar, dan volgt eveneens een ontslag van alle rechtsvervolgning. Is de dader wél strafbaar, dan beantwoordt de rechter de vierde en laatste vraag: welke sanctie (straf en/of maatregel) moet worden opgelegd en hoe hoog moet die sanctie zijn?⁶⁹ Bij dat laatste kan de rechter rekening houden met zogeheten *ad informandum gevoegde zaken*. Dit zijn strafzaken die de officier van justitie aan de ten laste gelegde feiten toevoegt, met de bedoeling dat de rechter er in de sanctionering rekening mee houdt.⁷⁰ Aan *ad informandum gevoegde zaken* (*ad info gevoegde zaken*) zijn wel voorwaarden gesteld door de Hoge Raad.⁷¹ Zo moet een verdachte voor de *ad info gevoegde zaken* een bekentenis hebben afgelegd en mag, indien de zaken zijn meegenomen in de sanctionering, de officier van justitie de verdachte niet meer voor deze zaken vervolgen. Los van de *ad info gevoegde zaken* kan de rechter de verdachte ook schuldig verklaren zonder oplegging van een straf (rechterlijk pardon).⁷² In de beslissing van de rechter is dan bijvoorbeeld de geringe ernst van het feit en/of de persoonlijkheid van de dader meegewogen.

2.4.4 De uitspraak

Nadat het rechterlijk vonnis is vastgesteld moet het op een openbare zitting worden uitgesproken. Het vonnis vormt de basis voor de uitspraak. Uiterlijk 14 dagen na de sluiting van het onderzoek ter terechtzitting moet het vonnis worden uitgesproken. Die 14 dagen zijn bestemd voor de beraadslaging. In de praktijk wordt doorgaans niet het hele vonnis voorgelezen, maar beperkt de rechter zich tot het laatste gedeelte van het vonnis (de beslissing). Doorgaans doet de politierechter (enkelvoudige kamer, zie art. 51 RO) direct na de sluiting van het onderzoek ter terechtzitting uitspraak (mondeling vonnis). De politierechter mag eventueel ook nog later op die dag vonnis wijzen (zie art. 278 Sv).

2.4.5 Rechtsmiddelen: hoger beroep en cassatie

Als een van de partijen het oneens is met de uitspraak van de rechter, kan de zaak via een hoger beroep terechtkomen bij het gerechtshof en vervolgens door middel van cassatie bij de Hoge Raad.⁷³ Bij vonnissen van de rechtbank is hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof. In grote lijnen lijkt

68 Dat is bijvoorbeeld niet het geval als het feit de dader niet kan worden toegerekend wegens een gebrekkige ontwikkeling of een ziekelijke stoornis, of om andere redenen zoals overmacht, noodweer of noodweerexces.

69 De politierechter mag geen hogere hoofdstraf opleggen dan 1 jaar gevangenisstraf (zie art. 369 lid 2 Sv).

70 De rechter mag hierbij nimmer boven de wettelijk toegestane strafmaxima uitkomen.

71 Een wettelijke basis voor de afdoening via *ad informandum gevoegde zaken* is er niet.

72 De beslissing die de rechter neemt naar aanleiding van de materiële vragen wordt de materiële einduitspraak genoemd.

73 Zie ook hoofdstuk 6 (Berechting), paragraaf 6.4 (Berechting in hoger beroep en in cassatie).

de procedure bij het gerechtshof op de gang van zaken bij de rechtbank. Beide partijen krijgen opnieuw de gelegenheid hun kant van de zaak toe te lichten. Het gerechtshof kijkt bij de behandeling van de zaak opnieuw naar alle feiten en maakt zijn eigen beoordeling. Iemand die in eerste instantie is veroordeeld, kan dus in hoger beroep worden vrijgesproken, maar het hof kan ook een hogere straf opleggen.

Sinds juli 2007 is de Wet stroomlijnen hoger beroep van kracht.⁷⁴ Deze wet heeft het hoger beroep in strafzaken beperkt met de bedoeling de strafrechtspleging doelmatiger in te zetten. Voor overtredingen die door de rechter zijn bestraft met een geldboete van maximaal € 50 kan niet langer appèl (hoger beroep) worden ingesteld. Overtredingen en lichtere misdrijven die door de rechter in eerste aanleg zijn bestraft met een geldboete van maximaal € 500 vallen onder het zogeheten appèlverlof. Dit houdt in dat aan het gerechtshof toestemming moet worden gevraagd om in hoger beroep te mogen. Overtredingen en misdrijven waarvoor een hogere geldboete dan € 500 of een vrijheidsbenemende straf wordt opgelegd, vallen niet onder dit verlofstelsel.⁷⁵

Wie het met een uitspraak van het gerechtshof niet eens is, kan in de meeste gevallen daartegen weer in beroep gaan bij de Hoge Raad der Nederlanden: het beroep in cassatie. De beroepsprocedure bij de Hoge Raad is anders dan bij de gerechtshoven. De Hoge Raad beoordeelt de strafzaak niet meer feitelijk-inhoudelijk. Er wordt uitgegaan van de feiten zoals die door de rechtbank of het hof zijn vastgesteld. De Hoge Raad beziet slechts of de lagere rechter bij zijn beslissing de voorschriften uit de wet in acht heeft genomen en het recht op de juiste manier is toegepast. Het beroep in cassatie heeft dan ook als belangrijkste functie het bevorderen van een uniforme rechtstoepassing door de rechtbanken en gerechtshoven. Als de Hoge Raad vindt dat het recht in een bepaalde zaak niet goed is toegepast, wordt deze terugverwezen naar hetzelfde of een ander gerechtshof en wordt de zaak opnieuw inhoudelijk bekeken.

2.4.6 Straffen en maatregelen

Het Nederlandse strafrecht kent als sancties hoofdstraffen, bijkomende straffen en maatregelen. Uitgangspunt is dat een straf voor vergelding of afschrikking staat, terwijl de maatregel (primaire) beveiliging beoogt dan wel herstel van de rechtmatige toestand nastreeft. De meeste straffen en maatregelen kunnen geheel of gedeeltelijk voorwaardelijk worden opgelegd. Een voorwaardelijk opgelegde straf of maatregel kan alsnog worden omgezet in een onvoorwaardelijke wanneer de veroordeelde binnen de proeftijd zich niet heeft gehouden aan de gestelde voorwaarde(n).⁷⁶

⁷⁴ Wet van 24 oktober 2006, *Stb.* 206, 470.

⁷⁵ Door de Wet stroomlijnen hoger beroep is een driedeling in strafbare feiten ontstaan, vergelijkbaar met het in noot 2 van deze bijdrage genoemde onderscheid.

⁷⁶ Zie in dit verband ook de Aanwijzing advies, toezicht en naleving van voorwaardelijke sancties, *Stcrt.* 2010, 8767 (2010A013), in werking getreden op 1 juli 2010.

De hoofdstraffen zijn gevangenisstraf, hechtenis, geldboete en de taakstraf. Er zijn twee soorten taakstraffen: de werkstraf en de leerstraf. Naast straffen kan de rechter een maatregel opleggen. Maatregelen kunnen worden onderverdeeld in vermogensmaatregelen, zijnde onttrekking aan het verkeer, ontneming van het wederrechtelijk verkregen (en geschat) voordeel en de schadevergoeding aan het slachtoffer enerzijds, en vrijheidsontnemende maatregelen, zijnde plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis, de terbeschikkingstelling en plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders anderzijds.⁷⁷

De vrijheidsstraffen

De gevangenisstraf is de zwaarst mogelijke straf in het Nederlandse sanctiebestel. Deze straf wordt alleen voor misdrijven opgelegd. De duur van de gevangenisstraf kan levenslang of tijdelijk zijn. Alléén door middel van gratie kan de levenslange straf worden omgezet in een tijdelijke gevangenisstraf. De tijdelijke gevangenisstraf varieert van 1 dag tot 30 jaar. De hechtenis wordt voornamelijk opgelegd voor zware overtredingen. Deze straf duurt minimaal 1 dag en maximaal 1 jaar en 4 maanden. Voor misdrijven gepleegd door minderjarigen bestaat de jeugddetentie. De maximale duur van deze straf is voor 12- tot 16-jarigen 1 jaar en voor 16- en 17-jarigen 2 jaar.

De taakstraf

Taakstraffen kunnen zowel door de rechter (*rechtersmodel*) als door het OM (*officiersmodel*) worden toegepast. Strikt genomen is een taakstraf, die wordt overeengekomen tussen de officier van justitie en een verdachte, een transactie. De taakstraf kan afzonderlijk worden opgelegd, maar ook in combinatie met een vrijheidsstraf van maximaal 6 maanden, of met een geldboete. Een combinatie van een leerstraf⁷⁸ en een werkstraf behoort eveneens tot de mogelijkheden. Indien een veroordeelde zijn taakstraf niet goed uitvoert, kan dat betekenen dat hij een vervangende vrijheidsstraf moet ondergaan. De rechter geeft bij het vonnis al aan hoe lang die vervangende vrijheidsstraf in potentie zal gaan duren. De reclasering en de Raad voor de Kinderbescherming zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de taakstraffen.

In bepaalde gevallen kan de rechter een verdachte veroordelen tot een taakstraf en een voorwaardelijke gevangenisstraf met als bijzondere voorwaarde elektronisch toezicht. Dit toezicht vormt een zodanige verzwarende van de taakstraf dat een onvoorwaardelijke gevangenisstraf achterwege kan blijven. Deze toepassing is vastgelegd in de nieuwe 'Aanwijzing Elek-

77 Voor jeugdige daders gelden deels andere straffen en maatregelen (zoals een PIJ). Voor een overzicht wordt verwezen naar art. 77h Sr.

78 Met de invoering van de wet voorwaardelijke veroordeling zijn de leerstraffen nagenoeg verdwenen als onderdeel van de taakstraf. In de plaats komt de voorwaardelijke veroordeling met als bijzondere voorwaarde het volgen van een erkende gedragsinterventie (zie paragraaf 2.6.4, of een bijzondere voorwaarde in het kader van een OM-afdoening (na 2012) (zie ook hoofdstuk 7).

tronisch Toezicht' voor het Openbaar Ministerie.⁷⁹ In deze aanwijzing wordt nadrukkelijk gewezen op het belang van het slachtoffer in de afweging van de officier van justitie of de procureur-generaal bij het vorderen van elektronisch toezicht.

De geldboete

De geldboete kan voor alle strafbare feiten worden opgelegd. Het wettelijk minimum van de geldboete is thans € 3. Per strafbaar feit geldt een wettelijk maximum. Dit maximum wordt bepaald door de ernst van het feit. De strafbare feiten zijn daarvoor ingedeeld in zes boetecategorieën (zie art. 23 Sr).⁸⁰ De geldboete wordt vervangen door vervangende hechtenis bij niet-betaling of bij het ontbreken van verhaalsmogelijkheden. Hierbij geldt dat elke € 25 gelijk wordt gesteld aan 1 dag vervangende hechtenis (zie art. 24c lid 3 Sr).

De maatregelen

De rechter kan verschillende strafrechtelijke maatregelen opleggen. De onttrekking aan het verkeer heeft tot doel gevaarlijke voorwerpen uit het maatschappelijke verkeer te halen. Het gaat meestal om voorwerpen die gebruikt zijn bij het plegen van het strafbare feit. De ontneming van het wederrechtelijk verkregen voordeel is bedoeld om een veroordeelde de uit criminele handelingen verkregen winst te ontnemen. De hoogte van het te ontnemen bedrag is onbeperkt. Als een veroordeelde weigert het vastgestelde bedrag te betalen, kan hij in gijzeling worden genomen, totdat hij aan zijn verplichting heeft voldaan. Dit kan tot maximaal 3 jaar. De vordering blijft echter ook ná de gijzeling bestaan. De *schadevergoedingsmaatregel* verplicht een veroordeelde tot betaling van een geldsom aan de Staat ten behoeve van het slachtoffer. De Staat keert het ontvangen bedrag zelf direct uit aan het slachtoffer. Bij niet-betaling van de schadevergoeding dreigt tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis.

Is een veroordeelde geheel of gedeeltelijk ontoerekeningsvatbaar, dan is *plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis* mogelijk. De strafrechter kan een veroordeelde laten plaatsen voor de duur van 1 jaar, met de mogelijkheid van verlenging. Plaatting in een psychiatrisch ziekenhuis gebeurt alleen als de gestoorde persoon gevaarlijk is voor zichzelf of voor de algemene veiligheid van personen of goederen. De rechter geeft de last tot plaatsing slechts nadat hij advies van ten minste twee gedragsdeskundigen heeft ingewonnen.

79 Per 1 juni 2010 is de Aanwijzing Elektronisch Toezicht (2010A008) in werking getreden (*Stcrt.* 2010, 8001).

80 Per 1 januari 2011 zijn de tarieven voor boetes en transacties verhoogd met 15%. Een jaar later volgt nog een verhoging met 20%. Ook het wachten met betalen van een geldboete is per 1 juli 2011 duurder geworden. De procentuele opslag bij de eerste aanmaning is van 25% naar 50% gegaan en bij de tweede aanmaning van 50% naar 100% gestegen.

De maatregel *terbeschikkingstelling* (tbs) kan worden opgelegd indien de verdachte tijdens het begaan van het feit niet of verminderd toerekeningsvatbaar was. De tbs wordt vaak opgelegd in combinatie met een gevangenisstraf. De maatregel is gericht op beveiliging van de maatschappij. De tot tbs veroordeelde wordt tijdens de opsluiting ook behandeld, met het oog op de terugkeer in de maatschappij. De rechter kan tbs opleggen als een verdachte een misdrijf heeft begaan waarop een gevangenisstraf van 4 jaar of meer is gesteld, of voor een specifiek aantal in de wet genoemde misdrijven (zoals onder andere belaging) en de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen het opleggen van die maatregel eist. De tbs kent twee varianten: de tbs *met bevel tot verpleging*, die een gedwongen opname in een inrichting inhoudt, en de tbs *met voorwaarden*. Bij deze laatste variant is geen sprake van dwangverpleging, maar zullen de voorwaarden wel altijd inhouden dat de tbs-gestelde zich onder behandeling laat stellen. Op 1 september 2010 is een aantal wijzigingen in de tbs met voorwaarden in werking getreden met als doel de samenleving beter te beschermen, een effectiever gebruik van de maatregel te bevorderen en de instroom in de dwangverpleging te beperken.⁸¹

Sinds 1 oktober 2004 bestaat de maatregel van *plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders* (de ISD-maatregel). Deze maatregel maakt het mogelijk personen gedwongen in een inrichting te plaatsen gedurende maximaal 2 jaar. Stelselmatige daders zijn *zeer actieve veelplegers*, die in de 5 jaren voorafgaand aan het gepleegde feit ten minste driemaal voor het plegen van een misdrijf onherroepelijk veroordeeld zijn tot een vrijheidsbenemende of vrijheidsbeperkende straf of maatregel, die ook ten uitvoer is gelegd. Het gaat bij deze maatregel om het beveiligen van de maatschappij, het tegengaan van recidive en het doorbreken van verslavings- of andere problematiek. De maatregel is ook bedoeld voor niet-verslaafde veelplegers en voor veroordeelden met een (ernstige) psychiatrische problematiek.⁸²

Speciaal voor minderjarigen bestaan nog twee aparte maatregelen: *plaatsing in een inrichting voor jeugdigen* (de PIJ-maatregel) en de *gedragsbeïnvloedende maatregel*. Jongeren die zijn veroordeeld tot een PIJ-maatregel verblijven in een justitiële jeugdinrichting. De maatregel is gericht op heropvoeding en behandeling en sinds 1 juli 2011 kan de rechter bovendien verplichte nazorg opleggen. Verplichte nazorg geeft de

81 Wet van 1 juli 2010, *Stb.* 2010, 270; *Kamerstukken II* 2009/10, 31 823. Belangrijke wijzigingen zijn dat de maximale duur van deze vorm van tbs omhoog is gegaan van 4 naar 9 jaar en de maximale gevangenisstraf die naast de tbs met voorwaarden kan worden opgelegd is verhoogd van 3 naar 5 jaar. Verder maakt de regeling het mogelijk dat een tbs-gestelde tijdelijk onder dwang opgenomen kan worden (crisisopvang) en dat de maatregel tbs met voorwaarden dadelijk uitvoerbaar is. Op basis hiervan is de Aanwijzing TBS met voorwaarden en voorwaardelijke beëindiging dwangverpleging (2010A021) vastgesteld die op 1 oktober 2010 in werking is getreden; zie *Stcrt.* 2010, 14627.

82 De nieuwe maatregel verschilt daarmee van de, inmiddels vervallen, SOV-maatregel (strafrechtelijke opvang verslaafden) die in 2001 werd ingevoerd en een nieuwe voorziening introduceerde voor de strafrechtelijke opvang van justitiabele verslaafden in een speciale penitentiaire inrichting.

mogelijkheid om jongeren na het verblijf in een jeugdinrichting langer te begeleiden, waardoor de kans op recidive zal verminderen.⁸³ De PIJ-maatregel kan worden opgelegd voor delicten waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan, als de veiligheid van anderen dan wel de algemene veiligheid dit vereist (recidivegevaar) en als de maatregel in het belang is van een zo gunstig mogelijke verdere ontwikkeling van de jeugdige veroordeelde. Twee gedragsdeskundigen moeten vaststellen dat al tijdens het begaan van het feit sprake was van een gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis. De maximale duur van de PIJ-maatregel is voor deze veroordeelden 6 jaar. Voor niet in hun ontwikkeling gestoorde veroordeelde jongeren is de duur van de maatregel maximaal 4 jaar. Wanneer de jeugdige niet wegens een geweldsdelict wordt veroordeeld, is de maximale duur van de PIJ-maatregel 2 jaar.

Per 1 februari 2008 is door de inwerkingtreding van de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen de *gedragsbeïnvloedende maatregel* ingevoerd. Deze maatregel is bedoeld voor jeugdigen voor wie een gedragsbeïnvloedende aanpak in het kader van bijzondere voorwaarden bij een voorwaardelijke sanctie te licht wordt bevonden en de PIJ-maatregel te zwaar. Als een jongere een gedragsbeïnvloedende maatregel opgelegd krijgt, geeft de rechter in zijn vonnis aan waar de maatregel uit bestaat. De maatregel kan inhouden dat een veroordeelde aan een programma deelneemt in een door de rechter aan te wijzen instelling, of dat een veroordeelde een ambulant programma volgt onder begeleiding van een door de rechter aan te wijzen organisatie. Een ambulant programma kan bijvoorbeeld een leertraject zijn in combinatie met individuele trajectbegeleiding. Het programma kan ook worden ingevuld met verplichte jeugdzorg wanneer de jongere daarvoor van het Bureau Jeugdzorg een indicatie heeft gekregen. Voor het opleggen van de maatregel is een advies van de *Raad voor de Kinderbescherming* vereist, dat wordt ondersteund door ten minste één gedragsdeskundige. De Raad voor de Kinderbescherming is belast met de voorbereiding en ondersteuning van de maatregel; de jeugdreclassering (zie nader paragraaf 2.6) doet de tenuitvoerlegging.⁸⁴ De gedragsmaatregel duurt minimaal 6 maanden en maximaal 1 jaar en is eenmaal te verlengen met dezelfde termijn als waarvoor deze werd opgelegd. Voorts zijn door deze wet de mogelijkheden om jeugdsancties te combineren uitgebreid⁸⁵ en hebben de voorwaarden die kunnen worden gesteld bij de schorsing van de voorlopige hechtenis en bij de voorwaardelijke veroordeling een expliciete uitwerking gekregen in een algemene maatregel van bestuur (het Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen).⁸⁶

83 De wijziging is gebaseerd op de wet van 13 december 2010 tot wijziging van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen, het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten, in verband met de aanpassing van vrijheidsbenemende jeugdsancties (*Stb.* 2010, 818) die op 1 juli 2011 in werking is getreden.

84 Zie ook de Aanwijzing effectieve afdoening strafzaken jeugdigen, *Stcr.* 2009, 80.

85 Sinds de wetwijziging van 1 februari 2008 heeft de rechter de mogelijkheid alle straffen en maatregelen met elkaar te combineren.

86 *Stb.* 2008, 23 (Besluit gedragsbeïnvloeding jeugdigen).

Ten slotte is een aparte regeling getroffen voor *conservatoir beslag* bij jeugdigen. Conservatoir beslag dient tot het stellen van zekerheid van het innen van een eventueel later door de rechter op te leggen ontnemingsmaatregel of geldboete.⁸⁷ Bij jeugdigen kan dus ook conservatoir beslag worden gelegd in geval van verdenking van diefstal.

De bijkomende straffen

Het Wetboek van Strafrecht noemt als bijkomende straffen de openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak, de ontzetting uit bepaalde rechten, zoals de ontzetting uit een ambt of beroep, en de verbeurdverklaring. Bij het laatste verliest iemand zijn eigendomsrecht op een bepaald voorwerp. Het gaat doorgaans om voorwerpen die door het strafbare feit zijn verkregen of tot het begaan daarvan hebben gediend. Met de verruiming van de mogelijkheden tot voordeelontneming zijn de mogelijkheden tot verbeurdverklaring per 1 juli 2011 uitgebreid.⁸⁸ Ook voorwerpen die niet rechtstreeks afkomstig zijn van het strafbare feit waarvoor een veroordeling is uitgesproken, maar die uit de baten daarvan zijn verkregen, kunnen thans worden verbeurdverklaard (voordeelontneming). Ook andere wetten bevatten bijkomende straffen. Zoals eerder aangegeven, is in de Wegenverkeerswet geregeld dat een bestuurder de *bevoegdheid om een motorrijtuig te besturen* kan worden ontzegd. De bijkomende straffen kunnen ook afzonderlijk worden opgelegd.

2.5 De tenuitvoerlegging

Een vonnis/arrest wordt ten uitvoer gelegd nadat het onherroepelijk, ofwel definitief, is geworden. Voor een verdachte staat dan geen gewoon rechtsmiddel meer open. Alleen revisie (herziening)⁸⁹ of gratie⁹⁰ kan daar in sommige gevallen nog verandering in brengen.

⁸⁷ Voor minderjarigen kan conservatoir beslag worden gelegd in geval van verdenking van een strafbaar feit waarop een geldboete van de vierde categorie is gesteld (in plaats van de vijfde categorie, zoals bij volwassenen).

⁸⁸ In 1993 is het toepassingsbereik van de ontnemingsmaatregel verruimd (Wet van 10 december 1992, *Stb.* 1993, 11, Plukze wetgeving). Ook zijn toen de ontneming en de verbeurdverklaring van elkaar gescheiden. Anno 2011 is ontneming via verbeurdverklaring (weer) mogelijk. De gedachte is dat het in sommige eenvoudige gevallen gemakkelijker en efficiënter is om gebruik te maken van de mogelijkheid van de verbeurdverklaring dan gebruik te maken van een aparte ontnemingsprocedure (art. 36e Sr). Zie ook paragraaf 2.3.1.

⁸⁹ Herziening kan plaatsvinden bij tegenstrijdige rechterlijke uitspraken, bij nova (dat wil zeggen als nieuwe feiten bekend worden) en op grond van een uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens waarin is vastgesteld dat het Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden is geschonden in een procedure die tot een veroordeling heeft geleid. Onder andere vanwege de Schiedamse parkmoord is door leden van de Tweede Kamer aangedrongen op een hervorming van de herzieningsregeling. Door het kabinet is daarom een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer in behandeling gebracht dat betrekking heeft op hervorming van de huidige herzieningsprocedure; zie *Kamerstukken II* 2009/10, 32 044.

⁹⁰ Art. 2 van de Gratielwet somt de gronden op waarvoor gratie kan worden verleend. De straffen en maatregelen waarvoor gratie kan worden verzocht, zijn opgenomen in art. 558 Sv. De veroordeelde heeft overigens geen recht op gratie; gratie is een gunstbetoon, verleend bij Koninklijk Besluit (KB).

De verantwoordelijkheid voor de tenuitvoerlegging van het strafvonnis ligt bij het OM. Het OM draagt de feitelijke tenuitvoerlegging van sancties op aan verschillende justitiële en particuliere instanties. Deze instanties onderscheiden zich van elkaar naar de aard van de te executeren sanctie en vaak ook naar de leeftijd van de veroordeelde (minder- of meerderjarig). De tenuitvoerlegging van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen wordt steeds overgedragen aan het ministerie van Veiligheid en Justitie/Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). De tenuitvoerlegging van taakstraffen is voor meerderjarigen aan de *reclassering* en voor minderjarigen aan de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) opgedragen. Omdat de reclassering en de RvdK niet alleen bij de tenuitvoerlegging maar door de hele strafrechtsketen een rol spelen, worden deze twee instanties in paragraaf 2.6 beschreven.

2.5.1 De Dienst Justitiële Inrichtingen

De tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen en vrijheidsbenemende maatregelen is een taak van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), een agentschap van het ministerie van Veiligheid en Justitie.⁹¹ DJI kent vier sectoren: het Gevangeniswezen, de Directie Forensische Zorg (DForZo),⁹² de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) en de Directie Bijzondere Voorzieningen (DBV).⁹³

Sector Gevangeniswezen

De sector Gevangeniswezen is verantwoordelijk voor penitentiaire inrichtingen voor volwassen gedetineerden en is de grootste sector binnen DJI. Er zijn penitentiaire inrichtingen, dat wil zeggen Huizen van Bewaring en gevangenispen, met verschillende beveiligingsniveaus (gesloten, (zeer) beperkt beveiligde inrichtingen en extra zorgafdelingen) (zie hoofdstuk 7). Met het oog op de problematiek van de tekorten aan sanctiecapaciteit destijds, is in 2003 het *elektronisch toezicht* ingevoerd en in 2005, zij het op experimentele basis, de *elektronische detentie*.⁹⁴ De toepassing van het elektronisch toezicht kan onderdeel uitmaken van een penitentiair pro-

91 Dat DJI een agentschap is van het ministerie van Veiligheid en Justitie, betekent dat DJI een zekere mate van zelfstandigheid bezit. Jaarlijks krijgt DJI een budget toegewezen vanuit het ministerie en worden afspraken gemaakt over de door DJI te leveren prestaties (zie www.dji.nl/Organisatie/).

92 Voorheen de tbs-sector genaamd.

93 De DBV is ontstaan in 2002 en was in eerste instantie bedoeld voor de detentie van bolletjesslikkers. Inmiddels is de DBV verantwoordelijk voor alle personen in vreemdelingenbewaring en grenslogies. De vreemdelingenbewaring valt echter, strikt genomen, buiten de strafrechtspleging en valt daarom buiten het bestek van deze publicatie.

94 In de huidige tijd is echter eerder sprake van overcapaciteit binnen de sector Gevangeniswezen. In dat verband is door de Staatssecretaris van Justitie in mei 2009 een zogeheten 'Masterplan Gevangeniswezen 2009-2014' naar de Tweede Kamer gestuurd. In deze nota wordt omschreven hoe de komende jaren moet worden omgegaan met de celcapaciteit: 'Doelstelling van het nieuwe capaciteitsmanagement is het regionaal kunnen opvangen van pieken en dalen in de behoefte aan capaciteit. Bijkomend doel is dat deze flexibiliteit in korte tijd moet kunnen worden georganiseerd, zonder ingrijpende maatregelen.' Zie Masterplan Gevangeniswezen 2009-2014, p. 10. De elektronische detentie is inmiddels (per medio 2010) stopgezet.

gramma of als bijzondere voorwaarde door de rechter worden opgelegd.⁹⁵ Via het elektronisch toezicht wordt gecontroleerd of de veroordeelde zich binnen of buiten het bereik van een ontvanger bevindt die is opgesteld in diens huis. Afhankelijk van de totale duur van de opgelegde gevangenisstraf kunnen gedetineerden de laatste fase (4 weken tot 1 jaar) van hun gevangenisstraf aan een dergelijk persoonlijk programma deelnemen. De reclassering is verantwoordelijk voor de uitvoering van het (elektronisch) toezicht.

Elektronische detentie is een vorm van vrijheidsbeneming met de verplichting om doorlopend thuis te zijn. De aanwezigheid wordt met elektronische middelen gecontroleerd. Met elektronische detentie is geëxperimenteerd als executiemodaliteit onder de verantwoordelijkheid van DJI. De elektronische detentie is inmiddels (medio 2010) stopgezet (zie hoofdstuk 7).

De Penitentiaire beginselenwet regelt de rechten en plichten van gedetineerden en biedt de mogelijkheid om binnen één inrichting verschillende regimes te voeren, om mannen en vrouwen binnen één inrichting onder te brengen en om extramuraal (dat wil zeggen buiten de muren van de penitentiaire inrichting) een *penitentiair programma* te volgen. Het penitentiaire programma houdt in dat gedetineerden in de laatste fase van hun vrijheidsstraf buiten een justitiële inrichting verplicht deelnemen aan bepaalde activiteiten, zoals arbeidsprojecten, vorming en onderwijs.⁹⁶ Het doel van een penitentiair programma is de gedetineerde beter voor te bereiden op terugkeer naar de samenleving en kan met of zonder elektronisch toezicht worden uitgevoerd.

Een veroordeelde met een tijdelijke gevangenisstraf van meer dan een half jaar komt in aanmerking voor vervroegde invrijheidstelling. Betreft het een straf van een half jaar tot 1 jaar, dan gaat de vervroegde invrijheidstelling in nadat van de straf 6 maanden plus een derde deel van het meerdere is ondergaan. Voor een straf van langer dan 1 jaar geldt dat twee derde van de straf moet zijn ondergaan.⁹⁷ Met ingang van 1 juli 2008 is de vervroegde invrijheidstelling gewijzigd in de voorwaardelijke invrijheidstelling.⁹⁸

De regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling is van toepassing op vrijheidsstraffen met een duur van meer dan 1 jaar, maar niet wanneer de rechter een deels voorwaardelijke vrijheidsstraf heeft opgelegd. De voorwaardelijke invrijheidstelling vindt van rechtswege plaats wanneer

95 Op 1 november 2009 is er een nieuwe Circulaire Wijziging toepassing Elektronische Detentie (*Stcrt.* 2009, 16442) in werking getreden. Hierin wordt onder andere de doelgroep strikter afgebakend en worden uitsluitingsgronden voor elektronisch toezicht aangescherpt en uitgebreid. Uiteindelijk doel van de circulaire is om te komen tot een zorgvuldigere en uniforme uitvoering van het elektronisch toezicht. Zie ook de Aanwijzing Elektronisch Toezicht, *Stcrt.* 2010, 8001 (2010A008), in werking getreden op 1 juni 2010.

96 Een gestrafte kan in aanmerking komen voor een penitentiair programma als hij een gevangenisstraf uitzit die langer is dan 6 maanden en daarvan ten minste de helft heeft uitgezeten.

97 In sommige gevallen wordt de vervroegde invrijheidstelling niet verleend of uitgesteld, bijvoorbeeld als een veroordeelde zich tijdens zijn gevangenschap ernstig heeft misdragen of is ontsnapt.

98 *Kamerstukken II* 2005/07, 30 513.

twee derde van de door de rechter opgelegde vrijheidsstraf is ondergaan. Voor straffen met een duur van tussen de 1 en 2 jaar vindt voorwaardelijke invrijheidstelling plaats wanneer de vrijheidsbeneming ten minste 1 jaar heeft geduurd en van het daarna nog ten uitvoer te leggen gedeelte van de straf een derde is ondergaan.⁹⁹

Sector Justitiële Jeugdinrichtingen

Naar plaatsingsgrond kunnen in Justitiële Jeugdinrichtingen (JJi's) vier categorieën jongeren worden onderscheiden. De eerste categorie wordt gevormd door degenen die een jeugddetentie opgelegd hebben gekregen. De tweede categorie wordt gevormd door jongeren die de PIJ-maatregel opgelegd hebben gekregen. De derde categorie betreft jongeren die in voorlopige hechtenis zijn geplaatst. De vierde categorie heeft betrekking op de civielrechtelijke maatregel, waarbij jongeren in een justitiële jeugdinrichting zijn geplaatst. Met de wijziging van de Wet op de Jeugdzorg per 1 januari 2008 zijn er per 1 januari 2010 geen minderjarigen met een civielrechtelijke maatregel meer in een JJi. Alle jeugdigen die op civielrechtelijke titel in een JJi verbleven vallen tegenwoordig onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport.¹⁰⁰

Directie Forensische Zorg (DForZo)

Sinds 1 januari 2008 is de naamgeving van de sector tbs gewijzigd in de Directie Forensische Zorg. Deze directie is verantwoordelijk voor de forensische zorg in strafrechtelijk kader en voor de plaatsing van volwassenen die psychiatrische zorg, verslavingszorg of verstandelijk gehandicaptenzorg nodig hebben. Daarnaast is de directie financieel verantwoordelijk voor de inkoop van dergelijke zorg.

2.5.2 Het Centraal Justitieel Incassobureau

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) is een uitvoeringsorganisatie van het ministerie van Veiligheid en Justitie. De belangrijkste taak van het CJIB is het innen van verkeersboetes die door justitiële instanties aan burgers en bedrijven worden opgelegd. Het CJIB verzorgt het gehele inningstraject, startend met het verzenden van de beschikking en eindigend met dwangmaatregelen als gijzeling. Daarnaast int het CJIB schadevergoedingsmaatregelen, ontnemingsmaatregelen, door de strafrechter opgelegde boetes, politie- en OM-transacties en strafbeschikkingen en voor sommige bestuursorganen ook de bestuurlijke boetes (zie voor dat laatste

⁹⁹ De voorwaardelijke invrijheidstelling geschiedt onder de algemene voorwaarde dat de veroordeelde zich tijdens de proeftijd niet schuldig maakt aan een strafbaar feit. Indien de veroordeelde de voorwaarden niet naleeft, kan de voorwaardelijke invrijheidstelling worden herroepen.

¹⁰⁰ Vergelijk de brief van 29 april 2010 van de Minister van Justitie aan de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2009/10, 24 587, nr. 386).

hoofdstuk 8). Rechtbanken, politiekorpsen, de Koninklijke Marechaussee en het OM maken gebruik van de diensten van het CJIB.

Als de rechter heeft bepaald dat een verdachte een vrijheidsstraf of taakstraf krijgt, dan voert de Unit OM Executie van het CJIB de coördinatie uit van vrijheidsstraffen, taakstraffen en arrestatiebevelen met betrekking tot de vonnissen die ten uitvoer gelegd dienen te worden. In het geval van een gevangenisstraf onderzoekt de Unit OM Executie of de veroordeelde oproepbaar is. Een verdachte die tot een gevangenisstraf is veroordeeld, maar voorafgaand aan het vonnis niet preventief was gehecht, wordt na het onherroepelijk worden van het vonnis opgeroepen zich op een bepaalde datum bij een bepaalde inrichting te melden. Tot die datum is sprake van een zogeheten *lopend vonnis*. Een veroordeelde die niet oproepbaar is (bijvoorbeeld wanneer de verblijfplaats onbekend is), wordt geregistreerd in het opsporingsregister (OPS). Daarnaast coördineert de Unit OM Executie de uitvoering van taakstraffen en arrestatiebevelen.

2.6 Overige instellingen die betrokken zijn bij de strafrechtspleging

In de voorgaande paragrafen zijn de verschillende fasen van de strafrechtspleging aan de orde gekomen. Daarbij is tevens ingegaan op een aantal direct bij de strafrechtspleging betrokken instanties. Maar er zijn meer organen die een rol hebben in het strafproces. In deze paragraaf worden nog enkele instellingen kort belicht.

2.6.1 De reclassering

De reclassering is geen orgaan van de strafrechtspleging zoals de politie en het OM dat zijn, maar is wel nauw bij de strafrechtspleging betrokken. Er zijn drie reclasseringsorganisaties aangewezen door de minister van Veiligheid en Justitie: Reclassering Nederland, de Stichting Verslavingsreclassering van de Geestelijke Gezondheidszorg Nederland en de afdeling Jeugdzorg en Reclassering van het Leger des Heils. De werkzaamheden van de reclassering zijn wettelijk geregeld in de Reclasseringsregeling 1995.¹⁰¹

De reclassering heeft drie kerntaken. De eerste betreft onderzoek en voorlichting. In de voorlichtingsrapporten wordt een beeld geschetst van de persoon van de verdachte, zijn motieven en omstandigheden. Deze informatie kan voor de officier van justitie en/of de rechter van belang zijn voor het bepalen van de strafsoort en de strafmaat.

De tweede kerntaak gaat over begeleiding en toezicht. De reclassering geeft individuele begeleiding aan verdachte of veroordeelde cliënten. De ondersteuning vindt plaats gedurende het gehele strafrechtelijke proces.

¹⁰¹ *Stb.* 1994, 875.

Begeleiding in de vorm van hulp en bijstand aan de verdachte vindt vooral plaats bij de vroeghulp, dat is het eerste bezoek aan een arrestant op een politiebureau of bij de rechter-commissaris. Volgens de wet moet de reclassering over elke in verzekering gestelde verdachte bericht ontvangen. Indien de rechter-commissaris of de rechtbank de schorsing van de voorlopige hechtenis heeft bevolen, kan daarbij als bijzondere voorwaarde worden gesteld dat de verdachte zich dient te houden aan de aanwijzingen van de reclassering. Tevens kan een veroordeelde die zijn gevangenisstraf heeft uitgezeten, bij zijn terugkeer naar de maatschappij door de rechter verplicht worden zich onder toezicht te stellen van de reclassering. Dit gebeurt dan in het kader van een deels voorwaardelijke gevangenisstraf. Verder is de reclassering verantwoordelijk voor de uitvoering van penitentiaire programma's en begeleidt zij de ter beschikking gestelden die met proefverlof zijn of ten aanzien van wie de tbs met bevel tot verpleging voorwaardelijk is beëindigd of een tbs met voorwaarden is uitgesproken. De derde taak van de reclassering ziet op de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van taakstraffen en andere alternatieve sancties. De reclassering zorgt voor de organisatie en de begeleiding bij de uitvoering van taakstraffen en elektronisch toezicht.

2.6.2 *De Raad voor de Kinderbescherming*

Voor minderjarigen die in aanraking zijn gekomen met politie en justitie bestaat er, anders dan bij meerderjarigen, geen algemene reclasseringsinstelling. De regie over de jeugdreclassering ligt bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). De RvdK heeft één landelijk en 22 lokale bureaus. De RvdK coördineert de taakstraffen voor jeugdigen. Verder zijn bij de jeugdreclassering de gezinsvoogdij-instellingen en de afdeling Jeugdzorg en Reclassering van het Leger des Heils betrokken. De jeugdreclassering draagt zorg voor de vroeghulp op het politiebureau. Binnen deze vroeghulp kan de raadsmedewerker op basis van het gesprek met de minderjarige vrijwillige jeugdreclassering aanbieden. De jeugdige wordt tevens geïnformeerd over het verdere verloop van de strafrechtelijke procedure.¹⁰² Vervolgens begint het zogenoemde basisonderzoek. De RvdK verzamelt informatie betreffende de ontwikkeling en de achtergrond van de verdachte ten behoeve van voorlichting en advies aan de officier van justitie (zie art. 494 en 498 Sv). De raads onderzoeker brengt advies uit aan

¹⁰² De RvdK werkt samen met partners in de jeugdstrafrecht keten (zoals politie, Jeugdreclassering en jeugdinrichtingen) aan de ontwikkeling van een samenhangend instrumentarium voor jeugdstrafzaken: het Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrecht keten (LIJ). De bedoeling is dat met het LIJ de ketenpartners op een efficiënte wijze gegevens kunnen verzamelen, waarbij een aanvulling wordt gemaakt op de gegevens die al over een jongere bekend zijn. Met behulp van al deze informatie (over criminogene factoren) is het idee dat risico's op recidive beter kunnen worden getaxeerd en problemen gesignaleerd, waardoor weer beter kan worden bepaald welke strafrechtelijke aanpak voor de jeugdige het beste lijkt te zijn en welke zorg hij eventueel nodig zou hebben. In 2011 is besloten het instrumentarium landelijk in te voeren. Zie het Jaarbericht 2011 (p. 5) van de RvdK.

de officier van justitie over de gewenste afdoening van een zaak, vanuit een pedagogisch perspectief. Als de ontwikkeling van de minderjarige ernstig in het gedrang is, kan de RvdK een uitgebreid strafonderzoek doen. Dit onderzoek is diepgaander dan het basisonderzoek. Het uitgebreid strafonderzoek kan worden afgesloten met een gerichte verwijzing naar een voorziening voor jeugdzorg, met een verzoek tot een maatregel van kinderbescherming of met de inschakeling van de jeugdreclassering voor intensieve, niet-vrijblijvende begeleiding. Indien de officier van justitie of de rechter een taakstraf oplegt, is het de taak van de RvdK om de opgelegde taakstraf mogelijk te maken door voorbereiding en ondersteuning van de tenuitvoerlegging.

2.6.3 De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en de Inspectie voor de Sanctietoepassing

De Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) is een onafhankelijk orgaan dat de Minister van Veiligheid en Justitie adviseert op het gebied van de strafrechtstoepassing en over jeugdigen. Tevens functioneert de Raad als een beroepsinstantie voor gedetineerden, jeugdigen en tbs'ers. De 60 leden van de Raad worden door de Kroon (de regering) benoemd. Het bestuursreglement, dat de werkwijze en procedures voor de Raad regelt, wordt door de Minister van Veiligheid en Justitie vastgesteld.

De Inspectie voor de Sanctietoepassing (Ist) bestaat sinds 1 januari 2005. Deze organisatie is onafhankelijk van het ministerie van Veiligheid en Justitie, maar maakt organisatorisch wel onderdeel uit van het departement. De belangrijkste taak van de Inspectie is het toezicht op de effectiviteit en de kwaliteit van de uitvoering van sancties, in het bijzonder op de aspecten bejegening en beveiliging. Het werkteerrein van de Inspectie omvat alle vestigingen van de reclassering en alle onder de Dienst Justitiële Inrichtingen ressorterende landelijke diensten en inrichtingen.

2.6.4 De raden voor rechtsbijstand

De raden voor rechtsbijstand maken het mogelijk dat mensen met een laag inkomen gebruik kunnen maken van rechtsbijstand. De rechtsbijstandsverlener vraagt ten behoeve van de rechtzoekende een toevoeging aan. Dat wil zeggen dat aan de rechtzoekende kosteloos of tegen een niet kostendekkende eigen bijdrage een rechtshulpverlener wordt toegewezen. Het recht op rechtsbijstand is afhankelijk van het fiscale inkomen en vermogen van de rechtzoekende. De verdachte die in bewaring wordt gesteld of wiens gevangenhouding wordt bevolen, krijgt ambtshalve een raadsman toegevoegd. De rechtsbijstand van de ambtshalve toegevoegde raadsman is kosteloos voor de verdachte. Daarnaast kunnen ook slachtoffers van

seksuele en andere geweldsmisdrijven kosteloos een beroep doen op een advocaat.¹⁰³

2.6.5 *Het Nederlands Forensisch Instituut en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie*

Het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP) zijn twee, onder het ministerie van Veiligheid en Justitie vallende, instanties. Zij hebben deskundigheid 'in huis' die relevant is voor de beantwoording van de vragen die in een strafrechtelijk onderzoek centraal staan.

Het NFI verleent diensten aan klanten binnen de strafrechtspleging, zoals het OM, de politie en de zittende magistratuur (waaronder de rechter-commissaris). Ook kan een advocaat in een strafzaak het NFI verzoeken een onderzoek te laten uitvoeren. Daarnaast levert het NFI diensten aan andere personen of instanties (buiten de Nederlandse strafrechtspleging), zoals het Joegoslavië Tribunaal, de Immigratie- en Naturalisatiedienst, buitenlandse politie of justitie of aan bijzondere opsporingsdiensten. Het NIFP adviseert de rechterlijke macht in strafzaken over de noodzaak van onderzoek naar de persoon van de verdachte in relatie tot toerekeningsvatbaarheid, de kans op recidive, de te volgen behandeling en beveiliging (klinisch en ambulant) en de ontwikkelingsmogelijkheden van jongeren. Het NIFP is ontstaan door een samenvoeging van het Pieter Baan Centrum en de Forensisch Psychiatrische Dienst. De belangrijkste werkzaamheden van het NIFP liggen op het gebied van advisering, contra-expertise, bemiddeling, toetsing, observatie en opleiding.

2.6.6 *Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie*

De Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie beoordeelt de effectiviteit van gedragsinterventies voor jeugdigen en volwassenen. Onder een gedragsinterventie wordt verstaan een programmatisch en gestructureerd geheel van methodische handelingen gericht op het beïnvloeden van iemands gedrag of omstandigheden. Van goedgekeurde interventies mag worden verwacht dat zij recidive verminderen of voorkomen.

De Erkenningscommissie heeft naast het beoordelen van gedragsinterventies nog twee taken: het adviseren over onderwerpen in relatie tot (het beoordelen van) de effectiviteit van gedragsinterventies aan de Minister van Veiligheid en Justitie en het communiceren over de activiteiten van de commissie.

De commissie laat zich bij de beoordeling van gedragsinterventies slechts leiden door de haar gegeven kwaliteitscriteria die zijn vastgesteld door het ministerie van Veiligheid en Justitie en door wetenschappelijke inzichten.

¹⁰³ Zie de Wet op de rechtsbijstand (Stb. 2003, 502).

In de Erkenningscommissie is de relevante wetenschappelijke kennis (bijvoorbeeld uit de criminologie, psychologie, pedagogiek en psychiatrie) samengebracht met kennis over de uitvoeringspraktijk. De leden van de Erkenningscommissie worden aangesteld door de Minister van Veiligheid en Justitie.

2.6.7 Slachtofferhulp Nederland

Sinds 1984 kent Nederland professioneel georganiseerde slachtofferhulp. Slachtofferhulp Nederland (SHN) is een landelijke organisatie waar eind 2011 bijna 1.300 vrijwilligers slachtofferhulp verlenen. In 2011 vroeg de politie de inzet van SHN in 1.168 situaties.¹⁰⁴ De ondersteuning is vooral praktisch van aard en bestaat uit het invullen van (verzekerings)papieren, het bijstaan van slachtoffers in een rechtszaak en het doorverwijzen naar de juiste instanties. De landelijke organisatie wordt gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten, het Fonds Slachtofferhulp en overige subsidies.¹⁰⁵

2.6.8 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven en het Waarborgfonds Motorverkeer

Onder bepaalde voorwaarden kunnen slachtoffers van ernstige geweldsmisdrijven (of hun nabestaanden) in aanmerking komen voor een financiële tegemoetkoming uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Een uitkering uit dit fonds is altijd een tegemoetkoming in de kosten als gevolg van letsel dat bij een ernstig geweldsmisdrijf is toegebracht (zoals mishandeling, diefstal met geweld, verkrachting en bedreiging met een wapen), en niet een schadeloosstelling. Het Schadefonds Geweldsmisdrijven (een fonds van het ministerie van Veiligheid en Justitie, beheerd door een onafhankelijke commissie) is in 1976 opgericht om slachtoffers van ernstige geweldsdelicten die hun schade niet op een andere manier vergoed kunnen krijgen enigszins tegemoet te komen. Een groot deel van de aanvragen komt binnen via SHN, waarnaar de politie meestal doorverwijst bij aangifte van een geweldsmisdrijf. Een aanvraag kan ook worden ingediend via een advocaat of op eigen initiatief. Krachtens een Europese richtlijn, die alle lidstaten verplicht om vanaf 1 januari 2006 een schadefonds te hebben, kunnen slachtoffers die in Nederland wonen en in een ander EU-land slachtoffer zijn geworden, vanaf die datum via het Nederlandse schadefonds een uitkering aanvragen bij een ander EU-schadefonds. Ook slachtoffers van schade in het verkeer kunnen in aanmerking komen voor schadevergoeding door een beroep te doen op het Waarborgfonds Motorverkeer. Het gaat daarbij om schade die is veroorzaakt door

¹⁰⁴ Zie www.slachtofferhulp.nl.

¹⁰⁵ Zie het Jaarverslag 2011 van SHN.

onbekende, niet-verzekerde of gestolen motorrijtuigen, motorrijtuigen verzekerd bij een onvermogene verzekeraar of toebehorend aan personen aan wie een vrijstelling van verzekering wegens gemoedsbezwaren is afgegeven. In 2007 zijn de richtlijnen aangepast aan de Europese richtlijnen voor motorrijtuigverzekeringen. Daarbij is onder meer ook de maximale dekking verhoogd tot in totaal 6 miljoen euro (5 miljoen euro bij personenschade en 1 miljoen euro bij materiële schade).

3 Criminaliteit en slachtofferschap

H.W.J.M. Huys

- Een kwart van de bevolking van 15 jaar en ouder is in 2011 slachtoffer geworden van één of meer delicten. Dit is vergelijkbaar met 2010, maar minder dan in 2009 en 2008.
- Over de periode 2004-2011 is het totale slachtofferpercentage gedaald. Dit geldt ook voor gewelds- en vermogensdelicten.
- Binnen de onderzochte sectoren in het bedrijfsleven is slachtofferschap het grootst in de detailhandel en de horeca. In alle sectoren is het aandeel dat slachtoffer werd in 2010 in vergelijking met 2005 gedaald. Diefstal is de meest voorkomende vorm van criminaliteit waarmee het bedrijfsleven wordt geconfronteerd.
- In 2011 werd ruim een derde van de door burgers ondervonden delicten door of namens de slachtoffers bij de politie gemeld en meer dan een kwart leidde tot een aangifte. Dit is de laatste jaren niet veranderd.
- 6 op de 10 bedrijven die slachtoffer werden van criminaliteit maakten hiervan melding in 2010; 26% van de bedrijven deed ook daadwerkelijk aangifte van één of meer misdrijven. Dit is de laatste jaren iets afgenomen. Inbraken worden door bedrijven veel vaker gemeld en aangegeven dan andere vormen van criminaliteit.
- Om inbraak te voorkomen zijn bij meer dan twee op de drie huishoudens buitenverlichting en extra hang- en sluitwerk aanwezig. Van alle bedrijven geeft bijna drie kwart in 2010 aan maatregelen tegen criminaliteit te hebben genomen, meestal in de vorm van technische hulpmiddelen, zoals een alarminstallatie.
- Eind 2011 voelde een kwart van de Nederlanders van 15 jaar en ouder zich wel eens onveilig, iets minder dan in 2010, maar evenveel als in de beide jaren daarvoor. Tussen 2005 en 2008 is dit aandeel gedaald. Ruim 2% voelt zich vaak onveilig; dit is sinds 2008 licht gestegen.

Burgers, bedrijven en instellingen kunnen slachtoffer worden van (veelvoorkomende) criminaliteit. Hoe vaak dat gebeurt, kan worden gemeten met behulp van enquêtes. Deze enquêtes verschaffen tevens inzicht in de mate waarin hiervan aangifte wordt gedaan bij de politie.¹ Lang niet alle criminaliteit komt namelijk ter kennis van de politie. Slachtofferenquêtes geven ook inzicht in verschillen in de frequentie waarmee specifieke bevolkingsgroepen of bedrijfstakken slachtoffer worden van verschillende soorten delicten. Verder kunnen deze enquêtes ook een beeld geven van de gevolgen voor de slachtoffers, van preventiemaatregelen en van onveiligheidsgevoelens.

¹ Slachtofferenquêtes zijn vooral gericht op wat de bevolking als criminaliteit ervaart. Hoewel de delictsomschrijvingen zo veel mogelijk zijn afgestemd op de definities zoals die door politie en justitie worden gehanteerd, kunnen deze delicten (en de interpretatie ervan door respondenten) meer omvatten dan alleen misdrijven in strafrechtelijke zin. Ook overtredingen en feiten die niet strafbaar zijn kunnen hieronder vallen.

Enquêtes over ondervonden criminaliteit op basis van eigen ervaringen verschillen in doelstelling van registraties: voor politie en andere opsporingsinstanties staat het *wetoverschrijdend* gedrag van verdachten centraal, voor personen (en bedrijven) gaat het veeleer om (mogelijke gevolgen van) *grensoverschrijdend* gedrag, namelijk de grens tussen wat slachtoffers als normaal en wat als deviant beschouwen (Van der Knaap, 2012). Gegevens kunnen verder verschillen met registraties omdat delicten in veel gevallen niet worden aangegeven of omdat de politie delicten in een andere categorie kan rubriceren dan slachtoffers. Verschillen tussen enquêtes kunnen bovendien te maken hebben met andere interview-methoden en verschillen in vraagstelling. Mede vanwege het steekproef-karakter en de relatief grote betrouwbaarheidsmarges, zeker bij geringe aantallen waarnemingen, moet voorzichtig worden omgegaan met schattingen van absolute aantallen en mutaties tussen jaren. Ontwikkelingen zijn vaak beter te duiden over een langere periode dan alleen ten opzichte van het voorgaande jaar.²

Ook andere aspecten die te maken hebben met criminaliteit komen in dergelijke enquêtes aan bod, zoals overlast en andere buurtproblemen en de houding van burgers ten opzichte van de politie. Slachtofferenquêtes vormen daarmee een belangrijke en onafhankelijke databron, die naast de geregistreerde criminaliteitscijfers (zie hoofdstuk 4) een wezenlijk inzicht geven in de aard, omvang en ontwikkeling van (veelvoorkomende) criminaliteit en van veiligheid in het algemeen.

Gegevens over slachtofferschap, ondervonden delicten, onveiligheidsgevoelens en verwante aspecten onder burgers zijn afkomstig uit verschillende enquêtes en daardoor onderling moeilijk vergelijkbaar. Daarom kan alleen in grote lijnen iets worden gezegd over ontwikkelingen in de loop van enkele decennia. In het algemeen worden in dit hoofdstuk de (voorlopige) gegevens van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) gebruikt voor uitspraken over de jaren 2008-2011.³ Voor de ontwikkeling tussen 2005 en 2008 wordt de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) gebruikt. Voor een beperkt aantal indicatoren zijn correctiefactoren afgeleid waarmee de VMR-gegevens kunnen worden omgerekend naar vergelijkbare IVM-uitkomsten.

Gegevens over bedrijven zijn afkomstig uit de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB), waarvan de opzet sinds 2004 gelijk is gebleven. Aangezien de MCB in 2011 niet afgenomen is, is de informatie over slachtofferschap van bedrijven in deze editie van C&R niet geactualiseerd en is daarmee niet gewijzigd ten opzichte van C&R 2010. Voor meer details over slachtofferenquêtes zie bijlage 3.

2 Zie bijlage 3 in *Integrale Veiligheidsmonitor 2010: Landelijke rapportage* voor een uitgebreidere toelichting op deze problematiek.

3 Naar aanleiding van nadere analyses is de presentatie van de IVM-cijfers over slachtofferschap en ondervonden delicten aangepast en is de vragenlijst en de benaderingsstrategie in 2012 ingrijpend herzien. Voor meer informatie hierover zie paragraaf 1.3 in bijlage 3.

In dit hoofdstuk staat de vraag naar de aard, omvang en ontwikkeling van de veelvoorkomende criminaliteit⁴ centraal zoals die door burgers en bedrijfsleven in Nederland wordt ervaren. Het gaat daarbij in de eerste plaats om ondervonden delicten (paragraaf 3.1) en om kenmerken van slachtoffers (paragraaf 3.2). In de tweede plaats gaat het om de gevolgen van criminaliteit voor de slachtoffers en om acties die burgers en bedrijfsleven nemen naar aanleiding van ondervonden delicten (paragraaf 3.3) en ter voorkoming van criminaliteit (paragraaf 3.4). Ten slotte wordt in paragraaf 3.5 aandacht besteed aan de beleving van criminaliteit door burgers en bedrijven.

3.1 Ondervonden criminaliteit

In deze paragraaf komt de criminaliteit aan de orde waarvan burgers of bedrijven slachtoffer zijn geworden. Daarbij wordt eerst ingegaan op de aard van de criminaliteit waarmee burgers worden geconfronteerd (paragraaf 3.1.1). Dit gebeurt hier in de vorm van slachtofferschap (welk deel van de bevolking wordt met één of meer delicten geconfronteerd). Een ander perspectief, in termen van door burgers ondervonden delicten, wordt gegeven in de box 'Ondervonden delicten'. Vervolgens komt de ondervonden criminaliteit bij bedrijven aan de orde (paragraaf 3.1.2). Vanwege de discussie over de omvangsschattingen van de ondervonden criminaliteit onder burgers blijft een totaalbeeld van de door burgers en bedrijven ondervonden criminaliteit (voorlopig) achterwege.

3.1.1 Door burgers ondervonden criminaliteit

Een kwart van de Nederlandse burgers van 15 jaar en ouder werd in 2011 slachtoffer van één of meer delicten.⁵ Dit is vergelijkbaar met 2010, maar minder dan in 2009 en 2008 (26% à 27%). In de jaren daarvoor is dit aandeel geleidelijk gedaald (zie figuur 3.1).⁶ Op basis van gecorrigeerde cijfers is eveneens sprake van een daling over de gehele periode 2004-2011 van het totale slachtofferpercentage (zie tabel 3.4 in bijlage 4).⁷

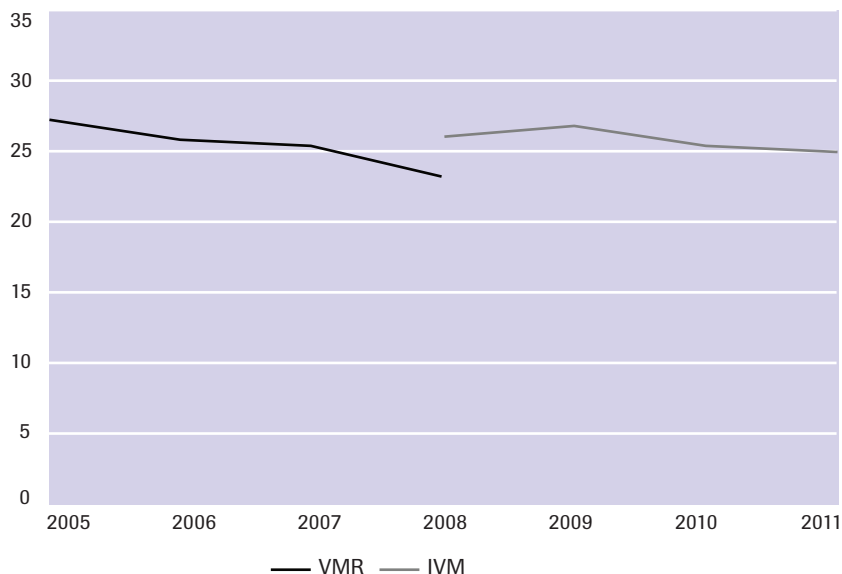
4 Hiertoe behoren delicten die door hun aard en omvang veel overlast voor een groot deel van de bevolking, bedrijven en instellingen veroorzaken. Het gaat vooral om inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, zakkenrollerij, vandalisme, mishandeling en bedreiging.

5 Het gaat hier om slachtofferschap van delicten die burgers als privépersonen hebben meegemaakt. Voorvallen die personen zijn overkomen in het kader van hun werk vallen daar in principe buiten. In de IVM wordt hierop echter niet expliciet gewezen. Voor meer informatie over de relatie tussen werk en slachtofferschap zie bijvoorbeeld Korvorst, Moons & Mateboer (2012).

6 Omdat de IVM-gegevens vanaf 2008 een nieuwe reeks vormen, is een directe vergelijking met gegevens uit eerdere jaren niet mogelijk.

7 Op basis van de met de IVM parallel uitgevoerde VMR in de jaren 2008-2010 zijn voor een beperkt aantal kernindicatoren (waaronder slachtofferschap en ondervonden delicten voor delicten totaal, geweldsdelicten en vermogensdelicten) correctiefactoren afgeleid waarmee de VMR-uitkomsten landelijk (vanaf 2005) en per politieregio (vanaf 2006) kunnen worden herberekend naar IVM-waarden. Via regressie-analyses is voor deze variabelen getoetst of de waarden van die indicatoren over de gehele periode 2004-2011 een significante lineaire stijging of daling vertonen. Zie hiervoor hoofdstuk 10 in *Integrale Veiligheidsmonitor 2011; Landelijke rapportage*.

Figuur 3.1 Percentage slachtoffers van delicten onder burgers van 15 jaar en ouder*



* De gegevens zijn toegerekend aan het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (12 maanden voorafgaand aan de interviewdatum). De VMR-gegevens over de kalenderjaren 2005 t/m 2007 zijn telkens verzameld in het eerste kwartaal van het daarop volgende kalenderjaar. Voor de VMR-gegevens over de kalenderjaren 2008-2010 en voor de IVM-gegevens over alle kalenderjaren zijn de gegevens verzameld in het laatste kwartaal van het betreffende kalenderjaar.

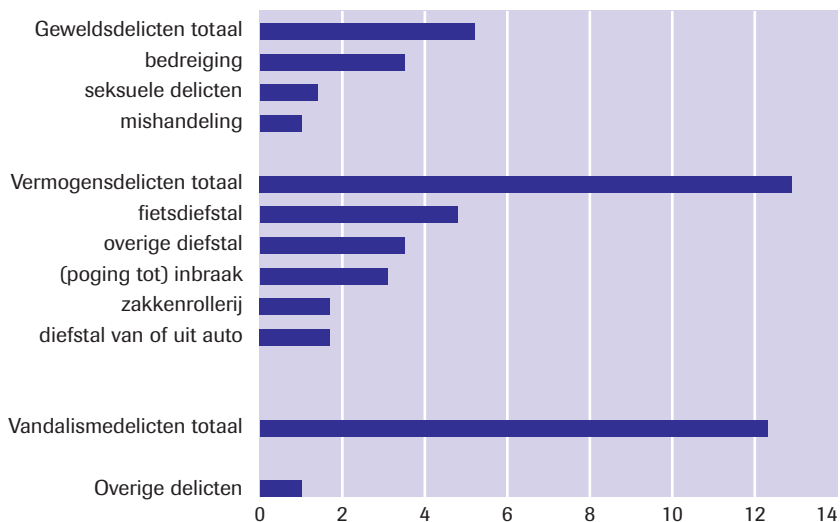
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.4 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2011)

Van de bevolking van 15 jaar en ouder werd ruim 5% in 2011 slachtoffer van één of meer geweldsdelicten (mishandeling, seksuele delicten, bedreiging). Dit is vergelijkbaar met het aandeel in 2010 en 2008, maar lager dan in 2009. Ook in eerdere jaren is dit aandeel (volgens de VMR) niet wezenlijk veranderd, al is blijkens de gecorrigeerde cijfers wel sprake van een daling over de gehele periode 2004-2011. Van deze geweldsdelicten komt bedreiging het meest voor (zie figuur 3.2).

Bijna 13% van de bevolking werd in 2011 slachtoffer van één of meer vermogensdelicten, zoals inbraak, diefstal en zakkenrollerij. Dit is vrijwel evenveel als in de drie voorgaande jaren. Net als het totale slachtofferpercentage daalde in eerdere jaren ook het aandeel dat slachtoffer werd van vermogensdelicten (volgens de VMR). De gecorrigeerde cijfers laten een significante daling zien over de gehele periode 2004-2011. Van de afzonderlijke vermogensdelicten kwam fietsdiefstal in 2011 het meeste voor, op afstand gevolgd door – afgezien van de restcategorie overige diefstal – inbraak, zakkenrollerij en diefstal van of uit de auto.

Figuur 3.2 Percentage slachtoffers onder burgers naar delictsoort, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.4 in bijlage 4.

Bron: IVM

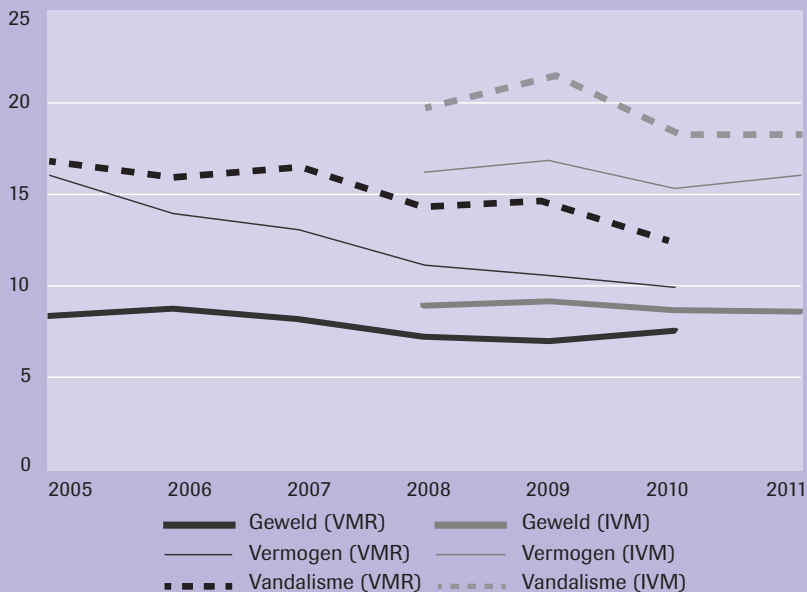
In 2011 had ruim 12% van de bevolking te maken met vandalismedelicten (diefstal vanaf of beschadiging aan de auto en overige vernielingen). Dit is vergelijkbaar met 2010, maar minder dan in 2009 en 2008. In de periode daarvoor is dit aandeel (volgens de VMR) niet wezenlijk veranderd).

Ondervonden delicten

Behalve in de vorm van slachtofferschap (welk deel van de bevolking wordt met één of meer delicten geconfronteerd, ongeacht het aantal keren) kan ondervonden criminaliteit ook worden uitgedrukt in termen van ondervonden delicten (hoeveel delicten hebben burgers in totaal en van welke soort meegemaakt; zie ook tabel 3.6 in bijlage 4). Dit kan worden uitgedrukt in aantallen delicten per 100 inwoners (hier alleen voor inwoners van 15 jaar en ouder en voor zover die in Nederland plaatsvonden). Ook hierbij dragen de IVM-cijfers een voorlopig karakter.

Volgens dit perspectief werd de bevolking van 15 jaar en ouder in Nederland naar eigen zeggen in 2011 geconfronteerd met 43 delicten per 100 inwoners. Dit is vergelijkbaar met het voorgaande jaar en met 2008, maar lager dan in 2009, toen dit 47 per 100 inwoners bedroeg. In eerdere jaren was er (volgens de VMR) nog sprake van een geleidelijke daling. Uit de gecorrigeerde cijfers blijkt een daling over de gehele periode 2004-2011.

Figuur Door burgers in Nederland ondervonden delicten,*
per 100 inwoners van 15 jaar en ouder



* Zie de toelichting bij figuur 3.1.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.6 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2011)

Per 100 inwoners van 15 jaar en ouder werden burgers in Nederland in 2011 geconfronteerd met bijna 9 geweldsdelicten (mishandeling, seksuele delicten en – vooral – bedreiging). Dit is vergelijkbaar met de drie voorgaande jaren. Ook volgens de VMR is dit in de periode 2005-2010 niet wezenlijk veranderd. De gecorrigeerde cijfers laten over de gehele periode 2004-2011 wel een daling zien.

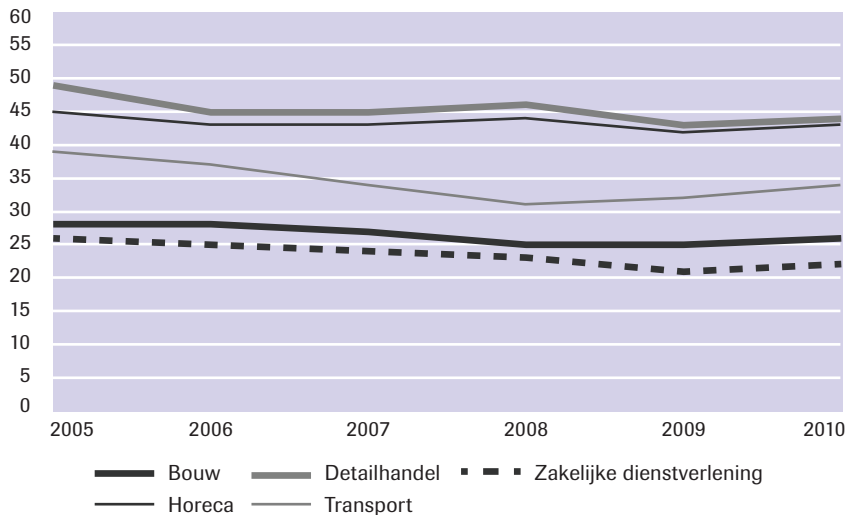
Vermogensdelicten zoals inbraak, diefstal en zakkenrollerij kwamen in 2011 in Nederland 16 keer per 100 inwoners voor. Dit is vrijwel evenveel als in de drie voorgaande jaren. In de jaren daarvoor is dit (volgens de VMR) vrijwel voortdurend gedaald. Ook na correctie blijkt een daling over de gehele periode 2004-2011. Van de afzonderlijke vermogensdelicten komt fietsdiefstal het meeste voor.

Vandalismedelicten (diefstal vanaf of beschadiging aan de auto en overige vernielingen) komen vaker voor dan vermogensdelicten. In 2011 kwamen deze vormen van vandalisme ruim 18 keer per 100 inwoners voor. Dit is even vaak als in 2010 en 2008, maar in 2009 lag dit aandeel (21 per 100 inwoners) iets hoger. Volgens de VMR is dit aandeel sinds 2007 gedaald.

3.1.2 Door bedrijven ondervonden criminaliteit

In 2010 had 31% van alle bedrijfsvestigingen in de onderzochte sectoren⁸ te maken met één of meer gevallen van criminaliteit (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010). De mate waarin bedrijven slachtoffer worden – alsook de aard van de criminaliteit die zij ondervinden – verschilt sterk per sector. In de zakelijke dienstverlening en in de bouw werd een kwart of minder van de vestigingen met criminaliteit geconfronteerd, tegen meer dan 40% van de vestigingen in de detailhandel en in de horeca (zie figuur 3.3). In alle sectoren is het aandeel dat slachtoffer werd lager dan in 2005. Van alle vestigingen werd 9% slachtoffer van meer dan één type delict. Ook dit meervoudige slachtofferschap verschilt per sector. Vooral horeca en detailhandel worden relatief vaak geconfronteerd met meerdere soorten delicten; in de bouw en de zakelijke dienstverlening komt dit relatief weinig voor. Het aandeel meervoudige slachtofferschappen vertoont in alle sectoren een daling in de periode 2005-2010.

Figuur 3.3 Percentage slachtoffers van delicten onder bedrijven naar sector*



* Weergegeven is slachtofferschap in het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (voorgaande 12 maanden).

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.7 in bijlage 4.

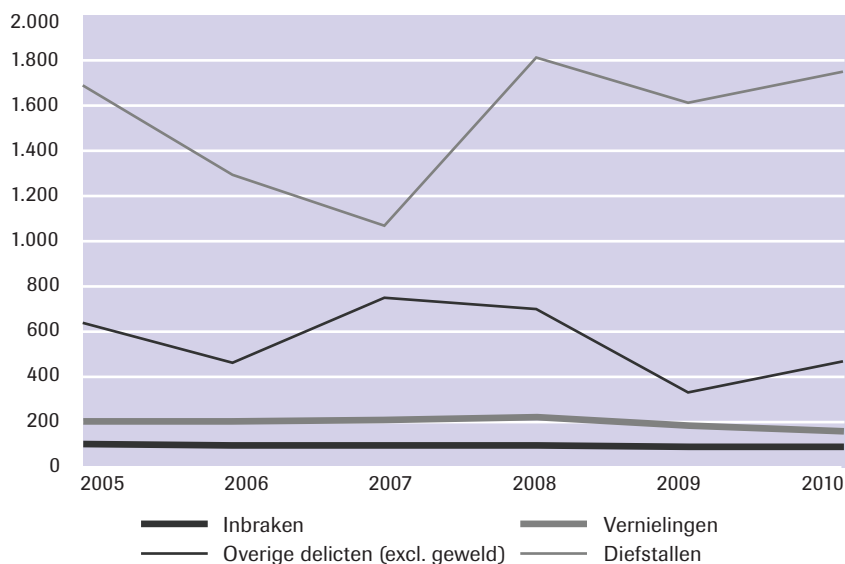
Bron: MCB

⁸ In de MCB zijn 5 sectoren onderzocht: bouw, detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening. De gegevens hebben betrekking op bedrijfsvestigingen; in de tekst wordt zowel de term '(bedrijfs)vestiging' als de term 'bedrijf' hiervoor gebruikt. De onderzochte criminaliteit heeft betrekking op inbraak, diefstal, vernieling, geweld en overige niet nader genoemde vormen van criminaliteit. Daarnaast wordt (sinds 2006) een afzonderlijk beeld geschetst van de interne criminaliteit, d.w.z. diefstal van geld of goederen door eigen personeel.

Gewelddelicten komen vooral voor in de horeca. Van alle horecazaken had 9% hiermee in 2010 te maken. In de zakelijke dienstverlening is het percentage slachtoffers van geweld in 2010 lager dan in 2005, in de overige sectoren is het vrijwel gelijk gebleven. Voor zover vestigingen in de transportsector in 2010 met gewelddelicten te maken hadden, werden zij gemiddeld bijna 10 keer slachtoffer, in de andere sectoren ongeveer 5 tot 6 keer per getroffen vestiging. In alle sectoren behalve de detailhandel was dit gemiddelde in 2010 hoger dan in 2005. Omdat geweld relatief weinig voorkomt, zijn er geen betrouwbare schattingen mogelijk over het aantal gewelddelicten.

De meest voorkomende vorm van vermogensdelicten is diefstal. Vooral in de detailhandel komt diefstal relatief vaak voor. Ruim een kwart (28%) van alle detailhandelsvestigingen had hiermee in 2010 te maken, vrijwel evenveel als in voorgaande jaren.⁹ Per getroffen detailhandelsvestiging kwam diefstal gemiddeld 37 keer voor. In de overige sectoren ligt dit gemiddelde (met 2 tot 5 keer) veel lager. Ten opzichte van 2005 is het aantal diefstallen per getroffen vestiging in de horeca en in de transportsector duidelijk gedaald. Het totale geschatte aantal diefstallen lag in de detailhandel en de bouwnijverheid op hetzelfde niveau als in 2005 en in de overige sectoren (horeca, transport en zakelijke dienstverlening) lager dan in 2005. In alle sectoren samen kwamen in 2010 ongeveer 1,75 miljoen diefstallen voor, ongeveer evenveel als in 2005 (zie figuur 3.4).

Figuur 3.4 Door bedrijven ondervonden delicten, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.9 in bijlage 4.

Bron: MCB

⁹ Dit is een gemiddelde voor de detailhandel als geheel. Daarbinnen bestaan grote verschillen; vooral onder warenhuizen en supermarkten ligt dit percentage veel hoger.

Inbraak komt het meeste voor bij transportbedrijven en in de horeca (14 respectievelijk 15% in 2010). Slachtofferschap van inbraak was in 2010 in alle onderzochte sectoren lager dan in 2005, behalve in de horeca, waar het gelijk is gebleven. Als er wordt ingebroken, dan gebeurt dit in vestigingen van de transportsector gemiddeld 2,5 keer per jaar; in vestigingen van de andere sectoren is dit minder. In 2010 kwamen in alle sectoren samen ongeveer 89.000 inbraken voor. Dit is iets minder dan in 2005 (zie tabel 3.8 in bijlage 4).

Bedrijven kunnen ook te maken hebben met interne vermogenscriminaliteit (diefstal van geld of goederen door eigen personeel). Dit varieert sterk per sector: in de zakelijke dienstverlening komt interne vermogenscriminaliteit relatief weinig voor (2%), maar relatief veel in de horeca en in de detailhandel (8% en 7%) (zie tabel 3.7 in bijlage 4). Vernielingen komen veel voor in de horeca (21% van de vestigingen werd hiervan in 2010 slachtoffer) en bij de detailhandel (14%). In alle sectoren is slachtofferschap van vernielingen gedaald vergeleken met 2005. Bedrijven die met vandalismedelicten te maken hebben, werden daar in 2010 van 2 (zakelijke dienstverlening, bouw) tot ongeveer 4 keer (transport, horeca) mee geconfronteerd. In totaal had het bedrijfsleven in 2010 met 155.000 vernielingen te maken. In alle sectoren is het totale aantal vernielingen vergeleken met 2005 gedaald.

Tussen de 4% (bouw) en 7% (zakelijke dienstverlening) van alle bedrijfsvestigingen had in 2010 te maken met andere dan de al genoemde vormen van criminaliteit.¹⁰ De frequentie waarmee bedrijven hiermee werden geconfronteerd varieert sterk, zowel over de jaren als tussen sectoren. In alle sectoren, met uitzondering van de bouw, is het percentage slachtoffers van overige vormen van criminaliteit in 2010 hoger dan of gelijk aan het percentage in 2005. In totaal werden bedrijven in 2010 met 466.000 gevallen van andere vormen van criminaliteit geconfronteerd (zie tabel 3.8 in bijlage 4).

3.2 Kenmerken van slachtoffers van criminaliteit

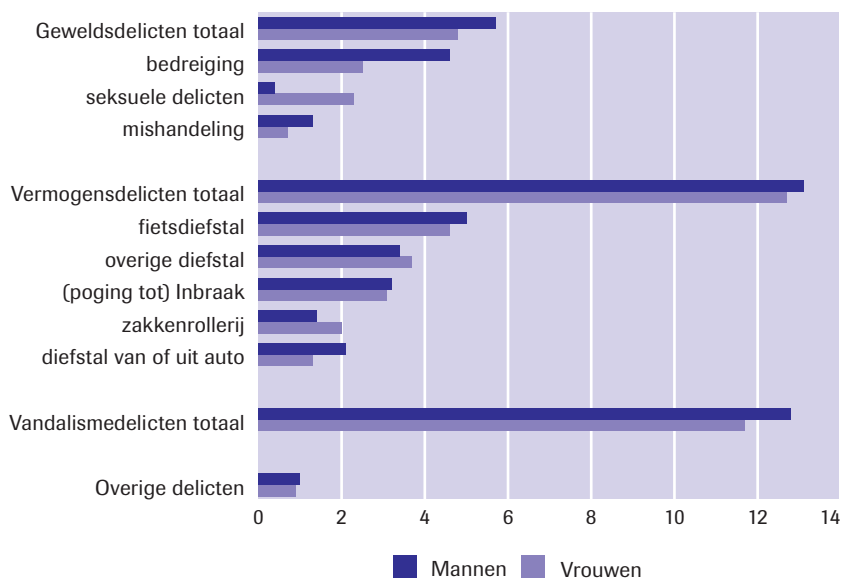
Niet alle burgers en bedrijven worden in gelijke mate slachtoffer van criminaliteit. De kans op slachtofferschap onder burgers hangt zowel samen met kenmerken van de persoon of het huishouden waartoe hij/zij behoort als met kenmerken van de omgeving waarin hij/zij vertoeft. Ook voor bedrijven verschilt het risico op slachtofferschap. In de volgende subparagrafen wordt aandacht besteed aan achtergrondkenmerken die een rol spelen bij de kans van burgers (paragraaf 3.2.1) en van bedrijven (paragraaf 3.2.2) om slachtoffer te worden.

¹⁰ Hiertoe zijn delicten gerekend als oplichting, flessentrekkerij, valse rekeningen, acquisitiefraude, vals geld, bekladden van voorwerpen, niet-betalen van goederen, drugsoverlast en computercriminaliteit.

3.2.1 Kenmerken van burgers als slachtoffer

Leeftijd speelt een belangrijke rol bij de kans op slachtofferschap. Veel meer jongeren dan ouderen worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit (zie tabel 3.10 in bijlage 4). Vooral personen tussen 15 en 34 jaar hebben hiermee te maken. Vanaf 35 jaar neemt het aandeel slachtoffers af met de toename van de leeftijd. Mannen worden over het algemeen iets vaker slachtoffer dan vrouwen, al lijkt er voor de meeste afzonderlijke leeftijdsgroepen geen duidelijk verschil tussen mannen en vrouwen te bestaan. Ook geldt het hogere slachtofferrisico van mannen niet voor alle afzonderlijke delicten. Mannen werden in 2011 meer dan vrouwen slachtoffer van bedreiging, mishandeling, diefstal van of uit de auto en vandalismedelicten. Omgekeerd hadden meer vrouwen dan mannen te maken met zakkenrollerij en seksuele delicten (zie figuur 3.5).

Figuur 3.5 Percentage slachtoffers van delicten naar geslacht en delictsoort, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.11 in bijlage 4.

Bron: IVM

Slachtofferschap onder burgers hangt ook duidelijk samen met de stedelijkheid van de woongemeente. Inwoners van zeer sterk stedelijke gemeenten worden vaker slachtoffer dan inwoners van niet-stedelijke gebieden.¹¹

¹¹ De indeling naar stedelijkheid is gebaseerd op de omgevingsadressendichtheid van de gemeente. Voor ieder adres binnen een gemeente is de adressendichtheid vastgesteld van een gebied met een straal

Dit geldt voor zowel alle delicten samen als voor afzonderlijke delicten en delictgroepen (zie tabel 3.12 in bijlage 4).

Ook andere kenmerken van de persoon, het huishouden of de woonbuurt spelen een rol bij slachtofferschap. Zo worden nooit-gehuwden, personen uit eenpersoonshuishoudens en eenoudergezinnen, niet-westerse allochtonen, personen uit de laagste inkomensgroep, uit huishoudens met een uitkering of inkomen uit arbeid en hoogopgeleiden in het algemeen vaker slachtoffer dan anderen. Maar wanneer rekening wordt gehouden met leeftijd, stedelijkheid en soort delict gaat deze relatie niet altijd op.¹²

3.2.2 Kenmerken van bedrijven als slachtoffer

De kans om slachtoffer te worden van criminaliteit verschilt onder bedrijven niet alleen naar soort delict en naar sector. Ook verschillen binnen sectoren (branches) en de ligging van een vestiging binnen een agglomeratie of binnen een regio kunnen een rol spelen. Hieronder volgt een zeer globale schets.¹³

Binnen de sector bouw werden vooral bedrijven in de grond-, wegen- en waterbouw, installatiebedrijven en de burgerlijke en utiliteitsbouw in 2010 vaker dan gemiddeld slachtoffer, en klus- en afwerkingbedrijven minder vaak. Binnen de detailhandel hebben vooral warenhuizen, supermarkten, drogisterijen en kledingwinkels relatief veel met criminaliteit te maken. In de horeca geldt dat voor cafés en hotels, terwijl restaurants relatief weinig slachtoffer worden. In de zakelijke dienstverlening ondervinden kleinere bedrijven relatief veel criminaliteit, zoals reis- en uitzendbureaus. Voor reclame- en economische adviesbureaus is dit lager dan gemiddeld. Naar locatie worden binnen de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening bedrijven in het centrum van de stad meer dan gemiddeld slachtoffer. In de bouwsector en de transportsector maken bedrijven aan de rand van de stad juist meer kans om slachtoffer te worden. Naar regio is het slachtofferschap binnen alle onderzochte sectoren, behalve de horeca, in de Randstad hoger dan gemiddeld. Bij de detailhandel komt slachtofferschap ook relatief vaker voor in het westen en rela-

van 1 km rondom dat adres. De omgevingsadressendichtheid van een gemeente is de gemiddelde waarde hiervan voor alle adressen binnen die gemeente. De volgende 5 stedelijkheidsklassen worden onderscheiden:

- zeer sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 2.500 of meer);
- sterk stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1.500 tot 2.500);
- matig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 1.000 tot 1.500);
- weinig stedelijk (omgevingsadressendichtheid van 500 tot 1.000);
- niet-stedelijk (omgevingsadressendichtheid van minder dan 500).

12 De samenhang tussen dergelijke achtergrondkenmerken en slachtofferschap is onderzocht voor de VMR 2007 (zie Huys (2007) en *Veiligheidsmonitor Rijk 2007; Landelijke Rapportage*, hoofdstuk 9). Voor meer details over slachtofferschap naar achtergrondkenmerken voor de IVM-jaren (vanaf 2008) zie de CBS-StatLinetabellen *Slachtofferschap; persoonskenmerken (IVM)* en *Slachtofferschap; buurtkenmerken (IVM)*.

13 Zie *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010* voor details.

tief minder in het oosten van het land. In de bouw en de transportsector komt slachtofferschap minder voor in het noorden van het land.

3.3 Reacties op ondervonden criminaliteit

Slachtoffers van criminaliteit kunnen als reactie daarop verschillende acties ondernemen. In strafrechtelijke zin is vooral hun meldings- en aangiftebereidheid van belang. Ook kunnen slachtoffers een beroep doen op instanties die een rol spelen bij de verwerking van materiële, psychische of emotionele gevolgen of bij mogelijke tegemoetkomingen in de ondervonden schade. In de volgende subparagrafen wordt allereerst aandacht besteed aan de meldings- en aangiftebereidheid van slachtoffers, zowel van burgers (paragraaf 3.3.1) als van bedrijven (paragraaf 3.3.2). In paragraaf 3.3.3 staat de dienstverlening door Slachtofferhulp Nederland centraal. Aan tegemoetkomingen in ondervonden schade van criminaliteit wordt in hoofdstuk 10 aandacht besteed.

3.3.1 Melding en aangifte van door burgers ondervonden delicten

Burgers en bedrijven die iets is overkomen kunnen de politie daarvan op de hoogte stellen, ongeacht of de politie hieraan verdere consequenties verbindt. Dit wordt hier een *melding* genoemd. Dit kan zowel op het politiebureau gebeuren als telefonisch of via internet. In een beperkt aantal gevallen is het de politie zelf die (als eerste) kennisneemt van een voorval. Van een gebeurtenis kan ook *aangifte* worden gedaan. Voor een aangifte is nadrukkelijker actie vereist; in de meeste gevallen moet een proces-verbaal of een aangifteformulier worden ondertekend. Aangifte kan daarmee strafrechtelijke consequenties krijgen, bijvoorbeeld in het kader van opsporing en vervolging van mogelijke verdachten. Vaak is een bewijs van aangifte vereist, bijvoorbeeld voor schadevergoeding aan slachtoffers.

Melding

Van alle door burgers in Nederland ondervonden delicten werd in 2011 ruim een derde (35%) door of namens de slachtoffers bij de politie *gemeld*. Dit aandeel is al jaren vrij stabiel (zie tabel 3.14 in bijlage 4).¹⁴ Het merendeel van de veelvoorkomende criminaliteit tegen burgers wordt dus niet bij de politie gemeld en blijft daarmee ‘verborgen’ voor opsporingsinstanties. Als belangrijkste reden voor het niet melden werd in 2011 genoemd dat aangifte doen toch niets helpt (37%). In ruim een kwart van

¹⁴ De kans dat slachtoffers de hen overkomen delicten ook daadwerkelijk bij de politie melden wordt, behalve door de gepercipieerde ernst van het delict, ook – zij het in mindere mate – bepaald door de context waarin het voorval plaatsvindt (privé – publieke ruimte) en de sociale kaders van het slachtoffer (Goudriaan, 2006).

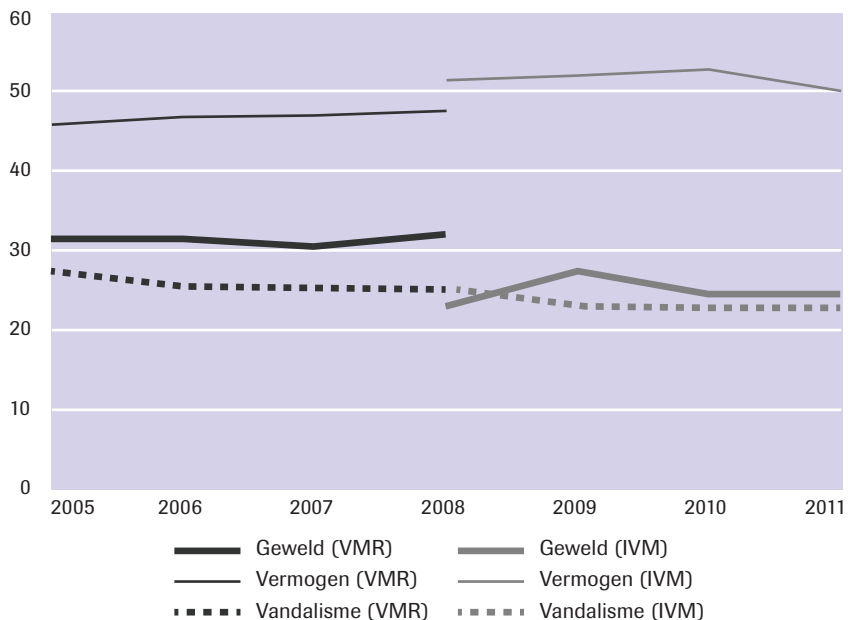
de gevallen (27%) was het gebeurde volgens de slachtoffers niet belangrijk genoeg om aan de politie te melden.¹⁵

Er zijn wel verschillen in meldingsbereidheid tussen delicten (zie figuur 3.6). Van alle ondervonden geweldsdelicten werd in 2011 een kwart bij de politie gemeld. Dat is minder dan gemiddeld. Van deze geweldsdelicten worden vooral seksuele delicten relatief weinig gemeld (9%); mishandelingen worden met 44% juist relatief vaak gemeld (zie figuur 3.8). De meldingsbereidheid bij geweldsdelicten is in de afgelopen jaren niet wezenlijk veranderd.

In 2011 werd de helft (50%) van alle in Nederland ondervonden vermogensdelicten bij de politie gemeld. Dit aandeel is duidelijk hoger dan bij gewelds- en vandalismedelicten. Vooral inbraken, diefstallen van en uit de auto en gevallen van zakkenrollerij worden vaker dan gemiddeld gemeld. Ook bij vermogensdelicten is de meldingsbereidheid sinds 2005 niet wezenlijk veranderd.

Van alle vandalismedelicten werd 23% bij de politie gemeld. Dit aandeel is sinds 2005 geleidelijk iets afgenomen.

Figuur 3.6 Percentage door burgers gemelde gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten*



* Zie de toelichting bij figuur 3.1.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.14 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2011)

15 Zie hoofdstuk 6 in *Integrale Veiligheidsmonitor 2011; Landelijke rapportage*.

Aangifte

Van ruim een kwart van alle door burgers ondervonden delicten werd in 2011 daadwerkelijk *aangifte* gedaan (zie tabel 3.16 in bijlage 4). Dit gebeurde deels via internet (10%), maar vooral in de vorm van een bij de politie ondertekend document, zoals een proces-verbaal (17%).¹⁶ Dit betekent dat drie kwart van de bij de politie *gemelde* delicten (namelijk 26% aangegeven gedeeld door 35% gemelde delicten) ook formeel werd *aangegeven*; 24% van de gemelde delicten werd dus *niet* aangegeven.¹⁷

Als belangrijkste redenen voor aangifte noemen slachtoffers dat de politie dit volgens de slachtoffers moest weten (24%), vanwege de verzekering (eveneens 24%) en – in mindere mate – dat de dader moet worden gepakt en om het gestolene terug te krijgen (beide 18%).

Het aandeel in Nederland ondervonden delicten tegen burgers waarbij aangifte is gedaan, is in de jaren 2008-2011 vrijwel gelijk gebleven. Ook in de jaren daarvoor is dit aandeel niet wezenlijk veranderd. Ten opzichte van de bij de politie gemelde delicten ligt het aandeel waarbij aangifte werd gedaan in 2010 (71%) iets lager dan in andere jaren.

Van de in 2011 ondervonden geweldsdelicten werd 12% aangegeven (zie figuur 3.7). Dit is duidelijk minder dan gemiddeld voor alle delicten samen en is zelfs minder dan de helft van alle bij de politie gemelde geweldsdelicten (12% aangegeven gedeeld door 25% gemelde geweldsdelicten). Vooral seksuele delicten en bedreigingen worden relatief weinig aangegeven; het aandeel aangegeven mishandelingen wijkt niet wezenlijk af van het gemiddelde (zie figuur 3.8). Blijkbaar ligt de drempel om van seksuele delicten en bedreigingen ook formeel aangifte te doen vrij hoog. Het aandeel aangegeven geweldsdelicten in 2011 wijkt niet af van dat in de drie voorgaande jaren. Ook in de periode daarvoor is dit aandeel vrijwel op eenzelfde niveau gebleven.

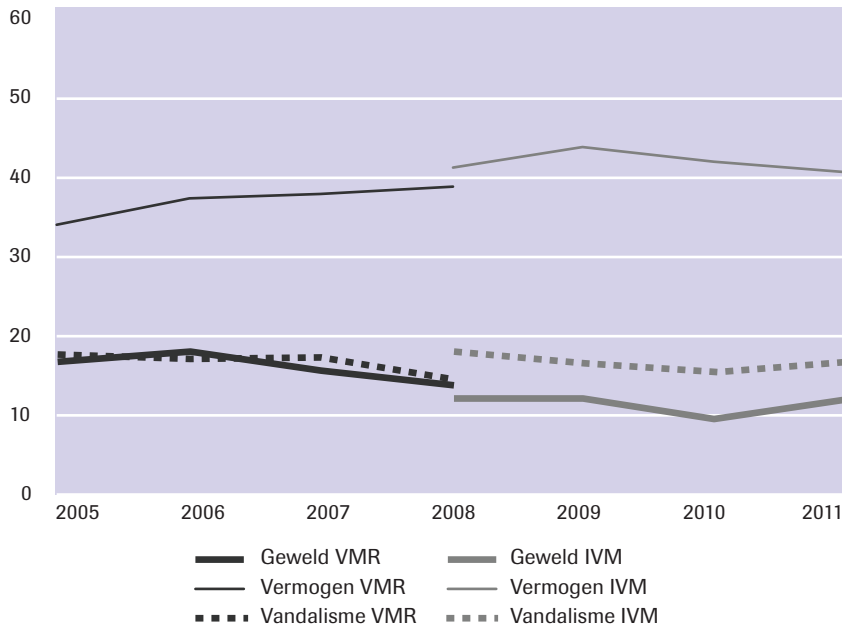
Ondervonden vermogensdelicten krijgen relatief meer dan gewelds- en vandalismedelicten een vervolg in de vorm van een aangifte. In 2011 bedroeg het aandeel aangiftes voor alle ondervonden vermogensdelicten samen 41%. Vergeleken met de bij de politie gemelde vermogensdelicten is dit aandeel 81% (41% aangegeven gedeeld door 50% gemeld). Voor vrijwel alle soorten vermogensdelicten is het aandeel aangiftes hoger dan gemiddeld voor alle delicten samen. Diefstallen van of uit de auto en zakkenrollerij worden in meer dan de helft van de gevallen aangegeven; voor inbraken is dit zelfs 81%. Ten opzichte van de jaren 2008-2010 is het aandeel aangegeven vermogensdelicten vrijwel hetzelfde gebleven. Ook in

¹⁶ Voor een aantal misdrijven is aangifte via internet mogelijk. In de IVM worden meldingen via internet ook meegeteld als aangifte. In eerdere CBS-enquêtes (ERV, POLS, VMR) werden alleen delicten waarbij een document is ondertekend als aangiften geteld.

¹⁷ Aangegeven delicten die door de politie zelf zijn ontdekt, zijn wel meegerekend bij aangegeven maar niet bij gemelde delicten.

de jaren daarvoor is het percentage aangegeven vermogensdelicten niet wezenlijk veranderd.

Figuur 3.7 Percentage door burgers aangegeven gewelds-, vermogens- en vandalismedelicten*



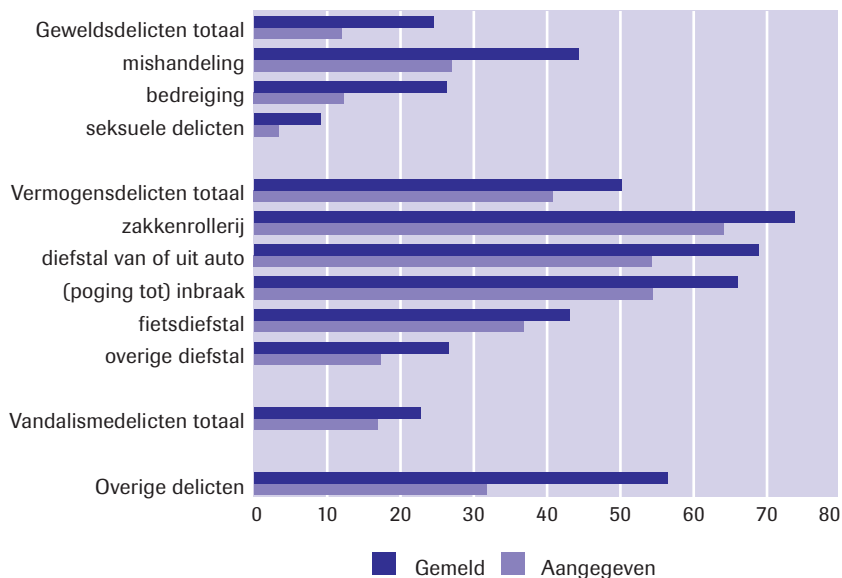
* Zie de toelichting bij figuur 3.1.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.16 in bijlage 4.

Bron: VMR (2006-2010); IVM (2008-2011)

Van alle vandalismedelicten resulteerde ongeveer 1 op de 6 ondervonden voorvallen (17%) in 2011 in een aangifte. Het aandeel aangegeven vandalismedelicten ten opzichte van het aandeel bij de politie gemelde vandalismedelicten bedraagt 74% (17% aangegeven gedeeld door 23% gemeld). Het aandeel ondervonden vandalismedelicten dat bij de politie werd aangegeven is in 2011 niet veranderd ten opzichte van de drie voorgaande jaren. Ook in de periode daarvoor is dit vrijwel stabiel gebleven.

Figuur 3.8 Percentage door burgers bij de politie gemelde en aangegeven delicten, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.14 en 3.16 in bijlage 4.

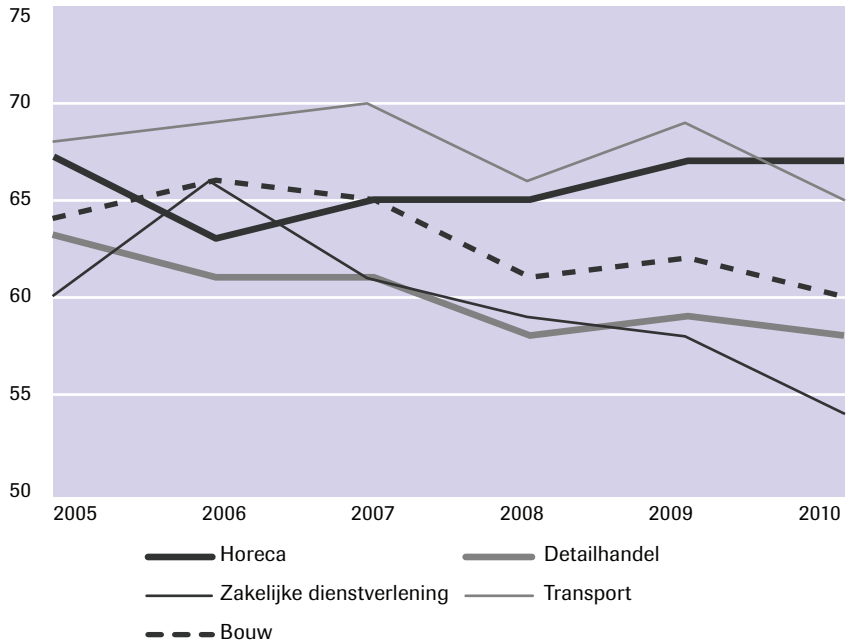
Bron: IVM

3.3.2 Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten

Ongeveer 6 op de 10 bedrijven die in 2010 te maken hadden met criminaliteit, hebben één of meer delicten bij de politie gemeld (zie figuur 3.9).¹⁸ Dit meldingspercentage varieert van 54% in de zakelijke dienstverlening tot 67% in de horeca. Het totale meldingspercentage voor alle sectoren samen (58%) was in 2010 lager dan in 2004 (toen was dit 67%).

Inbraak wordt in alle onderzochte sectoren veel vaker gemeld dan andere vormen van criminaliteit. In 2010 werd inbraak door 82% tot 90% van de getroffen bedrijven gemeld; de verschillen tussen sectoren zijn klein. Bij vernielingen, gewelddelicten, diefstallen en overige vormen van criminaliteit ligt het percentage gemelde delicten duidelijk lager en zijn er grotere verschillen binnen de sectoren. Ten opzichte van 2005 zijn er per sector en soort delict geen duidelijke verschillen; wel zijn de meldingspercentages van 2010 ten opzichte van 2009 vrijwel overal lager.

¹⁸ Dit betekent niet dat die bedrijven alle voorkomende delicten hebben gemeld.

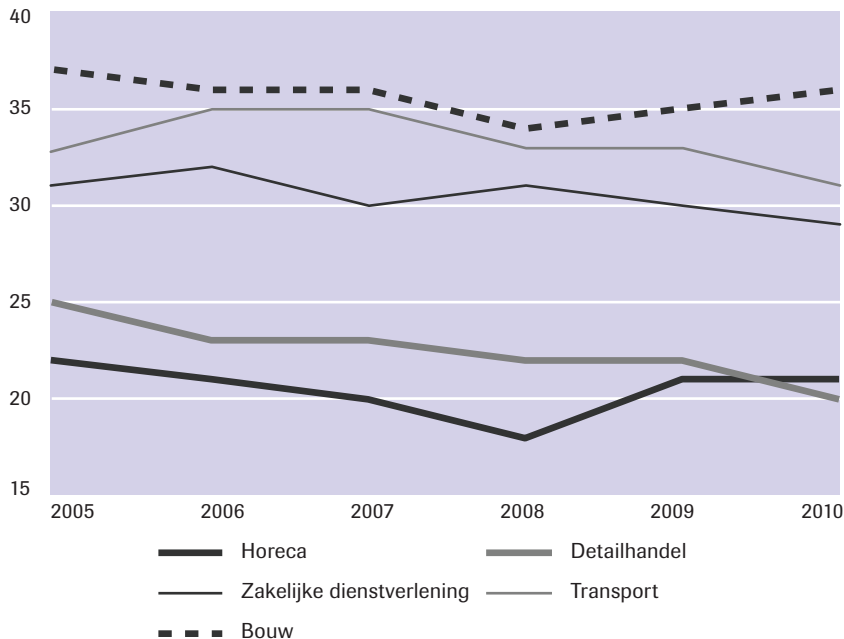
Figuur 3.9 Percentage door bedrijven bij de politie gemelde delicten

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.17 in bijlage 4.

Bron: MCB

Van alle getroffen bedrijven deed 26% in 2010 ook daadwerkelijk aangifte van één of meer delicten (zie figuur 3.10). Dit is minder dan in 2004, toen 28% aangifte deed (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven, 2010). In de bouw en de transportsector was het aangiftepercentage het hoogst, in de detailhandel en de horeca het laagst.

Net als bij het percentage meldingen is ook het aandeel aangegeven inbraken over het algemeen hoger dan dat van andere soorten delicten. Voor inbraak varieert dit percentage in 2010 tussen de 17% (horeca) en 47% (bouw). Bij diefstal ligt de aangifte in de bouw, de transportsector en de zakelijke dienstverlening relatief hoog; in de detailhandel en de horeca is het aandeel veel lager, al is het aandeel in de horeca (20%) hoger dan dat van inbraak. Van vernielingen wordt in de bouw en de zakelijke dienstverlening ruim een kwart aangegeven; in de horeca en de detailhandel ligt dit aandeel met 16% aanzienlijk lager. Voor geweldsdelicten en overige vormen van criminaliteit ligt het aangiftepercentage in alle sectoren op 20 of minder. Ten opzichte van 2005 zijn de aangiftepercentages per sector en per soort delict – met enkele uitzonderingen – over het algemeen lager.

Figuur 3.10 Percentage door bedrijven bij de politie aangegeven delicten

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.17 in bijlage 4.

Bron: MCB

Het verschil tussen het aandeel bedrijven dat melding maakt en het aandeel dat ook daadwerkelijk aangifte doet is groot. Dit verschil (wel gemeld maar niet aangegeven, ook wel aangeduid met de term 'verval') doet zich bij alle delictsoorten en alle sectoren voor. Vooral in de horeca maken veel bedrijven wel melding, maar is het aandeel daarvan dat uiteindelijk geen aangifte doet relatief groot (69% in 2010). Ook in de detailhandel is dit verschil (met ruim 6 op de 10 gemelde delicten) relatief groot. In de bouw is het verval met 40% het kleinst.

3.3.3 Beroep op slachtofferhulp

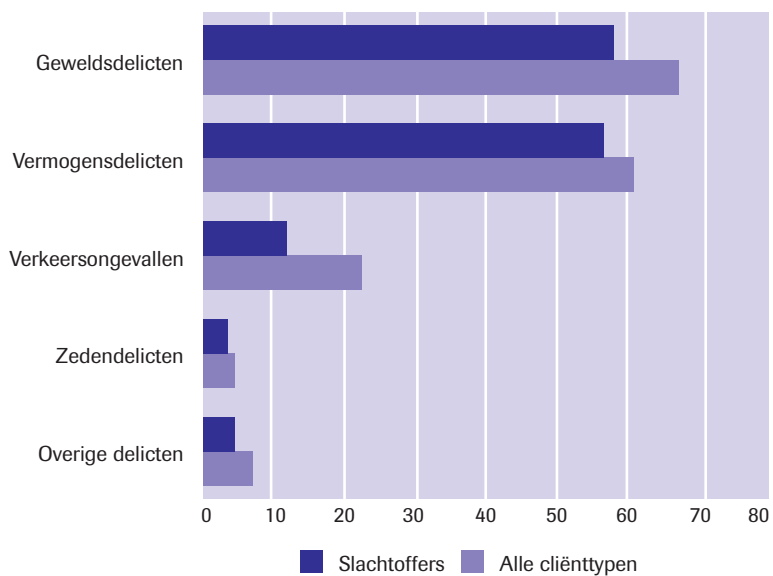
Voor burgers die met criminaliteit worden geconfronteerd kan dit niet alleen directe fysieke en materiële gevolgen hebben, maar ook psychologische en emotionele gevolgen als angst, onveiligheidsgevoelens, boosheid en schuldgevoelens.

Een kleine (maar onbekende) groep slachtoffers heeft te maken met ernstiger gevolgen op langere termijn.¹⁹ Zie ook paragraaf 3.5. Slachtoffers kunnen bij emotionele, lichamelijke of materiële gevolgen indien gewenst een beroep doen op instanties om hulp te krijgen. Volgens de richtlijn-Terwee moet de politie bij aangifte de slachtoffers op de mogelijkheid van slachtofferhulp wijzen. Het al dan niet doorverwijzen hangt samen met de gevolgen voor en de behoefte aan hulp en opvang van de slachtoffers. Dit gebeurt relatief vaak bij geweld (vooral mishandeling), beroving, inbraak en autodiefstal.

Slachtofferhulp Nederland

Gegevens over daadwerkelijk verleende slachtofferhulp zijn gebaseerd op registraties van Slachtofferhulp Nederland (SHN) (zie hoofdstuk 2 en bijlage 3 voor meer informatie over de gebruikte gegevens).

Figuur 3.11 Aantal cliënten van Slachtofferhulp Nederland (x 1.000) naar type delict, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.19 in bijlage 4.

Bron: Slachtofferhulp Nederland/CBS

In 2011 had SHN te maken met in totaal ruim 162.000 cliënten.²⁰ Dat zijn 970 cliënten per 100.000 inwoners (zie tabel 3.19 in bijlage 4). Cliënten van

¹⁹ Zie Lamet & Wittebrood (2009) voor een analyse van dergelijke gevolgen.

²⁰ Dit aantal cliënten heeft alleen betrekking op personen waarvan gegevens bekend zijn in het Sociaal

gewelddelicten vormden daarbinnen de belangrijkste groep (42%). Ook cliënten vanwege vermogensdelicten hadden een groot aandeel (38%). De overige cliënten hadden te maken met verkeersongevallen, zedendelicten of met andere, niet nader aangeduide delicten. Het overgrote deel van alle cliënten (83%) was hierbij betrokken als slachtoffer. Voor verkeersongevallen en overige delicten lag dit aandeel duidelijk lager (respectievelijk 53% en 63%).²¹ In 2009 ging het in totaal om bijna 118.000 cliënten. Ten opzichte van 2009 is het aantal cliënten en vooral het aantal slachtoffers daaronder dan ook duidelijk gestegen, met respectievelijk 38% en 46%. Die stijging doet zich vooral voor in 2011 en geldt vooral voor (slachtoffers van) vermogensdelicten, met een toename van 80% of meer. Het aantal cliënten en slachtoffers van verkeersongevallen is echter nauwelijks veranderd.²²

In totaal werden in 2011 bijna 194.000 zaken bij SHN aangemeld, waarvan het merendeel (85%) door de politie (zie tabel 3.20 in bijlage 4). Rond 13% van de zaken werd aangemeld op eigen initiatief van de cliënt. Deze aangemelde zaken leidden tot in totaal meer dan 155.000 verleende diensten. De belangrijkste vormen van dienstverlening bestonden uit administratieve ondersteuning (verzorging van brieven en dergelijke, 41%) en uit ondersteunende gesprekken (20%). In 18% van de gevallen bestond de hulpverlening uit praktische ondersteuning; bij 10% werd hulp verleend bij het verhalen van schade. Andere vormen van hulpverlening, zoals begeleiding bij een strafproces, doorverwijzen naar een externe partij en het opstellen van een schriftelijke slachtofferverklaring (SSV) of begeleiding bij spreekrecht, kwamen relatief minder voor.

Het totale aantal in 2011 aangemelde zaken is sinds 2009 met 33% gestegen (in 2009 werden bijna 146.000 zaken aangemeld). Het aandeel dat op eigen initiatief is gemeld (13%) is lager dan in het voorgaande jaar, maar hoger dan in 2009 (10%).

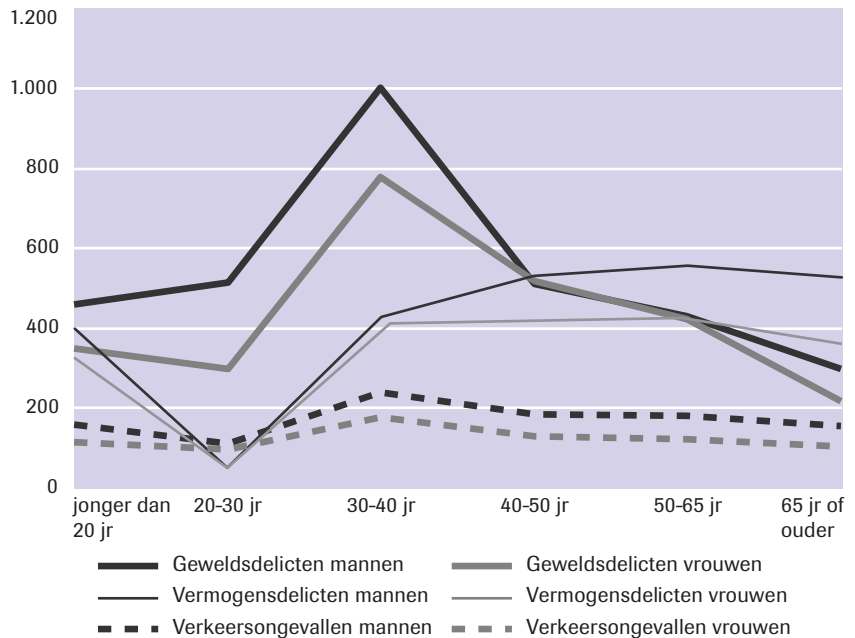
Er zijn duidelijke verschillen naar geslacht, leeftijd en delicttype in het aantal cliënten per 100.000 inwoners. Voor alle cliënttypen samen zijn er relatief meer mannelijke dan vrouwelijke cliënten, zowel in totaal als binnen de afzonderlijke leeftijdsgroepen (zie figuur 3.12). Zowel voor mannen als vrouwen is dit aandeel het hoogst in de leeftijdsgroep tussen 20 en 30 jaar (meer dan 1.500), en neemt daarna af met toenemende leeftijd. Bij zedendelicten en overige delicten is het aandeel cliënten onder

Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Hierdoor, en doordat personen meer dan één keer per jaar kunnen worden aangemeld, kan het daadwerkelijke aantal cliënten en het aantal aangemelde zaken hoger zijn.

- 21 Bij niet-slachtoffercliënten gaat het bijvoorbeeld om (andere) inzittenden, getuigen, familieleden of nabestaanden.
- 22 Over eerdere jaren (tot en met 2007) zijn alleen gegevens beschikbaar over door SHN verleende hulpverleningen. In 2007 ging het daarbij om ruim 96.000 hulpverleningen, vooral vanwege delicten (70%). Het aandeel hulpverleningen vanwege delicten is tot en met 2007 gestegen, vooral door de toename van hulpverleningen vanwege gewelddelicten, tot bijna 44.000 (zie tabel 3.18 in bijlage 4).

vrouwen binnen elke leeftijdsgroep hoger dan onder mannen; bij geweldsdelicten is dit onder vrouwen tussen 30 en 40 jaar iets hoger dan onder mannen in dezelfde leeftijdsgroep. Voor vermogensdelicten is het aandeel cliënten in de leeftijdsgroepen tussen 30 en 65 jaar hoger dan in de groep 20- tot 30-jarigen. Dit geldt echter niet voor de 50- tot 65-jarige vrouwen, waar dit aandeel juist weer in de hoogste leeftijdsgroep hoger is. Bij overige delicten is het cliëntenaandeel zowel onder mannen als vrouwen het hoogst tussen 30 en 50 jaar.

Figuur 3.12 Aantal cliënten van Slachtofferhulp Nederland per 100.000 inwoners naar geslacht, leeftijd en type delict, 2011*



* Gegevens hebben betrekking op alle cliënttypen.
 Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.21 in bijlage 4.
 Bron: Slachtofferhulp Nederland/CBS

3.4 Beveiliging tegen criminaliteit

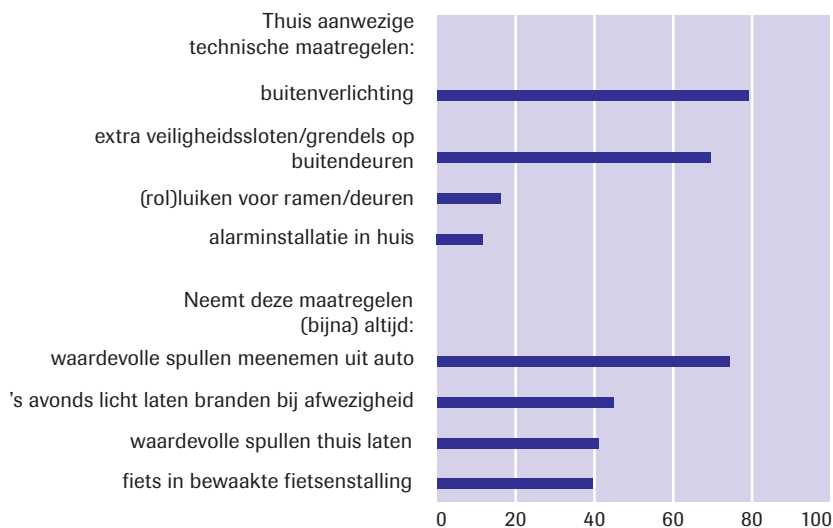
In deze paragraaf gaat het om technische en andere maatregelen die door burgers en bedrijven kunnen worden genomen om te voorkomen dat zij slachtoffer worden van criminaliteit of om de mogelijke gevolgen ervan te beperken. Allereerst komen maatregelen aan de orde die burgers kunnen treffen (paragraaf 3.4.1). Vervolgens wordt ingegaan op maatregelen van bedrijven (paragraaf 3.4.2).

3.4.1 Maatregelen van burgers

Buitenverlichting vormt de meest voorkomende ‘technische’ maatregel tegen inbraak (zie figuur 3.13). In 2011 is deze voorziening bij meer dan 3 op de 4 burgers thuis aanwezig (79%). Extra hang- en sluitwerk (70%) komt eveneens vaak bij burgers thuis voor. Luiken voor ramen en deuren (16%) en een alarminstallatie (12%) daarentegen komen aanzienlijk minder vaak voor.²³

Het aandeel inwoners waarbij deze voorzieningen thuis aanwezig zijn is voor al deze maatregelen in 2011 vrijwel hetzelfde als in het jaar daarvoor. Wel is dit voor extra hang- en sluitwerk en voor buitenverlichting lager dan in 2009 (zie tabel 3.25 in bijlage 4).²⁴ Voor vrijwel al deze maatregelen is het aandeel tussen 2005 en 2008 juist licht gestegen (zie tabel 3.24 in bijlage 4). Uit de eerdere enquêtes blijkt verder dat het aandeel fietsen met een diefstalpreventiechip in de jaren 2005-2008 licht is gestegen, maar dat het aandeel autogebruikers met een alarminstallatie of een startonderbreker in hun auto niet wezenlijk is veranderd.

Figuur 3.13 Percentage maatregelen onder burgers tegen criminaliteit, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.25 in bijlage 4.

Bron: IVM

²³ Het zijn overigens niet altijd de inwoners zelf die de maatregelen treffen. In huurwoningen bijvoorbeeld gebeurt dit vaak door woningbouwcorporaties. Ook kunnen sommige voorzieningen (zoals luiken voor ramen en deuren) standaard al aanwezig zijn (bijvoorbeeld op boerderijen) zonder dat deze speciaal zijn aangebracht ter voorkoming van inbraak. Omgekeerd kunnen sommige maatregelen (zoals eveneens luiken voor ramen en deuren) in bepaalde (stedelijke) gebieden niet overal genomen worden.

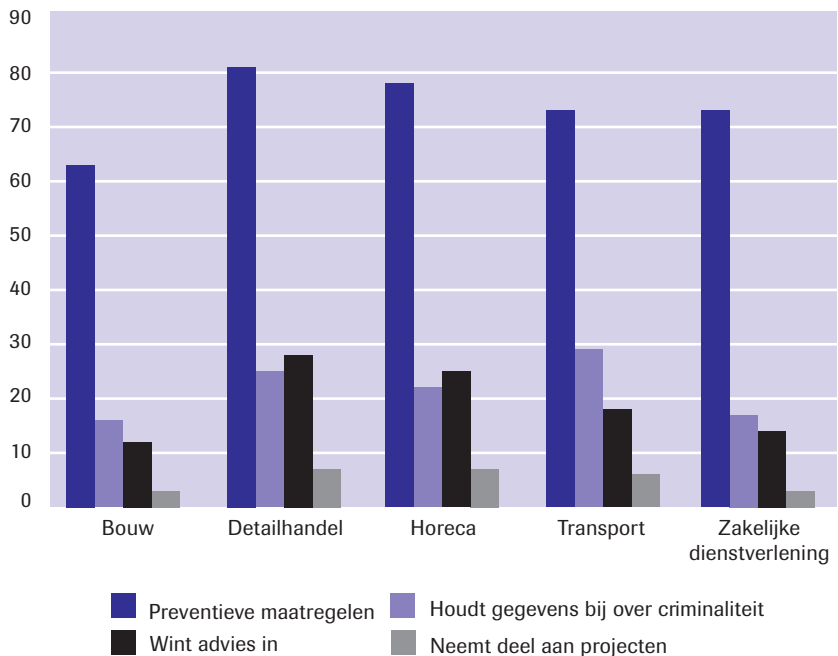
²⁴ Vanwege verandering in vraagstelling zijn geen IVM-gegevens over 2008 beschikbaar.

Maatregelen tegen criminaliteit (vooral tegen diefstal) zijn ook mogelijk door in bepaalde situaties rekening te houden met mogelijke criminaliteit. Zo neemt bijna drie kwart (74%) van de burgers (bijna altijd) waardevolle spullen mee uit de auto om diefstal te voorkomen. Daarnaast geeft 45% aan dat zij 's avonds bij afwezigheid in hun woning het licht laten branden, laat 41% waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving te voorkomen, en zet een vrijwel even groot deel (39%) hun fiets in een bewaakte fietsenstalling (zie tabel 3.25 in bijlage 4).

3.4.2 Maatregelen van bedrijven

Van alle bedrijven geeft drie kwart (74%) in 2010 aan dat zij preventieve maatregelen nemen tegen criminaliteit. Dit aandeel varieert wel per sector. Onder de bouwbedrijven is het aandeel dat preventieve maatregelen treft minder (63%); in de andere sectoren (detailhandel, horeca, transport en zakelijke dienstverlening) ligt het aandeel hoger (zie figuur 3.14). Ten opzichte van 2005 zijn de verschillen gering.

Figuur 3.14 Percentage maatregelen onder bedrijven tegen criminaliteit, 2010



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.26 in bijlage 4.

Bron: MCB

De preventieve maatregelen bij de meeste bedrijven bestaan uit technische hulpmiddelen, zoals een alarminstallatie. In de detailhandel, de horeca en de zakelijke dienstverlening heeft ongeveer de helft van de vestigingen in 2010 een 'luid alarm' (zie tabel 3.27 in bijlage 4). Rond 4 op de 10 detailhandel- en horecavestigingen hebben (ook) een 'stil alarm'; in de transportsector en de zakelijke dienstverlening is dit aandeel 1 op de 3. Het percentage vestigingen met 'extra sloten op de deur' varieert van 20 (transport) tot 28 (bouw en zakelijke dienstverlening). Bijna een derde van de vestigingen in de detailhandel en de horeca heeft (infrarood) camera's. In de bouw en in de transportsector worden ook relatief vaak extra hekwerken geplaatst; in de transportsector wordt (ook) relatief veel gebruikgemaakt van een beveiligingsdienst of van een speciale portier.

Op organisatorisch gebied worden minder vaak maatregelen getroffen. Ook deze maatregelen variëren per sector en met de ernst van het probleem. Zo zegt 19% van alle vestigingen in 2010 dat zij advies over criminaliteitspreventie hebben ingewonnen, zoals over elektronische beveiliging, beveiliging door derden of overvalpreventie. Dit aandeel is gelijk aan dat in 2004. Per sector varieert dit aandeel tussen 12 (bouw) en 28% (detailhandel). In de detailhandel en de horeca is dit aandeel hoger dan in 2005.

Een andere manier om criminaliteit tegen te gaan is het deelnemen aan projecten, bijvoorbeeld beveiligingsprojecten van gebouwen of van de omgeving, of aan het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Dit biedt bedrijven bovendien de mogelijkheid om kennis te nemen van nieuwe vormen van preventie. Het aandeel vestigingen dat hieraan meedoet, is relatief beperkt. In 2010 bedroeg dit aandeel 5%. Per sector varieert dit van 3% (bouw en zakelijke dienstverlening) tot 7% (horeca en detailhandel). Ook hier zijn er geen grote verschillen per sector ten opzichte van 2005. Rond 1 op de 5 bedrijven geeft aan gegevens bij te houden over criminaliteit, bijvoorbeeld via een (eigen) registratiesysteem of het bijhouden van aangiften of verzekeringsclaims. Dit bijhouden varieert per sector van 16% (bouw) tot 29% (transport). Verschillen ten opzichte van 2005 zijn gering.

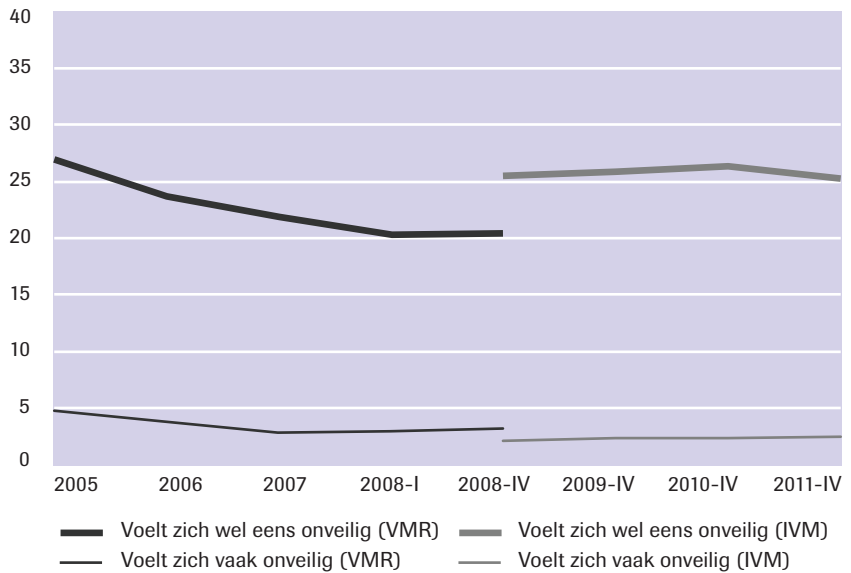
3.5 De beleving van criminaliteit

In deze paragraaf staat de perceptie van criminaliteit centraal.²⁵ In 2011 voelde een kwart van de Nederlanders van 15 jaar en ouder (25%) zich wel eens onveilig. Ruim 2% voelde zich vaak onveilig. Het aandeel dat zich wel eens onveilig voelt is iets lager dan in 2010, maar nagenoeg hetzelfde als

²⁵ Mogelijke verklaringen van verschillen in onveiligheidsgevoelens blijven in dit kader buiten beschouwing. Zie hiervoor bijvoorbeeld Oppelaar & Wittebrood (2006).

in de beide jaren daarvoor. Het (beperkte) aandeel dat zich vaak onveilig voelt is sinds 2008 licht gestegen. Tussen 2005 en 2008 was sprake van een dalende trend in het gevoel van onveiligheid (zie figuur 3.15). Ook na correctie van de VMR-cijfers (zie paragraaf 3.1.1) is over de gehele periode 2005-2011 sprake van een duidelijke daling (zie tabel 3.30 in bijlage 4).

Figuur 3.15 Percentage burgers dat zich wel eens of vaak onveilig voelt



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.30 in bijlage 4.

Bron: VMR (2005-2010); IVM (2008-2011)

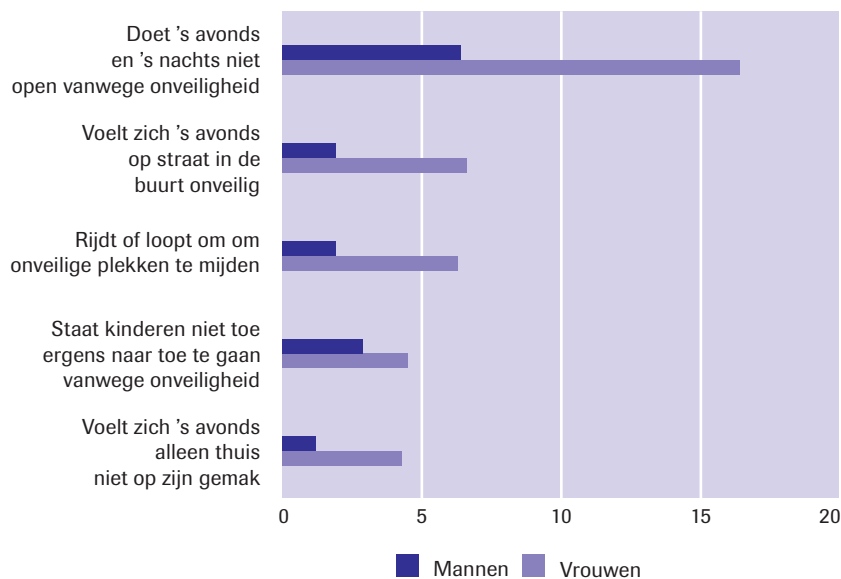
Evenals bij slachtofferschap van criminaliteit zijn er verschillen in onveiligheidsgevoelens tussen bevolkingsgroepen.

Meer jongeren dan ouderen voelen zich onveilig, en meer vrouwen dan mannen. In 2011 voelde ruim 30% van de jongeren tussen 15 en 34 jaar zich wel eens onveilig (met een piek tussen 18 en 24 jaar), tegen minder dan 20% van de 65-plussers. Van alle vrouwen voelde 31% zich onveilig, tegen 19% van de mannen (zie tabel 3.31 in bijlage 4).

Naarmate de stedelijkheid van de woongemeente hoger is, voelen meer inwoners zich wel eens onveilig. Van de inwoners van zeer sterk stedelijke gebieden voelt ruim 1 op de 3 inwoners (34%) zich wel eens onveilig, tegenover 17% van de inwoners in niet-stedelijke gebieden. Ook inwoners die zich vaak onveilig voelen komen meer voor in zeer sterk stedelijke gebieden (4%) dan in niet-stedelijke gebieden (1%) (zie tabel 3.32 in bijlage 4).

Behalve met leeftijd en geslacht van de persoon en de stedelijkheid van zijn woonbuurt hangen onveiligheidsgevoelens ook samen met andere persoons-, huishoud- en omgevingskenmerken (burgerlijke staat, herkomst, samenstelling huishouden, opleidingsniveau, huishoudinkomen, inkomensbron huishouden en slachtofferschap van criminaliteit).²⁶ Ook personen die slachtoffer zijn geweest van een delict (vooral van een geweldsdelict) voelen zich naar verhouding vaker onveilig dan niet-slachtoffers. Behalve van algemene gevoelens van onveiligheid kunnen burgers ook last hebben van onveiligheidsgevoelens in specifieke omstandigheden of op bepaalde locaties. Zo voelt 4% van alle inwoners zich 's avonds in de buurt onveilig en voelt 3% zich niet op hun gemak als zij 's avonds alleen thuis zijn (zie figuur 3.16). Ook kunnen burgers bepaalde acties uitvoeren of juist nalaten omdat zij zich anders – al dan niet terecht – onveilig voelen. Zo doet 11% van de inwoners 's avonds of 's nachts thuis niet open als er onverwacht wordt aangebeld en rijdt of loopt 4% om vanwege onveilige plekken.

Figuur 3.16 Percentage burgers dat zich onveilig voelt in specifieke situaties, naar geslacht, 2011



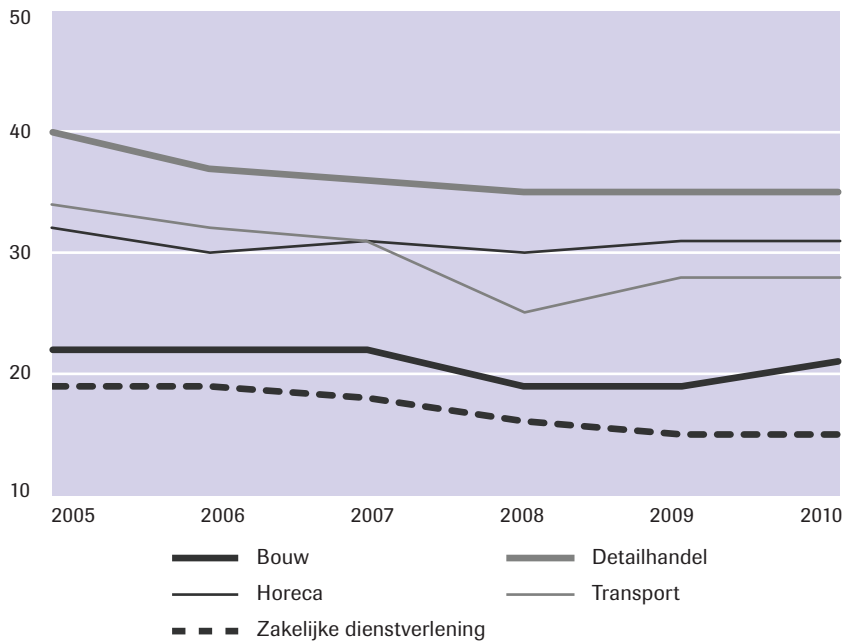
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.30 in bijlage 4.

Bron: IVM

²⁶ Ook de relaties van deze kenmerken met onveiligheidsgevoelens zijn onderzocht voor de VMR 2007 (zie *Veiligheidsmonitor Rijk 2007; Landelijke Rapportage*, hoofdstuk 9). Voor meer details voor de IVM-jaren 2008 en 2009 zie de CBS-StatLinetabellen *Onveiligheidsbeleving; persoonskenmerken (IVM)* en *Onveiligheidsbeleving; buurtkenmerken (IVM)*.

De perceptie van criminaliteit onder *bedrijven* komt onder meer tot uiting in de mate waarin bedrijven criminaliteit als een probleem ervaren. Het aandeel bedrijven dat criminaliteit als een (enigszins) ernstig probleem ervaart, varieert in 2010 van 15% tot 35%. Vooral in de detailhandel (35%) en in de horeca (31%) ervaren relatief veel bedrijven criminaliteit als een probleem; in de bouw (21%) en de zakelijke dienstverlening (15%) is dit aandeel veel lager (zie figuur 3.17). In alle sectoren behalve de bouw en de horeca is deze bezorgdheid over criminaliteit sinds 2005 duidelijk afgenomen.

Figuur 3.17 Percentage bedrijven dat criminaliteit als (enigszins) ernstig probleem ervaart, naar sector, 2010



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 3.33 in bijlage 4.

Bron: MCB

4 Misdrijven en opsporing

A.Th.J. Eggen en R.J. Kessels

- In 2011 registreerde de politie bijna 1,2 miljoen misdrijven. De geregistreeerde criminaliteit is daarmee even hoog als in 2010. In de periode 2005-2011 daalde het aantal door de politie geregistreeerde misdrijven met 11%.
- De politie loste in 2011 bijna 289.000 misdrijven op. Dit is een daling van 15% ten opzichte van 2005.
- Het ophelderingspercentage daalde van 25% in 2005 naar 24% in 2011.
- De geregistreeerde criminaliteit bestond in 2011 voor 60% uit vermogensmisdrijven, voor 15% uit vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, voor 13% uit verkeersmisdrijven en voor 9% uit gewelds- en seksuele misdrijven.
- Het aantal geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners van 12-79 jaar daalde van 82 in 2005 naar 72 in 2011.
- Het totale aantal *geregistreeerde* verdachten is in de periode 2005-2011 met een kwart afgenomen. Het aantal minderjarige verdachten nam af met 45%.
- Het aandeel geregistreeerde vrouwelijke verdachten op het totaal steeg in deze periode van 14% naar 16%. In 2011 was van alle geregistreeerde minderjarige verdachten 1 op de 5 een vrouw, tegen 1 op de 6 in 2005.
- In 2011 werd 35% van alle verdachten geregistreerd voor een vermogensmisdrijf, 23% voor een gewelds- en seksueel misdrijf, 16% voor een verkeersmisdrijf, 15% voor een vernieling en misdrijf tegen openbare orde en gezag en 6% voor een drugs misdrijf.
- Het aantal *aangehouden* verdachten is in de periode 2005-2010 afgenomen van ruim 237.000 tot 202.000. Dit is een daling van 15%.
- In de gemeente Rotterdam woonden in 2010 de meeste aangehouden verdachten per 1.000 inwoners. Ook in absolute zin was Rotterdam de gemeente met de meeste verdachten, namelijk 12.800.
- Van alle in 2010 aangehouden verdachten was 39% first offender, 46% meerpleger en 15% veelpleger. In 2005 was dit respectievelijk 44%, 43% en 13%.
- Het aantal aangehouden *minderjarige* verdachten is in de periode 2005-2010 afgenomen van 25 naar 19 per 1.000 jongeren.

In het vorige hoofdstuk is nagegaan hoe het is gesteld met de aard, omvang en ontwikkeling van de veelvoorkomende criminaliteit, zoals die door burgers en bedrijfsleven in Nederland wordt ervaren. Dit hoofdstuk gaat na hoe het is gesteld met de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie geregistreeerde criminaliteit. Daarnaast bevat het hoofdstuk een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn *geregistreerd* of *aangehouden*. De politie registreert in principe alle personen van wie een redelijk vermoeden bestaat dat zij een strafbaar feit hebben begaan (zie ook hoofdstuk 2). Niet alle geregistreeerde verdachten worden ook daadwerkelijk aangehouden. De populatie aangehouden verdachten is feitelijk een deelverzameling van de populatie

geregistreerde verdachten. Een ander belangrijk verschil tussen beide populaties is dat een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor verschillende delicten, even zo vaak meetelt als geregistreerde verdachte. De populatie van aangehouden verdachten bevat echter uitsluitend unieke personen. De gegevens over de geregistreerde criminaliteit en de geregistreerde verdachten zijn ontleend aan de Politiestatistiek van het CBS. De gegevens over de aangehouden verdachten zijn afkomstig uit het Herkenningsdienstsysteem (HKS) van de politie, die gekoppeld zijn aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Door deze koppeling van gegevens is aanvullende sociaal-demografische achtergrondinformatie over de verdachten beschikbaar tot en met 2010 (zie bijlage 3).

Door verschillende oorzaken verschillen de geregistreerde criminaliteitscijfers van aan slachtofferenquêtes ontleende criminaliteitscijfers. Ten eerste wordt in slachtofferenquêtes niet naar alle delicten gevraagd. Zo ontbreken in deze enquêtes de zogenoemde slachtofferloze delicten. Voorbeelden hiervan zijn drugshandel, vuurwapencriminaliteit en rijden onder invloed. Deze delicten komen – uiteraard voor zover ze door de politie zijn geconstateerd – wel in de politieregistratie terecht. Daarnaast ontbreken de relatief weinig voorkomende delicten, omdat het door het beperkte aantal waarnemingen niet mogelijk is daarvan betrouwbare schattingen te krijgen. Ten tweede veroorzaken verschillen in de omschrijving en de keuze van delicten verschillen in uitkomsten van slachtofferenquêtes en politiecijfers. In de Politiestatistiek staat de overtreding van een wetsartikel centraal, ongeacht of daarbij slachtoffers zijn betrokken. In enquêtes gaat het echter primair om zo duidelijk en eenduidig mogelijk omschreven gebeurtenissen die personen hebben meegemaakt. De overtreders van de wetsartikelen zijn daarbij minder van belang. Voor de Politiestatistiek vormt bovendien een (ondertekend) proces-verbaal het criterium voor een geregistreerd misdrijf. Voor een slachtoffer kan de vraag naar een ondertekend document een andere betekenis hebben. Een dergelijk document is namelijk niet altijd een proces-verbaal, maar kan bijvoorbeeld ook een verklaring zijn geweest voor de verzekering. Ten derde wordt naar schatting maar ongeveer een derde van de ondervonden delicten gemeld bij de politie.¹

Zoals in het vorige hoofdstuk al is opgemerkt, geven burgers in de slachtofferenquêtes aan geen aangifte te doen omdat het toch niet helpt, of omdat het niet belangrijk genoeg was. Als men wel aangifte doet, dan is dat vaak voor de verzekering (vooral bij vermogensdelicten) of omdat men wil dat de dader wordt gepakt. Als de politie meent dat er geen sprake is (geweest) van een misdrijf, dan wordt geen proces-verbaal opgesteld. Van alle ondervonden delicten komt dus uiteindelijk maar een deel in de politieregistraties terecht.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd. Paragraaf 4.1 geeft een beschrijving van de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie² geregistreerde en

1 Omgekeerd geldt dat slachtoffers delicten die ze vergeten zijn niet melden, of delicten uit een andere verslagperiode ten onrechte melden.

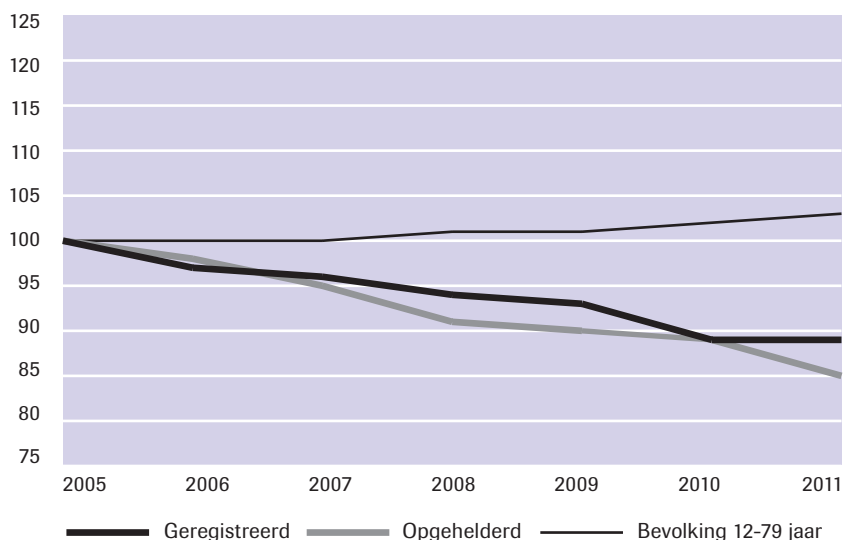
2 Omdat de criminaliteit die door de bijzondere opsporingsdiensten wordt opgespoord (zie hoofdstuk 2) niet in de CBS Politiestatistiek is opgenomen, blijft dit deel van de geregistreerde criminaliteit in dit hoofdstuk buiten beschouwing. Naar schatting gaat het jaarlijks om enige honderden zaken.

opgehelderde criminaliteit in de periode 2005 tot en met 2011. In paragraaf 4.2 worden de kenmerken van de verdachten van misdrijven beschreven, waarbij onderscheid is gemaakt tussen geregistreerde verdachten (paragraaf 4.2.1) en aangehouden verdachten (paragraaf 4.2.2). In paragraaf 4.3 wordt apart ingegaan op de deelpopulatie van minderjarige verdachten.

4.1 Geregistreerde en opgehelderde criminaliteit

In 2005 registreerde de politie 1,34 miljoen misdrijven. Vanaf dat jaar daalt het aantal geregistreerde misdrijven geleidelijk tot ruim 1,19 miljoen in 2010. In 2011 blijft de geregistreerde criminaliteit gelijk en is daarmee tussen 2005 en 2011 met 11% afgenomen. In dezelfde periode nam de bevolking van 12-79 jaar in Nederland met 3% toe. De politie hield in 2011 bijna 289.000 misdrijven op. Ten opzichte van 2005 daalde het aantal opgehelderde misdrijven met 15% (zie figuur 4.1). In dat jaar werden nog ruim 339.000 misdrijven opgehelderd. Het deel van de geregistreerde misdrijven dat de politie als opgehelderd beschouwt (het ophelderingspercentage) daalde in de periode 2005-2011 van 25% in 2005 naar 24% in 2011 (zie tabel 4.1 in bijlage 4).

Figuur 4.1 Geregistreerde en opgehelderde misdrijven en bevolking, index 2005=100

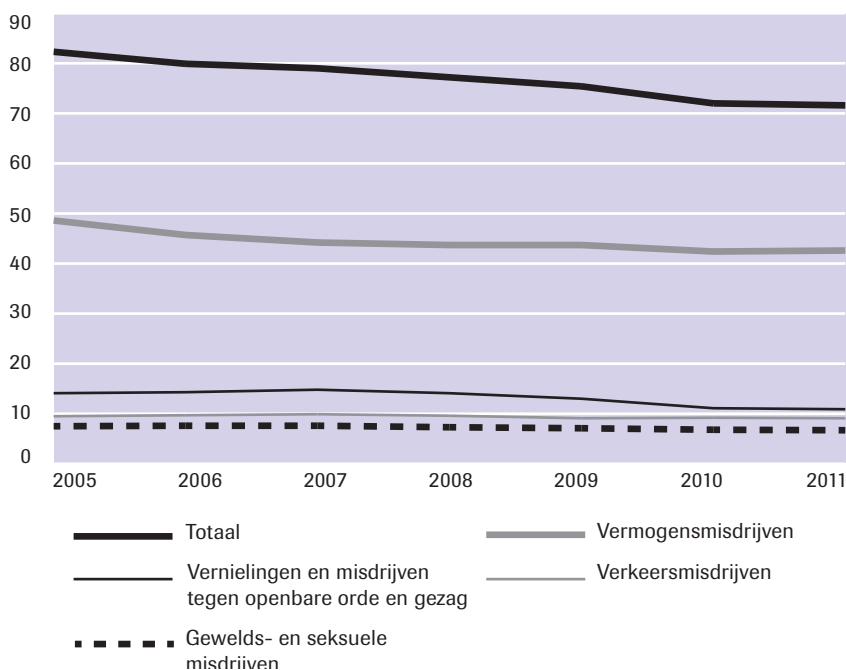


Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het aantal geregistreerde misdrijven per 1.000 inwoners van 12-79 jaar daalde van 82 in 2005 naar 72 in 2011. Voor vrijwel alle onderscheiden delictgroepen is de trend dalend. Zo daalde het aantal geregistreerde vermogensmisdrijven van 49 naar 43, het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (hierna te noemen: vernielingen) van 14 naar 11, het aantal gewelds- en seksuele misdrijven van 8 naar 7 en het aantal verkeersmisdrijven van 10 naar 9 per 1.000 inwoners (zie figuur 4.2).

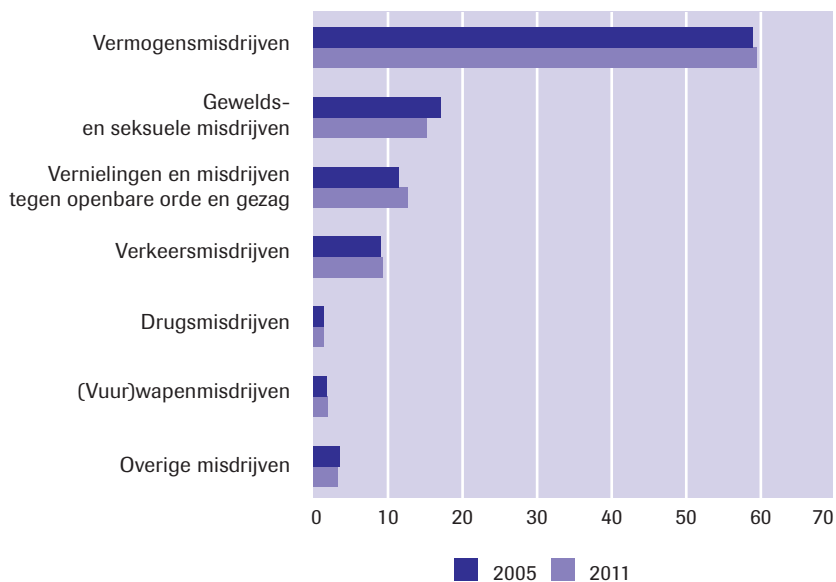
Figuur 4.2 Geregistreerde misdrijven naar delictgroep per 1.000 inwoners van 12-79 jaar



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

De geregistreerde criminaliteit bestond in 2011 voor 60% uit vermogensmisdrijven, waaronder diefstal en woninginbraak. Dit aandeel is vergeleken met 2005 vrijwel gelijk gebleven. Vernielingen komen met 15% op de tweede plaats. Vergeleken met 2005 is dit aandeel iets gedaald. Hierna volgen de verkeersmisdrijven met 13%. Hun aandeel is vergeleken met 2005 licht gestegen. Daarna volgen nog gewelds- en seksuele misdrijven (9%), drugs misdrijven en overige misdrijven (beide 1,5%). Van deze laatste drie delictgroepen is het aandeel in de periode 2005-2011 vrijwel onveranderd gebleven (zie figuur 4.3).

Figuur 4.3 Percentage geregistreerde misdrijven naar delictgroep

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

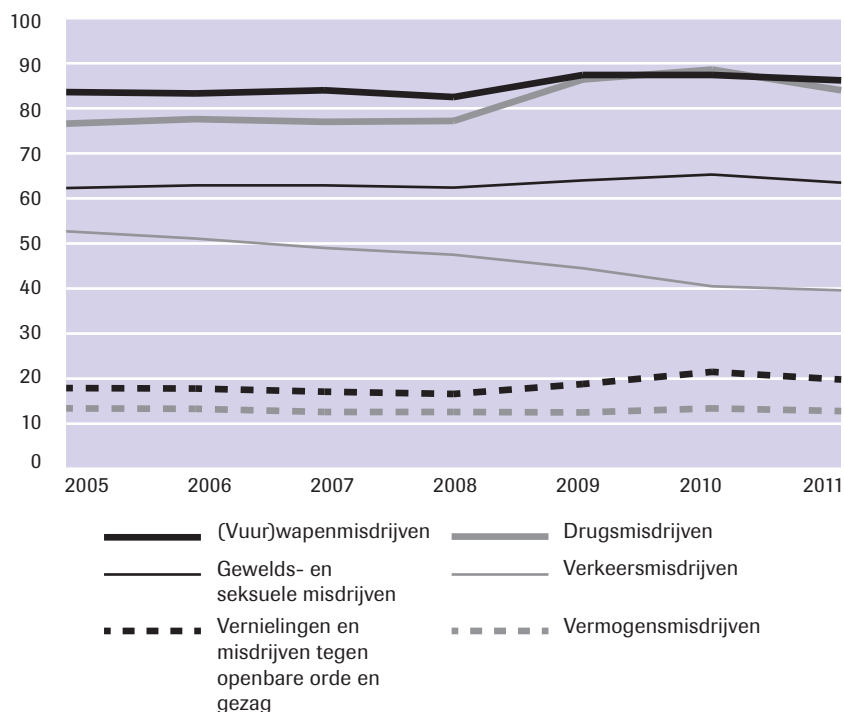
Bron: CBS

Ophelderingspercentage per delictgroep

Het percentage door de politie opgehelderde misdrijven varieert aanzienlijk voor de verschillende delictgroepen. Misdrijven die voornamelijk door eigen opsporingsactiviteiten worden geconstateerd, zoals (vuur-) wapenmisdrijven en drugsmisdrijven, kennen (uiteeraard) een relatief hoog ophelderingspercentage, dat ruim boven de 80% uitkomt. Ook gewelds- en seksuele misdrijven worden relatief vaak opgehelderd, namelijk rond de 63%. Hierbij speelt een rol dat slachtoffer en dader elkaar vaak kennen, wat het opsporen van de dader voor de politie vergemakkelijkt. Tot de categorie verkeersmisdrijven horen zowel delicten die de politie door eigen opsporing constateert (zoals rijden onder invloed), als delicten die worden aangegeven door het slachtoffer (zoals verlaten plaats ongeval of joyriding). Ongeveer 40% van de verkeersmisdrijven wordt opgehelderd. Van de twee meest voorkomende delictgroepen ligt het ophelderingspercentage een stuk lager. Van vernielingen wordt een vijfde deel opgehelderd, van vermogensmisdrijven een achtste deel. Voor wat betreft drugsmisdrijven, (vuur)wapenmisdrijven en vernielingen is het ophelderingspercentage sinds 2005 wat gestegen. Voor vermogensmisdrijven en gewelds- en seksuele misdrijven is het ophelderingspercentage nagenoeg gelijk gebleven. De sterkste verandering is te zien bij de verkeersmis-

drijven. Voor deze delictgroep daalde het ophelderingspercentage van 53% in 2005 naar 40% in 2011 (zie figuur 4.4).

Figuur 4.4 Ophelderingspercentage naar delictgroep



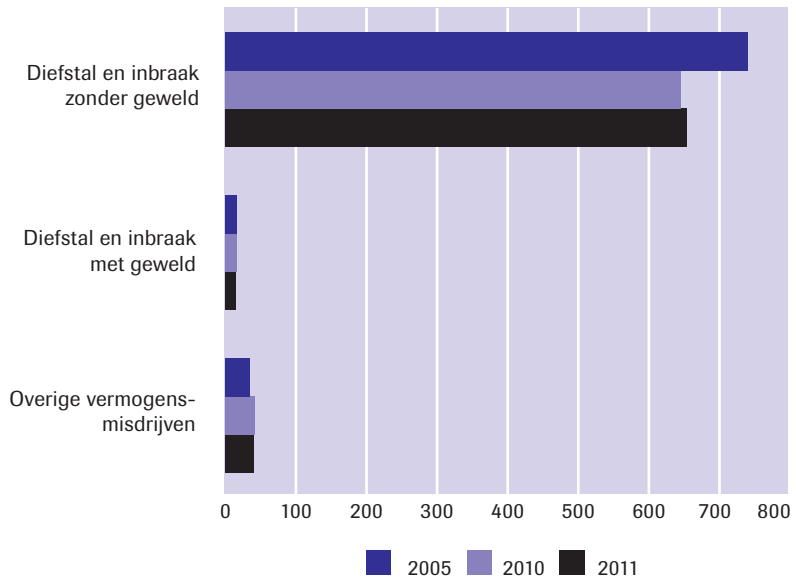
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.2 t/m 4.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Vermogensmisdrijven

Het totale aantal geregistreerde vermogensmisdrijven is in de periode 2005-2011 sterk gedaald van 792.000 in 2005 tot 710.000 in 2011. Dit is een daling van 10%. De dalende trend van vermogensmisdrijven komt vooral door de sterke daling van diefstal (inbraak) zonder geweld. Het aantal hiervan geregistreerde gevallen daalde van 741.000 in 2005 naar 654.000 in 2011. Dit is een daling van 12%. Ook valsheidsmisdrijven namen tussen 2005 en 2011 af, zij het met 1%. Andere (minder voorkomende) vormen van vermogenscriminaliteit, zoals bedrog, heling en afpersing, namen in de periode 2005-2011 wel toe. Het aantal geregistreerde gevallen van bedrog steeg met 23%, van heling met 31% en van afpersing met 14% (zie figuur 4.5 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.5 Geregistreerde vermogensmisdrijven naar type, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

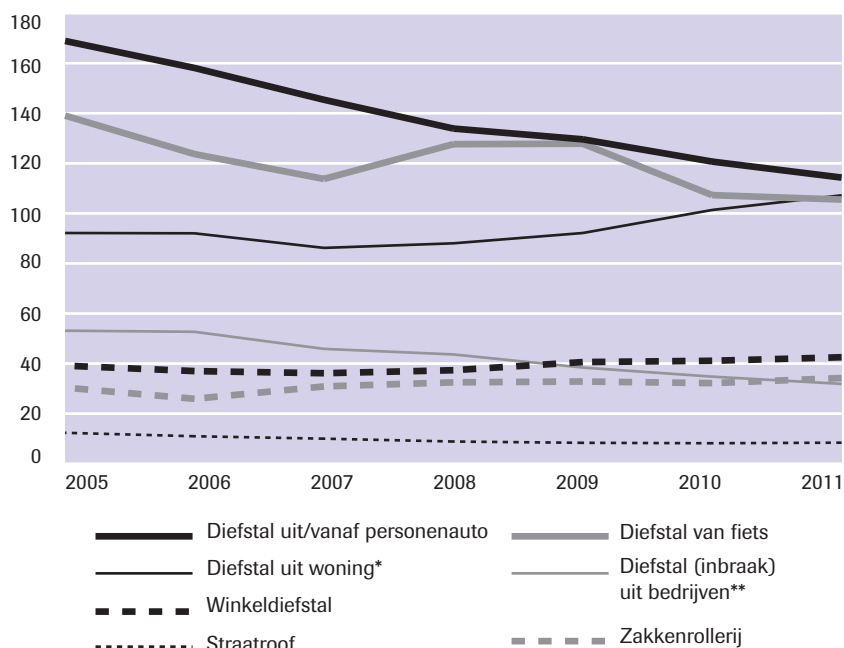
Bron: CBS

Diefstaldelicten

Diefstallen vormen 94% van alle geregistreerde vermogensmisdrijven. Diefstaldelicten worden onderscheiden naar de aard van wat gestolen is (bijvoorbeeld een fiets of een auto), naar de wijze van diefstal (bijvoorbeeld straatroof en zakkenrollerij) en naar het object van de diefstal (woning, winkel, school). De top 3 van diefstaldelicten bestaat in 2011 uit diefstal uit/vanaf personenauto (114.000), diefstal (inbraak) uit woning (108.000) en fietsdiefstal (106.000). De trend verschilt per type diefstal. Zo is de trend dalend voor diefstal uit/vanaf personenauto, diefstal (inbraak) uit bedrijven en beroving op straat. Het aantal diefstallen uit/vanaf auto is in 2011 ten opzichte van 2005 met 32% gedaald. Het aantal geregistreerde gevallen van diefstal uit bedrijven daalde naar 32.000 in 2011. Dit is een daling met 40% ten opzichte van 2005. Het aantal berovingen op straat daalde naar 8.400 in 2011, een daling met 32%. Voor winkeldiefstal en zakkenrollerij is de trend (licht) stijgend. Winkeldiefstal steeg naar 43.000 in 2011 (plus 9%). Het aantal gevallen van zakkenrollerij steeg naar 34.000 (plus 13%). Na een daling in 2006 en 2007 vertonen de woninginbraken vanaf 2008 een sterk stijgende trend. Vergeleken met 2005 stegen de woninginbraken met 16%, naar 108.000 in 2011. De fietsdiefstallen laten een wisselend beeld zien. In 2006 en 2007 daalt het aantal geregistreerde fietsdiefstallen, in 2008 en 2009 is sprake van een stijging en in

2010 en 2011 daalt het aantal fietsdiefstallen weer. Vergeleken met 2005 is het aantal geregistreerde fietsdiefstallen met 24% gedaald (zie figuur 4.6 en tabel 4.8 in bijlage 4).

Figuur 4.6 Geregistreerde diefstallen naar type, x 1.000



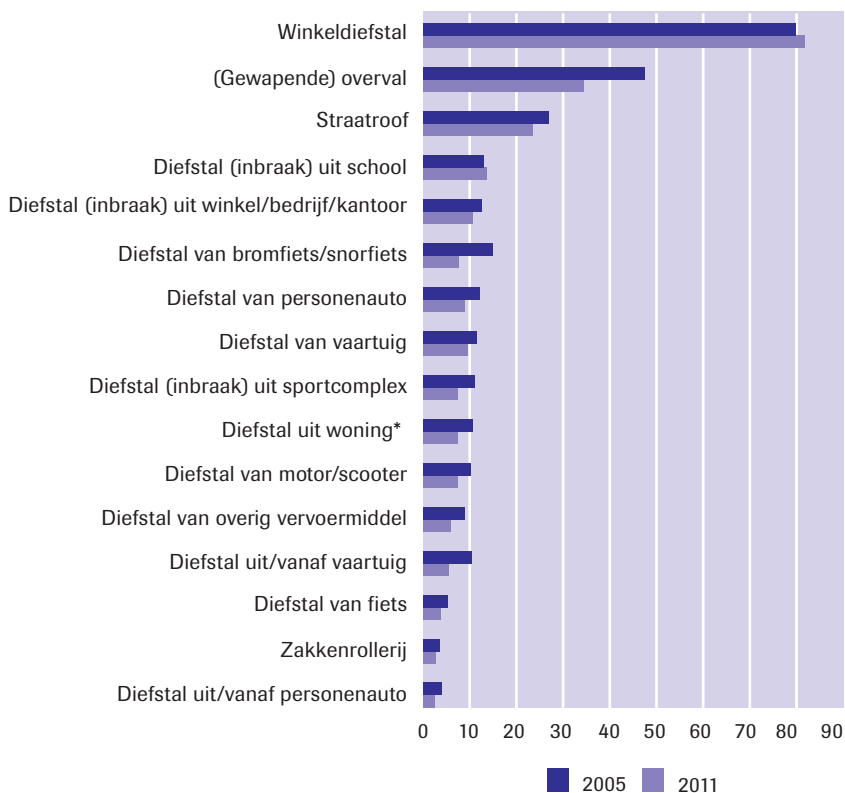
* Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

** Inclusief winkels en kantoren.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.8 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het ophelderingspercentage varieert aanzienlijk voor de verschillende typen diefstal delicten. Winkeldiefstal heeft het hoogste ophelderingspercentage. Ongeveer 4 van de 5 winkeldiefstallen werden in 2011 opgehelderd. Na winkeldiefstal hebben (gewapende) overval (34%), straatroof (24%) en diefstal (inbraak) uit school (14%) het hoogste ophelderingspercentage. Van alle overige typen diefstal delicten wordt 11% of minder opgehelderd. Zo werd van diefstal uit/vanaf auto in 2010 maar 2,5% opgehelderd. Voor de meeste diefstal delicten is het ophelderingspercentage in 2011 lager dan in 2005 (zie figuur 4.7).

Figuur 4.7 Ophelderingspercentage naar type diefstal

* Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.8 in bijlage 4.

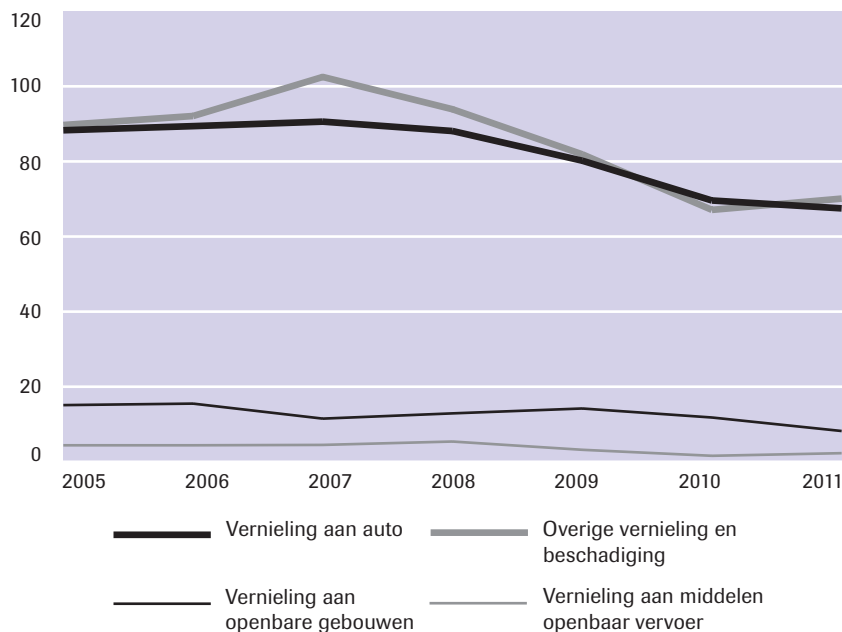
Bron: CBS

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

Evenals de vermogensmisdrijven is het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag in de periode 2005-2011 sterk gedaald. In 2011 registreerde de politie 21% minder van deze misdrijven dan in 2005: 181.000 in 2011 tegen 230.000 in 2005. Aanvankelijk steeg in 2006 en 2007 het aantal vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, maar in de jaren erna treedt een sterke daling in. Vooral de geregistreerde vernielingen en beschadigingen zijn sterk in aantal afgenomen. Zo daalde het aantal vernielingen en beschadigingen aan auto's met 24%, aan openbare gebouwen met 46% en aan middelen van openbaar vervoer met 47%. De overige vernielingen en beschadigingen daalden met 22% (zie figuur 4.8 en tabel 4.7 in bijlage 4). Sommige misdrijven tegen openbare orde en gezag laten echter een stijgende trend zien. Openlijke geweldpleging tegen personen steeg in de periode 2005-2011 met 4%, huisvredebreuk met 10% en het niet opvolgen van een

ambtelijk bevel met 65%. Hierbij moet wel bedacht worden dat de omvang van deze misdrijfsoorten beduidend lager ligt dan die van de vernielingen (zie tabel 4.7 in bijlage 4). Computervredebreuk is een misdrijf dat sterk in opkomst is. In 2005 registreerde de politie bijna 600 gevallen, in 2011 is dit aantal gestegen naar bijna 2.000 gevallen.

Figuur 4.8 **Geregistreerde vernielingen naar type, x 1.000**



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.
Bron: CBS

Gewelds- en seksuele misdrijven

Het totale aantal geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven is in de periode 2005-2011 met 9% gedaald: van 123.000 in 2005 tot 111.000 in 2011. De geweldsmisdrijven worden onderverdeeld in mishandeling, bedreiging en stalking, seksuele misdrijven en misdrijven tegen het leven. Diefstal met geweld en openlijke geweldpleging tegen personen vallen hier niet onder, maar vallen respectievelijk in de categorie vermogensmisdrijven en in de categorie vernielingen (zie ook bijlage 2).

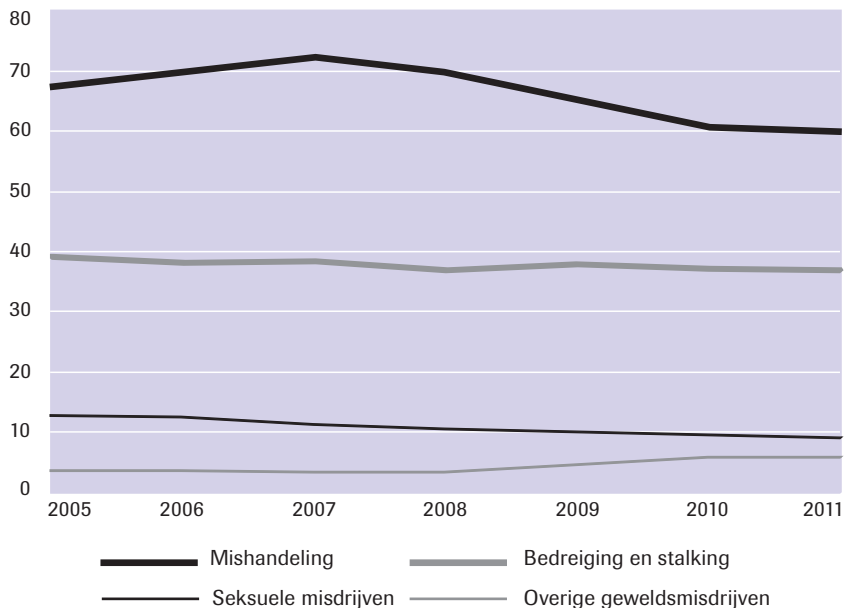
Mishandeling is het meest voorkomende geregistreerde geweldsdelict. In 2011 had ruim de helft van de gewelds- en seksuele misdrijven hierop betrekking. Het aantal mishandelingen steeg aanvankelijk van 67.000 in 2005 tot 72.000 in 2007. Na 2007 daalde dit aantal tot 59.000 geregistreerde gevallen van mishandeling in 2011. Vergeleken met 2005 ligt in 2011 het aantal

geregistreerde mishandelingen 12% lager. Het aantal geregistreerde bedreigingen (inclusief stalking) bedroeg in 2011 bijna 37.000 tegenover 39.000 in 2005. Daarmee is het aantal geregistreerde bedreigingen tussen 2005 en 2011 met 5% afgenomen.

In de periode 2005-2011 daalde ook het aantal geregistreerde seksuele misdrijven sterk: van 13.000 in 2005 naar 9.000 in 2011. Dit is een daling van 28%. Zowel aanranding als verkrachting, schennis der eerbaarheid, ontucht met minderjarige en overige seksuele misdrijven laten in deze periode een dalend aantal registraties zien.

Opmerkelijk is de toename van het aantal geregistreerde gevallen van misdrijven tegen het leven.³ In de periode 2006-2008 registreerde de politie jaarlijks ongeveer 1.700 gevallen. Maar in de jaren erna stijgt dit aantal aanzienlijk, naar bijna 4.100 in 2011. Mogelijk is hier sprake van een registratie-effect en worden gevallen van (zwere) mishandeling die voorheen tot mishandeling werden gerekend nu zwaarder geassocieerd. Een indicatie voor deze verklaring is te vinden in het feit dat het aantal geregistreerde mishandelingen in de jaren 2009-2011 sterk is afgenomen (zie figuur 4.9 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.9 Geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven naar type, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

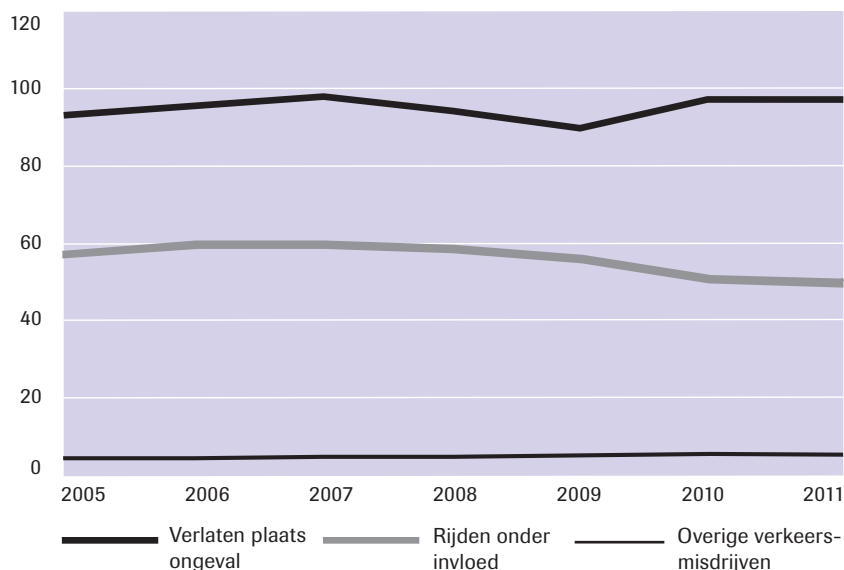
Bron: CBS

3 Hieronder vallen zowel de voltooide levensdelicten (moord en doodslag) als de pogingen daartoe.

Verkeersmisdrijven

Een deel van de misdrijven uit de Wegenverkeerswet, zoals rijden onder invloed, het besturen van een motorrijtuig na ontzegging van de rijbevoegdheid en het weigeren van medewerking aan een bloedproef, kan slechts geconstateerd worden na een gerichte controle van de politie. Het aantal processen-verbaal voor deze misdrijven zegt dan feitelijk meer over de opsporingsintensiteit van de politie dan over het werkelijke aantal automobilisten in overtreding. Het doorrijden na een ongeval (verlaten plaats ongeval) is echter een voorbeeld van een verkeersmisdrijf waarbij het slachtoffer mogelijk aangifte doet en waarvan de politie een proces-verbaal van aangifte opmaakt. Te hard rijden en door rood licht rijden zijn geen misdrijven maar overtredingen en blijven in dit hoofdstuk buiten beschouwing.⁴ Bijna twee derde van de geregistreerde verkeersmisdrijven heeft te maken met doorrijden na een ongeval (verlaten plaats ongeval). In 2011 registreerde de politie hiervan 96.000 gevallen. Rijden onder invloed constateerde de politie in 2011 bijna 50.000 keer. Het aantal geregistreerde gevallen van 'doorrijden na ongeval' daalde vanaf 2007 tot 2009. Vanaf 2010 registreert de politie echter weer meer van deze misdrijven. De trend voor rijden onder invloed is vanaf 2007 dalend (zie figuur 4.10 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.10 Geregistreerde verkeersmisdrijven naar type, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

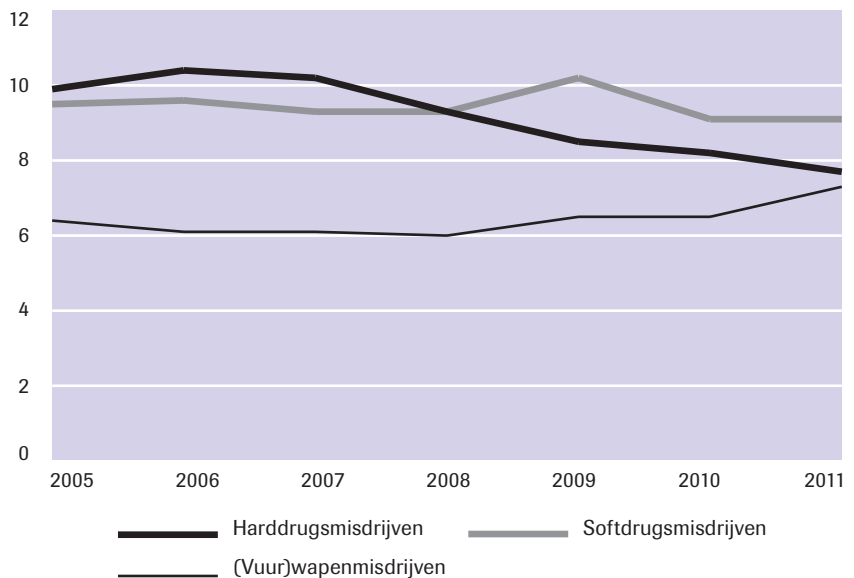
Bron: CBS

⁴ In hoofdstuk 8 komen overtredingen apart aan bod.

Drugs- en (vuur)wapenmisdrijven

Ook de delicten die vallen onder de Opiumwet en de Wet wapens en munitie worden meestal 'ontdekt' door gerichte opsporingsactiviteiten van de politie. Evenals bij sommige verkeersmisdrijven weerspiegelt de ontwikkeling van deze vormen van criminaliteit dus deels de aandacht van de politie hiervoor. In 2011 registreerde de politie 17.000 drugsmisdrijven. Na 2006 neemt het aantal geregistreerde drugsmisdrijven geleidelijk af. Ten opzichte van 2005 is de daling van geregistreerde drugsmisdrijven 14%. Zowel het aantal geregistreerde softdrugsmisdrijven (min 4%) als harddrugsmisdrijven (min 23%) nam in de periode 2005-2011 af. Het aantal geregistreerde (vuur)wapenmisdrijven in 2011 is 7.300. Vergeleken met 2005 betekent dit een stijging van 13%. Vooral in 2011 nam het aantal (vuur)wapenmisdrijven toe (zie figuur 4.11 en tabel 4.7 in bijlage 4).

Figuur 4.11 Geregistreerde drugs- en (vuur)wapenmisdrijven, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7 in bijlage 4.

Bron: CBS

4.2 Verdachten van misdrijven

In paragraaf 4.1 zijn de aard, omvang en ontwikkeling van de door de politie geregistreerde en opgehelderde misdrijven beschreven. Ongeveer een kwart van de geregistreerde misdrijven wordt door de politie opgehelderd. Daarbij werden 372.000 verdachten in 2011 geregistreerd. Deze paragraaf

bevat een beschrijving van de kenmerken van de populatie verdachten van misdrijven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen *geregistreerde* verdachten (paragraaf 4.2.1) en *aangehouden* verdachten (paragraaf 4.2.2). Het gaat hier uitsluitend om personen die op de een of andere manier in aanraking zijn gekomen met de politie omdat zij (op enig moment) worden verdacht van het plegen van één of meer delicten. De verdachtenpopulatie is dus niet gelijk te stellen aan de populatie daders. Een groot deel van de plegers blijft namelijk buiten de waarneming van de politie. Omgekeerd bevinden zich tussen de verdachten personen die niet schuldig zijn aan het plegen van criminaliteit.

Net als in de vorige paragraaf zijn de gegevens over geregistreerde verdachten ontleend aan de CBS Politiestatistiek. Een persoon die binnen één jaar verschillende keren verdachte is voor verschillende delicten telt even zo vaak mee als geregistreerde verdachte. Cijfers over aangehouden verdachten zijn ontleend aan het HKS/SSB van het CBS. Door gegevens uit het HKS aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS te koppelen is aanvullende sociaaldemografische achtergrondinformatie over de verdachten beschikbaar. In het HKS/SSB zijn verdachten tot unieke personen herleid. Het aantal aangehouden verdachten in het HKS/SSB valt mede daardoor meer dan de helft lager uit dan het aantal geregistreerde verdachten volgens de Politiestatistiek.

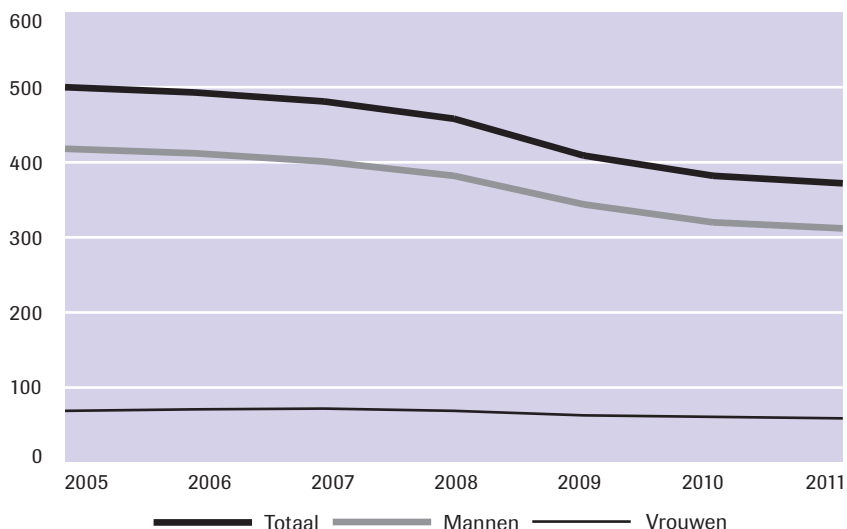
In tegenstelling tot voorgaande edities van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' worden in deze editie ook verdachten meegeteld die niet in de GBA geregistreerd staan. Bij het berekenen van verdachtenpercentages naar bevolkingsgroep zijn de niet in de GBA geregistreerde verdachten uiteraard niet meegerekend.

4.2.1 *Geregistreerde verdachten*

Het aantal geregistreerde verdachten is in de periode 2005-2011 met een kwart afgenomen: van 500.000 in 2005 naar 372.000 in 2011 (zie figuur 4.12). De sterke daling in de periode 2005-2011 houdt verband met de eveneens sterke afname van het aantal geregistreerde vermogensmisdrijven. Vergeleken met 2005 registreerde de politie in 2011 ruim 40.000 verdachten van vermogensmisdrijven minder.

Een nagenoeg zelfde ontwikkeling is te zien bij de andere delictgroepen. De afname van het aantal geregistreerde verdachten voor vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag is 29.000, voor gewelds- en seksuele misdrijven 25.000, voor verkeersmisdrijven 22.000 en voor drugs-misdrijven 7.000 (zie tabel 4.9 in bijlage 4).

Het aantal geregistreerde vrouwelijke verdachten daalde in deze periode van 69.000 naar 59.000. Maar doordat naar verhouding het aantal geregistreerde mannelijke verdachten harder daalde, steeg het aandeel vrouwelijke verdachten op het totaal van 14% in 2005 naar 16% in 2011 (zie tabel 4.1 in bijlage 4).

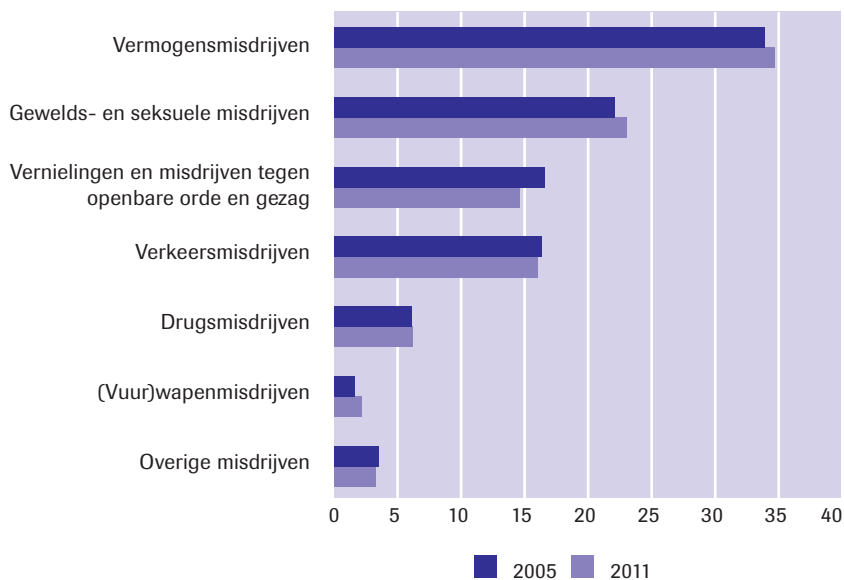
Figuur 4.12 Geregistreerde verdachten naar geslacht, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

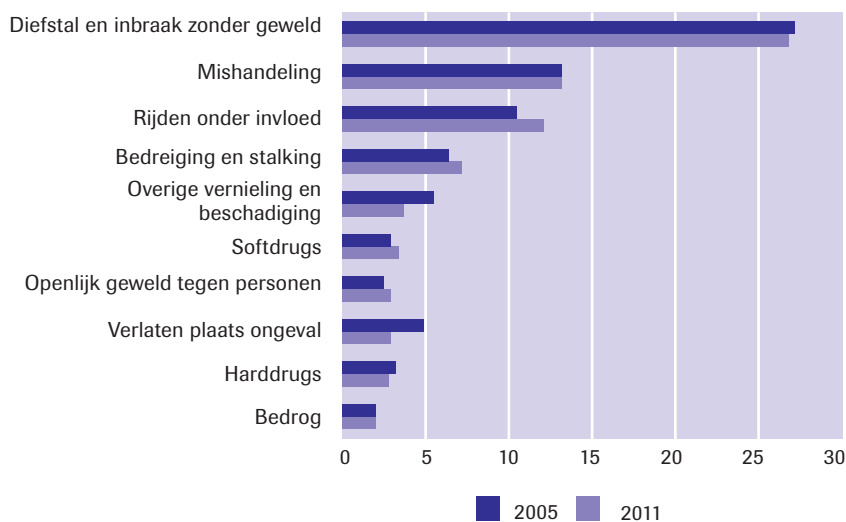
In 2011 werd 35% van alle verdachten geregistreerd voor vermogensmisdrijven, 23% voor gewelds- en seksuele misdrijven, 15% voor vernielingen, 16% voor verkeersmisdrijven en 6% voor drugsmisdrijven. De verdeling van de geregistreerde verdachten over de verschillende delictgroepen is sinds 2005 nauwelijks veranderd (zie figuur 4.13).

Voor de meeste specifieke misdrijven geldt dat in 2011 veel minder verdachten zijn geregistreerd dan in 2005. Toch zijn er ook misdrijven die een hoger aantal geregistreerde verdachten kennen. Zo nam het aantal geregistreerde verdachten voor heling toe van 6.500 in 2005 naar 7.900 in 2011. Ook het aantal misdrijven tegen het leven nam in deze periode toe, maar dit kan ook te maken hebben met een andere wijze van vastleggen van dit soort misdrijven vanaf 2009 toen geleidelijk aan het huidige basisprocessensysteem BVH in gebruik is genomen. Wellicht werden sommige van deze misdrijven voorheen als (zwarte) mishandeling geregistreerd (zie tabel 4.9 in bijlage 4). Ruim een kwart van alle in 2011 geregistreerde verdachten werd verdacht van diefstal en inbraak zonder geweld. Vergelijken met 2005 is dit aandeel nauwelijks veranderd. Hierna volgen mishandeling, waarvoor 13% van alle verdachten werd geregistreerd en rijden onder invloed (12%). De top 10 van misdrijven wordt verder gevormd door bedreiging (7%), overige vernieling en beschadiging (4%), softdrugs, openlijk geweld tegen personen, verlaten plaats ongeval en harddrugs (alle 3%) en bedrog (2%). Vergelijken met 2005 is in deze top 10 vernieling aan auto vervangen door bedrog (zie figuur 4.14).

Figuur 4.13 Percentage geregistreerde verdachten naar delictgroep

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.9 in bijlage 4.

Bron: CBS

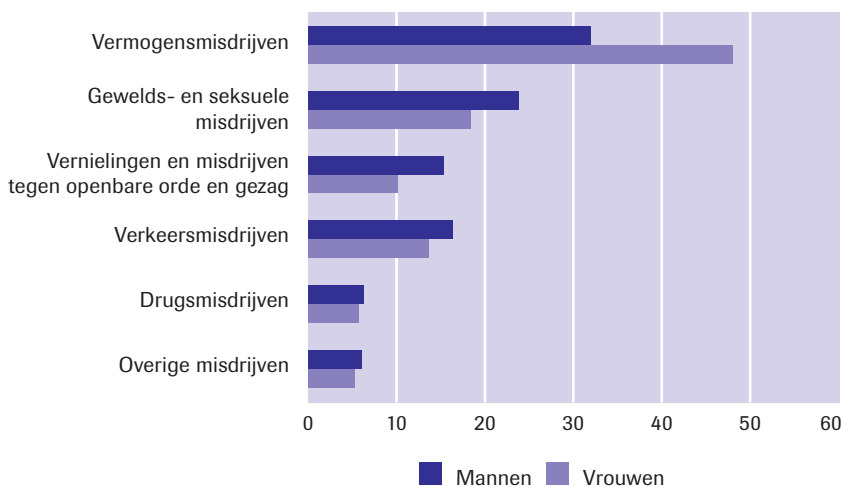
Figuur 4.14 Percentage geregistreerde verdachten naar 10 meest geregistreerde misdrijven

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.9 in bijlage 4.

Bron: CBS

Mannelijke en vrouwelijke verdachten verschillen niet alleen in de omvang en de ontwikkeling van criminaliteit, maar vooral ook in de aard. Bijna de helft van de vrouwelijke verdachten werd in 2011 geregistreerd voor vermogensmisdrijven, tegen een derde van de mannelijke verdachten. Het aandeel mannelijke verdachten is juist voor gewelds- en seksuele misdrijven en voor vernielingen beduidend hoger dan bij vrouwelijke verdachten. Ook de verkeers- en drugsmisdrijven laten een hoger aandeel bij de mannen zien dan bij de vrouwen, maar hier zijn de verschillen klein (zie figuur 4.15).

Figuur 4.15 Percentage delictgroepen onder geregistreeerde verdachten naar geslacht, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

4.2.2 Aangehouden verdachten⁵

Volgens het HKS zijn in 2010 ruim 202.000 unieke personen aangehouden die werden verdacht van het plegen van één of meer misdrijven (die ook vóór 2010 gepleegd kunnen zijn). Dit zijn 13 aangehouden verdachten per 1.000 inwoners van 12 tot en met 79 jaar. In 2005 waren dit er 237.000, wat overeenkwam met bijna 16 aangehouden verdachten per 1.000 inwoners van 12 tot en met 79 jaar (zie tabel 4.12 in bijlage 4).

Wanneer het aantal geregistreeerde misdrijven van aangehouden verdachten wordt opgeteld, komt men op bijna 322.000 misdrijven. Dit is niet gelijk aan het totale aantal door deze verdachten gepleegde misdrijven, aangezien

⁵ Een 'aangehouden verdachte' is een persoon van 12 jaar of ouder tegen wie een proces-verbaal van misdrijf is opgemaakt, omdat een redelijk vermoeden bestaat dat hij een strafbaar feit heeft gepleegd.

geen rekening is gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Van deze misdrijven was een derde een vermogensmisdrijf en bijna een kwart een gewelds- en seksueel misdrijf. Andere delictgroepen kwamen minder vaak voor (zie tabel 4.17 in bijlage 4).

Leeftijd, geslacht en criminele carrière

Ruim een kwart van alle in 2010 aangehouden verdachten was tussen de 16 en 22 jaar oud. Dit aandeel is ruim 2,5 keer hoger dan men zou verwachten wanneer er geen samenhang is tussen leeftijd en de kans verdacht te worden van een misdrijf. De piek lag zowel bij mannen als bij vrouwen bij 19-jarigen (zie figuur 4.16 en tabel 4.11 in bijlage 4). De gemiddelde leeftijd van de in 2010 aangehouden verdachten was ruim 32 jaar, terwijl dit voor de bevolking van 12-79 jaar gelijk was aan 43 jaar. Ook in voorgaande jaren lag de gemiddelde leeftijd van aangehouden verdachten rond 32 jaar.

Voor de in 2010 aangehouden verdachten was het niet altijd de eerste keer dat een proces-verbaal van aanhouding tegen hen werd opgemaakt. De gemiddelde leeftijd waarop deze verdachten voor het eerst werden aangehouden was 27 jaar. De in 2010 aangehouden verdachten hadden een criminele carrière die op dat moment gemiddeld 5 jaar aan de gang was.

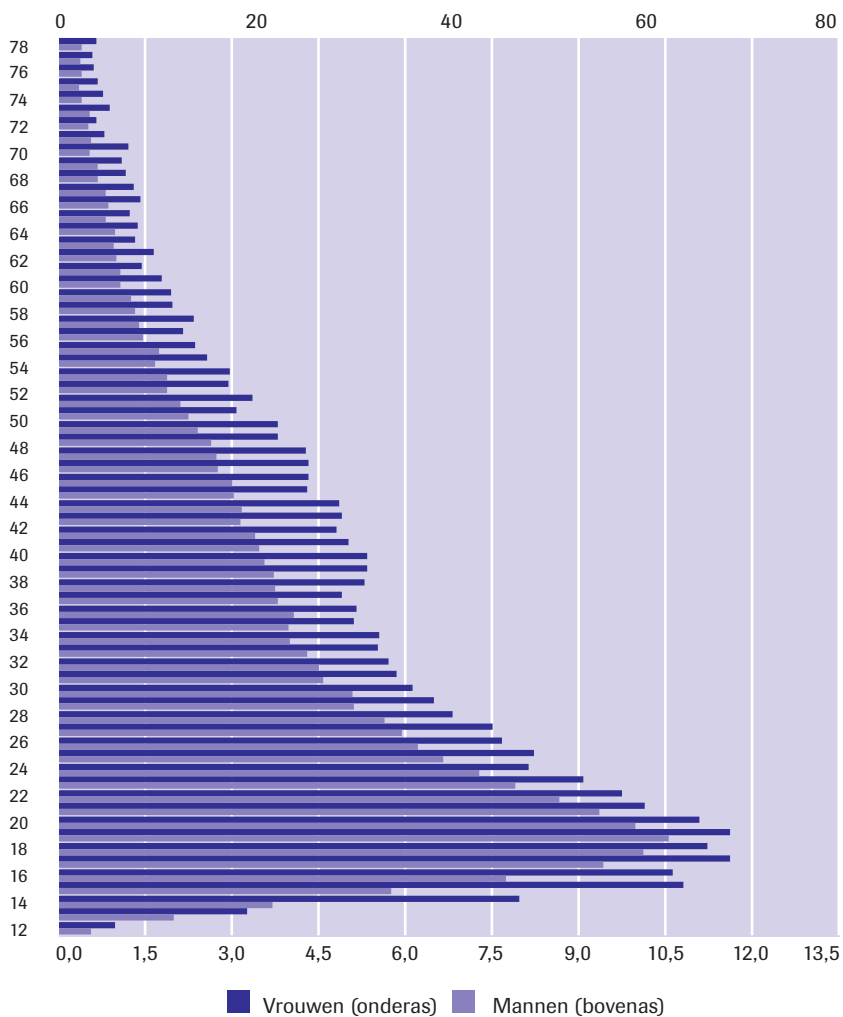
Ruim 82% van de in 2010 aangehouden verdachten was man. Criminaliteit is vooral een mannenzaak, hoewel het aandeel vrouwelijke verdachten geleidelijk toeneemt. In de periode 2005-2010 steeg het percentage vrouwen in de verdachtenpopulatie van 16% naar bijna 18% (zie tabel 4.12 in bijlage 4).

De piek in het aandeel aangehouden verdachten lag bij vrouwen net als bij mannen op 19-jarige leeftijd (zie figuur 4.16). De gemiddelde leeftijd en ook de startleeftijd van vrouwelijke verdachten lag net als in eerdere jaren echter iets hoger dan bij mannen. Vrouwelijke verdachten waren in 2010 gemiddeld bijna 33 jaar en mannelijke verdachten 32 jaar. De gemiddelde startleeftijd van in 2010 aangehouden vrouwen was 31 jaar, die van mannen 27. De gemiddelde duur van de criminele carrière van deze vrouwen was dus korter dan die van hun mannelijke 'collega's', namelijk ruim 2,5 jaar versus ruim 5,5 jaar.

Hoewel bij alle typen misdrijven in 2010, net als in eerdere jaren, het merendeel van de verdachten man is, nam het aandeel vrouwelijke verdachten sinds 2005 toe. Het aandeel mannelijke en vrouwelijke verdachten varieert sterk per delictgroep. Vermogensmisdrijven kennen relatief het vaakst een vrouwelijke verdachte: van alle aangehouden verdachten was in 2010 ruim 21% een vrouw. In 2005 was dit nog 18%. Vernielingen kennen relatief het minst vaak een vrouwelijke verdachte: 10% in 2010 (zie tabel 4.17 in bijlage 4). In 2010 was 46% van de door aangehouden vrouwelijke verdachten gepleegde misdrijven een vermogensmisdrijf. Voor mannen was dit 30%. Deze verhoudingen verschillen nauwelijks van 2005. In diezelfde periode groeide het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven voor zowel

vrouwen als mannen licht. Voor vrouwen van 17% naar 18% en voor mannen van 22% naar 24%.

Figuur 4.16 Aangehouden verdachten naar leeftijd in jaren en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende leeftijd en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.11 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Herkomstgroepering

Van alle in 2010 aangehouden verdachten was 55% autochtoon.⁶ Het percentage allochtone verdachten is sinds 2005 licht toegenomen van 42% naar 45%. Personen met een Marokkaanse of Surinaamse herkomst vormden in absolute zin de grootste groepen onder de allochtone verdachten. Wanneer het aantal verdachten wordt gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de betreffende herkomstgroep van 12-79 jaar,⁷ blijken personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst het vaakst verdacht van een misdrijf. In 2010 zijn 58 van elke 1.000 personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst op enig moment als verdachte aangehouden (zie tabel 4.12 in bijlage 4). In 2005 waren dit er nog 72 op de 1.000.⁸ De bevolkingsopbouw van de allochtone herkomstgroeperingen verschilt onderling en wijkt ook af van die van de autochtone deelpopulatie. Zo zijn veel allochtone herkomstgroeperingen in Nederland relatief jong in vergelijking met autochtonen (dit geldt zeker voor de Antilliaanse/Arubaanse bevolking). Aangezien criminaliteit samenhangt met leeftijd en geslacht (zie figuren 4.17 en 4.18) verklaart dit een deel van de verschillen.

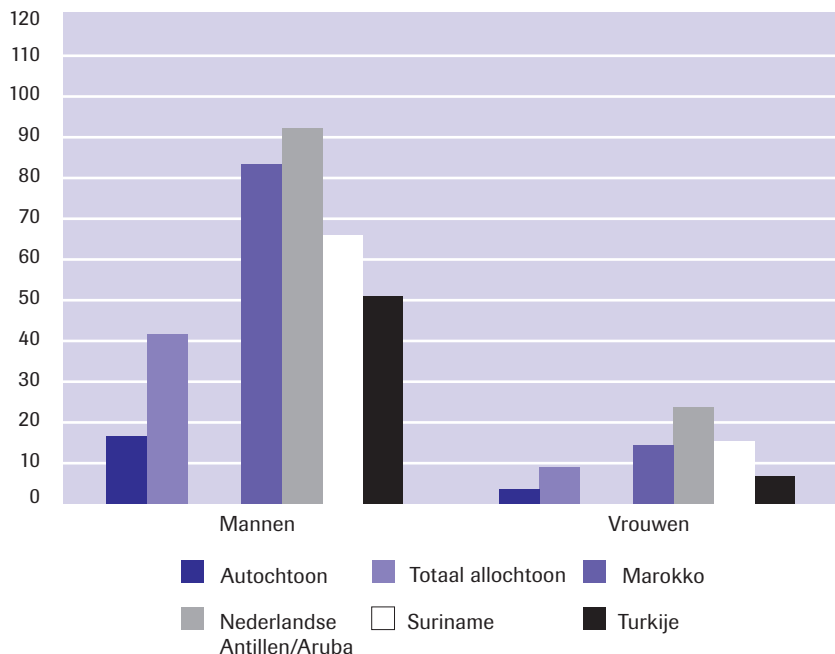
Wanneer onderscheid wordt gemaakt naar geslacht blijkt het relatieve aandeel van personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst zowel onder mannen als vrouwen het hoogst van de vier onderscheiden herkomstgroeperingen (zie figuur 4.17). In vergelijking met autochtonen en andere allochtone herkomstgroeperingen zijn relatief veel Antilliaanse/Arubaanse vrouwen aangehouden als verdachte. Van elke 1.000 vrouwen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst zijn er 24 aangehouden in 2010. Van de mannen waren dit er 92. Onder de mannen komen personen met een Marokkaanse herkomst op de tweede plek met 83 van elke 1.000 Marokkaanse mannen, en mannen met een Surinaamse herkomst op de derde plek met 66 van elke 1.000 mannen. Onder de vrouwen waren de tweede en derde plek omgekeerd: van de vrouwen met een Surinaamse herkomst zijn er in 2010 15 van elke 1.000 aangehouden en van de vrouwen met Marokkaanse herkomst waren dit er 14.

6 Autochtoon: een persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren. Allochtoon: een persoon van wie ten minste één ouder in het buitenland is geboren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar eerste- en tweede-generatieallochtonen. Eerste generatie: een in het buitenland geboren persoon met ten minste één in het buitenland geboren ouder. Het land van herkomst is het land waar de persoon in kwestie is geboren. Tweede generatie: een in Nederland geboren persoon met ten minste één in het buitenland geboren ouder. Bij één in het buitenland geboren ouder is het geboorteland van deze ouder bepalend voor de herkomst van de persoon in kwestie, bij twee in het buitenland geboren ouders is het geboorteland van de moeder bepalend. Ontbreekt informatie over het geboorteland van een van de ouders, dan wordt verondersteld dat het geboorteland van deze ouder hetzelfde is als dat van de andere ouder. Als informatie over het geboorteland van beide ouders ontbreekt, wordt verondersteld dat de ouders hetzelfde geboorteland hebben als de persoon in kwestie.

7 Bij het berekenen van relatieve cijfers wordt alleen gerekend met verdachten die in 2010 ingeschreven stonden in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

8 Opgemerkt dient te worden dat deze cijfers niet zijn gewogen naar geslacht, leeftijdsopbouw en generatie binnen de verschillende herkomstgroeperingen. Tot 'Criminaliteit en rechtshandhaving 2007' werd wel gewogen naar bevolkingsopbouw (leeftijd, geslacht en generatie) binnen herkomstpopulaties. Tabellen werden zowel ongewogen als gewogen gepresenteerd. Omdat dit soms onduidelijkheid opleverde, is ervoor gekozen alleen ongewogen cijfers te presenteren.

Figuur 4.17 Aangehouden verdachten naar herkomstgroepering en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.12 in bijlage 4.

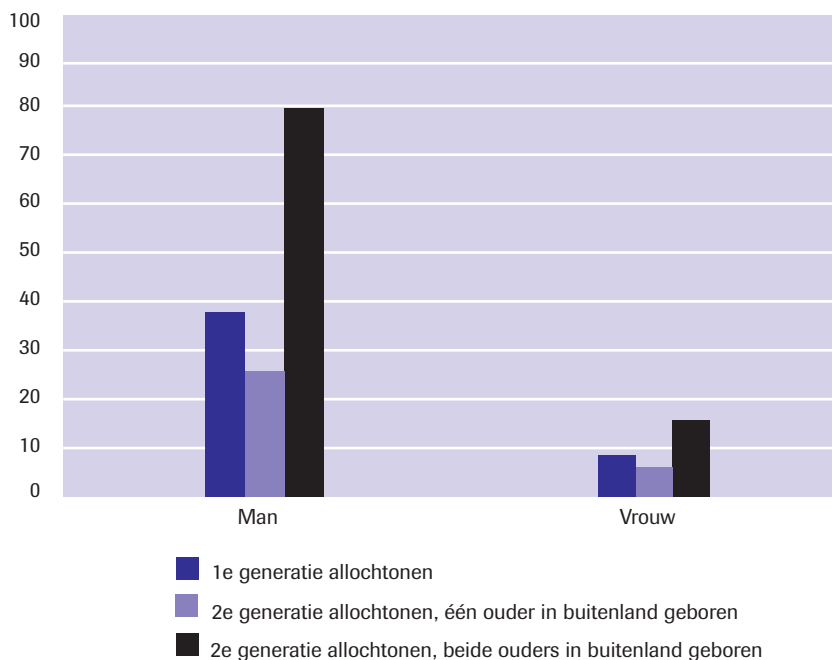
Bron: HKS/SSB, CBS

Ruim twee derde van alle allochtone verdachten in 2010 was niet-westers.⁹ Dit aandeel is in de periode 2005-2010 nauwelijks veranderd. Van de in 2010 aangehouden verdachten van allochtone herkomst behoorde 45% tot de eerste generatie. Relatief gezien zijn tweedegeneratieallochtonen in 2010 echter vaker als verdachte aangehouden dan eerstegeneratieallochtonen: 28 op de 1.000 versus 23 op de 1.000. Vooral het relatieve aantal verdachten onder eerstegeneratieallochtonen is sinds 2005 (30 op de 1.000) gedaald. Opgemerkt moet worden dat de leeftijdsopbouw van de populatie van eerstegeneratieallochtonen anders is dan die van tweedegeneratieallochtonen: de laatste groep is gemiddeld jonger. Dit geldt in het bijzonder voor niet-westerse allochtonen. Dat is ook terug te zien in de cijfers: voor niet-westerse allochtonen was dit verschil in 2010 in relatieve aantallen verdach-

9 Westerse allochtoon: persoon afkomstig uit Europa (exclusief Turkije), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan. Niet-westerse allochtoon: persoon afkomstig uit Turkije, Afrika, Latijns-Amerika of Azië (exclusief Indonesië en Japan).

ten tussen de eerste en tweede generatie fors groter dan voor westerse allochtonen. In het algemeen werden tweedegeneratieallochtonen relatief minder vaak verdacht van criminaliteit wanneer slechts één van de ouders geboren is in het buitenland, dan wanneer dit het geval is voor beide ouders (zie figuur 4.18 en tabel 4.14 in bijlage 4).

Figuur 4.18 Aangehouden verdachten naar generatie allochtonen en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.14 in bijlage 4.

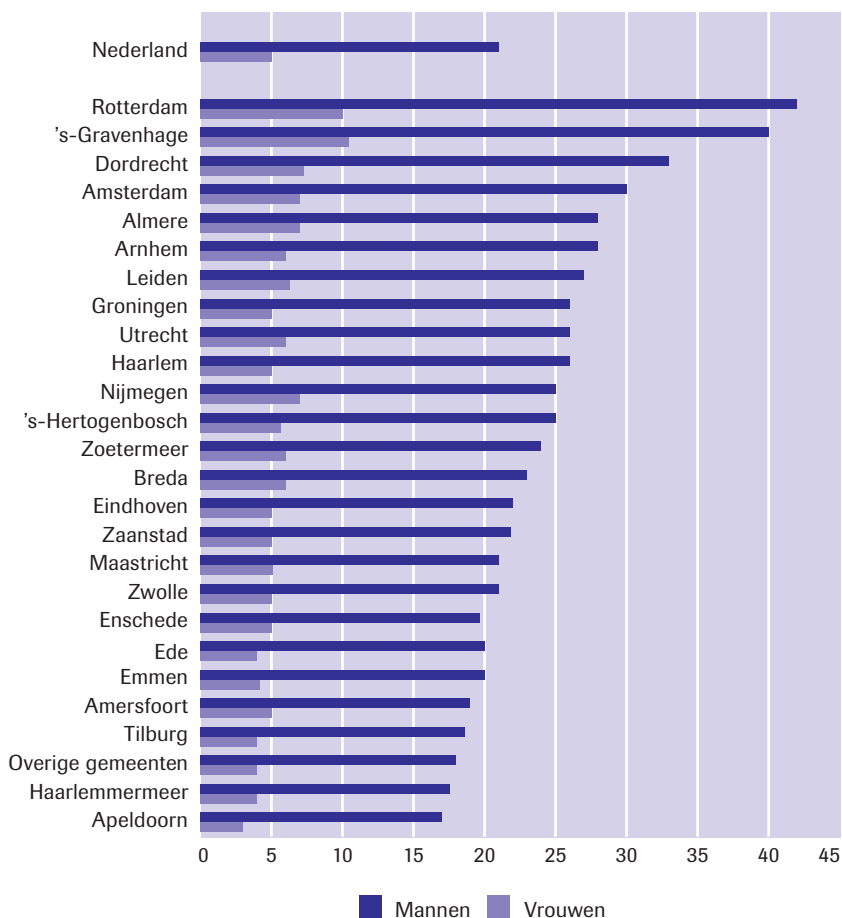
Bron: HKS/SSB, CBS

Woongemeente

De gemeente Apeldoorn kende van de 25 grootste gemeenten in 2010 het laagste aantal aangehouden verdachten per 1.000 inwoners van 12-79 jaar, namelijk 10 per 1.000 inwoners (het gaat hier om verdachten die in de gemeente woonachtig zijn). Dit was lager dan het gemiddelde over alle Nederlandse gemeenten, ook wanneer de 25 grote gemeenten buiten beschouwing worden gelaten (zie tabel 4.15 in bijlage 4). Ook in de gemeenten Haarlemmermeer en Tilburg woonden in 2010 weinig verdachten (11) per 1.000 inwoners. Rotterdam (42) en Den Haag (40) kenden het hoogste aantal aangehouden verdachte mannen per 1.000

inwoners, gevolgd door Dordrecht (33) en Amsterdam (30). In Den Haag en Rotterdam waren ook de meeste vrouwelijk verdachten, namelijk 10 per 1.000 (zie figuur 4.19).

Figuur 4.19 Aangehouden verdachten naar woongemeente en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.15 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Het gemiddelde aantal misdrijven per aangehouden verdachte was het hoogst in de gemeente Maastricht (2,4) en het laagst in de gemeente Tilburg

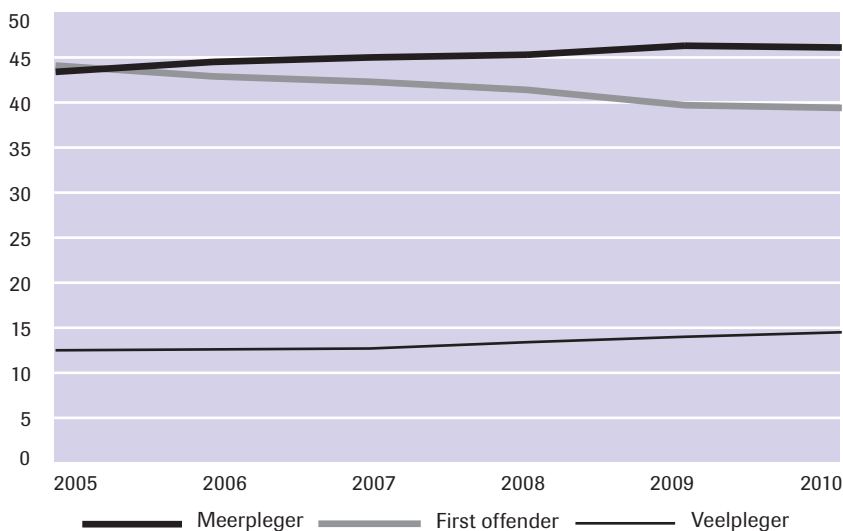
(1,3) (zie tabel 4.16 in bijlage 4). Een hoger gemiddeld aantal misdrijven per verdachte duidt erop dat relatief vaker recidivisten werden aangehouden.

Pleegcarrière

Een first offender is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt. Een meerpleger is een verdachte tegen wie 2 tot 5 processen-verbaal (voor strafrechtelijk minderjarigen) of 2 tot 10 processen-verbaal (voor strafrechtelijk meerderjarigen) zijn opgemaakt in de hele criminele carrière. Bij respectievelijk meer dan 5 of meer dan 10 processen-verbaal is men veelpleger.

Van alle in 2010 aangehouden verdachten was 39% first offender, 46% meerpleger en 14% veelpleger (zie figuur 4.20). In 2005 was dit respectievelijk 44%, 43% en 13%. Dit betekent dat het aandeel meer- en veelplegers iets is toegenomen. In 2010 zijn bijna 80.000 first offenders geregistreerd. In 2005 waren dit er nog 105.000 (zie tabel 4.18 in bijlage 4). Autochtone meerplegers vormden in 2010 de grootste groep verdachten, gevolgd door autochtone first offenders, niet-westerse allochtone meerplegers en niet-westerse first offenders (zie tabel 4.19 in bijlage 4).

Figuur 4.20 Percentage aangehouden verdachten naar pleegcarrière*



* Voorlopige cijfers voor het jaar 2010.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.18 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Pleegprofiel

Wanneer iemand in een peiljaar van slechts één delict wordt verdacht, of wanneer de aard van alle delicten waarvan men is verdacht gelijk is, is

er sprake van een enkelsoortige verdachte. Behoren de delicten waarvan men wordt verdacht binnen één peiljaar tot twee verschillende categorieën, dan wordt de verdachte aangeduid als tweesoortige verdachte. Bij meer dan twee delictcategorieën wordt de verdachte bestempeld als meersoortige verdachte.

In 2010 was van de totale populatie aangehouden verdachten 86% enkelsoortige verdachte, 12% tweesoortige verdachte en 3% meersoortige verdachte (zie tabel 4.18 en 4.20 in bijlage 4). Sinds 2005 is het aandeel enkelsoortige verdachten iets toegenomen.

4.3 Minderjarige verdachten van misdrijven

In deze paragraaf wordt apart aandacht besteed aan de deelpopulatie van (strafrechtelijk) minderjarige verdachten – zowel geregistreerde minderjarige verdachten volgens de Politiestatistiek (paragraaf 4.3.1) als aangehouden minderjarige verdachten volgens het HKS/SSB (paragraaf 4.3.2). Onder (strafrechtelijk) minderjarige verdachten worden jongeren verstaan in de leeftijdscategorie 12 tot en met 17 jaar.¹⁰ Op deze jongeren is in principe het jeugdstrafrecht van toepassing (zie ook hoofdstuk 2).

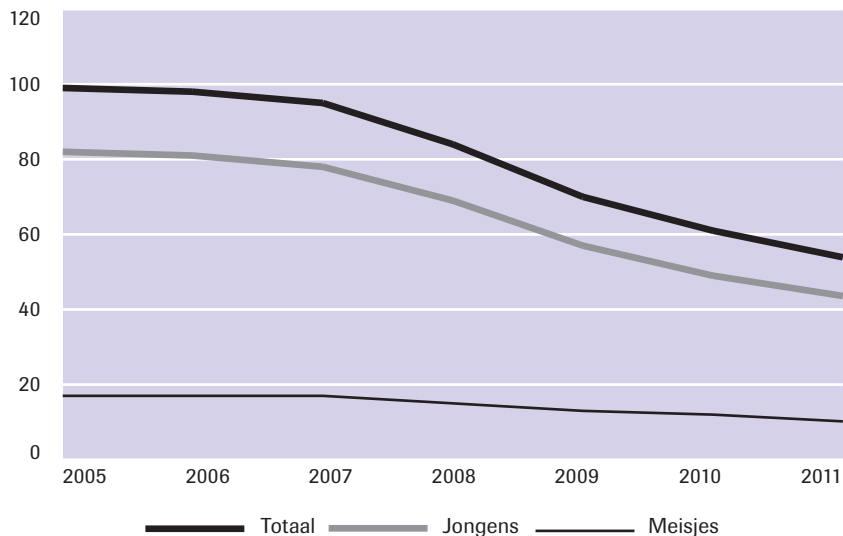
4.3.1 Geregistreerde minderjarige verdachten

Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten daalde in de periode 2005-2011 van 99.000 naar 54.000. Dit is een daling van 45%. Het aandeel minderjarige verdachten op het totale aantal geregistreerde verdachten nam af van 20% in 2005 naar 14% in 2011. Vooral het aantal verdachte jongens daalde in deze periode sterk. Hun aandeel in het totale aantal verdachten nam af van 16% in 2005 naar 12% in 2011. Doordat het aantal verdachte meisjes naar verhouding minder sterk daalde, veranderde hun aandeel in het totale aantal verdachten niet. Net als in 2005 is hun aandeel in het totaal 3%.

In 2011 is van alle geregistreerde minderjarige verdachten 1 op de 5 een meisje. In 2005 was dat nog 1 op de 6 (zie figuur 4.21 en tabel 4.21 in bijlage 4).

¹⁰ De Politiestatistiek bevat een onbekend aantal geregistreerde verdachten die jonger zijn dan 12 jaar. In het HKS/SSB zijn alleen verdachten van 12 jaar en ouder opgenomen.

Figuur 4.21 Geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht, x 1.000



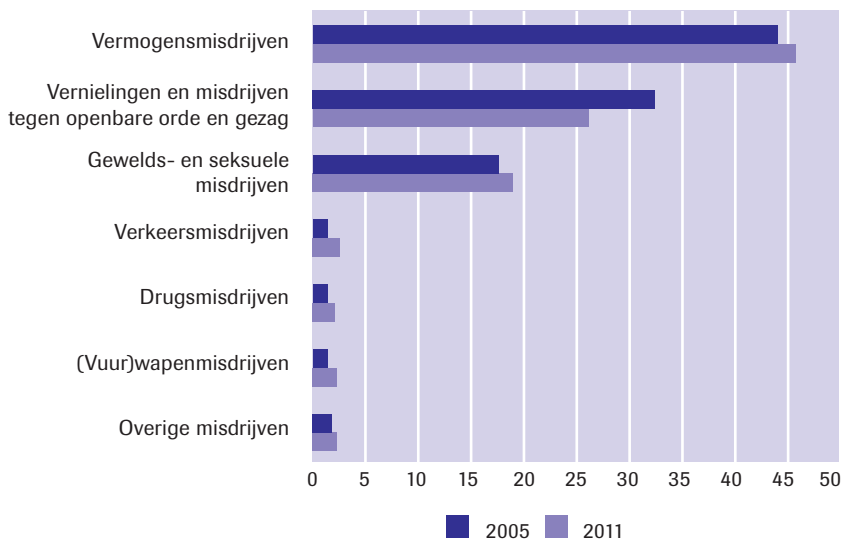
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.21 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2011 werd 46% van de minderjarige verdachten geregistreerd voor vermogensmisdriven, 26% voor vernielingen en 19% voor gewelds- en seksuele misdriven. Vergeleken met 2005 is het aandeel geregistreerde minderjarigen die werden verdacht van vernielingen afgenomen en voor alle andere delictgroepen iets toegenomen (zie figuur 4.22).

Ruim een derde van alle in 2011 geregistreerde minderjarige verdachten had te maken met diefstal en inbraak zonder geweld. Vergeleken met 2005 is dit aandeel licht gedaald. Hierna volgt mishandeling, waarvoor 13% van alle minderjarige verdachten werd geregistreerd. De top 5 van misdriven wordt verder gevormd door misdriven tegen de openbare orde (12%), vernieling en beschadiging (11%) en diefstal en inbraak met geweld (4%). Vergeleken met 2005 is in de top 10 het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten voor vernieling en beschadiging gedaald van 19% in 2005 naar 11% in 2011. Ook het aandeel van verdachten voor diefstal en inbraak zonder geweld is gedaald, zij het niet zo sterk. Daartegenover staan (lichte) stijgingen van het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten voor misdriven tegen de openbare orde, diefstal en inbraak met geweld, rijden onder invloed en soft-drugs (zie figuur 4.23).

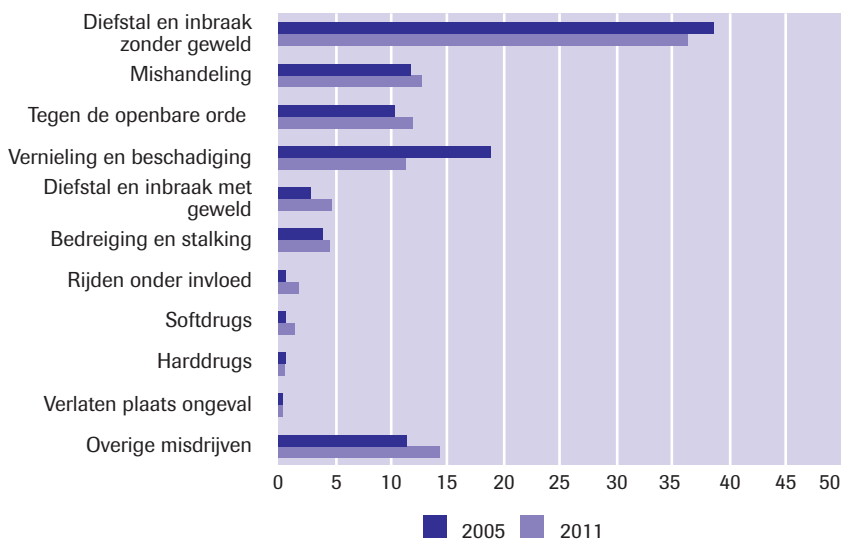
Figuur 4.22 Percentage geregistreerde minderjarige verdachten naar delictgroep



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

Figuur 4.23 Percentage geregistreerde minderjarige verdachten naar 10 meest geregistreerde misdrijven

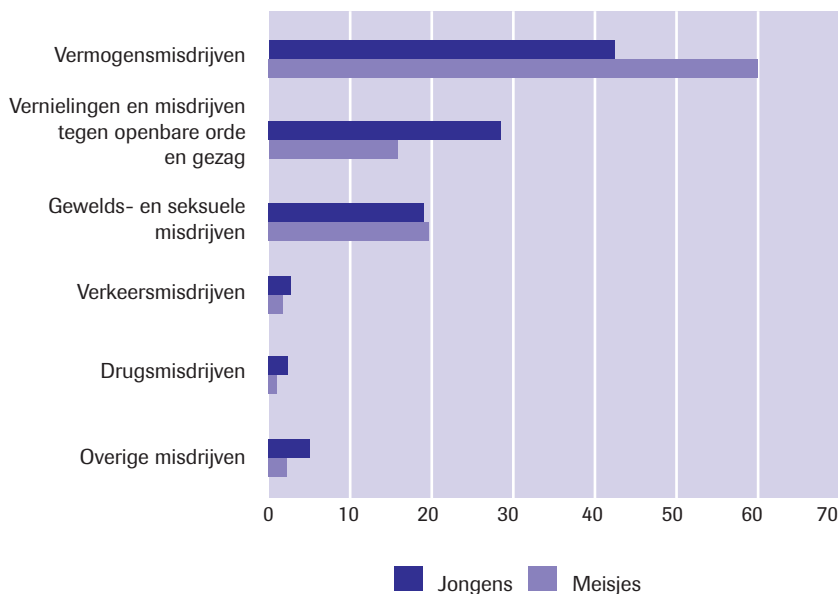


Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

Eerder is al opgemerkt dat mannen en vrouwen verschillen qua omvang, ontwikkeling en aard van gepleegde criminaliteit (zie paragraaf 4.2.1). Dit beeld is voor jongens en meisjes niet anders. In 2011 werd 60% van de verdachte meisjes geregistreerd voor vermogensmisdrijven, tegen 42% van de verdachte jongens. Het aandeel jongensverdachten is echter met 29% voor vernielingen bijna 2 keer zo hoog als van meisjesverdachten. Ook verkeersmisdrijven en drugsmisdrijven laten een hoger aandeel bij jongens zien dan bij meisjes, maar hier zijn de verschillen minder groot (zie figuur 4.24).

Figuur 4.24 Percentage delictgroepen onder geregistreerde minderjarige verdachten naar geslacht, 2011



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.10 in bijlage 4.

Bron: CBS

4.3.2 Aangehouden minderjarige verdachten

Het aantal unieke aangehouden minderjarige verdachten in het HKS is in de periode 2005-2010 gedaald van ruim 30.000 naar bijna 23.000 (zie tabel 4.28 in bijlage 4). Dit komt overeen met een daling per 1.000 jongeren van 25 naar 19. Ter vergelijking: in de totale bevolking van 12-79 jaar nam het aantal verdachten in deze periode af van 16 naar 13 per 1.000. Minderjarigen zijn relatief vaak verdacht. Hun aandeel in de totale verdachtenpopulatie is in de periode 2005-2010 echter gedaald. Wanneer het aantal geregistreerde misdrijven van de in 2010 aangehouden minderjarige verdachten wordt opgeteld, komt men op bijna 39.000 misdrijven.

Het gemiddelde aantal geregistreerde misdrijven per aangehouden minderjarige verdachte in 2010 was daarmee 1,7 (zie tabel 4.32 in bijlage 4). Dit is 0,1 hoger dan voor de totale verdachtenpopulatie. Van de 39.000 misdrijven was 43% een vermogensmisdrijf, 27% vernielingen en 21% een misdrijf in de categorie gewelds- en seksuele misdrijven. Verkeersmisdrijven en drugs misdrijven maakten een klein onderdeel uit van de door de aangehouden minderjarigen gepleegde misdrijven: respectievelijk 3% en 1% (zie tabel 4.32 in bijlage 4). Het aandeel vermogensmisdrijven en vernielingen lag onder minderjarige verdachten in 2010 met respectievelijk 43% en 27% 10 en 12 procentpunten hoger dan onder de totale verdachtenpopulatie. Het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven lag onder minderjarige verdachten nagenoeg even hoog als binnen de totale verdachtenpopulatie. En terwijl verkeersmisdrijven nauwelijks voorkwamen onder minderjarige verdachten, maakten zij 17% van de misdrijven uit in de totale verdachtenpopulatie (zie tabel 4.17 in bijlage 4). Ook drugs misdrijven kwamen relatief weinig voor onder minderjarige verdachten.

Leeftijd en geslacht

Het aantal aangehouden minderjarige mannelijke verdachten per 1.000 jongens nam in de periode 2005-2010 af van 39 naar 29; onder meisjes daalde dit aantal minder, van 10 naar 8 (zie tabel 4.28 in bijlage 4). Het aandeel meisjes in de populatie van minderjarige verdachten steeg daardoor in de periode 2005-2010 van 19% naar 20%. In 2010 was daarmee 1 op de 5 aangehouden minderjarige verdachten een meisje. Dit is iets hoger dan het aandeel vrouwen in de meerderjarige verdachtenpopulatie (zie tabel 4.12 in bijlage 4). Overigens pleegden de meisjes in 2010 samen 16% van alle misdrijven met een minderjarige verdachte – in 2005 was dit nog 15% (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Aangehouden meisjes werden gemiddeld van minder misdrijven verdacht dan aangehouden jongens. Voor vermogensmisdrijven met een minderjarige verdachte was het aandeel dat door meisjes is gepleegd 1 op 5, net als voor gewelds- en seksuele misdrijven. Voor verkeersmisdrijven (13%), vernielingen en drugs misdrijven (respectievelijk 12% en 11%) is hun aandeel lager. Het aandeel van 18% minderjarige vrouwelijke verdachten voor gewelds- en seksuele misdrijven (op het totale aantal minderjarige verdachten) is beduidend hoger dan de 12% vrouwen die binnen de totale verdachtenpopulatie voor gewelds- en seksuele misdrijven werden aangehouden (zie tabel 4.32 en 4.17 in bijlage 4).

Het aandeel meisjes onder de vermogensmisdrijven en gewelds- en seksuele misdrijven met een minderjarige verdachte was relatief hoog. Dit wijst erop dat meisjes, vergeleken met jongens, vaker een dergelijk misdrijf pleegden dan dat ze andere misdrijven pleegden. In 2010 was 51% van de door de aangehouden meisjes gepleegde misdrijven een vermogensmisdrijf, 23% gewelds- en seksuele misdrijven en 19% betrof vernielingen. Voor jongens was dit respectievelijk 41%, 21% en 29% (zie tabel 4.32 in bijlage 4).

Herkomstgroepering

Van alle in 2010 aangehouden minderjarige verdachten was 47% allochtoon. Dit aandeel is vergelijkbaar met de totale verdachtenpopulatie (45%). Ter vergelijking: het aandeel allochtonen in de totale bevolking van 12-17 jaar was 22% in 2010 en het aandeel allochtonen in de totale bevolking van 12-79 jaar was 20%. Het aandeel allochtonen in de minderjarige verdachtenpopulatie is in 2010 1% hoger dan in 2005 (zie tabel 4.28 in bijlage 4).

Jongeren met een Marokkaanse herkomst vormden in absolute zin de grootste groep onder de aangehouden minderjarige allochtone verdachten (zie tabel 4.29 in bijlage 4). Ook wanneer het aantal verdachten wordt gerelateerd aan de bevolkingsomvang van de betreffende herkomstgroep van 12-17 jaar, blijken jongeren met een Marokkaanse herkomst het sterkst vertegenwoordigd te zijn. In 2010 waren 72 van elke 1.000 jongeren met een Marokkaanse herkomst als verdachte aangehouden. In 2005 was dit aantal nog 90 per 1.000. In de totale verdachtenpopulatie waren, anders dan bij de minderjarigen, personen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst relatief het sterkst vertegenwoordigd (zie figuur 4.17). De oververtegenwoordiging van Marokkaanse jongeren in de verdachtenpopulatie blijkt voornamelijk veroorzaakt te worden door jongens en in het bijzonder jongens in de categorie 15-17 jaar. Van elke 1.000 Marokkaanse jongens tussen de 15 en 17 jaar zijn er 181 (bijna 1 op 5) in 2010 op enig moment als verdachte aangehouden. Van de 12- tot 14-jarige Marokkaanse jongens waren dit er 57 (zie tabel 4.28 in bijlage 4).

Onder de meisjes waren niet degenen met een Marokkaanse herkomst (23 op de 1.000), maar degenen met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst (31 op de 1.000) het sterkst vertegenwoordigd (zie figuur 4.25).

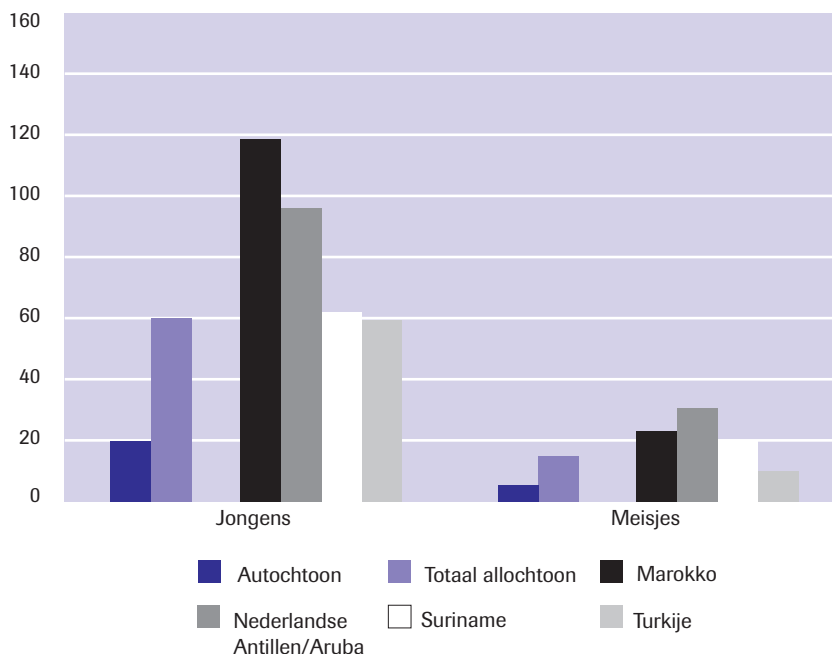
Bijna 82% van de aangehouden minderjarige allochtone verdachten was in 2010 van niet-westerse herkomst (zie tabel 4.29 in bijlage 4). In de totale allochtone verdachtenpopulatie was dit 68% (zie tabel 4.14 in bijlage 4). Daarnaast behoorde bijna drie kwart van de in 2010 aangehouden minderjarige verdachten met een allochtone herkomst tot de tweede generatie; van de totale allochtone verdachtenpopulatie was dit 39% (zie tabel 4.14 en 4.29 in bijlage 4).

Minderjarige allochtonen van de tweede generatie zijn in 2010 over het geheel genomen relatief minder vaak als verdachte aangehouden dan minderjarige eerstegeneratieallochtonen: 37 per 1.000 versus 41 per 1.000 inwoners (zie tabel 4.29 in bijlage 4). Voor de totale allochtonenpopulatie was dit andersom: respectievelijk 28 en 23 per 1.000 inwoners (zie tabel 4.14 in bijlage 4).

Eerste generatie jongeren met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst, maar ook de tweede generatie Antilliaanse/Arubaanse jongeren van wie beide ouders in het buitenland zijn geboren, waren het sterkst vertegenwoordigd. In de totale allochtonenpopulatie zijn juist Marokkaanse jongeren van respectievelijk de eerste generatie en de tweede generatie met twee in

Marokko geboren ouders het sterkst vertegenwoordigd. Jongeren (maar ook volwassenen) van de tweede generatie met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst met één in het buitenland geboren ouder kennen in vergelijking met de overige herkomstgroeperingen juist het laagste verdachtenpercentage.

Figuur 4.25 Aangehouden minderjarige verdachten naar herkomstgroepering en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

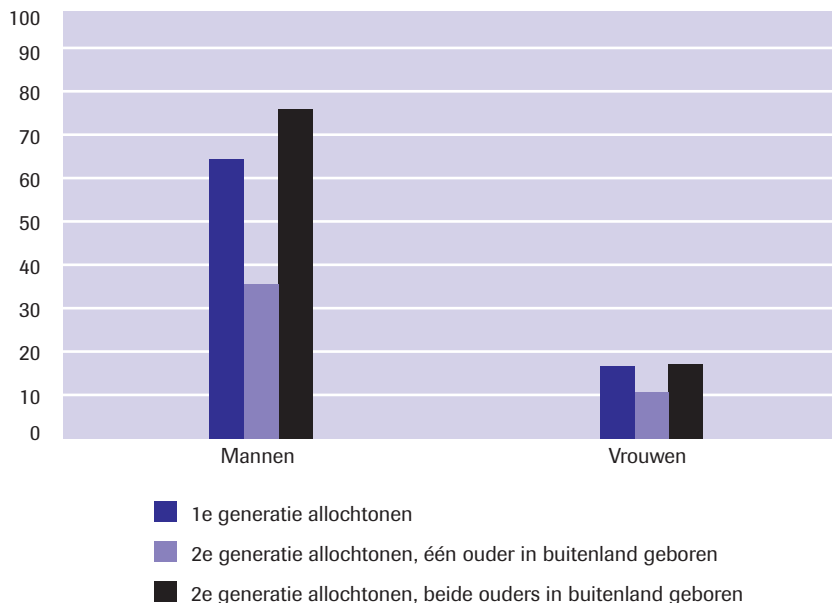
** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.28 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

In het algemeen werden tweedegeneratieallochtonen relatief minder vaak verdacht wanneer slechts een van de ouders geboren is in het buitenland dan wanneer dit het geval is voor beide ouders. Voor tweedegeneratiejongeren met een Antilliaanse/Arubaanse herkomst was het relatieve aantal verdachten zelfs 3 keer hoger wanneer beide ouders in het buitenland zijn geboren dan wanneer slechts één van beide ouders in het buitenland is geboren (respectievelijk 83 en 28 van elke 1.000 inwoners van 12-17 jaar van de betreffende herkomstgroepering en generatie) (zie figuur 4.26).

Figuur 4.26 Aangehouden minderjarige allochtone verdachten naar generatie en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

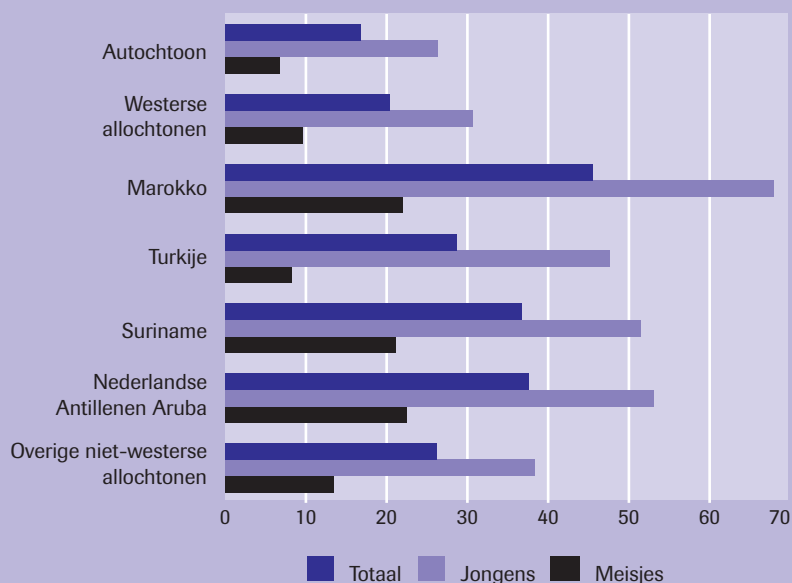
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.29 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Jongerencohort 1999, verdacht van een misdrijf in de periode 1999-2011

Het is al langer bekend dat de meeste criminaliteit wordt gepleegd door jongens van 12 tot en met 24 jaar. Voor deze editie van C&R is van alle jongeren die in 1999 12 jaar waren, van jaar op jaar (tot en met 2011) nagegaan of ze één of meer keren verdacht werden van een misdrijf. 43% van de Marokkaanse 12-jarigen uit 1999 werd in de periode 1999-2011 op enig moment verdacht van een misdrijf. Hetzelfde geldt voor 1 op de 3 Antilliaanse/Arubaanse en Surinaamse jongeren en 1 op de 4 Turken en overige niet-westerse allochtonen. Van de autochtone leeftijdsgenoten kwam 16% in die periode voor het plegen van een misdrijf in aanraking met de politie. Jongens zijn veel vaker dan meisjes een keer verdachte tijdens hun jeugd. Van de Marokkaanse jongens die 12 jaar waren in 1999 werd 65% op enig moment in hun jeugd verdacht van een misdrijf, tegenover 21% van de Marokkaanse meisjes. Ook bij de andere herkomstgroepen zijn er grote verschillen tussen jongens en meisjes. Turkse en autochtone meisjes zijn met respectievelijk 8% en 6% het minst vaak verdacht geweest.

Figuur Aandeel 12-jarigen uit 1999 die in de periode 1999-2011 één of meerdere keren werden verdacht van een misdrijf, naar geslacht*



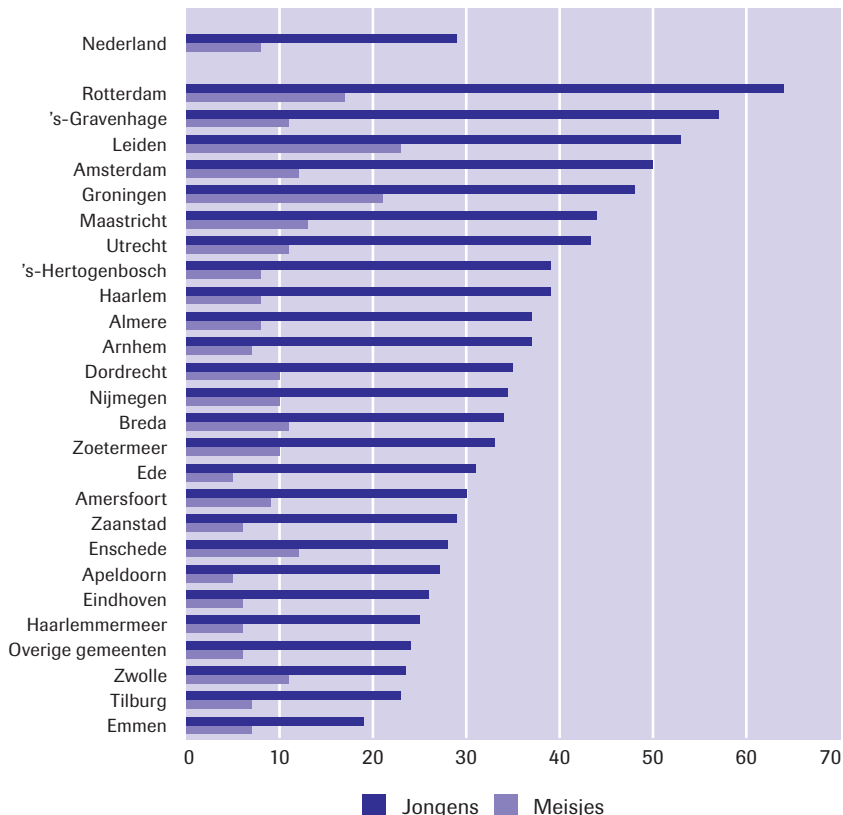
* Cijfers zijn gecorrigeerd ten opzichte van C&R 2010.

Woongemeente

In de gemeente Emmen woonde in 2010 van de 25 grootste gemeenten het laagste aantal aangehouden minderjarige verdachten per 1.000 inwoners van 12-17 jaar, namelijk 13. Dit was lager dan het gemiddelde over alle Nederlandse gemeenten (19), ook wanneer de 25 grote gemeenten buiten beschouwing worden gelaten (16). Rotterdam (41) kende relatief het hoogste aantal minderjarige verdachten per 1.000 minderjarige bewoners, gevolgd door Leiden (39) (zie tabel 4.30 in bijlage 4). In Leiden woonden naar verhouding de meeste verdachte meisjes. Per 1.000 Leidse meisjes werden er 23 verdacht van een misdrijf. Gemiddeld in Nederland werden 8 op de 1.000 meisjes verdacht (zie tabel 4.31 in bijlage 4).

Minderjarige verdachten die in Amersfoort woonden hadden in 2010 gemiddeld de meeste misdrijven op hun kerfstok. In Amersfoort werden per aangehouden verdachte gemiddeld 3 misdrijven geregistreerd. Groningen lag, met 1,3 misdrijven per minderjarige verdachte, het verst onder het Nederlandse gemiddelde (zie figuur 4.27 en tabel 4.30 in bijlage 4).

Figuur 4.27 Aangehouden minderjarige verdachten naar woongemeente en geslacht,* 2010**



* Per 1.000 inwoners van de betreffende herkomst en het betreffende geslacht.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.31 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

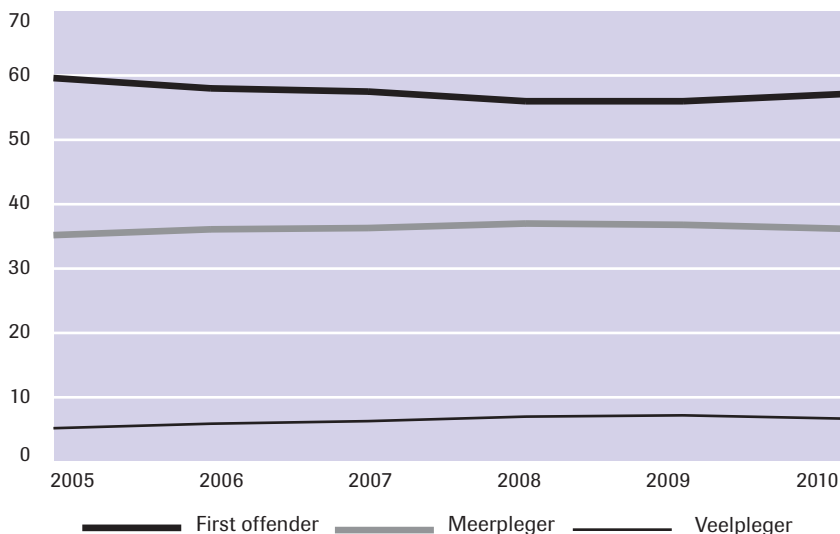
Pleegcarrière

Een first offender is een verdachte tegen wie niet eerder een proces-verbaal van aanhouding is opgemaakt. Een minderjarige meerpleger is een verdachte tegen wie 2 tot 5 processen-verbaal zijn opgemaakt in de hele criminele carrière.

Bij meer dan 5 processen-verbaal valt de jongere in de categorie veelplegers.

In 2010 zijn bijna 13.000 minderjarige first offenders geregistreerd. Van alle in 2010 aangehouden minderjarige verdachten was 57% first offender, 36% meerpleger en 7% veelpleger. Het aandeel first offenders is onder de minderjarigen, net als onder de totale populatie, in de periode 2005-2010 licht gedaald, terwijl het aandeel meer- en veelplegers iets is gestegen (zie figuur 4.28). Onder jongeren was een groter deel first offender dan onder de totale verdachtenpopulatie (zie paragraaf 4.2.2).

Figuur 4.28 Percentage minderjarige aangehouden verdachten naar pleegcarrière*



* Voorlopige cijfers voor het jaar 2010.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.33 in bijlage 4.

Bron: HKS/SSB, CBS

Pleegprofiel

Wanneer iemand in een peiljaar van slechts één delict wordt verdacht, of wanneer de aard van alle delicten waarvan men is verdacht gelijk is, is sprake van een enkelsoortige verdachte. Behoren de delicten waarvan men wordt verdacht binnen één peiljaar tot twee verschillende categorieën, dan wordt de verdachte aangeduid als tweesoortige verdachte. Bij meer dan twee delictcategorieën wordt de verdachte bestempeld als meersoortige verdachte.

In 2010 was van alle minderjarige verdachten 84% gecategoriseerd als enkelsoortige verdachte, 13% als tweesoortige verdachte en 3% als meersoortige verdachte (zie tabel 4.33 in bijlage 4). Jongeren waren, vergeleken met volwassenen, relatief minder vaak een enkelsoortige verdachte. Dit lijkt wellicht verrassend, aangezien de vorige alinea heeft laten zien dat jongeren relatief vaker first offender waren. Om de pleegcarrière te bepalen wordt echter gekeken naar het aantal processen-verbaal en niet naar de gepleegde misdrijven, zoals wordt gedaan voor het bepalen van het pleegprofiel. En op één proces-verbaal van aanhouding kunnen meerdere delicten zijn vermeld – al dan niet van dezelfde aard. Bovendien wordt, om het pleegprofiel te bepalen, alleen gekeken naar de aard van de delicten waarvan men binnen één peiljaar wordt verdacht. Wanneer er langere periodes

tussen aanhoudingen zitten, wordt telkens opnieuw een pleegprofiel berekend, terwijl voor de pleegcarrière de volledige justitiële geschiedenis in beschouwing wordt genomen. Voor volwassen verdachten gaat dit vanzelfsprekend vaak over langere perioden dan voor minderjarige verdachten.

Kans op crimineel gedrag groter bij jongeren van criminele ouders

Van de jongeren van 12 tot 25 jaar van wie de ouders nooit als verdachte met de politie in aanraking zijn geweest voor een misdrijf was 1,4% in 2010 één keer verdachte van een misdrijf. Van dezelfde groep jongeren was 0,5% in 2010 meer dan één keer verdachte.

Het aandeel verdachten onder jongeren van wie één of beide ouders wel eens verdachte van een misdrijf is geweest ligt echter drie keer zo hoog. Van die groep jongeren was 3,8% in 2010 één keer verdachte en 2,1% meer dan één keer. In 2010 waren er 210.000 jongeren met ouders die meer dan eens verdachte van een misdrijf zijn geweest. Van deze groep was bijna 8% in 2010 verdachte van een misdrijf.

Staat Jongeren (12 tot 25 jaar) naar verdachtenregistratie van hun ouders

	Totaal	In 2010 geen verdachte	In 2010 één keer verdachte	In 2010 meer dan één keer verdachte
	(abs.)	(%)		
Geen (bekende) verdachte ouder	2.186.121	98,0	1,4	0,5
Verdachte ouder(s)	440.400	94,1	3,8	2,1
w.v.				
één keer verdachte geweest	230.341	95,7	2,9	1,4
meer dan één keer verdachte geweest	210.059	92,4	4,8	2,8

5 Vervolging

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2011 werden 226.000 misdrijfzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven. Dit is een daling van 15% ten opzichte van 2005, maar een stijging met 8% ten opzichte van 2010.
- Het OM sloot in 2011 39% van de zelf afgedane misdrijfzaken met een transactie af en ongeveer een derde met een sepot. Vergeleken met 2005 nam het aandeel transacties sterk af en het aandeel strafbeschikkingen (16% in 2011) sterk toe.
- Het aantal technische sepot is tussen 2005 en 2011 met een derde afgenomen. Het aantal beleidssepot daarentegen nam met een derde toe. Dit komt vooral door de verdubbeling van het aantal 'kale' sepot, maar ook het aantal voorwaardelijke beleidssepot nam sterk toe. In 2011 is bij de minderjarigen ruim één op de drie sepot een voorwaardelijk sepot.
- Bij transacties in misdrijfzaken met meerderjarige verdachten wordt de voorwaarde betaling geldsom het vaakst (64%) gesteld. Bij transacties in misdrijfzaken met minderjarige verdachten is dit de voorwaarde taakstraf (67%).
- In 2011 was de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane misdrijfzaken 13 weken. De afhandeling van sepot (22 weken) en voegingen (20 weken) duurde langer, terwijl transacties korter duurden (6 weken). De afhandeling van zaken van minderjarigen duurde korter: gemiddeld 11 weken.

Het vorige hoofdstuk bevatte onder meer een beschrijving van de populatie van personen die door de politie als verdachte van het plegen van een misdrijf zijn geregistreerd of aangehouden. De officier van justitie besluit, op grond van de resultaten van het opsporingsonderzoek, of een verdachte wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2). In het voorliggende hoofdstuk staat de fase van vervolging van verdachten in misdrijfzaken¹ centraal.

In 2008-2009 is het OM na een experimentele periode gestart met het overhevelen van misdrijfzaken vanuit het oude bedrijfsprocessensysteem COMPAS naar GPS, het nieuwe Geïntegreerd Processysteem Strafrecht. Tegelijkertijd introduceerde men een nieuwe aanpak voor de GPS-zaken. De eerste GPS-zaken waren de relatief eenvoudige standaardzaken, die het grootste deel van de misdrijfzaken uitmaken; de complexe zaken, bijvoorbeeld zaken die door de meervoudige kamer behandeld worden of zaken tegen minderjarige verdachten, behielden voorlopig de oude werkwijze en registratie (zie ook bijlage 3). Door de nieuwe aanpak van GPS-zaken zijn in 2009 en 2010 door het OM naar verhouding meer binnengekomen zaken (nog) niet geregistreerd dan in voorgaande

1 Misdrijfzaken zijn strafzaken tegen verdachten van een misdrijf die, als zij niet door het OM zelf worden afgedaan, worden behandeld door een strafrechter. Een enkele maal gaat het niet om een misdrijf, maar om een overtreding, omdat er economische overtredingen zijn, die door de strafrechter worden afgehandeld.

jaren. Het OM registreert processen-verbaal later, keurt een deel van de instroom af en registreert deze vervolgens niet meer. Overdrachten worden niet meer als een nieuwe zaak geregistreerd bij het ontvangende parket. GPS-zaken worden door het OM niet meer gevoegd (ad informandum of ter berechting), maar afgedaan door het OM zelf of gedagvaard. Deze aanpak heeft invloed op het aantal ingeschreven zaken en op de door het OM of de rechter afgedane zaken. Bij de duiding van de hier weergegeven cijfers moet hiermee rekening worden gehouden. Ook heeft de overgang naar een nieuwe werkwijze en een nieuw registratiesysteem invloed op de doorlooptijden van zaken: de behandeling duurt gemiddeld langer. De effecten zijn in 2010 groter dan in 2009, omdat in 2010 meer zaken over zijn gegaan naar het nieuwe registratiesysteem. In 2011 zijn de effecten nog niet uitgewerkt.

In paragraaf 5.1 wordt de vervolging in misdrijfzaken tegen alle verdachten (minder- en meerderjarigen en rechtspersonen) behandeld. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane misdrijfzaken, en op de wijzen van afdoening van misdrijfzaken door het Openbaar Ministerie (OM). Paragraaf 5.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat uitsluitend over misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten.

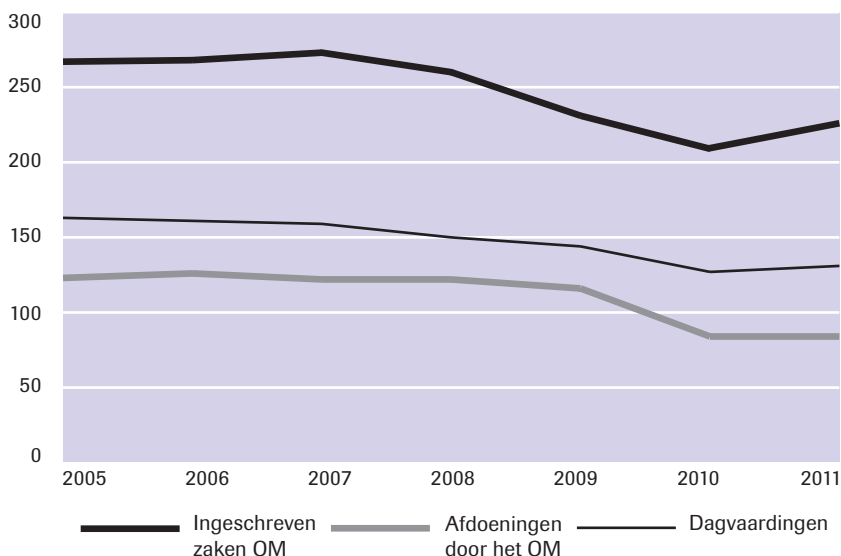
5.1 Misdrijfzaken tegen alle verdachten

Na afronding van het opsporingsonderzoek beslist de opsporingsinstantie of een opgemaakt proces-verbaal wordt doorgezonden naar het OM voor verdere vervolging. Een misdrijfzaak is een bij het OM ter (verdere) afhandeling ingeschreven proces-verbaal tegen één verdachte wegens één of meer misdrijven. Een misdrijfzaak tegen een verdachte kan dus meer dan één misdrijf bevatten. Misdrijfzaken waarbij de verdachte meer dan één misdrijf heeft gepleegd, worden gerekend bij het misdrijf waarop in de wet de hoogste straf staat. Bij gelijke straffen is het eerstgenoemde delict gekozen. Een verdachte kan een natuurlijk persoon of een rechtspersoon zijn. In het strafrecht wordt voor natuurlijke personen onderscheid gemaakt tussen strafrechtelijk minderjarige verdachten (12-17 jaar) en strafrechtelijk meerderjarige verdachten (18 jaar en ouder). Deze paragraaf behandelt de misdrijfzaken tegen alle verdachten.

5.1.1 Ingeschreven misdrijfzaken

In de periode 2005-2011 is het aantal bij het OM ingeschreven misdrijfzaken gedaald van 266.900 naar 225.500, een daling van 15% (zie figuur 5.1). In 2007 is het aantal ingeschreven zaken het hoogst, in 2010 het laagst. Zoals hiervoor is aangegeven is een deel van de daling het gevolg van de invoering van een registratie in GPS. In de grafiek is te zien dat het aantal ingeschreven zaken in 2011 weer met 8% is gestegen.

Figuur 5.1 Bij het OM ingeschreven en afgedane misdrijfzaken, x 1.000



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2011 ingeschreven verdachten is 86% meerderjarig, 11% minderjarig en 2% een rechtspersoon. Vergeleken met 2005 is het aandeel misdrijfzaken tegen rechtspersonen meer dan gehalveerd. In de verhouding mannen en vrouwen is niet veel veranderd (zie tabel 5.2 in bijlage 4). Een derde van de in 2011 ingeschreven misdrijfzaken betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel ingeschreven misdrijfzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven is 20% en dat van de verkeersmisdrijven 18%. De verschillen met 2005 zijn niet groot. De grootste verandering vond plaats bij de economische misdrijven. Deze laten een daling zien van 10% naar 5% (zie tabel 5.3 in bijlage 4).

5.1.2 Afgedane misdrijfzaken

Er bestaat in Nederland geen vervolgingsplicht (zie hoofdstuk 2). De officier van justitie beslist op grond van door het justitiële beleid aangegeven criteria of tot vervolging (dagvaarden) wordt overgegaan. Zo niet, dan doet het OM de misdrijfzaak zelf af. De in een jaar afgedane misdrijfzaken zijn overigens niet precies dezelfde als de in dat jaar ingeschreven zaken. Het OM behandelt ook zaken van voorgaande jaren en sommige zaken pas in het jaar daarna of nog later.² Ook kunnen twee of meer zaken tegen dezelfde

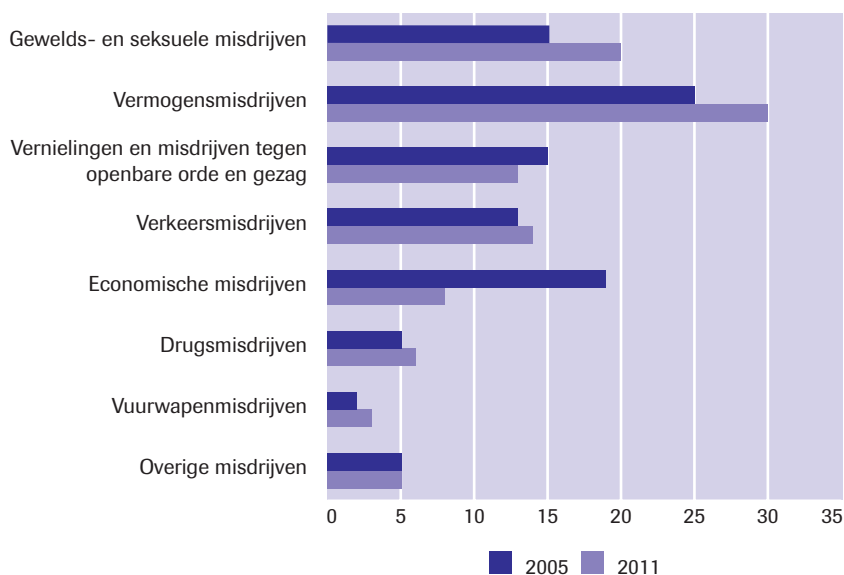
² Zie voor doorlooptijden van misdrijfzaken paragraaf 5.3.

persoon, die in voldoende mate met elkaar samenhangen, worden samen-gevoegd (zie hoofdstuk 2).

In 2011 was het aantal afdoeningen door het OM 84.400. Dit is een afname van 31% ten opzichte van 2005. De scherpe daling in het aantal afdoeningen door het OM wordt, zoals gezegd, deels verklaard door de invoering van GPS. Van alle door het OM afgedane misdrijfzaken in 2011 ging het in 77% om een man en in 19% om een vrouw (zie tabel 5.4 in bijlage 4).

Het aandeel vermogensmisdrijven in het totaal van de OM-afdoeningen bedroeg in 2011 bijna een derde (30%). Ook relatief veel gewelds- en seksuele misdrijven (20%) waren onderdeel van de OM-afdoeningen. Het aandeel economische misdrijven daalde in de periode 2005-2011 van 19% naar 8% (zie figuur 5.2).

Figuur 5.2 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken naar soort misdrijf



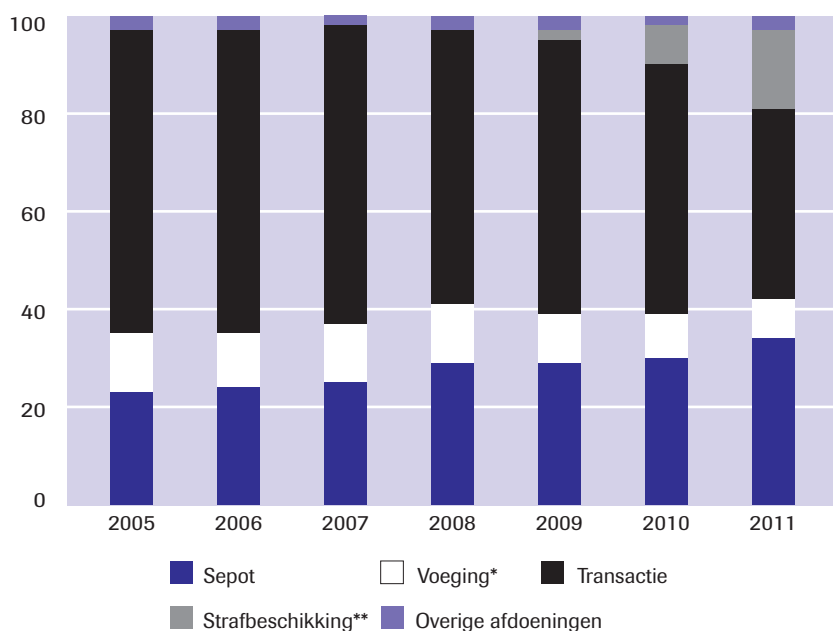
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

De afdoeningen door het OM zijn voor het merendeel sepot's en transacties. Sinds 2008 kan het OM een misdrijfzaak ook afdoen met een strafbeschikking (zie ook verderop in deze paragraaf). In 39% van alle misdrijfzaken die het OM zelf in 2011 afdeed is een transactie aangeboden. Ongeveer een derde (34%) van de door het OM afgedane misdrijfzaken eindigt in een sepot. Het aandeel strafbeschikkingen is in 2011 gestegen tot 16%. Doordat steeds meer zaken als GPS-zaken worden

behandeld, blijven er steeds minder zaken over die nog op de oude wijze worden afgehandeld en geregistreerd. Hierdoor is het aandeel van geregistreerde voegingen ad informandum en ter berechting in 2011 nog maar 8%. De verhouding tussen de verschillende wijzen van afdoening door het OM is in de periode 2005-2011 geheel veranderd. De aandelen transacties, voegingen en overdrachten namen fors af, terwijl het aandeel sepot en het aandeel strafbeschikkingen flink toenamen (zie figuur 5.3).

Figuur 5.3 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken naar wijze van afdoening



* Ter berechting en ad informandum.

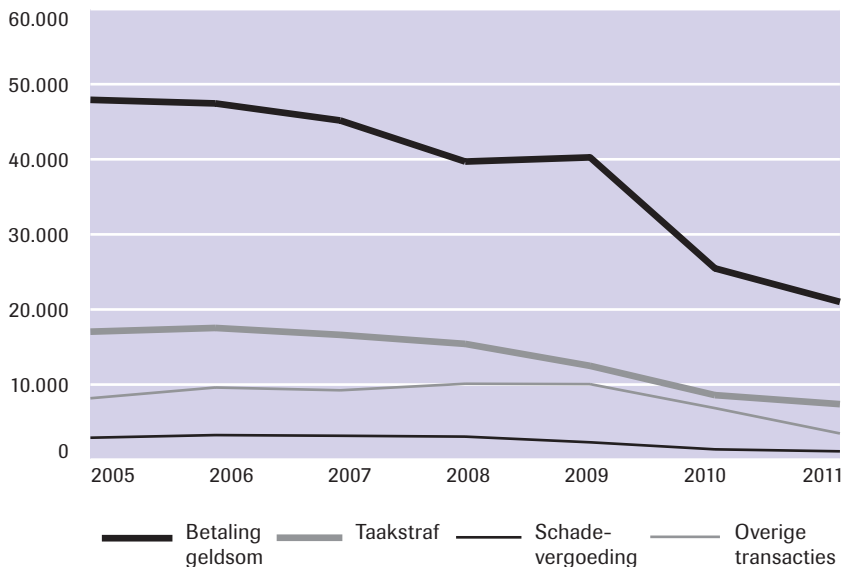
** De strafbeschikking kan sinds 2008 worden opgelegd door het OM.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door transactie

In de periode 2005-2011 daalde het aantal transacties met 57% tot 33.000 transacties in 2011. Bijna twee derde van de transacties bestaat uit het betalen van een geldsom. Het aantal transacties betaling geldsom daalde in deze periode ongeveer even sterk als het totale aantal transacties. In 2011 waren er 4.500 minder transacties met betaling van een geldsom dan in het voorgaande jaar. Het aantal transacties met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf is in de periode 2005-2011 meer dan gehalveerd. In 2011 eindigde 22% van de transacties met de voorwaarde taakstraf (zie figuur 5.4).

Figuur 5.4 Soort transactie OM

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim een kwart van de transacties met betaling van een geldsom betreft een vermogensmisdrijf en ongeveer een vijfde een economisch misdrijf (zie tabel 5.8 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het vaker om een vermogensmisdrijf (41%), gevolgd door ruim een vijfde voor gewelds- en seksuele misdrijven en bijna een vijfde voor vernielingen (zie tabel 5.9 in bijlage 4). Drugs misdrijven en (vuur)wapenmisdrijven worden het minst met een transactie afgedaan.

Afdoening door strafbeschikking

Door de inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening mag het OM sinds februari 2008 voor misdrijven waarop minder dan zes jaar gevangenisstraf staat en voor alle overtredingen buiten de rechter om zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten middels een strafbeschikking. De strafbeschikking kan diverse straffen, maatregelen en aanwijzingen inhouden: geldboetes, taakstraffen en ontzegging van de rijbevoegdheid. Maar ook het betalen van schadevergoeding aan het slachtoffer behoort tot de mogelijkheden, net als gedragsaanwijzingen zoals deelname aan een afkickprogramma of een straatverbod. Het OM mag geen vrijheidsbenemende straffen opleggen (zie hoofdstuk 2).

Misdrijven bestraft met een strafbeschikking

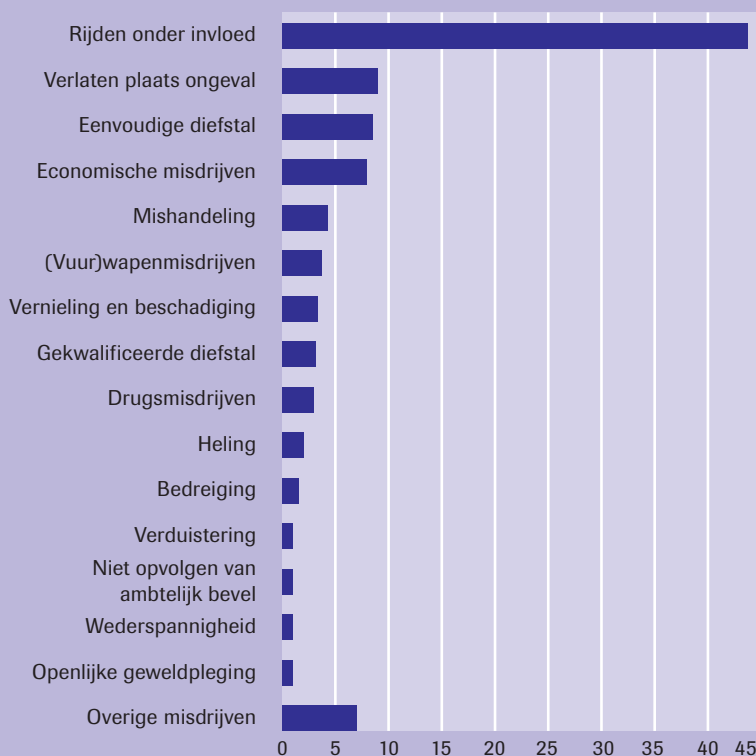
Over de toepassing van de strafbeschikking ten aanzien van misdrijven zijn gegevens beschikbaar van de jaren 2009-2011. In 2009 werd de strafbeschikking ruim 2.000 keer toegepast in een misdrijfzaak. In de jaren erna stijgt het aantal strafbeschikkingen voor dit soort zaken aanzienlijk: in 2010 naar bijna 7.000 en in 2011 naar bijna 14.000.

De strafbeschikking is gefaseerd ingevoerd. Het eerste misdrijf dat in aanmerking kwam om met een strafbeschikking te worden afgedaan, is rijden onder invloed. Zowel in 2009 als in 2010 werd de strafbeschikking dan ook uitsluitend in deze strafzaken gebruikt.

In 2011 paste de officier van justitie de strafbeschikking ook in veel meer andere misdrijfzaken toe, zodat het aandeel van de zaken wegens rijden onder invloed meer dan gehalveerd is (44%).

Na verdachten van rijden onder invloed zijn verdachten van eenvoudige diefstal en verlaten plaats ongeval (beide 9%) en economische misdrijven (8%) relatief vaak met een strafbeschikking bestraft. De verdeling van de strafbeschikkingen over de misdrijfcategorieën laat verder zien dat in 2011 de strafbeschikking al in een groot aantal verschillende soorten misdrijfstrafzaken is opgelegd.

Figuur Soort misdrijf afgedaan met een strafbeschikking in percentages van het totale aantal strafbeschikkingen, 2011



Daar de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt, stijgt het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM gestaag. In 2009 maakte het OM bijna 2.100 keer gebruik van deze nieuwe wijze van afdoening. In 2010 bedroeg het aantal strafbeschikkingen OM 6.800 en in 2011 13.700. Dit is 16% van het totaal (zie tabel 5.6 in bijlage 4). Deze strafbeschikkingen zijn in de plaats gekomen van transacties.

Afdoening door sepot

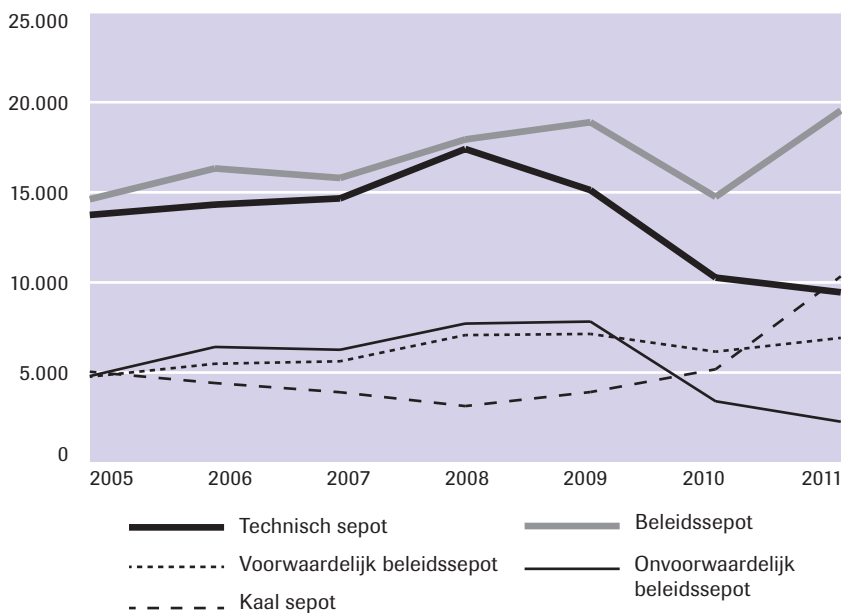
Er bestaan twee soorten sepots: technische en beleidssepots. Een technisch sepot betekent dat het OM afziet van (verdere) vervolging, omdat vrijwel zeker is dat de verdachte niet wordt veroordeeld. Voorbeelden van een technisch sepot zijn 'wegens gebrek aan bewijs' en 'feit of verdachte niet strafbaar'. Een beleidssepot houdt in dat het OM afziet van vervolging op grond van beleidsrichtlijnen. Sepots wegens het algemene belang, de leeftijd of de gezondheidstoestand van de verdachte zijn voorbeelden van een beleidssepot (zie hoofdstuk 2).

In 2011 seponeerde het OM in totaal 29.000 misdrijfzaken. Het aandeel beleidssepots (67%) overtreft dat van de technische sepots (33%) in ruime mate. In 2005 was het aandeel technische sepots nog bijna de helft. De afname van het aantal technische sepots in de periode 2009-2011 kan een effect zijn van de invoering van GPS. Immers, alle zaken worden sindsdien eerst beoordeeld, voordat zij worden geregistreerd. Een deel van de ingeschreven zaken wordt vervolgens afgekeurd en niet meer geregistreerd. Dit beoordelingsmoment lag vóór de invoering van GPS pas na de registratie.

Het totale aantal beleidssepots is in 2011 sterk gestegen tot 19.500, een stijging van 34% ten opzichte van het jaar daarvoor. Bij beleidssepots onderscheiden we voorwaardelijke, onvoorwaardelijke en kale sepots. Een kaal sepot is een sepot zonder voorwaarden, zonder kennisgeving aan de verdachte en zonder overdracht naar een andere instantie zoals kantonrechter of buitenlandse justitiële autoriteit. Het aantal kale sepots is jarenlang afgenomen. In 2009 en 2010 neemt dit aantal weer toe tot iets boven het niveau van 2005. In 2011 verdubbelt het aantal vervolgens tot 10.300.³ Het aantal voorwaardelijke beleidssepots neemt in de periode 2005-2011 eveneens toe tot een kwart van het totale aantal sepots in 2011. Het aantal onvoorwaardelijke beleidssepots neemt tot en met 2009 steeds iets toe, maar daalt scherp in 2010 en 2011 tot ruim onder het niveau van 2005 (zie figuur 5.5).

3 Deze stijging is mede te verklaren uit nieuwe jurisprudentie waardoor het vervolgen van personen in een asielaanvraag niet meer mogelijk is. Dit heeft ertoe geleid dat in 2011 een paar duizend Schiphol-zaken met een kaal sepot zijn afgedaan (bron: PaG).

Figuur 5.5 Soort sepot OM



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle misdrijfzaken die het OM in 2011 met een beleidssepot afdeed, is 1 op de 3 een misdrijfzaak met een geweldsmisdrijf; dit is meestal een mishandeling.⁴ In 2005 was dit ruim 1 op de 4. Bijna een derde van de beleidssepots betrof een zaak met een vermogensmisdrijf. Het aantal drugs misdrijven en economische misdrijven dat met een beleidssepot werd afgedaan is in de periode 2005-2011 meer dan gehalveerd (zie tabel 5.10 in bijlage 4).

Afdoening door voeging

Behalve misdrijfzaken transigeren of seponeren kan het OM misdrijfzaken ook voegen. Er zijn twee manieren om zaken te voegen. De voeging ter berechting is het samenvoegen door het OM van ingeschreven misdrijfzaken om de rechter deze zaken tegelijk te laten beoordelen. Het gaat dan vaak om meerdere zaken met dezelfde verdachte. In die gevallen is het praktisch en efficiënt om de verschillende feiten gezamenlijk te berechten. Bij een voeging ad informandum voegt het OM een misdrijfzaak zonder tenlastelegging bij een andere zaak die aan de rechter wordt voorgelegd,

⁴ Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat de hier gepresenteerde percentages zijn berekend op basis van het totale aantal beleidssepots. Er mag dus niet worden geconcludeerd dat een derde van alle ingeschreven zaken met een geweldsmisdrijf wordt geseponerd.

met het doel de rechter bij de bepaling van de strafmaat rekening te laten houden met de feiten in de gevoegde zaak. Dit laatste kan alleen als de verdachte het strafbare feit dat wordt gevoegd, heeft bekend. Het aantal voegingen ad informandum varieerde tot 2010 jaarlijks tussen de 3.400 en 4.000 zaken. Voegingen ter berechting kwamen bijna driemaal zo vaak voor. GPS-zaken worden niet meer door het OM gevoegd. Waar het OM vroeger besloot tot voegen ad informandum zal nu gekozen worden voor een afdoening met bijvoorbeeld een kleine taakstraf. In een zaak waar voegen ter berechting voor de hand ligt zal nu gekozen worden voor een dagvaarding. De voegingen ad informandum en ter berechting, alleen nog in gebruik bij de complexe zaken, daalden daardoor in aantal tot respectievelijk 1.900 en 4.400 in 2011 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Afdoening door overdracht

Ten slotte kan het OM zaken overdragen aan een ander arrondissementsparket. Dit gebeurt in beginsel op procestechnische gronden. Meestal gaat het er dan om dat een zaak is ingeschreven in het ene arrondissement, terwijl een ander arrondissement bevoegd is. Het aantal overdrachten lag tussen 2005 en 2008 jaarlijks rond de 3.500. Als een GPS-zaak wordt overgedragen, dan krijgt deze niet meer, zoals voorheen, een nieuw parketnummer bij het ontvangend parket; het parketnummer blijft gelijk en alleen de behandelende instantie wordt in de registratie aangepast. In 2011 is het aantal overdrachten nog maar 1.300 (zie tabel 5.6 in bijlage 4).

Dagvaarding

Als het OM besluit een misdrijfzaak niet zelf af te doen, maar voor de rechter te brengen, dan volgt een dagvaarding. Het aantal uitgebrachte dagvaardingen in 2010 bedraagt 127.400. In 2011 is een lichte stijging te zien tot 130.900. Dit is nog steeds 20% minder dan het aantal dagvaardingen in 2005. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde misdrijfzaken is in 2011 61%. Het OM doet 4 op de 10 zaken zelf af en brengt er 6 voor de rechter (zie tabel 5.1 in bijlage 4).

5.2 Misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten

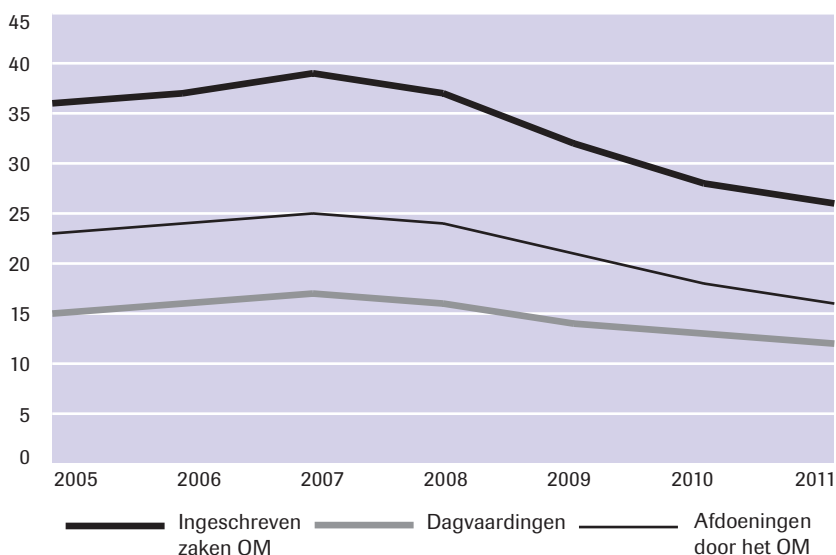
Deze paragraaf gaat in op de vervolging van strafrechtelijk minderjarige verdachten. Dit zijn personen die op het moment dat zij een strafbaar feit pleegden tussen de 12 en 18 jaar oud waren.

De opbouw van paragraaf 5.2 is gelijk aan die van paragraaf 5.1. Behandeld worden achtereenvolgens de aard, omvang en ontwikkeling van de ingeschreven en afgedane misdrijfzaken en de wijzen van afdoening van misdrijfzaken door het OM.

5.2.1 Ingeschreven misdrijfzaken

Het aantal bij het OM ingeschreven misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten is in 2007 gestegen tot bijna 39.000. Daarna daalde dit aantal tot 25.900 in 2011 (zie figuur 5.6).

Figuur 5.6 Bij het OM ingeschreven en afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten, x 1.000



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.11 in bijlage 4.

Bron: CBS

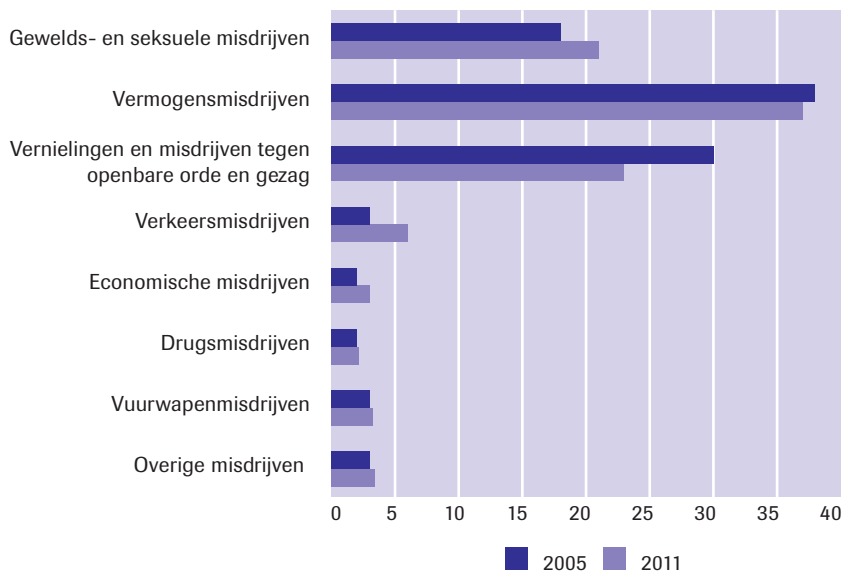
De verhouding mannen en vrouwen verandert bij de minderjarigen in de periode 2005-2011 niet veel. Het aandeel mannen wordt 2% lager en het aandeel vrouwen stijgt licht van 16% naar 18% (zie tabel 5.2 in bijlage 4). Ruim 40% van de in 2011 ingeschreven misdrijfzaken tegen minderjarigen betreft een vermogensmisdrijf. Het aandeel vernielingen is afgenomen tot iets meer dan een vijfde en het aandeel gewelds- en seksuele misdrijven nam licht toe tot eveneens iets meer dan een vijfde (zie tabel 5.12 in bijlage 4).

5.2.2 Afgedane misdrijfzaken

In tegenstelling tot de afdoening van alle misdrijfzaken worden de misdrijfzaken van minderjarigen vaker afgedaan door het OM zelf. In 2011 was het aantal afdoeningen door het OM in misdrijfzaken tegen minderjarigen 16.300 (zie tabel 5.4 in bijlage 4). Het percentage afdoeningen door

het OM van alle door het OM behandelde misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten ligt in de periode 2005-2011 steeds rond de 60% (zie tabel 5.11 in bijlage 4). Dit is veel meer dan het percentage afdoeningen door het OM in alle misdrijfzaken, dat in 2011 39% is (zie paragraaf 5.1). Hiervan betrof het in 2011 in 22% een zaak met een vrouwelijke verdachte. Dit is iets hoger dan het aandeel meisjes in 2005 (zie tabel 5.4 in bijlage 4). Ruim een derde (37%) van de OM-afdoeningen had te maken met vermogensmisdrijven, bijna een kwart met vernielingen en een vijfde met gewelds- en seksuele misdrijven. Het aandeel vernielingen is in de periode 2005-2011 afgenomen van 30% naar 23%, het aandeel geweldsmisdrijven en verkeersmisdrijven nam toe (zie figuur 5.7).

Figuur 5.7 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar soort misdrijf



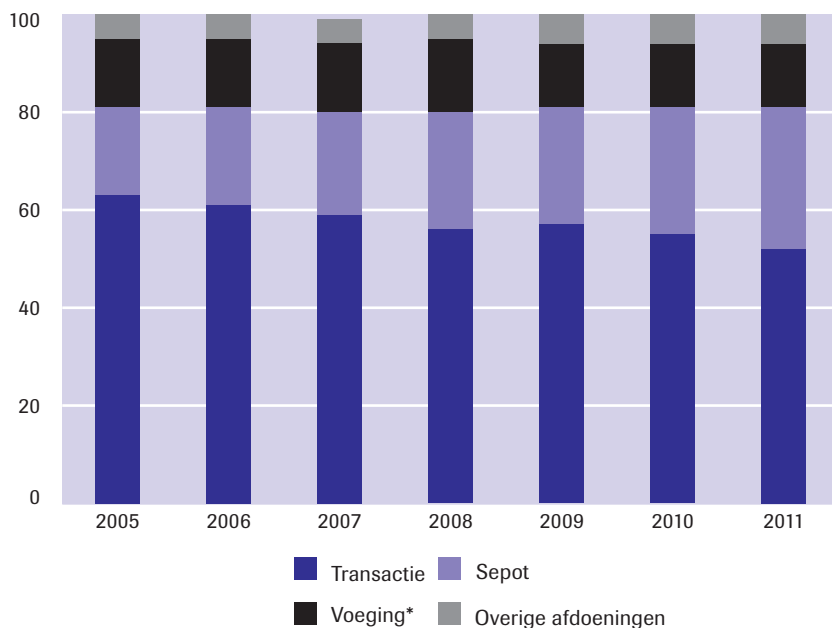
Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.13 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ruim de helft (52%) van alle misdrijfzaken tegen minderjarigen die het OM in 2011 zelf afdeed betrof een transactie, vaak met een leer- of werkproject als gestelde voorwaarde. 29% was een sepot. Het aandeel van voegingen ad informandum en ter berechting samen was 13%. In de periode 2005-2011 nam het aandeel transacties in het totaal van de door het OM afgedane misdrijfzaken af, terwijl het aandeel van de afdoeningen door sepot is gestegen (zie figuur 5.8).

Per 1 maart 2011 kan de strafbeschikking ook aan minderjarigen worden opgelegd (jaarverslag CJIB, 2012). In de hier gepresenteerde cijfers komt de strafbeschikking echter nog niet voor.

Figuur 5.8 Percentage door het OM afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten naar wijze van afdoening



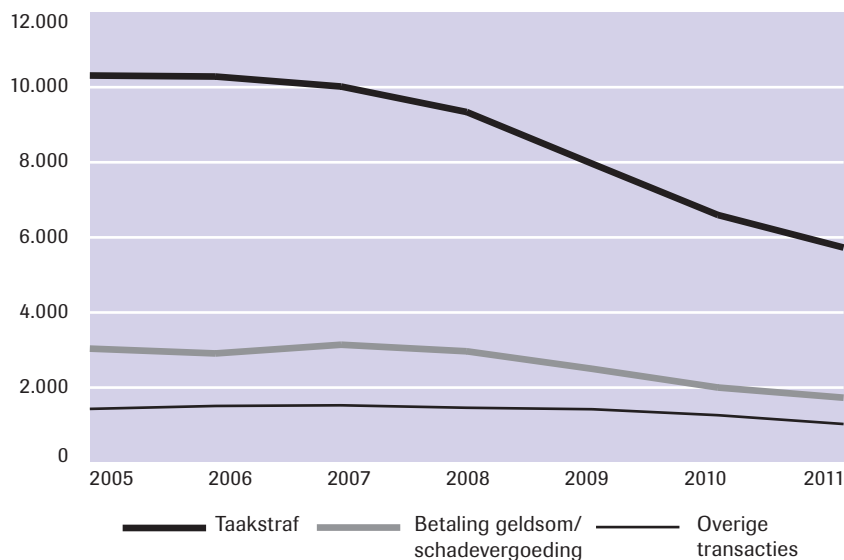
* Ter berechting en ad informandum.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Afdoening door transactie

Ook in misdrijfzaken tegen minderjarigen is de transactie de meest voorkomende OM-afdoening die wordt toegepast. Het aantal transacties in misdrijfzaken tegen minderjarigen is in de periode 2005-2011 wel met 43% afgenomen: van 14.800 naar 8.500 (zie tabel 5.14 in bijlage 4). De transactie met als voorwaarde het uitvoeren van een taakstraf komt het vaakst voor. Deze transacties zijn in dezelfde periode met 44% afgenomen (zie figuur 5.9).

Figuur 5.9 Soort transactie OM minderjarigen

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Naar verhouding hebben misdrijfzaken met vermogensmisdrijven (37%) en vernielingen (23%) het hoogste percentage afdoeningen door transactie. Misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven worden relatief minder vaak afgedaan met een transactie (18%). Vergeleken met 2005 is het percentage transacties in misdrijfzaken met vernielingen afgenomen. Het percentage in 2005 was 32 (zie tabel 5.15 in bijlage 4). Bij de transacties met een taakstraf gaat het wat vaker om een misdrijf uit het Wetboek van Strafrecht en iets minder vaak om een verkeersmisdrijf of een economisch misdrijf, maar de verschillen zijn niet groot. Ook hier is het aandeel vernielingen afgenomen (zie tabel 5.16 in bijlage 4). Bij de transacties met betaling geldsom gaat het in 41% om een verkeersmisdrijf (zie tabel 5.17 in bijlage 4).

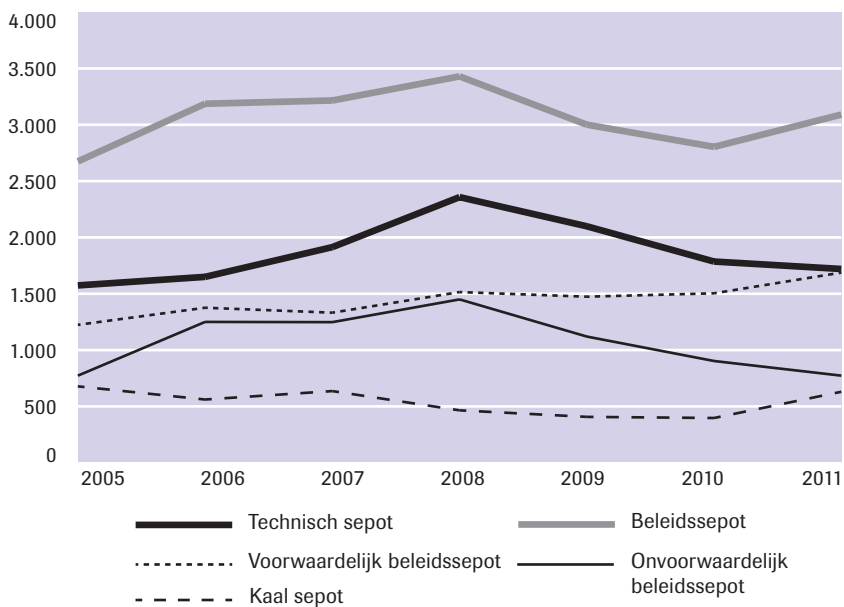
Het aandeel transacties met een taakstraf was 68% in 2011. Transacties met als voorwaarde betaling geldsom (11%) en schadevergoeding (10%) worden bij minderjarigen veel minder vaak toegepast (zie tabel 5.14 in bijlage 4).

Afdoening door sepot

Van alle in 2011 geseponeerde misdrijfzaken tegen minderjarigen werd 64% met een beleidssepot en 36% met een technisch sepot afgedaan. Het totale aantal sepots was het grootst in 2008, waarna er een daling inzette. In 2011 stijgt het aantal beleidssepots weer wat, terwijl het aantal

technische sepot's nog daalt. Het aantal voorwaardelijke beleidssepots is in de periode 2005-2011 steeds toegenomen. In 2011 is ruim één op de drie sepot's een voorwaardelijk sepot (zie figuur 5.10).

Figuur 5.10 Soort sepot OM minderjarigen



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijna een derde van alle misdrijfzaken tegen minderjarigen die het OM in 2011 met een beleidssepot afdeed gaat om misdrijfzaken wegens gewelds- en seksuele misdrijven. Ruim een kwart betrof vermogensmisdrijven en een kwart betrof vernielingen. In 2005 hadden de vernielingen het hoogste aandeel van alle met een beleidssepot afgedane misdrijfzaken (31%), gevolgd door vermogensmisdrijven (29%) en gewelds- en seksuele misdrijven (25%) (zie tabel 5.18 in bijlage 4).

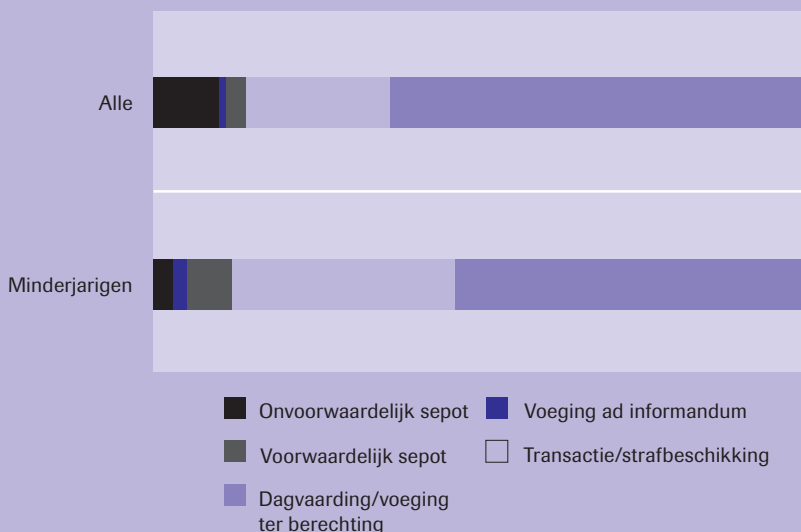
Dagvaarding

In 2011 is het aantal uitgebrachte dagvaardingen tegen minderjarigen 11.500. Dit is 9% van het totale aantal dagvaardingen in dat jaar. Het percentage dagvaardingen van alle door het OM behandelde misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten ligt in de periode 2005-2011 steeds iets boven de 40% (zie tabel 5.11 in bijlage 4). Dit is veel minder dan het percentage dagvaardingen tegen alle verdachten, dat in 2011 61% is (zie paragraaf 5.1).

Overzicht beslissingen vervolging in 2011

De figuur laat een overzicht zien van alle 215.000 beslissingen die in 2011 in het vervolgingstraject zijn genomen. Daaronder zijn de beslissingen uit 2011 in misdrijfzaken tegen minderjarigen weergegeven. De beslissingen zijn van links naar rechts gerangschikt; geheel links staat het percentage beslissingen met de minste impact, de septs zonder enige consequentie voor een verdachte. Geheel rechts staat het percentage beslissingen dat tot berechting leidt.

Figuur Soort beslissing OM in percentages van het totale aantal OM-beslissingen, 2011



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.1, 5.6, 5.10 en 5.14 in bijlage 4.

Bron: CBS

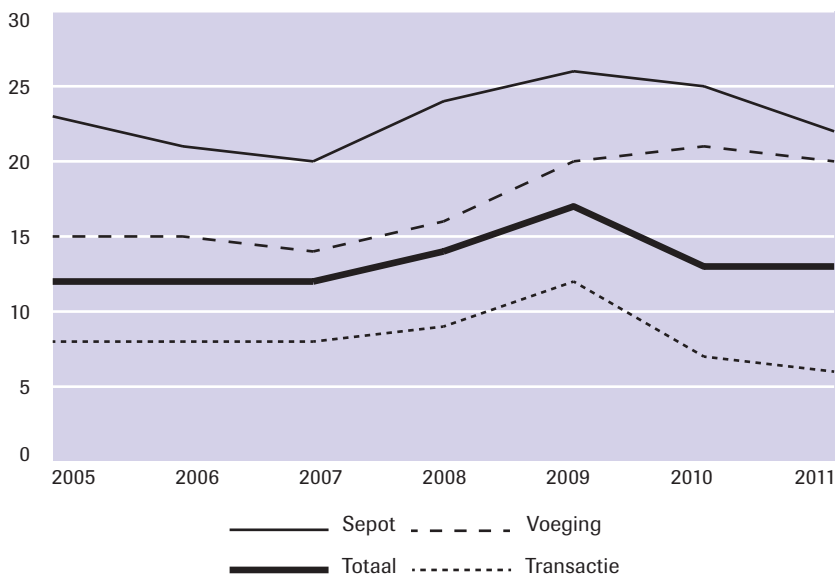
5.3 Doorlooptijden in misdrijfzaken OM

De tijd tussen het moment van inschrijving van een misdrijfzaak bij en afdoening door het OM wordt de doorlooptijd genoemd. De duur ervan wordt onder meer bepaald door de beschikbare personeelscapaciteit bij het OM, alsook door de ingewikkeldheid en aard van het misdrijf waarvan een persoon wordt verdacht.

In de periode 2005-2009 neemt de gemiddelde doorlooptijd van door het OM afgedane misdrijfzaken toe van 12 naar 17 weken. Daarna daalt deze weer tot 13 weken in 2011. De gemiddelde doorlooptijd verschilt per wijze van afdoening. Seponeren duurt het langst (gemiddeld 22 weken), gevolgd

door voegen (20 weken) en transigeren (6 weken). Vergelijken met 2005 is de gemiddelde duur van de doorlooptijd van voegen langer geworden; die van seponeren en transigeren nam af (zie figuur 5.11).

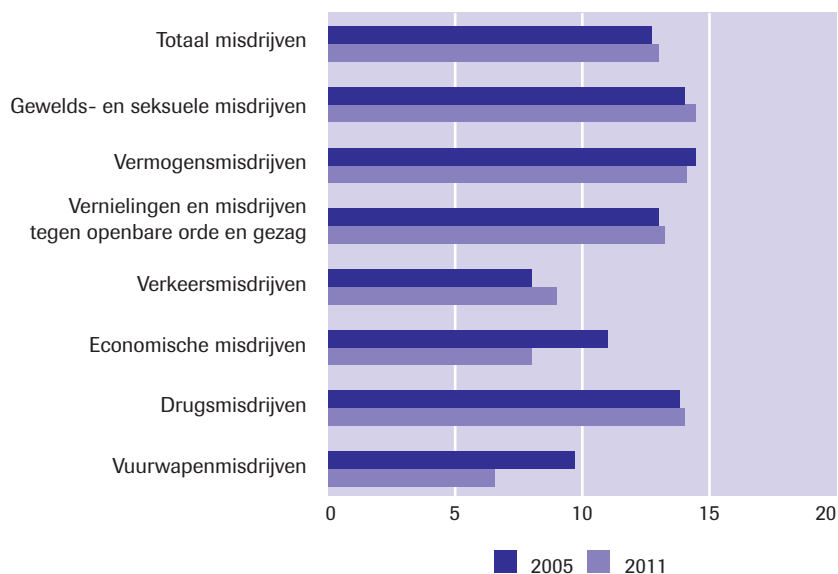
Figuur 5.11 Door het OM afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar wijze van afdoening, in weken



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.19 in bijlage 4.
Bron: CBS

De gemiddelde doorlooptijd verschilt ook per delictgroep. Het afhandelen van misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven duurt met 15 weken het langst. Ook vermogensmisdrijven en vernielingen scoren met respectievelijk 14 en 13 weken bovengemiddeld. De duur van afhandeling van (vuur)wapenmisdrijven is met 7 weken het kortst (zie figuur 5.12).

Figuur 5.12 Door het OM afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort misdrijf, in weken



Voor corresponderende cijfers zie tabel 5.20 in bijlage 4.

Bron: CBS

De afhandeling van misdrijfzaken van minderjarigen duurt minder lang. De gemiddelde doorlooptijd nam in de periode 2005-2011 wel toe van 9 naar 11 weken. Ook bij de minderjarigen duurt seponeren het langst (16 weken). Voegen en transigeren duren beide 12 weken (zie tabel 5.21 in bijlage 4). Verschillen in doorlooptijd tussen delictgroepen zijn niet groot (zie tabel 5.22 in bijlage 4).

6 Berechting

M. Brouwers en A.Th.J. Eggen

- In 2011 deed de rechter 102.000 misdrijfzaken¹ af. Dat is 23% minder dan in 2005. In meer dan de helft van de zaken gaat het om vermogensmisdrijven (35%) of gewelds- en seksuele misdrijven (21%). Het aandeel verkeersmisdrijven nam in de periode 2005-2011 af van 22% naar 13%.
- In 90% van de zaken sprak de rechter in 2011 een schuldigverklaring uit. Het percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning is sinds 2005 bijna verdubbeld van 6% naar 10%. Ook bij de minderjarigen is er een verdubbeling van 6% naar 12%.
- In 2011 zijn de aantallen opgelegde hoofdstraffen gedaald. De rechter legde 32.000 geldboetes, 34.000 taakstraffen en 33.000 vrijheidsstraffen op. Sinds 2008 worden er meer taakstraffen opgelegd dan vrijheidsstraffen; sinds 2011 is de geldboete de minst opgelegde hoofdstraf.
- Vanaf 2005 steeg het aantal door de rechter afgedane misdrijfzaken tegen minderjarigen van 12.000 tot bijna 14.000 in 2008. In 2011 is dit aantal weer gedaald tot ruim 9.000.
- Het totale aantal jeugddetenties is in de periode 2005-2011 met twee derde verminderd. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties halveerde in dezelfde periode van 2.300 naar 1.200. In 2005 was 59% van de jeugddetenties geheel voorwaardelijk. In 2011 is dit aandeel 38%.
- De behandeling van misdrijfzaken duurde in 2011 gemiddeld 31 weken. Dat is 5 weken langer dan in 2005. Alleen bij de kinderrechter is de doorlooptijd gedaald tot 22 weken in 2011.
- Het aantal door de gerechtshoven afgedane beroepszaken in 2011 is 38.800; dit is iets onder het niveau van 2005. Het aantal cassatieberoepen is met 3.800 in 2011 hoger dan dat in 2005.

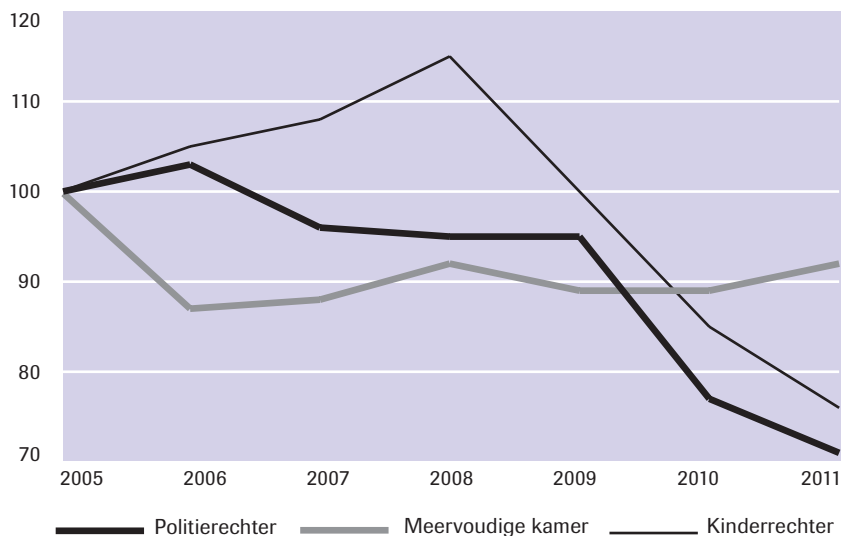
Nadat de officier van justitie heeft besloten een verdachte te vervolgen, legt hij de zaak via een dagvaarding ter beoordeling aan de rechter voor. Die moet vaststellen of er sprake is geweest van schuld. Wordt de verdachte schuldig verklaard, dan legt de rechter doorgaans een sanctie op. In het voorliggende hoofdstuk wordt de fase van berechting van verdachten in misdrijfzaken behandeld. Paragraaf 6.1 gaat over de berechting in misdrijfzaken tegen alle verdachten, waar wordt ingegaan op de wijze van afdoening (paragraaf 6.1.1) en de opgelegde sancties (paragraaf 6.1.2). Paragraaf 6.2 kent dezelfde opbouw, maar gaat over misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten. Paragraaf 6.3 gaat over de doorlooptijden van misdrijfzaken en in paragraaf 6.4 komen de berechting in hoger beroep en in cassatie aan de orde.

¹ Misdrijfzaken zijn strafzaken tegen verdachten van een misdrijf die, als zij niet door het OM zelf worden afgedaan, behandeld worden door een strafrechter. Een enkele maal gaat het niet om een misdrijf, maar om een overtreding, omdat er economische overtredingen zijn, die door de strafrechter worden afgehandeld.

6.1 Berechting in eerste aanleg van alle verdachten

Tussen 2005 en 2011 nam het aantal misdrijfzaken dat de rechter afdeed af van 133.000 naar 102.000. De grootste daling deed zich voor in 2010: er zijn in dat jaar 16% minder zaken afgedaan dan in het voorgaande jaar (zie tabel 6.1 in bijlage 4). Deze scherpe daling hangt samen met de verminderde instroom aan zaken en de invoering van GPS, waardoor de afhandeling van zaken meer tijd in beslag neemt (zie ook paragraaf 5.1 en bijlage 3). Ongeveer drie kwart van de zaken is in 2011 afgedaan door de politierechter. De meervoudige kamer handelde 12% af en de kinderrechter 8%. In 2011 is het aantal zaken bij de politierechter en de kinderrechter verder gedaald; het aantal zaken dat door de meervoudige kamer wordt behandeld neemt iets toe (zie figuur 6.1).

Figuur 6.1 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten naar soort rechter, index 2005=100



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

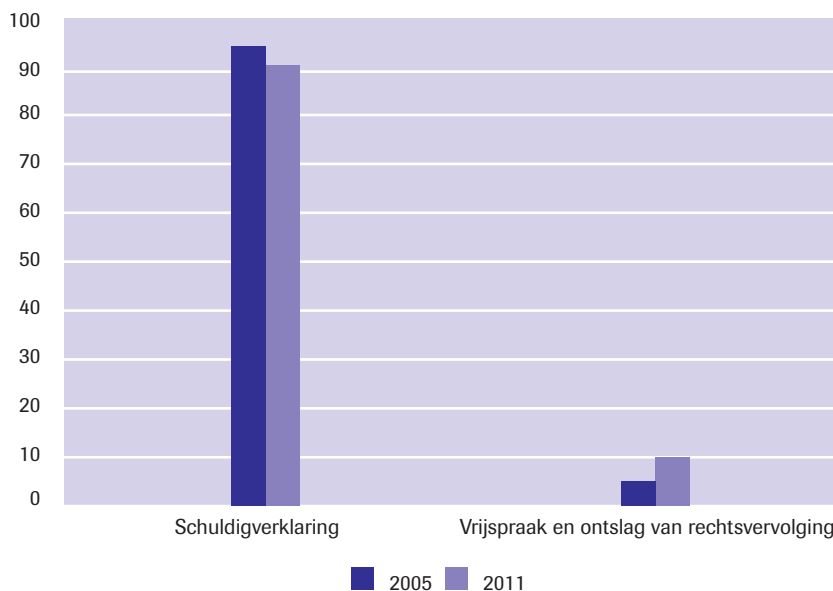
Van alle berechte personen in 2011 was 86% man, 13% vrouw en 1% rechtspersoon. Vergeleken met 2005 is er in deze verhouding weinig veranderd (zie tabel 6.1 in bijlage 4). De meeste misdrijfzaken die de rechter in eerste aanleg in 2011 afhandelde, waren zaken met vermogensmisdrijven (35%) en gewelds- en seksuele misdrijven (21%). Vergeleken met 2005 nam het aandeel van de vermogensmisdrijven en de gewelds- en seksuele misdrijven iets toe. Het aandeel verkeersmisdrijven nam flink af van 22%

naar 13%. Het gaat hier vooral om rijden onder invloed; dit aandeel nam af van 17% naar 8% van het totale aantal afgedane misdrijfzaken. Rijden onder invloed is het eerste misdrijf dat al in 2008 voor afhandeling met een strafbeschikking² in aanmerking kwam (zie tabel 6.3 in bijlage 4).

6.1.1 Wijze van afdoening

De rechter kan een misdrijfzaak op verschillende manieren afdoen. Meestal verklaart de rechter een verdachte schuldig. In 2011 gebeurde dat in 90% van de afgedane zaken. In de overige zaken werd de verdachte vrijgesproken of ontslagen van rechtsvervolgning. Het aandeel van vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning is vergeleken met 2005 bijna verdubbeld van 6% naar 10% (zie figuur 6.2).

Figuur 6.2 Percentage door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten naar eindbeslissing



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

Schuldigverklaring

In de periode 2005-2011 nam het percentage schuldigverklaringen iets af. Het hoogste percentage schuldigverklaringen hebben zaken met verkeersmisdrijven (94%) en (vuur)wapenmisdrijven (94%). Ook bij zaken met

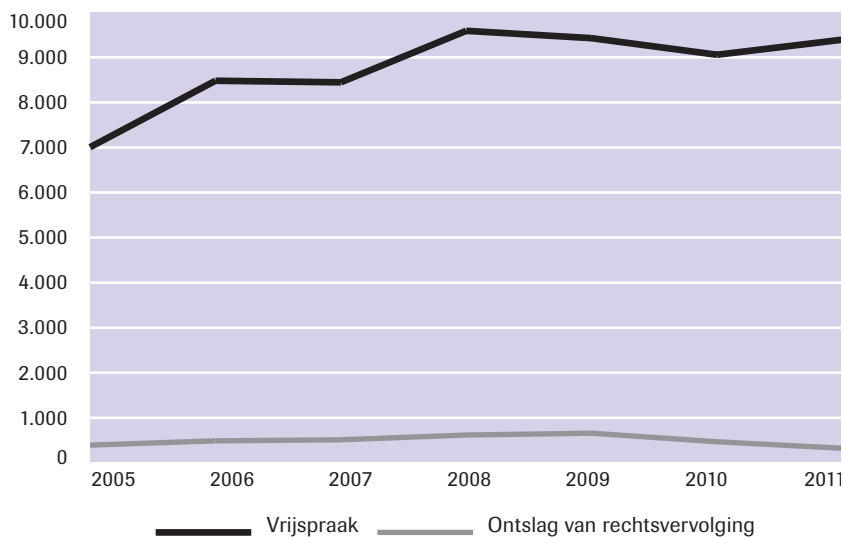
2 Zie hoofdstuk 2 en hoofdstuk 5.

drugs- en vermogensmisdrijven ligt het percentage schuldigverklaringen boven 90% (zie tabel 6.3 en 6.5 in bijlage 4).

Vrijspraak en ontslag van rechtsvervolging

De rechter besluit tot vrijspraak als het ten laste gelegde feit niet is bewezen. Is het feit wel bewezen, maar niet strafbaar, of is de verdachte niet strafbaar, dan besluit de rechter tot ontslag van rechtsvervolging (zie hoofdstuk 2). In de periode 2005-2011 nam het aantal vrijspraken toe van 7.000 naar 9.400. Het aantal ontslagen van rechtsvervolging steeg van 400 naar bijna 700 in 2009. In 2011 is dit aantal weer gedaald tot 300 (zie figuur 6.3).

Figuur 6.3 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: vrijspraak en ontslag van rechtsvervolging

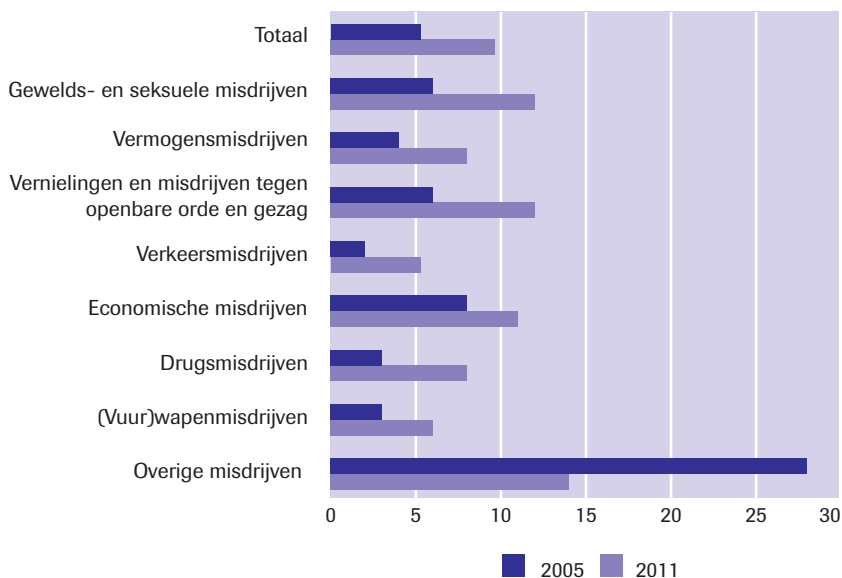


Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.4 in bijlage 4.

Bron: CBS

In 2011 is het gemiddelde aandeel vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging 10%. Alleen bij de overige misdrijven is dit aandeel in de periode 2005-2011 afgenomen. In misdrijfzaken met gewelds- en seksuele misdrijven en vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde en gezag (hierna te noemen: vernielingen) volgt relatief vaak (12%) een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging (zie figuur 6.4).

Figuur 6.4 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage vrijspraken en ont-slagen van rechtsvervolgning naar soort misdrijf



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.3 en 6.6 in bijlage 4.

Bron: CBS

6.1.2 Opgelegde sancties

Als een verdachte schuldig is bevonden, kan de rechter besluiten één enkele straf of maatregel op te leggen of een combinatie van straffen en maatregelen (zie hoofdstuk 2). Doorgaans volgt op een schuldigverklaring ook een sanctie. In 2011 was het aantal opgelegde sancties 1,4 keer hoger dan het aantal schuldigverklaringen, omdat de sanctie vaak een combinatie van straffen en/of maatregelen is. In de periode 2005-2011 nam het aantal schuldigverklaringen af van 124.000 naar 91.000 en daalde het aantal opgelegde sancties van 186.000 naar 127.000 (zie tabel 6.5 en 6.7 in bijlage 4).

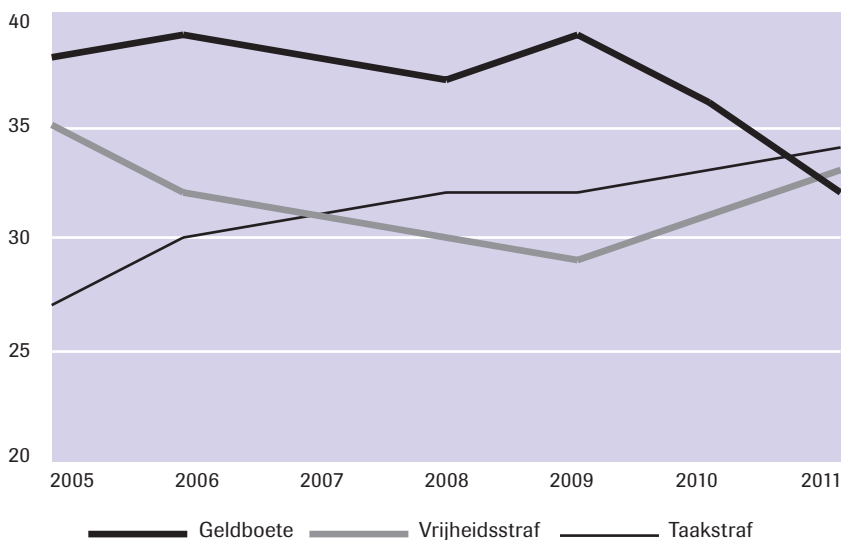
Hoofdstraffen

In 2011 werd bij 1% van de schuldigverklaringen geen hoofdstraf (vrijheidsstraf, geldboete of taakstraf) opgelegd. Bij 13% werd een combinatie van hoofdstraffen opgelegd. In de meeste gevallen ging het om een combinatie van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en een taakstraf (zie tabel 6.7 en 6.8 in bijlage 4).

De drie hoofdstraffen zijn in 2011 veel minder vaak opgelegd dan in 2005. Het aantal boetes daalde met 22.000, het aantal vrijheidsstraffen met 16.300 en het aantal taakstraffen met 4.100.

In 2011 wordt de taakstraf het meest toegepast. De rechter legde deze straf 34.000 keer op. Dit is ruim een derde van het totale aantal opgelegde hoofdstraffen. De vrijheidsstraf werd 33.000 keer opgelegd, de boete 32.000 keer (zie figuur 6.5).

Figuur 6.5 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: soort hoofdstraf in percentages van het totale aantal door de rechter opgelegde hoofdstraffen



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.7 in bijlage 4.

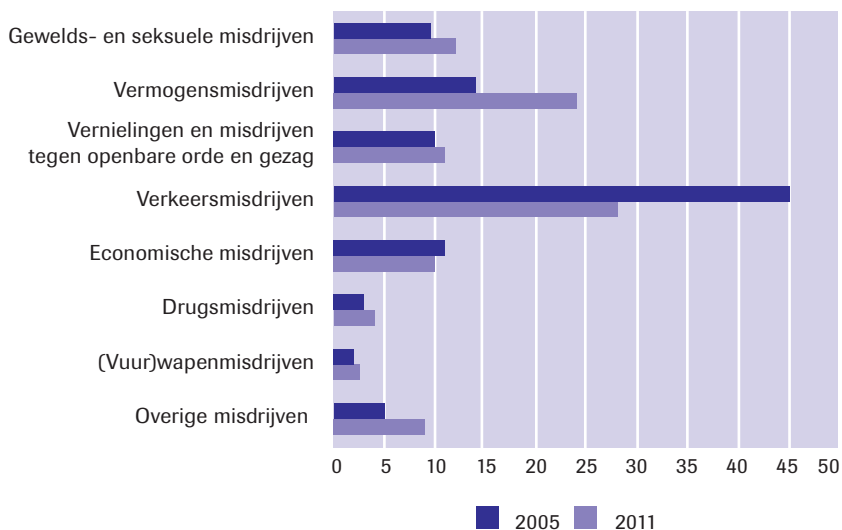
Bron: CBS

Geldboete

Van de in 2011 opgelegde geldboetes is 89% (deels) onvoorwaardelijk en 11% geheel voorwaardelijk (zie tabel 6.7 in bijlage 4). Ruim een kwart van alle (deels) onvoorwaardelijke geldboetes werd in 2011 opgelegd voor verkeersmisdrijven. Voor vermogensmisdrijven ligt dit aandeel op 24%, voor gewelds- en seksuele misdrijven op 12% en voor vernielingen op 11%. Vergeleken met 2005 zijn in 2011 naar verhouding minder geldboetes voor verkeersmisdrijven en meer geldboetes voor vermogensmisdrijven opgelegd. Zoals eerder gezegd is het aandeel verkeersmisdrijven dat voor de rechter wordt gebracht flink afgenomen. Het gaat dan vooral om misdrijfzaken voor rijden onder invloed, het eerste misdrijf dat

voor afhandeling met een strafbeschikking in aanmerking kwam (zie figuur 6.6).³

Figuur 6.6 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar soort misdrijf



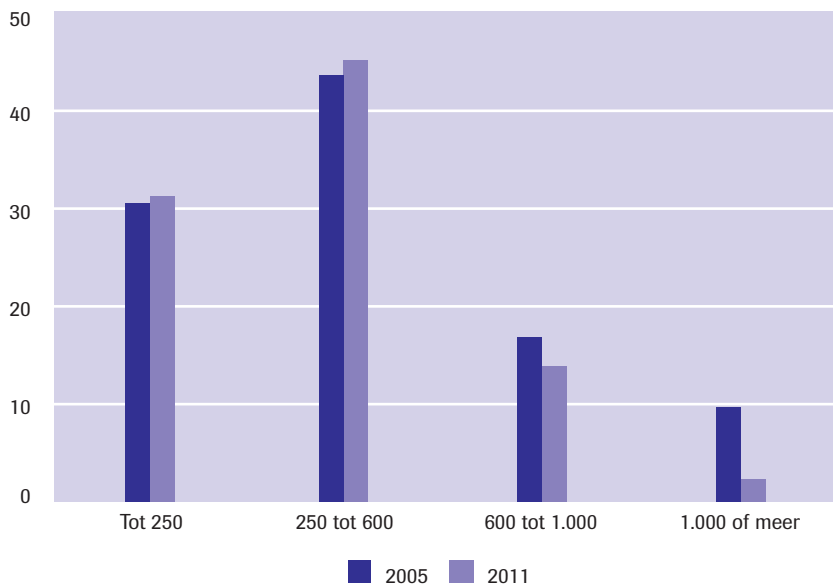
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.9 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijna een derde van de opgelegde boetebedragen lag in 2011 beneden € 250, terwijl 45% tussen de € 250 en € 600 lag. Bij 16% ging het om een bedrag boven € 600. In 2005 waren de boetebedragen anders verdeeld. Toen lag ruim een kwart boven € 600 (zie figuur 6.7).

3 Zie voor de strafbeschikking hoofdstuk 2 en hoofdstuk 5.

Figuur 6.7 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel in euro's



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.10 in bijlage 4.

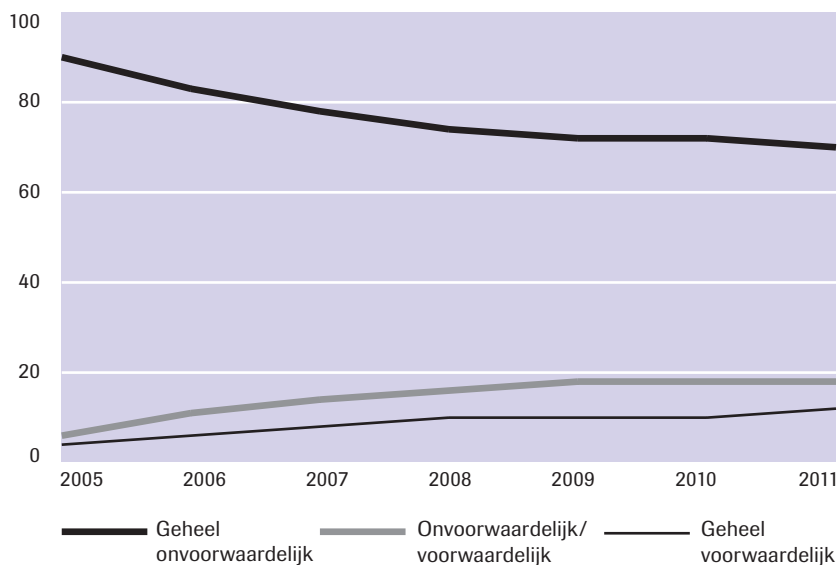
Bron: CBS

Taakstraf

In 2011 werd 70% van de taakstraffen geheel onvoorwaardelijk en 12% geheel voorwaardelijk opgelegd. 18% bestond uit een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel. Het aandeel van de (deels) voorwaardelijke taakstraffen is gestegen van 10% in 2005 tot 30% in 2011⁴ (zie figuur 6.8).

⁴ Bron: OBJD (zie bijlage 3). Daar in de CBS-rechtbankstrafzakenstatistiek vooralsnog geen onderscheid gemaakt kan worden naar onvoorwaardelijke en voorwaardelijke taakstraffen en de duur van de taakstraffen niet is opgenomen, wordt in dit hoofdstuk voor deze gegevens gebruikgemaakt van de OBJD.

Figuur 6.8 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage taakstraffen onvoorwaardelijk en/of voorwaardelijk opgelegd



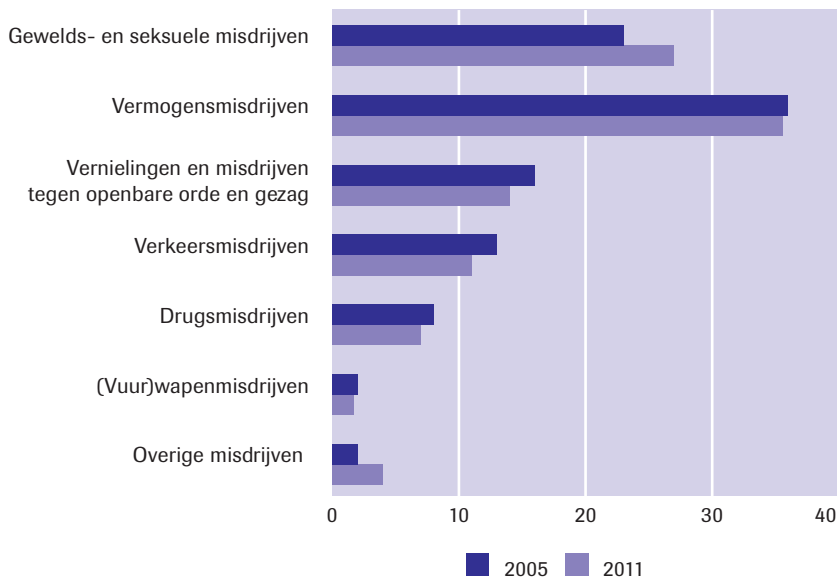
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.11 in bijlage 4.

Bron: OBJD

De taakstraf kan een werkstraf of een leerstraf zijn. Het totale aantal taakstraffen is in de periode 2005-2009 gestegen. Deze stijging is geheel toe te schrijven aan de stijging van het aantal werkstraffen, van 37.000 naar 40.000. Het aantal leerstraffen nam in deze periode juist af, van 1.400 naar 600 (zie tabel 6.7 in bijlage 4). In 2010 is het totale aantal taakstraffen scherp gedaald tot 35.000; in 2011 zet deze daling verder door naar 34.000 (zie tabel 6.12 in bijlage 4).

In 2011 werd ruim een derde van alle taakstraffen opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Het aandeel taakstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven lag op ruim een kwart. Vernielingen en verkeersmisdrijven namen samen een kwart voor hun rekening. Vergeleken met 2005 is er in deze verhouding weinig veranderd (zie figuur 6.9).

Figuur 6.9 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage taakstraffen naar soort misdrijf



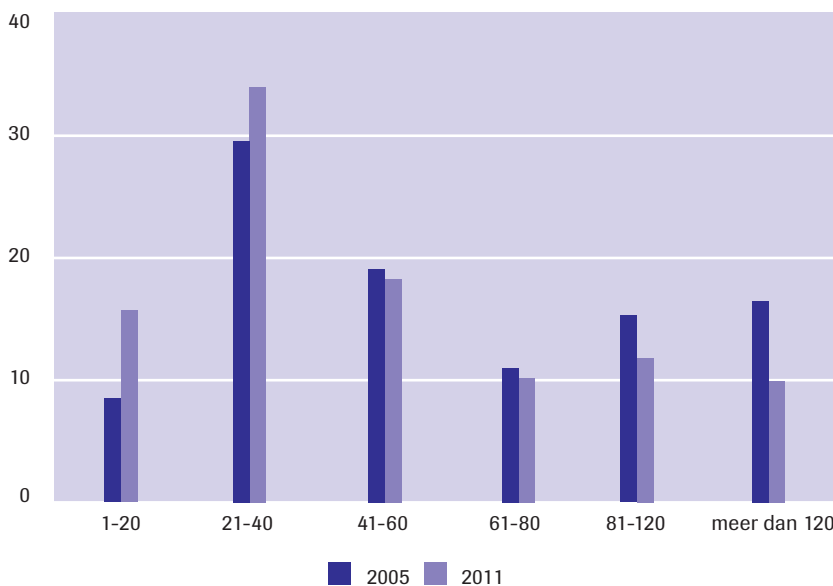
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.12 in bijlage 4.

Bron: CBS

De helft van alle in 2011 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen heeft een duur van minder dan 41 uur, 22% duurde langer dan 80 uur. Sinds 2005 is het aandeel van de kortste taakstraffen (tot en met 20 uur) met 7% toegenomen en het aandeel van de langste (meer dan 120 uur) met 7% afgenomen (zie figuur 6.10).⁵

⁵ Zie voetnoot 4.

Figuur 6.10 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel in uren

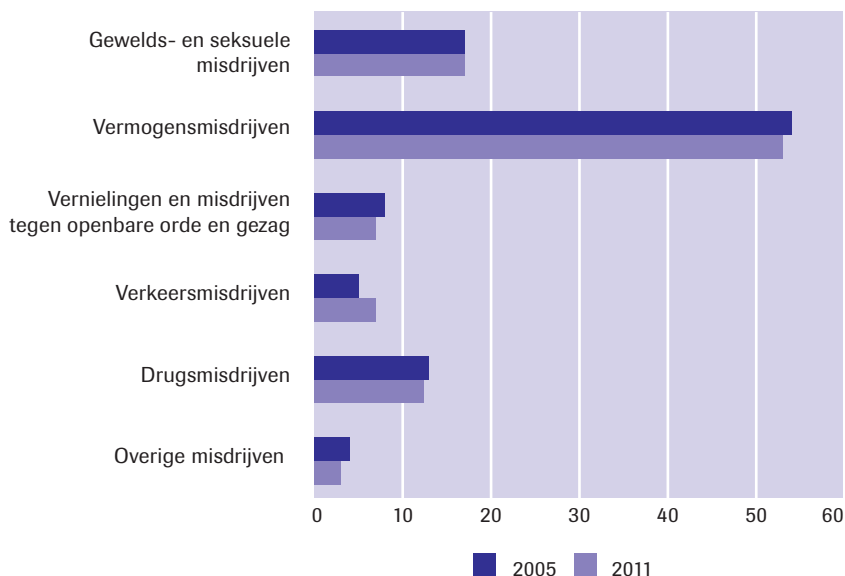


Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.13 in bijlage 4.
Bron: OBJD

Gevangenisstraffen hechtenis

Van de opgelegde gevangenisstraffen en hechtenissen is bijna de helft geheel onvoorwaardelijk en een derde geheel voorwaardelijk opgelegd. Een vijfde bestond uit een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel. Deze verhouding is vergelijkbaar met die in 2005. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen is in de periode 2005-2011 gedaald van 29.000 naar 22.000 (zie tabel 6.7 in bijlage 4). Meer dan de helft van deze straffen werd in 2011 opgelegd voor vermogensmisdrijven en 17% voor gewelds- en seksuele misdrijven. Ook zijn deze straffen relatief vaak (13%) toegepast voor drugsmisdrijven. Vergeleken met 2005 is er ook in deze verhouding weinig veranderd (zie figuur 6.11).

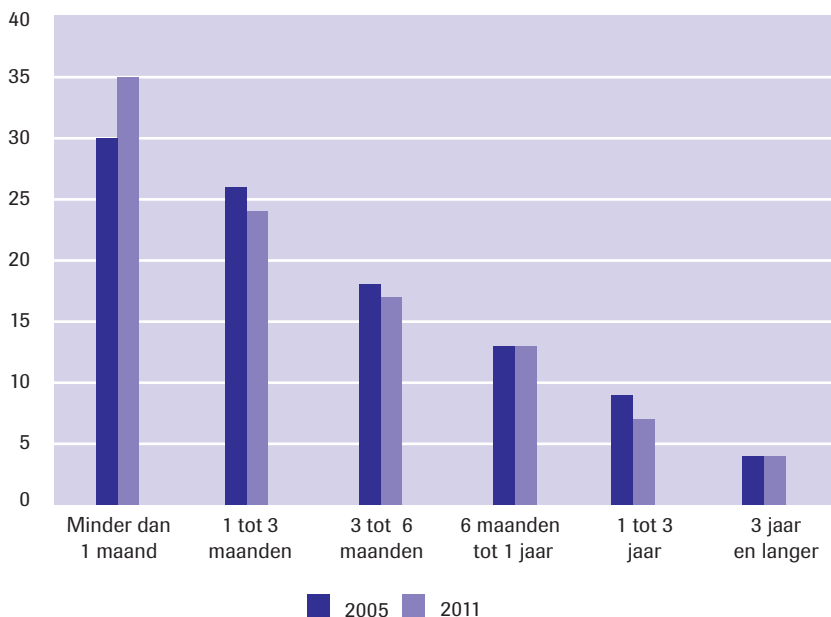
Figuur 6.11 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar soort misdrijf



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.14 in bijlage 4.
Bron: CBS

Ruim een derde van alle in 2011 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen heeft een duur van minder dan 1 maand, bijna een kwart heeft een duur tussen 1 en 3 maanden en bijna een derde heeft een duur tussen 3 maanden en 1 jaar. Het aandeel langdurige gevangenisstraffen (3 jaar en langer) ligt op 4%. Sinds 2005 neemt het aandeel van de korte gevangenisstraffen van minder dan een maand toe (zie figuur 6.12).

Figuur 6.12 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.15 in bijlage 4.

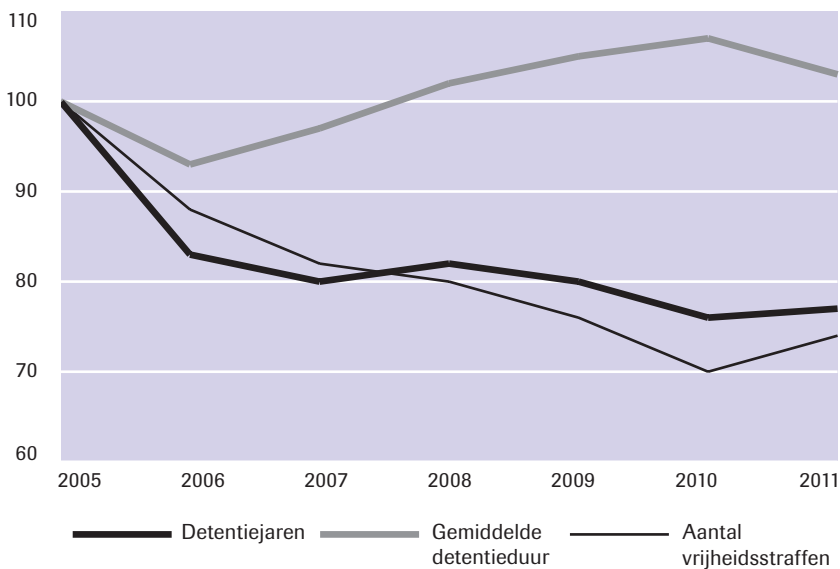
Bron: CBS

De detentieduur is dat deel van een door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf, dat daadwerkelijk moet worden uitgezeten. Voor iedere onvoorwaardelijke vrijheidsstraf is de detentieduur te berekenen door van de opgelegde strafdur de tijd af te trekken die op grond van de vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling⁶ mogelijk niet zal worden uitgezeten. Zo wordt (een benadering van) de werkelijk uit te zitten tijd verkregen. Per jaar kan de totale detentieduur van alle in dat jaar opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen worden berekend door alle detentieduren bij elkaar op te tellen: de detentie jaren. Het aantal detentie jaren geeft een indicatie van de minimaal uit te zitten hoeveelheid straf die in dat jaar is opgelegd.

⁶ Medio 2008 is de vervroegde invrijheidstelling vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling (zie hoofdstuk 2). Bij de vervroegde invrijheidstelling hoefde standaard een deel van de straf niet te worden uitgezeten. Bij de voorwaardelijke invrijheidstelling kunnen gestraften met een strafdur van 1 tot en met 2 jaar vrijkomen nadat zij 1 jaar plus een derde van de rest van de straf hebben uitgezeten. Van straffen langer dan 2 jaar moet twee derde worden uitgezeten. Hier zijn voorwaarden aan verbonden. Houdt de veroordeelde zich niet aan de voorwaarden, dan kan de invrijheidstelling worden afgesteld, uitgesteld of herroepen. De regeling is minder ruim dan de vervroegde invrijheidstelling.

Van 2005 tot 2010 daalt het aantal onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen sterk om in 2011 weer iets toe te nemen. De gemiddelde detentieduur neemt eerst iets af, maar stijgt daarna flink. In 2011 neemt de duur weer iets af tot 156 dagen, maar blijft boven het niveau van 2005. Het aantal detentiejaren is in de periode 2005-2011 steeds gedaald. Alleen in 2008, het jaar waarin de vervroegde invrijheidstelling is vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling, neemt het aantal detentiejaren iets toe. Deze stijging kan geheel worden toegeschreven aan de minder ruime regeling (zie figuur 6.13).

Figuur 6.13 Door de rechter afgedane misdrijfzaken: vrijheidsstraffen* naar aantal, gemiddelde detentieduur en detentiejaren, index 2005=100



* Gevangenisstraf, hechtenis en jeugddetentie.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.15, 6.16 en 6.17 in bijlage 4.

Bron: CBS

Bijkomende strafen maatregel

Naast een hoofdstraf kan de rechter een bijkomende straf of een maatregel opleggen. De ontzegging van de rijbevoegdheid werd in 2011 ruim 8.000 keer opgelegd en is daarmee de meest opgelegde bijkomende straf. Wel is dit aantal ten opzichte van 2005 gehalveerd. Naast de verminderde instroom aan misdrijfzaken speelt de invoering van de strafbeschikking hier een rol. De gefaseerde invoering van de strafbeschikking startte met

de strafbeschikking voor rijden onder invloed (betaling geldsom en/of ontzegging van de rijbevoegdheid).

De maatregelen die de rechter het vaakst oplegt zijn betaling aan de staat, schadevergoeding en ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel: samen ruim 14.000 keer in 2011.

Van de vrijheidsbenemende maatregelen werd de ISD-maatregel (plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders) het meest opgelegd. Wel daalde het aantal opleggingen in de periode 2005-2011 van 420 naar 320. Het aantal opgelegde tbs-maatregelen daalde eveneens van 250 in 2005 naar 150 in 2011 (zie tabel 6.7 in bijlage 4).

6.2 Berechting in eerste aanleg van minderjarige verdachten

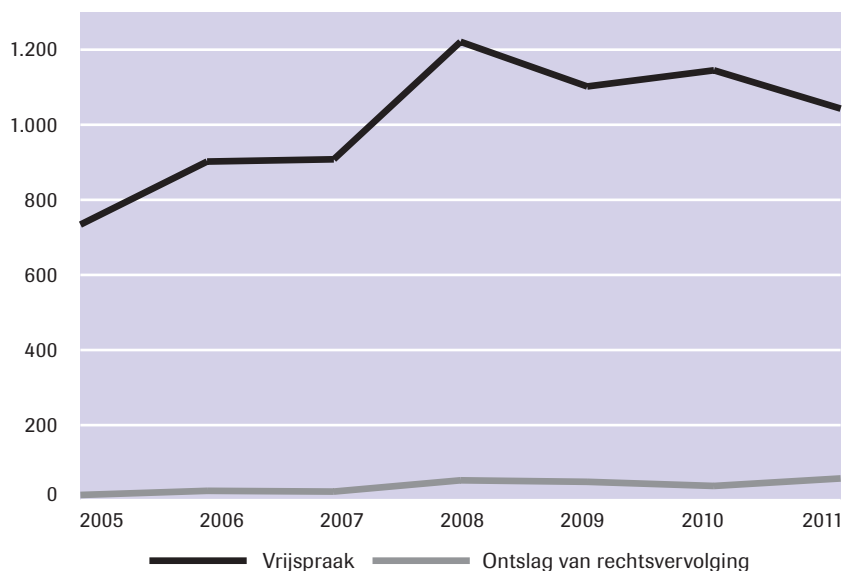
In paragraaf 6.1 is de berechting in misdrijfzaken tegen alle verdachten behandeld. Deze paragraaf gaat over de berechting van alleen de strafrechtelijk minderjarige verdachten. De opbouw van paragraaf 6.2 is gelijk aan die van de vorige paragraaf. Paragraaf 6.2.1 gaat over de wijze van afdoening en paragraaf 6.2.2 over de opgelegde sancties.

In de periode 2005-2008 nam het aantal door de rechter afgedane misdrijfzaken tegen minderjarigen geleidelijk toe tot bijna 14.000. Daarna zakte dit aantal tot ruim 9.000 in 2011 (zie tabel 6.18 in bijlage 4). In de verhouding mannen en vrouwen is weinig veranderd (zie tabel 6.1 in bijlage 4). De misdrijfzaken die de rechter in 2011 in eerste aanleg afhandelde, gingen hoofdzakelijk over vermogensmisdrijven (44%), vernielingen (23%) en gewelds- en seksuele misdrijven (22%). Vergeleken met 2005 is deze verhouding nagenoeg ongewijzigd (zie tabel 6.18 in bijlage 4).

6.2.1 Wijze van afdoening

Ook bij minderjarigen verklaart de rechter een verdachte meestal schuldig. Het percentage schuldigverklaringen is wel afgenomen van 93% in 2005 tot 87% in 2011. Het aantal vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning nam ook bij de minderjarigen toe. In 12% van alle afgedane misdrijfzaken kwam de rechter tot vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning. Dit aandeel was in 2005 6% (zie figuur 6.14).

Figuur 6.14 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: vrijspraak en ontslag van rechtsvervolging



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.19 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het percentage vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging voor vermogensmisdrijven nam het meeste toe, gevolgd door dat voor gewelds- en seksuele misdrijven (zie tabel 6.20 en 6.21 in bijlage 4).

Opgelegde sancties

Ook in misdrijfzaken tegen minderjarigen kan de rechter sancties combineren, waardoor het totale aantal straffen en maatregelen dat door de rechter is opgelegd in 2011 1,4 keer hoger is dan het aantal uitgesproken schuldigverklaringen (zie tabel 6.20 en 6.22 in bijlage 4). In de periode 2005-2011 daalde het aantal opgelegde sancties tegen minderjarigen van 18.000 naar 11.000. In 2011 werden ruim 8.000 schuldigverklaringen uitgesproken (zie tabel 6.19 en 6.22 in bijlage 4).

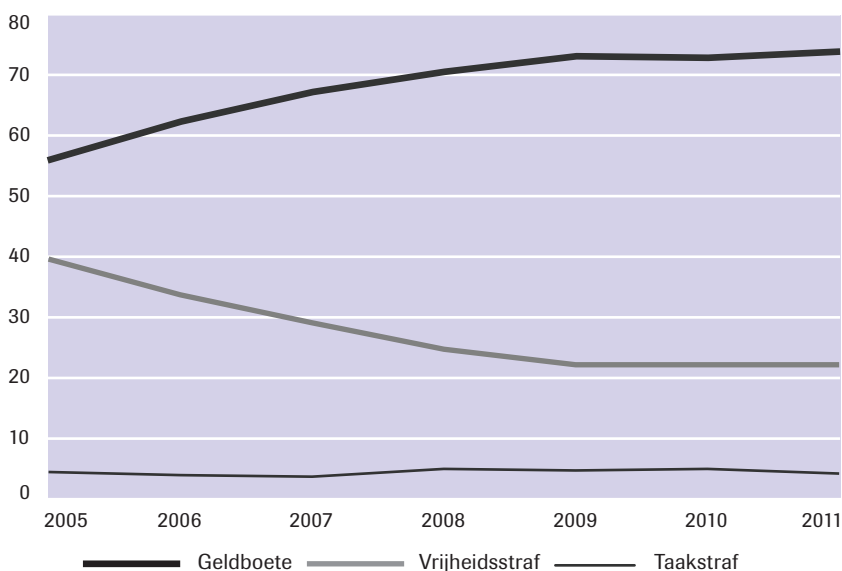
Hoofdstraffen

In 2011 werd bij 2% van de schuldigverklaringen geen hoofdstraf opgelegd. In 11% werd een combinatie van hoofdstraffen opgelegd. In de meeste gevallen ging het om een combinatie van een voorwaardelijke vrijheidsstraf en een taakstraf (zie tabel 6.23 in bijlage 4).

De drie hoofdstraffen (vrijheidsstraf, geldboete en taakstraf) zijn ook bij de minderjarigen in 2011 veel minder vaak opgelegd dan in 2005. Het aantal jeugddetenties is meer dan gehalveerd van 5.500 in 2005 naar 1.800 in 2011. Het aantal taakstraffen nam met 1.600 af (zie tabel 6.22 in bijlage 4).

De taakstraf wordt bij minderjarigen het meest toegepast. In 2011 legde de rechter 6.400 taakstraffen op. Over de periode 2005-2011 is het aandeel taakstraffen toegenomen, terwijl het aandeel vrijheidsstraffen daalde. In 2011 is bijna drie kwart van alle hoofdstraffen tegen minderjarigen een taakstraf en minder dan een kwart een vrijheidsstraf. Geldboetes worden weinig opgelegd: in 2011 in totaal nog geen 400 keer. Dit is 4% van alle opgelegde hoofdstraffen aan minderjarigen (zie figuur 6.15).

Figuur 6.15 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: soort hoofdstraf in percentages van het totale aantal opgelegde hoofdstraffen



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.22 in bijlage 4.

Bron: CBS

Geldboete

De meeste (deels) onvoorwaardelijke geldboetes werden in 2011 opgelegd voor verkeers- en vermogensmisdrijven. Beider aandeel is ongeveer een kwart. Daarna volgen vernielingen, met 17%. Vergeleken met 2005 is in 2011 de verdeling van geldboetes over de verschillende soorten misdrijven nogal veranderd. Maar daarbij moet aangetekend worden dat het aantal opgelegde geldboetes aan minderjarigen betrekkelijk laag is, waardoor

schommelingen al gauw tot een dergelijke veranderde verdeling kunnen leiden (zie figuur 6.16).

Figuur 6.16 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar soort misdrijf

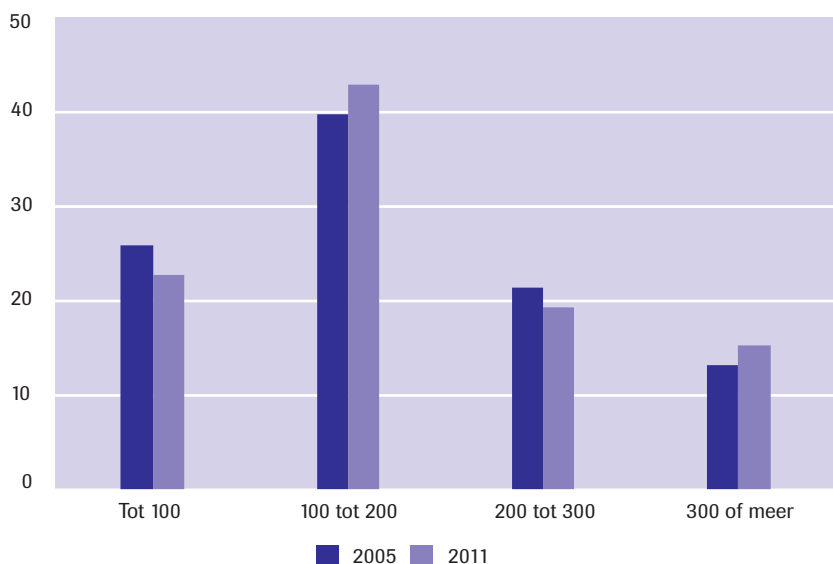


Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.24 in bijlage 4.

Bron: CBS

De boetebedragen in misdrijfzaken tegen minderjarigen liggen beduidend lager dan in misdrijfzaken tegen alle verdachten. Bijna een kwart van de opgelegde boetebedragen lag in 2011 beneden € 100. Ruim 40% lag tussen € 100 en € 200 en ongeveer een derde daarboven. Dit is vergelijkbaar met 2005 (zie figuur 6.17).

Figuur 6.17 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel in euro's



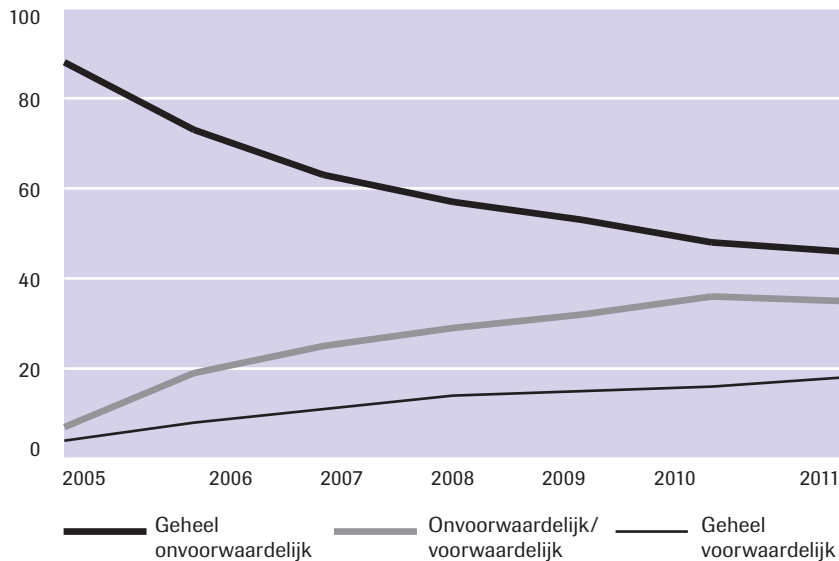
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.25 in bijlage 4.
Bron: CBS

Taakstraf

In 2011 was 46% van de taakstraffen opgelegd aan minderjarigen geheel onvoorwaardelijk en 18% geheel voorwaardelijk. 35% bestond uit een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel. Het aandeel van de (deels) voorwaardelijke taakstraffen is gestegen van 11% in 2005 tot 54% in 2011. Het aandeel (deels) voorwaardelijke taakstraffen is bij de minderjarigen sterker gestegen dan dat bij alle verdachten⁷ (zie figuur 6.18).

7 Zie voetnoot 4.

Figuur 6.18 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage taakstraffen onvoorwaardelijk en/of voorwaardelijk opgelegd

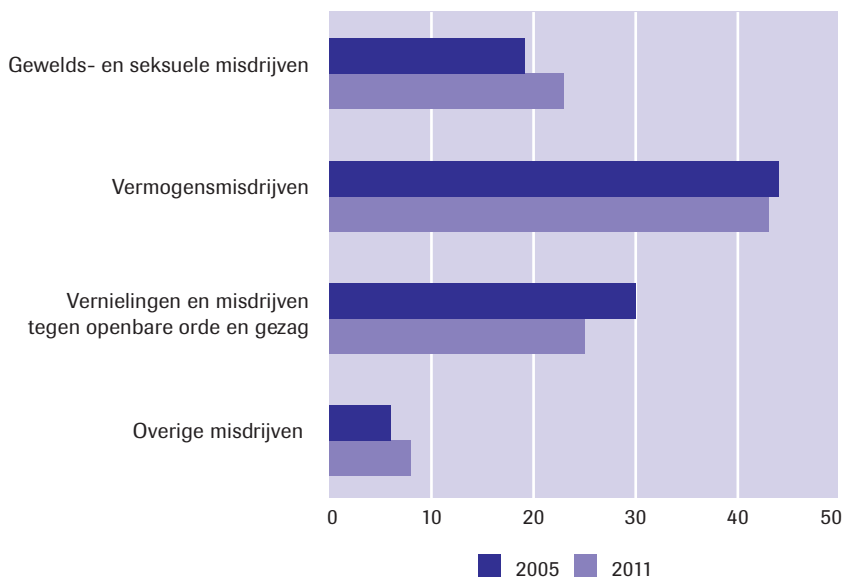


Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.26 in bijlage 4.

Bron: OBDJ

De taakstraf kan een werkstraf of een leerstraf zijn. Het totale aantal taakstraffen is in de periode 2005-2011 eerst gestegen tot bijna 9.500 in 2008. Deze stijging is geheel toe te schrijven aan de stijging van het aantal werkstraffen. Het aantal leerstraffen nam in deze periode juist af. In 2011 is het aantal taakstraffen weer gedaald tot 6.400 (zie tabel 6.22 in bijlage 4). In 2011 werd 44% van alle taakstraffen opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Het aandeel taakstraffen voor vernielingen lag op een kwart. Iets minder dan een kwart van de taakstraffen werd opgelegd voor gewelds- en seksuele misdrijven. Vergelijken met 2005 is het aandeel taakstraffen voor vernielingen gedaald (zie figuur 6.19).

Figuur 6.19 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage taakstraffen naar soort misdrijf



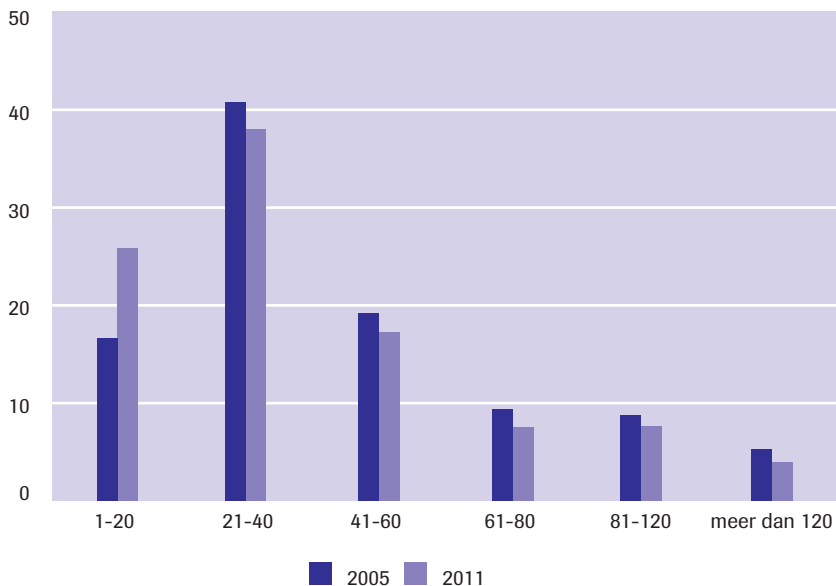
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

Van alle in 2011 door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen heeft 38% een duur van 21 tot en met 40 uur, 26% duurt korter dan 21 uur en 17% heeft een duur tussen 41 en 60 uur. Het aandeel langdurige taakstraffen (langer dan 120 uur) ligt op 4%. Sinds 2005 neemt het aandeel van de taakstraffen met een korte duur (tot en met 20 uur) toe en daalt het aandeel van die met een langere duur (zie figuur 6.20).⁸

8 Zie voetnoot 4.

Figuur 6.20 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel in uren



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.28 in bijlage 4.

Bron: OBDJ

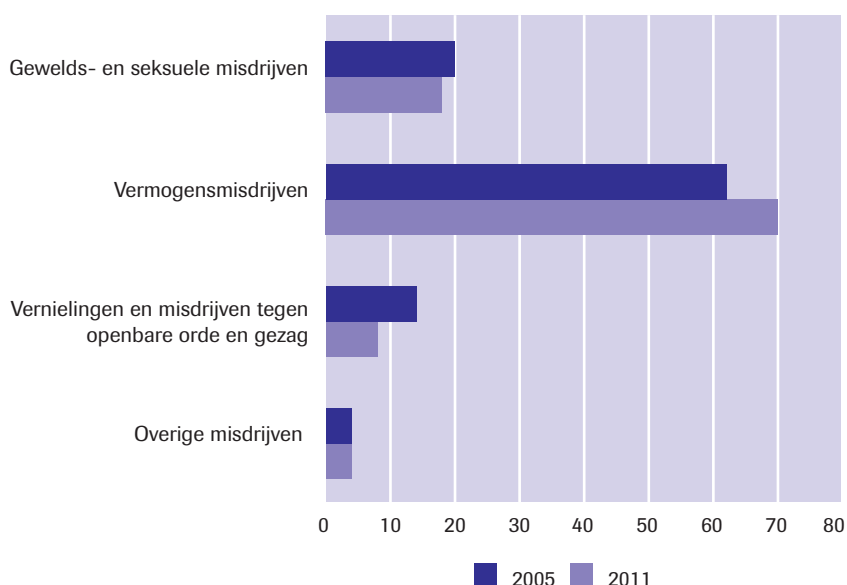
Vrijheidsstraf

Een vrijheidsstraf bij jeugdigen kan een jeugddetentie of een gevangenisstraf zijn. In dat laatste geval is de minderjarige berecht volgens het volwassenenstrafrecht (zie hoofdstuk 2). Van de opgelegde jeugddetenties in 2011 is een vijfde geheel onvoorwaardelijk, 42% heeft een onvoorwaardelijk en een voorwaardelijk deel en 38% is geheel voorwaardelijk. In 2005 was nog 59% geheel voorwaardelijk. In de periode 2005-2011 is het aandeel van de (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties op het totale aantal jeugddetenties weliswaar gestegen, maar het aantal nam af van 2.300 naar 1.200 (zie tabel 6.7 in bijlage 4).

In 2011 was 21% van het totale aantal opgelegde hoofdstraffen aan minderjarigen een jeugddetentie. Dit aandeel is vergeleken met 2005 sterk gedaald. Toen was nog 38% van de hoofdstraffen een jeugddetentie. De daling is vooral het gevolg van het toegenomen aandeel van de taakstraffen (zie tabel 6.22 in bijlage 4).

In 2011 werd 70% van alle onvoorwaardelijke jeugddetenties opgelegd voor vermogensmisdrijven, 18% voor gewelds- en seksuele misdrijven en 8% voor vernielingen (zie figuur 6.21). Diefstal of inbraak met geweld wordt tot de vermogensdelicten gerekend. In 2011 werd 41% van alle onvoorwaardelijke jeugddetenties opgelegd voor een diefstal of inbraak met geweld.

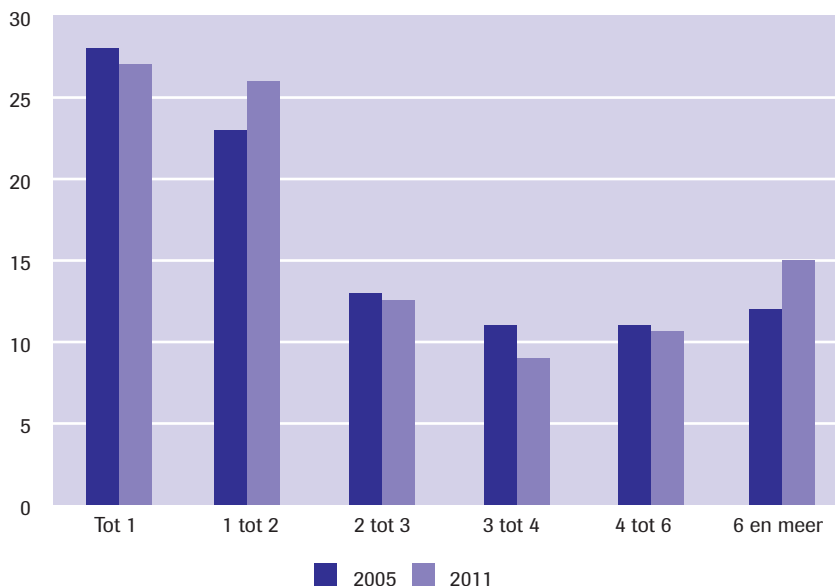
Figuur 6.21 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen naar soort misdrijf



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.29 in bijlage 4.
Bron: CBS

In 2011 heeft ruim de helft van de opgelegde jeugddetenties een strafduur korter dan 2 maanden en 15% duurt 6 maanden of langer. In de strafduur is in vergelijking met 2005 weinig veranderd (zie figuur 6.22).

Figuur 6.22 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar duur van het onvoorwaardelijke deel in maanden



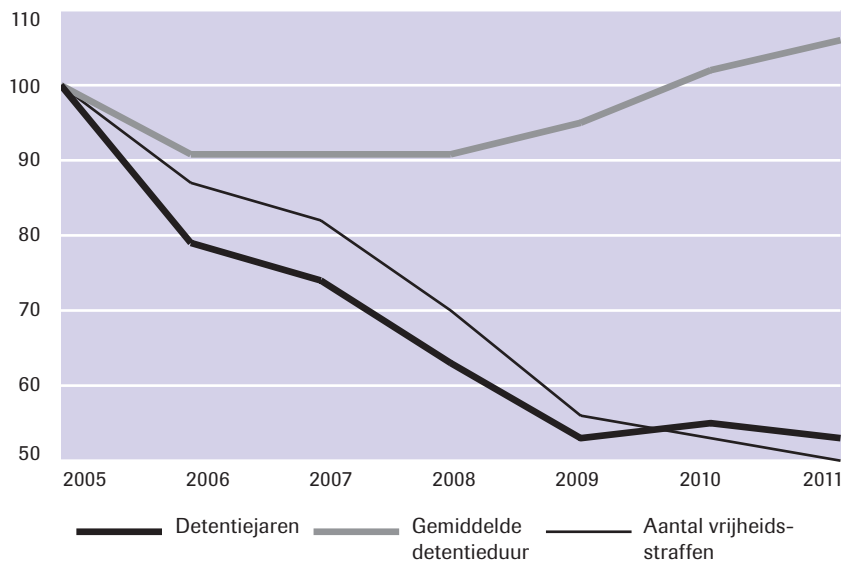
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.30 in bijlage 4.

Bron: CBS

De detentieduur, het deel van de door de rechter opgelegde onvoorwaardelijke vrijheidsstraf dat daadwerkelijk moet worden uitgezeten, is bij de jeugddetentie gelijk aan de opgelegde strafduur. De jeugddetentie valt niet onder de regelingen voor vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling, omdat het jeugdstrafrecht al rekening houdt met de jeugdige leeftijd van de verdachten in de zwaarte van de straffen. Net als bij alle verdachten samen is voor de minderjarigen het aantal detentiejaren per jaar uit te rekenen door alle strafduren bij elkaar op te tellen.

In de periode 2005-2011 is het aantal onvoorwaardelijke jeugddetenties gehalveerd. De gemiddelde detentieduur nam eerst iets af, maar is in 2009 weer gaan stijgen tot boven het niveau van 2005 in 2011. Het aantal detentiejaren nam af van 508 tot 268 in 2011. De ontwikkeling in het aantal detentiejaren blijkt vooral te worden beïnvloed door het aantal opgelegde straffen en in mindere mate door de duur daarvan (zie figuur 6.23).

Figuur 6.23 Door de rechter afgedane misdrijfzaken tegen minderjarigen: jeugddetenties* naar aantal, gemiddelde detentieduur en detentiejaren, index 2005=100



* De cijfers zijn inclusief jeugddetenties opgelegd aan meerderjarige verdachten.

Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

Bron: CBS

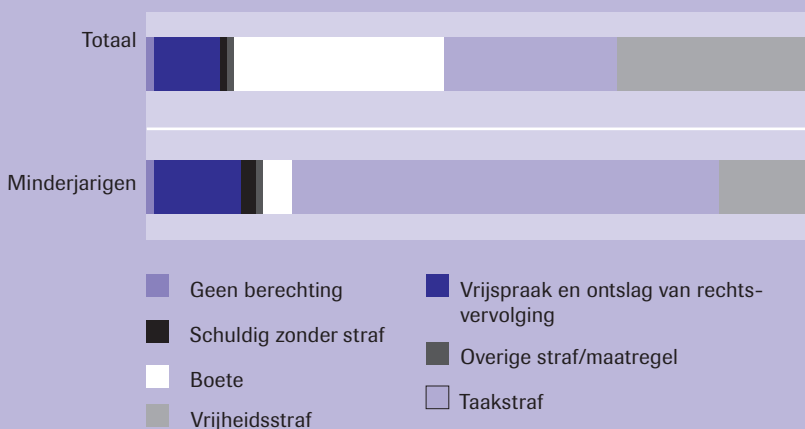
Bijkomende straf en maatregel

Het aantal opgelegde bijkomende straffen aan minderjarigen is niet hoog en bedroeg in 2011 minder dan 200. Maatregelen werden veel vaker opgelegd: bijna 2.200 keer in 2011. In de meeste gevallen ging het hierbij om de maatregel 'betaling aan de staat'. De maatregel 'plaatsing in een inrichting voor jeugdigen' (de PIJ-maatregel) wordt sinds 2006 steeds minder vaak toegepast, in 2011 nog maar 115 keer. De gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM of MGJ) is een jeugdmaatregel, die sinds 2008 aan jeugdigen kan worden opgelegd (zie hoofdstuk 2). De maatregel werd in 2011 61 maal opgelegd (zie tabel 6.22 in bijlage 4).

Overzicht rechterlijke beslissingen in 2011

De figuur laat een overzicht zien van alle beslissingen die in 2011 door de rechter zijn genomen. De beslissingen zijn van links naar rechts gerangschikt. Geheel links staat het percentage beslissingen waarna geen berechting plaats kan hebben. Dit zijn beslissingen als 'OM niet-ontvankelijk' en 'rechter niet bevoegd'. Daarna volgen de uitspraken waarbij geen sprake is van straf en vervolgens de uitspraken waar enige soort van straf of maatregel is opgelegd. Als er sprake is van een combinatie van hoofdstraffen, dan is er als volgt gekozen: elke combinatie met een vrijheidsstraf wordt tot de vrijheidsstraffen gerekend; een combinatie van taakstraf en boete telt bij de taakstraffen.

Figuur Soort rechterlijke beslissing in percentages van het totale aantal beslissingen in 2011



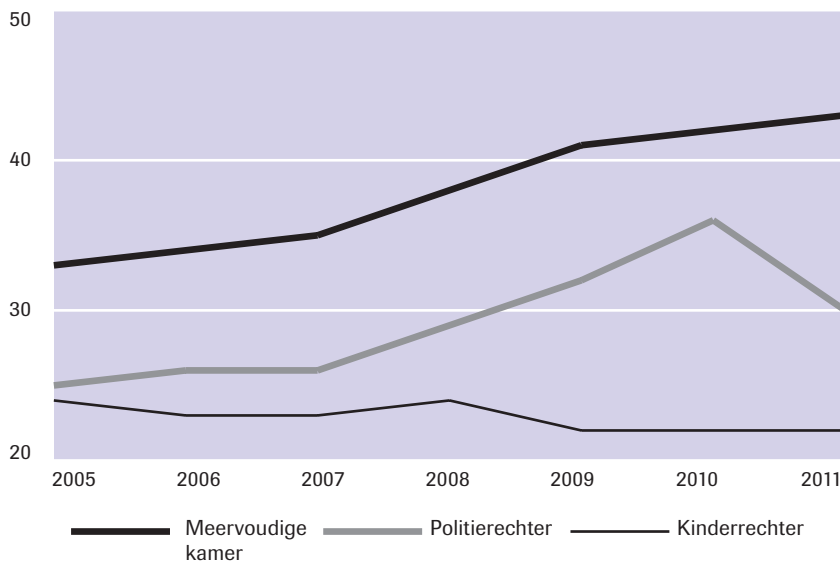
Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.5, 6.8, 6.19 en 6.23 in bijlage 4.

Bron: CBS

6.3 Doorlooptijden

De tijd vanaf het moment van inschrijving bij het parket van het OM tot aan de eindbeslissing van de rechter is de doorlooptijd van misdrijfzaken die voor de rechter worden gebracht. Deze doorlooptijd is in de periode 2005-2011 toegenomen van 26 tot 31 weken (zie tabel 6.34). De behandeling van misdrijfzaken door de meervoudige kamer besloeg in 2011 gemiddeld 10 maanden, bij de politierechter was dat gemiddeld 7 maanden. Dit is respectievelijk 10 en 5 weken langer dan in 2005. Wel daalde de doorlooptijd bij de politierechter in het laatste jaar met 6 weken. Alleen bij de kinderrechter is sinds 2005 de gemiddelde doorlooptijd gedaald van 24 weken tot 22 weken in 2011 (zie figuur 6.24).

Figuur 6.24 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: doorlooptijden naar soort rechter, in weken



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.33 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wanneer wordt gekeken naar de afzonderlijke delictgroepen, dan scoren de misdrijven overige wetten en de gewelds- en seksuele misdrijven bovengemiddeld. Misdrijfzaken die eindigen met een vrijspraak of ontslag van rechtsvervolging duren 7 weken langer dan die met een schuldigverklaring (zie tabel 6.34 in bijlage 4).

6.4 Berechting in hoger beroep en in cassatie

Tegen de uitspraak van de rechter in eerste aanleg kan de verdachte of het OM hoger beroep instellen bij het gerechtshof. Het hof behandelt de misdrijfzaak dan opnieuw. De Hoge Raad toetst of in een rechtszaak de geldende wet- en regelgeving op de juiste manier is toegepast. Deze rechter behandelt de zaak inhoudelijk niet opnieuw (zie hoofdstuk 2).

Tussen 2005 en 2008 nam het aantal beroepszaken dat de gerechtshoven afhandelden af,⁹ maar daarna steeg het aantal weer. In 2011 werden bijna

⁹ Deze afname kan mede een gevolg zijn van de invoering van het verlofstelsel per 1 juli 2007 (art. 410a Sv). Deze regeling heeft als doel het indammen van zaken in hoger beroep. Bij veroordeling wegens

38.800 beroepszaken afgehandeld.¹⁰ Het aantal door de Hoge Raad afgedane misdrijfzaken nam tussen 2005 en 2008 eveneens af en steeg weer sinds 2009. In 2011 deed de Hoge Raad ruim 3.800 cassatieberoepen af. Meestal volgt een niet-ontvankelijkverklaring, maar dit aandeel vertoont de laatste jaren een dalende trend. In 2011 werd 45% van de cassatieberoepen niet-ontvankelijk verklaard. In 37% van de zaken volgde verwerping van het cassatieberoep. Dit percentage is hoger dan dat van de jaren daarvoor. Het aantal zaken waarin de Hoge Raad de uitspraak van de lagere rechter vernietigde, nam de afgelopen jaren eveneens toe van 9% in 2005 naar 17% in 2011.¹¹

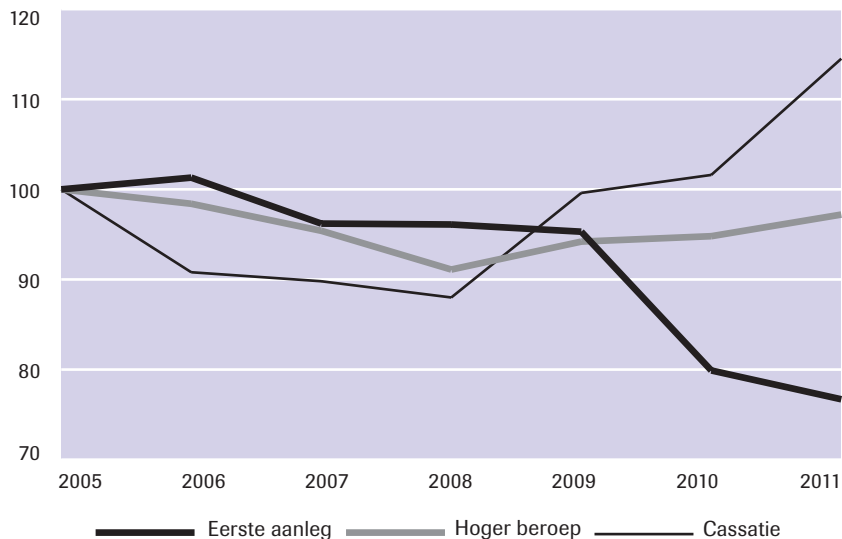
Om de ontwikkeling van afgehandelde misdrijfzaken door de verschillende gerechten in onderlinge samenhang te bekijken kunnen het best indexcijfers worden gebruikt.¹² Hierdoor kunnen de CBS-gegevens over rechtbanken en de cijfers over de uitspraken van de Hoge Raad worden vergeleken met productiecijfers van de Raad voor de rechtspraak over de gerechtshoven. Daarbij moet nog wel rekening worden gehouden met de soms langdurige periodes tussen de behandeling van misdrijfzaken in eerste aanleg, in hoger beroep en in cassatie.

Voor de drie instanties is de trend tot 2008 dalend. Bij de gerechtshoven en de Hoge Raad stijgt het aantal afgedane zaken daarna weer, terwijl het aantal afgedane zaken bij de rechtbanken blijft dalen (zie figuur 6.25).

overtredingen en lichte misdrijven, waarbij een geldboete is opgelegd van maximaal € 500, moet de veroordeelde bij het hof verlov vragen om in hoger beroep te mogen gaan. De reden om hoger beroep in te stellen moet meer omvatten dan alleen de strafhoogte of slechts het verkrijgen van een 'second opinion'.

- 10 Bron: jaarverslagen Raad voor de rechtspraak 2004 t/m 2011 (tabel 5: productie Rechtspraak). Eerdere cijfers zijn niet beschikbaar.
- 11 Bron: jaarverslagen Hoge Raad 2007, 2009/2010 en 2011, te raadplegen via www.rechtspraak.nl. Het gaat hier om afgedane zaken exclusief herzieningen.
- 12 De Raad voor de rechtspraak hanteert een andere methode dan het CBS om rechtszaken te tellen. Het CBS telt zaken op basis van einduitspraken. De Raad voor de rechtspraak presenteert aantallen producten, vanwege wettelijke verplichtingen en aansluiting bij politieke verantwoording. Deze producten zijn alle onderdelen van een zaak die apart financiering vereist. Elke zaak (in de zin van het CBS) kent minimaal 1 product (in de zin van de Raad), zoals verzoeken tot raadkamerzitting, tussenvonnissen en het uitwerken van het vonnis ten behoeve van hoger beroep. De aantallen producten zijn daarom niet vergelijkbaar met de einduitspraken. Omwille van de leesbaarheid wordt in deze paragraaf gesproken over 'zaken', ook waar 'producten' worden bedoeld.

Figuur 6.25 Door de rechter afgedane misdrijfzaken in eerste aanleg, in hoger beroep en in cassatie, index 2005=100



Voor corresponderende cijfers zie tabel 6.2 in bijlage 4, de jaarverslagen van de Raad voor de rechtspraak en de jaarverslagen van de Hoge Raad.

Bron: CBS, Raad voor de rechtspraak, Hoge Raad

7 Tenuitvoerlegging van sancties

S.N. Kalidien

- De instroom in het gevangeniswezen daalde van 2005 tot en met 2010 van 44.580 naar 39.290, maar in 2011 nam de instroom licht toe tot 39.870.
- Op 30 september 2011 telde het gevangeniswezen 11.550 gedetineerden. In 2005 ging het nog om 15.210 personen.
- Het aantal opleggingen tbs met bevel tot verpleging daalde tussen 2005 en 2011 van 207 tot 100.
- De totale strafrechtelijke instroom in een JJI daalde tussen 2005 en 2011 van 3.220 tot 1.840.
- Het aantal afgesloten taakstraffen bij meerderjarigen nam van 2005 tot 2006 nog toe, daarna daalde dit aantal van 39.350 tot 30.830 taakstraffen in 2011. Met name het aantal leerstraffen daalde sterk.
- Het aantal afgesloten taakstraffen bij minderjarigen nam eerst nog toe, maar vanaf 2008 daalde dit aantal van 22.990 tot 15.570 taakstraffen in 2011. Ook hier daalde met name het aantal leerstraffen sterk.
- Het aantal Halt-verwijzingen daalde gedurende de gehele periode 2005-2011, van 22.215 verwijzingen in 2005 tot 16.560 verwijzingen in 2011.
- Het percentage succesvol afgeronde Halt-straffen en taakstraffen bij zowel meerder- als minderjarigen is hoog: tussen de 85% en 90%.
- Het aantal bij het CJIB binnengekomen geldsomtransacties daalde over de gehele periode 2005 tot en met 2011, maar deze daling is met name sterk vanaf 2009. De daling is het gevolg van de komst van de strafbeschikking. In 2011 is het totale geïncasseerde bedrag aan geldsomtransacties gedaald tot 39 miljoen euro ten opzichte van 76 miljoen euro in 2005.
- Het aantal binnengekomen strafbeschikkingen bij het CJIB is sinds 2008 fors gestegen. Ging het in 2008 nog om 2.610 strafbeschikkingen, in 2011 is dit aantal opgelopen tot 356.490 strafbeschikkingen.
- Het aantal te innen geldboetes door het CJIB daalde van 45.040 in 2009 tot 31.250 geldboetes in 2011. Het aantal boetes is hiermee sterk gedaald na een golfbeweging tussen 2005 en 2008 waarin tussen de 42.440 en 49.140 geldboetes per jaar instroomden. Het gemiddeld te innen boete-bedrag fluctueerde van 2005 tot 2011 tussen de € 600 en € 800.
- Het aantal binnengekomen ontnemingsmaatregelen bij het CJIB steeg nog tot 2006; vanaf 2007 daalde dit aantal tot 1.200 in 2011 ten opzichte van 1.760 ontnemingsmaatregelen in 2006. Het gemiddelde te vorderen bedrag was met € 25.880 in 2011 een stuk hoger dan de jaren daarvoor.
- Het aantal aan het CJIB ter executie aangeboden schadevergoedingsmaatregelen daalde tussen 2005 en 2011 van 13.740 naar 10.860. Het gemiddelde initiële vorderingsbedrag van schadevergoedingsmaatregelen varieerde van € 1.380 tot € 1.870 tussen 2005 en 2011.

In het voorgaande hoofdstuk hebben we gezien welke sancties zijn opgelegd. Dit hoofdstuk gaat over de tenuitvoerlegging van sancties. Er staan drie vragen centraal: welke sancties zijn ten uitvoer gelegd, door wie en op welke wijze zijn ze ten uitvoer gelegd? De sancties zijn onderverdeeld in drie groepen, te weten intramurale sancties, extramurale sancties en financiële sancties. Intramurale sancties worden binnen de muren ten uitvoer gelegd, terwijl extramurale sancties buiten een inrichting ten uitvoer worden gelegd. Onder een extramurale sanctie valt bijvoorbeeld de taakstraf. Bij de financiële sancties gaat het om de tenuitvoerlegging van sancties waarbij een geldsom is opgelegd. Wanneer een extramurale straf of financiële straf mislukt, volgt er een vervangende hechtenis. Vervangende hechtenissen worden net als de principale vrijheidsstraffen intramuraal ten uitvoer gelegd.

Paragraaf 7.1 beschrijft de tenuitvoerlegging van de intramurale sancties, paragraaf 7.2 gaat over de tenuitvoerlegging van de extramurale sancties en paragraaf 7.3 gaat tenslotte in op de tenuitvoerlegging van de financiële sancties.

7.1 Intramurale sancties

De Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de intramurale sancties (zie hoofdstuk 2). Hieronder gaan we in op de sancties die ten uitvoer worden gelegd in het gevangeniswezen (7.1.1), de forensisch psychiatrische centra (7.1.2) en de justitiële jeugdinrichtingen (7.1.3).

7.1.1 Tenuitvoerlegging van sancties in het gevangeniswezen

Het gevangeniswezen van DJI is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van onder andere gevangenisstraffen, hechtenissen en ISD-maatregelen.¹ Deze sancties worden doorgaans opgelegd aan meerderjarigen en worden over het algemeen uitgezeten in penitentiaire inrichtingen (PI's). Ook de tenuitvoerlegging van de voorlopige hechtenissen valt onder deze sector, hoewel dit strikt genomen geen sanctie is. Omdat het gevangeniswezen ook verantwoordelijk is voor de tenuitvoerlegging van de elektronische detentie² en penitentiaire programma's, komen deze onderdelen eveneens in deze paragraaf aan bod.

1 ISD staat voor inrichting voor stelselmatige daders (zie hoofdstuk 2).

2 De elektronische detentie is per medio 2010 stopgezet.

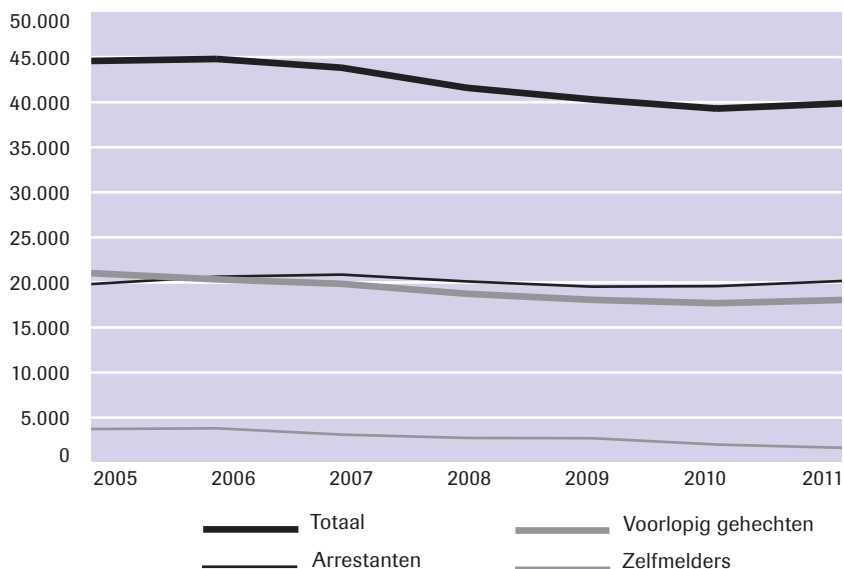
In het gevangeniswezen stromen drie categorieën personen in: voorlopig gehechten,³ zelfmelders en arrestanten. Voorlopig gehechten zijn verdachten van (ernstige) misdrijven die door de politie zijn gearresteerd en aan de officier van justitie (OvJ) zijn voorgeleid. De rechter-commissaris kan op vordering van de OvJ beslissen tot voorlopige hechtenis als het gaat om misdrijven met een strafdreiging van 4 jaar of meer of als er sprake is van vluchtgevaar, of gevaar voor de samenleving of de verdachte zelf.⁴ Zelfmelders zijn veroordeelden die een gevangenisstraf of hechtenis opgelegd hebben gekregen en vervolgens zijn opgeroepen om zich te melden bij een PI. Arrestanten zijn personen tegen wie nog een (deels) te executeren vrijheidsstraf uitstaat, die zich niet hebben gemeld, of personen die een vervangende hechtenis uit moeten zitten.

De totale instroom⁵ in het gevangeniswezen daalde van 2005 tot en met 2010 van 44.580 naar 39.290, maar in 2011 nam de instroom licht toe tot 39.870. Het aantal voorlopig gehechten had een vergelijkbare trend. Ging het in 2005 nog om 21.030 voorlopig gehechten, in 2010 is dit aantal gedaald tot 17.690 en in 2011 volgde een stijging tot 18.060 voorlopig gehechten. Het totale aantal arrestanten dat instroomde tussen 2005 en 2011 schommelde rond de 20.000. Het totale aantal zelfmelders daalde van 3.730 in 2005 tot 1.650 zelfmelders in 2011 (zie figuur 7.1). De sterke daling in het aantal zelfmelders is deels het gevolg van een vermindering van het aantal opgelegde vrijheidsstraffen, maar ook het gevolg van aanscherpingen van de regels met betrekking tot het zelfmeldbeleid uitgevoerd door het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM). Hoewel het totale aantal zelfmelders sterk daalde, steeg het aantal zelfmelders in een PI met een beperkte beveiliging in 2010 en 2011. Deze stijging is deels het gevolg van de stopzetting van de elektronische detentie (ED) medio 2010. Het deel van de zelfmelders dat voorheen nog in aanmerking kwam voor ED heeft nu alleen nog maar de mogelijkheid zich te melden voor insluiting in een beperkt beveiligde inrichting (Gevangeniswezen in getal, 2012).

3 Personen die op het politiebureau zijn ingesloten (inverzekeringstelling) vallen niet onder de categorie voorlopig gehechten.

4 Voorlopig gehechten die instromen in het gevangeniswezen kunnen al vóór de zitting ontslagen worden uit voorlopige hechtenis en/of veroordeeld worden tot een straf gelijk aan dan wel korter dan het voorarrest, of uiteindelijk door de rechter niet schuldig worden verklaard. Ook is het mogelijk dat de rechter uiteindelijk een andere straf oplegt dan een gevangenisstraf. Dit deel van de voorlopig gehechten krijgt niet de status van veroordeelde bij DJI. Mede daarom zijn tenuitvoerleggingcijfers niet zonder meer aan straftoemetingcijfers te relateren.

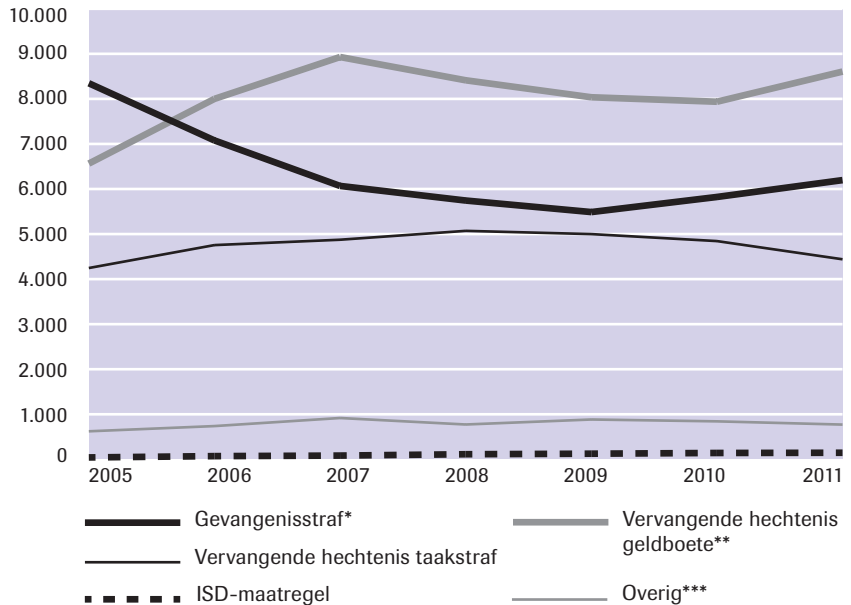
5 Iemand kan meerdere keren in een jaar instromen.

Figuur 7.1 Instroom in het gevangeniswezen naar categorie

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.1 in bijlage 4.

Bron: DJI

Wordt de groep arrestanten nader bekeken, dan valt op te merken dat het aantal arrestanten dat instroomde in een PI vanwege een niet-betalde boete van 2005 tot 2011 schommelde tussen 6.560 en 8.930 arrestanten. Het aantal arrestanten dat instroomde in een PI als gevolg van een taakstraf die (deels) was mislukt steeg eerst nog tot en met 2008, vanaf 2009 daalde dit aantal naar 4.440 arrestanten. Het aantal arrestanten dat instroomde vanwege een gevangenisstraf of hechtenisstraf had juist een tegenovergestelde trend: eerst daalde dit aantal van 8.350 tot 5.490 arrestanten in 2009, daarna steeg dit aantal tot 6.200 arrestanten in 2011 (zie figuur 7.2).

Figuur 7.2 Instroom arrestanten naar aard

* Incl. hechtenis.

** Incl. niet-betaalde verkeersboetes (gijzelingen Wet Mulder), niet-betaalde schadevergoedingsmaatregelen (Wet Terwee) en ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

*** Incl. tbs-passanten, jeugddetentie, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van de WOTS, overig en onbekend.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.2 in bijlage 4.

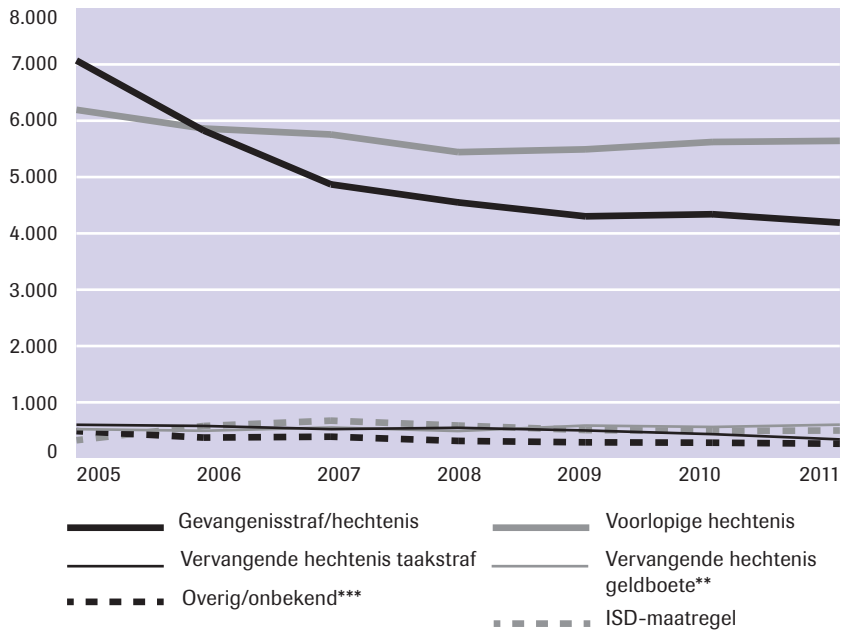
Bron: DJI

De gemiddelde gerealiseerde capaciteit die bestemd is voor strafrechtelijk gedetineerden is tussen 2005 en 2011 gedaald van 15.600 plaatsen in 2005 tot 12.700 plaatsen in 2011 (zie tabel 7.3 in bijlage 4). Wordt gekeken naar het aantal bezette plaatsen naar bestemming, dan is op te merken dat het aantal ingezette plaatsen in een Huis van Bewaring (HvB) ook is gedaald tussen 2005 en 2011 van 11.000 naar 4.980 plaatsen (zie tabel 7.4 in bijlage 4). Deze daling is het gevolg van een wetswijziging in 2006 die inhoudt dat gedetineerden op basis van een vonnis in eerste aanleg kunnen worden doorgeplaatst naar een gevangenisregime met als doel de mogelijkheden tot re-integratie te vergroten. Tot 2006 bleven gedetineerden tot aan de onherroepelijke veroordeling in een HvB. Een tweede reden voor deze daling is dat arrestanten die zijn aangehouden voor één of meer openstaande vonnissen (dit kunnen vrijheidsstraffen zijn, maar ook vervangende straffen voor niet-betaalde boetes) en voorheen in een HvB verbleven, na 2006 in toenemende mate rechtstreeks in een gevangenis worden geplaatst. Daarnaast kent het gevangeniswezen sinds 2009 naast

de HvB's en de (beperkt) gesloten PI's ook de penitentiaire psychiatrische centra (PPC's). Deze centra zijn bedoeld voor gedetineerden die intensieve zorg behoeven. Voorheen bleven gedetineerden met deze zorg in HvB's en PI's, die beschikten over zorgafdelingen. In de PPC's verblijven zowel mensen in voorlopige hechtenis als veroordeelden (Gevangeniswezen in getal, 2012). In 2010 was de capaciteit van het aantal PPC's 700 plaatsen (zie tabel 7.4 in bijlage 4). In 2011 zijn er nog eens twee bestemmingen in het gevangeniswezen bijgekomen: Extra Zorg Voorzieningen (EZV's) en afdelingen voor beheersproblematische gedetineerden. De EZV's zijn betrekkelijk kleine afdelingen met eveneens een dubbele bestemming (HvB en gevangenis) en zijn bedoeld voor gedetineerden die extra zorg of bescherming nodig hebben, die op een reguliere afdeling binnen de inrichting niet geboden kan worden. Afdelingen voor beheersproblematische gedetineerden zijn bedoeld voor gedetineerden met een extreme mate van beheerrisico. Ook deze afdelingen hebben een dubbele bestemming, namelijk HvB en gevangenis (Gevangeniswezen in getal, 2012). In 2011 was de capaciteit van de EZV's 500 plaatsen en van de afdeling beheersproblematische gedetineerden 70 plaatsen (zie tabel 7.4 in bijlage 4).

Op 30 september 2011 telde het gevangeniswezen 11.550 gedetineerden. In 2005 ging het nog om 15.210 personen. Twee derde van de gedetineerden was in 2011 tussen de 20 en 40 jaar oud en 6% was vrouw. Deze percentages zijn de afgelopen jaren nagenoeg stabiel gebleven (zie tabel 7.5 in bijlage 4).

Wanneer in meer detail wordt gekeken naar de populatie in het gevangeniswezen, blijkt dat het aantal voorlopig gehechten licht in omvang is afgenomen, van 6.200 in 2005 tot 5.640 in 2011. Daarmee is dit nog wel de grootste categorie in het gevangeniswezen de laatste paar jaar. Ook het aantal personen met een gevangenisstraf daalde. Ging het in 2005 nog om 6.910 personen met een gevangenisstraf, in 2011 is dit aantal gedaald tot 4.040 personen. Het aantal personen met een ISD-maatregel steeg eerst van 2005 tot 2007 van 330 tot 680 personen, na 2007 daalde dit aantal tot 500 personen in 2011. Het aantal gedetineerden met een vervangende hechtenis als gevolg van een mislukte taakstraf vertoonde van 2005 tot 2011 een dalende trend: zo waren er nog 600 vervangende hechtenissen in 2005, in 2011 is dit aantal gedaald tot 340. Het aantal gedetineerden vanwege het niet betalen van een geldsom schommelde tussen 2005 en 2009 rond de 500, maar in 2010 volgde een stijging tot 600 gedetineerden in 2011 (zie figuur 7.3).

Figuur 7.3 Populatie gevangeniswezen naar verblijfstitel*

* Peilmoment 30 september.

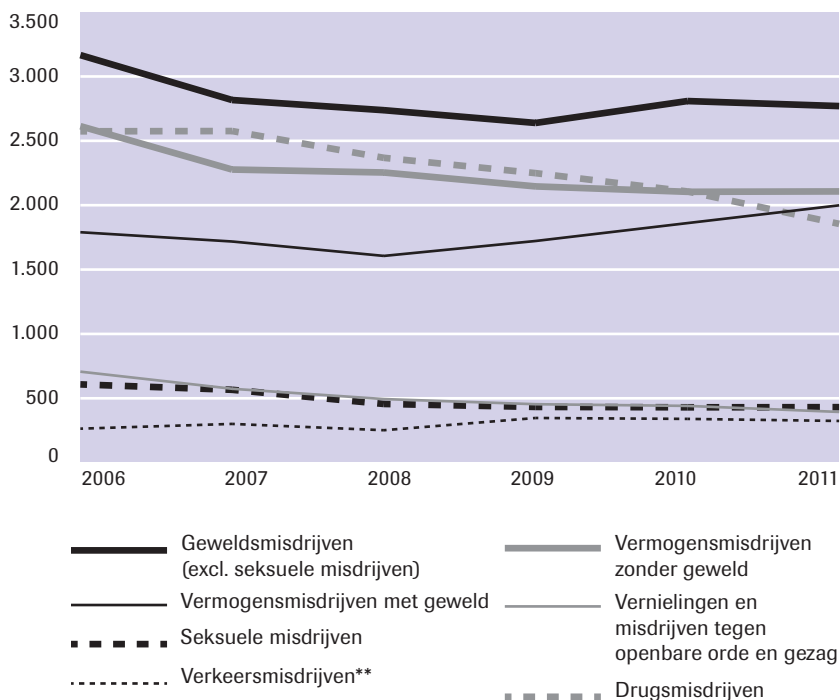
** Incl. gijzelingen, niet-betaalde verkeersboetes (gijzeling Wet Mulder), niet-betaalde schadevergoedingsmaatregelen (Wet Terwee) en ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

*** Incl. tbs-passanten, plaatsing in een psychiatrische inrichting, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van de WOTS, overig en onbekend.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.5 in bijlage 4.

Bron: DJI

Tussen 2007 en 2011 schommelde het aantal gedetineerden met een geweldsmisdrijf (zonder seksuele component) rond de 2.800. In 2006 was dit aantal met 3.170 iets hoger. Het aantal gedetineerden dat vastzit vanwege een vermogensmisdrijf zonder geweld daalde tussen 2006 en 2011 van 2.610 tot 2.110 gedetineerden, terwijl het aantal gedetineerden dat vastzit vanwege een vermogensmisdrijf mét geweld tussen 2006 en 2008 eerst daalde en vervolgens van 2009 tot 2011 steeg van 1.720 naar 2.000 gedetineerden. Het aantal gedetineerden dat vast zit voor een vernieling en openbare orde misdrijf daalde gedurende de hele periode tussen 2005 en 2011 van 710 naar 390 gedetineerden. Het aantal gedetineerden met een seksueel misdrijf is de laatste paar jaar rond de 400 blijven steken. In 2006 ging het nog om 610 gedetineerden. Ook het aantal gedetineerden dat zit voor een drugsmisdrijf daalde van 2.570 in 2005 tot 1.860 in 2011. Het aantal gedetineerden met een verkeersmisdrijf schommelde van 2006 tot en met 2011 tussen de 250 en 350 (zie figuur 7.4).

Figuur 7.4 Populatie gevangeniswezen naar soort misdrijf*

* Peilmoment 30 september. Het jaar 2005 ontbreekt omdat in dit jaar veel delictcodes onbekend waren.

** Verkeersmisdrijven inclusief Wet Mulder-zaken.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.5 in bijlage 4.

Bron: DJI

Het aantal gedetineerden dat in een PI zit met een strafduur⁶ korter dan een jaar daalde van 2005 tot 2011 van 3.760 tot 2.200 gedetineerden. Ook het aantal gedetineerden met een strafduur van 1 tot 2 jaar daalde in deze periode. Zo ging het in 2005 nog om 1.030 gedetineerden; in 2011 is dit aantal gedaald tot 620. Het aantal gedetineerden met een strafduur tussen 2 en 4 jaar daalde eveneens, namelijk van 2005 tot 2009 van 1.610 naar 1.080 gedetineerden. In 2010 en 2011 lag dit aantal gedetineerden tussen de 1.160 en 1.170. Het aantal gedetineerden met een strafduur van 4 tot 12 jaar daalde gedurende de gehele periode tussen 2005 en 2011 van 1.610 tot 880 in 2011. Het aantal gedetineerden met een strafduur langer dan 12 jaar schommelde tussen 2005 en 2011 rond de 300 gedetineerden (zie tabel 7.5 in bijlage 4).

6 De strafduur heeft alleen betrekking op de gedetineerden die veroordeeld zijn en dus niet op het aantal voorlopig gehechten. Deze laatste groep is immers nog in afwachting van hun straf.

Het aantal gedetineerden dat uitstroomde uit een PI steeg eerst van 2005 tot 2006 van 46.000 tot 46.320, tussen 2008 en 2011 schommelde dit aantal rond de 40.000 gedetineerden. Het merendeel van de personen dat uitstroomt uit een PI heeft een relatief korte detentie achter de rug. Zo stroomden in 2011 28.860 personen uit een PI met een detentieduur korter dan 3 maanden (zie tabel 7.6 in bijlage 4).

Het totale aantal gedetineerden dat zich heeft onttrokken aan detentie is van 2005 tot 2011 teruggelopen van 1.000 naar 520. Het gaat hierbij voornamelijk om het niet terugkeren van verlof. Doorgaans worden gedetineerden weer aangehouden nadat zij zich hebben onttrokken aan hun detentie. Het aantal aanhoudingen vertoonde een dalende trend tussen 2005 en 2011 van 910 tot 550 aanhoudingen. Ook komt het voor dat een veroordeelde zich van het leven berooft. Tussen 2005 en 2011 schommelde het aantal suicides tussen de 10 en 20 (zie tabel 7.7 in bijlage 4).

7.1.2 Tenuitvoerlegging van de tbs-maatregel

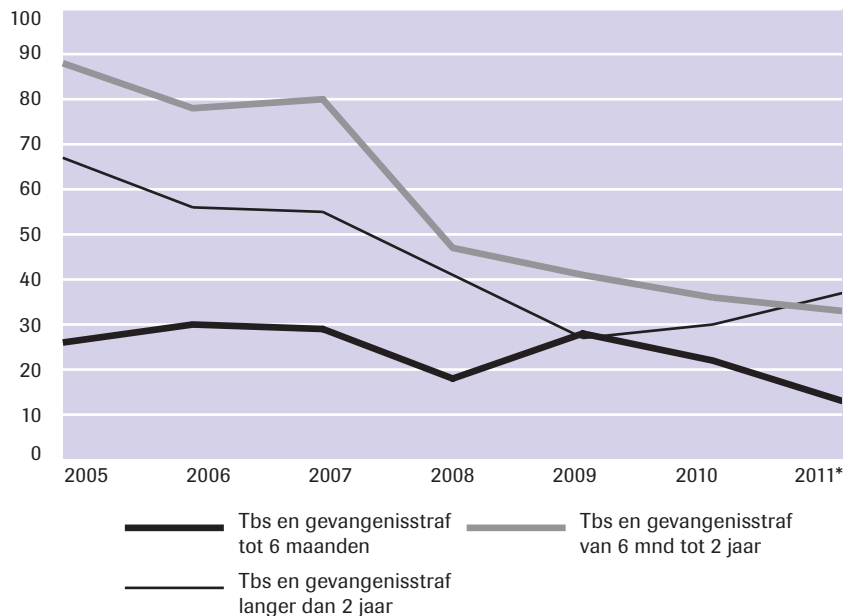
Een rechter kan tbs opleggen aan een verdachte van een misdrijf waarop een straf van minimaal 4 jaar staat en van wie is aangetoond dat hij of zij (deels) ontoerekeningsvatbaar is. Vaak is er dan sprake van een persoonlijkheidsstoornis en/of ernstige psychische ziekte. Doorgaans wordt de tbs-maatregel opgelegd aan meerderjarigen. De directie Forensische Zorg van DJI voert deze maatregel uit (zie hoofdstuk 2).

Er bestaan twee vormen van tbs, namelijk tbs met voorwaarden en tbs met bevel tot verpleging (zie hoofdstuk 2). In deze paragraaf wordt primair ingegaan op tbs met bevel tot verpleging.

Van 2005 tot 2011 daalde het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging van 207 tot 100 (zie tabel 7.8 in bijlage 4).

Tbs kan ook worden opgelegd in combinatie met een gevangenisstraf. De tbs gaat dan in nadat de veroordeelde de gevangenisstraf heeft uitgezeten. Pas nadat de gevangenisstraf is uitgezeten vindt overplaatsing naar een forensisch psychiatrisch centrum (FPC) plaats (Tbs in getal, 2012). Het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging met een gevangenisstraf korter dan 6 maanden schommelde tussen 2005 en 2010 tussen de 20 en 30, in 2011 daalde dit aantal tot 10 opleggingen. De groep met een gevangenisstraf van 6 maanden tot 2 jaar daalde gedurende de gehele periode van 2005 tot 2011. Zo ging het in 2005 nog om 90 tbs-gestelden, in 2011 is dit aantal gedaald tot 30. De trend bij de tbs-gestelden met een gevangenisstraf van 2 jaar of meer is ook dalend: van 70 tbs-gestelden in 2005 tot 30 tbs-gestelden in 2010. In 2011 volgde echter een stijging tot 40 tbs-gestelden (zie figuur 7.5).

Figuur 7.5 Opleggingen tbs met bevel tot verpleging in combinatie met een gevangenisstraf



* Voorlopig cijfer.

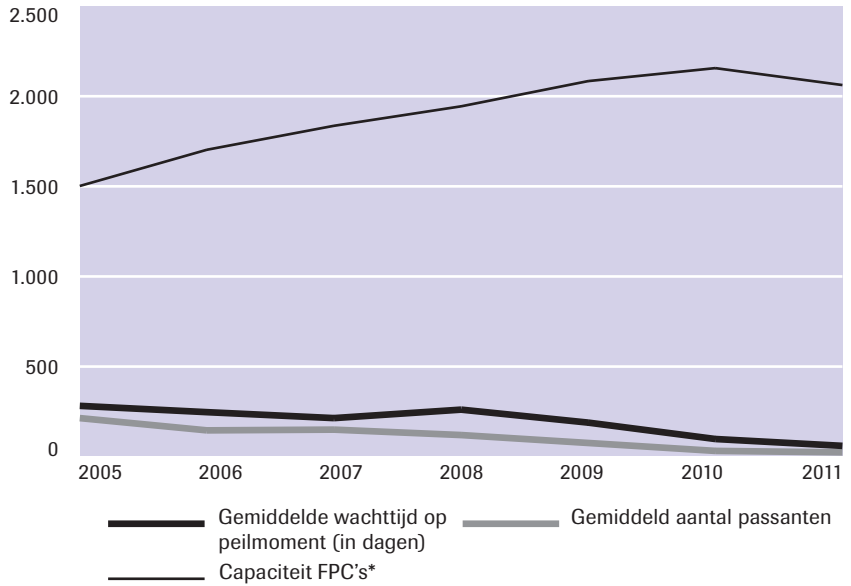
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.9 in bijlage 4.

Bron: DJI

De gemiddelde gerealiseerde capaciteit van de FPC's is tussen 2005 en 2010 gestegen. In 2005 ging het nog om 1.500 plaatsen, in 2010 is de capaciteit opgelopen tot 2.160 plaatsen, maar in 2011 daalde dit aantal tot 2.060 plaatsen. Doordat de capaciteit van de FPC's is toegenomen en doordat het aantal opleggingen van tbs met bevel tot verpleging is afgenomen, is het aantal tbs-passanten⁷ ook afgenomen de laatste paar jaar (Tbs in getal, 2012). Tbs-gestelden kunnen hierdoor sneller worden geplaatst in een FPC in plaats van te wachten in een PI. Het gemiddelde aantal tbs-passanten daalde tussen 2005 en 2011 van 210 naar 20. De gemiddelde wachttijd voor tbs-passanten daalde in 2011 tot gemiddeld 60 dagen; in 2005 ging het nog om 280 dagen (zie figuur 7.6).

7 Tbs-passanten zijn tbs-gestelden die wachten in een PI om te worden geplaatst in een FPC.

Figuur 7.6 Capaciteit FPC's, aantal tbs-passanten en wachttijd in dagen*



* Gemiddelde gerealiseerde capaciteit. Peilmoment ultimo jaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.8 en 7.10 in bijlage 4.

Bron: DJI

Het aantal tbs-gestelden in een FPC (ultimo december) nam van 2005 tot 2009 voortdurend toe van 1.490 tot 2.010 tbs-gestelden, vanaf 2010 daalde dit aantal tot 1.840 tbs-gestelden in 2011 (zie tabel 7.8 in bijlage 4).

In 2011 zijn 110 tbs-gestelden voor het eerst opgenomen in een FPC, in 2005 ging het nog om 160 eerste opnames, terwijl dit er in 2006 320 waren (zie tabel 7.11 in bijlage 4). De gemiddelde leeftijd van de personen in een FPC lag rond de 40 jaar. Rond de 6% tot 7% van de tbs-populatie was vrouw (zie tabel 7.12 in bijlage 4). Zowel de leeftijd van de tbs-gestelden als het aandeel vrouwen in een FPC is nauwelijks veranderd tussen 2005 en 2011.

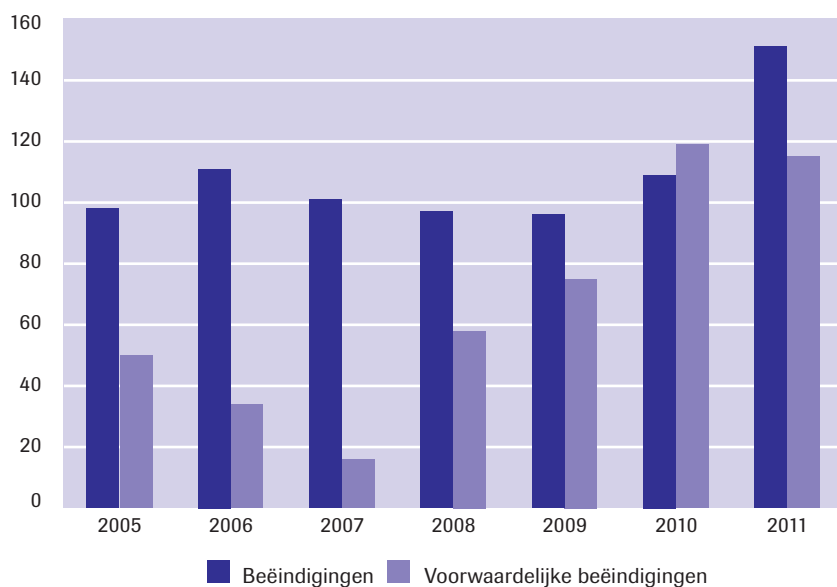
De verblijfsduur in een FPC wordt bepaald op basis van instroomcohorten. De meest recente verblijfsduur (intra-/transmuraal) op basis van instroomcohorten bedraagt 9,6 jaar (Tbs in getal, 2012).

Omdat de behandeling van de tbs erop is gericht om een terugkeer in de maatschappij mogelijk te maken is er het proefverlof. De tbs-gestelde woont dan met toestemming buiten een FPC (extramuraal). Wel moet hij zich houden aan de voorwaarden uit het proefverlofplan. Een proefverlof wordt

nauwlettend in de gaten gehouden. Indien nodig kan dit verlof direct worden ingetrokken. De reclassering begeleidt het proefverlof. Het gemiddelde aantal proefverloven daalde tussen 2005 en 2010 van 110 naar 80 proefverloven, in 2011 steeg dit aantal weer tot net boven de 100 proefverloven. De gemiddelde duur van de beëindigde proefverloven nam eerst nog toe van 2005 tot 2010: van gemiddeld 1,5 jaar tot 3 jaar in 2010, in 2011 daalde dit aantal weer tot 2 jaar (zie tabel 7.8 in bijlage 4).

Om een meer geleidelijke overgang naar een einde van de tbs mogelijk te maken, is er naast het proefverlof de voorwaardelijke beëindiging (Tbs in getal, 2012). Na een aanvankelijk dalende trend tussen 2005 en 2007, steeg het aantal voorwaardelijke beëindigingen van 2008 tot 2010 van 60 naar 120 voorwaardelijke beëindigingen. In 2011 ging het om 115 beëindigingen. Het aantal daadwerkelijke beëindigingen schommelde tussen 2005 en 2010 tussen de 100 en 110, maar liep in 2011 op tot 150 beëindigingen (zie figuur 7.7).

Figuur 7.7 Tbs-beëindigingen*



* 2011 voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.8 in bijlage 4.

Bron: DJI

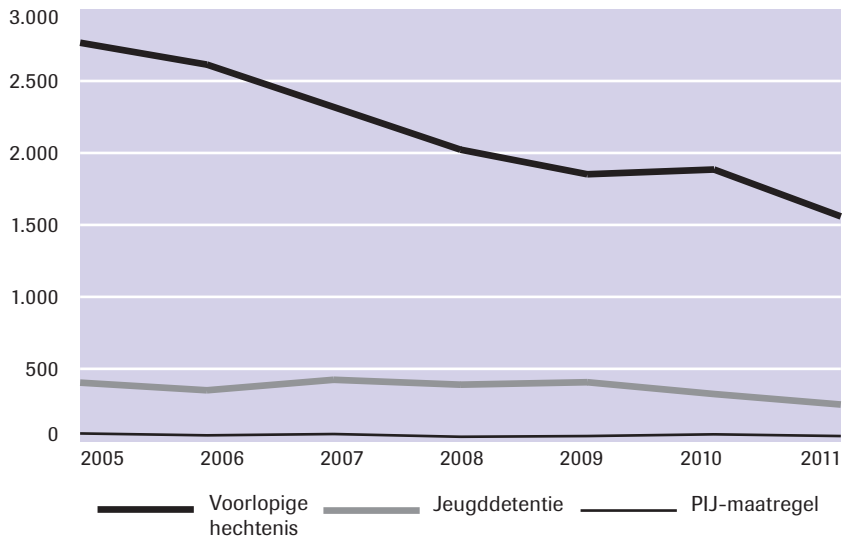
Tussen 2005 en 2011 waren er nauwelijks ontvluchtingen uit een FPC. Alleen in 2008 en 2010 was er sprake van één ontvluchting. Het aantal ongeoorloofde afwezigheden, zoals onttrekking aan toezicht buiten een FPC, schommelde tussen 2005 en 2011 tussen de 20 en 75, waarvan de meeste in 2005 plaatsvonden. In 2011 was dit aantal 37 (zie tabel 7.8 in bijlage 4).

7.1.3 Tenuitvoerlegging van sancties in de justitiële jeugdinrichtingen

De tenuitvoerlegging van de jeugddetentie en PIJ-maatregel valt onder de sector Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) van DJI. Deze sancties worden doorgaans opgelegd aan minderjarigen.⁸

Er stromen 3 categorieën strafrechtelijk geplaatste minderjarigen in in een JJI, namelijk voorlopig gehechten, minderjarigen met een PIJ-maatregel en minderjarigen met een jeugddetentie. Net als bij veroordeelden in het gevangeniswezen zit een deel van de minderjarigen in aansluiting op de voorlopige hechtenis het restant van de opgelegde sanctie uit.⁹ Tussen 2005 en 2011 daalde de totale strafrechtelijke instroom in een JJI van 3.220 tot 1.840. De dalende trend is ook te zien bij het aantal voorlopig gehechten. Waren er in 2005 nog 2.770 voorlopig gehechten ingestroomd, in 2011 is dit aantal gedaald tot 1.560. De instroom van het aantal minderjarigen in jeugddetentie schommelde tussen 2005 en 2009 rond de 400. Vanaf 2010 is er echter sprake van een daling die doorzette tot 250 minderjarigen in 2011. Het aantal minderjarigen dat is ingestroomd met een PIJ-maatregel schommelde van 2005 tot 2011 tussen de 50 en 30 (zie figuur 7.8).

Figuur 7.8 Strafrechtelijke instroom in de JJI naar verblijfstitel



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.13 in bijlage 4.

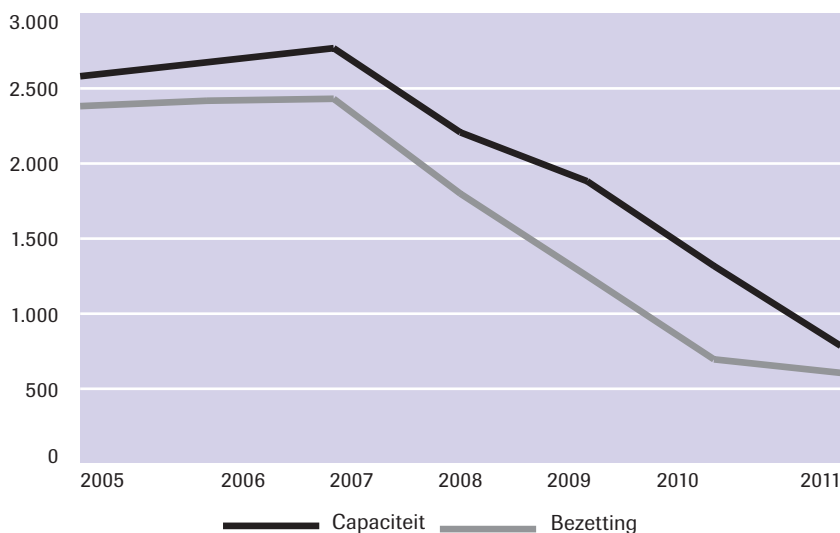
Bron: DJI

8 Overigens kunnen volwassen veroordeelden in bepaalde gevallen ook een jeugddetentie opgelegd krijgen. Omgekeerd kunnen jeugdigen ook een sanctie opgelegd krijgen volgens het volwassenenstrafrecht.

9 De instroom 'jeugddetentie' betreft vooral zelfmelders voor een TUL/Omzetting en arrestanten. De 'reguliere' jeugddetenties worden ten uitvoer gelegd in aansluiting op de preventieve hechtenis binnen de JJI. Ook de 'reguliere' PIJ-maatregel wordt in de regel na een preventieve hechtenis opgelegd.

De gemiddelde capaciteit¹⁰ van de JJI's steeg van 2005 tot 2007 van 2.580 tot 2.770 plaatsen, daarna daalde dit aantal fors tot 790 plaatsen in 2011 (zie figuur 7.9). Deze daling is (deels) het gevolg van de wijziging van de Wet op de Jeugdzorg per 1 januari 2008, welke de scheiding tussen de plaatsing van minderjarigen met een strafrechtelijke titel en minderjarigen met een civielrechtelijke titel inhoudt (zie hoofdstuk 2). Vanaf 2008 zijn delen van de JJI-capaciteit in fasen overgeheveld naar het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Deze afstoting van capaciteit heeft als gevolg dat ook de bezetting in de JJI fors is gedaald. Zo was de gemiddelde bezetting¹¹ in 2005 nog 2.380; in 2011 is dit aantal gedaald tot gemiddeld 610 personen. Per januari 2010 is de scheiding tussen minderjarigen met een strafrechtelijke titel en een civielrechtelijke titel volledig gerealiseerd. Minderjarigen met een civielrechtelijke titel (ots of voorgedij) verblijven per deze datum niet meer in een JJI (zie figuur 7.9).

Figuur 7.9 Gemiddelde bezetting en capaciteit van de JJI*



* Peilmoment is ultimo september.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.14 in bijlage 4.

Bron: DJI

¹⁰ Tot medio 2011 werd er onderscheid gemaakt tussen opvang- en behandelinrichtingen. Op 1 juli 2011 is er een nieuwe, gewijzigde Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen (BJJ) in werking getreden. Door de inwerkingtreding van deze wet is het onderscheid tussen opvang- en behandelinrichtingen komen te vervallen. Hiervoor in de plaats is een scheiding aangebracht op grond van verblijfsduur: kort- en langverblijf (JJI in getal, 2012). De cijfers betreffen zowel de strafrechtelijke als civielrechtelijke capaciteit.

¹¹ De cijfers betreffen zowel de strafrechtelijke als civielrechtelijke bezetting.

Tussen 2005 en 2011 verbleven er meer jongens in een JJI dan meisjes. Van 2005 tot 2011 is het aantal jongens zelfs gestegen. Slechts 5% van de minderjarigen was een meisje in 2011 ten opzichte van 25% in 2005. De daling van het aantal meisjes hangt samen met het feit dat er relatief veel meisjes met een civielrechtelijke titel in de JJI's verbleven en zij door de geleidelijke scheiding tussen civiel en straf meer en meer uit de JJI's zijn verdwenen. Bij de gemiddelde leeftijd van justitiabelen in een JJI valt op dat deze ook is toegenomen: in 2005 was de helft van de justitiabelen tussen de 16 en 17 jaar, in 2011 is meer dan de helft (53%) 18 jaar of ouder. Ten opzichte van 2010 is er wel sprake van een lichte daling van deze leeftijdsgroep. Ongeveer de helft van de minderjarigen zit in een JJI als gevolg van een PIJ-maatregel, hetgeen een verdubbeling is ten opzichte van 2005 (zie tabel 7.14 in bijlage 4). Het aantal jeugdigen met een lopende PIJ-maatregel in een JJI is echter gedaald tussen 2005 en 2011 van 610 naar 310 minderjarigen (zie tabel 7.15 in bijlage 4).

In 2011 verbleef het merendeel van de minderjarigen (43%) in een JJI vanwege een vermogensmisdrijf mét geweld, 27% zat vanwege een geweldsmisdrijf en 14% voor een seksueel misdrijf. Ongeveer één op de vijf van de minderjarigen zat vanwege een ander misdrijf (zie tabel 7.14 in bijlage 4).

De gemiddelde verblijfsduur van minderjarigen met een PIJ-maatregel steeg van 2005 tot 2009 van 980 tot 1.330 dagen, daarna zette een daling in tot 1.030 dagen in 2011. De gemiddelde verblijfsduur van minderjarigen met een jeugddetentie daalde nagenoeg de gehele periode tussen 2005 en 2011 van 100 dagen tot 85 dagen in 2011. De voorlopig gehechten verbleven gemiddeld tussen de 45 en 50 dagen in een JJI, met uitzondering van het jaar 2006, toen was de gemiddelde verblijfsduur 60 dagen (zie tabel 7.14 in bijlage 4).

In 2011 waren er 11 ontvluchtingen uit een JJI, bijna net zoveel als in 2005, terwijl er in 2010 géén ontvluchtingen waren. Het aantal onttrekkingen is flink gedaald tussen 2005 en 2011 van 580 tot 160 onttrekkingen¹² (zie tabel 7.14 in bijlage 4).

7.2 Extramurale sancties

Naast de sancties die intramuraal ten uitvoer worden gelegd, zijn er ook sancties die extramuraal ten uitvoer worden gelegd. In deze paragraaf komen respectievelijk de taakstraf en toezichten bij meerderjarigen aan bod (paragraaf 7.2.1 en 7.2.2). In paragraaf 7.2.3 wordt de taakstraf bij minder-

12 Bij een ontvluchting is een justitiabele ontvlucht uit een beveiligde inrichting. Bij een onttrekking heeft een justitiabele zich onttrokken uit een niet of zeer beperkt beveiligde inrichting, of heeft zich onttrokken aan toezicht of tijdens toegestaan verblijf buiten een inrichting (JJI in getal, 2012).

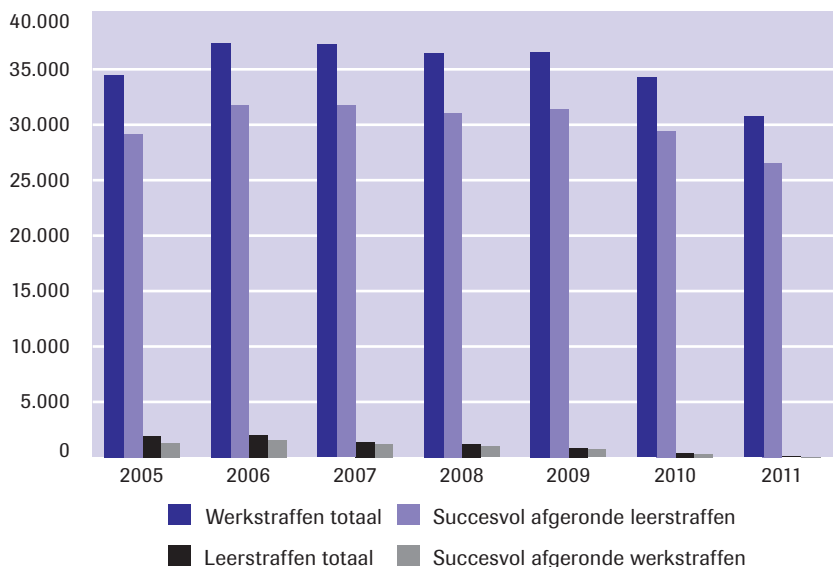
jarigen beschreven. Paragraaf 7.2.4 besteedt tot slot aandacht aan de tenuitvoerlegging van de Halt-afdoening.¹³

7.2.1 Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen

De tenuitvoerlegging van de taakstraf bij meerderjarigen valt onder verantwoordelijkheid van de reclassering (zie hoofdstuk 2). De populatie taakgestraften is niet wezenlijk veranderd tussen 2005 en 2011. Het merendeel (86%) van de taakgestraften is man en een derde is tussen de 18 en 25 jaar (zie tabel 7.16 in bijlage 4).

Het totale aantal afgesloten¹⁴ taakstraffen bij de reclassering nam van 2005 tot 2006 nog toe, daarna daalde dit aantal van 39.350 tot 30.830 taakstraffen in 2011. Zowel het aantal afgesloten werkstraffen als leerstraffen nam af vanaf 2006, maar de daling in het aantal leerstraffen is sterker. De forse daling in het aantal leerstraffen is het gevolg van het kabinetsvoorstel om leerstraffen volledig te doen opgaan in het stelsel van voorwaardelijke sancties (Reclassering Nederland). Paragraaf 7.2.2 gaat hier verder op in. Van de werkstraffen slaagt in 2011 circa 86% (zie figuur 7.10).

Figuur 7.10 Totaal en succesvol afgeronde taakstraffen naar soort



Voor de corresponderende gegevens zie tabel 7.17 in bijlage 4.

Bron: Reclassering Nederland

¹³ De gedragsbeïnvloedende maatregel, die is ingegaan per februari 2008 (zie hoofdstuk 2), valt ook onder de extramurale sancties, maar komt hier niet aan bod, omdat er nog relatief weinig cijfers beschikbaar zijn. De jeugdreclassering kreeg in 2009 85 gedragsbeïnvloedende maatregelen binnen, in 2010 is dit aantal opgelopen tot 110 (bron: Directoraat-Generaal Jeugd en Sanctietoepassing, ministerie van Veiligheid en Justitie).

¹⁴ Het betreft hier zowel voltooide als voortijdig beëindigde taakstraffen. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval als de reclassant de afspraken niet nakomt.

7.2.2 Tenuitvoerlegging van toezichten

Iemand kan ook een voorwaardelijke sanctie krijgen. Een voorwaarde bij meerderjarigen kan zijn dat hij of zij onder (eventueel elektronisch) toezicht van de reclassering komt te staan voor een periode van maximaal 2 jaar. Worden de voorwaarden niet nageleefd, dan moet de persoon de straf alsnog uitzitten. Het aantal voltooide toezichten door de reclassering is tussen 2005 en 2010 toegenomen. Ging het in 2005 nog om 6.090 toezichten, in 2010 is dit aantal opgelopen tot 9.440, maar in 2011 daalde dit aantal tot 9.280 voltooide toezichten. Het merendeel van de toezichten (62% in 2011) werd uitgevoerd naar aanleiding van een voorwaardelijke veroordeling, een kwart naar aanleiding van een schorsing en één op de tien naar aanleiding van een penitentiair programma (PP) met of zonder elektronisch toezicht (ET). Toezichten naar aanleiding van een tbs-maatregel of een PIJ-maatregel kwamen minder vaak voor, namelijk bij 5% van het totale aantal toezichten (zie tabel 7.18 in bijlage 4).

Bij een reclasseringstoezicht kan sinds kort als bijzondere voorwaarde ook een erkende gedragsinterventie worden opgelegd. Deze gedragsinterventies zijn wetenschappelijk onderbouwde gedragstrainingen die voldoen aan de kwaliteitscriteria van de Erkenningscommissie (zie hoofdstuk 2). Wanneer een reclasseringscliënt onder toezicht is gesteld, kan hij worden aangemeld voor één of meer justitiële gedragsinterventies. De erkende gedragsinterventies vervangen op termijn alle re-integratieprogramma's, de zogenoemde 'oude' gedragsinterventies en leerstraffen.¹⁵ In 2010 ontving de reclassering 3.385 opdrachten om een gedragsinterventie uit te voeren. Hiervan waren 1.450 opdrachten afkomstig van het OM of de rechter; 1.950 uit te voeren gedragsinterventies waren in opdracht van DJI. In 2011 is het aantal opdrachten iets lager: 3.260. Hiervan waren 1.415 opdrachten afkomstig van het OM of de rechter en 1.845 in opdracht van DJI (Reclassering Nederland).

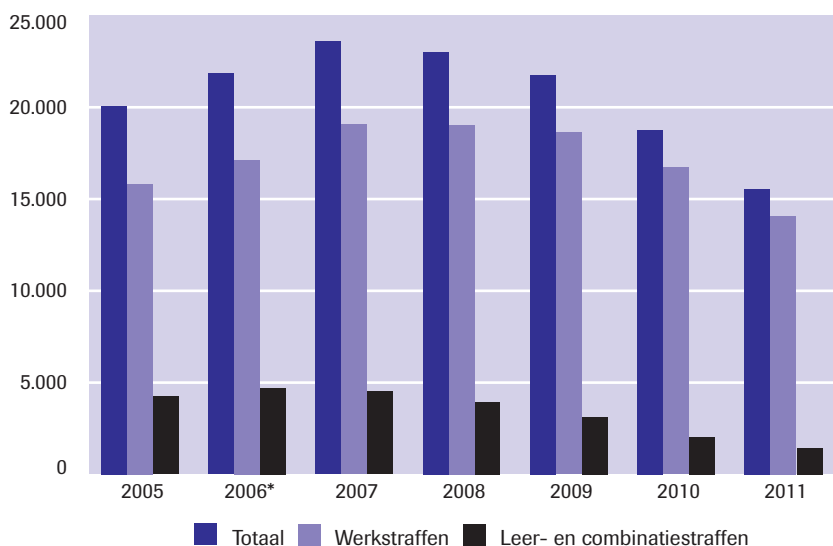
7.2.3 Tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van de taakstraf bij minderjarigen. Tot 2007 steeg het aantal gestarte taakstraffen voortdurend, maar sinds 2008 zette een daling in. In 2011 is het aantal taakstraffen gedaald tot 15.570 ten opzichte van 23.580 taakstraffen in 2007. Het aantal werkstraffen volgt dezelfde

¹⁵ Met de invoering van de wet voorwaardelijke veroordeling zijn de leerstraffen (voor volwassenen) verdwenen als onderdeel van de taakstraf. In de plaats komt de voorwaardelijke veroordeling met als bijzondere voorwaarde het volgen van een gedragsinterventie, of een bijzondere voorwaarde in het kader van een OM-afdoening (na 2012). Het OM zal, na volledige invoering van de Wet OM-afdoening (na 2012), beschikken over de mogelijkheid om gedragsinterventies op te leggen als bijzondere voorwaarde in combinatie met toezicht. In 2012 zal als overgangsmaatregel nog één leerstraf beschikbaar blijven, in afwachting van de nieuwe training huiselijk geweld.

lijn: dit aantal nam tot 2007 toe en daalde vervolgens tot 14.090 werkstraffen in 2011. Het aantal leer- en combinatiestrafen daalde eveneens. In 2011 is dit aantal afgenomen tot 1.450, een daling van 66% ten opzichte van 2005 (zie figuur 7.11). Deze daling is waarschijnlijk het gevolg van de mogelijkheid om erkende gedragsinterventies in het kader van een bijzondere voorwaarde net als bij de meerderjarigen ook voor minderjarigen toe te passen.

Figuur 7.11 Gestarte taakstraffen minderjarigen bij de RvdK



* De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 83% van het totale aantal taakstraffen in 2006. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.19 in bijlage 4.
Bron: RvdK

Ook het aantal afgesloten taakstraffen steeg eerst nog van 2005 tot 2007, maar vanaf 2008 daalde dit aantal van 22.990 tot 15.570 taakstraffen in 2011. Het aantal afgesloten leerstraffen daalde over de gehele periode tussen 2005 en 2011 van 3.110 leerstraffen in 2005 tot 1.130 leerstraffen in 2011.

De helft van de minderjarigen is tussen de 16 en 17 jaar bij het uitvoeren van hun taakstraf, bijna een derde is tussen 12 en 15 jaar en bijna één op de vijf 18 jaar. Tot en met 2008 was het merendeel van de afgesloten taakstraffen dat is opgelegd aan minderjarigen een OM-taakstraf, maar vanaf 2009 zijn de afgesloten taakstraffen juist voor het grootste deel afkomstig van de rechter. In 2011 ging het om 8.660 ZM-taakstraffen ten opzichte van 6.910 OM-taakstraffen.¹⁶ OM-taakstraffen onderscheiden zich van die volgens het rechters-

¹⁶ Het OM kon tot voor kort strikt genomen geen sanctie opleggen en kon de verdachte alleen een transactie aanbieden. Met de invoering van de Wet OM-afdoening kan het OM sinds februari 2008 wel een sanctie opleggen (zie hoofdstuk 2 en paragraaf 7.3.2).

model doordat ze doorgaans voor lichtere vergrijpen worden opgelegd en daarom gemiddeld relatief kort zijn, vaak een werkstraf zijn en zelden een combinatiestraf.

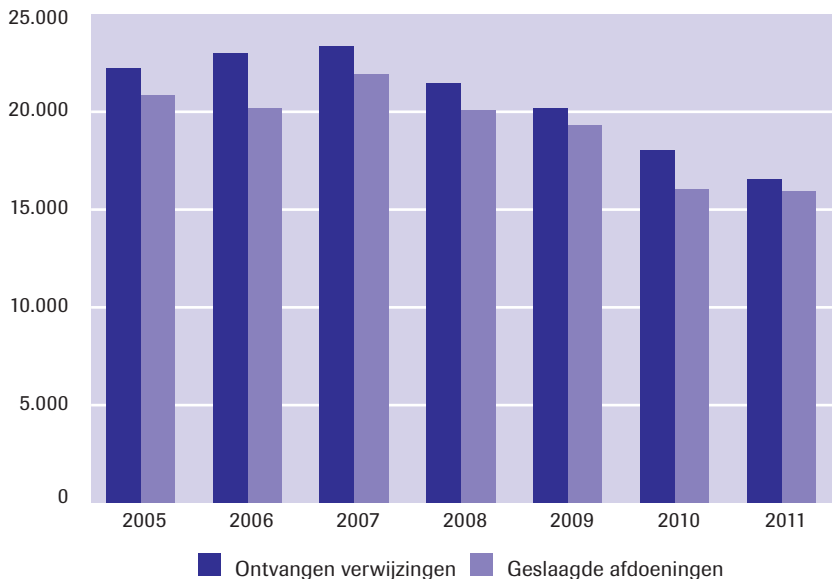
Het slagingspercentage van de taakstraffen bij minderjarigen is net als bij de meerderjarigen hoog. In 2011 was 85% van het totale aantal afgesloten taakstraffen succesvol uitgevoerd. Dit percentage is niet wezenlijk veranderd in de jaren hiervoor (zie tabel 7.20 in bijlage 4).

7.2.4 Tenuitvoerlegging van de Halt-straf¹⁷

Het aanhouden van een minderjarige verdachte (van 12 tot en met 17 jaar) leidt niet in alle gevallen tot vervolging. Onder voorwaarden kan een minderjarige in aanmerking komen voor de Halt-straf (voorheen Halt-afdoening). Met de Halt-straf is het mogelijk dat een minderjarige niet wordt vervolgd (zie hoofdstuk 2). In 2010 is de Halt-straf vernieuwd en in 2011 vonden de laatste aanpassingen plaats; zo zijn de leeropdrachten vernieuwd en is de Halt-straf voor schoolverzuim geïmplementeerd. De vernieuwde Halt-straf is een wetenschappelijk onderbouwde straf die zich van andere straffen onderscheidt door de pedagogische opzet en doordat de straf snel, efficiënt en op maat kan worden ingezet. Ook het aanbieden van excuses aan het slachtoffer en het vergoeden van de door hem geleden schade spelen hierin een rol. Halt werkt samen met het OM, de politie en andere partners uit de justitiële jeugdketen aan een nieuwe snelle werkwijze: ZSM. Deze werkwijze staat voor Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk. ZSM zorgt voor lik-op-stuk voor de daders en een snelle genoegdoening voor slachtoffer en samenleving. Deze werkwijze maakt het mogelijk dat er sinds 2011 ook jongeren bij Halt komen die zich aan zwaardere delicten schuldig hebben gemaakt. Het beledigen van een ambtenaar in functie is sinds medio 2011 een van de zwaardere delicten waarvoor een jongere naar Halt wordt gestuurd (Jaarbericht Halt-sector, 2012).

Het aantal jongeren dat is verwezen naar Halt tussen 2005 en 2011 is afgenomen. Ging het in 2005 nog om 22.220 verwijzingen, in 2011 is dit aantal gedaald naar 16.560 verwijzingen (zie tabel 7.21 in bijlage 4). In 2011 was 80% van de verwijzingen afkomstig van de politie, 15% van de leerplichtambtenaar en 5% van overige opsporingsambtenaren. Het aantal afgeronde Halt-straffen in 2011 was 17.310 en is hiermee een stuk hoger dan het aantal verwijzingen. Het hogere aantal afgeronde straffen in 2011 wordt veroorzaakt doordat een aantal verwijzingen in 2010 pas in 2011 zijn afgerond (Jaarbericht Halt-sector, 2012). Van de afgeronde Halt-straffen waren 15.920 straffen geslaagd, dit is 92% van de afgeronde Halt-straffen (zie figuur 7.12).

17 De cijfers van Halt Nederland omvatten zowel misdrijven als overtredingen.

Figuur 7.12 Halt-verwijzingen en geslaagde Halt-straffen

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.21 in bijlage 4.

Bron: Halt Nederland

7.3 Financiële sancties

Naast de intra- en extramurale sancties kunnen ook financiële sancties, zoals een geldboete, worden opgelegd. Het CJIB is verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van deze sancties (zie hoofdstuk 2). Zowel meerderjarigen als minderjarigen komen voor financiële sancties in aanmerking. Deze paragraaf maakt hierin echter geen onderscheid vanwege de kleine aantallen bij minderjarigen. Achtereenvolgens komen aan bod de tenuitvoerlegging van de geldsomtransacties (paragraaf 7.3.1), de strafbeschikking (paragraaf 7.3.2), de geldboete (paragraaf 7.3.3), de ontnemingsmaatregel (paragraaf 7.3.4) en de schadevergoedingsmaatregel (paragraaf 7.3.5).

7.3.1 Tenuitvoerlegging van de geldsomtransactie¹⁸

Een geldsomtransactie houdt in dat de verdachte een geldsom betaalt ter voorkoming van verdere vervolging.¹⁹ Naast het OM kunnen ook de politie

¹⁸ De cijfers over geldsomtransacties betreffen zowel misdrijven als overtredingen.

¹⁹ Op termijn zal de bestaande transactie worden vervangen door de OM-strafbeschikking (zie paragraaf 7.3.2 en hoofdstuk 2).

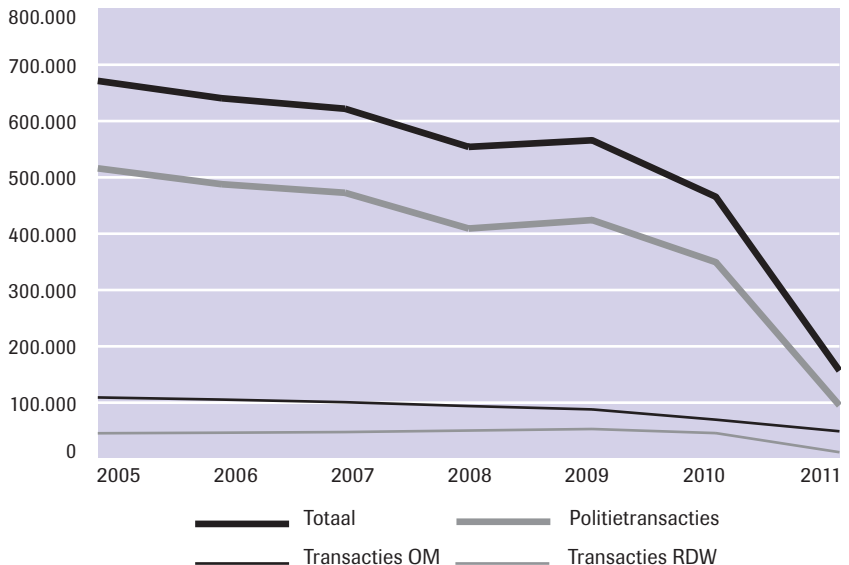
en de Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) een geldsomtransactie aanbieden.

Het aantal binnengekomen transacties bij het CJIB is fors gedaald tussen 2005 en 2011. Was het aantal ingestroomde transacties in 2005 nog 671.350, in 2011 waren dit er nog slechts 156.720. Met name de daling tussen 2009 en 2011 is groot. Deze daling wordt veroorzaakt door de scherpe daling in het aantal aangeleverde politietransacties, die samenhangt met een toename van het aantal politiestrafbeschikkingen (zie figuur 7.13 en paragraaf 7.3.2).

In 2011 heeft het CJIB 289.020 geldsomtransacties afgedaan. Tussen 2005 en 2010 werd het grootste deel van de geldsomtransacties afgedaan door een betaling (rond de 60%), in 2011 is dit percentage echter gedaald tot 34%. Een reden voor deze daling is dat er ten opzichte van eerdere jaren meer zaken door de OvJ werden voorgelegd aan de rechter, die vervolgens tot een uitspraak is gekomen (Jaarbericht CJIB, 2012); in 2011 is dit percentage opgelopen tot 55% (zie tabel 7.22 in bijlage 4). Een klein deel van de transactievoorstellen werd geseponseerd (10%).

Het totale geïncasseerde bedrag aan geldsomtransacties is in de periode van 2005 tot en met 2011 gedaald. Was dit bedrag in 2005 nog 76 miljoen euro, in 2011 is dit bedrag gedaald tot 39 miljoen (zie tabel 7.22 in bijlage 4).

Figuur 7.13 Bij het CJIB aangeleverde geldsomtransacties



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.22 in bijlage 4.

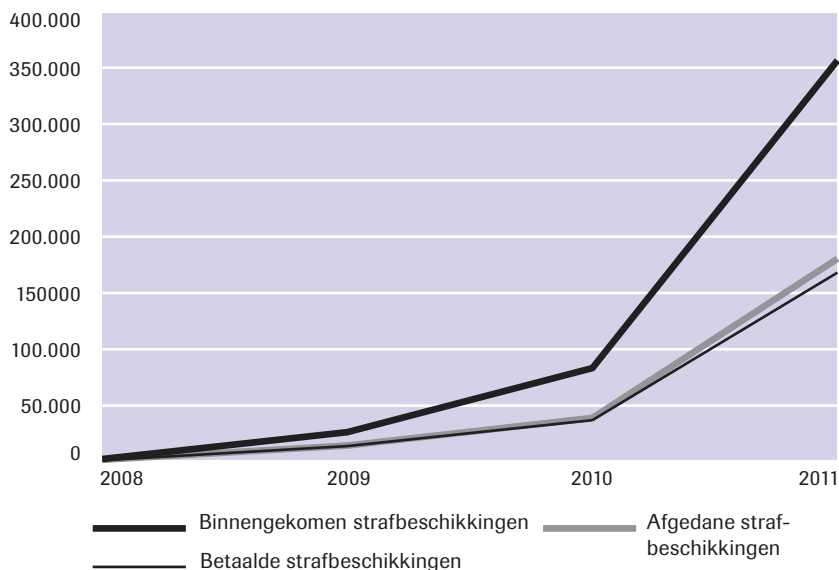
Bron: CJIB

7.3.2 Tenuitvoerlegging van de strafbeschikking²⁰

Met de invoering van de Wet OM-afdoening in februari 2008 kan het OM een strafzaak afdoen in de vorm van een strafbeschikking. De wet wordt gefaseerd ingevoerd. Inmiddels hebben ook buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) van gemeenten en andere bestuurlijke instanties en politieagenten de bevoegdheid tot het opleggen van een strafbeschikking gekregen in de vorm van respectievelijk bestuurlijke strafbeschikkingen en politiestrafbeschikkingen (zie hoofdstuk 2).

Als gevolg van de invoering van de wet is het aantal strafbeschikkingen vanaf 2008 fors gestegen. Ging het in 2008 nog om 2.610 strafbeschikkingen, in 2011 is dit aantal opgelopen tot 356.490 strafbeschikkingen. In 2011 is 70% van de strafbeschikkingen afkomstig van de politie, één op de vijf van het OM en het resterend gedeelte van gemeenten en overige instanties (zie tabel 7.23 in bijlage 4). In totaal zijn in 2011 180.440 strafbeschikkingen afgedaan door het CJIB, waarvan 95% door een betaling (zie figuur 7.14).

Figuur 7.14 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane strafbeschikkingen



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.23 in bijlage 4.

Bron: CJIB

²⁰ De cijfers over strafbeschikkingen betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Zie hoofdstuk 8 voor meer informatie over overtredingen.

7.3.3 Tenuitvoerlegging van de geldboete

Het aantal te innen geldboetes door het CJIB daalde vanaf 2009 van 34.670 tot 31.250 geldboetes in 2011. Het aantal boetes is hiermee sterk gedaald na een golfbeweging tussen de jaren 2005 en 2008, waarin tussen de 42.440 en 49.140 geldboetes per jaar instroomden. Het aantal afgedane boetevonnissen daalde gedurende de gehele periode van 2006 tot en met 2011 van 49.560 tot 35.150 boetevonnissen. Van de 35.150 afgedane boetevonnissen in 2011 werd 76% geïnd door het CJIB voor een totaalbedrag van bijna 23 miljoen euro. Het gemiddeld te innen boetebedrag fluctueerde van 2005 tot 2011 tussen de € 610 en € 770. Eén op de tien boetevonnissen werd in 2011 afgedaan middels vervangende hechtenis. Dit aandeel is nauwelijks veranderd in de afgelopen jaren (zie tabel 7.24 in bijlage 4).

7.3.4 Tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel

Rechters kunnen wederrechtelijk verkregen voordeel aan veroordeelden ontnemen ('Pluk-ze'-wetgeving, zie hoofdstuk 2). Het aantal binnengekomen ontnemingsmaatregelen bij het CJIB steeg nog tot 2006; vanaf 2007 daalde dit aantal tot 1.190 in 2011 ten opzichte van 1.760 binnengekomen ontnemingsmaatregelen in 2006. Deze trend is vergelijkbaar met het aantal afgedane ontnemingsmaatregelen door het CJIB, zij het dat daarbij de stijging aanhield tot 2007, waarna de daling inzette. In 2011 was het totale aantal afdoeningen 1.110, ten opzichte van 1.360 afdoeningen in 2007 (zie tabel 7.25 in bijlage 4).

Het gemiddelde te vorderen bedrag was in 2011 een stuk hoger dan in 2010. Was dit bedrag in 2010 nog € 13.710, in 2011 is dit opgelopen tot € 25.870. Deze stijging wordt veroorzaakt doordat een relatief klein aantal zaken in 2011 is afgedaan met een relatief hoog bedrag (zie tabel 7.25 in bijlage 4).

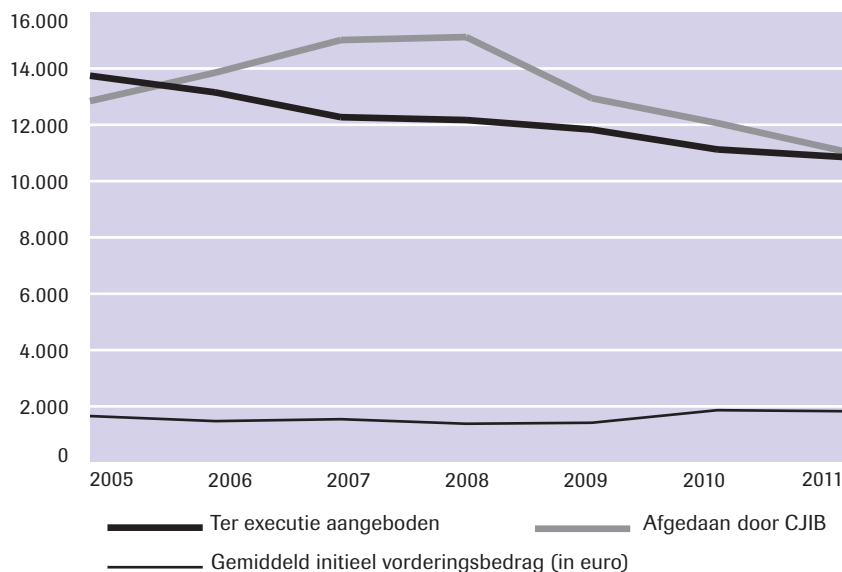
7.3.5 Tenuitvoerlegging van de schadevergoedingsmaatregel

De rechter kan ook een schadevergoedingsmaatregel opleggen (Wet Terwee, zie hoofdstuk 2). Het aantal aan het CJIB ter executie aangeboden schadevergoedingsmaatregelen daalde van 2005 tot 2011 van 13.740 naar 10.860. Het aantal afgedane schadevergoedingsmaatregelen door het CJIB is sinds 2006 hoger dan het aantal dat binnenkomt, maar in 2011 is het aantal aangeboden en afgedane maatregelen bijna gelijk.

In 2011 werd 84% van de aangeboden maatregelen betaald. Dit percentage is nauwelijks veranderd in de afgelopen paar jaar. Het gemiddelde initiële vorderingsbedrag van schadevergoedingsmaatregelen varieerde tussen de € 1.380 en € 1.870 van 2005 tot en met 2011 (zie figuur 7.15). Het aantal personen dat vervangende hechtenis onderging omdat ze niet aan de betaling voldeden, lag tussen 2005 en 2011 rond de 15%. Minder dan 2% van de schadevergoedingsmaatregelen werd afgedaan doordat het dossier verjaard was, de veroordeelde was overleden, een regeling was getroffen tussen de

veroordeelde en het slachtoffer of de executie was gestaakt om overige redenen (zie tabel 7.26 in bijlage 4).

Figuur 7.15 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane schadevergoedingsmaatregelen en gemiddeld initieel vorderingsbedrag



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.26 in bijlage 4.

Bron: CJIB

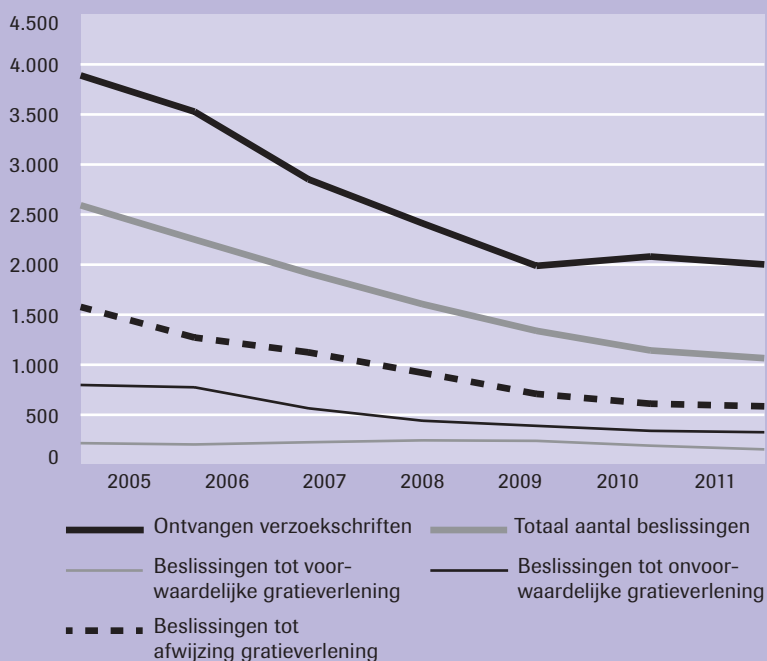
Gratie

In bepaalde gevallen kan het voorkomen dat een veroordeelde gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van zijn straf kan krijgen door middel van het verlenen van gratie. Om in aanmerking te komen voor gratie kan de veroordeelde zelf een gratieverzoek indienen. Maar ook de advocaat of een familielid kan een verzoek om gratie indienen. De Gratiwet noemt twee gronden waarop gratie kan worden verleend. In de eerste plaats kan er sprake zijn van omstandigheden waarmee de rechter bij de uitspraak niet of onvoldoende rekening heeft gehouden, terwijl die omstandigheden wel zouden hebben geleid tot een lagere straf.

In de tweede plaats kan het zo zijn dat met (de voortzetting van) de straf geen redelijk doel meer wordt gediend (CBS, StatLine, strafzaken; bijzondere procedures). Bij een verzoek tot gratie bekijkt de rechter de omstandigheden van de veroordeelde en vergelijkt deze met de omstandigheden die bekend waren tijdens de veroordeling en vervolgens brengt hij een advies over het gratieverzoek uit aan het ministerie van Veiligheid en Justitie.

Tussen 2005 en 2009 is het aantal gratieverzoeken sterk gedaald. Waarschijnlijk is deze daling het gevolg van de gewijzigde Gratieregelgeving in 2003 waarin is geregeld dat gratieverzoeken onderbouwd moeten worden met bewijsstukken van de omstandigheden die de gratieverzoeker aanvoert. Daarnaast wordt door het indienen van een gratieverzoek niet zomaar de straf waarvoor gratie wordt aangevraagd opgeschort en worden straffen sneller ten uitvoer gelegd. Na 2009 is er sprake van een stabilisering van het aantal verzoeken. Het totale aantal beslissingen daalde over de gehele periode tussen 2005 en 2011, van 2.600 tot 1.070 beslissingen. Ongeveer de helft van de beslissingen over een verzoekschrift is een afwijzing, een derde is een onvoorwaardelijke gratieverlening en bijna één op de zes beslissingen is een voorwaardelijke gratieverlening (zie figuur). Een voorwaarde kan zijn dat de veroordeelde eerst een taakstraf uitvoert. Als niet aan deze voorwaarde wordt voldaan, kan het gratiebesluit alsnog worden teruggedraaid en moet de veroordeelde alsnog de volledige straf ondergaan.

Figuur **Gratieverzoeken en beslissingen**



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 7.27 in bijlage 4.

Bron: CBS

8 Overtredingen

F.P. van Tulder en H.G. Aten

- In totaal zijn in 2011 circa 526.000 geconstateerde overtredingen op strafrechtelijke wijze behandeld. Het grootste deel daarvan werd door politie en buitengewone opsporingsambtenaren zelf afgehandeld: 91.000 via transacties en 227.000 via een strafbepaling. Het aantal transacties is sinds 2005 aanzienlijk gedaald, deels als gevolg van de invoering van de strafbepaling.
- De instroom van door het OM (strafrechtelijk) te behandelen overtredingen daalde van 310.000 in 2005 tot 196.000 in 2011, ofwel met 37%. Ook het aantal door de kantonrechter en door de hoven in hoger beroep strafrechtelijk behandelde overtredingszaken daalde, met 17% respectievelijk 47% in dezelfde periode.
- In 2011 werden 9,7 miljoen verkeersovertredingen via een WAHV-bepaling afgedaan. In 2007 waren dat er nog 12,6 miljoen. Drie kwart van de bepalingen betreft snelheidsovertredingen.
- Het aantal door het OM afgehandelde beroepen in het kader van de WAHV daalde van 376.000 zaken in 2007 tot 275.000 in 2011. Dit laatste aantal is 16% lager dan in 2005.
- Het aantal door de kantonrechter afgehandelde beroepen tegen WAHV-bepalingen van het OM ligt in 2011 6% hoger dan in 2005, na een stijging tot 42.000 in 2008. Het aantal behandelde hoger beroepen in WAHV-zaken steeg van 2005 tot 2011 sterker, namelijk met 14%.
- Zowel de Belastingdienst als de uitvoeringsorganen sociale zekerheid behandelde de laatste jaren circa 80.000 overtredingen bestuursrechtelijk. Vanaf 2005 is dit aantal bij de Belastingdienst gedaald en bij de uitvoeringsorganen min of meer stabiel gebleven.

Waar de voorgaande hoofdstukken gaan over misdrijven, besteedt dit hoofdstuk aandacht aan overtredingen. Overtredingen zijn over het algemeen minder zware strafbare feiten dan misdrijven. De opsporing van overtredingen is, in sterkere mate dan bij misdrijven het geval is, afhankelijk van de inzet van middelen voor controle en opsporing bij de diverse opsporingsinstanties. Anders dan bij misdrijven is bij overtredingen immers meestal geen sprake van een direct aanwijsbaar slachtoffer dat aangifte zal doen. Ook kan de opsporingsinstantie bij constatering of opsporing van overtredingen kiezen om niet of alleen via een waarschuwing op te treden (een 'sepot'). In die gevallen zal registratie dan ook veelal uitblijven. De aantallen behandelde overtredingen in dit hoofdstuk hebben dan ook slechts een indirect verband met het werkelijke aantal in Nederland begane overtredingen, dat vele malen hoger zal liggen.

Strafrechtelijke vervolging van overtredingen verloopt in grote lijnen op dezelfde wijze als bij de misdrijven, zij het dat overtredingen doorgaans lichter worden bestraft en dat bij de behandeling soms andere instanties

en personen zijn betrokken. Zo behoren misdrijven en de economische overtredingen bijvoorbeeld tot de bevoegdheid van de strafrechter, terwijl de overige overtredingen doorgaans onder de bevoegdheid van de kantonrechter vallen. Een ander verschil tussen overtredingen en misdrijven is dat bij overtredingen een veel groter percentage zonder gerechtelijke tussenkomst wordt afgedaan (zie ook hoofdstuk 2).

Sinds kort hebben lagere overheden ook de mogelijkheid een overtreding zelf strafrechtelijk af te doen. De Wet OM-afdoening maakt het niet alleen voor het OM en de politie, maar ook voor gemeenten mogelijk om, onder verantwoordelijkheid van het OM, in plaats van een transactievoorstel een strafbeschikking uit te vaardigen (zie ook hoofdstuk 2).

Om de behandeling van een aantal veelvoorkomende verkeers-overtredingen efficiënter te laten verlopen heeft de wetgever speciaal voor deze categorie overtredingen de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV; ook wel Wet Mulder genoemd) in het leven geroepen. Deze wet maakt het voor een aantal opsporingsinstanties mogelijk bij een overtreding een WAHV-beschikking uit te vaardigen.¹ Deze vorm van bestraffen was destijds uniek in het Nederlandse rechtssysteem, omdat hierbij zonder tussenkomst van een rechter schuld wordt vastgesteld en een straf wordt opgelegd. Bij de WAHV-beschikking wordt een straf, in de vorm van een te betalen geldsom, opgelegd. Is de overtreder het niet eens met deze boete, dan zal hij/zij actief beroep moeten instellen bij de officier van justitie (OvJ) in plaats van een dagvaarding af te wachten. Voldoet de overtreder niet aan de beschikking en gaat hij niet in beroep, dan zal de tenuitvoerlegging gestart worden. Het verwerken van deze categorie van sancties vormt een belangrijk deel van de taak van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Vanwege zijn aparte status en de hoge vlucht die de toepassing ervan heeft genomen, zal de WAHV-beschikking apart aan bod komen in de volgende paragrafen.

Veel verschillende instanties en functionarissen zijn betrokken bij de constatering en opsporing van overtredingen en afdoening via strafrechtelijke weg of via een WAHV-beschikking. Naast de politie, de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA's), de bijzondere opsporingsdiensten (BOD) en de Koninklijke Marechaussee (KMar) (zie hoofdstuk 2), kunnen ook diverse bestuursorganen overtredingen opsporen. In de eerste plaats betreft dit de RDW (voorheen: Rijksdienst voor het Wegverkeer), die toezicht houdt op de registratie en staat van voertuigen.² De RDW kan een sanctie opleggen als de juiste documentatie bij een voertuig ontbreekt of de staat van het voertuig niet aan de wettelijke eisen voldoet. Op deze

1 Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften 1989. Deze wet is van toepassing op 'gedragingen waarbij geen letsel aan personen is ontstaan of schade aan goederen is toegebracht'.

2 Zie art. 4b WVV 1994.

overtredingen kan de RDW reageren met een WAHV-beschikking. Overtredingen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) werden tot 2011 langs strafrechtelijke weg behandeld. Een dergelijke overtreding kan via de RDW en CJIB leiden tot een transactieaanbod, met eventuele verdere strafrechtelijke afdoening. Sinds 2011 worden ook deze overtredingen via een WAHV-beschikking afgedaan.³

De overheid kan niet alleen strafrechtelijk geconstateerde overtredingen afdoen, maar kan ook kiezen voor een bestuursrechtelijke aanpak. Via bestuursrechtelijke weg kunnen gemeenten, maar ook vele andere bestuursorganen, optreden tegen ongewenste situaties. Het gaat hierbij voornamelijk om sancties die als doel hebben om de ongewenste situatie ongedaan te maken en terug te brengen naar een gewenste situatie. Men kan hierbij bijvoorbeeld denken aan overtreding van regelgeving over het aanbieden van afval of aan overtredingen van voorwaarden die bij een specifieke vergunning horen. Lagere overheden zoals gemeenten mogen door hen strafbaar gestelde feiten niet zomaar aanmerken als misdrijven, maar mogen slechts overtredingen van wetten en regels constateren. Het is dan aan de wetgever om aan te geven of een strafbaar feit een misdrijf is (Jörg & Kelk, 2001).

Bestuursorganen kunnen op overtredingen reageren via een volgens het bestuursrecht geregelde bestuurlijke boete. Dat geldt bijvoorbeeld voor gemeenten, maar ook andere bestuursorganen, zoals de Sociale Verzekeringsbank (SVB), het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), provincies en waterschappen kunnen zelfstandig optreden tegen overtredingen. Ook zijn er diverse inspecties, zoals de Arbeidsinspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat en financieel-economische toezichthouders, zoals De Nederlandsche Bank (DNB), de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), die de bevoegdheid hebben tegen overtredingen op te treden.

Ook beschikken bestuursorganen over andere bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten, zoals bestuursdwang, last onder dwangsom en de mogelijkheid een vergunning te wijzigen of in te trekken. Bestuursorganen kunnen natuurlijk ook besluiten niet op een geconstateerde overtreding te reageren of te volstaan met een waarschuwing.

Gemeenten kunnen ook vanaf 2009 of 2010⁴ een zogenoemde bestuurlijke strafbeschikking uitvaardigen. Een gemeente kan dus bij het bestraffen van overtredingen kiezen tussen gebruik van de bestuurlijke boete of de

3 Zie: Wet van 31 maart 2011 tot wijziging van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en de Gemeentewet in verband met het onder de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften brengen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen en enkele technische verbeteringen, *Stb.* 2011, 170. De RDW zal systematisch gaan controleren en op dergelijke overtredingen reageren via een WAHV-beschikking of een doorverwijzing naar de OvJ.

4 De 4 grote gemeenten maken sinds 1 januari 2009 gebruik van de strafbeschikking; de overige vanaf 2010.

bestuurlijke strafbeschikking. Beide sancties kunnen voor dezelfde feiten worden opgelegd, maar mogen daarbij niet naast elkaar worden gebruikt.⁵ De wetgever heeft gemeenten de keuze gegeven tussen beide sanctievormen omdat de overwegingen bij die keuze sterk kunnen verschillen tussen gemeenten. Kiest een gemeente of ander bestuursorgaan voor bestraffing via de bestuurlijke boete, dan dienen opsporing, handhaving, vervolging én incasso door het bestuursorgaan zelf te worden geregeld. Voordeel hierbij is wel dat het totale geïncasseerde bedrag voor het bestuursorgaan is. Kiest de gemeente voor de bestuurlijke strafbeschikking, dan zijn alle kosten voor rekening van het OM en krijgt de gemeente slechts een gedeelte van de geïncasseerde bedragen (€ 25 voor parkeerovertredingen en € 40 voor overlastfeiten).⁶ Voor de opsporing van overtredingen hebben gemeenten daartoe ook bevoegde BOA's in dienst.

In grote lijnen zijn er dus drie belangrijke manieren om op geconstateerde overtredingen te reageren: (1) via strafrechtelijke afdoening, (2) via een WAHV-beschikking en (3) via een bestuurlijke maatregel, waaronder de bestuurlijke boete en de last onder dwangsom. De behandeling van deze drie manieren komt in de achtereenvolgende paragrafen aan de orde. Paragraaf 8.1 gaat in op de strafrechtelijke wijze van afdoening, paragraaf 8.2 op de behandelingen langs de weg van de WAHV en paragraaf 8.3 behandelt de bestuursrechtelijke reacties op overtredingen. Bijlage 6 geeft, zowel voor misdrijven als overtredingen, een schematisch overzicht van de verschillende mogelijke strafrechtelijke en bestuursrechtelijke reacties.

8.1 Overtredingen volgens de strafrechtelijke weg

8.1.1 Politie en RDW

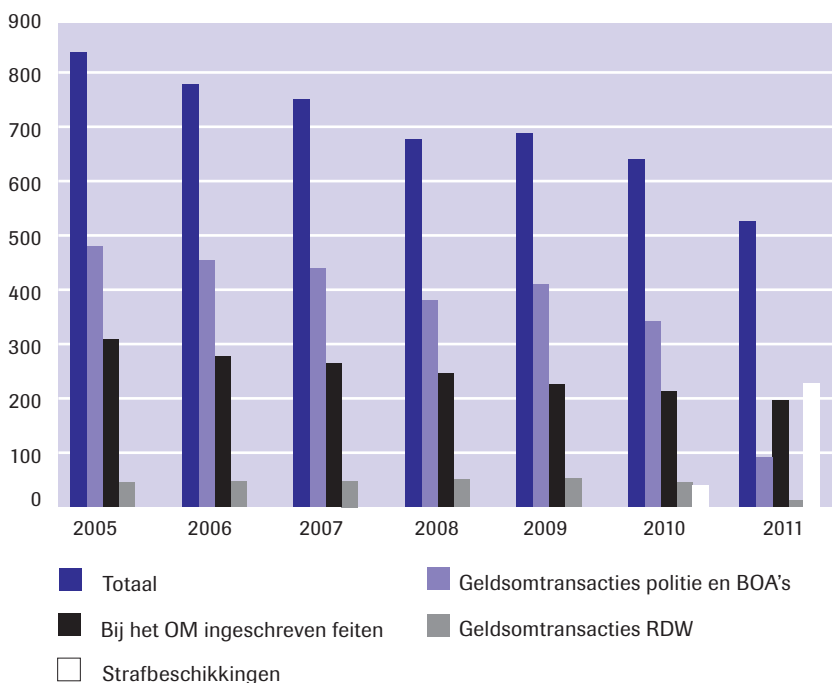
In totaal zijn in 2011 circa 526.000 overtredingen geconstateerd die langs strafrechtelijke wijze zijn behandeld. Dat betekent dat zij door politie, BOA's en RDW zelf zijn afgehandeld dan wel aan het OM zijn doorgestuurd (zie figuur 8.1). Dit aantal daalt al lange tijd gestaag. In 2005 gingen nog 836.000 overtredingen langs deze strafrechtelijke weg. Het grootste deel van deze zaken doen politie, BOA of RDW zelf af. Tot en met 2010 gebeurde dit via (geldsom)transacties, in 2011 zijn de meeste gevallen afgedaan via een strafbeschikking. Het aantal transacties via politie en BOA's daalde van 342.000 in 2010 naar 91.000 in 2011 (zie tabel 8.1 in bijlage 4). Tussen 2010 en 2011 nam het aantal geldsomtransacties via de RDW af van 46.000 naar 12.000 (zie tabel 8.7 in bijlage 4). Vanaf 2010 kan de politie de zaak

⁵ De Wet bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (BBOOR), art. 154b e.v. van de Gemeentewet.

⁶ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, brief aan de burgemeesters van 22 juli 2008.

ook via een strafbeschikking afdoen. Het aantal zaken dat de politie heeft afgedaan via een strafbeschikking, is daarentegen gestegen van 40.000 gevallen in 2010 naar 227.000 gevallen in 2011 (zie tabel 8.1 in bijlage 4). Overigens nam tussen 2010 en 2011 het aantal transacties duidelijk sterker af dan het aantal strafbeschikkingen toenam.

Figuur 8.1 Transacties en strafbeschikkingen door politie, BOA's en RDW en bij het OM ingeschreven overtredingen (feiten), x 1.000



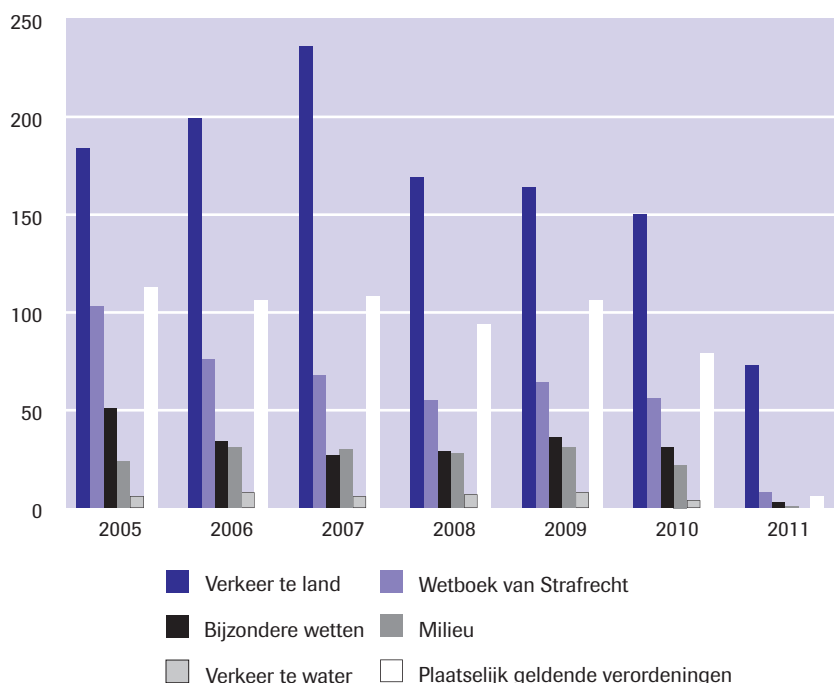
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.1, 8.2 en 8.7 in bijlage 4.
Bron: CBS, CJIB

(Geldsom)transacties van politie en BOA's betreffen het meest (80%) verkeerszaken te land (zie figuur 8.2). In 2011 gaat het om 73.000 transacties op dit gebied. Ook veel transacties berusten op plaatselijke verordeningen (in 2011 circa 6.000) en op overtredingen van het Wetboek van Strafrecht (8.000) (zie tabel 8.1 in bijlage 4).

Het totale aantal transacties is in 2011 (91.000) aanzienlijk minder dan in het piekjaar 2007, toen dit aantal nog 439.000 was. Er is bij alle typen zaken een verschuiving zichtbaar van transacties naar strafbeschikkingen, ten gevolge van de invoering van de Wet OM-afdoening. In totaal zijn in 2011 226.600 strafbeschikkingen opgelegd, waarvan 77.500 (34%)

strafbeschikkingen voor de overtreding van een plaatselijk geldende verordening, 65.200 (29%) voor verkeersovertredingen te land en 45.100 (20%) voor overtredingen op grond van het Wetboek van Strafrecht (zie tabel 8.1 in bijlage 4). De verschuiving van transacties naar strafbeschikkingen was met name sterk bij de plaatselijk geldende verordeningen.

Figuur 8.2 Door politie en BOA's bij het CJIB aangeleverde geldsomtransacties naar soort regelgeving, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.1 in bijlage 4.

Bron: CJIB

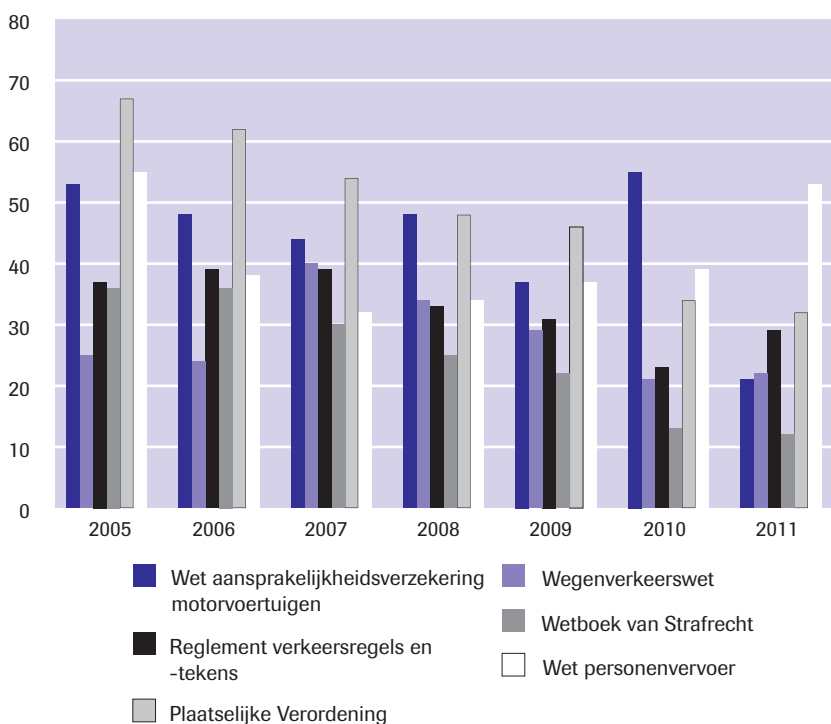
8.1.2 Vervolg van overtredingen

Circa 196.000 geconstateerde overtredingen (feiten) werden in 2011 bij het OM ingeschreven en volgden daarmee nog de 'klassieke' strafrechtelijke weg. Dat is 37% minder dan in 2005, toen het nog om 309.000 overtredingen ging (zie figuur 8.1). Soms worden meer feiten (afzonderlijke overtredingen) bij elkaar gevoegd in een zaak. Het aantal zaken dat in 2011 bij het OM instroomde was dan ook lager: circa 167.000 (zie tabel 8.2 in bijlage 4). Bijna twee derde van de bij het OM ingeschreven feiten betreft overtredingen op het gebied van verkeer en vervoer. Daaronder vallen onder meer de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) en de Wet personenvervoer 2000, die onder andere betrekking heeft op openbaar

vervoer en taxivervoer en bijbehorende besluiten. Ongeveer een zesde deel heeft betrekking op plaatselijke verordeningen en 6% op het Wetboek van Strafrecht (zie figuur 8.3).

Tussen 2005 en 2011 is de daling het sterkst bij het Wetboek van Strafrecht (van 36.000 naar 12.000, ofwel 67%), de overtredingen van de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) (van 53.000 naar 21.000, ofwel 59%), en van Algemene Plaatselijke Verordeningen (van 67.000 naar 32.000, ofwel 52%) (zie tabel 8.2 in bijlage 4). Het aantal overtredingen van de Wet personenvervoer is, na een daling tussen 2005 en 2010, toegenomen van 39.000 in 2010 tot 53.000 in 2011.

Figuur 8.3 Ingeschreven overtredingen (feiten) bij het OM naar soort regelgeving, x 1.000



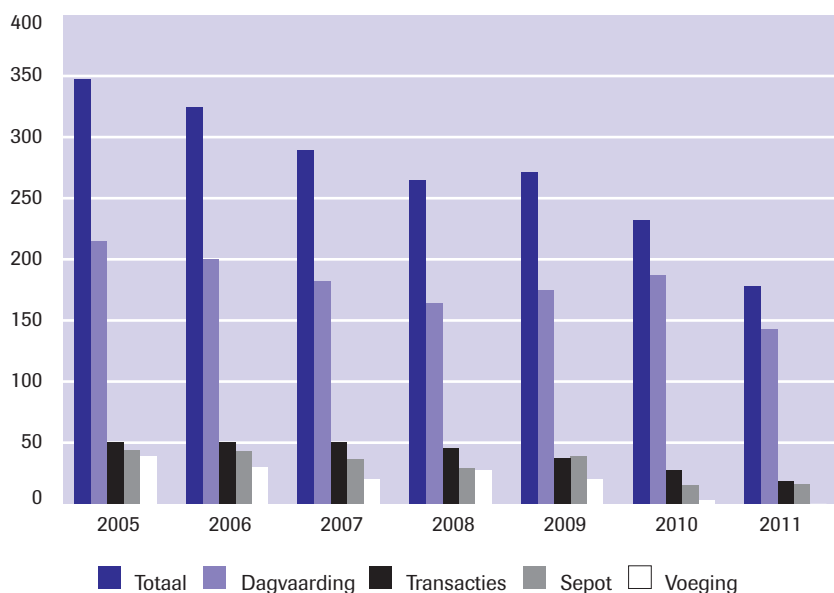
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.2 in bijlage 4.
Bron: CBS

De officier van justitie (OvJ) beslist hoe verder te handelen bij de aan hem/haar voorgelegde overtredingen. Hij/zij kan een transactie aanbieden in de vorm van een taakstraf van maximaal 120 uur of een te betalen geldbedrag. Ook kan de OvJ vanaf 2008 via een OM-strafbeschikking de

betaling van een geldsom opleggen.⁷ Daarnaast kan de OvJ beslissen de zaak via een dagvaarding voor de kantonrechter te brengen (zie paragraaf 8.1.3), niet tot vervolging over te gaan, of de zaak te seponeren. De OvJ kan ook aanwijzingen geven waaraan de verdachte moet voldoen, zoals het afstand doen van goederen.

Volgens het Jaarbericht 2011 van het OM zijn in 2011 55.000 kantonstrafzaken door het OM afgedaan via een strafbeschikking, terwijl dat er in 2010 nog slechts 200 waren. Deze aantallen worden nog niet in figuur 8.4 zichtbaar, omdat die gegevens uit een andere bron afkomstig zijn. Het aantal in deze figuur zichtbare, door het OM op een andere manier afgedane zaken daalde dan ook. In 2011 werd in 135.000 zaken besloten tot een dagvaarding of een transactie, dit is een daling van 31% ten opzichte van 2010 (zie tabel 8.4 in bijlage 4).

Figuur 8.4 Door het OM afgedane overtredingen (feiten),* x 1.000



* Exclusief OM-strafbeschikkingen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.3 in bijlage 4.

Bron: CBS

Over de totale periode 2005-2011 gezien daalde het totale aantal op andere wijze dan met de OM-strafbeschikking door het OM afgehandelde feiten in overtredingszaken met 49%, van 347.000 tot 178.000 (zie figuur 8.4). Binnen

⁷ Hoewel de wet de oplegging van een taakstraf tot 180 uur via een OM-strafbeschikking wel mogelijk maakt, is dit onderdeel nog niet in werking getreden.

deze groep worden verreweg de meeste zaken gedagvaard: in 2011 gebeurde dat bij 80% van de feiten. Dat is meer dan in 2005, toen dat bij 62% van de feiten gebeurde. Het aandeel septs en voegingen liep sterk terug.

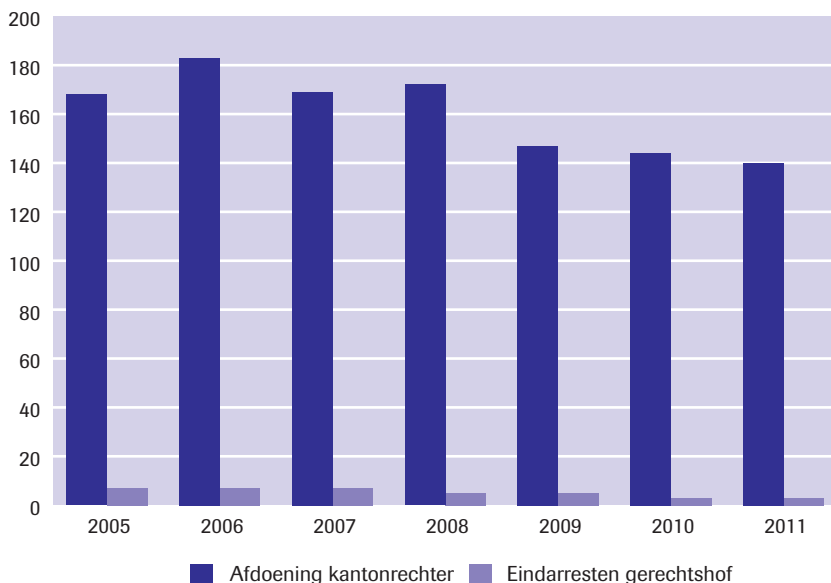
8.1.3 Berechting van overtredingen

Als de verdachte niet in wil gaan op een transactievoorstel, dan krijgt de zaak alleen een vervolg als de OvJ de verdachte dagvaardt.⁸ Allereerst komt de kantonrechter in beeld. Deze behandelt overtredingszaken in eerste aanleg. Het aantal door de kantonrechter behandelde strafzaken daalde gestaag van 168.000 in 2005 naar 140.000 in 2011, ofwel met 17% (zie figuur 8.5).

In het leeuwendeel van de gevallen spreekt de kantonrechter in dergelijke zaken een straf uit. Dit is in 2011 in 93% van de zaken het geval, dat is iets minder dan in 2005 (96%) het geval was. Het aantal vrijspraken ligt in 2011 op 3% (zie tabel 8.5 in bijlage 4).

Een straf zal veelal een boete inhouden. Het CJIB verwerkte 117.000 boetevonnissen in dit soort zaken (zie tabel 8.6 in bijlage 4).⁹

Figuur 8.5 Afdoeningen van overtredingszaken door de rechter, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.5 in bijlage 4.

Bron: Rvdr, CJIB

8 Bij een strafbeschikking dient de bestrafte zelf actief verzet in te stellen bij de OvJ. Over deze verzetszaken zijn echter nog geen cijfers beschikbaar.

9 Er is (nog) geen betrouwbare informatie over andere straffen beschikbaar.

Tegen strafrechtelijke uitspraken in eerste aanleg met een boetebedrag hoger dan € 500 is hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof. Bij boetebedragen onder de € 500 is sinds 2007 een beoordeling vooraf door het hof over de mogelijkheid tot hoger beroep vereist.¹⁰ Deze strafzaken worden behandeld door de gerechtshoven. Het aantal eindarresten daalde tussen 2005 en 2011 van 6.500 tot 3.400, ofwel met 47% (zie figuur 8.5). Deze daling is sterker dan die bij uitspraken in eerste aanleg (-17%). Blijkbaar is het aantal hoger beroepen in deze zaken teruggelopen, waarschijnlijk als gevolg van de Wet stroomlijning hoger beroep.

In het strafrecht heeft de veroordeelde altijd de mogelijkheid om de zaak, na uitspraak van het gerechtshof, voor te leggen bij de strafkamer van de Hoge Raad. Tijdens cassatie bij de Hoge Raad komen rechtsvragen aan de orde met als doel de rechtseenheid en rechtsbescherming te waarborgen. Er wordt niet inhoudelijk op de zaak ingegaan, maar slechts gekeken of de juiste procesregels zijn gevolgd en of het recht naar behoren is toegepast. Ook bij overtredingszaken heeft de Hoge Raad de bevoegdheid om beslissingen van lagere rechters te vernietigen (casseren) als deze procesregels niet goed zijn gevolgd. Er zijn vooralsnog geen cijfers beschikbaar over het aantal uitspraken in dit soort zaken.

8.1.4 Tenuitvoerlegging bij overtredingen

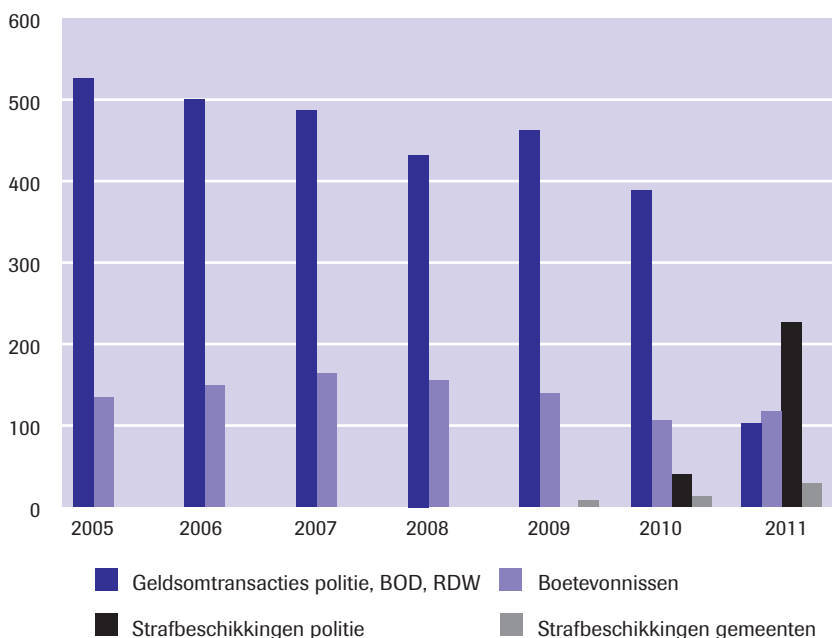
Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) in Leeuwarden is de landelijke uitvoeringsinstantie die onder andere het administratieve traject van de executiefase van overeengekomen transacties en sancties verzorgt. Daartoe zijn er afspraken tussen het OM en het CJIB. Het CJIB is een agentschap van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het CJIB voert in opdracht van het OM het overgrote deel van de rechterlijke beslissingen en OM-afdoeningen uit (zie ook hoofdstuk 2 en hoofdstuk 7). Alle overeengekomen transacties, WAHV-beschikkingen, beslissingen van rechters en opgelegde strafbeschikkingen moeten zo snel mogelijk door opsporingsinstanties en OM bij het CJIB ter uitvoering worden aangeleverd. Het CJIB verzorgt bij strafbeschikkingen de uitvoering door de aangeleverde gegevens te verwerken en de verdachte op de hoogte te brengen van de uitgevaardigde strafbeschikking.¹¹ Als de verdachte niet in verzet gaat, gaat het CJIB over tot inning van de geldelijke sanctie. De opbrengsten van de politiestrafbeschikking en de OM-strafbeschikking zijn bestemd voor de staatskas.

¹⁰ Het betreft het via de Wet stroomlijning hoger beroep ingevoerde art. 410a Sv.

¹¹ De inning van de in 2011 in te voeren fiscale strafbeschikking zal niet door het CJIB, maar door de Belastingdienst zelf worden geregeld.

Het CJIB krijgt geleidelijk minder geldsomtransacties van politie, BOD en RDW aangeleverd. In 2011 waren dit er nog 103.000. Daarnaast ging het om 117.000 boetevonnissen, waarbij een scherpe daling vanaf 2007 optrad. Daartegenover staat de opkomst van de strafbeschikking. Via politie en gemeenten ging het in 2011 om 227.000 respectievelijk 29.000 door het CJIB te behandelen strafbeschikkingen (zie figuur 8.6).

Figuur 8.6 Door CJIB te verwerken betalingen geldsom vanwege overtredingen,* x 1.000



* Exclusief OM-strafbeschikkingen.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.1, 8.6, 8.12 in bijlage 4.

Bron: CJIB

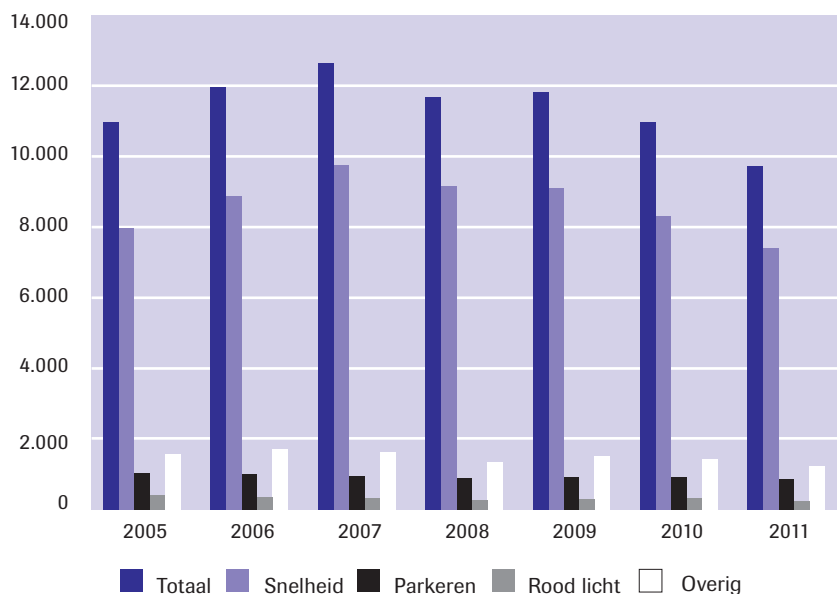
Als het niet mogelijk blijkt de opgelegde geldsom geïnd te krijgen, wordt vervangende hechtenis toegepast. In 2011 was bij 19% van de voor overtredingen opgelegde geldsommen sprake van een vervangende hechtenis, dat is iets meer dan in voorgaande jaren (zie tabel 8.6 in bijlage 4).

8.2 Behandeling van overtredingen volgens de WAHV

8.2.1 WAHV-beschikkingen

Verreweg de meeste overtredingszaken worden via een WAHV-beschikking afgedaan: 9,7 miljoen in 2011. Dat is overigens een lager aantal dan enige jaren geleden. In 2007 piekte het aantal op 12,6 miljoen WAHV-beschikkingen, waarna het aantal gestaag daalde. In 2011 ligt het aantal onder het niveau van 2005. Van deze beschikkingen in 2011 betrof 76% snelheidsovertredingen en 9% parkeerovertredingen (zie figuur 8.7).

Figuur 8.7 WAHV-beschikkingen naar type overtreding, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.7 in bijlage 4.

Bron: CJIB

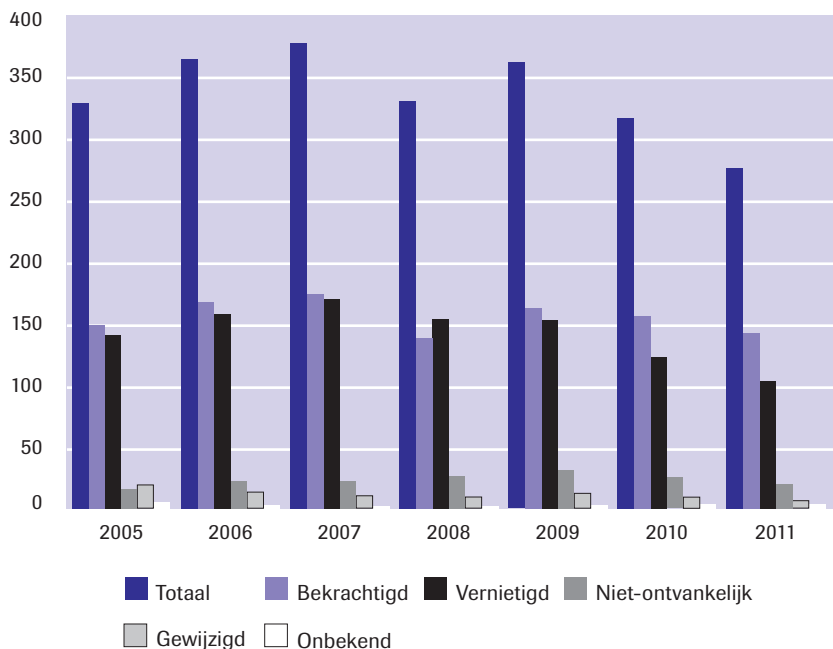
8.2.2 Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij OM

De persoon die een WAHV-beschikking krijgt opgelegd, kan hiertegen bij het OM in beroep gaan. Het OM kan bij zo'n beroep besluiten tot instandhouding, wijziging of vernietiging van de beschikking. Ook kan sprake zijn van een niet-ontvankelijkverklaring.

Het aantal door het OM afgehandelde beroepen in het kader van de WAHV steeg van 326.000 in 2005 tot 376.000 in 2007, om daarna te dalen tot 275.000 in 2011, ofwel 16% lager dan in 2005. Het aandeel van vernietigingen en wijzigingen is aanzienlijk: in 2011 ging het om 109.000 zaken,

ofwel 40% van het totaal (zie figuur 8.8). Wel is sprake van een geleidelijke daling, want het aandeel was in 2005 nog 48%. Het aantal niet-ontvankelijkverklaringen is niet zo groot, maar het aandeel ervan nam toe van 5 naar 7%.

Figuur 8.8 Afdoeningen door het OM bij beroep tegen WAHV-beschikkingen, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.8 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Is de betrokkene het nog steeds niet eens met de WAHV-beschikking, dan kan hij beroep aantekenen bij de kantonrechter. Dit gaat voor een tweede maal via de OvJ, die dan alsnog kan besluiten de beschikking in te trekken. Houdt de OvJ de WAHV-beschikking in stand, dan behandelt de kantonrechter het beroep.

Voor die behandeling dient de betrokkene een zekerheidstelling te voldoen die gelijk is aan het sanctiebedrag, vermeerderd met administratiekosten.¹² Deze zekerheid moet worden betaald aan het CJIB binnen 2 weken na het instellen van beroep bij de kantonrechter. Ter zitting zullen zowel de betrokkene als een vertegenwoordiger van het OM moeten verschijnen om hun zaak te bepleiten. Indien de WAHV-beschikking wordt

¹² Art. 11 lid 1 WAHV.

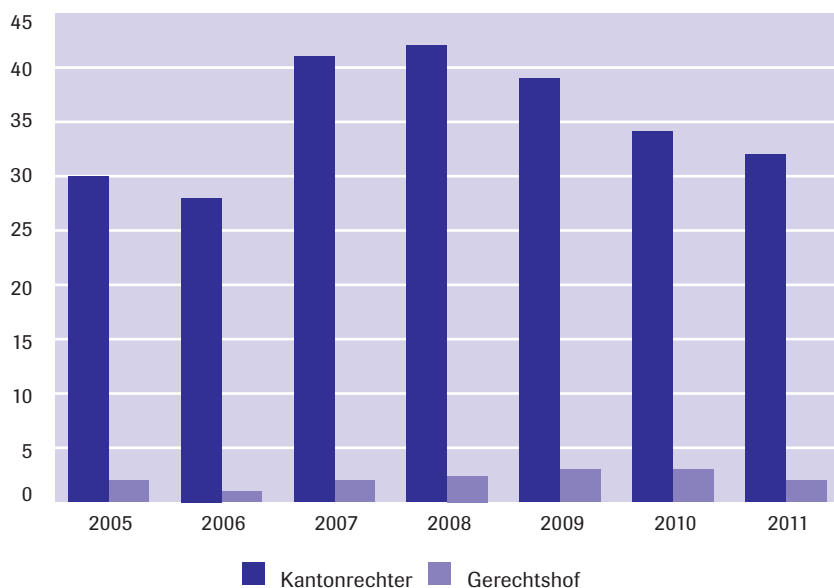
vernietigd, wordt het bedrag van de zekerheidstelling teruggestort op de rekening van de betrokkene.

8.2.3 Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij de rechter

Het aantal door de kantonrechter afgehandelde beroepen tegen WAHV-beslissingen van het OM is tussen 2005 en 2011 gestegen van 30.000 tot 32.000, ofwel met 6% (zie figuur 8.9). Overigens kende dit aantal een piek in 2008 met 42.000 zaken.

Het aantal afdoeningen van beroepen door de OvJ nam, zoals eerder gesteld, in dezelfde periode met 16% af (zie tabel 8.8 in bijlage 4). Het beroep op de kantonrechter in dit soort zaken is dus geïntensiveerd. Opvallend is dat het aantal bekrachtigende uitspraken door de kantonrechter vanaf 2005 nogal fluctueert (zie figuur 8.10). Het aandeel van deze uitspraken in het totaal daalde eerst van 41% in 2005 tot 29% in 2007, om vervolgens weer te stijgen tot 40% in 2011.

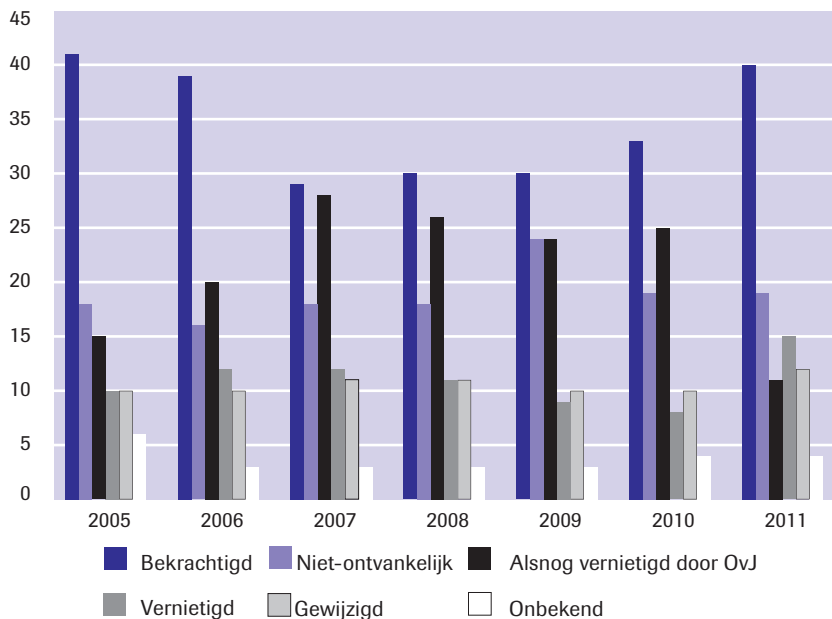
Figuur 8.9 Beroepen tegen WAHV-beschikkingen bij de rechter, x 1.000



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.9 en 8.10 in bijlage 4.

Bron: CJIB, Rvdr

Figuur 8.10 Door de kantonrechter afgedane WAHV-zaken naar soort uitspraak, in procenten



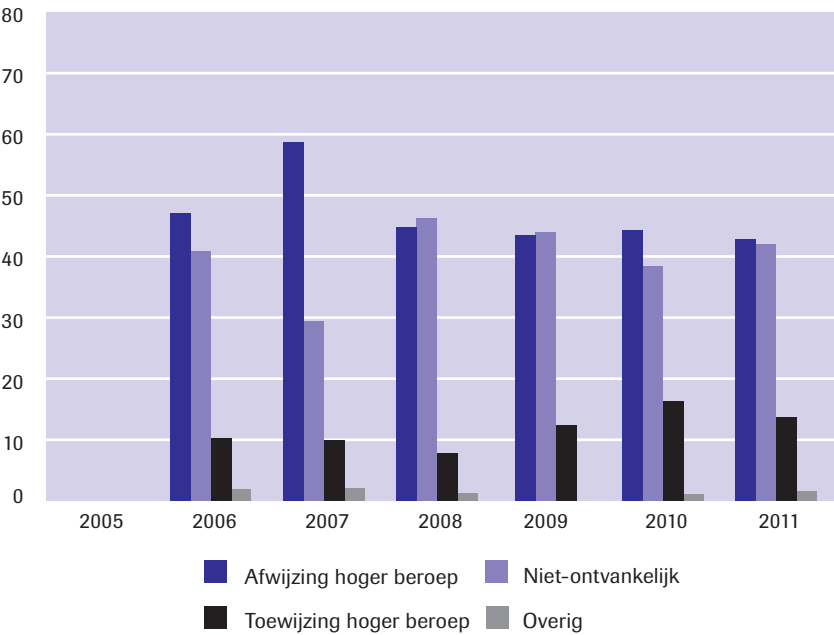
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.9 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Tegen beslissingen van de kantonrechter in WAHV-beroepen is bij opgelegde bedragen boven de € 70 hoger beroep mogelijk bij het gerechtshof in Leeuwarden.

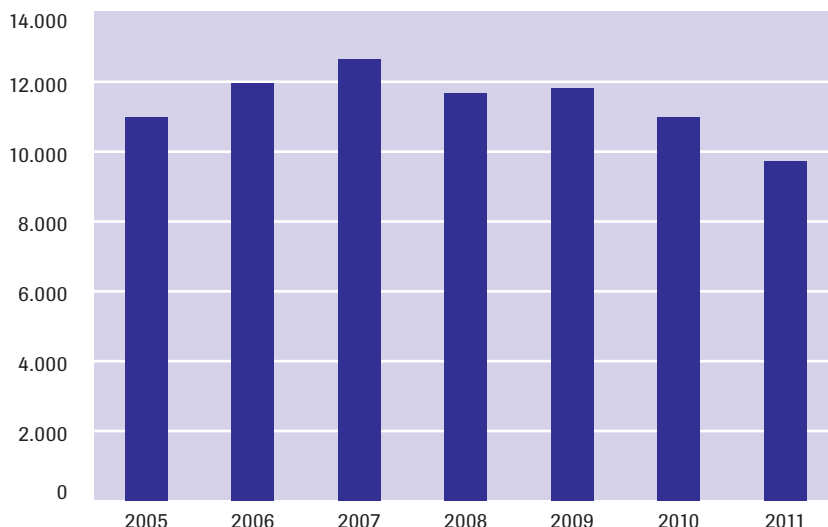
Het aantal door het hof behandelde hoger beroepen in WAHV-zaken steeg van 2005 tot 2011 van 1.700 naar 1.900, ofwel met 14% (zie figuur 8.9), dus sterker dan bij de kantonrechter (6%). Daarbij stijgt het aandeel van toewijzing van het hoger beroep, in de vorm van gehele of gedeeltelijke vernietigingen van eerdere uitspraken, tussen 2006 en 2011 van 10% naar 14% van de uitspraken (zie figuur 8.11). Opvallend is verder het hoge percentage niet-ontvankelijkverklaringen: 42% in 2011.

Figuur 8.11 Door het hof afgedane WAHV-zaken naar soort uitspraak, in procenten*



* Gegevens 2005 niet beschikbaar.
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.10 in bijlage 4.
Bron: Rvdr

Verreweg de meeste door het CJIB te verwerken financiële sancties betreffen WAHV-beschikkingen: bijna 10 miljoen in 2011 (zie figuur 8.12). Dit aantal vertoonde, evenals het aantal WAHV-beschikkingen, in 2007 een piek.

Figuur 8.12 Door CJIB te verwerken WAHV-zaken, x 1.000

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.11 in bijlage 4.

Bron: CJIB

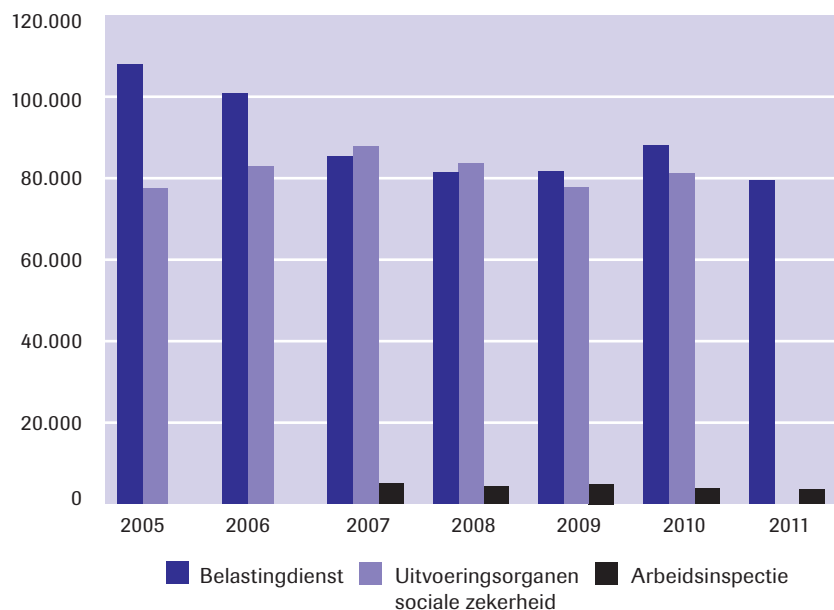
8.3 Overtredingen volgens de bestuursrechtelijke weg

Er is geen compleet beeld te geven van de door diverse bestuursorganen bestuursrechtelijk behandelde overtredingen. Wel kan op basis van diverse bronnen, met name de jaarverslagen van de betrokken instanties, een beeld van een aantal belangrijke 'spelers' op dit gebied worden verkregen. Het gaat dan met name om de Belastingdienst, de uitvoeringsorganen sociale zekerheid, de Arbeidsinspectie, de Voedsel en Waren Autoriteit, de dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, de Inspectie Verkeer en Waterstaat en een aantal belangrijke financieel-economische toezichthouders (DNB, AFM, NMa, OPTA). De afbakening van de 'overtreding' kan echter wel verschillen. Soms wordt de constatering van een overtreding geregistreerd, zoals het 'overtreden van de inlichtingenplicht' bij uitkeringen op het gebied van sociale zekerheid. Vaker gaat het expliciet om de reactie van het bestuursorgaan, zoals het opleggen van een navordering door de Belastingdienst of een bestuurlijke boete door een ander bestuursorgaan. Soms zijn er ook alternatieve bestuursrechtelijke benaderingen, zoals intrekking van een vergunning of de oplegging van een last onder dwangsom, die in principe hier ook in beeld komen.

De grootste 'onbekende' op dit gebied is waarschijnlijk het aantal door gemeenten bestuursrechtelijk geconstateerde en afgehandelde overtredingen, met uitzondering van die op het gebied van de sociale zeker-

heid. Ook blijven de parkeerovertredingen die via een naheffing van parkeerbelasting door gemeentelijke diensten zijn afgedaan, bij gebrek aan gegevens op dit gebied, buiten beeld.¹³ Wel blijkt de sinds kort bestaande mogelijkheid voor gemeenten om overtredingen via een strafbeschikking af te doen in 2011 in 29.000 zaken te zijn gebruikt (zie tabel 8.12 in bijlage 4). In 2010 was dit nog in 13.000 zaken het geval. Langs bestuursrechtelijke weg behandelde de Belastingdienst in 2011 ruim 79.000 zaken en de uitvoeringsorganen sociale zekerheid circa 81.000 zaken in 2010. Vanaf 2005 is dit aantal bij de Belastingdienst gedaald en bij de uitvoeringsorganen min of meer stabiel gebleven. De Arbeidsinspectie legde in 2011 3.600 keer een bestuurlijke boete of een last onder dwangsom op. Dit aantal is sinds 2007 gedaald (zie figuur 8.13). De (relatief kleine) aantallen overtredingen geconstateerd door de financieel-economische toezichthouders (niet weergegeven in de figuur) zijn vanaf 2005 gestegen en kennen een duidelijke piek in 2009 met 1.100 zaken (zie tabel 8.12 in bijlage 4).

Figuur 8.13 Door bestuursorganen behandelde overtredingen, x 1.000



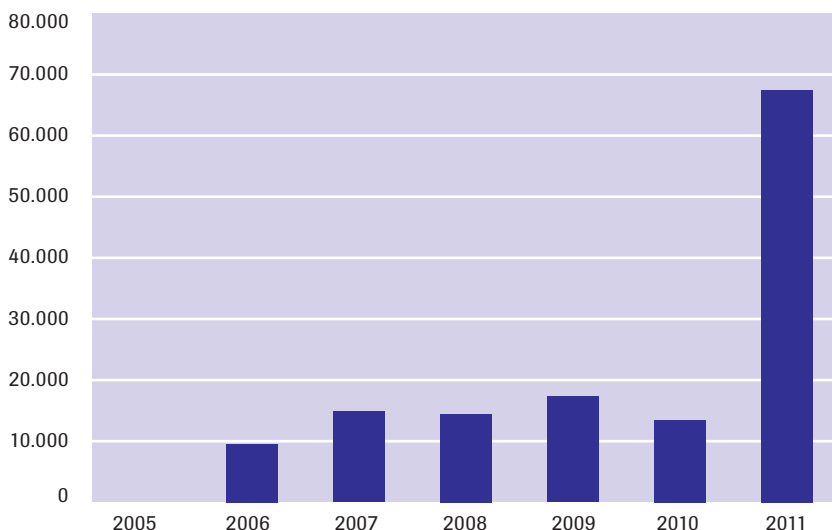
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.12 in bijlage 4.

Bron: CJIB, jaarverslagen diverse bestuursorganen, Integrale Rapportage Handhaving; diverse jaren

13 De gemeente Rotterdam vermeldt als één van de weinige het aantal 'parkeerbonnen' (naheffingen parkeerbelasting) in 2010: maar liefst 263.000 (Burgerjaarverslag gemeente Rotterdam 2010, p. 23).

Een toenemend aantal bestuursorganen, zoals de Arbeidsinspectie, vraagt het CJIB de inning van een bestuurlijke boete of dwangsom te verzorgen. In 2011 ging het in totaal om circa 67.000 zaken (zie figuur 8.14). Een belangrijke 'nieuwe' speler op dit gebied is het College voor Zorgverzekeringen, dat in 2011 56.000 van deze zaken aanbracht. Het aantal door andere bestuursorganen bij het CJIB aangebrachte bestuurlijke boetes en gevallen van last onder dwangsom daalt sinds 2009 (zie tabel 8.12 in bijlage 4).

Figuur 8.14 Door CJIB te verwerken bestuurlijke boetes en dwangsommen, x 1.000*



* Gegevens 2005 niet beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 8.12 in bijlage 4.

Bron: CJIB

Tegen het opleggen van een bestuurlijke boete staat, net als tegen andere besluiten van bestuursorganen, beroep bij de bestuursrechter open. Helaas ontbreekt een goede registratie van het aantal beroepszaken bij de bestuursrechter dat betrekking heeft op de oplegging van een bestuurlijke boete. Op één specifiek gebied bestaan wel gegevens, namelijk over beroepen tegen de oplegging van een boete voor een parkeerovertreding via een fiscale naheffing door de gemeente. Het aantal zaken dat bij de rechtbanken op dit gebied instroomde, bedroeg in 2005 2.100 en steeg tot 3.100 in 2011 (interne gegevens Rvdr).

9 De strafrechtsketen in samenhang

E.C. Leertouwer, R.F. Meijer en S.N. Kalidien

- Het aantal door de politie geregistreerde misdrijven bleef in 2011 vrijwel gelijk ten opzichte van 2010. Hiermee komt de dalende trend in de geregistreerde criminaliteit van de afgelopen jaren tot stilstand. De sterke daling van het aantal geregistreerde verdachten, door het OM opgelegde transacties en schuldigverklaringen door de rechter die in 2010 plaatsvond, vlakke in 2011 af. Het beeld van de minderjarigen wijkt hier iets van af. Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten blijft namelijk ook in 2011 flink dalen. Ook de daling van de transacties en schuldigverklaringen zet flink door, zij het in minder sterke mate.
- Na een forse afname in 2010 daalde het totale aantal taakstraffen (OM en ZM) licht in 2011. Deze daling kwam vooral voor rekening van het aantal OM-transacties. Het aantal door de rechter opgelegde taakstraffen vertoont al enige jaren een minder sterke daling. Bij de minderjarigen daalt het aantal taakstraffen, zowel door OM als transactie aangeboden als door de rechter opgelegd, ook in 2011, zij het wel in beduidend minder sterke mate.
- Het totale aantal financiële bestraffingen (OM en ZM) daalde in 2011, maar eveneens minder fors dan in 2010. Bij de minderjarigen daalde het aantal financiële bestraffingen vanaf 2008. In 2011 zet deze daling door.
- Het totale aantal vrijheidsbenemende sancties steeg licht in 2011. Hiermee komt er een eind aan de dalende trend van de afgelopen jaren. Bij de minderjarigen is er sprake van een dalende trend sinds 2006. Deze trend zet ook in 2011 nog steeds door. Echter, in 2011 steeg het aantal PJJ-maatregelen voor het eerst sinds jaren.

In de hoofdstukken 3, 4, 5 en 6 zijn de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen beschreven. Zij geven achtereenvolgens een beeld van slachtoffers en criminaliteit, de door de politie geregistreerde criminaliteit en de vervolging en de berechting van verdachten.¹ Ontwikkelingen die in de voorgaande hoofdstukken zijn besproken, worden in dit hoofdstuk op hoofdlijnen in onderlinge samenhang beschreven. Een aandachtspunt hierbij is dat de verschillende onderdelen in de keten niet zonder meer naast elkaar kunnen worden gezet, omdat de gegevens van de verschillende onderdelen van de keten afkomstig zijn uit verschillende informatiebronnen en andere teleenheden hebben. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van een aantal redenen waarom een volledige vergelijking niet mogelijk is. Wanneer rekening wordt gehouden met de mogelijke vertekeningen en beperkingen, kunnen de ketenschakels wel degelijk naast elkaar worden gelegd, waardoor inzicht ontstaat in de ontwikkelingen en samenhangen tussen de onderdelen van de strafrechtsketen.

¹ De tenuitvoerlegging van sancties komt hierbij niet aan bod, omdat de huidige gegevens met betrekking tot de tenuitvoerlegging niet toereikend zijn om zinvolle vergelijkingen met de opgelegde sancties te maken. Een reden is dat een groot deel van de opgelegde sancties al in voorlopige hechtenis wordt uitgezet en ook als zodanig in de informatiesystemen van DJI wordt doorgevoerd (zie ook hoofdstuk 7).

Dit hoofdstuk richt zich op de misdrijven. De Halt-waardige delicten voor minderjarigen kunnen echter ook betrekking hebben op een overtreding.² In de rest van dit hoofdstuk wordt, om redenen van eenvoud, de term misdrijven gebruikt. Gegevens over de door de politie geregistreerde criminaliteit en verdachten in 2011 betreffen voorlopige cijfers. De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens over vervolging en berechting betreffen strafzaken in eerste aanleg.

De samenhang in de strafrechtssketen wordt eerst belicht voor alle natuurlijke en rechtspersonen samen (paragraaf 9.1). Misdrijven die zijn gepleegd door minderjarigen worden apart belicht (paragraaf 9.2).

9.1 De strafrechtssketen in samenhang

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen beschreven in de verschillende onderdelen van de strafrechtssketen in de periode 2005-2011 voor natuurlijke personen en rechtspersonen samen. Eerst wordt in paragraaf 9.1.1 het algemene beeld geschetst. Om de verschillen tussen misdrijfcategorieën in beeld te krijgen, wordt in de paragrafen 9.1.2 tot en met 9.1.5 de gang door de strafrechtssketen van een viertal soorten misdrijven in de periode 2005-2011 beschreven. Het betreft de vermogensmisdrijven, vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen: 'vernielingen'), de gewelds- en seksuele misdrijven en de drugs-misdrijven.³ De drugsmisdrijven worden als aparte categorie belicht, aangezien ze als slachtofferloos misdrijf een beperkte rol spelen aan het begin van de strafrechtssketen, terwijl ze een relatief groot beslag leggen op de capaciteit van het gevangeniswezen.

9.1.1 Misdrijven in de strafrechtssketen

In elke fase van de keten vindt een selectieproces plaats (zie figuur 9.1).⁴ Dat proces begint al bij de registratie door de politie.⁵ Lang niet alle misdrijven worden bij de politie gemeld en niet alle meldingen worden door de politie geregistreerd. Slechts een deel van de misdrijven wordt opgehelderd. Het aantal geregistreerde verdachten is dan ook aanzienlijk lager dan het aantal geregistreerde misdrijven. Overigens kan een verdachte meer dan één misdrijf hebben gepleegd.⁶ Van de verdachten die

2 In hoofdstuk 8 wordt apart aandacht besteed aan overtredingen. Daarnaast bevatten de cijfers van het CJIB in hoofdstuk 7 voor een deel ook overtredingen.

3 Zie bijlage 2 voor een gedetailleerde beschrijving van de misdrijfcategorieën.

4 Bij de interpretatie van dit selectieproces dienen de kanttekeningen in bijlage 3 in ogenschouw te worden genomen. Zo kunnen uitspraken als 'X% van ketenonderdeel A stroomt door naar ketenonderdeel B' op grond van dit schema niet worden gedaan.

5 Inclusief Koninklijke Marechaussee.

6 Een relatief kleine groep verdachten is verantwoordelijk voor relatief veel geregistreerde misdrijven (Wartna & Tollenaar, 2004). Daartegenover staat dat een misdrijf door meer dan één dader kan zijn gepleegd. Voor de precieze definitie van geregistreerde verdachte wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

de politie registreert, wordt het merendeel ingeschreven bij het Openbaar Ministerie. De politie kan bepaalde zaken met een minderjarige verdachte zelf afdoen door middel van een politiesept of een verwijzing naar een Halt-bureau (zie hoofdstuk 2).

Ook kan de politie met meerderjarige verdachten van kleine winkeldiefstallen een transactie overeenkomen (politietransactie, zie hoofdstuk 7). In de andere gevallen legt de politie bij voldoende grond voor verdenking en vervolging een proces-verbaal over de verdachte en de betreffende misdrijven voor aan het OM. Ongeveer 5% van de instroom bij het OM was in 2011 afkomstig van andere instanties dan de politie.⁷ Het gaat daarbij om de bijzondere opsporingsdiensten⁸ en om overige aanleverende instanties als gemeenten en de reclassering. Bij het OM vindt een verdere selectie plaats. Het OM kan besluiten een zaak betreffende een verdachte (van één of meer misdrijven) te seponeren, omdat een veroordeling door een rechter niet haalbaar lijkt (technisch sepot) of omdat een beoordeling door een rechter niet wenselijk lijkt (beleidssepot). Tevens kunnen zaken bij elkaar worden gevoegd (ad informandum of ter berechting). Bovendien kan het OM in bepaalde misdrijfzaken een transactie aanbieden aan de verdachte. Dit houdt in dat als de verdachte bereid is aan bepaalde voorwaarden te voldoen die zijn verbonden aan de transactie, het OM afziet van verdere vervolging. Deze voorwaarden hebben de vorm van de betaling van een geldbedrag, het ondergaan van een taakstraf en dergelijke. Sinds februari 2008 mag het OM voor bepaalde delicten, buiten de rechter om, zelf de schuld vaststellen van en straffen opleggen aan verdachten door inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening. Deze strafbeschikking kan diverse straffen, maatregelen en aanwijzingen inhouden, zoals geldboetes, taakstraffen en ontzegging van de rijbevoegdheid.⁹ De rest van de zaken brengt het OM via een dagvaarding voor de rechter. Deze kan de verdachte vrijspreken of schuldig verklaren.¹⁰ In dat laatste geval zal de rechter meestal een straf of maatregel opleggen (zie hoofdstuk 2).

7 Bron: OMDATA.

8 De op 1 juni 2007 ingevoerde Wet op de bijzondere opsporingsdiensten wijst vier diensten aan als bijzondere opsporingsdienst, elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst (FIOD-ECD), de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst (VROM-IOD). De genoemde diensten bestonden al in een of andere vorm voordat de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten in werking trad, maar door deze wet werden hun bevoegdheden voor het eerst op een uniforme wijze geregeld.

9 Daar de invoering van de strafbeschikking gefaseerd plaatsvindt, neemt het aandeel van de strafbeschikking in de afdoeningen door het OM gestaag toe tot 16% in 2011 (zie hoofdstuk 5). De strafbeschikking zal op den duur de transactie geheel vervangen (zie hoofdstuk 2).

10 Ook kan de rechter een verdachte ontslaan van rechtsvervolgving of het OM niet-ontvankelijk verklaren.

Figuur 9.1 Misdrijven in de strafrechtsketen, 2011

Slachtofferschap		ondervonden delicten		
	geschat aantal delicten tegen burgers (a)		5.700.000	
	geschat aantal delicten tegen bedrijven (b)		2.500.000	
	overige delicten (c)		onbekend	
Geregistreerde misdrijven		door de politie geregistreerde misdrijven (d)		
	geregistreerde criminaliteit		1.192.760	
	geregistreerde verdachten		372.300	
	Politietransacties misdrijven (e)		4.100	
	Halt-verwijzingen (f)		16.500	
Vervolg en berechting		strafzaken (g)		
	instroom		225.500	
	afgedaan		186.100	
	OM	84.400	rechter	101.800
	technisch sepot	9.500 11%	schuldigverklaring	91.400 90%
	beleidssepot	19.500 23%	vrijspraak en ontslag	
	transactie	33.000 39%	rechtsvervolg	9.700 10%
	overige afdoeningen	22.400 27%	overige afdoeningen	700 1%
		7.400 taakstraffen		
		21.000 betalen geldsom		
		4.600 overige transacties		
Sancties		door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke sancties (h)		
			111.000	
	geldboetes	28.800 26%	betaling aan de staat, ontneming wederrechtelijk	
	vrijheidsbenemende	23.400 21%	verkregen voordeel en schadevergoeding	14.400 13%
	sancties		ontzegging rijbevoegdheid	
	taakstraffen	34.300 31%	overige straffen	6.200 6%

^a Bron: Veiligheidsmonitor Rijk 2010 (VMR, 2011); voorlopige schatting. Vergelijk ook paragraaf 1.3 in bijlage 3. Het geschatte aantal misdrijven tegen burgers heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven. De omvang van deze overlap is niet bekend.

^b Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010 (MCB, 2011). Er is geen update van de MCB met cijfers van 2011 geweest, derhalve is hier het meest recente gegeven in 2010 weergegeven. Het geschatte aantal misdrijven tegen bedrijven heeft enige overlap met het geschatte aantal misdrijven tegen burgers. De omvang van deze overlap is niet bekend.

^c Misdrijven die buiten bereik van de IVM en MCB blijven: misdrijven zonder direct slachtoffer (bijv. drugsmokkel en heling), misdrijven tegen overheidsinstellingen, misdrijven tegen 15-minners, enz.

^d Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en inclusief 'slachtofferloze' misdrijven. De cijfers 2011 betreffen voorlopige cijfers.

^e Bron: CJIB.

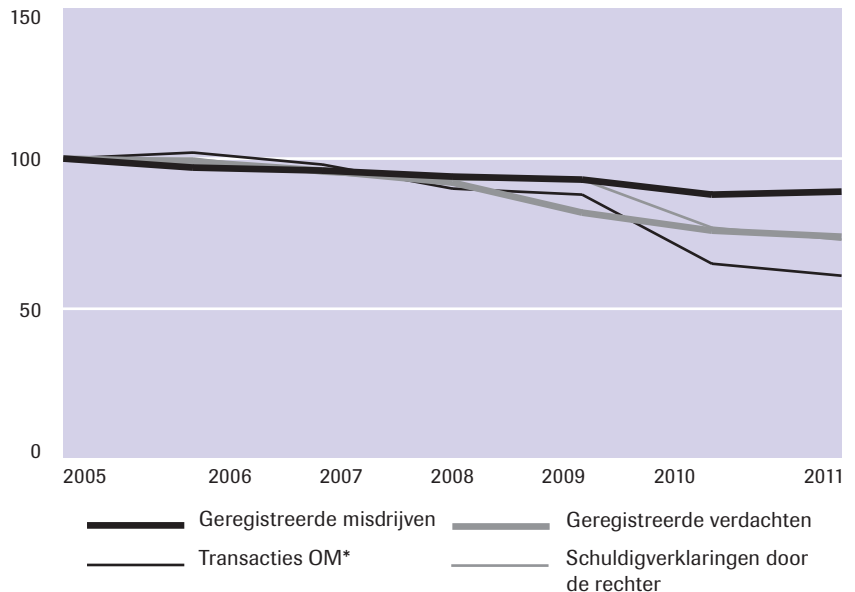
^f Bron: Jaarbericht Halt-sector 2011 (Halt Nederland, 2012). In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding, die naar schatting een derde van alle Halt-verwijzingen uitmaken. De gepresenteerde cijfers van door de politie geregistreerde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

^g Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. Taakstraffen zijn inclusief lik-op-stukzaken en de sepotgrond met dienstverlening. De strafbeschikking, die vanaf 2008 kan worden opgelegd, is geteld onder de overige afdoeningen. De afdoeningen OM zijn incl. overdrachten naar een ander parket en onbekende afdoeningsgrond en excl. dagvaardingen.

^h Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten, met uitzondering van de volledig voorwaardelijke taakstraffen aangezien deze (nog) niet apart worden onderscheiden in de Rechtbankstrafzakenstatistiek. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen.

De ontwikkelingen van de geregistreerde criminaliteit, het aantal geregistreerde verdachten, het aantal transacties (inclusief strafbeschikkingen) en schuldigverklaringen lagen in de eerste jaren van de periode 2005-2011 dicht bij elkaar. Pas na 2008 zijn de ontwikkelingen uit elkaar gaan lopen, maar daalden alle. Na een forse daling over de gehele linie in 2010 is in 2011 de daling minder sterk, en vertoont het aantal geregistreerde misdrijven in 2011 zelfs een zeer lichte toename (zie figuur 9.2). Het aantal geregistreerde verdachten daalde in 2011 met 3%, terwijl zowel het aantal transacties als het aantal schuldigverklaringen met 5% afnam. Door de invoering van het Geïntegreerd Processysteem Strafrecht (GPS), dat in de plaats komt van het bedrijfsprocessensysteem COMPAS, zijn door het OM naar verhouding in 2009 en 2010 meer binnengekomen zaken (nog) niet geregistreerd dan in voorgaande jaren. In 2011 is dit effect nog niet uitgewerkt. Dit heeft invloed op het aantal ingeschreven zaken en vervolgens op de door het OM en de rechter afgedane zaken. Bij de duiding van de hier weergegeven cijfers moet hiermee rekening worden gehouden (zie ook hoofdstuk 5 en 6 en bijlage 3).

Figuur 9.2 Misdrijven: van registratie tot afdoening in eerste aanleg, index 2005=100

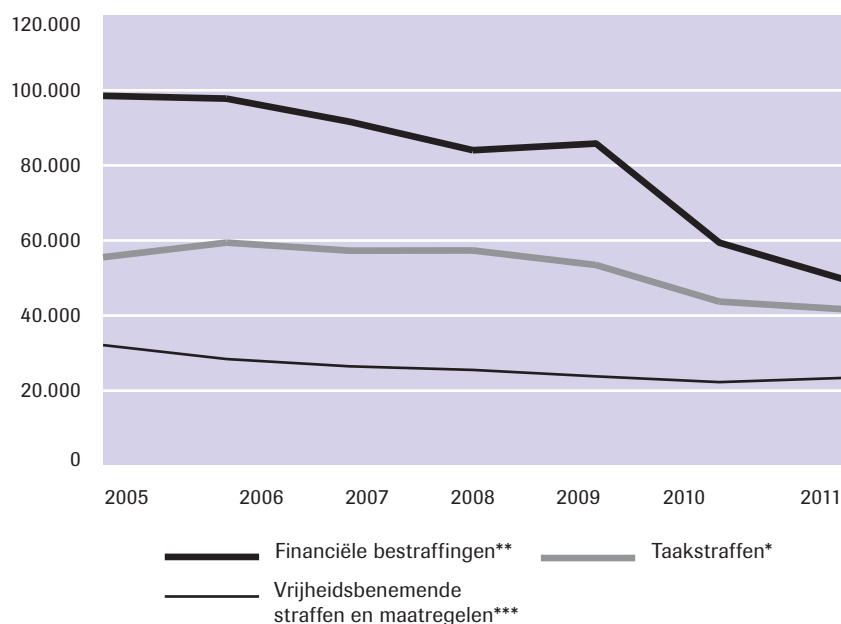


* Inclusief strafbeschikkingen, lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 9.1 in bijlage 4.

Bron: CBS

In de periode 2005-2011 lieten de (deels) onvoorwaardelijke bestraffingen in eerste aanleg overwegend een daling zien.¹¹ Het aantal opgelegde financiële bestraffingen daalde, na in 2010 met bijna een derde te zijn afgenomen, in 2011 met nog eens 16%. Ook de taakstraffen daalden in 2011 (-5%), maar de vrijheidsbenemende straffen en maatregelen lieten een toename zien met 5% (zie figuur 9.3).

Figuur 9.3 (Deels) onvoorwaardelijke bestraffingen



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** Hieronder worden verstaan: OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

*** Hieronder worden verstaan: gevangenisstraf, hechtenis, militaire detentie, jeugddetentie, tbs, plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders (ISD), plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ), plaatsing in een psychiatrische inrichting, alle (deels) onvoorwaardelijk.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 5.9, 6.7, 6.9, 6.12 en 9.1 in bijlage 4.

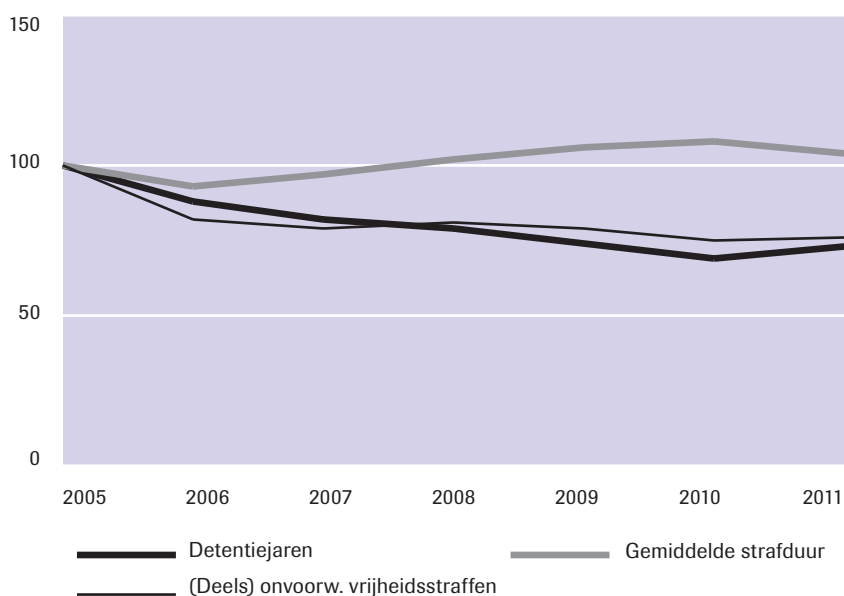
Bron: CBS

Het merendeel van de vrijheidsbenemende straffen en maatregelen bestaat uit vrijheidsstraffen, dat wil zeggen gevangenisstraffen,

11 Bij taakstraffen worden ook de volledig voorwaardelijke taakstraffen meegenomen, aangezien deze (nog) niet apart worden onderscheiden in de CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek (zie ook noot h bij figuur 9.1).

hechtenissen en jeugddetenties. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vertoonde in de periode 2005-2010 een daling, maar nam in 2011 met 5% toe. Het omgekeerde is het geval voor de gemiddelde strafduur: deze nam tussen 2006 en 2010 toe, waarna in 2011 een afname van 4% optrad. Gecombineerd leidde dit eerst tot een daling van het aantal opgelegde detentiejaren in 2006, waarna een lichte golfbeweging tot en met 2011 volgt (zie figuur 9.4).¹²

Figuur 9.4 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.14, 6.16, 6.17, 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.
Bron: CBS

In de rest van deze paragraaf wordt de gang door de keten van vermogensmisdriven, vernielingen, gewelds- en seksuele misdriven en drugsmisdriven, samen met een restcategorie,¹³ nader bekeken voor 2011. Eerst worden de relatieve aandelen van de verschillende soorten misdriven in de geregistreerde criminaliteit en het aantal geregistreerde verdachten beschreven. Omdat schuldigverklaringen bijna altijd gepaard

¹² Vanaf 1 juli 2008 is de vervroegde invrijheidstelling vervangen door de voorwaardelijke invrijheidstelling. Hierdoor is het niet langer standaard dat een deel van de straf niet wordt uitgezeten, maar zijn hier voorwaarden aan verbonden. Detentieduren van straffen opgelegd vóór 1 juli 2008 zijn berekend op grond van de regeling vervroegde invrijheidstelling. Detentieduren van straffen opgelegd op of ná 1 juli 2008 zijn berekend volgens de regeling voorwaardelijke invrijheidstelling (zie ook hoofdstuk 6).

¹³ In deze restcategorie zitten onder meer de verkeersmisdriven, de economische misdriven en de wapen- en munitiemisdriven.

gaan met strafoplegging, en een transactie door de verdachte zal worden ervaren als een bestraffing zonder tussenkomst van de rechter, wordt vervolgens over 'bestrafingen' gesproken waar het gaat om transacties door het OM en schuldigverklaringen door de rechter.¹⁴ De volgende fase betreft de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, en ten slotte worden de relatieve aandelen in het aantal detentie jaren beschreven.

In 2011 was het aandeel van *vermogensmisdrijven* in de geregistreerde criminaliteit met 60% verreweg het grootst. Naast het feit dat vermogenscriminaliteit een veelvoorkomend misdrijftype is, speelt waarschijnlijk ook de eis van aangifte die verzekeringsmaatschappijen stellen aan uitkering van een schadebedrag een rol. Het aandeel vermogensmisdrijven in het aantal geregistreerde verdachten is met 35% een stuk lager, en gelijk aan het aandeel in de bestrafingen, dat eveneens 35% bedroeg. Opvallend is vervolgens het grote aandeel in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen: 54%. Wanneer men eenmaal door de rechter schuldig is bevonden aan een vermogensmisdrijf, is de kans op een (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraf dus aanzienlijk. De gemiddelde strafduur ligt bij vermogensmisdrijven onder het gemiddelde voor alle misdrijven, waardoor het aandeel in het totale aantal detentie jaren uiteindelijk 43% bedroeg in 2011 (zie figuur 9.5).

De gang door de strafrechtsketen van *vernielingen* ziet er volledig anders uit. In 2011 hadden vernielingen een aandeel van 15% in zowel de geregistreerde misdrijven als de geregistreerde verdachten, en een aandeel van 13% in de bestrafingen. Voor dit type misdrijf wordt in verhouding minder vaak een (lange) vrijheidsstraf opgelegd, waardoor vernielingen in 2011 een aandeel van 7% hadden in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen, en een aandeel van 5% in het aantal detentie jaren (zie figuur 9.5).

In 2011 bedroeg het aandeel van *gewelds- en seksuele misdrijven* in de geregistreerde criminaliteit 9%. Aangezien dit type misdrijven een relatief hoog ophelderingspercentage kent (zie tabel 4.4 in bijlage 4), was hun aandeel in het aantal geregistreerde verdachten een stuk hoger, namelijk 23%. Het aandeel in de bestrafingen en onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen lag daar met 18% weer iets onder. Een relatief hoge gemiddelde strafduur vertaalt zich ten slotte in een aandeel van 29% in het aantal detentie jaren in 2011 (zie figuur 9.5).

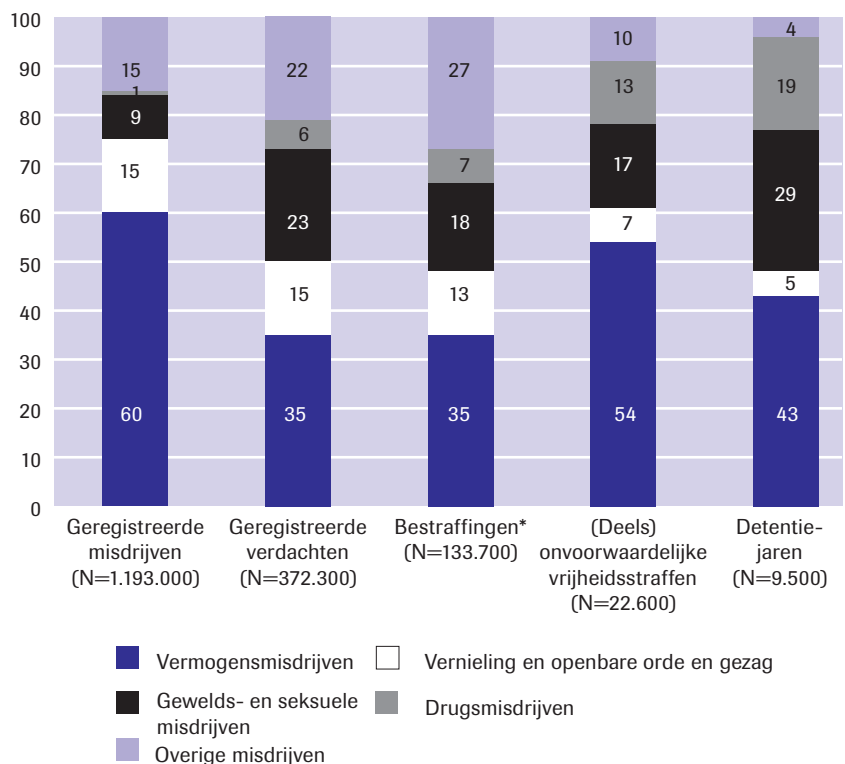
Van *drugsmisdrijven* wordt bijna nooit aangifte gedaan: in 2011 bedroeg het aandeel in de geregistreerde criminaliteit slechts 1%. Drugsmisdrijven hebben eveneens een bescheiden aandeel in het aantal geregistreerde

14 De bestrafingen omvatten alle schuldigverklaringen, dus ook schuldigverklaringen zonder strafoplegging. In de bestrafingen zouden ook de strafbeschikkingen moeten worden meegeteld. Aangezien er nog geen gegevens beschikbaar zijn over aantallen strafbeschikkingen per misdrijftype, is dit nog niet mogelijk.

verdachten (6%) en bestraffingen (7%). Personen die door de rechter schuldig zijn verklaard, worden relatief vaak veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf. Drugsmisdrijven hadden daardoor in 2011 een aandeel van 13% in de (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen. Voor drugsmisdrijven worden bovendien relatief lange straffen opgelegd: het aandeel van drugsmisdrijven in de opgelegde detentiejaren bedroeg 19% (zie figuur 9.5).

Ten slotte valt het grote aandeel van *overige misdrijven* in het aantal geregistreeerde verdachten (22% in 2011) en het aantal bestraffingen (27%) op, tegenover een fors kleiner aandeel in aan de ene kant de geregistreeerde criminaliteit (15%) en aan de andere kant de onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen (10%) en opgelegde detentiejaren (4%). Het gaat hier veelal om verkeersmisdrijven. Onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen worden hiervoor niet vaak opgelegd en zijn over het algemeen van korte duur (zie figuur 9.5).

Figuur 9.5 Aandeel van verschillende soorten misdrijven in de strafrechtsketen, 2011



* OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter. Strafbeschikkingen kunnen hierin nog niet worden meegenomen aangezien er nog geen gegevens beschikbaar zijn over aantallen strafbeschikkingen per misdrijfsoort.

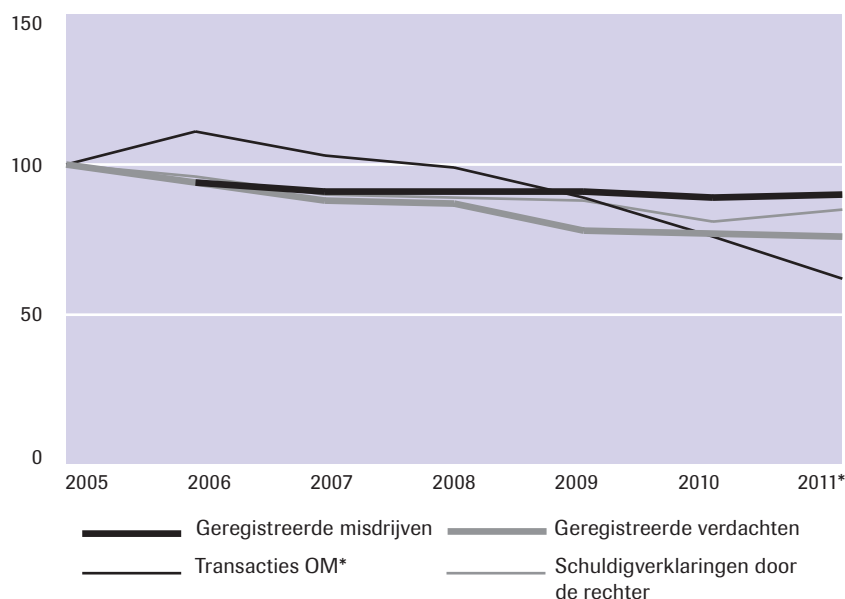
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7, 6.5, 6.14, 6.16, 6.29 en 6.31 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.1.2 Vermogensmisdrijven

De geregistreerde vermogensmisdrijven en de justitiële reactie daarop vertoonden over het algemeen een daling in de periode 2005-2011 (zie figuur 9.6). Het aantal geregistreerde vermogensmisdrijven daalde in 2006 en 2007, om vervolgens te stabiliseren. Een soortgelijke ontwikkeling vond plaats bij de geregistreerde verdachten, al was de daling daar sterker en langduriger en trad stabilisatie pas op vanaf 2009. Het aantal transacties liet in 2006 een toename zien, maar daalde daarna. Vooral in 2011 daalden de transacties voor vermogensmisdrijven fors, met 18%. De ontwikkelingen in de transacties worden voor een belangrijk deel veroorzaakt door de ontwikkeling van het aantal taakstraffen dat is overeengekomen met het OM (zie tabel 5.7 en 5.9 in bijlage 4). Het aantal schuldigverklaringen daalde tot en met 2010, maar liet in 2011 een toename van 4% zien.

Figuur 9.6 Vermogensmisdrijven: geregistreerde misdrijven, geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



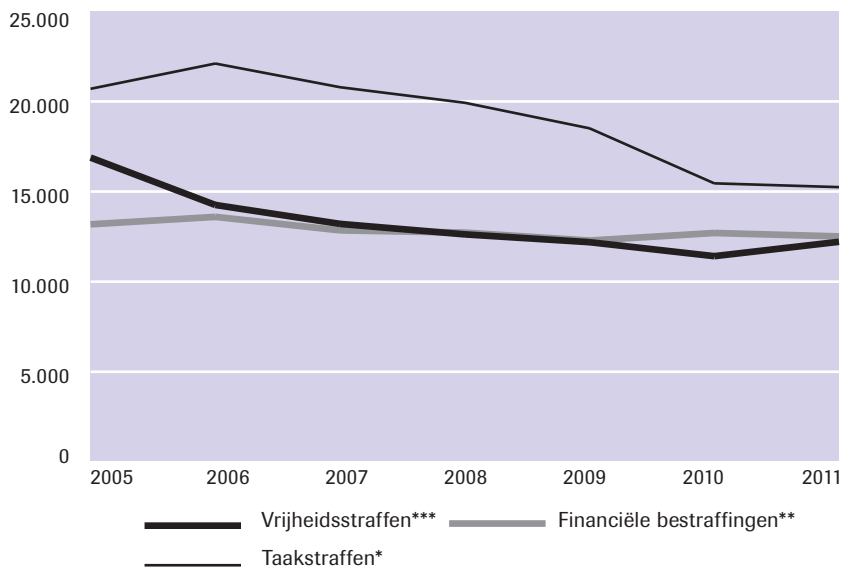
* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wat betreft de bestraffingen voor vermogensmisdrijven valt vooral de ontwikkeling van het totale aantal opgelegde taakstraffen (OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter) op. In 2006 was eerst sprake van een toename, waarna een daling inzette die vooral in 2010 aanzienlijk was. In 2011 stabiliseerde het aantal taakstraffen zich. Het aantal vermogensmisdrijven dat met een financiële sanctie wordt bestraft, bleef in de periode 2005-2011 vrijwel gelijk. De toe- of afname van het aantal financiële bestraffingen voor vermogensmisdrijven ten opzichte van het voorgaande jaar bedroeg in deze periode hooguit enkele procenten. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven daalde vooral aanzienlijk in 2006 (-16%), om in de jaren daarna minder sterk af te nemen. In 2011 was er zelfs sprake van een toename van 7% (zie figuur 9.7).

Figuur 9.7 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

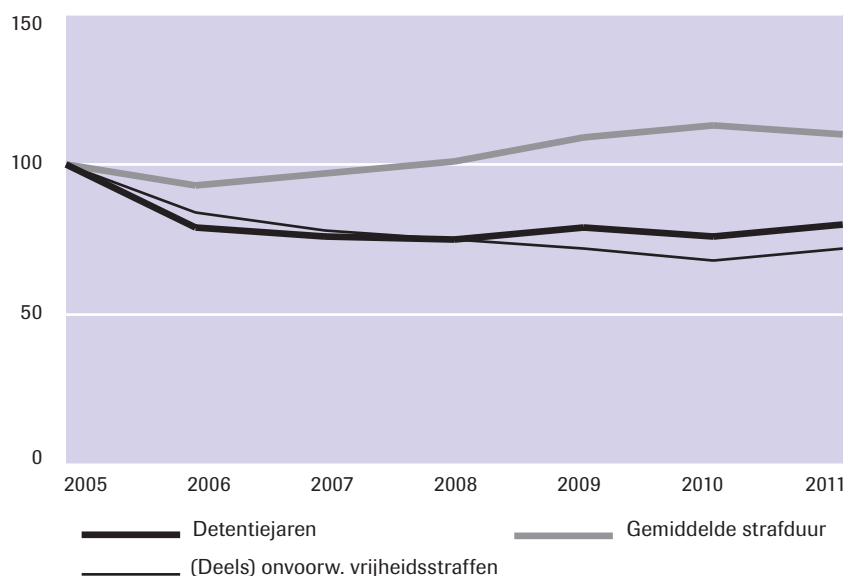
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 5.9, 6.9, 6.12, 6.14 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

Terwijl het aantal vrijheidsstraffen voor vermogensmisdriven in de periode 2005-2011 vooral afnam, liet de gemiddelde strafduur na 2006 juist een toename zien. Ook in 2011 waren de ontwikkelingen tegengesteld: waar het aantal vrijheidsstraffen toenam, vertoonde de strafduur een lichte daling. Als gevolg van deze tegengestelde ontwikkelingen vertoonde het aantal detentie jaren, met uitzondering van 2006, slechts lichte schommelingen (zie figuur 9.8).

Figuur 9.8 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vermogensmisdriven, in aantal, strafduur en detentie-jaren, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.14, 6.16, 6.17, 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

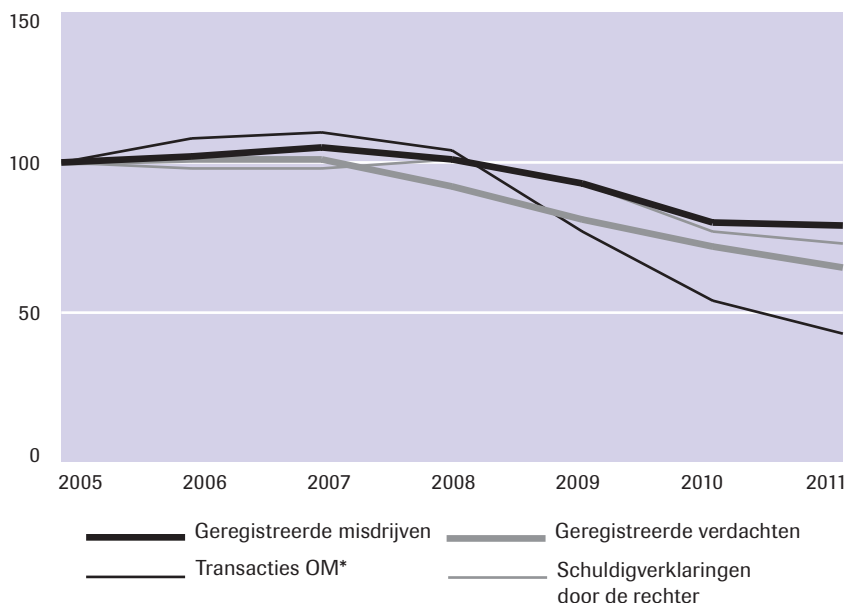
Bron: CBS

9.1.3 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

De vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag (hierna te noemen 'vernielingen') maakten in de periode 2005-2011 een sterke ontwikkeling door, met name na 2008. De geregistreerde vernielingen namen in 2006 en 2007 nog toe, maar laten vanaf 2008 een daling zien, die vooral in 2010 aanzienlijk was. In 2011 daalde het aantal geregistreerde vernielingen licht (-2%). Het aantal geregistreerde verdachten bleef in de eerste jaren constant en vertoonde vanaf 2008 eveneens een daling, die 9% bedroeg in 2011. Ook de transacties voor vernielingen laten vanaf 2008 een daling zien, die veel sterker is dan de afname van geregistreerde

misdrijven en verdachten. In 2011 daalde het aantal transacties met 21%, waardoor het aantal transacties voor vernielingen in 2011 minder dan de helft van het aantal in 2005 bedroeg. Het aantal schuldigverklaringen voor vernielingen vertoonde in de periode 2005-2008 geringe schommelingen, waarna zich eveneens een aanzienlijke daling inzette. Het aantal schuldigverklaringen daalde in 2011 met 6% (zie figuur 9.9).

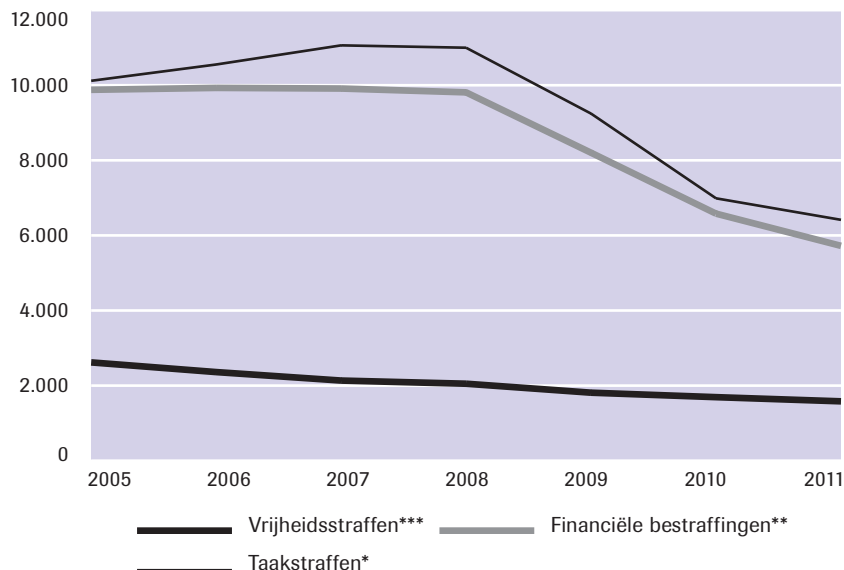
Figuur 9.9 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag: geregistreeerde misdrijven, geregistreeerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.
 Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.
 Bron: CBS

De sterke daling van het aantal transacties betreft vooral het aantal OM-taakstraffen. Aangezien ook het aantal taakstraffen opgelegd door de rechter vanaf 2009 is gedaald, is vanaf dat jaar een forse afname in het totale aantal taakstraffen voor vernielingen zichtbaar. In 2011 vlakke deze afname enigszins af (-8%). Het aantal financiële bestraffingen voor vernielingen liet een vergelijkbare ontwikkeling zien, en daalde met 13% in 2011. Het aantal opgelegde (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vernielingen vertoonde sinds 2005 een gestage afname (zie figuur 9.10). Ten opzichte van de vermogensmisdrijven worden vernielingen relatief vaak bestraft met een financiële sanctie en weinig met een vrijheidsstraf.

Figuur 9.10 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

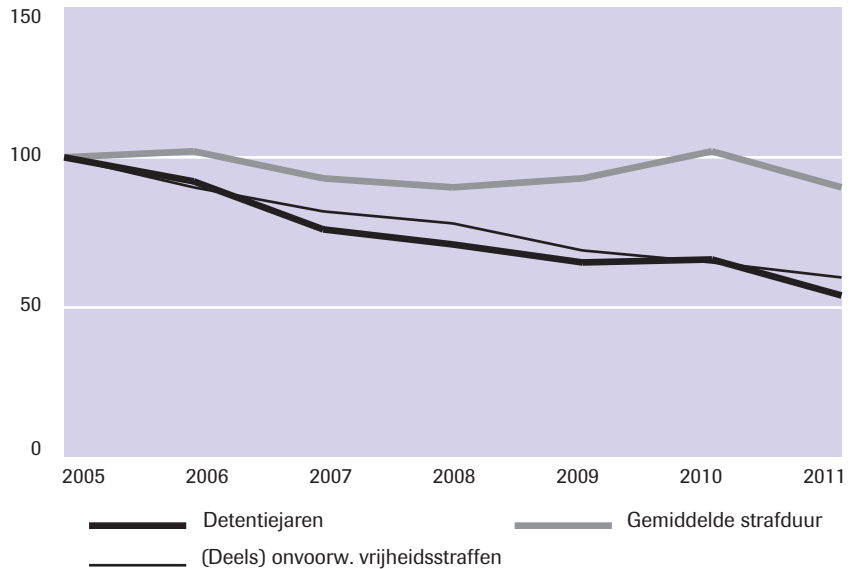
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 5.9, 6.9, 6.12, 6.14 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

De gemiddelde duur van (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor vernielingen schommelde in de periode 2005-2011 enigszins. Gecombineerd met de gestage daling van het aantal vrijheidsstraffen resulteerde dit in een daling van het aantal detentiejaren tussen 2005 en 2011, met uitzondering van 2010 toen het aantal detentiejaren voor vernielingen licht toenam (zie figuur 9.11).

Figuur 9.11 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vanwege vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, in aantal, strafduur en detentie jaren, index 2005=100



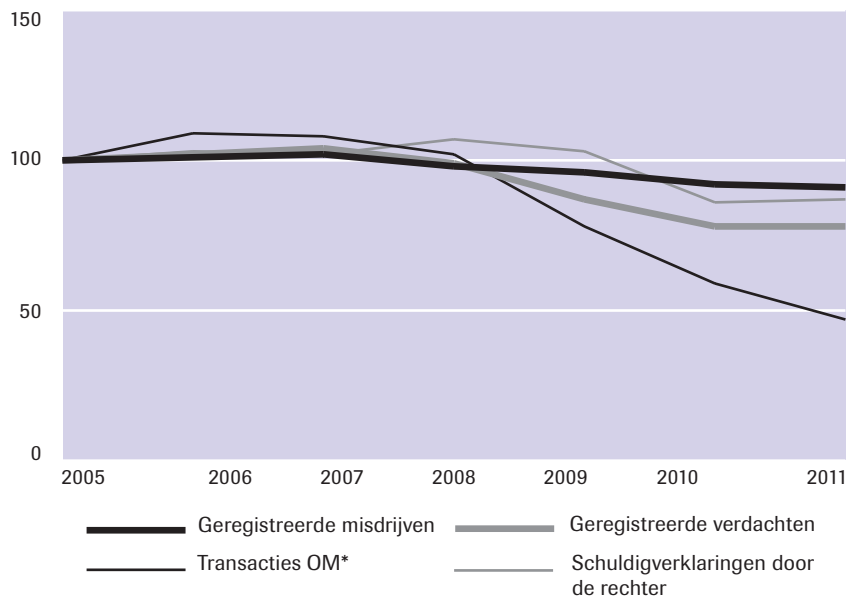
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.14, 6.16, 6.17, 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.1.4 Gewelds- en seksuele misdrijven

De ontwikkelingen van de geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven en de justitiële reactie daarop waren in de periode 2005-2011 vergelijkbaar met die van vernielingen. De geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven namen in 2006 en 2007 nog toe, maar lieten vanaf 2008 een daling zien. In 2011 stabiliseerde het aantal geregistreerde misdrijven van dit type. Een soortgelijke ontwikkeling trad op bij de geregistreerde verdachten, al was de afname daarvan in 2009 en 2010 sterker. Ook de transacties voor gewelds- en seksuele misdrijven daalden vanaf 2008 fors. In 2011 daalde dit aantal met nog eens 19%, waardoor het aantal transacties in 3 jaar tijd meer dan halveerde. Het aantal schuldigverklaringen voor gewelds- en seksuele misdrijven vertoonde in de periode 2005-2011 lichte schommelingen, met uitzondering van een daling van 16% in 2010 (zie figuur 9.12).

Figuur 9.12 Gewelds- en seksuele misdrijven: geregisteerde misdrijven, geregisteerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



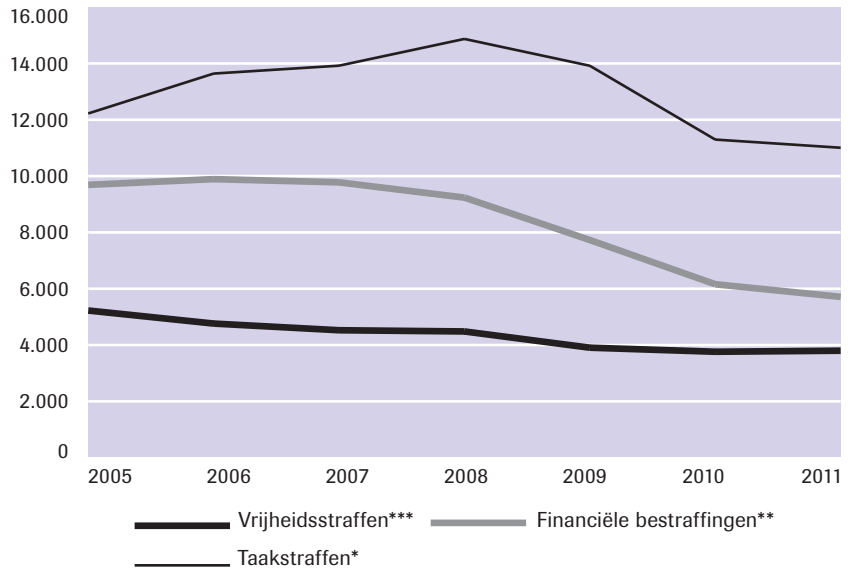
* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het totale aantal taakstraffen opgelegd voor gewelds- en seksuele misdrijven nam tot en met 2008 gestaag toe, maar vanaf 2009 zette een daling in. In 2011 daalde het totale aantal taakstraffen met 3%. Het aantal OM-taakstraffen daalde overigens al sinds 2007 (zie tabel 5.9 in bijlage 4). Ook het aantal financiële bestraffingen is de laatste jaren aanzienlijk gedaald, met 7% in 2011. Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen daalde in de periode 2005-2010 en bleef in 2011 vrijwel gelijk (zie figuur 9.13).

Figuur 9.13 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

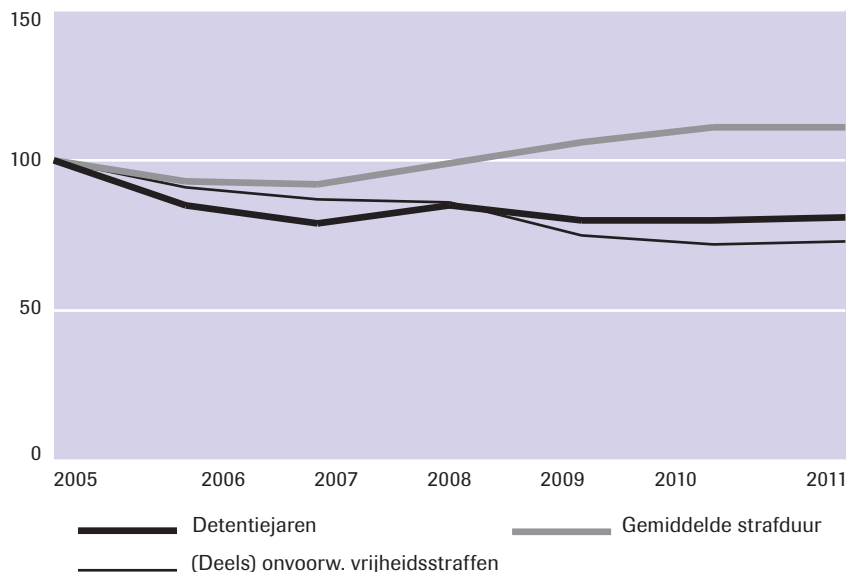
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 5.9, 6.9, 6.12, 6.14 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

De gemiddelde duur van (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven nam in 2006 en 2007 af, om daarna toe te nemen. Gecombineerd met de daling van het aantal vrijheidsstraffen resulteerde dit in een licht schommelend aantal detentie jaren tussen 2006 en 2011 (zie figuur 9.14).

Figuur 9.14 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.14, 6.16, 6.17, 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

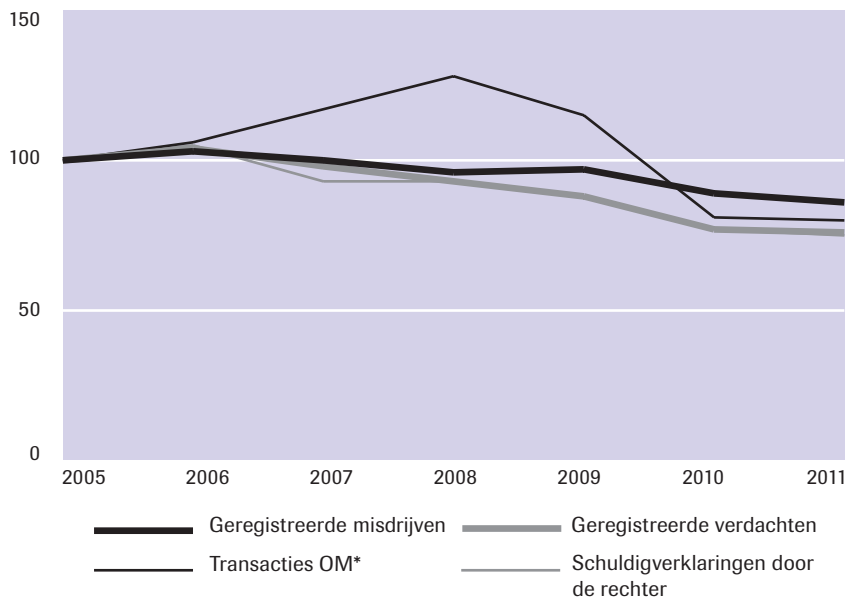
Bron: CBS

9.1.5 Drugsmisdrijven

Voor drugsmisdrijven laten het aantal geregistreerde misdrijven, verdachten en schuldigverklaringen voor de rechter een vergelijkbare trend zien over de periode 2005-2011. In 2006 was er sprake van een toename, waarna in de periode 2007-2011 een daling plaatsvond.¹⁵ Het aantal transacties voor drugsmisdrijven volgde een duidelijk andere ontwikkeling: de transacties namen tot en met 2008 fors toe, daalden in 2009 en 2010 nog forser en stabiliseerden zich in 2011 (zie figuur 9.15). In absolute zin worden deze misdrijven overigens weinig afgedaan door middel van een transactie in vergelijking met de overige soorten misdrijven.

¹⁵ In C&R 2010 werd nog een toename van de geregistreerde drugsmisdrijven in 2010 gerapporteerd. Dit bleek echter gebaseerd te zijn op incorrecte gegevens.

Figuur 9.15 Drugsmisdrijven: geregistreerde misdrijven, geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



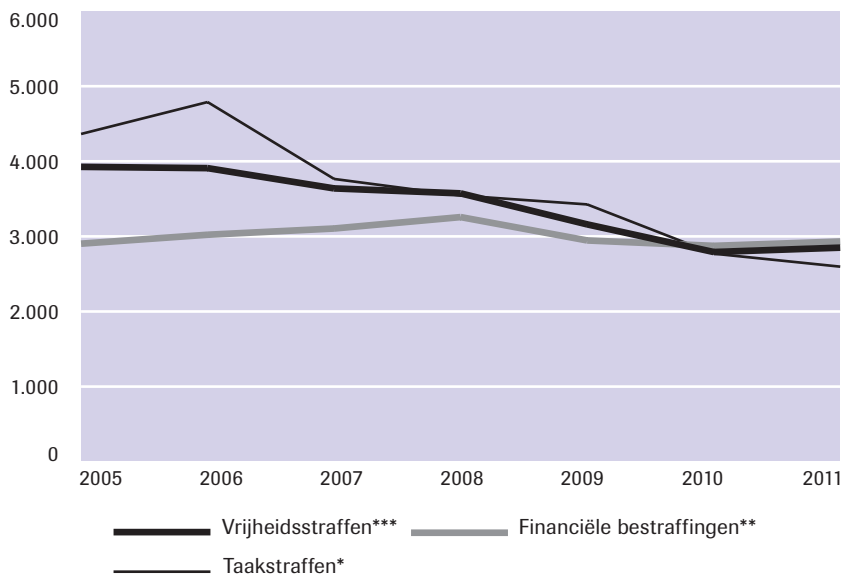
* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.7, 4.9, 5.7 en 6.5 in bijlage 4.

Bron: CBS

De sterke daling van het aantal transacties betreft vooral een daling van het aantal OM-taakstraffen. Het aantal door het OM opgelegde taakstraffen bedroeg in 2011 minder dan een kwart van het aantal dat in 2005 werd opgelegd (zie tabel 5.9 in bijlage 4). Aangezien vanaf 2007 ook het aantal taakstraffen opgelegd door de rechter daalde, is vanaf dat jaar een forse afname in het totale aantal taakstraffen voor drugsmisdrijven zichtbaar. Waar de taakstraf in 2005 nog de meest opgelegde bestraffing was voor drugsmisdrijven, was deze in 2011 opgeschoven naar de laatste plaats. In 2011 daalde het aantal taakstraffen met 6%. Het aantal financiële bestraffingen nam in de periode 2005-2008 toe, daalde in 2009 en 2010 en nam weer licht toe in 2011 (+2%). Het aantal (deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen voor drugsmisdrijven daalde in de periode 2005-2010, maar nam eveneens met 2% toe in 2011 (zie figuur 9.16).

Figuur 9.16 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor drugsmisdrijven



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

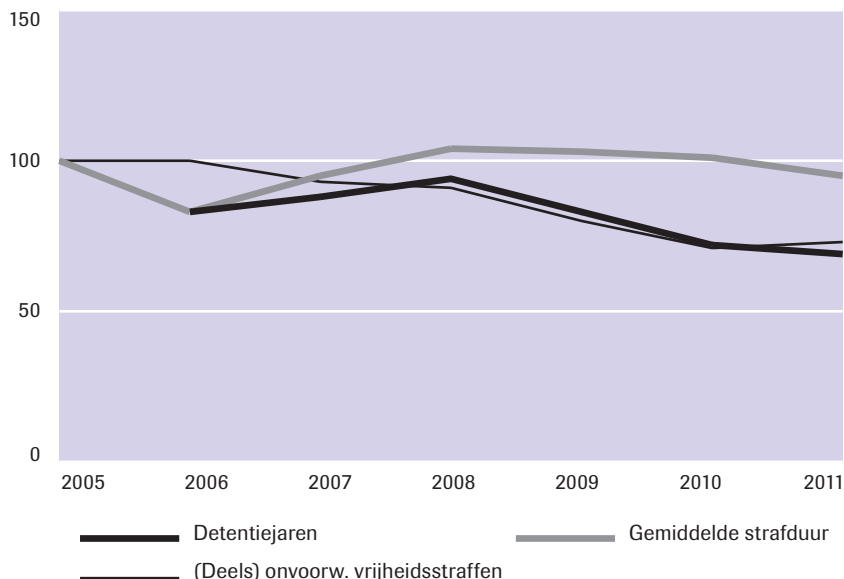
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.8, 5.9, 6.9, 6.12, 6.14 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

Drugsmisdrijven worden ten opzichte van de vermogensmisdrijven, vernielingen en gewelds- en seksuele misdrijven relatief vaak met een vrijheidsstraf bestraft. Bovendien zijn deze vrijheidsstraffen gemiddeld relatief lang. De gemiddelde strafduur voor drugsmisdrijven daalde in 2006 fors, maar herstelde zich in 2007 en 2008 om zich vervolgens te handhaven rond het niveau van 2005. Aangezien het aantal vrijheidsstraffen in de periode 2005-2011 vooral daalde, werden met betrekking tot het aantal detentie jaren perioden van afname afgewisseld met perioden van toename. In 2011 daalde het aantal detentie jaren voor drugsdelicten met 4% (zie figuur 9.17).

Figuur 9.17 (Deels) onvoorwaardelijke vrijheidsstraffen vanwege drugsmisdrifven, in aantal, strafdur en detentiejaren, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.14, 6.16, 6.17, 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.2 Misdrifven gepleegd door minderjarigen

Eerst wordt een algemeen beeld gegeven van minderjarigen in de strafrechtssketen voor de periode 2005-2011 (paragraaf 9.2.1). Vanaf paragraaf 9.2.2 wordt de gang van enkele soorten misdrifven door de strafrechtssketen op hoofdlijnen beschreven voor deze zelfde periode. Het gaat om de vermogensmisdrifven (paragraaf 9.2.2), de vernielingen en openbare orde en gezag misdrifven (paragraaf 9.2.3) en de gewelds- en seksuele misdrifven (paragraaf 9.2.4).

De ‘processen-verbaal’ zijn in de beschrijving van de minderjarigen weggelaten, omdat hieraan geen persoonskenmerken kunnen worden gekoppeld. Alleen geregistreerde verdachten kunnen worden onderscheiden naar leeftijd en geslacht, maar bij aangifte is vaak nog geen dader bekend. Zoals reeds in de inleiding van dit hoofdstuk is aangegeven, betreffen de cijfers van de geregistreerde verdachten in 2011 voorlopige cijfers. Zoals in het totaalbeeld aangegeven speelt de strafbeschikking een steeds grotere rol in de strafrechtssketen.

9.2.1 *Minderjarigen in de strafrechtsketen*

In 2011 was 14% van het totale aantal door de politie geregistreerde verdachten een minderjarige. Van het totale aantal ingeschreven misdrijfzaken bij het OM ging het bij 11% van de zaken om een minderjarige verdachte. Bijna twee derde van deze zaken met een minderjarige verdachte werd afgedaan door het OM, wat afwijkend is van de minder- en meerderjarigen en rechtspersonen samen: hier werd minder dan de helft van de ingeschreven zaken afgedaan door het OM. Bij de minderjarigen betreft de helft van de afgedane zaken door het OM een transactie (52%), waarvan ruim twee derde een taakstraf is. Net als in het totaalbeeld (zie figuur 9.1) is de meest door de rechter aan minderjarigen opgelegde sanctie eveneens de taakstraf (zie figuur 9.18).

Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten nam, vergelijkbaar met het totaalbeeld, af tussen 2005 en 2011, van 98.500 naar 53.900. Het aandeel minderjarige verdachten binnen het totale aantal geregistreerde verdachten nam af van 20% in 2005 naar 14% in 2011. De daling bij minderjarigen is vooral toe te schrijven aan de daling in het aantal vermogensmisdrijven, de vernielingen en de gewelds- en seksuele misdrijven (zie tabel 4.21 en 4.27 in bijlage 4).

Ook daalde zowel het aantal transacties die zijn overeengekomen met het OM als het aantal schuldigverklaringen door de rechter bij de minderjarigen van 2005-2011. De daling in het aantal schuldigverklaringen zette echter pas in 2008 in, terwijl de daling in het aantal transacties door het OM een jaar eerder begon (zie figuur 9.19). De dalingen zijn ook terug te zien in het totaalbeeld (zie figuur 9.2).

Figuur 9.18 Misdrijven in de strafrechtsketen, minderjarigen, 2011

Geregistreerde misdrijven		door de politie geregistreerde misdrijven (a)	
		geregistreerde criminaliteit	1.185.800
		geregistreerde verdachten	372.300
		waarvan	
		geregistreerde minderjarige verdachten	53.900
		Politietransacties misdrijven (b)	90
		Halt-verwijzingen (c)	16.600

Vervolg en berechting		strafzaken (d)		
		instroom	25.900	
		afgedaan	25.740	
	OM	16.360	rechter	9.380
	technisch sepot	1.700 10%	schuldigverklaring	8.150 87%
	beleidssepot	2.800 17%	vrijspraak en ontslag	
	transactie	8.490 52%	rechtsvervolgning	1.100 12%
	overige afdoeningen	3.410 21%	overige afdoeningen	130 1%
		6.730 taakstraffen		
		910 betalen geldsom		
		1.850 overige transacties		

Sancties		door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke sancties (e)		
			10.195	
	geldboete	295 3%	betaling aan de staat, ontneming wederrechtelijk	
	jeugddetentie	1.110 11%	verkregen voordeel en schadevergoeding	1.885 18%
	taakstraffen	6.420 63%	ontzegging rijbevoegdheid	55 1%
	PIJ-maatregel	115 1%	overige straffen	315 3%

^a Bron: CBS Politiestatistiek: inclusief misdrijven tegen bedrijven en instellingen, en incl. 'slachtofferloze delicten'. De cijfers 2011 betreffen voorlopige cijfers.

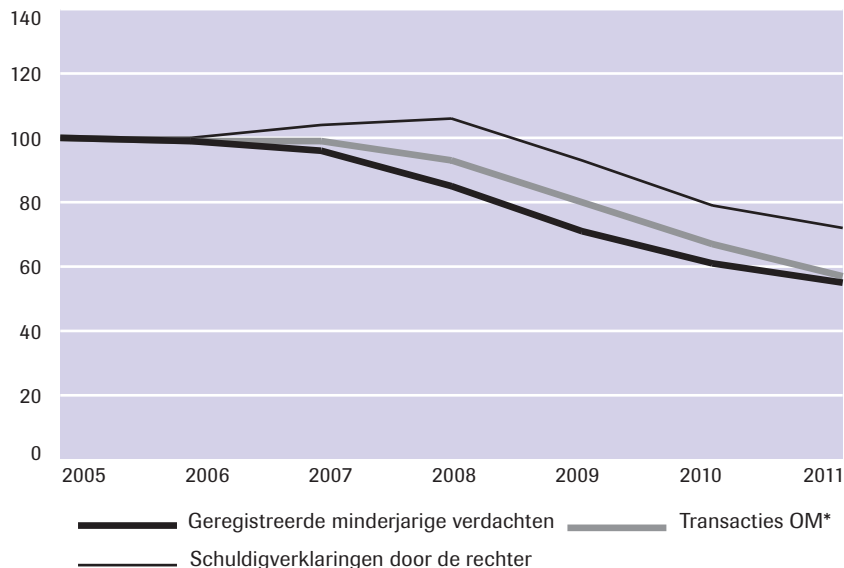
^b Bron: CJIB.

^c Bron: Jaarbericht Halt-sector, 2011. In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding. De gepresenteerde cijfers van door de politie gehoorde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

^d Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. De taakstraffen OM zijn incl. lik-op-stukzaken en de sepotgrond met dienstverlening. De afdoeningen OM zijn incl. overdrachten naar een ander parket en onbekende afdoeningsgrond en excl. dagvaarding.

^e Bron: CBS Rechtbankstrafzakenstatistiek. Bij combinaties van sancties zijn alle sancties afzonderlijk geteld. Daardoor is het aantal (deels) onvoorwaardelijke sancties hoger dan het aantal schuldigverklaringen. De voorwaardelijke sancties zijn buiten beschouwing gelaten, met uitzondering van de taakstraffen. Bij de taakstraffen zijn ook de voorwaardelijke straffen meegeteld.

Figuur 9.19 Van geregistreerde minderjarige verdachte tot afdoening in eerste aanleg, index 2005=100

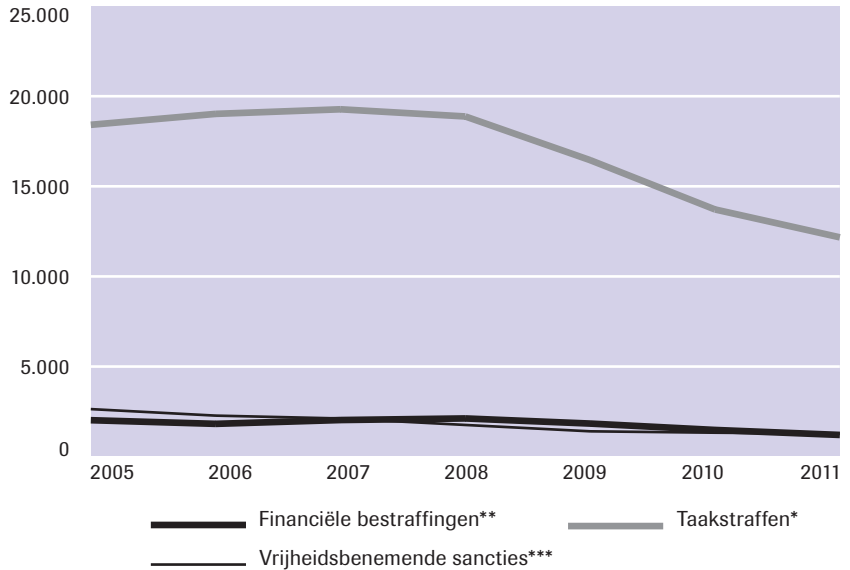


* Inclusief lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 9.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

Het totale aantal taakstraffen daalde van 2005-2011. De daling is zichtbaar bij zowel de OM- als ZM-taakstraffen, maar de daling van het aantal ZM-taakstraffen zette pas in vanaf 2008. Ook het aantal financiële sancties daalde, namelijk vanaf 2009, na een lichte golfbeweging tussen 2005 en 2007. Het totale aantal vrijheidsbenemende sancties daalde eveneens, zij het vanaf 2006. De daling is zowel bij de jeugddetentie als de PIJ-maatregel te zien. Echter in 2011 stijgt het aantal PIJ-maatregelen voor het eerst sinds jaren (van 104 in 2010 naar 115 in 2011). De taakstraf is overigens nog steeds de meest voorkomende sanctie bij de minderjarigen (zie figuur 9.20).

Figuur 9.20 (Deels) onvoorwaardelijke bestraffingen minderjarigen

* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties geteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

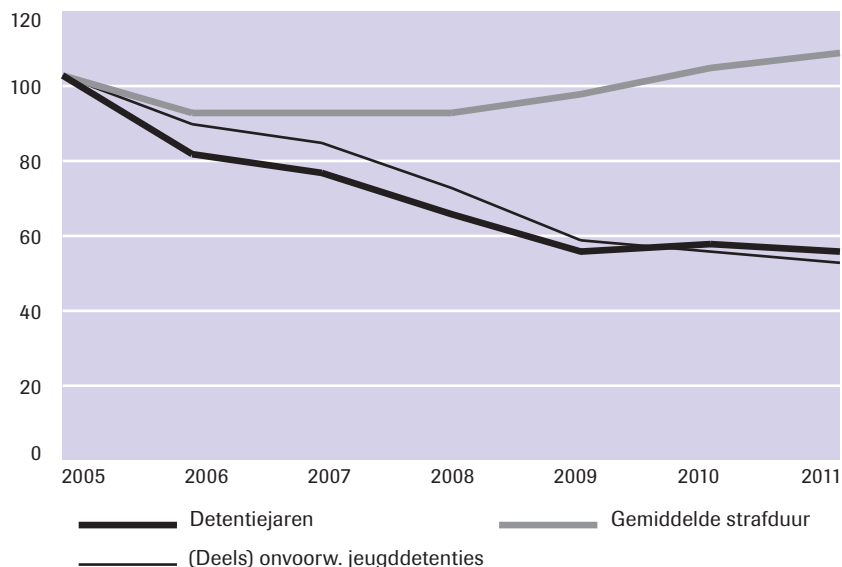
*** Hieronder vallen de gevangenisstraf (incl. hechtenis), jeugddetentie, plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ), alle (deels) onvoorwaardelijk.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.16, 5.17, 6.24, 6.27 en 9.2 in bijlage 4.

Bron: CBS

Hoewel er de laatste jaren minder jeugddetenties worden opgelegd, steeg de gemiddelde strafduur de laatste jaren: van 75 detentiedagen in 2008 tot 88 in 2011. Het aantal detentiejaar daalt enigszins in 2011 (zie figuur 9.21).

Figuur 9.21 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

Bron: CBS

In de rest van deze paragraaf wordt de gang door de keten van vermogensmisdriven, vernielingen en openbare orde en gezagmisdriven, de gewelds- en seksuele misdriven en een restcategorie¹⁶ nader bekeken voor 2011.

In 2011 betrof ruim twee vijfde van het totale aantal geregistreerde minderjarigen verdachten een minderjarige verdachte met een *vermogensmisdrif*. Het aantal bestraffingen¹⁷ voor dit type misdrijf was met 40% net iets minder, maar naarmate dit misdrijf door de strafrechtsketen ging nam dit aandeel toe. Van het totale aantal opgelegde detentiejaren was bijna drie kwart bestemd voor dit misdrijftype (zie figuur 9.22).

¹⁶ In de categorie overige misdrijven zitten drugsmisdriven, verkeersmisdriven, wapens- en munitie-misdriven, overige misdrijven Wetboek van Strafrecht en overige wetten (inclusief onbekende wetten). Anders dan in het totaalbeeld zijn de drugsmisdriven ook in deze categorie opgenomen omdat minderjarigen relatief weinig vanwege dit type misdrijf met justitie in aanraking komen.

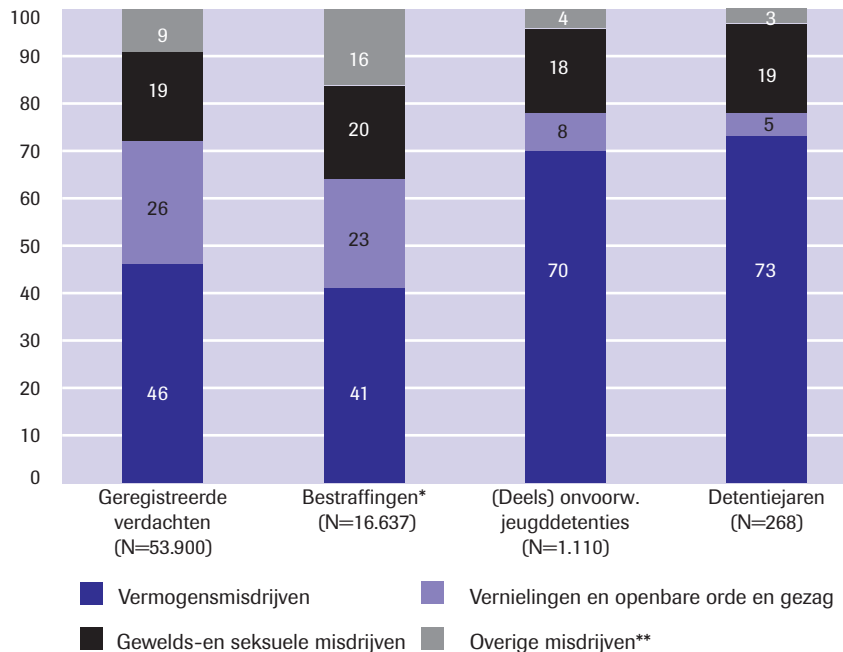
¹⁷ Onder bestraffingen worden de OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter verstaan. Anders dan in het totaalbeeld (figuur 9.1 en figuur 9.5) zitten hier geen strafbeschikkingen in, omdat pas sinds maart 2011 strafbeschikkingen tegen minderjarigen kunnen worden opgelegd (bron: jaarverslag CJIB (2012)). Op de hier gepresenteerde cijfers over minderjarigen heeft de strafbeschikking dan ook nog betrekkelijk weinig invloed.

Het tegenovergestelde beeld geldt voor de *vernielingen en openbare orde en gezag misdrijven* (hierna te noemen: vernielingen). Dat wil zeggen: het aandeel was groter aan het begin van de keten dan aan het eind: werd nog iets meer dan een kwart van de minderjarigen verdacht van vernieling, het aandeel bestraffingen bedroeg 8%, terwijl het aandeel detentiejaren niet hoger was dan 5% (zie figuur 9.22).

Het aandeel *gewelds- en seksuele misdrijven* is door de hele keten ongeveer even groot en schommelt rond de 20%.

Net als bij de vernielingen is het aandeel 'overige' misdrijven aan het begin van de keten groter dan aan het eind van de keten. Opvallend bij deze categorie is dat het aandeel geregistreerde minderjarige verdachten lager is dan het aandeel bestraffingen. Zo was het aandeel geregistreerde verdachten 9% en het aandeel bestraffingen bijna 2 keer zoveel (16%) in 2011. Uiteindelijk is 4% door de rechter afgedaan door middel van een jeugddetentie (zie figuur 9.22).

Figuur 9.22 Aandeel misdrijvcategorieën in de strafrechtsketen, minderjarigen, 2011



* Bij 'bestraffingen' gaat het om OM-transacties en schuldigverklaringen door de rechter.

** De categorie overig bestaat uit drugsmisdrijven, verkeersmisdrijven, wapens- en munitiemisdrijven, overige misdrijven Wetboek van Strafrecht en overige wetten (incl. onbekende wetten).

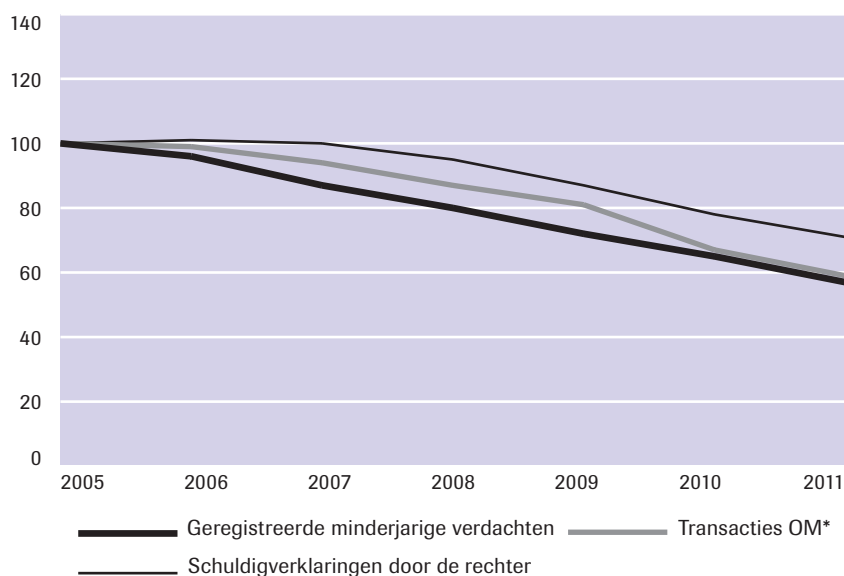
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.15, 6.20, 6.29 en 6.31 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.2.2 Vermogensmisdrijven gepleegd door minderjarigen

Het aantal geregistreerde minderjarige verdachten van vermogensmisdrijven daalde gedurende de hele periode van 2005-2011. Ook het aantal transacties dat is overeengekomen met het OM en het aantal schuldigverklaringen door de rechter nam gedurende de hele periode van 2005-2011 af (zie figuur 9.23).

Figuur 9.23 Vermogensmisdrijven minderjarigen: geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



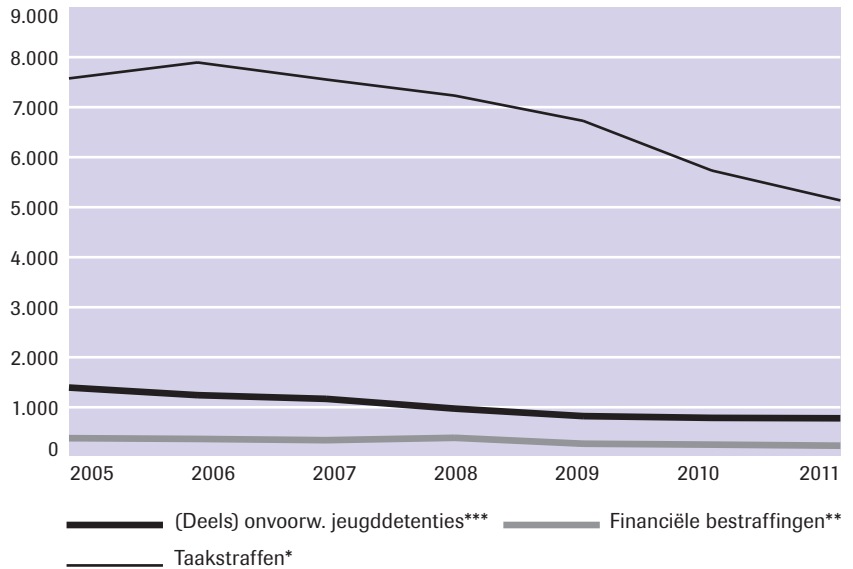
* Incl. lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.15 en 6.20 in bijlage 4.

Bron: CBS

Tussen 2005 en 2011 zijn steeds minder jeugddetenties en financiële bestraffingen opgelegd voor een vermogensmisdrijf. Ook de taakstraffen daalden, zij het vanaf 2007 (zie figuur 9.24). Wordt naar het onderscheid tussen OM-taakstraffen en ZM-taakstraffen gekeken, dan valt op te merken dat de OM-taakstraffen nagenoeg over de gehele periode van 2005 tot 2011 daalden, terwijl de daling bij de ZM-taakstraffen pas vanaf 2008 inzette (zie tabel 5.16 en 6.27 in bijlage 4).

Figuur 9.24 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vermogensmisdrijven bij minderjarigen



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

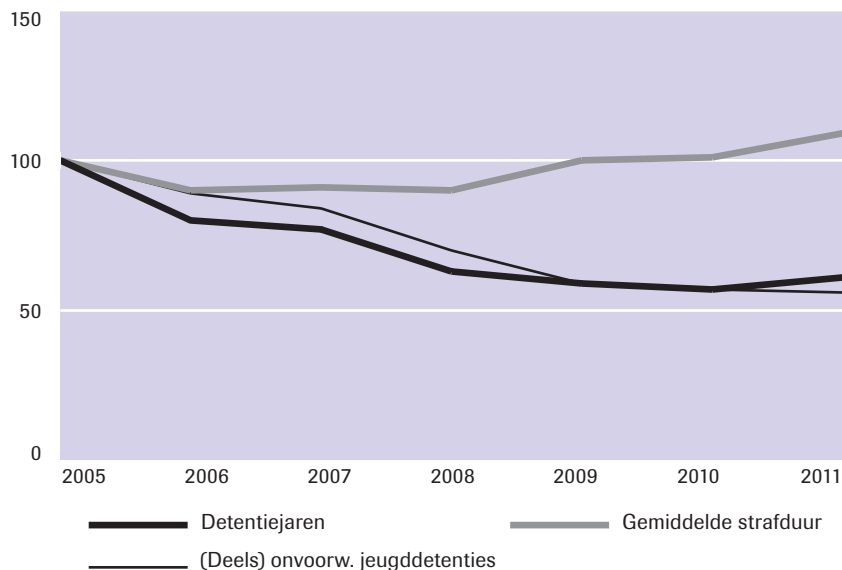
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.16, 5.17, 6.24, 6.27 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

Na een dalende trend tussen 2005 en 2010, stijgt de gemiddelde strafduur bij vermogensmisdrijven in 2011 tot 91 detentiedagen. Het aantal jeugddetenties daarentegen daalt gedurende de gehele periode van 2005 tot en met 2011. Deze ontwikkelingen hebben als gevolg dat het aantal detentie-jaren in 2011 stijgt tot 195 detentie-jaren ten opzichte van 183 in 2010 (zie figuur 9.25).

Figuur 9.25 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor vermogensmisdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100



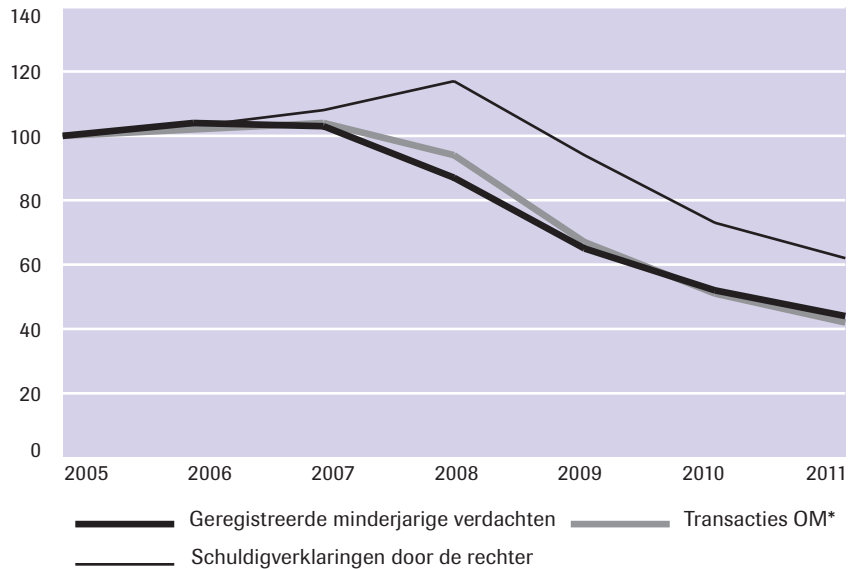
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.

Bron: CBS

9.2.3 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag gepleegd door minderjarigen

Anders dan bij de vermogensmisdrijven daalde het aantal minderjarige geregistreerde verdachten voor vernielingen pas vanaf 2007. De OM-transacties daalden vanaf 2008. Het aantal schuldigverklaringen door de rechter steeg daarentegen van 2005 tot en met 2008, maar na 2008 daalde dit aantal sterk (zie figuur 9.26).

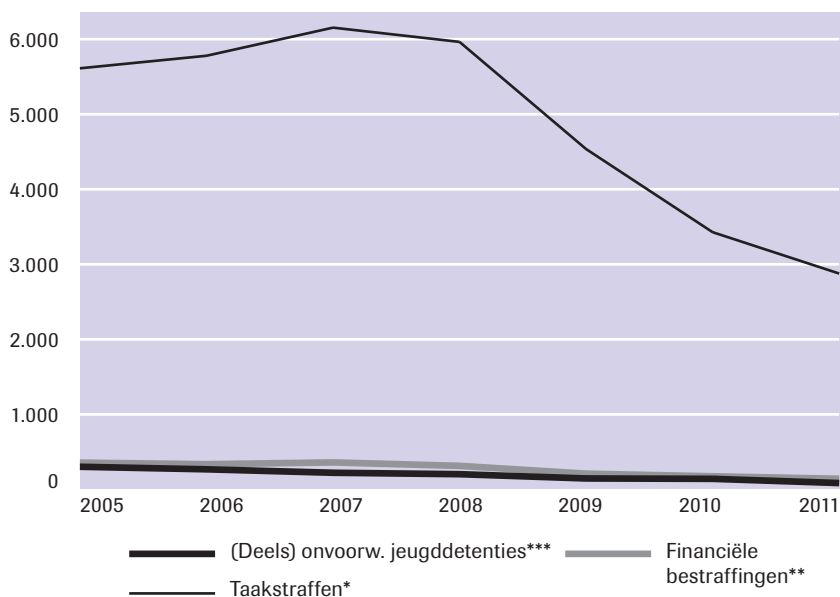
Figuur 9.26 Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag minderjarigen: geregistreeerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



* Incl. lik-op-stukzaken en zaken met een onbekende wijze van afdoening.
 Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.15 en 6.20 in bijlage 4.
 Bron: CBS

Het totale aantal taakstraffen daalde scherp vanaf 2008. Deze daling is zichtbaar bij zowel de OM- als ZM-taakstraffen. De OM-taakstraffen daalden vanaf 2008, terwijl de daling bij de ZM-taakstraffen een jaar later, in 2009, inzette (zie tabel 5.16 en 6.27 in bijlage 4). Het aantal financiële bestraffingen daalde eveneens vanaf 2008. Net als bij de vermogensmisdrijven daalde ook bij de vernielingen het aantal jeugddetenties van 2005 tot 2011 (zie figuur 9.27).

Figuur 9.27 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag bij minder-jarigen



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

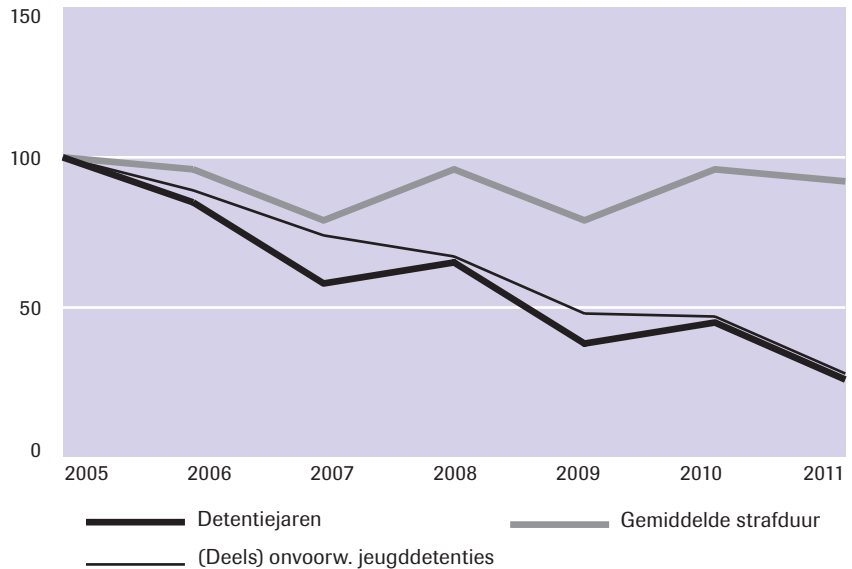
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.16, 5.17, 6.24, 6.27 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

De gemiddelde strafduur voor dit type misdrijf schommelde van 2005 tot en met 2011 tussen de 52 en 65 detentiedagen. Het gevolg van de schommelende strafduur en dalende jeugddetenties is dat het aantal detentie-jaren van 2005 tot en met 2009 eerst daalde, daarna steeg en in 2011 weer daalde (zie figuur 9.28).

Figuur 9.28 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100

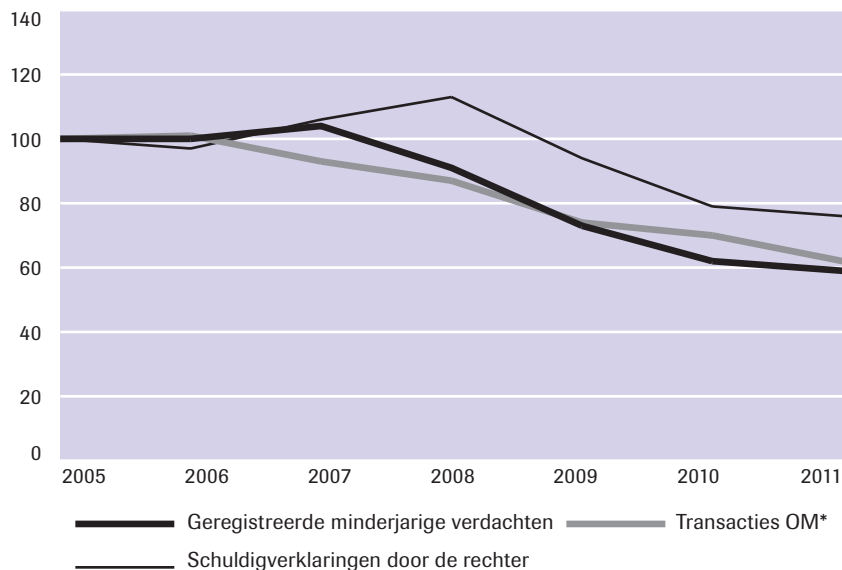


Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.
Bron: CBS

9.2.4 Gewelds- en seksuele misdrijven gepleegd door minderjarigen

De ontwikkeling van het aantal door de politie geregistreerde verdachten bij gewelds- en seksuele misdrijven is anders dan bij de vermogensmisdrijven en de vernielingen. Zo steeg het aantal minderjarige verdachten van een gewelds- en seksueel misdrijf van 2005 tot en met 2007 van 17.400 tot 18.100, en daalde vervolgens sterk tot en met 2011 tot 10.200 verdachten. Het aantal OM-transacties voor dit type misdrijf daalde eveneens, maar al vanaf 2007. Ook het aantal schuldigverklaringen daalde fors voor dit type misdrijf, zij het dat deze daling pas vanaf 2009 inzette (zie figuur 9.29).

Figuur 9.29 Gewelds- en seksuele misdrijven minderjarigen: geregistreerde verdachten, transacties en schuldigverklaringen, index 2005=100



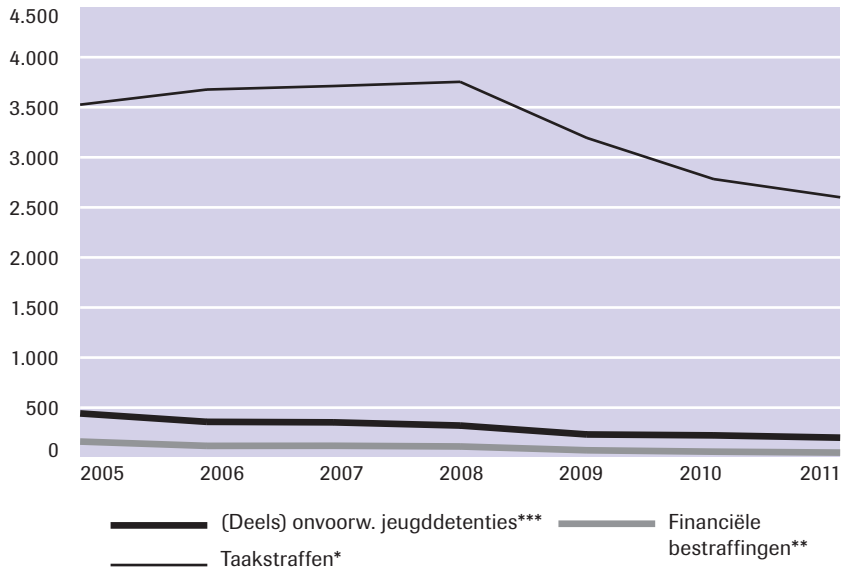
* Incl. lik-op-stukzaken vanaf 2001 en zaken met een onbekende wijze van afdoening.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 4.27, 5.15 en 6.20 in bijlage 4.

Bron: CBS

Wordt gekeken naar de sancties voor dit type misdrijf, dan valt op dat de taakstraffen fors dalen vanaf 2009, wat ook het geval is bij de vernielingen. Wordt onderscheid gemaakt naar OM en rechter, dan is op te merken dat de daling van het aantal taakstraffen dat is overeengekomen met het OM daalde na 2006, terwijl de daling bij de ZM-taakstraffen pas inzette na 2008 en behoorlijk fors is (zie tabel 5.16 en tabel 6.27 in bijlage 4). De totale daling van het aantal taakstraffen wordt dus met name veroorzaakt door de forse daling bij de ZM-taakstraffen en in mindere mate door die van het OM. Zowel het aantal jeugddetenties als het aantal financiële bestraffingen daalde gedurende de hele periode van 2005 tot en met 2011. Ook bij deze misdrijfcategorie is de taakstraf overigens nog steeds de meest voorkomende sanctie (zie figuur 9.30).

Figuur 9.30 Taakstraffen en (deels) onvoorwaardelijke financiële bestraffingen en vrijheidsstraffen voor gewelds- en seksuele misdrijven, index 2005=100



* Bij de taakstraffen, bestaande uit OM-taakstraffen en taakstraffen opgelegd door de rechter, zijn ook de volledig voorwaardelijke sancties meegeteld. De OM-taakstraffen zijn incl. sepotgrond met dienstverlening.

** OM-transacties 'betaling geldsom' en door de rechter opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes.

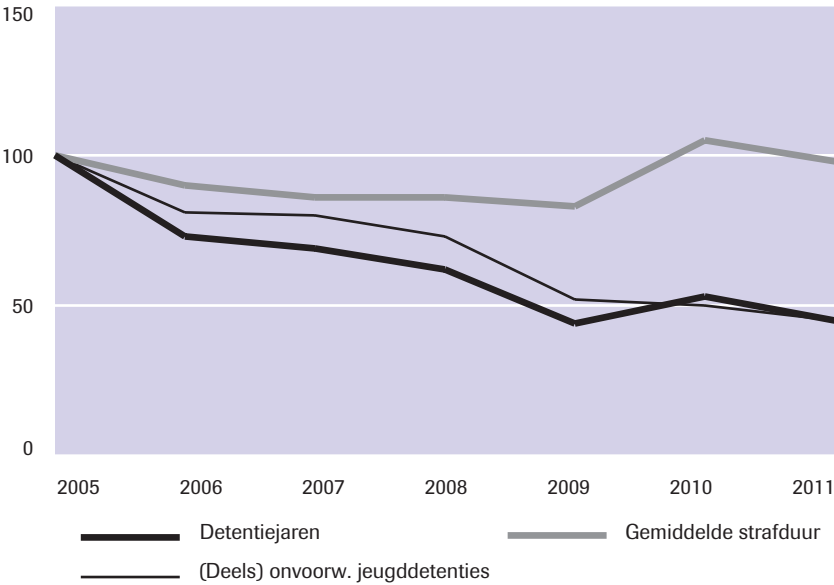
*** (Deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen, hechtenissen en jeugddetenties.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 5.16, 5.17, 6.24, 6.27 en 6.29 in bijlage 4.

Bron: CBS

Ook bij de gewelds- en seksuele misdrijven nam het aantal opgelegde jeugddetenties gedurende de gehele periode tussen 2005 en 2011 af van 440 tot 200 jeugddetenties. De gemiddelde strafduur nam af tussen 2005 en 2009 van 96 tot 80 dagen, maar in 2010 nam de strafduur toe tot 101 detentiedagen, om vervolgens in 2011 weer te dalen tot 94 dagen. Het aantal detentiejaar daalt als gevolg van deze ontwikkelingen gedurende de gehele periode tussen 2005 en 2011 (zie figuur 9.31).

Figuur 9.31 (Deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties voor gewelds- en seksuele misdrijven, in aantal, strafduur en detentiejaren, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 6.29, 6.31 en 6.32 in bijlage 4.
Bron: CBS

10 Kosten van criminaliteit

D.E.G. Moolenaar, B. Nauta en F.P. van Tulder¹

- De maatschappelijke schade op jaarbasis bedraagt naar schatting 17,7 miljard euro.
- In 2010 is 12,7 miljard euro uitgegeven aan veiligheidszorg. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van 2005, maar een daling van 2% ten opzichte van 2009.
- De uitgaven per eenheid van het behandelde volume zijn voor alle activiteiten gestegen in de periode 2005 tot en met 2010.
- Van de totale uitgaven werd naar schatting 18% uitgegeven aan gewelds- en seksuele misdrijven, 47% aan vermogensdelicten, 16% aan vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, 7% aan verkeersmisdrijven, 6% aan drugs misdrijven, 1% aan economische delicten, 2% aan overige misdrijven en 4% aan overtredingen.
- De ontvangsten uit veiligheidszorg door het ministerie van Veiligheid en Justitie bedroegen in 2010 843 miljoen euro.

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe de criminaliteit en de rechtshandhaving zich ontwikkelen. In dit hoofdstuk staan de kosten van criminaliteit centraal. De hiervoor gehanteerde definitie sluit aan op de gangbare economische benadering, waarvan Becker (1968) de pionier was. In die benadering is het doel om de (maatschappelijke) kosten van criminaliteit zo laag mogelijk te houden. Die maatschappelijke kosten zijn de som van de maatschappelijke schade die criminaliteit voor de slachtoffers met zich meebrengt, de kosten van preventieve maatregelen ter voorkoming van criminaliteit en de kosten van het opsporen en berechten van de daders en het voltrekken van straffen.

Cohen (2000, 2005) gaat uitgebreid in op de methodologische problemen van het inschatten van de maatschappelijke schade. Zowel Brand en Price (2000) als Mayhew (2003) maken een onderscheid tussen uitgaven ter voorkoming van, als gevolg van en in reactie op criminaliteit. In dit hoofdstuk bestaan de kosten van criminaliteit uit twee onderdelen. Het eerste is de (financiële waardering van) schade die slachtoffers van criminaliteit lijden. Dit zijn de uitgaven als gevolg van criminaliteit. In het tweede deel komt de ontwikkeling van de uitgaven ter voorkoming van en in reactie op criminaliteit aan de orde. De gegevens hiervoor worden ontleend aan de Veiligheidszorgrekeningen² van het CBS. De afbakening van veiligheidszorg is breder dan in voorgaande hoofdstukken, omdat naast criminaliteit ook overlast, verloedering en het wegnemen van onveiligheidsgevoelens tot de veiligheidszorg worden gerekend en omdat de uitgaven aan

¹ Speciale dank gaat uit naar dhr. R. Kleingeld voor zijn inhoudelijke bijdrage en kritisch meedenken.

² Zie bijlage 3 voor de definitie van veiligheidszorg en meer informatie over de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS.

preventiemaatregelen in de Veiligheidszorgrekeningen worden meegenomen.

Dit hoofdstuk beschrijft de ontwikkelingen tussen 2005 en 2010. Stijgende uitgaven kunnen samenhangen met een stijging van het aantal behandelde zaken, uitgevoerde straffen en dergelijke, maar ook met een stijging van de uitgaven per behandelde zaak, per uitgevoerde straf en dergelijke. Omdat een euro een aantal jaren geleden meer waard was dan een euro vandaag, wordt gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.³ Op die manier zijn de uitgaven beter te vergelijken over de jaren. Daarom is gekozen om de ontwikkeling te geven in percentages en indices uitgedrukt in prijzen van 2005. In de tabellen in bijlage 4 worden zowel de werkelijke (nominale) bedragen gegeven als de bedragen uitgedrukt in het prijsniveau van 2005.

Paragraaf 10.1 geeft een schatting van de jaarlijkse omvang van de schade door criminaliteit. Vervolgens gaat paragraaf 10.2 in op de omvang en ontwikkeling van de uitgaven aan veiligheidszorg tussen 2005 en 2010. In paragraaf 10.3 wordt de verhouding tussen personele en materiële uitgaven aan de verschillende activiteiten besproken. Paragraaf 10.4 geeft een beeld van de kostprijzen en productie-indicatoren van diverse justitiële instanties. Tot slot eindigt paragraaf 10.5 met een korte beschouwing over de ontvangsten uit veiligheidszorg.

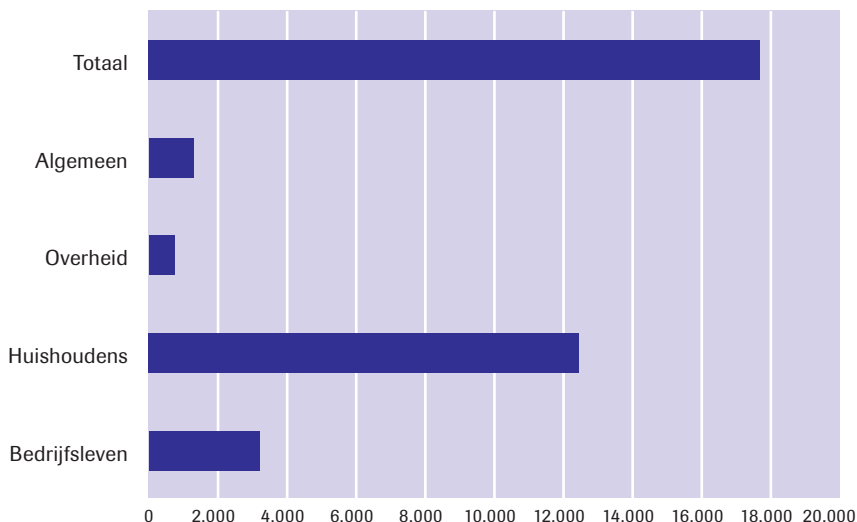
10.1 Maatschappelijke schade van criminaliteit

In deze paragraaf komt de maatschappelijk schade van criminaliteit aan bod, dat wil zeggen de door huishoudens, bedrijfsleven en overheid geleden schade als gevolg van misdrijven, overtredingen en overlast. De schattingen zijn gebaseerd op een groot aantal bronnen. In totaal bedraagt de schade door criminaliteit op jaarbasis naar schatting minstens 17,7 miljard euro (zie figuur 10.1).⁴ Dit bedrag is een ondergrens, aangezien veel schadeposten niet goed ingeschat kunnen worden.

3 Zie bijlage 3 voor de methodebeschrijving en meer informatie.

4 Cijfers uit verschillende jaren zijn na correctie voor loon- en prijsstijgingen bij elkaar opgeteld.

Figuur 10.1 Maatschappelijke schade op jaarbasis, in mln euro, prijzen van 2010



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.1 in bijlage 4.

Bron: diverse, zie tabel 10.1 in bijlage 4; bewerking WODC

10.1.1 Schade voor bedrijven en instellingen

Bedrijven en instellingen lijden naar schatting jaarlijks 3,2 miljard euro schade als gevolg van criminaliteit. Het merendeel hiervan betreft directe schade aan en/of diefstal van goederen en/of transportmiddelen, fraude, inbraak en geweld. Bij de directe schade moet worden gedacht aan kosten die zijn gemaakt voor vervanging en reparatie en dergelijke (zie de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven, bijlage 3). Onder andere inbegrepen zijn verzekeringsfraude, in het bijzonder met reisverzekeringen, skimming, phishing, energiediefstal (meestal ten behoeve van illegale hennepkwekerijen), acquisitiefraude en beleggingsfraude.

Indirecte schade, daarentegen, heeft betrekking op bijvoorbeeld vertraging in de levering van producten en diensten. Een andere vorm van indirecte schade voor het bedrijfsleven is productieverlies doordat werknemers die slachtoffer van een misdrijf zijn geworden, ziek thuis zitten. De totale indirecte schade bedraagt jaarlijks ongeveer 573 miljoen euro. Het is niet bekend in hoeverre schade geleden door bedrijven gedekt is door verzekeringen.

10.1.2 Schade voor huishoudens

In de CBS-slachtofferenquêtes werd in het verleden gevraagd naar de schade die burgers hadden ondervonden als gevolg van een aantal veelvoorkomende delicten. Deze cijfers zijn gecombineerd met een schatting van de schade als gevolg van beleggingsfraude, identiteitsfraude, telecomfraude en datingfraude. De totale schade op jaarbasis voor huishoudens wordt geraamd op 12,4 miljard euro. Hiervan betreft ruim 1,7 miljard euro materiële schade. Diefstal en vandalisme zijn de grootste schade-posten. Bij vernielingen zijn met name auto's het mikpunt. De medische kosten als gevolg van slachtofferschap door criminaliteit worden geschat op 2,3 miljard euro en de emotionele en fysieke schade wordt geschat op 8,5 miljard euro (zie bijlage 3 voor de schattingsmethodiek).

10.1.3 Schade voor de overheid

Ook de overheid lijdt forse schade als gevolg van criminaliteit. De totale schade voor de overheid wordt geraamd op 751 miljoen euro op jaarbasis. Het gaat daarbij onder andere om fiscaal nadeel of wederrechtelijk verkregen voordeel verkregen door fraude en meestal opgespoord door de bijzondere opsporingsdiensten. Bij financieel-economische fraude moet worden gedacht aan bijvoorbeeld corruptie in het bedrijfsleven, malafide ondernemingen en zorgfraude. Kleinere vormen van fraude worden bestuursrechtelijk afgedaan door middel van een navordering. Indien de navordering wordt betaald, wordt er niet strafrechtelijk vervolgd. Naast fiscale en economische fraude is ook fraude met sociale verzekeringen mogelijk. De zware zaken worden afgedaan door de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD).⁵ De SIOD heeft in 2010 ongeveer 16 miljoen euro aan niet-betaalde socialeverzekeringspremies en belastingen opgespoord. Een groot deel van de opgespoorde fraude betreft identiteitsfraude. De middelzware en lichte fraudegevallen worden afgedaan door de uitvoeringsinstanties, zoals het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) en de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De lichte gevallen worden meestal bestuursrechtelijk afgedaan door middel van een navordering, de middelzware zaken worden strafrechtelijk vervolgd. Met middelzware en lichte fraudegevallen is naar schatting een bedrag van ongeveer 120 miljoen euro op jaarbasis gemoeid. Het betreft hier opgespoorde fraude met de bijstand, arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, kinderbijslag, (nabestaanden)pensioen, werkloosheidsverzekeringen en ziektewet. Tot slot wordt de jaarlijkse schade aan gemeente-eigendommen geschat op minimaal 31 miljoen euro. Dit is vermoedelijk een ondergrens.

⁵ Op 1 januari 2012 is de SIOD samen met de Arbeidsinspectie en de Inspectie Werk en Inkomen opgegaan in de Inspectie SZW.

Vele vormen van fraude

Er zijn vele vormen van fraude. Een aantal wordt genoemd in KLPD (2008) en Van Geldrop & De Vries (2011). Binnen fraude kan onderscheid gemaakt worden tussen horizontale fraude en verticale fraude. Fraude tussen burgers en bedrijven onderling is horizontale fraude. Verticale fraude doet zich voor tussen burgers of bedrijven en overheid. De Algemene Rekenkamer (Kamerstukken II, 2004-2005) maakt binnen verticale fraude nog onderscheid naar fiscale fraude en sociale-zekerheidsfraude. Fiscale fraude betreft fraude met allerlei fiscale regelingen, terwijl sociale-zekerheidsfraude betrekking heeft op fraude met uitkeringen.

De helft van de capaciteit van de FIOD-ECD wordt ingezet voor de opsporing van fiscale fraude. De FIOD-ECD is ook betrokken bij de bestrijding van systeemfraude. Bij systeemfraude is er sprake van groepen criminelen die via een combinatie van identiteitsfraude, katvangers en oplichting op slinkse wijze gebruik proberen te maken van de uitbetalingssystematiek van toeslagen en de voorlopige teruggaaf. Verder richt de FIOD-ECD zich met name op beleggingsfraudes, witwassen en faillissementsfraude. De FIOD-ECD onderzoekt zaken met grote maatschappelijke relevantie. Dit hoeven niet per definitie grote zaken te zijn, er kan ook sprake zijn van kleine(re) fiscale zaken. Zo heeft de FIOD-ECD ontdekt dat er in 2004 voor bijna 30 miljoen euro is gefraudeerd met voorlopige teruggaaf, in 2005 voor bijna 65 miljoen euro met energiediefstal, in 2006 voor ruim 150 miljoen euro in de bouw, in 2007 voor ruim 28 miljoen euro in de uitzendbranche en in 2010 voor 34 miljoen met kinderopvangtoeslag en 200 miljoen met vastgoed (zie tabel 10.1 in bijlage 4). Verder blijkt uit gegevens van het minSZW dat er in 2010 voor ruim 135 miljoen werd gefraudeerd in de sociale zekerheid.

De schade van fraude tussen burgers en bedrijven onderling is ook groot. Burgers hebben, gemeten over verschillende jaren, voor 96 miljoen euro schade geleden als gevolg van beleggingsfraude, 90 miljoen euro als gevolg van datingfraude (i.e. onder het mom van een ontluikende relatie mensen geld afhandig maken), 40 miljoen euro als gevolg van telecomfraude (ongevraagde sms-diensten, valse telefoonkaarten, te hoge tarieven in rekening brengen, op kosten van een ander internationale gesprekken voeren) en bijna 300 miljoen euro als gevolg van identiteitsfraude. Daarnaast worden burgers ook vaak slachtoffer van bancaire fraude, maar de schade wordt in de meeste gevallen door de banken zelf gedragen. De schade van internetbankieren (inclusief phishing) bedroeg in 2010 15 miljoen euro en de schade van pinpasfraude (waaronder skimming) bedroeg bijna 29 miljoen euro. Energiediefstal (voornamelijk ten behoeve van illegale hennepkwekerijen) leidde tot een schadepost van 176 miljoen euro. Acquisitiefraude, waarbij ondernemers spookfacturen krijgen voor niet gepubliceerde advertenties in telefoongidsen en dergelijke, kost het bedrijfsleven jaarlijks zo'n 410 miljoen euro. Verzekeringsfraude is echter verreweg de grootste vorm van fraude: bijna 952 miljoen euro, vooral met reisverzekeringen.

De totale schade van fraude bedraagt 4,6 miljard euro. Dit is een ruwe schatting. Veel fraude komt nooit aan het licht doordat slachtoffers zich schamen om het te rapporteren of zich er niet van bewust zijn dat ze slachtoffer van fraude zijn geworden. Aan de andere kant is het de vraag in hoeverre bedragen afkomstig uit diverse los van elkaar staande onderzoeken die betrekking hebben op verschillende perioden bij elkaar kunnen worden opgeteld. Een zekere mate van overlap (bijvoorbeeld identiteitsfraude en systeemfraude) is niet uitgesloten. Bovendien worden na constatering van fraude vaak maatregelen getroffen om deze vormen van fraude in de toekomst te voorkomen. Bij gebrek aan periodieke monitors is dit echter de best mogelijke inschatting.

10.1.4 Schade voor meerdere partijen

Een aantal vormen van criminaliteit kent meerdere typen slachtoffers. De schade van faillissementsfraude was in 2010 bijna 1,3 miljard euro. De slachtoffers zijn zowel onder huishoudens als bedrijven en overheid te vinden.

10.2 Uitgaven aan veiligheidszorg

In de vorige paragraaf is de maatschappelijke schade van criminaliteit besproken. In deze paragraaf staan de uitgaven door aanbieders van activiteiten op het terrein van veiligheidszorg centraal. Hiermee worden de activiteiten bedoeld die tot doel hebben criminaliteit, verloedering en overlast te voorkomen of te bestraffen en onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Het gaat daarbij alleen om sociale veiligheid. Uitgaven aan fysieke veiligheid, zoals rampenbestrijding, blijven buiten beeld.

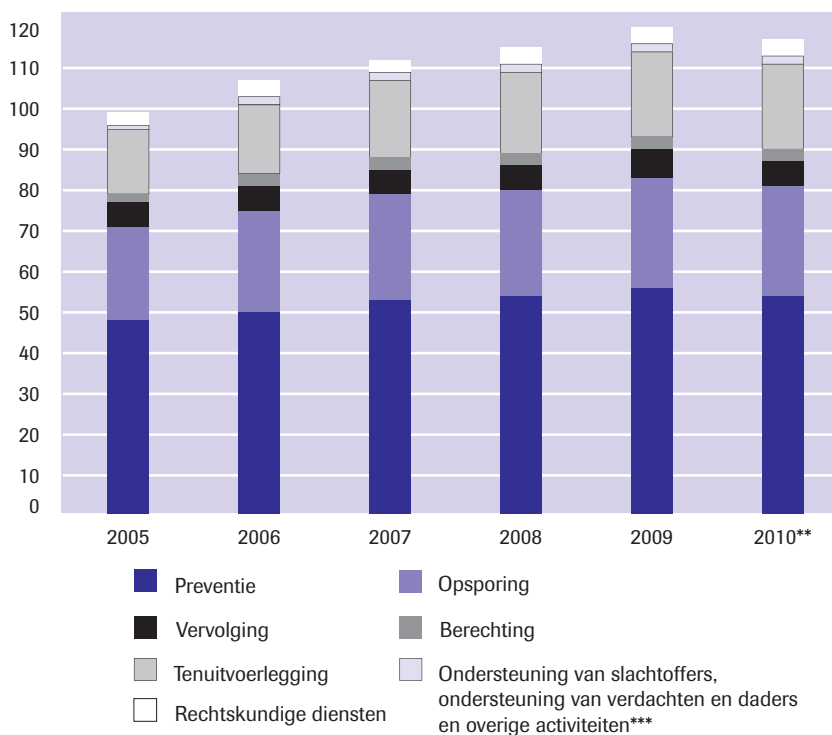
In de veiligheidszorg te onderscheiden activiteiten zijn: preventie, opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging, ondersteuning van (ex-)verdachten en daders, ondersteuning van slachtoffers en rechtskundige diensten. De overheidstaken op dit gebied vielen in Nederland tot en met 2010 onder de verantwoordelijkheid van de toenmalige ministeries van Justitie, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Financiën, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), en Defensie. Particulieren en bedrijven houden zich vooral bezig met activiteiten op het gebied van preventie, rechtskundige dienstverlening en opsporing. Ook de uitgaven die in verband hiermee worden gemaakt, komen in beeld.

De totale uitgaven aan veiligheidszorg zijn gestegen tot 12,7 miljard euro in 2010. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.2). In het laatste jaar zijn de uitgaven echter met 2% gedaald ten opzichte van 2009. Het meeste geld gaat naar preventie, opsporing en tenuitvoerlegging, het minste naar ondersteuning van slachtoffers, ondersteuning van (ex-)verdachten en daders en overige activiteiten op het gebied van veiligheidszorg (zie tabel 10.2 in bijlage 4).⁶ De uitgaven aan preventie bedroegen 5,8 miljard euro in 2010, hetgeen een stijging is van 13% ten opzichte van 2005. In absolute zin zijn de uitgaven aan preventie het laatste jaar het meest gedaald. Die daling betreft met name de uitgaven door particulieren en bedrijven. Verder zijn de uitgaven aan tenuitvoerlegging gestegen tot bijna 2,3 miljard euro. Dit is een toename van 27%. De uitgaven aan opsporing zijn gestegen met 17% en kwamen uit op bijna 3 miljard euro.

⁶ Onder overige activiteiten op het gebied van veiligheidszorg vallen de Directie Wetgeving van het minVenJ en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Het aandeel van de personele uitgaven (62%) in de totale uitgaven aan veiligheidszorg is groter dan dat van de materiële uitgaven (38%), maar vertoont verschillen tussen de diverse activiteiten (zie tabel 10.3 in bijlage 4). Bij tenuitvoerlegging is bijvoorbeeld het aandeel van de materiële uitgaven groter dan dat van de personele uitgaven. De volgende subparagrafen gaan nader in op de diverse activiteiten.

Figuur 10.2 Uitgaven aan veiligheidszorg totaal,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Onder overige activiteiten vallen de Directie Wetgeving van het minVenJ en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.2 in bijlage 4.

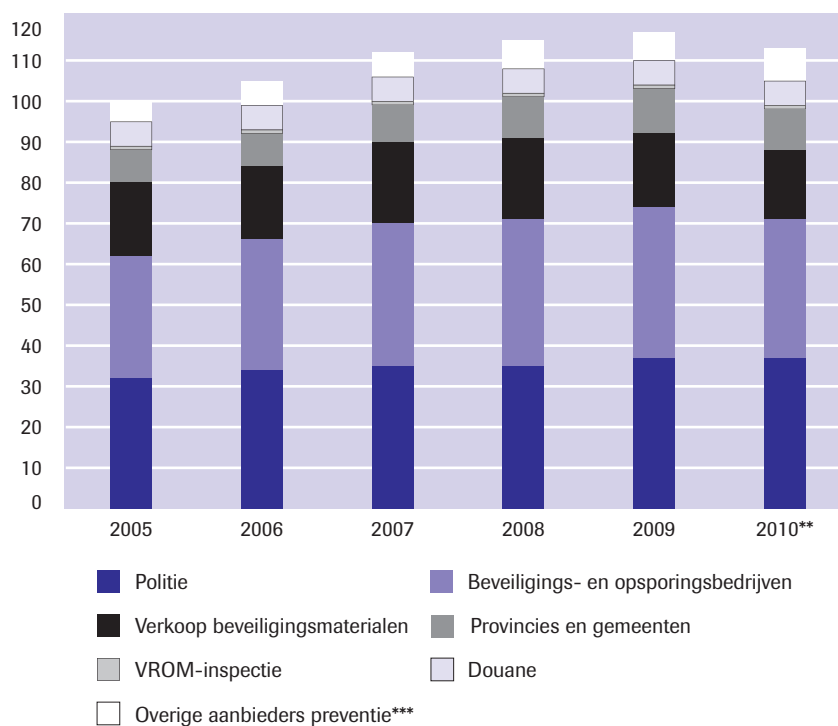
Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.1 Preventie

Onder preventie wordt verstaan alle activiteiten ter voorkoming van criminaliteit, verloedering en overlast. Zo vallen hieronder bijvoorbeeld het surveilleren door politie en beveiligingsbedrijven en het aanschaffen en installeren van producten, zoals camera's, sloten of alarminstall-

laties. In totaal werd in 2010 5,8 miljard euro aan preventie uitgegeven. Ten opzichte van 2005 is dit bedrag met 13% gestegen (zie figuur 10.3). Het bedrag is wel lager dan in 2009. De uitgaven door rijks- en lagere overheden bedroegen in 2010 3,2 miljard euro en vertonen nog een stijging ten opzichte van 2009. De overige uitgaven aan preventie (2,6 miljard euro) kwamen ten laste van de particuliere sector. Deze bestaan uit de omzet van particuliere beveiligings- en opsporingsbedrijven en uitgaven door bedrijven en particulieren aan beveiligingsmaterialen.⁷ Deze uitgaven kwamen lager uit dan in 2009. Het is de particuliere sector die de daling ten opzichte van 2009 grotendeels bepaalt. De personele uitgaven waren verantwoordelijk voor 63% van de totale uitgaven aan preventie (zie tabel 10.6 in bijlage 4).

Figuur 10.3 Uitgaven aan preventie,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, KMar en AFM. Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.5 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

7 De uitgaven aan inhuur van beveiligingsbedrijven worden bij de verkoop van beveiligingsmaterialen niet meegenomen omdat deze wordt meegerekend bij de uitgaven aan beveiligings- en opsporingsbedrijven.

De meeste uitgaven aan preventie gaan naar de politie. Met 1,9 miljard euro besteedde de politie in 2010 ongeveer 43% van haar totale budget aan preventie (inclusief surveilleren, netwerken, interveniëren en adviseren).⁸ De rest van de politie-uitgaven ging naar opsporingsactiviteiten. Sinds 2005 zijn de uitgaven aan preventieve politietaken met 15% gestegen. De personele uitgaven aan de politie besloegen in 2010 72% van de uitgaven aan politie.

Met bijna 1,8 miljard euro aan uitgaven op het gebied van preventie in 2010 komen de beveiligings- en opsporingsbedrijven op de tweede plaats. Dit is 15% meer dan in 2005. Door provincies en gemeenten werd samen ruim een half miljard gestoken in preventiemaatregelen. Dit is een stijging van 31% ten opzichte van 2005. Hierbij moet gedacht worden aan verschillende projecten die gefinancierd worden op het gebied van openbare orde en veiligheid. Verder besteedde in 2010 de douane 328 miljoen euro en de VROM-inspectie 34 miljoen euro aan preventie.^{9,10} Andere aanbieders op het terrein van preventie zijn de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD), de Koninklijke Marechaussee (KMar), de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb), de Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening (JUSTIS), de Kustwacht, het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en de Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND).

Bedrijven en particulieren hebben samen 850 miljoen euro uitgegeven aan beveiligingsmaterialen. De uitgaven zijn met 7% gedaald ten opzichte van 2005. In 2009 was het bedrag al lager dan in 2008, maar vooral het laatste jaar zijn de uitgaven verder gedaald (zie tabel 10.5 in bijlage 4). Bedrijven nemen van de totale uitgaven aan beveiligingsmaterialen iets meer dan de helft voor hun rekening. Het gaat daarbij om activiteiten als bewakingspersoneel in winkels, de installatie van camera's en de aanschaf van andere beveiligingsproducten. Bij particulieren gaat het bijvoorbeeld om maatregelen als (extra) sloten, buitenverlichting en alarminstallaties.

10.2.2 Opsporing

Opsporing omvat alle activiteiten in het kader van het onderzoek naar (mogelijk) gepleegde strafbare feiten en overtredingen. Hierbij worden ook het verrichten van forensisch (sporen)onderzoek en het afdoen van strafbare feiten door de opsporingsautoriteit gerekend. Opsporing kan plaatsvinden binnen een opsporingsonderzoek, maar ook als de politie

8 Zie bijlage 3 voor meer informatie.

9 De douane voorkomt dat grensoverschrijdende strafbare feiten in Nederland worden gepleegd en wordt daarom bij de activiteit preventie gerekend. Voor een klein deel spoort de douane ook belastingfraude op, maar omdat dit lastig is te onderscheiden en deze taak in het totaal niet zo groot is, wordt dit ook bij preventie meegenomen.

10 Sinds 1 januari 2012 is de VROM-inspectie opgegaan in de Inspectie Leefomgeving en Transport.

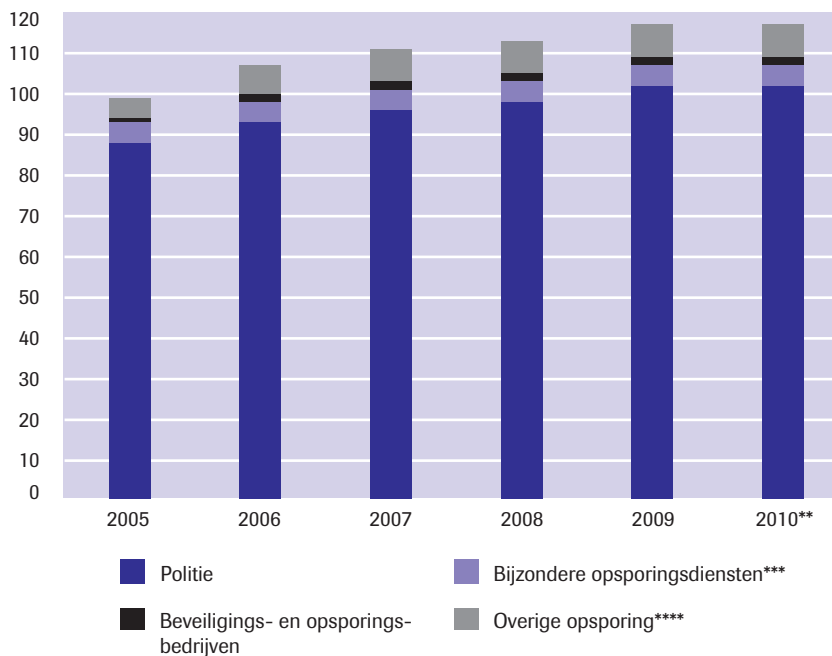
bijvoorbeeld tijdens de surveillance een misdrijf op het spoor komt, is er sprake van opsporing. Een grote verscheidenheid aan instanties houdt zich bezig met activiteiten op het terrein van opsporing. In totaal kwamen de uitgaven aan opsporing uit op 3 miljard euro in 2010, hetgeen een stijging is van 17% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.4). Bij opsporing ging met 71% het grootste deel van de uitgaven naar personele uitgaven (zie tabel 10.8 in bijlage 4).

Verreweg de grootste aanbieder op het terrein van opsporing is de politie met bijna 90% van de totale uitgaven aan opsporing. Deze uitgaven bedroegen in 2010 bijna 2,6 miljard euro en zijn in de periode 2005 tot en met 2010 gestegen met 16%. Met name de lonen van het personeel zijn sterk toegenomen, terwijl de materiële uitgaven nauwelijks zijn gestegen. Naast de politie zijn meer organisaties actief op het terrein van opsporing. Dit zijn zowel overheidsorganisaties als particuliere bedrijven. Zo namen de uitgaven van de bijzondere opsporingsdiensten (BOD's) de tweede plaats in. Hieronder vallen organisaties zoals de SIOD, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst (FIOD-ECD), de Algemene Inspectiedienst (AID) en de VROM-inlichtingen- en opsporingsdienst (VROM-IOD, onderdeel van de VROM-Inspectie).^{11,12} De gezamenlijke uitgaven van deze organisaties kwamen uit op 125 miljoen euro. Bij de BOD's betrof 82% van de totale uitgaven personele uitgaven.

Naast organisaties zoals de politie en de bijzondere opsporingsdiensten, is er ook nog een aantal andere organisaties dat zich direct of indirect bezighoudt met opsporing, zoals de KMar, de AFM, de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa), de Explosieve Opruimingsdienst (EOD), de JUSTIS, het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en overige opsporingsactiviteiten van het ministerie van Veiligheid en Justitie (minVenJ). Bij elkaar hebben deze organisaties in 2010 hieraan 208 miljoen euro uitgegeven. Dat is een stijging van 54% ten opzichte van 2005. Binnen dit cluster levert het NFI een belangrijke bijdrage aan opsporingsonderzoek. In 2010 waren de uitgaven voor het NFI 70 miljoen euro. Dit is een stijging van 39% ten opzichte van 2005. Naast bovengenoemde organisaties zijn er nog kleine particuliere beveiligings- en opsporingsbedrijven die zich met opsporing bezighouden. In 2010 ging daar 41 miljoen euro in om.

11 Bij de uitgaven van de bijzondere opsporingsdiensten zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen, dus niet alleen van de VROM-IOD.

12 De AID, de Plantenziektenkundige Dienst en de Voedsel en Waren Autoriteit zijn per 1 januari 2012 gefuseerd tot de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.

Figuur 10.4 Uitgaven aan opsporing,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

**** Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing minVenJ, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en Kmar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.7 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.3 Vervolgning

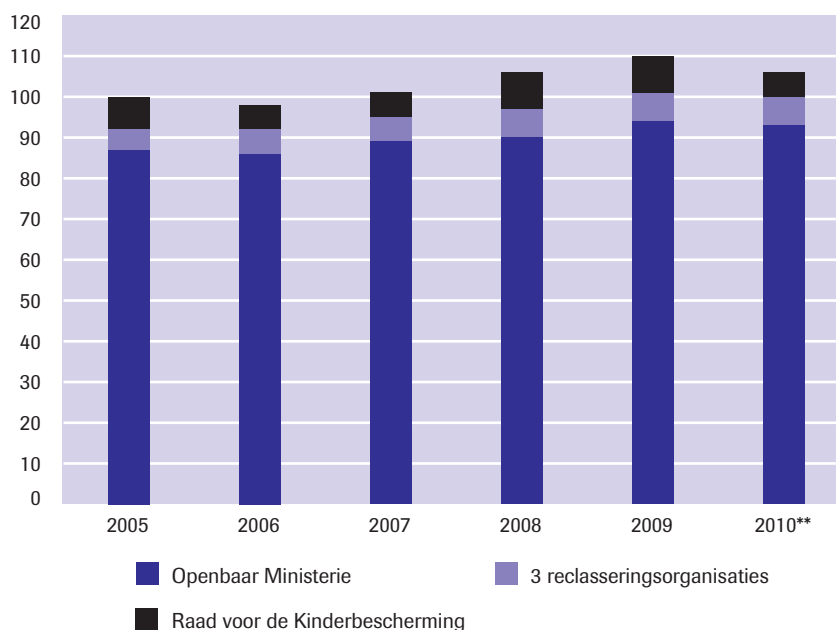
De vervolging van verdachten is een exclusieve taak van het Openbaar Ministerie (OM) (zie hoofdstuk 2). Zijdelings zijn ook andere instanties betrokken bij de vervolging van verdachten. Zo geven de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) en de drie reclasseringsorganisaties voor volwassenen, bestaande uit Stichting Verslavingszorg GGZ, Reclassering Nederland en Leger des Heils Reclassering, advies over het te volgen justitiële traject voor respectievelijk minderjarigen en meerderjarigen, waarbij een goede re-integratie in de maatschappij centraal staat (zie hoofdstuk 2).

In 2010 waren de totale uitgaven aan vervolging van misdrijven 700 miljoen euro. Dit is een stijging van 5% ten opzichte van 2005

(zie figuur 10.5). Ten opzichte van 2009 is er sprake van een daling van 4%. De uitgaven aan personeel bedroegen in 2010 met 420 miljoen euro ongeveer 60% van de totale uitgaven (zie tabel 10.10 in bijlage 4).

De totale uitgaven voor het OM voor de vervolging van misdrijven kwam uit op 616 miljoen euro in 2010.¹³ Dit is een stijging van 6% ten opzichte van 2005. De uitgaven voor strafrechtelijke onderzoeken door de RvdK en diverse rapportages van Reclassering voor volwassenen bedroegen bij elkaar 8 miljoen euro in 2010. Dit is een daling van 3% ten opzichte van 2005.

Figuur 10.5 Uitgaven aan vervolging,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.9 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.4 Berechting

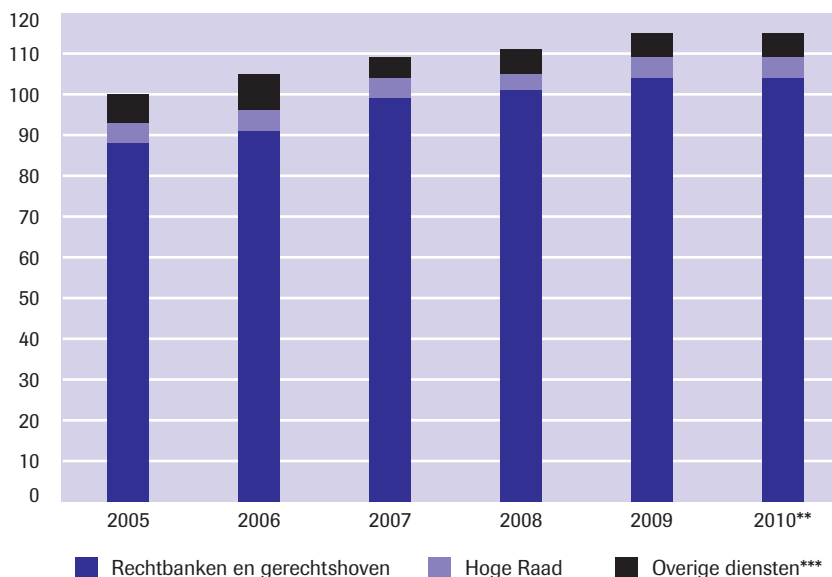
De uitgaven voor berechting betreffen drie niveaus van de rechtspraak, namelijk de Hoge Raad der Nederlanden, de gerechtshoven en de rechtbanken. De laatste twee categorieën vallen onder de verantwoording van de Raad voor de rechtspraak (Rvdr) (zie ook hoofdstuk 2). Onder

¹³ Dit is schadeloosstelling voor onterechte hechtenis en gemaakte kosten aan ex-verdachten (zie paragraaf 10.5).

overige diensten is een aantal ondersteunende diensten van de rechtspraak meegerekend. Hieronder vallen bijvoorbeeld de Centrale Justitiële Documentatiedienst (CJD) en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR). Verder zijn onder overige diensten opgenomen: de Commissie Gelijke Behandeling (CGB), het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) en ingehuurde tolken. De reclasseringsactiviteiten ten behoeve van een rechtszaak zijn reeds in de vorige paragraaf aan de orde gekomen; de uitgaven aan rechtsbijstand tijdens de rechtszaak komen in paragraaf 10.2.6 aan bod.

In 2010 bedroegen de totale uitgaven voor de berechting van misdrijven 316 miljoen euro. Dat was een stijging van 14% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.6). Bijna drie kwart (74%) van de uitgaven ging hier naar personele uitgaven (zie tabel 10.12 in bijlage 4). De uitgaven voor misdrijfzaken bij de rechtbanken en gerechtshoven zijn veruit het grootste en kwamen in 2010 uit op ongeveer 287 miljoen euro. De stijging bedroeg 18% ten opzichte van 2005. De uitgaven aan de Hoge Raad zijn gestegen met 1%. In 2010 gaf de Hoge Raad 14 miljoen euro uit aan misdrijfzaken. Ten slotte werd er aan overige diensten in 2010 18% minder uitgegeven dan in 2005.

Figuur 10.6 Uitgaven aan berechting,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overige diensten bestaan uit: CGB, CBP, CJD, NVvR en ingehuurde tolken.

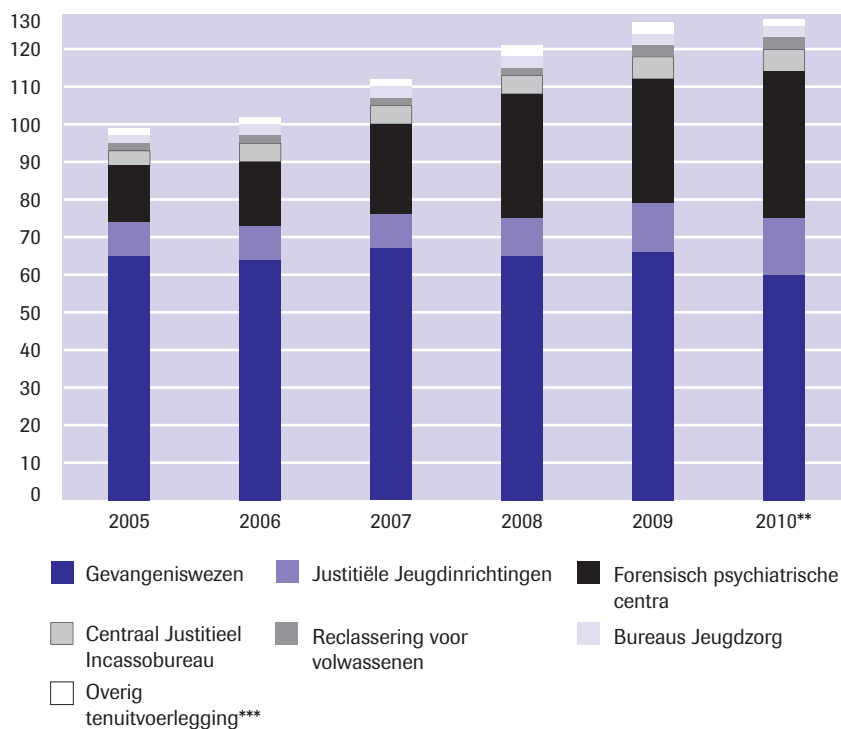
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.11 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.5 Tenuitvoerlegging

De tenuitvoerlegging van diverse straffen en maatregelen is verspreid over een groot aantal uitvoeringsorganisaties (zie hoofdstuk 2 en hoofdstuk 7). De totale uitgaven aan tenuitvoerlegging kwamen in 2010 neer op bijna 2,3 miljard euro. Dit is een stijging van bijna 27% ten opzichte van 2005 (zie figuur 10.7).

Figuur 10.7 Uitgaven aan tenuitvoerlegging,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

*** Overig tenuitvoerlegging: RSJ, RvdK, Halt Nederland en JUSTIS (gratieverleningen).

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.13 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Drie onderdelen van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), namelijk het gevangeniswezen (GW), Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI) en forensisch psychiatrische centra (FPC's, inclusief Pieter Baan Centrum en forensische zorg in het GW), zijn verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen. De uitgaven van deze onderdelen betroffen ruim 2 miljard van de 2,3 miljard euro. Met bijna 1,1 miljard euro in 2010 was het

gevangeniswezen de grootste uitgavenpost van DJI. Deze uitgaven liggen 8% lager dan in 2005 en 9% lager dan in 2009. Dit komt onder andere door een daling van het aantal gedetineerden en door hogere inkomsten doordat een deel van de celcapaciteit wordt verhuurd aan België. Op de tweede plaats staan de FPC's inclusief forensische zorg in GW. Deze sector heeft van alle intramurale voorzieningen de grootste groei doorgemaakt in de periode 2005 tot en met 2010, namelijk 154%. De uitgaven hiervoor zijn in 2010 ten opzichte van 2009 met bijna 18% toegenomen tot 692 miljoen euro. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan de introductie van forensische zorg in het gevangeniswezen in 2009. Qua omvang van de uitgaven staan de jeugdinrichtingen op de derde plaats met 261 miljoen euro in 2010. Dit is een stijging van 61% ten opzichte van 2005.

Naast de DJI is er nog een aantal andere instellingen actief op het terrein van de tenuitvoerlegging. De uitgaven aan het CJIB zijn in de periode 2005-2010 gegroeid met 25% tot bijna 100 miljoen euro. In het laatste jaar zijn de uitgaven aan het CJIB echter licht gedaald. De Reclassering voor volwassenen en de Bureaus Jeugdzorg (BJZ) waren samen goed voor bijna 106 miljoen euro, hetgeen een stijging is van ruim 30% ten opzichte van 2005. De overige instellingen op het gebied van tenuitvoerlegging betreffen de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ), de RvdK, Halt Nederland en JUSTIS. Deze uitgaven bedragen in 2010 16% meer dan in 2005, maar wel bijna 27% minder dan in 2009.

10.2.6 Ondersteuning van daders en (ex-)verdachten

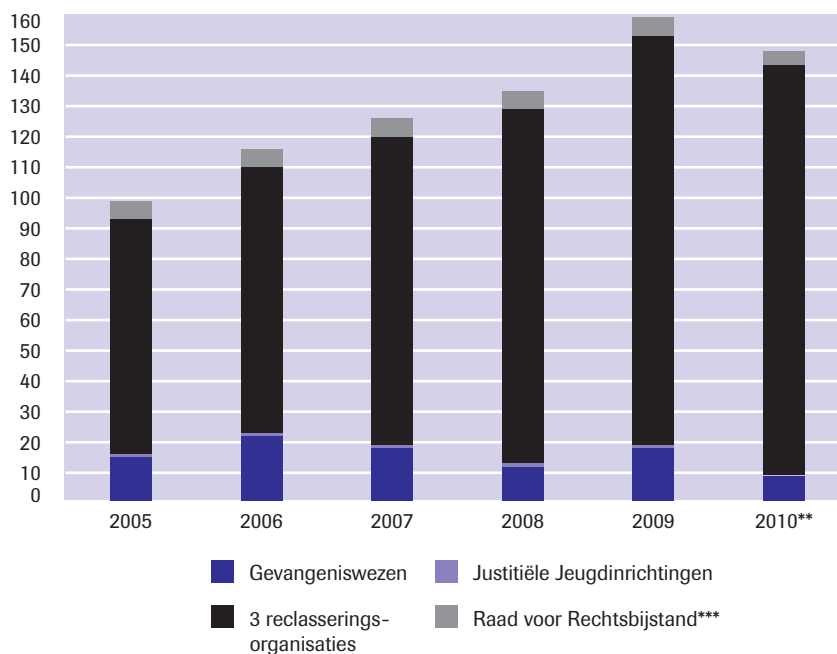
Tijdens het gehele justitiële traject kan de (ex-)verdachte op diverse manieren worden ondersteund, bijvoorbeeld door de reclassering of door middel van gesubsidieerde rechtsbijstand, ook na de veroordeling. In Nederland verzorgt de Reclassering voor volwassenen de reclassering van volwassen veroordeelden. DJI biedt scholings- en trainingsprogramma's aan tijdens de detentie. De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) zorgt voor juridische bijstand. Onder de noemer van deze activiteit vallen alleen kosten die de RvR maakt omdat hij ervoor zorgt dat de rechtsbijstand geregeld en gefinancierd wordt. De uitgaven die direct betrekking hebben op het proces, zoals de kosten voor advocaten, worden in de Veiligheidszorgrekeningen geschaard onder rechtskundige diensten. Deze uitgaven kunnen geheel of gedeeltelijk worden gesubsidieerd door de RvR.

In totaal werd in 2010 165 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning van (ex-)verdachten (exclusief rechtskundige diensten). De stijging ten opzichte van 2005 bedroeg 48% (zie figuur 10.8). De drie reclasseringsorganisaties voor volwassenen hebben tezamen de grootste groei in zowel absolute als procentuele zin doorgemaakt. In de periode 2005 tot en met 2010 zijn de uitgaven van de Reclassering voor volwassenen met 73% gestegen tot 149 miljoen euro. Als het OM besluit te vervolgen, kan de

verdachte een beroep doen op de gesubsidieerde rechtsbijstand bij de RvR. In 2010 bedroegen de uitgaven aan overheadkosten van deze organisatie 6 miljoen euro.

De uitgaven die de DJI doet aan programma's voor (jeugdige) gevangenen zijn van 20 miljoen euro in 2009 tot 10 miljoen in 2010 bijna gehalveerd. Dit komt deels doordat het aantal plaatsen voor de scholings- en trainingsprogramma's per jaar verschilt, waardoor de uitgaven per jaar ook kunnen fluctueren.

Figuur 10.8 Uitgaven aan ondersteuning van (ex-)verdachten en daders,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

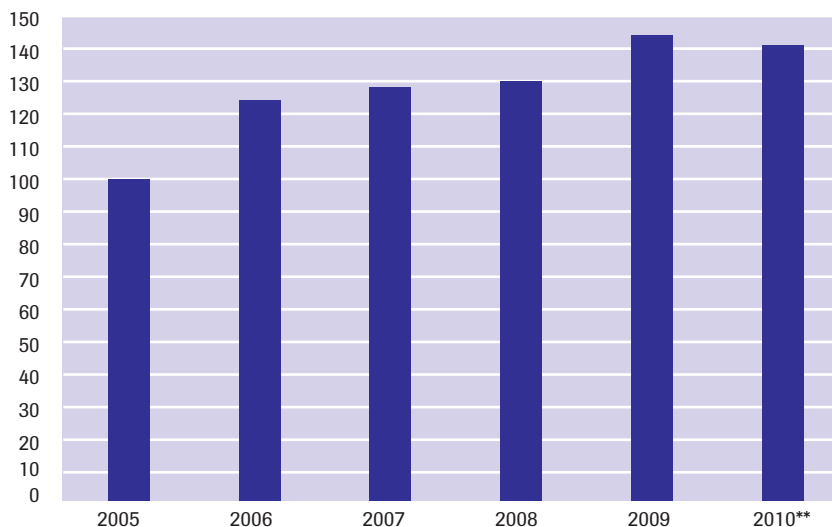
** Voorlopige cijfers.

*** Alleen overheadkosten.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.15 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

De uitgaven aan rechtskundige diensten kwamen uit op 444 miljoen euro in 2010. De groei in de periode 2005 tot en met 2010 bedroeg 41% (zie figuur 10.9). Daarvan is in 2010 een bedrag van 320 miljoen door huishoudens betaald door middel van een eigen bijdrage en 123,5 miljoen euro door het voormalige ministerie van Justitie in de vorm van gesubsidieerde rechtsbijstand.

Figuur 10.9 Uitgaven aan rechtskundige diensten,* index 2005=100

* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.17 in bijlage 4.

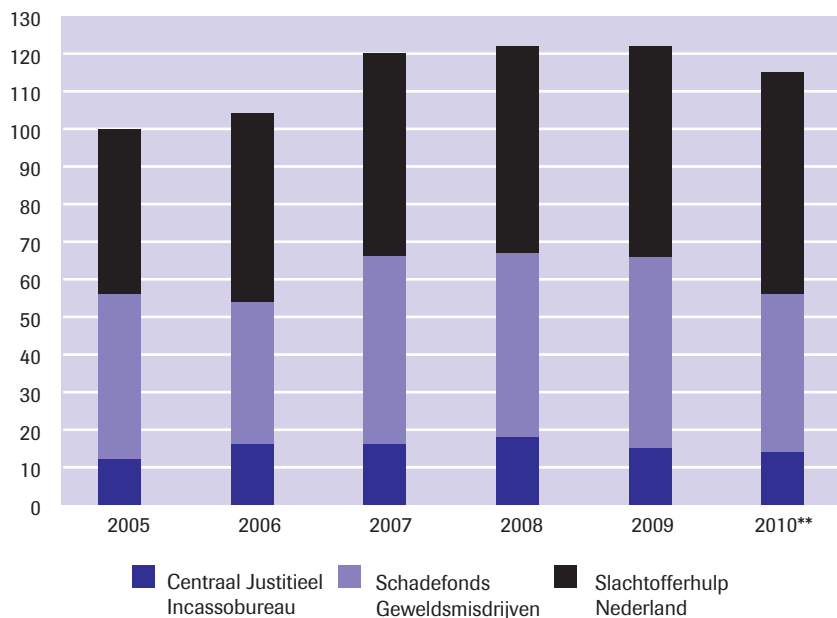
Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

10.2.7 Ondersteuning van slachtoffers

In Nederland houden drie organisaties zich bezig met het ondersteunen van slachtoffers. Zo verzorgt Slachtofferhulp Nederland (SHN) psychosociale hulpverlening en zorgt zowel het Schadefonds Geweldsmisdrijven (SGM) (uitkeringen) als het CJIB (inning van schadevergoedingsmaatregelen) voor schadevergoedingen (zie hoofdstuk 2). In totaal werd in 2010 43 miljoen euro uitgegeven aan ondersteuning van slachtoffers. Dit is bijna 6% minder dan in 2009 en bijna 15% meer dan in 2005 (zie figuur 10.10). Slachtofferhulp Nederland wordt grotendeels gefinancierd door het ministerie van Veiligheid en Justitie en het Fonds Slachtofferhulp. SHN maakt van de drie aanbieders de grootste groei door in absolute en relatieve zin. Het SGM heeft tot doel het leed van slachtoffers van in Nederland gepleegde geweldsdelicten enigszins te verzachten via een geldelijke uitkering. De uitkeringen, die vanuit de algemene middelen gefinancierd worden, zijn een tegemoetkoming in de schade die niet op andere wijze kan worden vergoed. De uitgaven van het SGM zijn van 2005 tot 2010 licht afgenomen tot 16 miljoen euro. Nadat de rechter een schadevergoedingsmaatregel voor een strafbaar feit opgelegd heeft aan daders, verzorgt het CJIB de inning van de schadevergoeding ten behoeve van slachtoffers. Daarna maakt het CJIB de vergoeding over aan de

slachtoffers. De uitgaven voor de uitvoering hiervan daalden vanaf 2008 tot 5 miljoen euro in 2010.

Figuur 10.10 Uitgaven aan slachtofferzorg,* index 2005=100



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.19 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

10.3 Personele en materiële uitgaven veiligheidszorg

De totale uitgaven aan veiligheidszorg van 12,7 miljard euro bestonden in 2010 voor 62% uit personele uitgaven¹⁴ en voor 38% uit materiële uitgaven¹⁵ (zie figuur 10.11). In totaal werd in 2010 ruim 7,9 miljard euro uitgegeven aan personeel en bijna 4,8 miljard euro aan materieel. De activiteit waarbij het aandeel van de personele uitgaven het grootst is, namelijk 81%, is de ondersteuning van verdachten en daders. De tenuitvoerlegging kent het kleinste aandeel personele uitgaven, namelijk 46%.

¹⁴ Personele uitgaven omvatten salarissen, sociale lasten, pensioenpremies en kosten van werving, keuring, bijscholing, reiskosten in woon-/werkverkeer en dergelijke, exclusief reis- en verblijfskosten in verband met uitoefening van de functie en inhuur van tijdelijk personeel.

¹⁵ Materiële uitgaven omvatten alle andere uitgaven dan personele uitgaven, zoals huisvesting, aanschaf van goederen en diensten, subsidies en exploitatiebijdragen aan uitvoeringsinstanties.

Van de uitgaven aan preventie gaat 63% op aan personeel en 37% aan materiaal. De douane geeft, relatief gezien, het meeste uit aan personeel (87%), gevolgd door beveiligings- en opsporingsbedrijven (76%) en de politie (72%) (zie tabel 10.6 in bijlage 4).

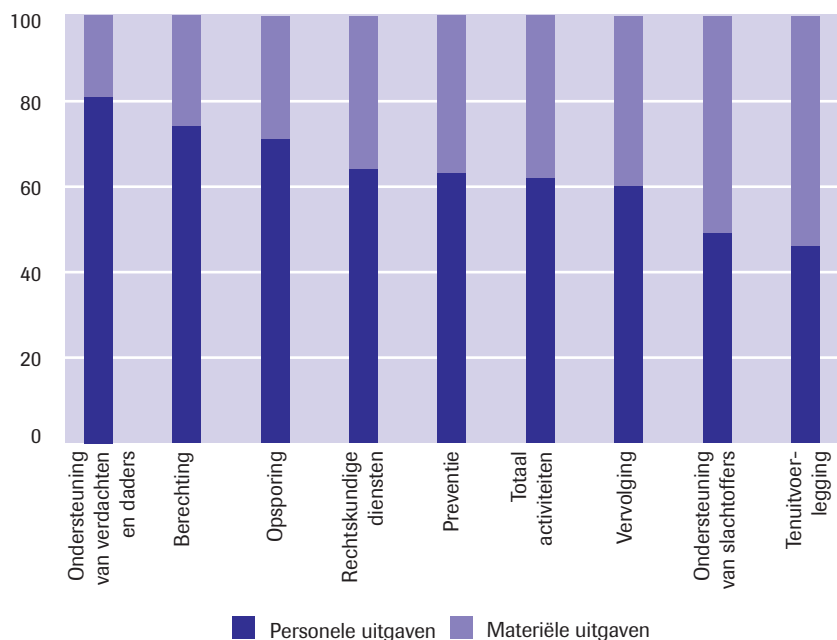
Van de uitgaven aan opsporing gaat 71% op aan personeel en 29% aan materiaal. De bijzondere opsporingsdiensten geven, relatief gezien, het meeste uit aan personeel (82%), gevolgd door beveiligings- en opsporingsbedrijven (76%) en de politie (73%).

Bij de uitgaven aan tenuitvoerlegging zijn de materiële uitgaven groter dan de personele uitgaven. In 2010 bestond 54% van de totale uitgaven aan tenuitvoerlegging uit materiële uitgaven (zie tabel 10.14 in bijlage 4). Dit komt voor het grootste deel doordat het beheer van gebouwen (waaronder gevangenissen) door de DJI zwaarder drukt op hun uitgavenpatroon dan personele uitgaven. De uitgaven aan tenuitvoerlegging door de Bureaus Jeugdzorg bestaan in 2010 voor vier vijfde uit personeelskosten.

De uitgaven aan ondersteuning van daders en (ex-)verdachten bestaan voor 81% uit personele uitgaven. Dit komt vooral voor rekening van de Reclassering voor volwassenen. De uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers bestaan voor 49% uit personele uitgaven. Bij ondersteuning van het slachtoffer wordt directe hulp vooral verleend door Slachtofferhulp Nederland. Uitgekeerde schadevergoedingen aan slachtoffers worden tot de materiële uitgaven gerekend, waardoor er naar verhouding meer uitgaven aan materieel worden gedaan.

De personele uitgaven zijn in de periode 2005-2010, na correctie voor loonstijgingen, met 15% gestegen. Dat is minder dan de uitgaven aan materieel, die in diezelfde periode, gecorrigeerd voor prijsstijgingen, met 20% zijn gestegen. De stijging bij de uitgaven in werkelijke of lopende uitgaven is sterker en daar is een omgekeerd beeld te zien: de personele uitgaven zijn sterker gestegen dan de materiële. Dit komt doordat de lonen sneller zijn gestegen dan de prijzen van materieel (goederen, diensten en huisvesting).

Van de 7,9 miljard euro aan personele uitgaven in 2010 gaat ruim 46% naar preventie, gevolgd door opsporing en tenuitvoerlegging met respectievelijk 27 en 13%. De totale materiële uitgaven zijn eveneens aan preventie het hoogst (44%), gevolgd door tenuitvoerlegging (bijna 26%) en opsporing (18%).

Figuur 10.11 Verhouding personeel en materieel naar activiteit, 2010*

* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.21 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

10.4 Kostprijzen en productie-indicatoren

De in paragraaf 10.2 geconstateerde groei in de totale uitgaven aan veiligheidszorg kan het gevolg zijn van toegenomen uitgaven of kosten per eenheid product of van het toegenomen aanbod aan veiligheidszorg. Om enig inzicht te krijgen in hoeverre van het een of het ander sprake is, gaat deze paragraaf in op de ontwikkeling van de uitgaven in relatie tot de aangeboden veiligheidszorg, en wel op drie verschillende manieren. In paragraaf 10.4.1 wordt gekeken naar de ontwikkeling van de kostprijzen van de diverse producten zoals deze door de verschillende justitiële organisaties zelf worden gedefinieerd. Paragraaf 10.4.2 gaat per activiteit in op de verhouding tussen de totale uitgaven en de maatstaven voor de productie. Tot slot legt paragraaf 10.4.3 een relatie tussen uitgaven en type delict.

10.4.1 Kostprijzen

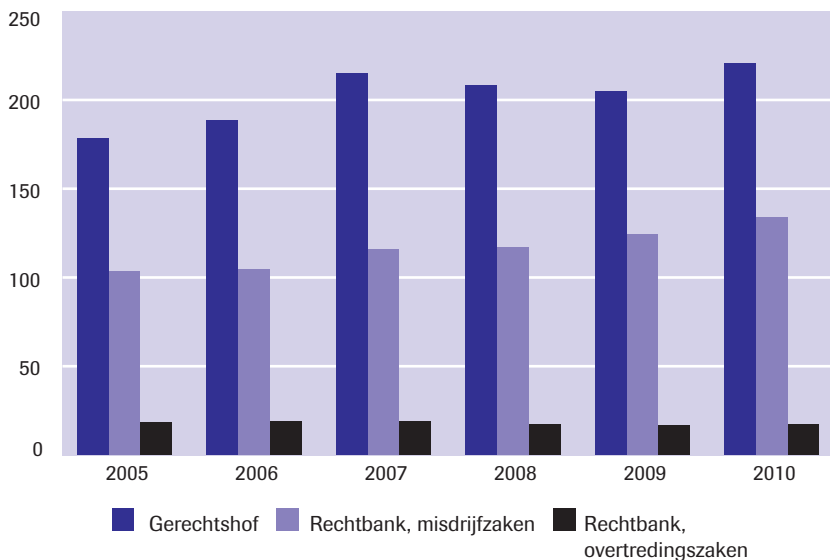
Steeds meer organisaties binnen het justitieveld stappen over op outputfinanciering in plaats van inputfinanciering. Dat houdt onder andere in dat deze organisaties producten moeten definiëren en kostprijzen hiervoor

moeten vaststellen. Dat gebeurt meestal zowel vooraf als achteraf. Deze paragraaf zal zich beperken tot de kostprijzen achteraf, ofwel de nacalculatorische kostprijzen. Een aantal organisaties publiceert deze kostprijzen dan wel in hun eigen jaarverslag, dan wel in de begroting of het jaarverslag van het minVenJ. Voor een viertal organisaties die werkzaam zijn op het terrein van sociale veiligheid gaan we hier nader in op hun producten en de nacalculatorische kostprijzen. Dit zijn de Raad voor de rechtspraak, Raad voor Rechtsbijstand, CJIB en DJI.

Raad voor de rechtspraak

Er zijn drie typen zaken op het gebied van veiligheid bij de Rvdr te onderscheiden: strafzaken bij het gerechtshof, strafzaken bij de sector straf van de rechtbank (misdrijfzaken) en strafzaken bij de rechtbank (overtredingszaken). De kostprijs voor strafzaken bij het gerechtshof zijn in de periode 2005 tot en met 2010 met 24% gestegen tot € 1.524 per zaak in 2010. Ook de kostprijs van misdrijfzaken bij de rechtbank is in dezelfde periode toegenomen en wel met 30% tot € 924 per zaak. Daarentegen is de kostprijs van kantonzaken met 5% gedaald tot € 120 per zaak (zie figuur 10.12). Overigens is de kostprijs voor kantonzaken een gemiddelde prijs over alle strafrechtelijke en civielrechtelijke kantonzaken.

Figuur 10.12 Kostprijzen van de Raad voor de rechtspraak, index gemiddelde kostprijs 2005=100



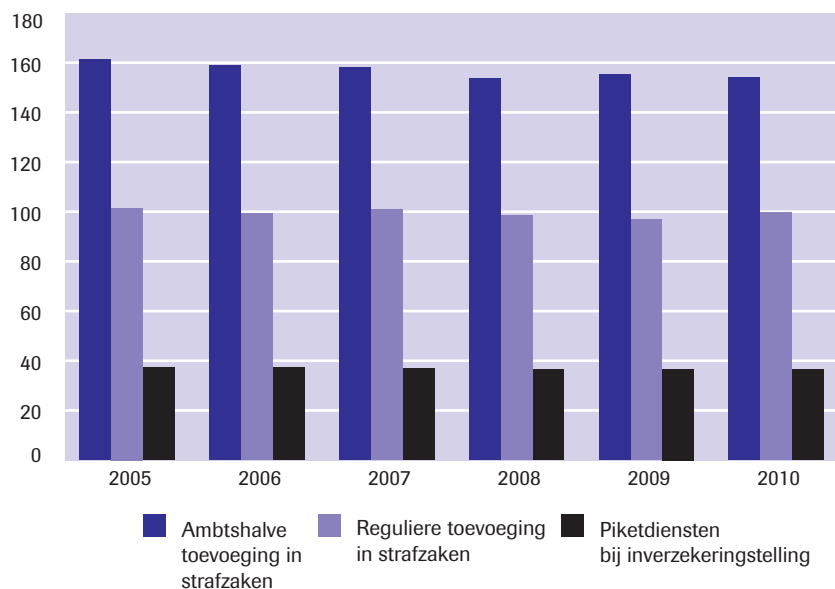
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.22 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), jaarverslagen Rvdr, bewerking WODC

Raad voor Rechtsbijstand

Voor het werkgebied veiligheid kent de RvR drie producten: ambtshalve toevoegingen voor verdachten van zware misdrijven en verdachten die in voorlopige hechtenis verblijven, reguliere (inkomensafhankelijke) toevoegingen en piketdiensten voor in verzekering gestelden. In de kostprijs van de piketdiensten zijn ook de kosten van rechtsbijstand voorafgaand aan een politieverhoor verrekend, hetgeen sinds 2010 verplicht is voor bepaalde categorieën misdrijven. Alle kostprijzen van de RvR zijn in de periode 2005 tot en met 2010 gedaald. De ambtshalve toevoegingen zijn 4% in prijs gedaald en bedroegen in 2010 € 1.139 per zaak. De reguliere toevoegingen en de piketdiensten zijn beide 2% in prijs gedaald en bedroegen in 2010 respectievelijk € 737 en € 270 per zaak (zie figuur 10.13).

Figuur 10.13 Kostprijzen van de Raad voor Rechtsbijstand, index gemiddelde kostprijs 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.23 in bijlage 4.

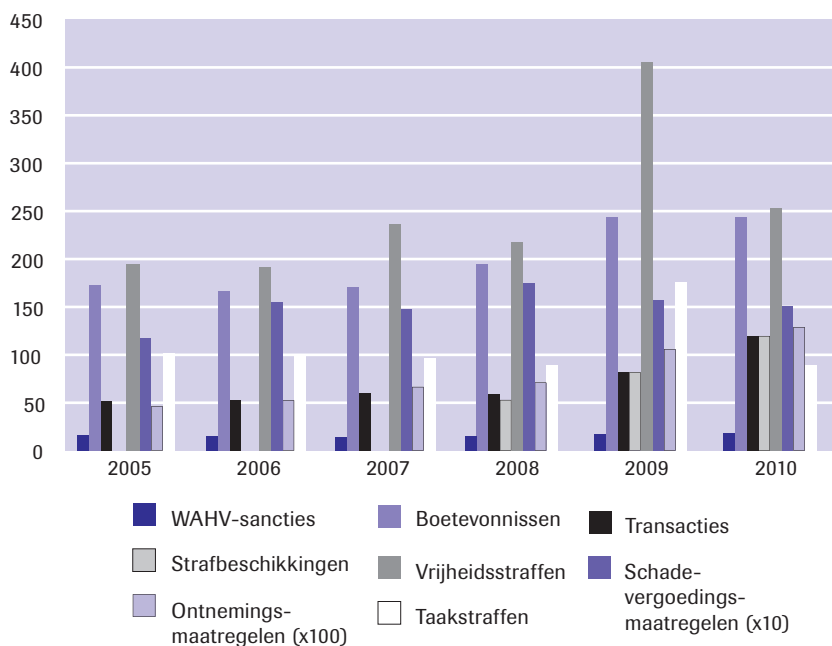
Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

Centraal Justitieel Incassobureau

Qua kostprijs onderscheidt het CJIB op het veiligheidsvlak momenteel 7 producten: zaken in het kader van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (WAHV), transacties en strafbeschikkingen, boetevonnissen, vrijheidsstraffen, taakstraffen, schadevergoedingsmaatregelen en ontnemingsmaatregelen. Met name bij vrijheidsstraffen en taakstraffen heeft het CJIB in 2010 de kostprijs omlaag weten te brengen. De kostprijs van vrijheidsstraffen is in 2010 met

38% sterk gedaald ten opzichte van 2009. De kostprijs van taakstraffen is in 2010 zelfs met 49% gedaald ten opzichte van 2009. Daarentegen stegen de kostprijzen van boetevonnissen, transacties en strafbeschikkingen, en ontnemingsmaatregelen vrij sterk tot respectievelijk € 71, € 35 en € 3.746 in 2010 (zie figuur 10.14). De productie was in 2009 en 2010 voor alle producten lager uitgekomen dan verwacht, waardoor de vaste kosten over een lager aantal producten moesten worden verdeeld, hetgeen een kostprijsverhogend effect had. De stijging van de kostprijs van ontnemingsmaatregelen met 178% werd mede veroorzaakt doordat in meer zaken gebruik is gemaakt van de landsadvocaat, waardoor de gerechtskosten hoger zijn uitgevallen. Bij de categorie transacties en strafbeschikkingen leidde de invoering van de strafbeschikking tot een stijging van de kostprijs met 133%. Dit is niet verwonderlijk, aangezien bij het CJIB het afdoeningstraject van een strafbeschikking langer duurt dan het afdoeningstraject van een transactie. Bij niet betalen van een strafbeschikking volgt een dwangtraject dat het CJIB afhandelt. Bij niet betalen van een transactie zal het CJIB de zaak terugsturen naar het OM, dat in de meeste gevallen zal dagvaarden. Dagvaarden is duurder dan een strafbeschikking, dus per saldo is de justitieketen goedkoper uit met een strafbeschikking, ondanks de gestegen kostprijs van transacties en strafbeschikkingen.

Figuur 10.14 Kostprijzen van het Centraal Justitieel Incassobureau, index gewogen gemiddelde kostprijs 2005=100



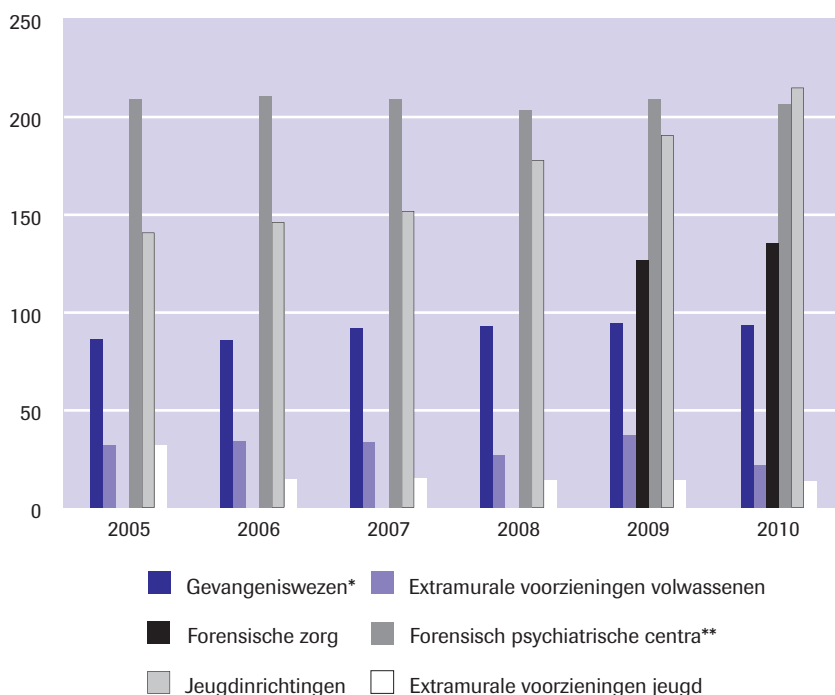
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.24 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), bewerking WODC

Dienst Justitiële Inrichtingen

De kostprijs van plaatsen in het gevangeniswezen is in de afgelopen 5 jaar met 8% licht gestegen. In 2010 was de gemiddelde prijs van een cel € 217 per plaats per dag. Dit is het gemiddelde over bezette en onbezette plaatsen. De kostprijs van FPC-plaatsen is in de periode 2005 tot en met 2010 nauwelijks veranderd. Overigens bevond de kostprijs van de FPC-plaatsen in 2010 (€ 480 per plaats per dag) zich, uitgedrukt in prijzen van 2005, nog steeds onder de kostprijs in de jaren negentig. De kostprijs van strafrechtelijke plaatsen in justitiële jeugdinrichtingen is met 53% sterk gestegen in de periode 2005 tot en met 2010. In 2010 kostte een cel voor een minderjarige verdachte gemiddeld € 499 per plaats per dag. Ook dit is het gemiddelde over bezette en onbezette plaatsen. De stijging werd veroorzaakt door leegstand en verkleining van de groepen in de inrichting. Extramurale voorzieningen daalden alle sterk in prijs (zie figuur 10.15).

Figuur 10.15 Kostprijzen van de Dienst Justitiële Inrichtingen, index gemiddelde kostprijs 2005=100



* Exclusief vreemdelingenbewaring.

** Voorheen tbs-klinieken.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.25 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag minVenJ (en voorlopers), jaarverslagen DJI, bewerking WODC

10.4.2 *Uitgaven per eenheid product*

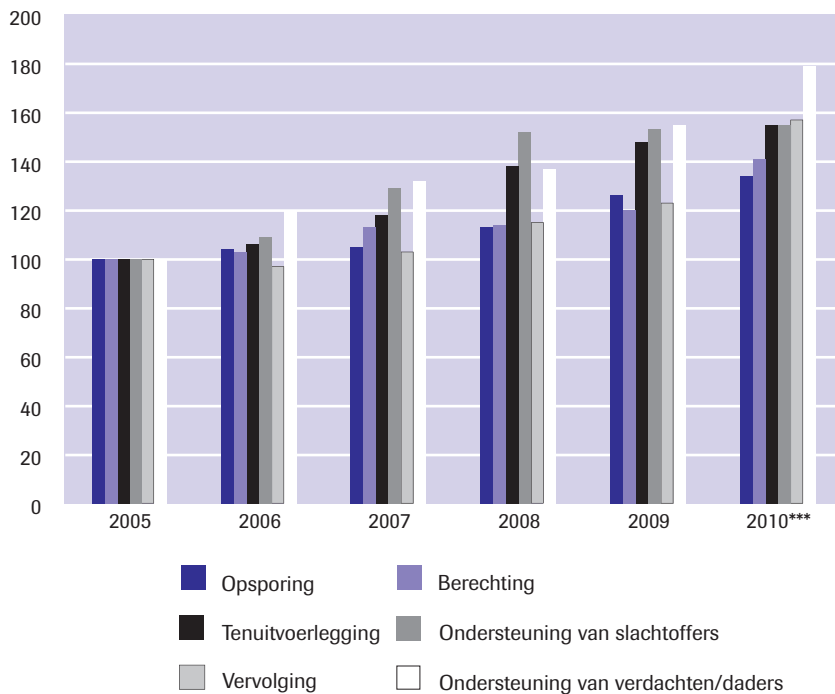
De ontwikkeling van de 'kostprijs' van de verschillende in paragraaf 10.2 onderscheiden activiteiten is nog op een andere manier in beeld te brengen. Namelijk door de ontwikkeling in de uitgaven (in constante prijzen) te confronteren met de ontwikkeling van de 'productie' per activiteit. Die productie is globaal te meten met kwantitatieve indicatoren als het aantal slachtoffers, aantallen behandelde misdrijven en overtredingen, behandelde strafzaken, ingesloten personen, en dergelijke. De daarover beschikbare gegevens zijn elders in deze publicatie te vinden. Dergelijke indicatoren geven overigens geen maatstaf voor de kwaliteit van de productie. Stijgende uitgaven per eenheid product kunnen het gevolg zijn van een dalende productiviteit, maar ook van een intensievere of kwalitatief betere behandeling per eenheid product.

Per activiteit (opsporing, vervolging, enzovoort) zijn één of meerdere indicatoren voor de productie gehanteerd (zie tabel 10.26 in bijlage 4). Indien er meerdere indicatoren per activiteit beschikbaar zijn, dan wordt er een weging toegepast. Een dergelijke weging is zo veel mogelijk gebaseerd op een schatting van het aandeel van de uitgaven voor de onderscheiden producten in het totaal van de betreffende activiteit.

Voor preventie was geen indicator voor de productie beschikbaar. De productie is bij alle verder onderscheiden activiteiten tussen 2005 en 2010 gedaald. Dit is het gevolg van in het algemeen afnemende criminaliteit, daling van geregistreerde misdrijven, afnemende aantallen strafzaken en een sterke daling van het aantal uitgesproken straffen. In 2010 is de daling op het gebied van vervolging en berechting nog versterkt. Zie daarover ook de betreffende hoofdstukken.

In combinatie met de eerder geschetste stijging van de uitgaven voor alle activiteiten betekent dit een stijging van de uitgaven per eenheid product over de hele linie. Er zijn onderling wel verschillen. De uitgaven per eenheid product zijn het sterkst gestegen bij de ondersteuning van verdachten en daders (inclusief rechtskundige diensten), namelijk met 79% tussen 2005 en 2010. De stijging van de uitgaven per eenheid product op het gebied van vervolging, ondersteuning van slachtoffers en tenuitvoerlegging stegen alle met circa 55%. Bij berechting was deze stijging 41% en relatief de geringste stijging treedt op bij de opsporing: 34% (zie figuur 10.16).

Figuur 10.16 Uitgaven in constante prijzen per eenheid product naar activiteit,* index 2005=100**



* Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

** Activiteiten aflopend geordend naar groei uitgaven per eenheid product.

*** Voorlopige cijfers.

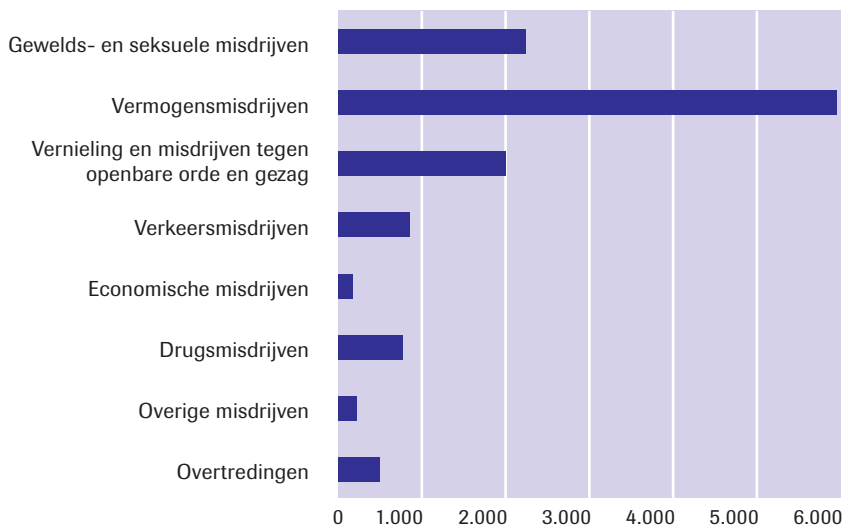
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.27 in bijlage 4. Bron: tabellen in bijlage 4

10.4.3 Uitgaven per delict

Op basis van de productie en wegingsfactoren hiervoor kunnen de totale uitgaven aan veiligheidszorg in 2010 worden uitgesplitst naar type delict (Moolenaar, 2009). Van de totale uitgaven werd naar schatting 2,2 miljard euro ofwel 18% uitgegeven aan gewelds- en seksuele misdrijven, 5,9 miljard euro ofwel 47% aan vermogensmisdrijven, 2 miljard euro ofwel 16% aan vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag, 860 miljoen euro ofwel 7% aan verkeersmisdrijven, bijna 770 miljoen euro ofwel 6% aan drugs misdrijven, bijna 180 miljoen euro ofwel 1% aan economische misdrijven, ruim 220 miljoen euro ofwel 2% aan overige misdrijven en 500 miljoen euro ofwel 4% aan overtredingen (zie figuur 10.17).¹⁶

¹⁶ Het aandeel overtredingen valt lager uit dan in Nauta, Moolenaar & Van Tulder (2011) omdat de weging van de overtredingen naar beneden is bijgesteld.

**Figuur 10.17 Totale uitgaven aan veiligheidszorg per delict in 2010,*
in mln euro**



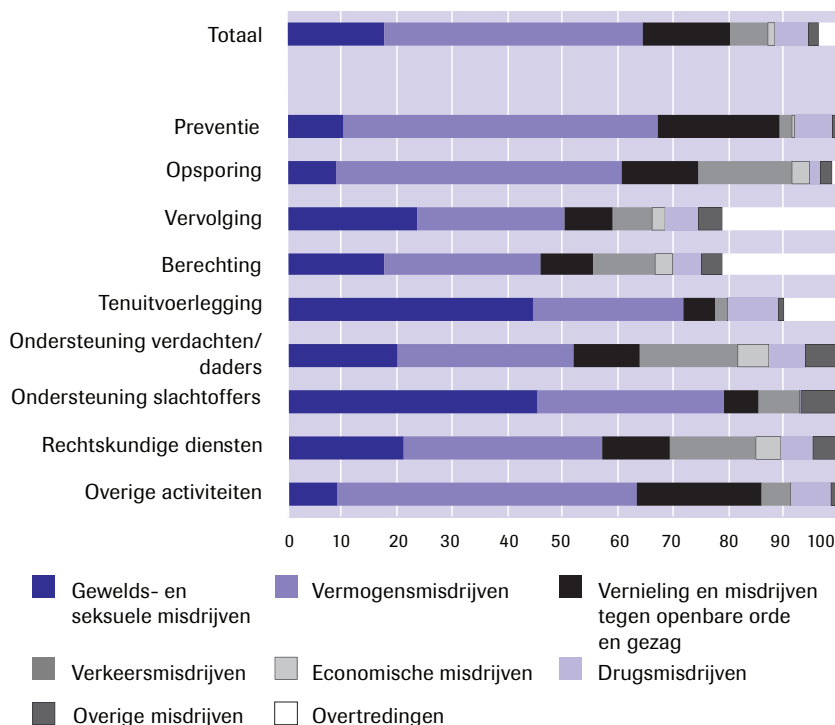
* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.28 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Per activiteit waren er echter grote verschillen. De uitgaven aan preventie en opsporing waren, in lijn met het toenmalige kabinetsbeleid (*Kamerstukken II* 2002/03), sterk gericht op de voor burgers zichtbare criminaliteit, zoals gewelds- en seksuele misdrijven, vermogensmisdrijven en vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag. De uitgaven voor vervolging en berechting werden uiteraard voor een groot deel bepaald door wat er op het terrein van opsporing gebeurt, maar het aandeel overtredingen werd steeds kleiner naarmate men verder in de justietieketen komt. Bij de uitgaven aan tenuitvoerlegging speelde overlast een minder grote rol, maar drugsmisdrijven des te meer, terwijl bij de uitgaven aan slachtofferzorg de verkeersmisdrijven een relatief groot aandeel hadden (zie figuur 10.18).

Figuur 10.18 Uitgaven aan veiligheidszorg per delict en activiteit in 2010,* in procenten



* Voorlopige cijfers.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.29 in bijlage 4.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC (zie bijlage 3)

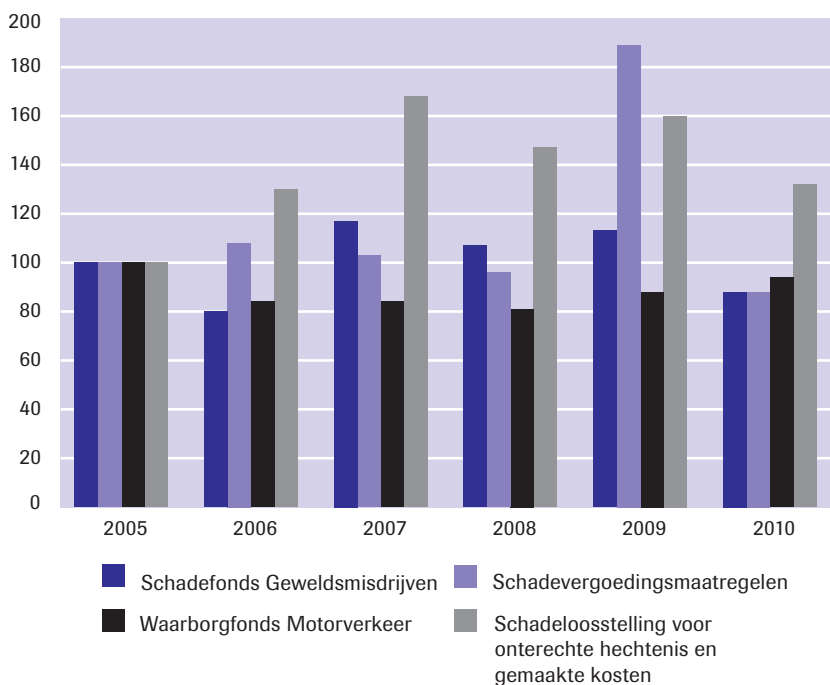
10.5 Ontvangsten uit veiligheidszorg

Tegenover de uitgaven staan de ontvangsten uit de veiligheidszorg. Hierin worden vijf vormen onderscheiden: vergoeding van de schade van criminaliteit, vergoeding van de schade als gevolg van onterechte vervolging, strafrechtboetes, transacties en strafbeschikkingen, ontnemingsmaatregelen en overige ontvangsten door de rijksoverheid. Alleen over vergoeding van de schade voor huishoudens zijn enige gegevens beschikbaar. In hoeverre de schade geleden door de overheid of bedrijven of instellingen wordt vergoed, is niet bekend.

In totaal is het aan huishoudens uitgekeerde bedrag in 2010 115 miljoen euro (zie figuur 10.19). Dit is slechts een fractie van de totale schade die huishoudens lijden. Uit de Politiemonitor Bevolking van 2002 (zie bijlage 3) blijkt dat bij benadering ongeveer 43% van de materiële schade door de verzekering wordt vergoed. Het is niet bekend in hoeverre

de medische kosten als gevolg van opgelopen letsel worden gedekt door ziektekostenverzekeringen. Daarnaast kan enige compensatie plaatsvinden door het SGM (bijna 11 miljoen euro in 2010) en/of door de dader zelf in de vorm van een door de rechter opgelegde schadevergoedingsmaatregel (bijna 21 miljoen euro). Bij verkeersmisdrijven kan het Waarborgfonds Motorverkeer een vergoeding geven. In 2010 werd ruim 65 miljoen uitgekeerd voor schade aan motorrijtuigen als gevolg van een misdrijf. Indien een verdachte ten onrechte in een penitentiaire inrichting heeft gezeten en/of ten onrechte vervolgd is, dan kan hij of zij een aanvraag voor schadeloosstelling indienen. In 2010 was hiermee ruim 19 miljoen euro gemoeid.

Figuur 10.19 Vergoeding van de schade aan huishoudens, index 2005=100



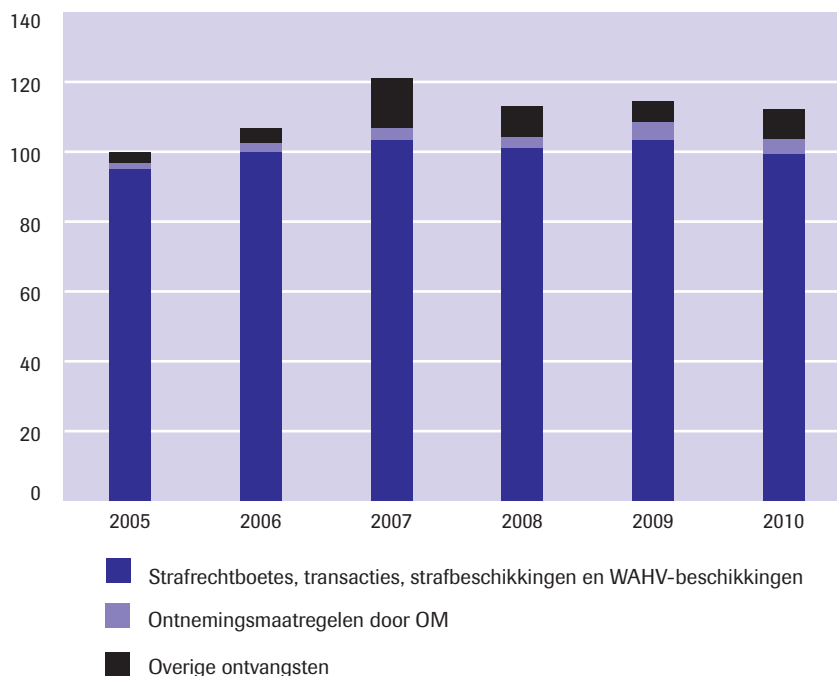
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.30 in bijlage 4.

Bron: jaarverslag SGM, CJIB, Waarborgfonds Motorverkeer, CBS, bewerking WODC

Het minVenJ incasseerde in 2010 843 miljoen euro die direct betrekking heeft op de veiligheidszorg (zie tabel 10.31 in bijlage 4). Het gaat daarbij om boetes, transacties, strafbeschikkingen, ontnemingsmaatregelen en overige ontvangsten, zoals aan de burger doorberekende kosten voor aanvragen bij JUSTIS. Dit was een stijging van 12% ten opzichte van 2005

(zie figuur 10.20). De ontvangsten uit boetes en transacties (inclusief strafbeschikkingen) zijn slechts met 4% gestegen. Dit komt met name omdat het aantal boetes en transacties de afgelopen jaren sterk gedaald is (Wilms et al., 2011; Moolenaar et al., 2011). Het is slechts aan de algemene boeteverhoging van gemiddeld 20% op 1 april 2008 en op 1 januari 2010 te danken dat de ontvangsten niet meer gedaald zijn.

Figuur 10.20 Ontvangsten uit veiligheidszorg door minVenJ, index 2005=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 10.31 in bijlage 4.

Bron: Rijksbegroting/slotwet, jaarverslagen, minVenJ, bewerking WODC

Geld dat op criminele wijze vergaard is, moet vaak op een of andere manier worden witgewassen. Dit kan bijvoorbeeld door grote transacties contant te betalen en de verkregen goederen later op legale manier te verkopen. Om enig zicht te krijgen op de omvang van het illegale circuit is sinds 1994 de Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) actief. Alle transacties van grote waarde moeten worden gemeld. Vervolgens wordt uitgezocht in hoeverre de transactie verdacht is. Een uitgebreid onderzoek naar de omvang, kenmerken en besteding van misdaadgeld is uitgevoerd door Meloen et al. (2003). Na aangifte van fraude of een vermogensmisdrijf kan de officier van justitie besluiten om

vervolging in te stellen. Naast een straf kan de officier van justitie ook ontneming vorderen van het bedrag dat op criminele wijze verkregen is. Om ervoor te zorgen dat de ontnemingsvordering ook betaald wordt, kan het OM conservatoir beslag laten leggen op bankrekeningen of waardevolle eigendommen. In 2010 is voor ongeveer 34 miljoen euro geïnd aan ontnemingsmaatregelen. Dat was een stijging van 165% ten opzichte 2005.

Naast het minVenJ ontvangen ook andere ministeries en lokale overheden geld uit (bestuurlijke) boetes en terugvorderingen bij schending van de regelgeving. De Minister van Veiligheid en Justitie heeft hierover recentelijk de kamer geïnformeerd (*Kamerstukken II* 2011/12). Aangezien het echter niet altijd duidelijk is in hoeverre de schendingen van de regelgevingen vergissingen dan wel delicten betreffen, zijn deze bedragen niet meegenomen in deze analyse.

11 Nederland in internationaal perspectief

P.R. Smit en H. Goudriaan

- In de meeste landen waar nationale slachtofferenquêtes beschikbaar zijn, is er in het algemeen sprake van een (lichte) daling van door slachtoffers ondervonden misdrijven. In grote lijnen geldt dit ook voor Nederland.
- Hoewel er slechts van een zeer beperkt aantal landen informatie aanwezig is, lijken onveiligheidsgevoelens in de periode 2004-2010 af te nemen, in Nederland zelfs in sterkere mate dan in de andere landen.
- Nederland doet mee met de dalende trend in de geregistreeerde criminaliteit in Noord- en West-Europese landen in de periode 2002-2007.
- Het aantal voltooide moorden en doodslagen per 100.000 inwoners in Nederland is vergelijkbaar met dat in de omringende landen, maar de dalende trend in Nederland lijkt tot staan gekomen te zijn.
- Nederland kent, in vergelijking met Duitsland, Engeland en Frankrijk, voor de meeste delicten een vergelijkbaar aandeel minderjarige verdachten en een wat lager aandeel vrouwelijke verdachten.
- Door het veelvuldig gebruik van transacties door het Openbaar Ministerie kent Nederland relatief weinig verdachten die een veroordeling door de rechter krijgen.
- De kans op gevangenisstraf bij een veroordeling is relatief hoog vergeleken met andere landen, in het bijzonder bij minderjarigen.
- Sinds 2005 is het aantal gevangenen per 100.000 inwoners in Nederland weer aan het dalen.
- Het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf (vergelijkbaar met het ophelderingspercentage) is in Nederland, in tegenstelling tot andere Europese landen, in de periode 2001-2006 sterk gestegen.
- Het aantal gevangenen per veroordeelde (als maat voor het strafklimaat) is in Nederland hoog vergeleken met andere Noord- en West-Europese landen, waarbij het verschil sinds 1994 zelfs groter wordt.
- Het aandeel jeugdige gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie is in Nederland relatief hoog en neemt toe. Ook het aandeel vrouwelijke gedetineerden is in Nederland relatief hoog.

Dit hoofdstuk geeft een vergelijking van de criminaliteit in een aantal Europese landen, Australië, de Verenigde Staten, Canada en Japan. De meeste EU-lidstaten worden met elkaar vergeleken, waarbij in het bijzonder steeds aandacht wordt besteed aan een vergelijking tussen Nederland en de meest nabijgelegen landen België, Denemarken, Duitsland, Engeland,¹ Frankrijk en Luxemburg (hierna, alhoewel strikt gesproken niet geheel juist, als 'buurlanden' aangeduid). Bij een aantal analyses, waarin gekeken wordt naar trends over een langere periode, wordt Nederland vergeleken met een (gewogen) gemiddelde van landen in Noord- en West-Europa en Europa in zijn geheel.

1 Waar in de tekst gesproken wordt over Engeland, worden Engeland en Wales bedoeld. Noord-Ierland en Schotland zijn hier niet bij inbegrepen.

In dit hoofdstuk worden vele gegevensbronnen gebruikt voor internationale vergelijkingen. De belangrijkste gegevensbronnen in dit hoofdstuk zijn het *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics* (Aebi et al., 2010), de *Annual Penal Statistics Space I survey* van de Raad van Europa (Aebi & Delgrande, 2010) en gegevens van Eurostat (Tavares & Thomas, 2009). Daarnaast wordt gebruikgemaakt van gegevens uit een aantal nationale slachtofferenquêtes. In de verschillende internationaal vergelijkende bronnen is dit jaar maar beperkt sprake van actualisering en daarom komt een deel van de paragrafen in dit hoofdstuk in grote lijnen overeen met de vorige editie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving' (Kalidien & De Heer-de Lange, 2011). Voor een beschrijving van de internationale gegevensbronnen wordt verwezen naar bijlage 3.

Het gebruik van bronnen die speciaal opgezet zijn voor internationale vergelijkingen houdt overigens in dat de informatie voor Nederland, zoals in dit hoofdstuk gepresenteerd wordt, op sommige punten afwijkt – onder meer vanwege andere definities – van de in de andere hoofdstukken gepresenteerde gegevens. Omdat er geen jaarlijkse update is van internationale bronnen kan de periode waarover wordt gerapporteerd afwijken van de periode 2005-2011. Welke landen precies in een tabel of figuur in dit hoofdstuk voorkomen, hangt af van welke informatie beschikbaar is en kan dus per tabel of figuur verschillen.

In paragraaf 11.1 wordt eerst ingegaan op een aantal kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen, omdat het vergelijken van criminaliteit tussen landen onderling niet zonder problemen is. In de daaropvolgende paragrafen worden de trends in een aantal landen vergeleken wat betreft slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens (paragraaf 11.2), opsporing (paragraaf 11.3), en vervolging, berechting en tenuitvoerlegging (paragraaf 11.4). Ten slotte wordt gekeken naar lange-termijntrends over de periode 1990 tot en met 2007 (paragraaf 11.5).

11.1 Kanttekeningen bij het maken van internationale vergelijkingen

Het vergelijken van de criminaliteit tussen landen onderling is niet zonder problemen. De definitie van wat precies criminaliteit is, hoe de reactie daarop vanuit de samenleving georganiseerd is en de manier waarop deze gemeten wordt, verschillen van land tot land. In deze paragraaf worden vier belangrijke factoren genoemd die deze verschillen veroorzaken en wordt tevens aangegeven hoe, ondanks deze verschillen, vergelijkingen toch vaak zinvol zijn.

Diversiteit in de gehanteerde bronnen

Over het algemeen komen de gegevens uit bronnen die specifiek voor één land samengesteld zijn. Dit geldt voor gegevens uit registratiesystemen, maar is ook het geval bij nationale slachtofferenquêtes. Dit feit alleen al

maakt dat de gegevens niet zonder meer te vergelijken zijn. Ook komt het voor dat gegevens over een bepaald onderdeel van de strafrechtssketen niet in elk land door dezelfde soort instantie verzameld worden. In Spanje bijvoorbeeld worden de gegevens over het vervolgingstraject, in de regel het terrein van het Openbaar Ministerie (OM), door de rechtbanken verzameld. Ook kan het verschil maken of gegevens uit een 'onafhankelijke' bron komen, zoals in sommige landen de nationale statistische bureaus, of door 'belanghebbenden' worden verzameld, zoals in sommige landen een ministerie van Justitie.

Verschillende definities van (juridische) begrippen

De Wetboeken van Strafrecht zijn voor elk land verschillend. Dit komt op verschillende manieren tot uitdrukking. Zo wordt in vrijwel alle landen een onderscheid gemaakt tussen 'misdrijven' en 'overtredingen'. In sommige landen is er zelfs sprake van een driedeling, zoals in Frankrijk. Bovendien is de grens tussen misdrijven en overtredingen niet in elk land hetzelfde. Ook zijn sommige gedragingen in het ene land wel strafbaar gesteld en in het andere land niet, bijvoorbeeld prostitutie, abortus en euthanasie. Ook kunnen de precieze definities van delictcategorieën verschillen. Waar ligt de grens tussen moord/doodslag en dood door schuld? Wordt onder 'inbraak' alleen inbraak in een woning verstaan of ook in een auto, een schuur enzovoort?

Verschillen in de rechtssystemen

Hoe de rechtshandhaving is georganiseerd en in de praktijk wordt uitgevoerd, verschilt per land. Vooral de precieze rol van de politie en het OM heeft een grote invloed op de gegevens. Of een melding van een misdrijf ook daadwerkelijk geregistreerd wordt, is in de praktijk afhankelijk van de verplichting die de politie heeft om misdrijven voor te leggen aan de vervolgingsautoriteiten, ook als er nog geen verdachte is. In Nederland is dit niet het geval (zie hoofdstuk 2), in Frankrijk wel. In sommige landen geldt bij de vervolging het legaliteitsprincipe, waarbij de vervolgingsautoriteit verplicht is elk misdrijf te vervolgen. In andere landen geldt het opportuniteitsprincipe, waarbij de vervolgingsautoriteit een discretionaire bevoegdheid heeft en dus ook kan beslissen zaken niet te vervolgen. Ook dit is van invloed op de registratie door de politie en op de beslissing die de politie neemt om een zaak over te dragen aan het OM.

Verschillen in de gemaakte statistische keuzes

Een laatste kanttekening is van statistische aard. Bij het maken van statistieken moeten bepaalde keuzes worden gemaakt. In het geval van criminaliteitsstatistieken zijn de belangrijkste keuzes de teleenheid en het telmoment. De teleenheid kan zowel verdachten/daders betreffen, als strafbare feiten of strafzaken. Deze keuze wordt niet door elk land op dezelfde manier gemaakt. Bij het telmoment gaat het er vooral om op welk

moment bepaalde kenmerken aan een zaak worden toegekend. Een feit dat in de politieregistratie is vastgelegd als ‘poging tot moord’, kan na beoordeling door de officier van justitie veranderen in ‘zware mishandeling’.

Vergelijkingsmethoden

Ondanks bovengenoemde verschillen zijn er ruwweg twee manieren om landen onderling te vergelijken. De eerste manier betreft de soort (vergelijkende) analyse die wordt toegepast. Daarbij zijn er in principe drie mogelijkheden om te vergelijken:

- Niveauvergelijkingen. Bij dit soort vergelijkingen wordt gekeken naar de verschillen in de niveaus. Een voorbeeld is de vraag waar het aantal diefstallen per 100.000 inwoners het hoogst is. Op deze manier vergelijken is echter zeer riskant en vaak weinig zinvol. Alle vier hiervoor genoemde kanttekeningen kunnen hierbij de uitkomsten beïnvloeden.
- Verdelingsvergelijkingen. Hier wordt gekeken naar verhoudingen binnen bepaalde onderverdelingen, zoals tussen delictcategorieën. Zo kan het relatieve aandeel van de jeugdcriminaliteit in internationaal perspectief geplaatst worden. Met dit soort vergelijkingen weegt diversiteit in bronnen minder zwaar. Hetzelfde geldt voor de gemaakte statistische keuzes.
- Trendvergelijkingen. Hierbij wordt alleen gekeken naar ontwikkelingen in de tijd. Bij dit type vergelijkingen is bijvoorbeeld te zien welke delictcategorieën in welke landen stijgen of dalen.

In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de verdelings- en de trendvergelijkingen. De tweede manier om zinvolle vergelijkingen te maken, is de gegevens zo te verzamelen dat de vier bovenstaande kanttekeningen geheel of gedeeltelijk worden ondervangen. De International Crime Victims Survey (ICVS) – die overigens sinds 2005 niet meer afgenomen is – is hiervan een goed voorbeeld. In deze enquête worden door middel van een gestandaardiseerde vragenlijst definitieverschillen en verschillen in statistische keuzes zo veel mogelijk geneutraliseerd. Het probleem van de verschillende rechtssystemen weegt hier minder zwaar, omdat het gaat om een slachtofferenquête waarbij (nog) geen sprake is van een justitiële reactie.

11.2 Slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens

In deze paragraaf wordt, op basis van informatie uit verschillende nationale bevolkingsonderzoeken, een beschrijving gegeven van trends in slachtofferschap en onveiligheidsgevoelens in een aantal landen in de laatste jaren.² Tot en met 2004 kon voor een dergelijke vergelijking gebruik worden gemaakt van de ICVS (zie Kalidien & De Heer-de Lange, 2011), maar deze

2 De auteurs zijn dank verschuldigd aan Nina van der Knaap voor het vergaren van geschikte en zo veel mogelijk vergelijkbare data en voor het inzichtelijk maken van benodigde achtergrondinformatie over de verschillende bevolkingsonderzoeken.

is sindsdien niet meer afgenomen en andere internationaal vergelijkbare enquêtes op dit terrein bestaan er niet. Omdat nationale enquêtes – door onder meer verschillen in vraagstelling, referentiepopulatie, methode van steekproeftrekking, ondervragingsmethode, referentieperiode en type delicten waarnaar wordt gevraagd – sterk van elkaar kunnen verschillen, is het niet zinnig slachtofferschapperpercentages onderling direct met elkaar te vergelijken. Wanneer echter binnen een land de gebruikte vragenlijst en methodiek over de tijd gelijk blijft, kunnen landelijke trends wél onderling worden vergeleken.³ Hiertoe zijn slachtofferschapperpercentages en onveiligheidsgevoelens, voor elk land dat in de vergelijking is meegenomen, geïndexeerd ten opzichte van de eigen situatie in 2004. Wanneer in een land geen informatie over slachtofferschap of onveiligheidsgevoelens in 2004 beschikbaar is, is het dichtstbijzijnde jaar waarover informatie beschikbaar was gekozen als referentiejaar.

Omdat niet in elk land jaarlijks nieuwe cijfers beschikbaar komen (sommige landen hebben in deze periode slechts twee meetmomenten gehad) wordt in deze paragraaf niet gekeken naar trends vanaf 2005, maar vanaf een jaar eerder. Zeven van de 11 landen waarover informatie beschikbaar is hebben cijfers over 2004, terwijl dit er in 2005 slechts 5 zijn. Ook daarom is 2004 genomen als indexjaar. In deze paragraaf worden alleen de landen beschreven waarvan informatie over minimaal 3 jaren beschikbaar is in de periode 2004-2010. Voor slachtofferschap zijn dit Nederland, Australië, België, Bulgarije, Engeland & Wales, Frankrijk, de Verenigde Staten en Zweden (zie tabel 11.1 in bijlage 4 voor aanvullende informatie over Canada, Italië en Nieuw-Zeeland). Voor onveiligheidsgevoelens zijn dit alleen Nederland, België, Frankrijk en Zweden.

11.2.1 Trends in ondervonden criminaliteit vanaf 2004

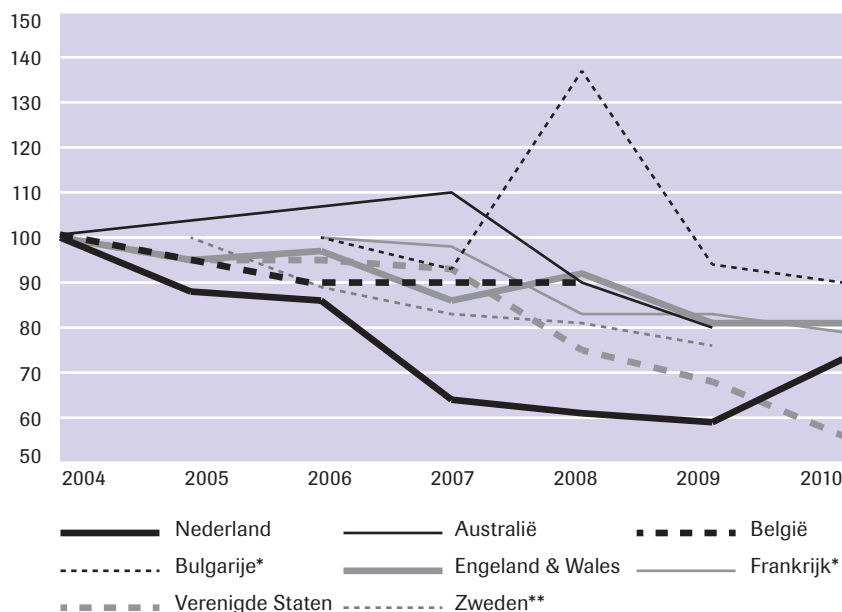
In de meeste landen die in de vergelijking zijn meegenomen laat voertuigrelateerde criminaliteit sinds 2004 een dalende trend zien. In Nederland daalde tot 2009 het percentage mensen dat slachtoffer werd van een voertuigrelateerd delict relatief het sterkst: in 2009 ligt dit ruim 40% lager dan in 2004. In 2010 is dit percentage weer toegenomen, maar nog steeds ruim 25% lager dan in 2004.⁴ In Australië neemt de voertuigrelateerde criminaliteit met 10% toe tussen 2004 en 2007, om in 2008 en 2009 alsnog te dalen tot respectievelijk 90% en 80% van het percentage slachtoffers in 2004. Opgemerkt moet worden dat in Australië alleen diefstal van gemotoriseerde voertuigen is gemeten. Fietsdiefstal en diefstal

3 Bij de interpretatie van de cijfers is van belang dat het ook om slachtoffers gaat die in een ander land dan hun eigen land een delict hebben ondervonden. Gemeten wordt dus slachtofferschap zoals ondervonden door personen uit een bepaald woonland.

4 Overigens zijn de cijfers voor Nederland over 2010 gebaseerd op de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), terwijl voor de jaren 2004-2009 gebruik is gemaakt van de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). In bijlage 3, paragraaf 1.3 en 1.4, wordt ingegaan op de verschillen tussen beide bevolkingsonderzoeken en op de gevolgen hiervan voor vergelijkbaarheid.

uit of vanaf voertuigen zijn hier dus niet in verdisconteerd. In Bulgarije treedt in 2008 een flinke stijging op van het percentage slachtoffers van voertuiggerelateerde criminaliteit: bijna 40% hoger dan in 2006 (bij gebrek aan informatie over 2004 en 2005 is dit voor Bulgarije het indexjaar), maar in 2009 en 2010 is het ook hier onder het niveau van het indexjaar gezakt (zie figuur 11.1).

Figuur 11.1 Slachtoffers van voertuiggerelateerde criminaliteit naar land, index 2004=100



* Indexjaar is 2006.

** Indexjaar is 2005.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap.

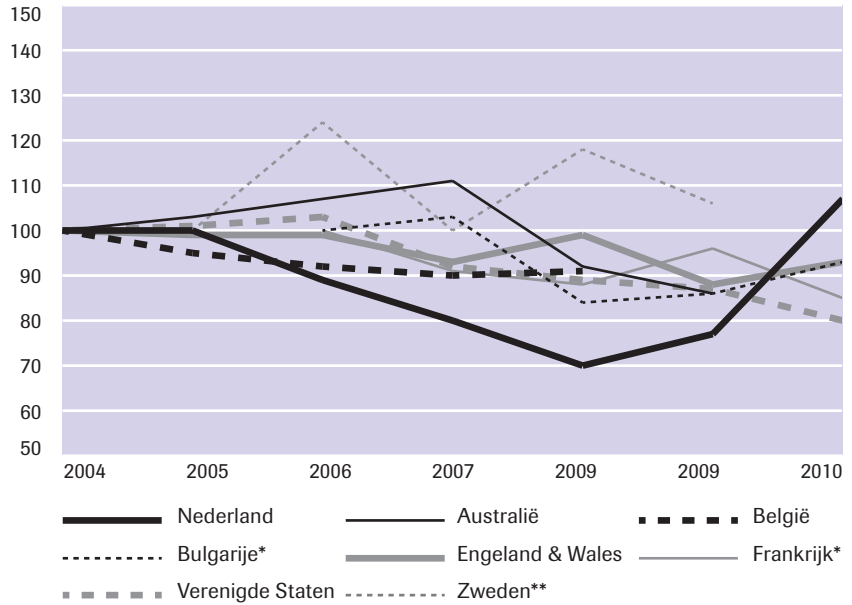
Zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

Slachtofferschap van overige vermogensdelicten is tussen 2004 en 2010 in de meeste van de bestudeerde landen over het geheel genomen licht gedaald; met name in de laatste paar jaar is deze daling vrij consistent. De categorie overige vermogensdelicten is, voor zover beschikbaar in een land, een optelsom van slachtofferschap van inbraak, poging tot inbraak, diefstal zonder geweld en diefstal met geweld (zie noot d bij tabel 11.1 in bijlage 4 voor informatie over uitzonderingen).

Alleen in Zweden is het percentage slachtoffers van overige vermogensdelicten zowel in 2008 als 2009 (de laatste twee meetmomenten) hoger dan in het indexjaar (2005 voor Zweden), en ook in Nederland is het percen-

tage in 2010 hoger dan in het indexjaar 2004.⁵ In de periode 2005-2008 is in Nederland sprake van een constante daling. In 2006 is het percentage slachtoffers ruim 10% lager dan in 2004 en 2005, in 2007 al 20% en in 2008 zelfs 30% (zie figuur 11.2).

Figuur 11.2 Slachtoffers van overige vermogenscriminaliteit naar land, index 2004=100



* Indexjaar is 2006.

** Indexjaar is 2005.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap. Zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

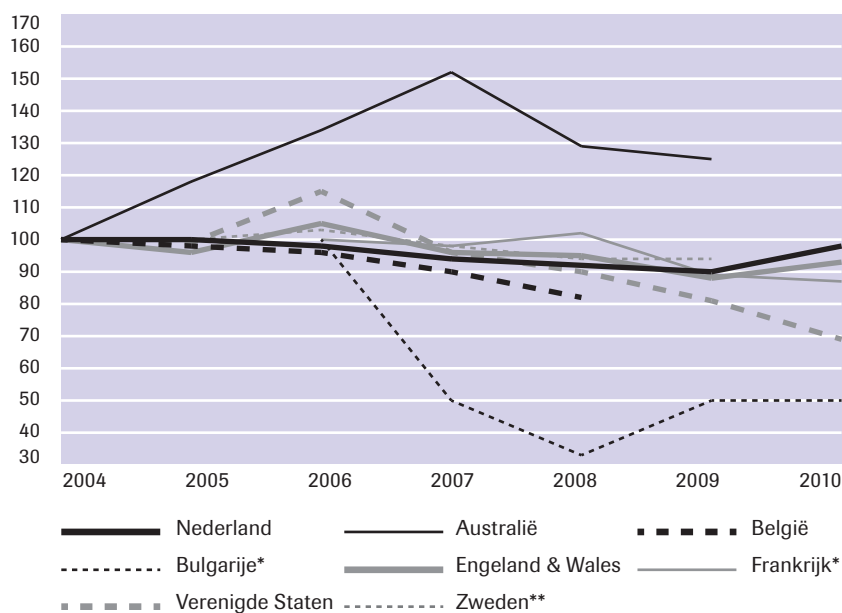
Ook in de categorie geweldscriminaliteit ten slotte, lijkt in de meeste van de bestudeerde landen een daling in slachtofferschap waar te nemen, zij het lichter en minder eenduidig dan dit voor voertuigerrelateerde criminaliteit en voor overige vermogenscriminaliteit is. In deze categorie is waar mogelijk een optelsom gemaakt van diefstal met geweld (welke tevens in de categorie overige vermogenscriminaliteit is opgenomen) en mishandeling en bedreiging (zie noot d bij tabel 11.1 in bijlage 4 voor informatie over uitzonderingen). Omdat in slechts een deel van de landen is gevraagd naar slachtofferschap van seksuele delicten en dit in sommige

⁵ Ook hier geldt dat de cijfers van 2010 zijn gebaseerd op de IVM, terwijl de jaren 2004-2009 zijn gebaseerd op de VMR.

landen bovendien slechts aan vrouwelijke respondenten is gevraagd, zijn deze delicten buiten beschouwing gelaten.

Twee landen wijken sterk af van de trend die in andere bestudeerde landen zichtbaar is. In Bulgarije is de daling na het indexjaar (2006) beduidend sterker dan in de andere landen. Het percentage slachtoffers is hier in 2009 en 2010 gehalveerd ten opzichte van 2006. In Australië is juist een duidelijke stijging zichtbaar na het indexjaar 2004. In 2007 is het percentage slachtoffers met 50% gestegen. In 2008 en 2009 is het weer gedaald, maar nog steeds 25 tot 30% hoger dan in 2004. In Nederland is het percentage slachtoffers van geweldscriminaliteit vrij constant. In 2009 is deze op z'n laagst; 10% lager dan in 2004, terwijl het geen enkel jaar boven het percentage van 2004 uitkomt (zie figuur 11.3).

Figuur 11.3 Slachtoffers van geweldscriminaliteit naar land, index 2004=100



* Indexjaar is 2006.

** Indexjaar is 2005.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

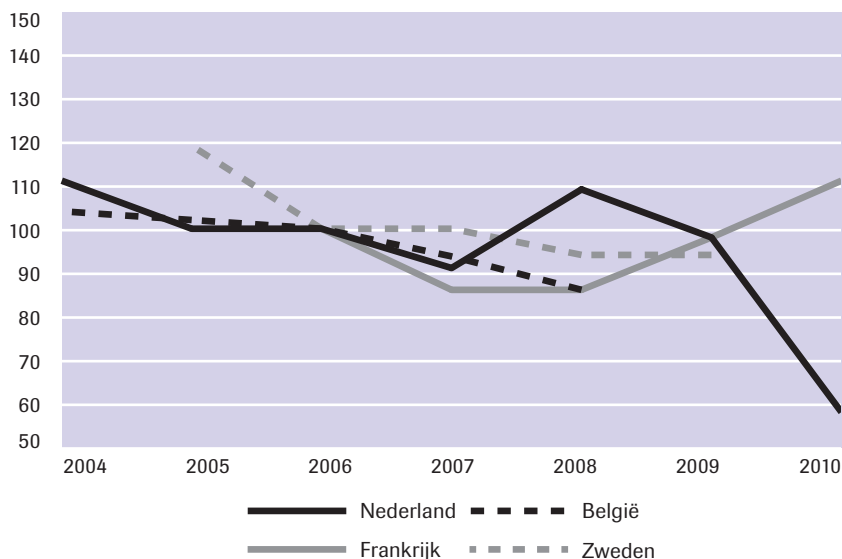
Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap. Zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

11.2.2 Trends in onveiligheidsgevoelens vanaf 2004

In een aantal van de nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap zijn ook vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid die mensen kunnen ervaren. Een van de meest gestelde vragen hierbij, is de vraag hoe

vaak of in welke mate men zich onveilig voelt wanneer men in het donker alleen buiten wandelt. Van Nederland, België, Frankrijk en Zweden is hierover informatie beschikbaar over ten minste 3 jaren in de periode 2004-2010 (zie figuur 11.4). In België wijkt de vraagstelling overigens af: hier is een algemene vraag gesteld naar onveiligheidsgevoelens. Omdat van al deze vier landen informatie beschikbaar is over 2006, is (uitsluitend voor de figuur, niet voor de tabel) dit jaar als indexjaar genomen. De trends zijn daardoor goed vergelijkbaar. Net als in paragraaf 11.2.1 zichtbaar was met slachtofferschappercapcentages, lijkt er tussen 2004 en 2010 over het geheel genomen een lichte daling waar te nemen in de frequentie of mate waarin men zich onveilig voelt. In Nederland is deze daling het sterkst. In 2010 is het ruim 40% lager dan in het indexjaar 2006. Opvallend, omdat in datzelfde jaar het percentage slachtoffers van de drie delictgroepen die in paragraaf 11.2.1 worden onderscheiden juist een stijging laat zien ten opzichte van 2009.⁶ In Frankrijk nemen de onveiligheidsgevoelens in 2007 en 2008 af ten opzichte van 2006, maar in 2010 is het weer toegenomen tot ruim 10% boven het niveau van het indexjaar.

Figuur 11.4 Proportie personen dat zich ten minste soms of enigszins onveilig voelt 's avonds in het donker naar land, index 2006=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.1 in bijlage 4.

Bron: diverse nationale bevolkingsonderzoeken naar slachtofferschap. Zie bronvermelding bij tabel 11.1 in bijlage 4

⁶ Ook hier geldt dat de cijfers van 2010 zijn gebaseerd op de IVM, terwijl de jaren 2004-2009 zijn gebaseerd op de VMR.

11.3 Opsporing

In deze paragraaf komen de geregistreeerde criminaliteit en opsporing aan bod. Paragraaf 11.3.1 beschrijft de aard, omvang en ontwikkeling van de geregistreeerde criminaliteit, terwijl paragraaf 11.3.2 ingaat op verdachten van misdrijven. Voor deze paragraaf worden hoofdzakelijk gegevens uit het European Sourcebook gebruikt (zie bijlage 3).

11.3.1 Aard, omvang en ontwikkeling van geregistreeerde criminaliteit

In vrijwel alle landen worden veel minder misdrijven door de politie geregistreerd dan door slachtoffers ondervonden. Twee effecten spelen hierbij een belangrijke rol, die in de diverse landen verschillend kunnen uitpakken: de aangiftebereidheid van de slachtoffers en de mate waarin de politie ter kennis gekomen zaken ook daadwerkelijk registreert.

Voor Nederland vallen, in vergelijking met andere landen, het lage aantal drugsdelicten en het hoge aantal bij moord en doodslag op (zie tabel 11.2 in bijlage 4). Het lage aantal drugsdelicten hangt samen met het gedoogbeleid in Nederland, waarbij drugsbezit (voor eigen gebruik) niet vervolgd wordt, maar alleen de handel in verdovende middelen. Het hoge aantal bij moord en doodslag is wat minder gemakkelijk te duiden. De categorie bevat ook de pogingen, maar als we alleen naar voltooide moord en doodslag kijken, zit Nederland onder het gemiddelde (zie tabel 11.3 in bijlage 4).⁷ De eerder geconstateerde dalende trend in Nederland is sinds 2006 tot staan gekomen.

De geregistreeerde vermogenscriminaliteit vertoont in de meeste landen een daling tussen 2003 en 2006 (zie voor het meest voorkomende vermogensdelict – diefstal – tabel 11.2 in bijlage 4). Dit geldt in het bijzonder voor Nederland en de nabijgelegen landen, waarbij opvalt dat de daling in Nederland (met ruim 20%) het grootst is. Ook bij diefstal met geweld en moord en doodslag zien we in de meeste landen, waaronder Nederland, een daling tussen 2003 en 2006. Bij drugsdelicten en mishandeling is de situatie anders: hier is veelal sprake van een toename in het aantal geregistreeerde delicten (zie tabel 11.2 in bijlage 4).

⁷ Het relatief hoge aantal pogingen in Nederland wordt mogelijk voor een groot deel verklaard door het vervolgingsbeleid van het Nederlandse OM. De Nederlandse officier van justitie vervolgt eerder voor poging tot moord en doodslag, waar zijn buitenlandse collega (zware) mishandeling of bedreiging ten laste legt.

11.3.2 Verdachten van misdrijven

Voor een overzicht van verdachten⁸ van misdrijven is er de registratie van verdachten bij de politie. Op zich zou het aantal gevonden verdachten, gerelateerd aan het aantal geregistreerde misdrijven, een maat kunnen geven voor het ophelderingspercentage in een land. Echter, vele externe factoren beïnvloeden dit ophelderingspercentage (Smit et al., 2003), waarmee het twijfelachtig is of het zinvol is dit te gebruiken voor internationale vergelijkingen, met als mogelijke uitzondering de ontwikkeling van het ophelderingspercentage over een langere periode (zie paragraaf 11.5). Daarnaast is het zinvol te kijken naar het aandeel van specifieke groepen verdachten, zoals minderjarige en vrouwelijke verdachten.

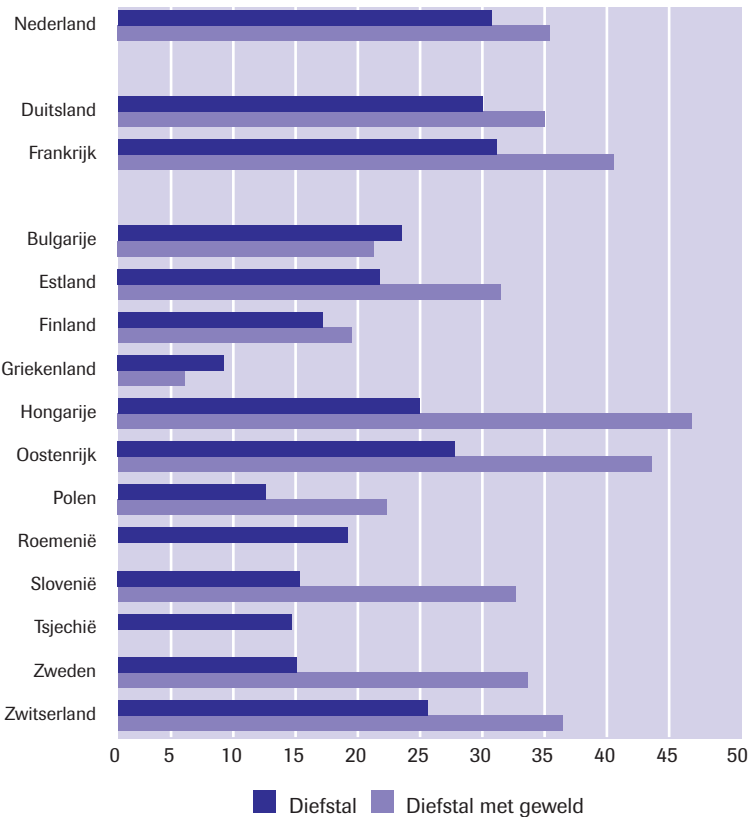
Het aandeel van minderjarige verdachten in Nederland is met 20% (2006) relatief hoog.⁹ Dit geldt voor alle delicttypen, met uitzondering van drugsdelicten, waar het aandeel minderjarige verdachten met 4% duidelijk onder het gemiddelde ligt. De verschillen met de buurlanden Duitsland en Frankrijk zijn daarentegen minder groot. Zo kent Frankrijk voor de delicten diefstal, diefstal met geweld, drugsdelicten en verkrachting een wat hoger percentage minderjarige verdachten (zie tabel 11.4 in bijlage 4 en figuur 11.5). Bij diefstal vermindert in iets meer dan de helft van de getoonde landen het aandeel minderjarige verdachten; Nederland, met een sterke stijging in 2006 ten opzichte van 2003, vormt hierop een uitzondering. Bij diefstal met geweld is er bij iets meer landen juist sprake van een groter aandeel van minderjarige verdachten. Dit geldt ook voor Nederland (zie figuur 11.5).

Ook bij vrouwelijke verdachten is het beeld divers en afhankelijk van de delictsoort. Het aandeel vrouwelijke verdachten in Nederland is met 14% gemiddeld, maar vergeleken met de buurlanden laag. Vrouwelijke verdachten worden relatief vaak gevonden bij diefstal (winkeldiefstal) en bij drugsdelicten, dit geldt ook voor Nederland. Het aandeel vrouwelijke verdachten bij verkrachting is in Nederland hoog vergeleken met andere landen. Mogelijk komt dit door een andere (interpretatie van) wetgeving voor dit delict. Het aandeel vrouwelijke verdachten lijkt in Nederland en nabijgelegen landen iets toe te nemen, in het bijzonder bij diefstal en mishandeling (zie tabel 11.5 in bijlage 4). Bij diefstal is het aantal vrouwelijke verdachten vooral in de West-Europese landen hoog. Bij drugsdelicten is de verdeling minder duidelijk (zie figuur 11.6).

8 De definitie van 'verdachte' verschilt van land tot land. Meestal is er bij de politieregistratie nog alleen sprake van 'verdachte'. Voor Nederland gaat het hier om 'gehoorde verdachte' (zie ook hoofdstuk 4).

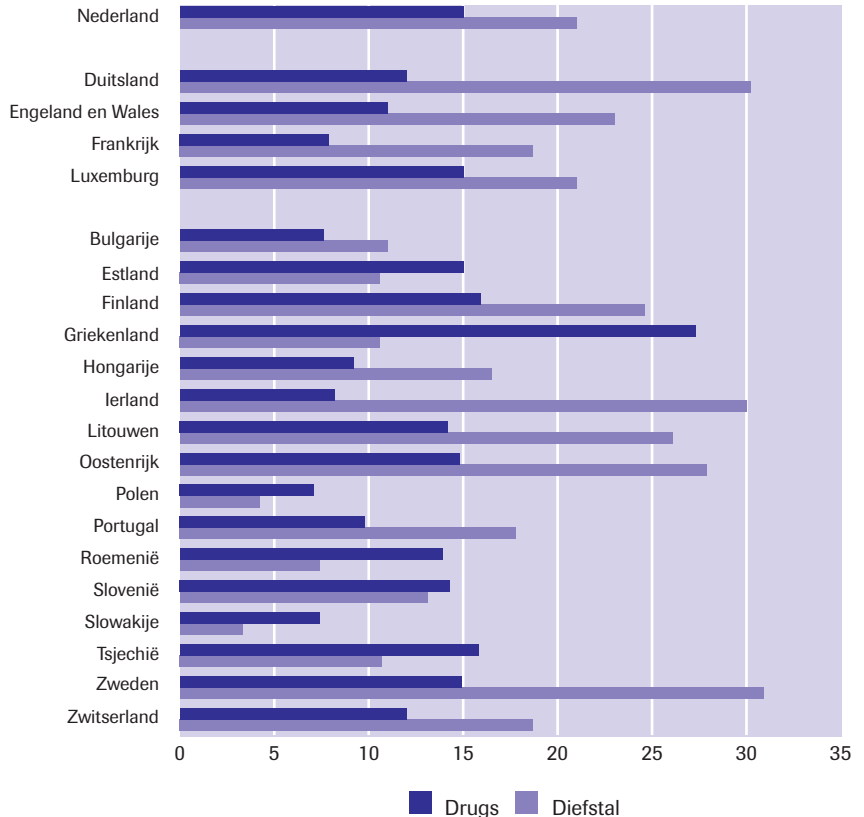
9 Zoals in de inleiding van dit hoofdstuk al gememoreerd is, zijn de hier gepresenteerde cijfers niet noodzakelijk gelijk aan die van Nederland in de andere hoofdstukken. Voor internationale vergelijkingen worden vaak andere definities gehanteerd en/of andere bronnen gebruikt.

Figuur 11.5 Percentage minderjarige verdachten van diefstal en diefstal met geweld, 2006



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.4 in bijlage 4.
Bron: European Sourcebook 2010

Figuur 11.6 Percentage vrouwelijke verdachten van diefstal en drugsdelicten, 2006



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.5 in bijlage 4.

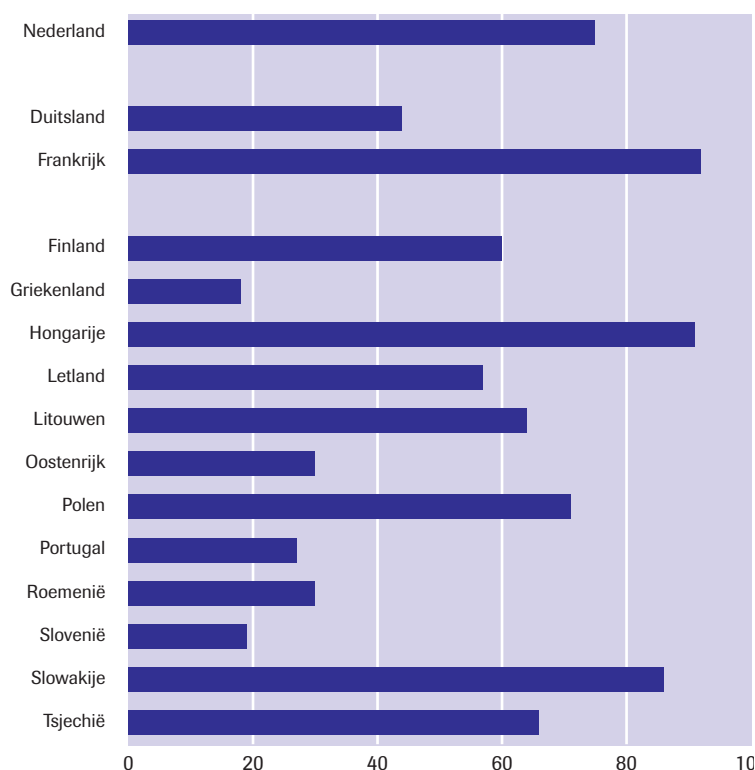
Bron: European Sourcebook 2010

11.4 Vervolgging, berechting en tenuitvoerlegging

Zoals eerder in dit hoofdstuk is aangestipt, is de manier waarop het vervolgingstraject is georganiseerd per land zeer verschillend. In sommige landen heeft de politie de bevoegdheid zaken zelfstandig af te handelen. In Nederland zijn dit bijvoorbeeld de Halt-zaken: een voorwaardelijke sepotbevoegdheid voor jongeren van 12-17 jaar onder verantwoordelijkheid van het OM (zie hoofdstuk 2). Maar ook de wijze waarop de vervolgingsautoriteiten zelfstandig zaken kunnen afdoen, verschilt van land tot land. Het is daarom lastig om vergelijkingen tussen landen te maken over de verschillende aspecten van het vervolgingstraject (verschillende soorten van septs, transacties enzovoort). Wel enig houvast biedt een

confrontatie van de door de politie gehoorde verdachten (als maat voor 'vervolgingsrijpe' zaken) en de personen die ofwel door het OM, ofwel door de rechter een sanctie opgelegd hebben gekregen (als maat voor succesvol vervolgde zaken). In Nederland krijgt 75% van de verdachten een transactie/taakstraf van het OM of een straf van de rechter. Dit is hoog in vergelijking met de meeste andere landen. Zo ligt dit percentage in Duitsland met 44 een stuk lager (zie figuur 11.7).¹⁰

Figuur 11.7 Percentage verdachten dat een straf of maatregel opgelegd heeft gekregen door OM of rechter, 2006*



* Van slechts een beperkt aantal landen zijn alle gegevens (verdachten, opgelegde straffen) beschikbaar.

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.6 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010, bewerking WODC

¹⁰ Dit lagere percentage is mogelijk een gevolg van het feit dat in Duitsland (vrijwel) alle verdachten aan het OM aangeleverd worden.

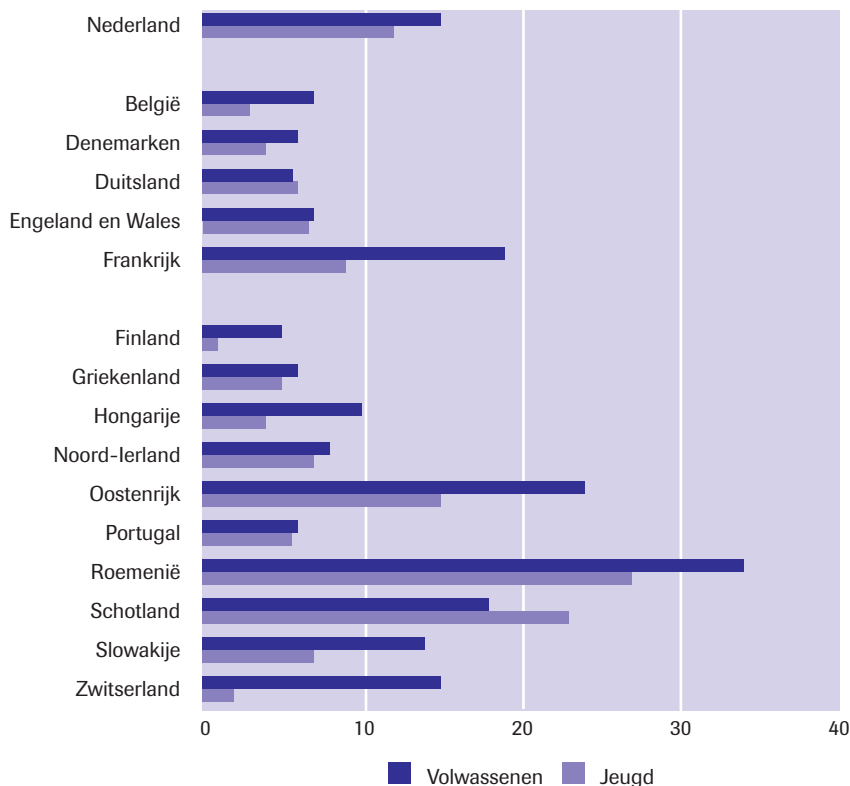
Vergeleken met de buurlanden, en dan vooral Denemarken en Engeland, worden er in Nederland (met 762 per 100.000 inwoners in 2006, waar in Engeland en Denemarken dit cijfer 4 tot 5 keer zo hoog is) minder verdachten door de rechter veroordeeld (zie tabel 11.6 in bijlage 4).¹¹ Dit wordt mede veroorzaakt door het hoge aantal OM-transacties in Nederland. Opvallend is dat van de veroordeelde verdachten er relatief veel (ongeveer een vijfde, namelijk 150 van de 762 per 100.000 inwoners) voor diefstal veroordeeld worden. Het verschil met de buurlanden is voor dit delict dan ook minder groot dan bij het totale aantal veroordeelde verdachten. Na een veroordeling zijn er verschillende soorten straffen mogelijk, zoals vrijheidsstraffen, geldboetes, taakstraffen, enzovoort. Bij combinaties van straffen hebben de meeste landen een keuze gemaakt welke straf in deze statistiek vermeld wordt (in de meeste landen is dit de zwaarste straf), waardoor de percentages optellen tot 100 (zie tabel 11.7 in bijlage 4). Maar bijvoorbeeld België heeft hier alle straffen vermeld, in het bijzonder de kennelijk veelvoorkomende combinatie van een boete en een andere onvoorwaardelijke straf (waardoor de totaalpercentages hoger kunnen uitvallen dan 100). In Griekenland is vaak de formeel opgelegde straf een voorwaardelijke, dit is echter een impliciete combinatie: meestal wordt deze omgezet in een boete.

Vergeleken met de buurlanden kent Nederland met 15% van het aantal opgelegde straffen bij volwassenen een hoog percentage gevangenisstraffen (alleen in Frankrijk is dit percentage hoger, namelijk 19%), een laag percentage boetes (31%) en meer overige onvoorwaardelijke straffen (zoals taakstraffen). Overigens is het percentage opgelegde gevangenisstraffen bij volwassenen in Oost-Europa (bijvoorbeeld Slovenië) in het algemeen beduidend hoger dan in West-Europese landen. Het lage percentage boetes wordt mogelijk ook veroorzaakt door het hoge aantal OM-transacties in Nederland. Het hoge aandeel van gevangenisstraffen in Nederland is vooral bij de jeugd opvallend. Het aandeel gevangenisstraffen bij de jeugd is met 12% in ieder geval hoger dan bij de buurlanden (zie tabel 11.7 in bijlage 4 en figuur 11.8).

Opvallend is dat de grote toename van het aantal gevangenen in Nederland vanaf eind jaren negentig in 2005 tot staan is gekomen. Inmiddels is er sprake van een daling tot onder het niveau van de meeste buurlanden. Het niveau van het aantal gevangenen in Oost-Europese landen, maar ook en vooral in de Verenigde Staten, ligt overigens nog veel hoger dan in Nederland en de buurlanden (zie figuur 11.9 en tabel 11.8 in bijlage 4).

11 Het gaat hier om de door een rechter veroordeelde verdachten. De straffen en maatregelen van het OM zijn hier dus niet meegenomen. In bijna geen enkel land is het mogelijk om voor de OM-beslissingen een uitsplitsing naar delict te maken.

Figuur 11.8 Percentage veroordeelden dat een vrijheidsstraf opgelegd heeft gekregen, naar volwassenen en jeugd, 2006



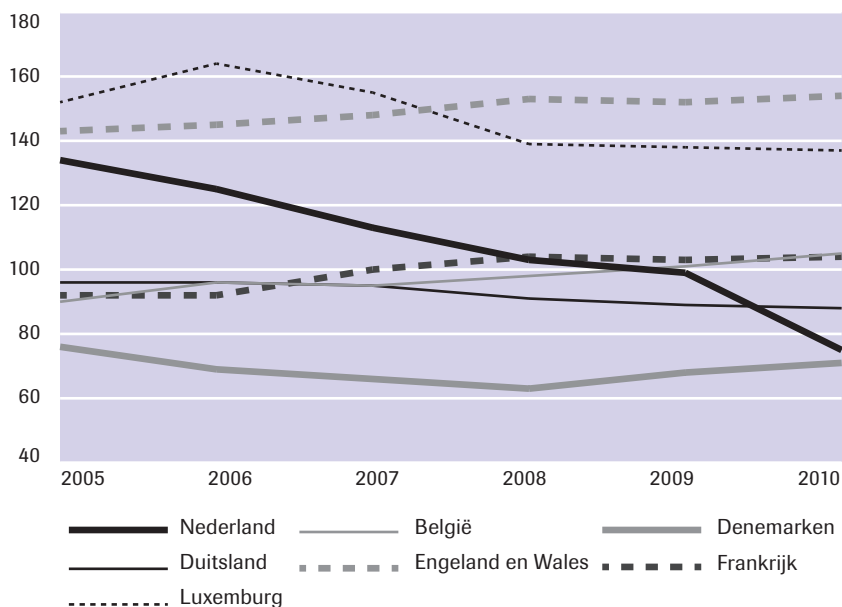
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.7 in bijlage 4.

Bron: European Sourcebook 2010

11.5 Ontwikkelingen in de periode 1990-2007

In deze paragraaf wordt de ontwikkeling in de tijd gepresenteerd van een aantal in dit hoofdstuk genoemde indicatoren. De bron is het European Sourcebook. In een recente studie (Smit, Van Eijk & Decae, 2012) zijn de trends over de periode 1990-2007 bepaald op basis van de gegevens van de vier edities van het European Sourcebook. Dit is niet gedaan op het niveau van individuele landen, maar naar regio. Hiertoe is Europa verdeeld in vier regio's: Noord-/West-Europa, Zuid-Europa, Centraal-Europa en Oost-Europa.¹²

¹² Zie Smit, Haen Marshall & Van Gammeren (2008) voor een beschrijving van de clusteranalyse die uitgevoerd is om te komen tot de indeling in deze vier regio's.

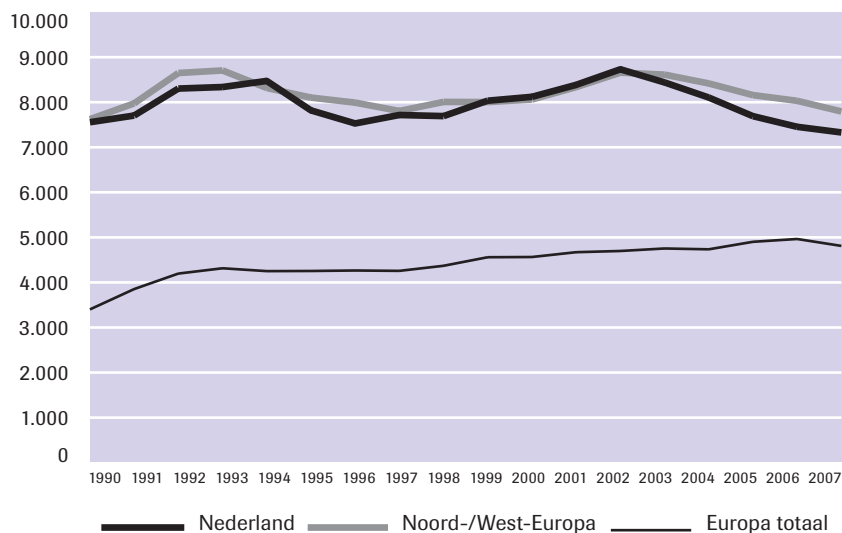
Figuur 11.9 Aantal gevangenen per 100.000 inwoners

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.8 in bijlage 4.

Bron: WODC, Home Office, Council of Europe Space Statistics 2010

Van elk van deze regio's en van Europa totaal zijn de ontwikkelingen tussen 1990 en 2007 bepaald op basis van (naar populatie) gewogen gemiddelden. In deze paragraaf worden de (gewogen) gemiddelden van de regio Noord-/West-Europa en van Europa totaal vergeleken met de ontwikkelingen in Nederland. De periode (vanaf 1990) wijkt af van de in de rest van dit boek gehanteerde periode (vanaf 2005).

Bij de geregistreerde criminaliteit loopt de langetermijnontwikkeling in Nederland vrijwel parallel aan die in Noord-/West-Europa. Zowel het aantal geregistreerde misdrijven per 100.000 inwoners in Nederland als de ontwikkeling daarin valt nauw samen met het (gewogen) gemiddelde van andere landen in Noord-/West-Europa. De daling die zich vanaf 2002 voordoet is in Nederland iets sterker dan in de andere landen. Europa als geheel vertoont een ander beeld. Andere delen van Europa kennen duidelijk minder geregistreerde misdrijven, hoewel het verschil ten opzichte van Noord-/West-Europa in de periode sinds 1990 wel kleiner is geworden (zie figuur 11.10).

Figuur 11.10 Geregistreerde criminaliteit per 100.000 inwoners

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

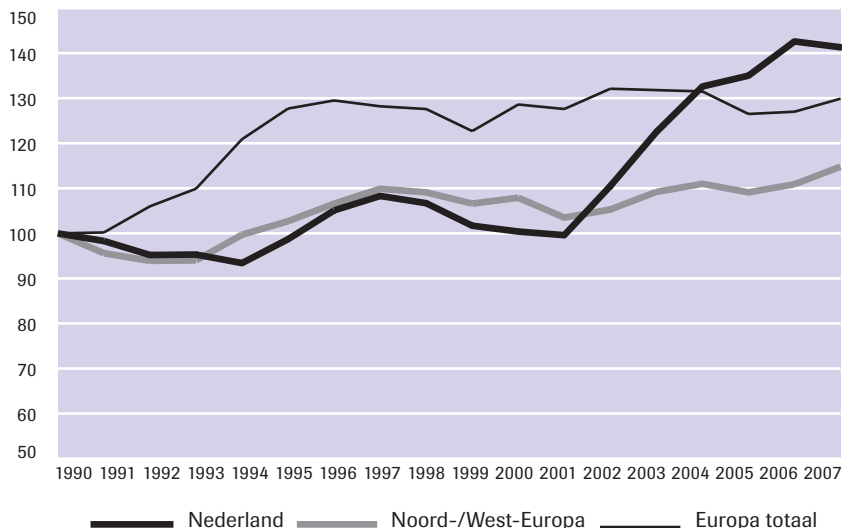
Zoals al eerder aangegeven (paragraaf 11.3.2) kan het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf een indicatie zijn voor het zogenoemde ophelderingspercentage, het is echter zeer twijfelachtig of een directe vergelijking van de niveaus van dit ophelderingspercentage wel zinvol is. Daarom is in figuur 11.11 alleen gekeken naar trends, de waarde van 1990 is op 100 geïndiceerd. Opvallend is de forse stijging van het aantal verdachten per geregistreerd misdrijf in Nederland in de periode 2001 tot 2006 (zie figuur 11.11). Mogelijk heeft dit te maken met de stijging in Nederland van de geregistreerde geweldsmisdrijven en de daling van de geregistreerde vermogensmisdrijven. Bij geweldsmisdrijven, waar er contact is geweest tussen dader en slachtoffer, is het relatief minder lastig een dader te vinden.

Het 'strafklimaat' in een land – onder de veronderstelling dat een gevangenisstraf beschouwd kan worden als de zwaarste straf – is afhankelijk van de kans dat een gevangenisstraf opgelegd wordt en de lengte van de daadwerkelijk uitgevoerde gevangenisstraf. De laatste kan echter niet direct gemeten worden, over het algemeen is alleen de opgelegde straf bekend. Maar een goede benadering van het strafklimaat kan gevonden worden door het aantal gevangenen op een bepaald moment te delen door het aantal veroordeelden (zie figuur 11.12).¹³

¹³ Het aantal gevangenen op een bepaald meetmoment (G), zoals gepresenteerd in tabel 11.8 in bijlage 4, wordt bepaald door twee factoren: het aantal gevangenisstraffen (S) en de feitelijke lengte van de uitgevoerde straf (L). Oftewel: G is evenredig aan het product van S en L. Dus:

(1) $G \approx S \cdot L$

Figuur 11.11 Aantal verdachten per geregistreerd misdrijf, index 1990=100



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Opvallend is het grote niveauverschil tussen Noord-/West-Europa en de andere delen van Europa. Er zijn geen duidelijke trends waarneembaar. Wel is er een duidelijk onderscheid tussen Nederland en de andere landen: Nederland kent in vergelijking met andere West- en Noord-Europese landen een streng strafklimaat. Tevens is er sprake van een toename, hoewel die zich voornamelijk in de jaren negentig voordeed.

De eerste factor, het aantal gevangenisstraffen, is zelf weer afhankelijk van twee grootheden, namelijk het aantal veroordeelde daders (D) (zie tabel 11.6 in bijlage 4) en het percentage gevangenisstraffen binnen de veroordelingen (P). Dus:

$$(2) \quad S = P \cdot D$$

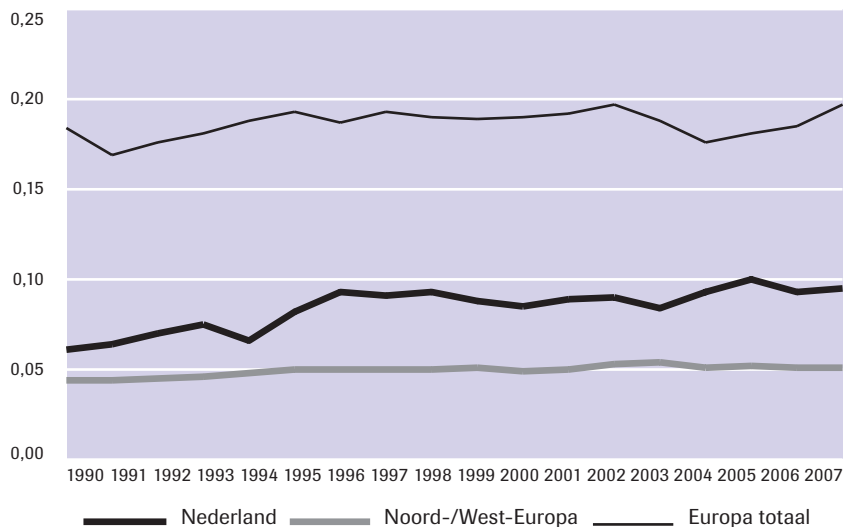
En uit (1) en (2) volgt:

$$(3) \quad G \approx P \cdot D \cdot L$$

Als we nu het aantal gevangenen delen door het aantal veroordeelden, zal de uitkomst de combinatie van het percentage gevangenisstraffen van de veroordelingen en de lengte van de uitgevoerde straf weergeven. Direct uit (3) volgt immers:

$$(4) \quad G / D \approx P \cdot L$$

Dit kan een indicatie zijn van het strafklimaat in een land. Gesimplificeerd voorgesteld: een hoge uitkomst is een teken van veel en/of lange gevangenisstraffen. Helemaal zuiver is het niet. Zo zijn voorlopig gehechten die uiteindelijk geen (onvoorwaardelijke) gevangenisstraf krijgen ook meegeteld. En ook externe factoren zoals zaaksaanbod kunnen van invloed zijn: bij relatief veel geweldsdelicten zullen gemiddeld zwaardere straffen gegeven worden.

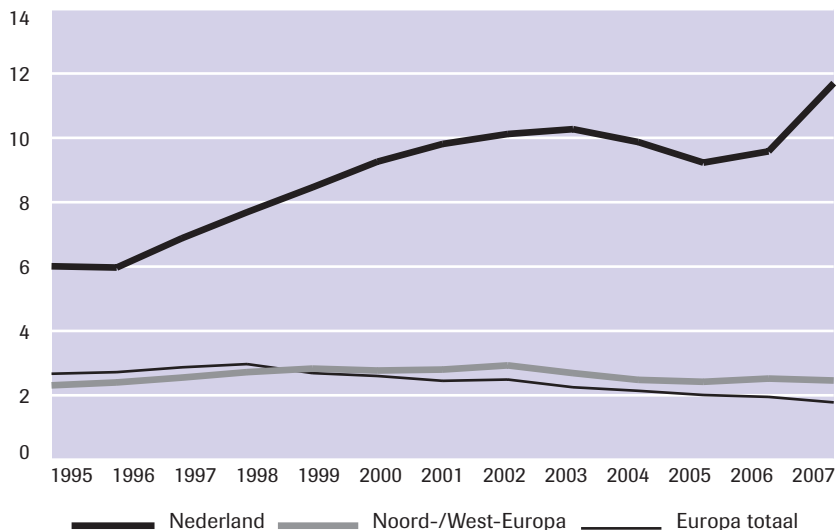
Figuur 11.12 Aantal gevangenen per veroordeelde

Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Duidelijke verschillen tussen Nederland en andere landen in Europa zijn te zien in het aandeel van respectievelijk jeugdigen en vrouwen in de gevangenispopulatie (zie figuur 11.13 en 11.14). Bij beiden, maar vooral bij de jeugdigen, ligt dat aandeel in Nederland een stuk hoger. Wel moet aangetekend worden dat definitiekwesties bij jeugdigen een rol kunnen spelen. Met name is vaak onduidelijk wanneer een jeugdige van wie de vrijheid beperkt is, gezien wordt als een gedetineerde. Bij jeugdigen is verder opvallend dat er in Nederland een duidelijke toename te zien is (van 6% in 1995 tot 12% in 2007), terwijl er in Europa als geheel eerder sprake is van een daling.¹⁴ Het aandeel vrouwelijke gedetineerden neemt ook toe in Nederland, maar dat is hier in overeenstemming met andere Europese landen.

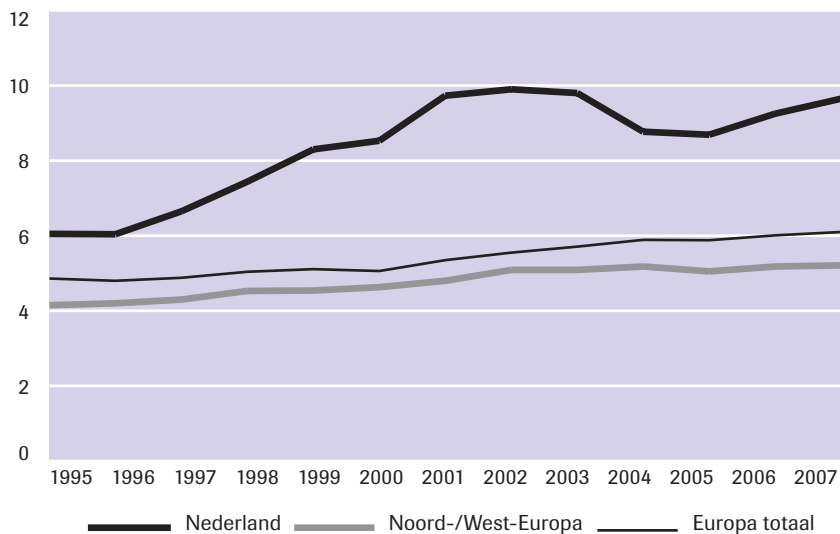
¹⁴ Wel moet hierbij opgemerkt worden dat er in Nederland na 2007 ook een (forse) daling optreedt van het aantal jeugdige gedetineerden.

Figuur 11.13 Percentage jeugdige gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie



Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Figuur 11.14 Percentage vrouwelijke gedetineerden ten opzichte van de totale gevangenispopulatie



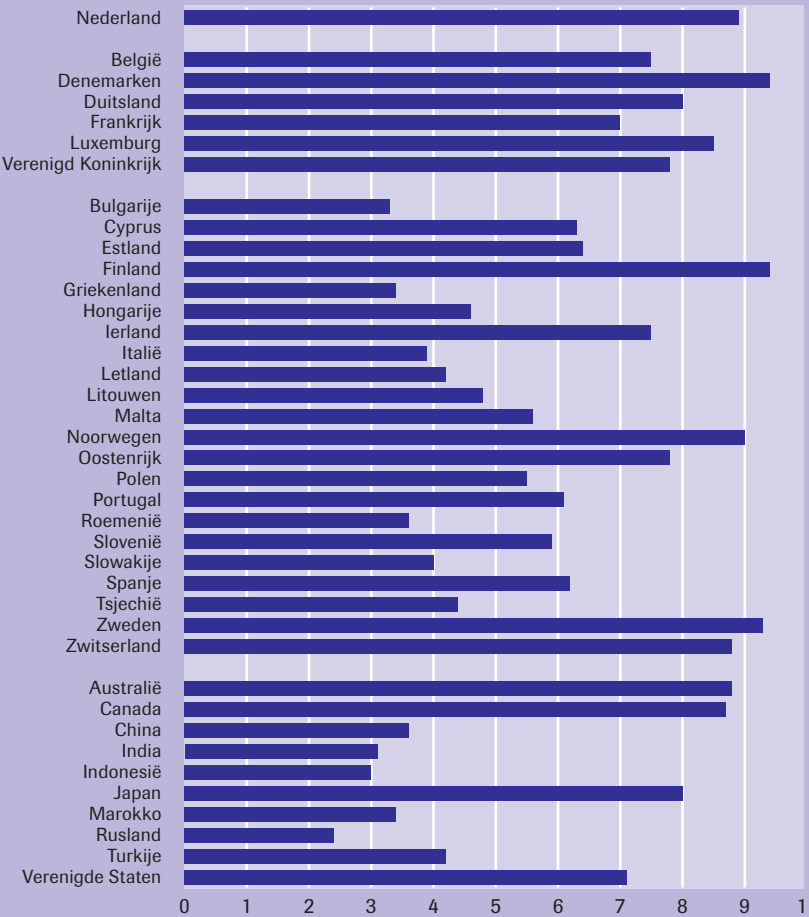
Voor de corresponderende cijfers zie tabel 11.9 in bijlage 4.

Corruptie

Jaarlijks stelt Transparency International voor een groot aantal landen een rangordening op van de mate waarin de publieke sector in die landen corrupt bevonden wordt. Deze zogenaamde *Corruption Perceptions Index* (CPI) wordt samengesteld met behulp van verschillende bronnen, waaronder vragenlijstonderzoek onder experts die wonen en werken in de betreffende landen en corruptiegerelateerde data die door diverse gerespecteerde instituten worden verzameld. De score is een weergave van de mate waarin volgens de bronnen corruptie voorkomt onder ambtenaren en politici, waarbij corruptie is gedefinieerd als het misbruiken van macht voor private doeleinden. Het betreft een tienpuntsschaal, waarbij 0 betekent 'uitermate corrupt' en 10 staat voor 'uitermate integer'.

Nederland scoort in 2011, net als in eerdere jaren, hoog op deze index (zie figuur). Corruptie is in ons land een relatief klein probleem. Van de hier genoemde 38 landen staat Nederland met een 8,9 op de vijfde plek. Alleen de Scandinavische landen (Finland, Denemarken, Zweden en Noorwegen) scoren nog beter (alle tussen de 9,0 en 9,4). Van alle 182 landen waar Transparency International over het jaar 2011 een score voor heeft berekend staat Nederland overigens op de zevende plek: ook Nieuw-Zeeland en de Republiek Singapore scoren hoger. Van de overige landen in West-Europa scoort Luxemburg het hoogst, met een 8,5. Frankrijk scoort het laagst (7,0). In de andere Europese landen is na de Scandinavische landen de gepercipieerde corruptie ook laag in Zwitserland (8,8). In Bulgarije, Griekenland, Roemenië en Italië is het binnen Europa het slechtst gesteld met de gepercipieerde corruptie (respectievelijk 3,3, 3,4, 3,6 en 3,9). Ook de CPI-score voor een aantal landen buiten Europa is gegeven. Hieruit valt op te maken dat Australië en Canada dicht onder Nederland zitten, terwijl Rusland met een 2,4 nog aanzienlijk lager scoort dan alle eerdergenoemde Europese landen, maar ook beduidend lager dan de hier weergegeven Aziatische landen Indonesië, India en China (respectievelijk 3,0, 3,1 en 3,6). Van alle 182 onderzochte landen over 2011 scoren overigens Somalië en Noord-Korea het allerlaagst, zij kwamen in 2011 niet hoger dan een 1,0.

Figuur **Score Corruption Perceptions Index 2011**



Bron: Corruption Perception Index 2011, Transparency International; www.transparency.org

Literatuur

- Aebi, M.F., Aromaa, K., Aubusson de Cavarlay, B., Barclay, G., Gruszczyńska, B., Hofer, H. von, Hysi, V., Jehle, J., Killias, M., Smit, P., & Tavares, C. (2010). *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics (4e ed.)*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 285.
- Aebi, M.F., & Delgrande, N. (2010). *Annual Penal Statistics Space I survey*. Lausanne: University of Lausanne.
- AEF (2006). *Budgetverdeling Nederlandse Politie*. Den Haag: AEF/Ministerie van BZK.
- Becker, G.S. (1968). Crime and punishment: an economic approach. *Journal of Political Economy*, 76(2), 169-217.
- Boer, D., & Lalta, V. (2011). *Faillissementen: oorzaken en schulden 2010*. Den Haag: CBS.
- Brand, S., & Price, R. (2000). *The economic and social costs of crime*. Londen: Home Office. Research study 217.
- CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau) (2010, 2011 en 2012). *Jaarbericht 2009, 2010 en 2011*. Leeuwarden: CJIB.
- CJIB (Centraal Justitieel Incassobureau) (2010, 2011 en 2012). *Statistisch jaarboek 2009, 2010 en 2011*. Leeuwarden: CJIB.
- Cohen, M. (2000). Measuring the costs and benefits of crime and justice. In *Measurement and analysis of crime and justice, Criminal Justice 2000, volume 4* (pp. 263-315). Washington, DC: Office of Justice Programs, US Department of Justice.
- Cohen, M. (2005). *The costs of crime and justice*. Londen: Routledge.
- Dijk, J.J.M. van, Manchin, R., Kesteren, J. van, & Hideg, G. (2007). *The burden of crime in the EU, a comparative analysis of the European Survey of Crime and Safety* (EU ICS 2005). Brussel: Gallup Europe.
- Dijk, J.J.M. van, & Steinmetz, C.H.D. (1979). *De WODC-slachtofferenquêtes 1974-1979: Verslag van een jaarlijks onderzoek naar de omvang en aard van de kleine criminaliteit in Nederland, de bereidheid van de bevolking om delicten bij de politie aan te geven en het verbaliseringsbeleid van de politie*. Den Haag: Staatsuitgeverij. Onderzoek en beleid 13.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2011 en 2012). *Gevangeniswezen in getal 2010 en 2011*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2011 en 2012). *JJI in getal 2010 en 2011*. Den Haag: DJI.
- DJI (Dienst Justitiële Inrichtingen) (2011 en 2012). *TBS in getal 2010 en 2011*. Den Haag: DJI.
- Fiselier, J.P.S. (1978). *Slachtoffers van delicten: een onderzoek naar verborgen criminaliteit*. Utrecht: Ars Aequi Libri.
- Geldrop, A. van, & Vries, T. de (2011). *Fraude loont: De toekomst van fraude en ICT*. Den Haag: Stichting Toekomstbeeld Techniek/Universiteit Twente.
- Goudriaan, H. (2006). *Reporting crime: Effects of social context on the decision of victims to notify the police*. Leiden: NSCR.

- Halt Nederland (2011 en 2012). *Jaarbericht Halt Nederland 2010 en 2011*. Leiden: Halt Nederland.
- Hoge Raad (2007-2011). *Jaarverslag 2007/2008, 2009/2010 en 2010/2011*. Geraadpleegd mei 2012: www.rechtspraak.nl.
- Huys, H.W.J.M. (2007). Wie worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit? *Sociaaleconomische trends* (CBS), (1), 24-30.
- Integrale Veiligheidsmonitor (2011). *Integrale Veiligheidsmonitor 2010: Landelijke rapportage*; Tabellenrapport. Den Haag: CBS/Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Integrale Veiligheidsmonitor (2012). *Integrale Veiligheidsmonitor 2011: Landelijke rapportage*; Tabellenrapport. Den Haag: CBS/Ministerie van Veiligheid en Justitie.
- Jörg, N., & Kelk, C. (2001). *Strafrecht met mate*. Deventer: Gouda Quint.
- Kabinet-Rutte-Verhagen (2010). *Regeerakkoord VVD-CDA: Vrijheid en verantwoordelijkheid*. Geraadpleegd juli 2011: www.rijksoverheid.nl.
- Kalidien, S.N., & Heer-de Lange, N.E. de (2011). *Criminaliteit en rechtshandhaving 2010: Ontwikkelingen en samenhangen*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 298.
- Kamerstukken II (2002-2003). *Veiligheidsprogramma*. Vergaderjaar 2002/03, 28 684, nr. 1.
- Kamerstukken II (2004-2005). *Fraudebestrijding: stand van zaken 2004*. Vergaderjaar 2004/05, 29 810, nr. 2.
- Kamerstukken II (2010-2011). *Openbaar vervoer*. Vergaderjaar 2010/11, 23 645, nr. 415.
- Kamerstukken II (2011-2012). *Bestrijding georganiseerde misdaad*. Vergaderjaar 2011/12, 29 911, nr. 69.
- Kerkdijk, H., Knobbe, J.W., & Helmus, A.J. (2006). *Telecommunicatiefraude in Nederland. Aard, omvang en vooruitzichten*. Groningen: TNO/WODC.
- Knaap, N. van der (2012). *Criminaliteitscijfers over de (on)mogelijkheid van vergelijking van slachtofferenquêtes en politiestatistiek*. Den Haag/Heerlen: CBS (Stagerapport/intern CBS rapport).
- Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) (2008). *Nationaal dreigingsbeleid 2008. Georganiseerde criminaliteit*. Zoetermeer: dienst IPOL.
- Korvorst, M., Moons, E., & Mateboer, M. (2012). Slachtofferschap op het werk. *Sociaaleconomische trends*, (3) (nog te verschijnen).
- Lamet, W., & Wittebrood, K. (2009). *Nooit meer dezelfde: Gevolgen van misdrijven voor slachtoffers*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Mayhew, P. (2003). *Counting the costs of crime in Australia*. Canberra: Australian Institute of Criminology.
- MCB (Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven) (2011). *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010: Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven*. Amsterdam: TNS NIPO.
- Meloen, J., Landman, R., Miranda, H. de, Eekelen, J. van, & Soest, S. van (2003). *Buit en besteding: Een empirisch onderzoek naar de omvang*,

- de kenmerken en de besteding van misdaadgeld*. Den Haag: Elsevier Overheid. Studiereeks Recherche deel 12.
- Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (2011). *Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010: Feiten en trends inzake aard en omvang van criminaliteit in het bedrijfsleven*. [z.p.], WODC.
- Moolenaar, D.E.G. (2009). Modelling criminal justice system costs by offence: Lessons from the Netherlands. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 15(4), 309-326.
- Moolenaar, D.E.G., Zuidema, T., & Boer, J. de (2011). *De afname van het aantal boetes en transacties voor verkeersovertredingen naar verklaard*. Den Haag: WODC/CJIB. Cahier 2011-9.
- Oppelaar, J., & Wittebrood, K. (2006). *Angstige burgers? De determinanten van gevoelens van onveiligheid onderzocht*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- PWC (2011). *Omvang van identiteitsfraude & maatschappelijke schade in Nederland*. Amsterdam: PricewaterhouseCoopers.
- Raad voor de rechtspraak (2004-2011). *Jaarverslagen 2004 t/m 2011*. Den Haag: Raad voor de rechtspraak.
- Smit, P.R., Eijk, A.M.G. van, & Decae, R.J. (2012). Trends in the reaction on crime in Criminal Justice Systems in Europe in 1990-2007: A comparison of 4 European regions. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 18(1), 55-82.
- Smit, P.R., Haen Marshall, I., & Gammeren, M. van (2008). An empirical approach to country clustering. In K. Aromaa & M. Heiskanen (red.), *Crime and criminal justice systems in Europe and North America 1995-2004* (pp. 169-195). Helsinki: HEUNI.
- Smit, P.R., Meijer, R.F., Tulder, F.P. van, & Groen, P.P.J. (2003). *Het ophelderingspercentage nader beschouwd*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 213.
- Tavares, C., & Thomas, G. (2009). *Crime and criminal justice*. Luxemburg: Eurostat. Eurostat: Statistics in focus, nr. 58/2010.
- Teijl, R., & Berghuis, A.C. (2006). Griep, aids en criminaliteit. In *Goed beschouwd 2005*. Den Haag: Openbaar Ministerie.
- Veiligheidsmonitor Rijk (VMR) (2007). *Veiligheidsmonitor Rijk: Landelijke rapportage; Tabellenrapport*. Den Haag: CBS/Ministerie van Justitie/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
- Wartna, B.S.J., & Tollenaar, N. (2004). *Bekenden van justitie: Een verkennend onderzoek naar de 'veelplegers' in de populatie van vervolgte daders*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 216.
- Wilms, P., Blankers, I., & Frierson, R. (2011). *Opbrengsten boetes en transacties uit verkeersovertredingen*. Den Haag: APE.

Bijlage 1

Medewerkers C&R 2011

Stuurgroep

Dr. F. van Dijk (Raad voor de rechtspraak), Directeur Strategie en Ontwikkeling

Drs. H. Rietveld (CBS), Teammanager Rechtsbescherming en Veiligheid, Quartaire Sector Den Haag, Divisie Sociaaleconomische en Ruimtelijke Statistieken

Dr. ir. R. Choenni (WODC), Hoofd afdeling Statistische Informatievoorziening en Beleidsanalyse

Auteurs (a), review (r) en eindredactie (e)

H.G. Aten (CBS): a

Mw. M. Brouwers (WODC): a

B. Cramer (WODC): r

Drs. A.Th.J. Eggen (CBS): a

Mw. dr. H. Goudriaan (CBS): a

Mw. mr. drs. N.E. de Heer-de Lange (CBS): e

Ir. H.W.J.M. Huys (CBS): a

Mw. drs. ing. S.N. Kalidien (WODC): a, e

Drs. R.J. Kessels (CBS): a

Drs. R. Kleingeld (CBS): r

Dr. E.C. Leertouwer (WODC): a

Mr. dr. J.B.J. van der Leij (WODC): a

Drs. R.F. Meijer (WODC): a

Mw. dr. D.E.G. Moolenaar (WODC): a

Ir. B. Nauta (CBS): a

Mw. M.M. van Rosmalen, MSc (CBS): a, e

Drs. P.R. Smit (WODC): a

Dr. F.P. van Tulder (Raad voor de rechtspraak): a

Dataverantwoord

H.G. Aten (CBS)

Mw. J. de Boer (Centraal Justitieel Incassobureau)

Drs. B.J. Diephuis (Raad voor de rechtspraak)

Drs. R. Floor (Raad voor de Kinderbescherming)

Drs. A.A. van Gemmert (Dienst Justitiële Inrichtingen)

Mw. J. Hoogwijk (Halt Nederland)

Mw. Th.F.W. Kerkvliet-Barentsen (CBS)

Drs. R. Kleingeld (CBS)

Mw. N. van der Knaap, MSc. (CBS)
Mw. J.M. Korpel (CBS)
P.J. Linckens (Dienst Justitiële Inrichtingen)
Ir. B. Nauta (CBS)
M. Plomp (vtsPN)
Drs. J.A.W. Valstar (Dienst Justitiële Inrichtingen)
W.T. Vissers (CBS)
Bc. M. Vlemmings (CBS)
Mw. drs. M. Wiekeraad (Reclassering Nederland)
Mw. M. van Zee (CBS)
T. Zuidema (Centraal Justitieel Incassobureau)

Bijdrage opmaak/ondersteuning

Mw. drs. M.J. Kok (WODC)
C.J. van Netburg (WODC)
H.J.J. Simons (WODC)

Bijlage 2

Standaardclassificatie misdrijven

Tot begin jaren negentig van de vorige eeuw gebruikte het CBS verschillende classificaties van misdrijven bij het publiceren van uitkomsten voor de Politiestatistiek en de Statistieken van strafrechtspleging en -toepassing. Doordat de gehanteerde classificaties niet goed op elkaar aansloten, was de samenhang tussen de uitkomsten van de verschillende statistieken op het terrein van criminaliteit en rechtshandhaving ook niet duidelijk aan te geven. Dit probleem heeft het CBS in 1993 opgelost met de invoering van de 'Standaardclassificatie misdrijven' (SCM). Hierin zijn de misdrijven grotendeels geclassificeerd conform de indeling van het Wetboek van Strafrecht en de overige strafwetten en deels op basis van een maatschappelijke indeling. In 2000 en 2005 is de SCM op details aangepast. In 2010 heeft het CBS de SCM opnieuw aangepast, maar dit keer grondiger. De directe aanleiding hiervoor was dat door aanpassing van de aanlevering van brongegevens het mogelijk werd om de bestaande indeling van misdrijven aanzienlijk uit te breiden. Het CBS heeft de indeling van misdrijven daarbij nu volledig in overeenstemming gebracht met de juridische indeling van misdrijven volgens het Wetboek van Strafrecht en de overige strafwetten. De nieuwe indeling is daarmee niet langer een combinatie van een juridische en maatschappelijke indeling van delicten, die vragen kunnen oproepen over de keuzes van de indeling van sommige delicten, maar louter gebaseerd op het objectieve juridische criterium. Bovendien zijn door de nieuwe indeling de uitkomsten uit de slachtofferenquêtes en uit de Politiestatistiek beter onderling vergelijkbaar. Ten slotte is de naamgeving van sommige misdrijven en misdrijfcategorieën nog up-to-date gemaakt.

Belangrijkste verschillen tussen oude en nieuwe indeling

Bevatte de oude indeling op het laagste detailniveau 32 categorieën misdrijven, de nieuwe indeling telt 90 categorieën. In vergelijking met de oude indeling zijn *diefstal met geweld* en *afpersing* in de nieuwe indeling niet meer bij de 'geweldsmisdrijven' maar bij de 'vermogensmisdrijven' ingedeeld. Het misdrijf *schennis der eerbaarheid* is verplaatst van 'vernietiging en openbare orde misdrijven' naar 'geweldsmisdrijven'. *Kinderpornografie* is verplaatst van 'overige misdrijven Wetboek van Strafrecht' naar 'seksuele misdrijven' en *witwassen* en *bankbreuk* zijn verplaatst van 'overige misdrijven Wetboek van Strafrecht' naar 'vermogensmisdrijven'. De *militaire* en *economische misdrijven* vallen nu als aparte categorie onder de 'misdrijven overige wetten'.

Het onderscheid dat in de oude indeling binnen de 'vermogensmisdrijven' werd gemaakt tussen *eenvoudige diefstal*, *gekwalficeerde diefstal* en *verduistering* is in de nieuwe indeling vervangen door *diefstal/verduistering en inbraak met geweld* en *diefstal/verduistering en inbraak zonder geweld*. Dit heeft te maken met de nieuwe wijze van aanleveren van gegevens,

uit de registraties van de politie, die het eerstgenoemde onderscheid niet meer mogelijk maakt.¹

Voorbeelden van gewijzigde naamgeving zijn onder andere ‘(schuld aan) brandstichting/ontploffing’ in plaats van ‘gemeengevaarlijke misdrijven’, ‘vernietiging en beschadiging’ in plaats van ‘vernietiging’ en ‘verlaten plaats ongeval’ in plaats van ‘doorrijden na ongeval’.

De nieuwe standaardclassificatie misdrijven is hieronder opgenomen.²

Standaardclassificatie misdrijven

Vermogensmisdrijven

Diefstal/verduistering en inbraak (art. 310-312, 321-325 Sr)

Diefstal en inbraak met geweld (art. 312 Sr)

- Diefstal van fiets
- Diefstal van bromfiets/snorfiets
- Diefstal van motor/scooter
- Diefstal van personenauto
- Diefstal van overig vervoermiddel
- Diefstal van vaartuig
- Diefstal uit/vanaf personenauto
- Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel
- Diefstal uit/vanaf vaartuig
- Straatroof
- Diefstal/inbraak uit woning
- Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
- Winkeldiefstal
- Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
- Diefstal/inbraak uit hotel/pension
- Diefstal/inbraak uit school
- Diefstal/inbraak uit sportcomplex
- Diefstal/inbraak uit overig gebouw
- (Gewapende) overval
- Overige diefstal en inbraak

Diefstal en inbraak zonder geweld (art. 310, 311, 321-325 Sr)

- Diefstal van fiets
- Diefstal van bromfiets/snorfiets
- Diefstal van motor/scooter
- Diefstal van personenauto
- Diefstal van overig vervoermiddel
- Diefstal van vaartuig

¹ Voor de statistieken van de rechtbankstrafzaken is het onderscheid tussen *eenvoudige diefstal*, *gekwalficeerde diefstal en verduistering* (nog) wel te maken. Daarentegen kan *openlijke geweldpleging* alleen in de Politiestatistiek onderscheiden worden naar geweldpleging tegen goederen en tegen personen.

² Zie voor de oude standaardclassificatie misdrijven de editie Criminaliteit en Rechtshandhaving 2010.

Diefstal uit/vanaf personenauto
 Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel
 Diefstal uit/vanaf vaartuig
 Diefstal uit/vanaf openbaar vervoer
 Diefstal uit/vanaf luchtvaartuig
 Diefstal van een dier
 Zakkenrollerij
 Diefstal/inbraak uit woning
 Diefstal/inbraak uit box/garage/schuur/tuinhuis
 Winkeldiefstal
 Diefstal/inbraak uit winkel/bedrijf/kantoor
 Diefstal/inbraak uit hotel/pension
 Diefstal/inbraak uit school
 Diefstal/inbraak uit sportcomplex
 Diefstal/inbraak uit defensiecomplex
 Diefstal/inbraak uit overig gebouw
 Overige diefstal en inbraak
 Bedrog (art. 326-338 Sr)
 Oplichting (art. 326 Sr)
 Flessentrekkerij (art. 326a Sr)
 Overig bedrog (art. 326b-338 Sr)
 Valsheidsmisdrijven (art. 208-214, 216-223, 225-234 Sr)
 Muntmisdrijf (art. 208-214 Sr)
 Valsheid in zegels en merken (art. 216-223 Sr)
 Valsheid in geschriften (art. 225-234 Sr)
 Heling (art. 416-417bis Sr)
 Afpersing en afdreiging (art. 317-318 Sr)
 Bankbreuk (art. 340-343 Sr)
 Witwassen (art. 420bis-420quater Sr)
 Overige vermogensmisdrijven (art. 314-315, 344-348 Sr)

Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag
 Vernieling en beschadiging (art. 350-352 Sr)
 Vernieling aan auto
 Vernieling aan openbare gebouwen
 Vernieling aan middelen openbaar vervoer
 Dierenmishandeling
 Overige vernieling en beschadiging
 Tegen de openbare orde (art. 131-151c Sr)
 Openlijke geweldpleging (art. 141 Sr)
 Openlijke geweldpleging tegen personen (art. 141 Sr)
 Openlijke geweldpleging tegen goederen (art. 141 Sr)
 Huisvredebreuk (art. 138 Sr)
 Lokaalvredebreuk (art. 139 Sr)
 Computervredebreuk (art. 138a-138b Sr)

Discriminatie (art. 137c-137g Sr)

Overige misdrijven tegen de openbare orde (art. 131-137, 139a-140, 142-151c Sr)

(Schuld aan) brandstichting/ontploffing (art. 157-158 Sr)

Tegen het openbaar gezag (art. 177-182, 184-206 Sr)

Niet opvolgen van ambtelijk bevel (art. 184 Sr)

Wederspanningheid (art. 180-182 Sr)

Valse aangifte (art. 188 Sr)

Mensensmokkel (art. 197a Sr)

Verblijf van ongewenste vreemdeling (art. 197 Sr)

Overige misdrijven tegen het openbaar gezag (art. 177-179, 185-187, 189-196, 197b-206 Sr)

Gewelds- en seksuele misdrijven

Mishandeling (art. 300-306 Sr)

Bedreiging en stalking (art. 284a-285b Sr)

Bedreiging (art. 284a-285a Sr)

Stalking (art. 285b Sr)

Seksuele misdrijven (art. 239-250 Sr)

Aanranding (art. 246 Sr)

Verkrachting (art. 242 Sr)

Schennis der eerbaarheid (art. 239 Sr)

Ontucht met minderjarige (art. 248a-248e Sr)

(Kinder)pornografie (art. 240-240b Sr)

Ontucht met misbruik van gezag (art. 249 Sr)

Overige seksuele misdrijven (art. 243-245, 247-248, 250 Sr)

Misdrijven tegen het leven (art. 287-296 Sr)

Vrijheidsbeneming/gijzeling (art. 282-282a Sr)

Mensenhandel (art. 273f Sr)

Overige geweldsmisdrijven (art. 274-281, 307-308 Sr)

Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht

Verkeersmisdrijven

Verlaten plaats ongeval (art. 7 WVV)

Rijden onder invloed (art. 8 WVV)

Rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen (art. 9 WVV)

Rijden tijdens rijverbod (art. 162 WVV)

Voeren vals kenteken (art. 41 WVV)

Joyriding (art. 11 WVV)

Weigeren blaastest/bloedonderzoek en dergelijke (art. 163 WVV)

Overige verkeersmisdrijven (art. 6, 51, 61, 74, 114, 138 WVV)

Drugsmisdrijven

Harddrugs (art. 2 OW)

Softdrugs (art. 3 OW)

(Vuur)wapenmisdrijven

Verboden wapenbezit (art. 55 WWM)

Verboden wapenhandel (art. 55 WWM)

Misdrijven overige wetten

Misdrijven Wet op de economische delicten

 Milieumisdrijven (art. 1a WED)

 Overige misdrijven Wet op de economische delicten

Militaire misdrijven (art. 96-166 WvMS)

Overige misdrijven

Bijlage 3

Informatiebronnen en methodenbeschrijvingen

In deze publicatie zijn vele verschillende informatiebronnen gebruikt, die allemaal een gedeelte van de strafrechtsketen betreffen: slachtoffer-enquêtes onder de bevolking, de Politiestatistiek (geregistreerde misdrijven en verdachten en opgehelderde misdrijven), het Herkenningsdienstsysteem van de politie (registratie van pv's van aangifte van misdrijven), COMPAS en GPS (de zaken die uiteindelijk naar het OM gaan en daar ingeschreven worden), en de systemen die de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen registreren. Zoals in hoofdstuk 9 is aangestipt, kunnen deze informatiebronnen niet zonder meer volledig met elkaar worden vergeleken. Onderstaand volgt een aantal redenen waarom dit niet volledig het geval is.

- 1 De gehanteerde definities en de eenheden, waarin de aantallen zijn uitgedrukt, kunnen verschillen. Zo komen de definities van misdrijftypen die in de Politiestatistiek en in de slachtoffer-enquêtes gebruikt worden, niet geheel overeen. Verder registreert de politie misdrijven (processen-verbaal van aangifte), terwijl de rechtbankstatistieken uitgaan van zaken. Een misdrijf kan door meer dan één persoon zijn gepleegd, terwijl een zaak één persoon betreft, maar daarentegen verschillende misdrijven kan omvatten. Bij de verdere afhandeling kunnen verschillende zaken via zogenoemde 'voegingen' in elkaar worden geschoven. De figuren 9.1 en 9.18 laten zien dat het aantal door de rechter in 2010 opgelegde onvoorwaardelijke sancties groter is dan het aantal door de rechter afgedane zaken. Dit is het logische gevolg van het feit dat meerdere sancties per zaak kunnen worden opgelegd.
- 2 De criteria voor het indelen naar delicttype kunnen verschillen. Een slachtoffer kan een delict anders rubriceren dan de politie, en de politie anders dan het OM. Zo kan de politie een tasjesroof als geweldsdelict bestempelen, terwijl het OM besluit het als vermogensmisdrijf in te schrijven. Omdat een zaak verschillende misdrijven kan omvatten, waarbij het zwaarste misdrijf het indelingscriterium vormt, kunnen minder zware misdrijven in de rechtbankstatistiek buiten beeld raken. Zo zal een inbraak niet in de cijfers terug te vinden zijn wanneer deze gepaard gaat met moord.
- 3 Er verstrijkt tijd tussen de behandeling van een misdrijf of zaak in de verschillende onderdelen van de keten. Dit betekent bijvoorbeeld dat een in 2009 aangegeven en geregistreerd misdrijf mogelijk pas in 2010 bij het OM wordt ingeschreven en in 2011 wordt afgehandeld. Dit 'over de jaargrens heen vallen' zal de verhouding tussen cijfers beïnvloeden, vooral daar waar sterke en abrupte stijgingen of dalingen optreden.
- 4 Gebreken in registraties kunnen eveneens een rol spelen. Zo is onduidelijk in welke mate de vervanging van de oude bedrijfsprocessen-systemen BPS en Xpol door de Basisvoorziening Handhaving (BVH) bij

de politie de registratie van misdrijven heeft beïnvloed.¹ Veranderingen in beleid (bijvoorbeeld het feit dat de politie de lichtere artikel 8 VVW-zaken sinds een aantal jaren naar het CJIB brengt in plaats van naar de OM-parketten) kunnen eveneens hun invloed op de statistische informatie hebben. De kwaliteit van de statistieken en de onderlinge consistentie is lang niet altijd optimaal.

- 5 Er zijn verschillen in de reikwijdte van informatiesystemen. Zo gaan de CBS-slachtofferenquêtes over misdrijven met *individuele personen of huishoudens* als slachtoffer en gaat de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven van het WODC over criminaliteit tegen *bedrijven*. Deze twee informatiebronnen kennen enige overlap, maar niet duidelijk is hoe groot deze overlap is. Hoewel in de slachtofferenquêtes meestal wordt benadrukt dat het gaat om wat respondenten als privépersoon hebben meegemaakt, bestaat de (theoretische) kans dat een geweldsdelict tegen een bedrijfsmedewerker tijdens zijn werk voor het bedrijf in beide enquêtes zal worden gemeld.
- 6 In tegenstelling tot de twee genoemde enquêtes bevat de registratie van de politie ook zogenoemde 'slachtofferloze misdrijven' (bijvoorbeeld drugshandel). Anderzijds blijven veel misdrijven buiten de politieregistratie, meestal doordat ze niet worden aangegeven of worden opgespoord. Daarnaast is het zo dat niet alle opgespoorde delicten door de *politie* zijn opgespoord. Er zijn 4 zogenoemde 'bijzondere opsporingsdiensten', elk met een eigen specifieke opsporingstaak: de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst, de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst, de Algemene Inspectiedienst en de VROM Inlichtingen- en Opsporingsdienst.

Bij het bekijken van de samenhang tussen de verschillende onderdelen van de strafrechtsketen dient rekening te worden gehouden met bovengenoemde vertekeningen en beperkingen.

In de navolgende tekst wordt ingegaan op de gebruikte gegevensbronnen, zoals kenmerken van de bron, informatiegebied, de periodiciteit van de dataverzameling, de relaties met andere informatiesystemen, privacy-aspecten, beperkingen, eigendom en beheer van de databron.

1 De slachtofferenquêtes

Er worden veel delicten gepleegd die niet in de officiële registraties worden opgenomen: het slachtoffer heeft besloten om geen aangifte te doen, de politie kan alleen maar een waarschuwing hebben gegeven, of het

¹ De Algemene Rekenkamer schrijft hierover dat er aanwijzingen zijn dat agenten BVH mijden of incidenten 'lichter' classificeren, zodat ze met een boete afgedaan kunnen worden en derhalve niet geregistreerd hoeven worden (zie Algemene Rekenkamer, ICT politie 2010, 's-Gravenhage 15 juni 2011, p. 16).

incident komt nooit aan het licht. Om een beter beeld te krijgen van alle delicten, dus ook van het hierboven bedoelde *dark number*, kan aan een steekproef uit de bevolking of uit het bedrijfsleven worden gevraagd naar slachtofferschap van criminaliteit. Ook onveiligheidsgevoelens en andere aspecten in verband met criminaliteit kunnen via enquêtes in kaart worden gebracht.

De eerste slachtofferenquête onder de bevolking in Nederland werd in 1973 gehouden (Fiselier, 1978). In de periode 1973-1979 werd deze jaarlijks door het WODC uitgevoerd (Van Dijk & Steinmetz, 1979). Sinds 1980 heeft het CBS – tot 1985 in overleg met het WODC – dergelijke enquêtes regelmatig gehouden: in de periode 1981-1985 gebeurde dit jaarlijks, na 1985 telkens in de oneven jaren, via de Enquête Slachtoffers Misdrijven (ESM). Met ingang van 1992 is de Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid (ERV) de opvolger van de ESM. Deze continue enquête is in 1997 als module Recht opgenomen in het Permanent Onderzoek Leefsituatie (POLS), een continu CBS-onderzoek naar verschillende aspecten van de leefsituatie van de Nederlandse bevolking. Vanaf 2005 is deze module Recht binnen POLS vervallen. De belangrijkste onderwerpen zijn vanaf 2005 geïntegreerd in de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR), die sinds eind 2008 is overgegaan in de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM; zie hieronder).

Sinds 1993 is in opdracht van de ministeries van Justitie en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de Politiemonitor Bevolking (PMB) uitgevoerd. Tot en met 2001 was de PMB een tweejaarlijks onderzoek. Van 2002 tot en met 2005 is de PMB jaarlijks uitgevoerd. Ook de PMB is vanaf 2005 geïntegreerd in de VMR.

Vanaf 2005 zijn de belangrijkste onderwerpen uit de POLS-module Recht en uit de PMB, samen met elementen uit de Enquête Leefbaarheid en Veiligheid (ELV; een periodiek onderzoek naar de omstandigheden van leefbaarheid en veiligheid in de G31-gemeenten), geïntegreerd in één grote jaarlijkse enquête, de Veiligheidsmonitor Rijk (VMR). Deze VMR werd vanaf 2005 op landelijke en vanaf 2006 tot en met 2008 ook op regionale schaal uitgevoerd. De opvolger hiervan, de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM), levert naast landelijke en regionale informatie ook inzicht op subregionaal niveau. Met ingang van de waarneming in het kalenderjaar 2012 is de opzet en vraagstelling van de IVM ingrijpend gewijzigd.

Voor internationale vergelijking wordt sinds 1989 om de 3 à 4 jaar een slachtofferenquête uitgevoerd in diverse landen in en buiten Europa, de International Crime Victims Survey (ICVS) (zie paragraaf 10 van deze bijlage).

Kenmerken van slachtofferenquêtes

Slachtofferenquêtes vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit. De slachtofferenquêtes zijn opgezet met als doel inzicht te krijgen in de totale omvang van de crimi-

naliteit, vooral in die criminaliteit die niet in de officiële registraties wordt opgenomen, via een waarnemingsmethode die onafhankelijk is van de politieregistratie. De gegevens uit de slachtofferenquêtes hebben betrekking op het begin van de strafrechtsketen. Elk delict waarvan iemand slachtoffer wordt, kan in principe worden aangegeven bij de politie, en kan daarmee in theorie bijdragen tot opsporing en aanhouding van mogelijke verdachten.

Als men de landelijke slachtofferenquêtes onder de bevolking als een opeenvolgend geheel in de tijd ziet, zijn er zes momenten aan te wijzen waarop sprake kan zijn van een duidelijke trendbreuk. De eerste trendbreuk ligt in 1980, bij de overgang van de WODC-slachtofferenquête naar de ESM; de tweede is in 1993, toen de ESM overging in de ERV. Het derde breukmoment valt in 1997, toen de ERV opgenomen werd in het POLS. Het vierde moment ligt in 2005-2006 bij de overgang van de POLS-module Recht (en de daarnaast afzonderlijk bestaande gegevensreeks van de PMB) naar de VMR. De vijfde trendbreuk betreft de overgang van de VMR naar de IVM in 2008. De herziening van de opzet en de vraagstelling van de IVM in 2012 vormt het zesde breukmoment (maar valt buiten de reikwijdte van deze publicatie). Deze overgangen zijn gepaard gegaan met grotere of minder grote wijzigingen in onderzoeksdesign, vraagstelling, frequentie en/of periodiciteit. Om inzicht te krijgen in de effecten van dergelijke wijzigingen zijn bij enkele overgangen zowel de 'oude' als de nieuwe enquêtes tegelijk ('parallel') uitgevoerd. Dit is onder meer het geval bij de overgang van de ESM naar de ERV en van de VMR naar de IVM.

Beperkingen van slachtofferenquêtes

In de slachtofferenquêtes zijn de definities van een 'delict' niet gelijk aan de strafrechtelijke definities, zoals die in de Politie-statistiek en de justitiële statistieken worden gehanteerd. De betrouwbaarheid van de bevindingen is afhankelijk van (onder andere) het aantal respondenten en het aantal aangetroffen delicten in de steekproef. Ook het (beperkte) geheugen van de geënquêteerden kan de resultaten beïnvloeden, doordat respondenten zich bepaalde gebeurtenissen niet meer juist herinneren of verkeerd in de tijd plaatsen ('telescoping'). Verder wordt alleen over delicten met aanwijsbare slachtoffers gerapporteerd. Gegevens over slachtofferloze delicten (zoals heling en drugshandel) komen niet voor. Zeer zware vormen van geweld, zoals moord, komen per definitie evenmin voor. Verschillende slachtofferenquêtes laten vaak verschillende resultaten in hoogte en ontwikkeling van slachtofferpercentages en andere cijfers zien. Deze verschillen vloeien vooral voort uit verschillen in vraagstelling, in steekproefkader en in verslagperiode. Ook de wijze van enquêteren kan een rol spelen, zelfs binnen eenzelfde survey.

Zo zijn de meeste delicten in de CBS-enquêtes vanaf 1992 in de VMR en in de IVM in het algemeen strikter gedefinieerd dan in de PMB en de eerdere CBS- en WODC-enquêtes. Slachtofferschap heeft in de ESM betrekking

op 12 maanden in het voorgaande kalenderjaar, in de CBS-enquêtes vanaf 1992 (POLS en ERV) is dit 12 maanden voor de interviewdatum (dus ‘gemiddeld’ 6 maanden in het huidige en 6 maanden in het voorgaande kalenderjaar). Ook de referentieperiode in de PMB en in de VMR is 12 maanden vóór de interviewdatum, maar dit komt bij benadering overeen met het voorgaande kalenderjaar. In de IVM, die jaarlijks in het vierde kwartaal wordt uitgevoerd, valt deze referentieperiode grotendeels samen met het lopende kalenderjaar.

Slachtofferschappen worden in deze rapportage toegedeeld aan het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt. Voor de ERV en POLS wordt voor de verslagperiode het betreffende onderzoeksjaar aangehouden, evenals voor de IVM. Gegevens voor ontbrekende jaren zijn in een aantal gevallen geïnterpoleerd.

De respondenten voor de ESM tot en met 1984 werden getrokken uit gemeentelijke personenregisters (voor enkele gemeenten werd uit een adressenregister getrokken), voor de ERV vormde een postafgiftepuntenbestand het steekproefkader en voor POLS werden steekproeven getrokken uit persoonsregisters (GBA: Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens). Voor de PMB werd getrokken uit een telefoonregister, terwijl voor de ICVS willekeurige telefoonnummers worden gegenereerd (met een regionale stratificatie). De steekproeven voor de VMR en de IVM werden en worden getrokken uit een personenregister (de GBA), waarbij zo nodig uit telefoonregisters bijbehorende telefoonnummers worden gezocht.

De interviews voor de ESM, de ERV en POLS werden persoonlijk bij de respondenten thuis gehouden, terwijl de PMB-respondenten telefonisch werden geïnterviewd. De VMR-interviews werden voor zover mogelijk telefonisch afgenomen, maar indien dit niet mogelijk was volgde een persoonlijk interview. In de IVM zijn tot en met 2011 vier verschillende interviewmodes gehanteerd: internet, telefonisch, persoonlijk of schriftelijk (zie paragraaf 1.4).

1.1 CBS-slachtofferenquêtes (1980-2004)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormt de doelpopulatie van de slachtofferenquête. In alle CBS-slachtofferenquêtes wordt van verschillende soorten delicten en delictgroepen vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in het voorgaande kalenderjaar (ESM) of in de 12 voorgaande maanden (ERV, POLS), hoeveel van deze voorvallen bij de politie zijn gemeld en bij hoeveel een document (pv) is ondertekend. Bij de ERV en het POLS wordt verder nog geschat hoeveel delicten in Nederland hebben plaatsgevonden. Verder worden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit en over preventiemaatregelen tegen

criminaliteit. De ESM onderscheidt handtastelijkheden binnen en buiten, exhibitionisme, bedreigingen binnen en buiten, inbraak, (brom)fiets-/autodiefstal, diefstal uit of vanaf auto, zakkenrollerij, overige diefstal (niet eerder genoemd), beschadiging van auto, overige vernielingen (niet eerder genoemd) en doorrijden na aanrijding.

ERV en POLS onderscheiden geweldsdelicten, zoals seksuele delicten (in de ERV alleen aan vrouwen gevraagd), mishandeling, bedreiging; vermogensdelicten, zoals inbraak, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij en overige diefstal; vandalisme, zoals diefstal vanaf/beschadiging aan auto, overige vernielingen; doorrijden na ongeval; kwaadwillige telefoontjes (wordt niet als delict geteld); overige delicten (worden niet verder geanalyseerd).

Kenmerken van respondenten en/of het huishouden zijn in alle CBS-enquêtes: leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, opleidingsniveau, inkomen, tijdsbesteding en dergelijke. Het belangrijkste geografische kenmerk is de urbanisatiegraad of de stedelijkheid van de woongemeente.

De CBS-slachtofferenquêtes zijn gebaseerd op een steekproef. De in de jaren 1981 en 1982 uitgevoerde ESM bestond hoofdzakelijk uit een personensteekproef, die voor enkele gemeenten werd aangevuld met een adressensteekproef. Vanaf 1983 is voor de ESM, en voor de ERV, het steekproefkader gebaseerd op het postafgiftepuntenbestand van de PTT. Per huishouden werd in de ESM slechts één persoon ondervraagd. Anders dan in de ESM werden in de ERV per huishouden, indien aanwezig, twee personen van 15 jaar en ouder geïnterviewd. De POLS-steekproeven ten slotte zijn personensteekproeven die werden getrokken uit de GBA. In de ESM zijn steeds 5.000 à 10.000 personen ondervraagd. De ERV bevatte jaarlijks 5.000 respondenten uit circa 3.000 adressen. In het POLS werden jaarlijks circa 50.000 personen voor het gehele onderzoek ondervraagd, van wie 10.000 voor de module Recht (waaronder Slachtofferschap).

Vragen over onveiligheidsgevoelens werden aan circa 5.000 respondenten gesteld. Er werd per soort enquête herwogen naar achtergrondvariabelen als leeftijd, geslacht en mate van verstedelijking. Alle enquêtes werden mondeling (face to face) afgenomen bij persoonlijk bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ESM is uitgevoerd in elk van de jaren 1981-1985, en sindsdien tot en met 1993 alleen in de oneven jaren. De ERV is uitgevoerd in elk van de jaren 1992-1996; het POLS werd eveneens jaarlijks uitgevoerd van 1997-2004.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten van de CBS-enquêtes niet zonder meer verge-

lijkbaar met andere slachtofferenquêtes, zoals de PMB en de ICVS. Ook de onderlinge vergelijkbaarheid tussen ESM en ERV is beperkt. De vergelijkbaarheid tussen de ERV en het POLS is beter, omdat de vraagstelling nauwelijks is gewijzigd.

Eigendom en beheer

De slachtofferenquêtes worden zelfstandig uitgevoerd door het CBS. Bestanden voor gebruik door derden worden beheerd door DANS (Data Archiving and Networked Services; voorheen Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA)) en zijn (tegen betaling) voor derden beschikbaar. De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.2 De Politiemonitor Bevolking (1993-2005)

De PMB is een landelijk bevolkingsonderzoek naar criminaliteit, onveiligheid, preventiegedrag van burgers en de ervaringen van burgers met de politie. In 2004 zijn vragen over verschillende aspecten van veiligheid en het functioneren van de politie aan bijna 50.000 Nederlanders voorgelegd. Deze informatie dient deels als aanvulling op geregistreerde gegevens over criminaliteit, vooral ten behoeve van het beleid op regionaal (politie-regio's) en landelijk niveau, en daarnaast ten behoeve van andere lokale relevante beleidseenheden. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over criminaliteit aan het begin van de strafrechtssketen. De doelpopulatie van de PMB is de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens van Nederland, van de afzonderlijke politie-regio's en van eventuele andere onderscheiden administratieve eenheden.

Informatiegebied

Ook de PMB heeft betrekking op aantallen slachtoffers, het wel of geen (ondertekende) aangifte doen, de reden van eventuele aangifte, en eventuele geleden schade; voorts op het oordeel over het optreden van de politie, redenen van eventuele ontevredenheid, en preventieadviezen en informatie over slachtofferhulp. Daarnaast worden vragen gesteld over problemen in de buurt met betrekking tot diverse vermogensdelicten, verkeersoverlast, dreiging en verloedering, gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, preventiemaatregelen tegen inbraak, andere contacten van burgers met de politie en de tevredenheid hierover, en beschikbaarheid, zichtbaarheid, functioneren en optreden van de politie in de eigen buurt. De zogenoemde objectgebonden delicten zijn die delicten die de woning of een voertuig als object hebben: (poging tot) inbraak (woning als object), fietsdiefstal, autodelicten, diefstal uit/vanaf de auto en vernieling aan de auto. Persoonsgebonden delicten zijn: verkeersdelicten (aanrijding met doorrijden); geweldsdelicten, zoals bedreiging, mishandeling, portemonneediefstal met geweld; en overige delicten, zoals portemonneedief-

stal zonder geweld, overige diefstal, overige vernieling en andere delicten. De achtergrondkenmerken zijn beperkt; standaard worden alleen landelijke en regionale gegevens gepresenteerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

In elk van de 25 politieregio's werden ten minste 1.000 personen telefonisch ondervraagd. Het onderzoek is na een beperkt onderzoek in 1990 (in 25 Nederlandse gemeenten) tussen 1993 en 2001 tweejaarlijks en daarna tot en met 2005 jaarlijks uitgevoerd. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. Gevraagd werd naar de ervaringen van de respondenten in de 12 maanden voorafgaand aan de interviewdatum. De (telefonische) interviews zijn geconcentreerd in de maanden januari t/m maart.

Beperkingen

De vergelijkbaarheid met andere slachtofferenquêtes wordt beperkt door verschillen in (onder andere) het steekproefkader (telefoonregister versus personen- versus adressensteekproef), de herweging, de methode van dataverzameling (telefonisch versus persoonlijk), de vraagstelling en -volgorde van (onder andere) delicten, en de presentatie van resultaten (percenteringbasis, (sub)totaalcijfers voor groepen van delicten).

Eigendom en beheer

Het onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van de toenmalige ministeries van BZK en Justitie en een groot aantal politiekorpsen en was primair gericht op de afzonderlijke politieregio's. De politieregio's hadden de mogelijkheid om extra respondenten te laten ondervragen via de zogenoemde 'opstapmethode'. De belangrijkste resultaten van de PMB werden gepresenteerd in twee rapporten: een landelijk rapport, waarin de belangrijkste resultaten, en een tabellenrapport.

1.3 De Veiligheidsmonitor Rijk (2005-2008)

Informatiegebied

De bevolking van Nederland van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens vormde de doelpopulatie van de Veiligheidsmonitor Rijk. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen werd vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden, in hoeverre deze voorvallen bij de politie werden gemeld, en of daarbij een document (zoals een proces-verbaal) is ondertekend. Er werd een schatting gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. Verder werden vragen gesteld over gevoelens van onveiligheid in verband met criminaliteit, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, over buurtproblemen, over algemene contacten tussen burgers en politie, en over het oordeel over de politie in de woonbuurt.

In de VMR werden de volgende delicten onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); doorrijden na ongeval en overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen) werden zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) werden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor kon de (beperkte) beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen, en ontstonden uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse. De VMR is gebaseerd op een personensteekproef, die werd getrokken uit de GBA. Jaarlijks werden voor het hoofdonderzoek in het eerste kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.² De enquêtes werden in principe telefonisch afgenomen, maar wanneer op het woonadres van de respondent geen telefoonaansluiting beschikbaar was, volgde een mondeling (face to face) interview met een bezoek door een enquêteur.

Periodiciteit van de dataverzameling

De VMR is in de jaren 2005-2008 jaarlijks uitgevoerd. Met het oog op de vergelijkbaarheid is de VMR in de jaren 2008-2010 ook op beperkte schaal (alleen landelijk niveau) in het vierde kwartaal uitgevoerd, tegelijk met de IVM.

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV) en met de ICVS. Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de VMR waren de toenmalige ministeries van Justitie en BZK en het CBS, die daartoe een samenwerkingsovereenkomst zijn aangegaan. Het onderzoek werd uitgevoerd door het CBS. Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers; gebruik door derden

² Dit geldt voor de standaard-VMR. Het additionele onderzoek, waarbij in de volgende kwartalen ten minste circa 1.000 respondenten per kwartaal worden ondervraagd, blijft hier verder buiten beschouwing. In 2005 is de VMR alleen op (beperkte) landelijke schaal uitgevoerd, met in totaal ruim 5.000 respondenten.

is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het CBS kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk).

De bestanden zijn niet herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.4 De Integrale Veiligheidsmonitor (vanaf 2008)

Informatiegebied

De doelpopulatie van de Integrale Veiligheidsmonitor vormt de bevolking van 15 jaar en ouder in particuliere huishoudens in Nederland als geheel, in afzonderlijke regio's of in afzonderlijke gemeenten of delen, of combinaties daarvan. De IVM bestaat uit een landelijke/regionale steekproef en lokale steekproeven, die tegelijkertijd worden uitgevoerd. De landelijke/regionale uitvoering is gericht op betrouwbare gegevens voor Nederland als geheel en voor de 25 afzonderlijke politieregio's; de lokale onderzoeken zijn daarnaast gericht op het verkrijgen van (extra) informatie voor afzonderlijke politieregio's of gemeenten, of onderdelen of combinaties daarvan.

De vragenlijst van de IVM is modulair opgebouwd, met verplichte en facultatieve vragenblokken. In het landelijke/regionale deel worden alle vragen opgenomen; op lokaal niveau kunnen facultatieve blokken desgewenst worden weggelaten. Ook kan lokaal een 'vrij blok' worden meegenomen.

Verplichte blokken in de IVM zijn: de leefbaarheid van de woonomgeving, buurtproblemen, onveiligheidsgevoelens in verband met criminaliteit, slachtofferschap van criminaliteit, en – indien nodig – achtergrondkenmerken. Vragen over aangifte bij de politie van het meest recente voorval zijn facultatief, evenals vragen over algemene contacten tussen burgers en politie, over het functioneren van de politie in de woonbuurt, over preventiemaatregelen tegen criminaliteit, en over respectloos gedrag en de inzet van de gemeente voor de leefbaarheid en veiligheid. Van verschillende soorten delicten en delictgroepen wordt vastgesteld hoeveel personen daarvan slachtoffer zijn geworden in de 12 voorgaande maanden. Ook kan een schatting worden gemaakt van het aantal delicten dat de inwoners in Nederland hebben ondervonden. De volgende delicten worden onderscheiden: geweldsdelicten (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging); vermogensdelicten, zoals inbraak of een poging daartoe, fietsdiefstal, autodiefstal, diefstal uit auto, zakkenrollerij met of zonder geweld en overige diefstal; vandalisme (beschadiging aan/diefstal vanaf auto en overige vernielingen); overige delicten.

Kenmerken van respondenten of hun huishouden (zoals leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, burgerlijke staat, huishoudensamenstelling, inkomen)

worden voor het landelijke/regionale deel zo veel mogelijk verkregen via koppeling met (geanonimiseerde) registerdata die bij het CBS via het SSB beschikbaar zijn. Ook geografische achtergrondkenmerken (zoals stedelijkheid van de woonomgeving en van de woongemeente) worden via een dergelijke koppeling verkregen. Hierdoor ontstaan niet alleen uitgebreide mogelijkheden tot nadere analyse, maar kan de beperkte beschikbare interviewtijd maximaal worden benut voor relevante onderwerpgerichte vragen. Achtergrondgegevens voor lokale enquêtes worden verkregen via additionele vragen en worden – indien nodig – aangevuld met gegevens uit het SSB.

De IVM is gebaseerd op personensteekproeven, die zowel voor het landelijke/regionale deel als voor de lokale enquêtes door het CBS worden getrokken uit de GBA. Jaarlijks worden voor het landelijke/regionale deel in het vierde kwartaal per politieregio netto ten minste 750 respondenten ondervraagd, wat resulteert in ten minste 18.750 respondenten.³ Het aantal respondenten voor de lokale onderzoeken varieert per jaar.⁴ In de IVM worden vier verschillende interviewmodes gehanteerd.

De benaderde persoon wordt allereerst verzocht om de vragenlijst via internet te beantwoorden (CAWI). De steekproefpersonen kunnen ook een schriftelijke vragenlijst opvragen en invullen (PAPI). Steekproefpersonen die niet reageren, worden telefonisch herbenaderd (CATI) als het telefoonnummer bij het CBS (of bij de lokale uitvoerenden) bekend is. Als dat niet bekend is of als telefonische benadering niet lukt, worden die personen alsnog persoonlijk benaderd (CAPI). In het landelijke/regionale deel worden alle interviewmodes gebruikt; in de lokale onderzoeken zijn de (relatief dure) mondelinge interviews met een bezoek door een enquêteur niet verplicht. Deze waarnemingsmethode wordt daarom lokaal slechts op beperkte schaal toegepast.

Periodiciteit van de dataverzameling

De IVM is in deze opzet vanaf 2008 tot en met 2011 jaarlijks in het najaar uitgevoerd. Vanaf het kalenderjaar 2012 is de opzet en de vraagstelling van de IVM ingrijpend herzien (de beschrijving hiervan valt buiten het kader van de huidige publicatie).

Beperkingen

Door verschillen in onderzoeksdesign, waarnemingsmethode en vraagstelling zijn de resultaten niet zonder meer vergelijkbaar met eerdere

3 In het vierde kwartaal van 2008 bedroeg dit aantal netto 670 respondenten per politieregio. In totaal telde deze landelijke/regionale uitvoering bijna 17.000 respondenten.

4 In de IVM 2008 participeerden 7 politieregio's en (grotendeels in combinatie daarmee) rond 80 gemeenten in de lokale uitvoering, met in totaal bijna 46.000 respondenten. In de IVM 2009 lagen deze aantallen met in totaal bijna 180.000 respondenten in 239 gemeenten verdeeld over 21 politieregio's veel hoger. In 2010 ging het om 21 participerende gemeenten in 7 regio's, met in totaal bijna 20.000 respondenten. In 2011, het laatste IVM-jaar met dit design, betrof het 225 gemeenten in 23 regio's, met in totaal ruim 200.000 respondenten.

en andere slachtofferenquêtes (PMB, POLS, ELV, VMR) en met de ICVS. Daarnaast kan er sprake zijn van steekproeffouten, meetfouten en non-responsfouten.

Uit nadere analyses is gebleken dat de IVM-niveauschattingen over slachtofferschap en ondervonden delicten (waaronder autodelicten) voor verbetering vatbaar zijn. Daarom is de presentatie van alle IVM-cijfers over autodelicten voor alle jaren aangepast, is aan alle IVM-cijfers over de omvang van slachtofferschap en ondervonden delicten de status ‘voorlopig’ toegekend, en zijn de schattingen over absolute aantallen ondervonden delicten (voorlopig) vervallen. Op basis van de herziening vanaf 2012 kunnen eerdere niveauschattingen mogelijk alsnog worden aangepast. Onderlinge vergelijking van relatieve IVM-cijfers naar plaats en tijd blijft wel mogelijk; het onderzoeksinstrument is in de periode 2008-2011 immers niet veranderd.

Eigendom en beheer

Opdrachtgevers voor de IVM zijn het ministerie van Veiligheid en Justitie (minVen); vóór 2010 de toenmalige ministeries van Justitie en BZK) en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de eigen statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus. De eerstgenoemde opdrachtgevers hebben een Raad voor de Veiligheidsmonitor ingesteld, die in algemene zin toezicht uitoefent op de uitvoering van de IVM. In deze Raad zijn behalve de opdrachtgevers ook instanties als de G4, de G27, het WODC, de politieorganisatie en het Nicis Institute vertegenwoordigd. Om de regionale en lokale onderzoeken te coördineren en te faciliteren is door de toenmalige ministeries van BZK en Justitie het bureau Veiligheidsmonitor (bVm) opgericht, dat is gehuisvest bij het Nicis Institute.

Opdrachtgevers voor de IVM zijn de ministeries van Justitie en BZK en het CBS. Het CBS draagt zorg voor de landelijke uitvoering van de IVM; de uitvoering van de lokale enquêtes is ondergebracht bij de lokale statistische onderzoeksbureaus of bij externe veldwerkbureaus.

De standaardrapportages (door het CBS) zijn gebaseerd op alle (landelijke/regionale plus regionale) enquêtes samen. De lokale deelnemers krijgen hun eigen microdata (waaronder de gevraagde achtergrondkenmerken), aangevuld met de door het CBS verzamelde onderzoeksgegevens voor die regio/gemeente. Omdat alle indicatoren zijn gestandaardiseerd, kunnen lokale instanties daarmee hun eigen rapportages hierop afstemmen.

Bestanden zijn in principe voor gebruik door de opdrachtgevers.

In opdracht van het bVm is een tool ontwikkeld waarmee voor lokale beleidsmakers gestandaardiseerde rapportages kunnen worden gegenereerd op basis van onderzoeksbestand(en) met outputgerelateerde programmasources die door het CBS via het CvB aan het bVm ter

beschikking worden gesteld. Het gebruik van deze microdata vindt plaats conform de voorwaarden die hiervoor door het CvB worden gehanteerd. Gebruik door derden is na enige tijd mogelijk via DANS (voorheen WSA). Ook via het CvB kunnen externe onderzoekers (onder strikte voorwaarden) onderzoek verrichten op microdata van het CBS. Daarnaast kunnen op aanvraag data beschikbaar worden gesteld (maatwerk). De bestanden zijn niet direct herleidbaar tot personen. Daarom zijn er geen speciale privacyreglementen van toepassing.

1.5 De Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (vanaf 2004)

De belangrijkste informatiebron over de criminaliteit waarmee bedrijven worden geconfronteerd is de Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB). Deze monitor wordt vanaf 2004 jaarlijks (met uitzondering van 2011) uitgevoerd in opdracht van de ministeries van Justitie en BZK. Deze enquête is vooral gericht op de criminaliteit binnen 5 afzonderlijke sectoren (detailhandel, bouw, horeca, transport en zakelijke dienstverlening).⁵ De MCB heeft als doel het slachtofferschap van Nederlandse bedrijven vast te stellen en inzicht te verschaffen in de maatregelen die zij nemen om de criminaliteit terug te dringen. Net als de andere slachtofferenquêtes gaan de verzamelde gegevens over het begin van de strafrechtsketen.

Kenmerken

De doelpopulatie van de MCB wordt gevormd door bedrijven en instellingen uit de volgende sectoren:

- bouwnijverheid;
- detailhandel;
- horeca;
- transport;
- zakelijke dienstverlening.

Informatiegebied

In de MCB worden vragen gesteld over inbraak, diefstal, vernieling en geweld. Daarnaast is een categorie 'overige' delicten voorgelegd. In de MCB 2006 is voor het eerst specifiek aandacht besteed aan interne criminaliteit (diefstal van geld of goederen door het eigen personeel).

Methode van dataverzameling

Het veldwerk van de MCB vindt plaats in het najaar. In totaal worden enkele tienduizenden bedrijven op vestigingsniveau telefonisch onderzocht over de criminaliteits- en veiligheidssituatie gedurende de 12 maanden voorafgaand aan het onderzoek. In totaal werden in 2010

5 Per sector is voor elk van de MCB-edities 2006-2010 een uitgebreide rapportage samengesteld met gedetailleerde gegevens naar (onder andere) branches binnen de sector, ligging, regio en soort delict.

gegevens van 30.000 bedrijven op vestigingsniveau verkregen. De respons in 2010 bedroeg 38%.

De structuur van de zakelijke markten kent een scheve verdeling. Er zijn heel veel kleine bedrijven en relatief weinig grote ondernemingen. Ook de verdeling over sectoren en regio's is ongelijkmatig. Om over de afzonderlijke sectoren, grootteklassen en regio's nauwkeurige uitspraken te kunnen doen, is de steekproef disproportioneel gestratificeerd naar sector en bedrijfsgrootte.

Periodiciteit van de dataverzameling

In 1999 startten de ministeries van Justitie en BZK met een initiatief om in de informatiebehoefte rond criminaliteit bij bedrijven en instellingen te voorzien.

Voor dit initiatief werd in 1999 een pilot-onderzoek uitgevoerd in 3 sectoren van het Nederlandse bedrijfsleven. Het doel van deze pilot was het ontwikkelen van een onderzoeksinstrument waarmee een betrouwbaar beeld kan worden verkregen van de criminaliteits- en veiligheidssituatie, de praktijk van de veiligheidszorg in het Nederlandse bedrijfsleven en de rol die de politie daarbij speelt. Het door middel van deze pilot ontwikkelde onderzoeksinstrumentarium werd in 2002 onder de naam Monitor Bedrijven en Instellingen (MBI) ingezet om de criminaliteits- en veiligheidssituatie voor het gehele Nederlandse bedrijfsleven te onderzoeken. Vanwege de grote marges rond het aantal delicten is in 2004 besloten tot een verzevenvoudiging van de steekproefomvang, waardoor nauwkeuriger schattingen mogelijk zijn. Omdat vanaf dat moment geen instellingen in het onderzoek zijn meegenomen, is de naam veranderd in Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven. De meting over 2004 fungeert als nulmeting. Sindsdien is het onderzoek, behalve in 2011, jaarlijks herhaald.

Relaties met andere informatiesystemen

Slachtofferenquêtes, en dus ook de MCB, vormen een eigen en onafhankelijke bron van gegevens over veelvoorkomende criminaliteit.

Beperkingen

Methodologische problemen bij dergelijk onderzoek onder bedrijven (en instellingen) liggen onder meer in de grote verscheidenheid in aard en omvang van diverse bedrijfsvestigingen, in de aard van de delicten waarmee verschillende branches te maken hebben, in de beschikbaarheid van de gevraagde informatie, en in de verscheidenheid van vestigingen als functionele commerciële, juridische, economische of andere eenheden binnen een bedrijf of onderneming. De vergelijkbaarheid met resultaten uit andere slachtofferenquêtes onder bedrijven (waaronder specifieke brancheonderzoeken) is beperkt vanwege verschillen in (onder andere) de aard, detaillering, vraagformulering en -volgorde van de delicten.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen, en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de MCB geen privacy-reglement voor derden van toepassing.

Eigenaar en beheer

Het onderzoek is telkens uitgevoerd door TNS NIPO in opdracht van het ministerie van VenJ en de toenmalige ministeries van Justitie en BZK. Over het meest recente jaar en van de voorgaande jaren is een samenvattend rapport 'Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010' beschikbaar.

2 De Politiestatistiek

De Politiestatistiek, gestart in 1948, beoogt inzicht te geven in de omvang, aard en ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit en de inspanning van de politie ter bestrijding hiervan. Tot en met het verslagjaar 2007 gebruikte het CBS gegevens die *rechtstreeks en decentraal* werden onttrokken aan de basisprocessensystemen van de 25 regiokorpsen, het Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) en de Koninklijke Marechaussee (Kmar). Met terugwerkende kracht tot het verslagjaar 2005 worden de gegevens uit de basisprocessensystemen *centraal* geleverd via de landelijke politiedatabank 'Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie' (GIDS). De gegevens worden geleverd volgens de definities en de telwijze van GIDS. Alleen de Kmar levert haar informatie nog rechtstreeks aan het CBS.

Wijze van aanleveren

De vtsPN verstrekt gegevens uit de registraties van de 25 regiokorpsen en het KLPD via de landelijke politiedatabank GIDS. In de periode tussen juni 2008 en december 2009 zijn alle regiokorpsen en het KLPD overgegaan op het systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH), waaruit de gegevens voor GIDS worden onttrokken. Voorheen waren de gegevens afkomstig uit de basisprocessensystemen BPS, Xpol en Genesys. Het BPS-systeem werd in 19 regiokorpsen gebruikt, het Xpol-systeem in 5 korpsen en het regiokorps Haaglanden gebruikte het registratiesysteem Genesys. De Kmar gebruikt nog steeds het registratiesysteem BPS en levert het CBS per kwartaal een bestand met daarin gegevens van alle in BPS gemelde incidenten (misdrijven en overige incidenten).

Voordelen nieuwe wijze van aanleveren

De levering van gegevens uit GIDS kent een aantal voordelen:

- De uitkomsten zijn vollediger en op regioniveau beter vergelijkbaar, omdat bijna alle berichtgevers de informatie nu op dezelfde wijze en op hetzelfde tijdstip leveren.
- Dubbeltellingen worden voorkomen. Misdrijven die ter kennis komen in regio A, maar gepleegd zijn in een andere regio, worden in beide regio's geregistreerd. Voorheen leidde dit tot dubbeltellingen. Binnen GIDS is dit probleem opgelost en wordt het misdrijf geteld in de regio van plegen.
- Door de telwijze van GIDS over te nemen, zijn de CBS- en politie-cijfers van de geregistreerde misdrijven nu onderling vergelijkbaar. Strafbare feiten waarvan geen aangifte was gedaan, maar die wel een verdachte en/of slachtoffer kenden, telde het CBS niet mee als geregistreerd misdrijf. Binnen GIDS worden deze feiten echter wel als misdrijf geregistreerd.
- De indeling van misdrijven in hoofd- en subcategorieën is aangepast, verbeterd en uitgebreid doordat van alle regio's gegevens per feitcode worden ontvangen.

Wijze van tellen

In het onderzoek tellen de volgende gegevens mee:

Regiokorpsen en KLDP (GIDS): Alle misdrijven volgens de definitie van GIDS met een incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding die voorkomt in de 'Standaardclassificatie misdrijven (Politie) 2010' (SCM2010) van het CBS. Plus alle incidenten volgens GIDS (misdrijven en overige incidenten) met de incidentcode/maatschappelijke klasse aanduiding 'Verlaten plaats ongeval' of 'Rijden onder invloed'. Misdrijven die gemeld zijn in een regio, maar gepleegd zijn in een andere regio worden overgedragen aan de regio van plegen en zodoende in beide regio's geregistreerd. Alleen de registratie in de regio van plegen wordt in het onderzoek meegenomen. Misdrijven waarvan de gemeente van plegen onbekend is, worden toegedeeld aan de regio van melden en krijgen de indicatie 'gemeente van plegen onbekend'.

Regiokorps Haaglanden: Regiokorps Haaglanden heeft tot de invoering van BVH eind 2009 de gegevens ten behoeve van het CBS ontleend aan Genesys met behulp van het programma 'CBS Tellen'. Dit programma produceerde geaggregeerde gegevens per gemeente, die ongewijzigd worden meegeteld.

Kmar (BPS): Alle registraties met ten minste één incident dat voorkomt in de SCM2010, waarbij het veld 'aangifte' de waarde 'J' heeft en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte verplicht is en de registraties waarbij het aantal verdachten groter is dan 0 en bij de incidentcode is aangegeven dat een aangifte niet verplicht is. En alle registraties met de incidentcode/maatschappelijke klasse 'Doorrijden na ongeval' of 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed'.

Trendbreuk

De nieuwe wijze van tellen (aanpassing van CBS-telwijze aan GIDS) geeft een trendbreuk in de cijferreeksen. Globaal gezien ligt het niveau van de geregistreerde misdrijven binnen GIDS iets hoger. De trend in de ontwikkeling van de geregistreerde criminaliteit blijft echter nagenoeg gelijk. Omdat het repareren van de geconstateerde trendbreuk veel inspanning en tijd kost, is besloten om te starten met een nieuwe reeks over de geregistreerde misdrijven, vanaf 2005. Bezien wordt nog of de reeks verder terug in de tijd kan worden doorgetrokken.

Wat is de kwaliteit van de uitkomsten?

De voorlopige uitkomsten over 2011 zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld tot en met maart 2012. Op dat moment zijn vrijwel alle gemelde incidenten verwerkt. De definitieve cijfers over eerdere jaren zijn gebaseerd op de gegevens die zijn verzameld op hetzelfde moment als de voorlopige cijfers 2011. Die gegevens bevatten meer informatie over aangiften en verdachten.

Ten aanzien van de publicatie gelden de volgende bijzonderheden:

- Het regiokorps Haaglanden is eind 2009 overgegaan op registratie in BVH. Door het regiokorps Haaglanden zijn in verband daarmee de gegevens van het vierde kwartaal 2009 geschat.
- De geregistreerde criminaliteit is in regio Haaglanden in 2010 bijna 17% hoger dan in 2009, terwijl in de andere politieregio's de geregistreerde criminaliteit in 2010 is gedaald. Vermoedelijk wordt dit veroorzaakt door de overgang van Haaglanden naar het registratiesysteem BVH in 2010. Samen met het regiokorps Haaglanden gaat het CBS de mogelijkheden na om de cijfers van Haaglanden over de jaren vóór 2010 te herzien.
- De wijze van registreren van de misdrijven 'Verlaten plaats ongeval' en 'Rijden onder invloed' wijkt af van de registratie van de overige misdrijven. Daardoor valt een aanzienlijk deel van de gemelde delicten buiten de misdrijfdefinitie van GIDS en wordt slechts het incident geregistreerd zonder de kwalificatie 'misdrijf'. Om die reden worden van deze delicten alle gemelde incidenten meegenomen.
- Het deel van de misdrijven dat door de politie via het registratiesysteem TOBIAS wordt afgehandeld, ontbreekt vooralsnog. Alle regio's gebruiken TOBIAS en/of de transactiemodule. Daarin worden misdrijven zoals rijden onder invloed, winkeldiefstal en milieufeiten vastgelegd, als zij met een transactie worden afgedaan. Naar schatting betreft het circa 30.000 misdrijven op jaarbasis.
- In regio Rotterdam-Rijnmond is het aantal geregistreerde vernielingen in 2010 relatief sterker gedaald ten opzichte van 2009 dan in andere regio's. Voor heel Nederland daalt het aantal vernielingen met 16%, voor Rotterdam-Rijnmond met 49%. De daling van vernielingen in 2010

is het gevolg van twee beleidsinitiatieven in de Politieregio Rotterdam-Rijnmond:

- 1 Met de gemeenten binnen de regio Rotterdam-Rijnmond zijn voor 2010 nadere afspraken gemaakt over het aangeven van vernielingen in het publieke domein. Hierdoor nam het aantal geclusterde aangiften van beschadigingen in het publieke domein toe. Als gevolg hiervan daalde vooral in de gemeenten Spijkenisse en Brielle het aantal geregistreerde vernielingen.
- 2 Uit analyse van internetaangiften van vernieling (in totaal 7.900) bleek dat het in 6.700 gevallen ging om baldadigheid. Omdat baldadigheid een overtreding en geen misdrijf is, zijn deze gevallen uit de registratie van aangegeven misdrijven gelaten. Dit is in 2010 gedaan om de opsporingscapaciteit zo efficiënt mogelijk te benutten en te richten op de juiste zaken. Hierdoor daalde ook het aantal geregistreerde vernielingen. In 2011 is overigens volgens landelijk beleid baldadigheid weer geregistreerd onder vernieling.

De totale daling van het aantal geregistreerde vernielingen in regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 was 49%. Het geschatte aandeel hierin als gevolg van de afspraken met het bestuur is 10%. De overige 39% is het gevolg van het onder punt 2 vermelde beleidsinitiatief.

Toekomstige verbeteringen

Binnen GIDS worden nog verbeteringen aangebracht. De gepresenteerde cijfers over 2011 zijn daarom voorlopig. Naar verwachting komen in de loop van december 2012 definitieve cijfers beschikbaar.

3 Het Herkenningsdienstsysteem en het Sociaal Statistisch Bestand (HKS/SSB) van het CBS

Het Herkenningsdienstsysteem (HKS) is een landelijk dekkend systeem dat sinds 1986 door de politie gebruikt wordt om gegevens over verdachten te registreren. Omdat de verschillende politieregio's het systeem beheren, is feitelijk sprake van Herkenningsdienstsysteemen: voor elke politieregio en de Koninklijke Marechaussee (Kmar) één.

Het HKS bevat gegevens over 'het begin' van de strafrechtsketen. Het gaat hier om de registratie door de politie van crimineel gedrag. De in deze publicatie gebruikte HKS-gegevens zijn gekoppeld aan het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het CBS. Het SSB bevat informatie over alle personen die sinds 1995 op enig moment in Nederland woonden, een uitkering of pensioen vanuit Nederland ontvangen of een werk- of opleidingsrelatie met ons land hebben.

Informatiegebied

Het HKS bevat zowel de aangiftegegevens van misdrijven als de persoonsgegevens van de verdachten daarvan. Tegen een verdachte kunnen één of meer processen-verbaal van aanhouding zijn opgemaakt. Een proces-verbaal, ook wel antecedent genoemd, kan bestaan uit één of meer misdrijven (delicten). Zo kan een persoon van bijvoorbeeld een (of meerdere) winkeldiefstal(len) en vernieling verdacht zijn. Opgenomen worden personen die minimaal 12 jaar zijn en tegen wie als verdachte van een misdrijf proces-verbaal is opgemaakt. Ook minderjarigen die door de politie wegens een misdrijf of overtreding naar Halt worden verwezen, moeten sinds 1996 in het HKS worden geregistreerd. Halt-verwijzingen worden overigens in deze publicatie niet gebruikt. Het HKS bevat informatie over bijvoorbeeld een delict waarvan een persoon wordt verdacht, het tijdstip waarop het gepleegd werd, de modus operandi, maar ook persoonskenmerken van de verdachte als geboortedatum, geslacht, nationaliteit en aanwezigheid van verslavingsproblematiek. Het HKS is het enige bestand dat op het niveau van de politie gegevens bevat over alle geregistreerde antecedenten van verdachten in Nederland. Dit biedt de mogelijkheid tot een waardevolle verdieping in informatie over verdachten.

Het SSB van het CBS bestaat uit een kern van een aantal onderling gekoppelde registers, waarin demografische en sociaaleconomische gegevens over de gehele bevolking zijn opgenomen. De demografische gegevens in de SSB-kern, zoals geslacht, geboortedatum, geboorteland, burgerlijke staat en woonplaats, komen voornamelijk uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA). Daarnaast wordt onder meer gebruikgemaakt van gegevens uit de Verzekerenadministratie van het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen) en loonbelastinggegevens van de Belastingdienst. Naast de kern bestaan er SSB-satellieten waarmee een bepaald onderwerp nader wordt beschreven. Momenteel zijn onder meer SSB-satellieten beschikbaar voor veiligheid, integratie van allochtonen, gezondheid, ruimtelijke en sociale mobiliteit, sociale dynamiek en onderwijs. Deze satellieten zijn nog in ontwikkeling en er wordt gewerkt aan aanvullende satellieten. Alle gegevens in zowel de SSB-kern als de -satellieten zijn geanonimiseerd.

In tegenstelling tot voorgaande edities van 'Criminaliteit en Rechtshandhaving' worden in deze editie ook verdachten meegeteld die niet in de GBA geregistreerd staan. Bij het berekenen van verdachtenpercentages naar bevolkingsgroep zijn de niet in de GBA geregistreerde verdachten uiteraard niet meegerekend.

Het in deze publicatie gebruikte HKS/SSB-bestand van het CBS maakt onderdeel uit van de satelliet Veiligheid.

Periodiciteit van de dataverzameling

In principe wordt elk proces-verbaal van aanhouding in het HKS opgenomen, dus er is sprake van een continue registratie van feiten. Gegevens in

het HKS worden jaarlijks naar het CBS gestuurd en worden als jaarbestanden opgenomen in het SSB.

Relaties met andere informatiesystemen

Het HKS is een opzichzelfstaand registratiesysteem. Informatie die in het HKS wordt opgenomen, registreert de politie ook in andere bedrijfs-processensystemen. Eenmaal opgenomen in het SSB, zijn de gegevens op persoonsniveau koppelbaar aan allerlei andere gegevens.

Beperkingen

Het HKS heeft ook zijn beperkingen. Daders die niet zijn aangehouden, delicten waarvan geen proces-verbaal is opgemaakt en delicten die in het geheel niet ter ore komen van de politie worden niet geregistreerd. Selectiemechanismen kunnen een rol spelen bij de registratie in het HKS en leiden tot vertekeningen. In het HKS worden alleen 'natuurlijke personen' opgenomen; rechtspersonen zijn uitgesloten van opname. Delicten door Nederlandse daders gepleegd in het buitenland worden niet geregistreerd, in Nederland gepleegde delicten door personen die niet in Nederland woonachtig zijn wel (maar deze laatste groep wordt in onderhavige publicatie buiten beschouwing gelaten). Gegevens van de bijzondere opsporingsdiensten (bijvoorbeeld FIOD, ECD, douane) zijn vaak niet opgenomen in de HKS-registratie. Diverse typen misdrijven, zoals economische delicten, milieudelicten of uitkeringsfraude, zijn daarmee ondervertegenwoordigd in het HKS.

Verder zijn de politieregio's niet altijd eenduidig in de registratiewijze van een delict. De registratie is bijvoorbeeld mogelijk niet uniform indien een verdachte naar een andere (politie)regio verhuist, of een delict pleegt in een (politie)regio waar hij niet woonachtig is. In de praktijk blijkt dat de politieregio waarin de verdachte woont, het meest complete beeld van de verdachte heeft. Daarom zijn bij de analyse de gegevens gerangschikt naar de gemeente waarin zij wonen. Gegevens van aangehouden verdachten tegen wie binnen 6 maanden na opname in het HKS (voorlopige opname) nog geen proces-verbaal is opgemaakt, worden verwijderd.

Door koppeling met het SSB komen meer achtergrondgegevens beschikbaar van verdachten en wordt het eenvoudig de verdachtenpopulatie te vergelijken met de gehele Nederlandse populatie.

Eigendom en beheer

De verschillende politieregio's zijn eigenaar van het systeem. Vanuit deze regio's wordt het systeem gevoed. Om gegevens aan het HKS te onttrekken heeft de IT-organisatie van het KLPD de (mede door het WODC gefinancierde) DEX-module (Data-extractie) ontwikkeld. De DEX-module is verder uitgebreid en verbeterd. Het is daarmee mogelijk geworden om geautomatiseerd een landelijk HKS-bestand te maken. Zo kunnen verdachten die in meerdere politieregio's geregistreerd staan, worden geïden-

tificeerd en tot één unieke verdachte herleid. Een speciaal daarvoor in het leven geroepen beheersinstantie bewaakt de toegang tot dit bestand. Het HKS valt onder de privacywetgeving. Het CBS koppelt HKS-gegevens aan het SSB. Het is eigenaar en beheerder van de resulterende geanonimiseerde jaarbestanden.

4 De CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken

Informatie over de omvang, ontwikkeling en wijze van afhandeling van rechtbankstrafzaken door het OM en de rechter wordt verzameld in de Statistiek Rechtbankstrafzaken.

Tot 1982 is de informatie gepubliceerd in aparte CBS-jaarpublicaties, te weten de Justitiële statistiek, Criminele statistiek, Statistiek Toepassing der Wegenverkeerswet, Statistiek jeugdcriminaliteit, en de (verzamel-) publicatie Maandstatistiek politie, justitie en brandweer. Voor de jaren 1982-1995 zijn de relevante onderdelen samengebracht in de publicatie Criminaliteit en Strafrechtspleging.

Vanaf begin jaren negentig komen de gegevens over criminaliteit en strafrechtspleging uit het Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket AdminiStratie, kortweg COMPAS genoemd. Tot die tijd werd gewerkt met formulieren/vragenlijsten op zaakniveau. Door het Openbaar Ministerie is in de afgelopen jaren het Geïntegreerd Processysteem (GPS) ontwikkeld ter vervanging van COMPAS. Sinds 2008 wordt dit systeem geleidelijk ingevoerd bij de parketten.

Informatiegebied

In COMPAS en GPS zijn gegevens opgenomen over de ingeschreven zaken bij het OM, evenals de afdoening van zaken door OM en rechter. Het systeem bevat een grote hoeveelheid gegevens over het verloop en de afloop van elke strafzaak, inclusief gegevens over de betrokken verdachte/dader. Volgens het OM⁶ is in 2009 de grote meerderheid van de zogenoemde standaardzaken in GPS beoordeeld en geregistreerd. Standaardzaken zijn alle zaken die het Openbaar Ministerie afdoet, tenzij er sprake is van bijzondere opsporingshandelingen, voorgeleiding, jeugdmisdrijf, leerplicht, expertisезaken zoals discriminatie en terrorisme, veelplegers, persoonsgebonden aanpak, zeden (met uitzondering van schennis der eerbaarheid), huiselijk geweld, geweld tegen ambtenaren, artikel 6 van de Wegenverkeerswet en gevoeligheid (politiek of publicitair).

Periodiciteit van de dataverzameling

Er is sprake van een continue registratie, zij het dat de wijze van verzamelen en verwerken van de gegevens in de loop van de jaren zeer

6 Zie ook het Jaarbericht Online 2009 op www.jaarberichtom.nl.

verschillend is geweest. De gegevens zijn gepubliceerd per kalenderjaar. Een strafzaak die binnen een kalenderjaar bij verschillende colleges in behandeling is, is dan ook meer dan eenmaal in de overzichten opgenomen.

Relaties met andere informatiesystemen

Uit COMPAS en GPS worden speciaal voor statistische doeleinden ten behoeve van het CBS aparte bestanden vervaardigd waarin elke strafcasus als individueel gegeven traceerbaar is. De gegevens worden naar het CBS verzonden op een moment dat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de gegevens omtrent de inschrijving c.q. de beslissing niet meer zullen wijzigen.

Beperkingen

De overgang op COMPAS-gegevens nam enige tijd in beslag en had aanvankelijk negatieve invloed op de beschikbaarheid van statistische gegevens. Een deel van de uitkomsten in de eerste jaren dat het systeem voor statistische doeleinden werd gebruikt (1991, 1992 en 1993) kwam niet (volledig) beschikbaar; bovendien leidde de beschikbaarheid van een elektronisch systeem bij de parketten ertoe dat de inzending van berichtgeving via formulieren sterk terugliep en in enkele gevallen voortijdig werd gestaakt. Op deze wijze is informatie over een deel van de ingeschreven zaken en vrijwel alle afdoeningen door het OM over de jaren 1991 en 1992 verloren gegaan. In mindere mate geldt dit ook voor 1993. Ook de cijfers over afdoeningen door de rechter kenden onderrapportage, waardoor op dit gebied over de periode 1991-1993 alleen de totaalcijfers betrouwbaar genoeg zijn voor statistische analyse. Een deel van de uitkomsten moest worden geschat.

Ook na 1993 bleek de berichtgeving onvolledig te zijn geweest en was er sprake van onderrapportage. Door het CBS is daarop besloten om in samenwerking met de berichtgevers tot een revisie van de basisgegevens over te gaan. Om praktische redenen is gekozen voor 1994 als startjaar van de revisie.

Voor de gegevens uit GPS van zaken waarover door de rechter in eerste aanleg een beslissing heeft genomen, is voor de verslagjaren 2009 tot en met 2011 gebruikgemaakt van de gegevens uit OMDATA, aangezien de interface van het CBS met GPS nog niet volledig correct operationeel is. In 2009 is sprake van een toename van afdoeningen door het OM van zaken wegens rijden onder invloed (art. 8 Wegenverkeerswet).

Hiervoor zijn twee oorzaken aanwijsbaar:

- Binnen het OM zijn deze zaken sinds het voorjaar van 2007 gefaseerd vanuit de parketten ondergebracht bij de Centrale Verwerking Openbaar Ministerie (CVOM). Als gevolg van deze overgang is kort een werkvoorraad ontstaan. Met name door het aanbieden van een tweede transactie is deze voorraad snel weggewerkt en heeft het geleid tot een hoog OM-afdoeningspercentage.

- Door een wetswijziging per 1 januari 2008 zijn zaken wegens artikel 8 VWW onder de OM-afdoening (strafbeschikking) gebracht, hetgeen een zeer effectieve wetgeving blijkt te zijn (incasso door CJIB). Tegelijkertijd is de transactiegrens verruimd als gevolg waarvan ook meer getransigeerd kan worden.

De invoering van GPS heeft een gewijzigde werkwijze van het Openbaar Ministerie tot gevolg. In COMPAS werden zaken direct na ontvangst geregistreerd, in GPS gebeurt dit na een beoordeling. Het gevolg is enerzijds dat zaken met enige vertraging worden ingeschreven en anderzijds dat zaken in het geheel niet meer worden ingeschreven. Dit heeft een daling van de cijfers tot gevolg, waarvan een deel structureel is vanwege afgekeurde zaken en een deel incidenteel vanwege de vertraging door de beoordeling van nieuwe zaken.

Eigendom en beheer

Het bureau maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie en informatie uit andere gerechtelijke registraties een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

Alle statistische uitkomsten zijn gebaseerd op geanonimiseerde basisgegevens.

5 OMDATA

OMDATA is een informatiesysteem van het Parket-Generaal van het OM. Het maakt gebruik van een ander, al langer bestaand informatiesysteem, Rapsody genaamd. Rapsody is een gemeenschappelijk informatiesysteem van het OM en de zittende magistratuur, ten behoeve van beleid en beheer. Het systeem kent een aantal modules voor verschillende rechtsgebieden. Voor zowel OMDATA als het onderwerp van dit boek is alleen de strafrechtmodule (Rapsody strafrechtsketen) van belang. Waar in het vervolg Rapsody wordt genoemd, wordt dan ook die strafrechtmodule bedoeld.

Rapsody is gebaseerd op COMPAS, het registratiesysteem dat wordt gebruikt door de arrondissementsparketten en de griffies van rechtbanken, en op GPS, de opvolger van COMPAS. Rapsody onttrekt bepaalde gegevens aan COMPAS en GPS die voor beleidsinformatie van belang zijn, en slaat die op in een gemakkelijk bevraagbare vorm. Het is een decentraal systeem met afzonderlijke databases in elk van de 19 arrondissementen, die ieder alleen gegevens over de strafzaken in het eigen arrondissement bevatten. Landelijke beleidsinformatie is daardoor niet direct via Rapsody beschikbaar.

Die landelijke informatiefunctie wordt sinds een aantal jaren vervuld door OMDATA. Het doel van het systeem is te voorzien in de landelijke infor-

matiebehoefte van het OM en te voldoen aan de gegevensvraag vanuit het wetenschappelijk onderzoek. OMDATA voegt de gegevens van de negentien Rapsody-systemen samen tot een landelijke gegevensverzameling, waarbij geen noemenswaardige bewerkingen optreden. Wat betreft het soort gegevens dat beschikbaar is, verschilt OMDATA dus niet van Rapsody.

Informatiegebied

OMDATA biedt informatie over de instroom van zaken bij het OM en over de afhandeling van die zaken door het OM en door de rechter. Per zaak is uitgebreide informatie beschikbaar over de aard van de gepleegde feiten, de verschillende handelingen en beslissingen in de zaak door het OM en de rechter, en eventueel de opgelegde straffen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Rapsody is in de loop van 1993 ingevoerd, waarbij alle op dat moment nog lopende zaken zijn opgenomen. Vanaf dat moment zijn van alle in COMPAS geregistreerde zaken gegevens in Rapsody gearchiveerd. OMDATA geeft daardoor een volledig beeld van alle afdoeningen sinds 1994. Doordat het onderliggende systeem Rapsody in de loop van de jaren steeds verder is ontwikkeld, is de informatie in OMDATA over recente zaken gedetailleerder dan die over de zaken die in de eerste jaren zijn geregistreerd.

Relaties met andere informatiesystemen

Naast OMDATA bevatten ook de OBJD (zie paragraaf 6) en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken gegevens die direct of indirect afkomstig zijn van de registratie in COMPAS. De informatie die door de systemen wordt geleverd, is vergelijkbaar, maar verschilt op punten door belangrijke verschillen in doel en opzet van de systemen.

De OBJD is gebaseerd op de justitiële documentatie en geeft informatie over onherroepelijke afdoeningen. Bij de andere systemen blijft de informatie beperkt tot de afdoening in eerste aanleg. Bovendien is de informatie in de OBJD op persoonsniveau beschikbaar (zij het geanonimiseerd), terwijl de beide andere systemen alleen informatie op zaakniveau bieden. De OBJD kan daardoor als enig systeem inzicht geven in de mate van recidive. De verschillen tussen OMDATA en de CBS-statistiek Rechtbankstrafzaken zijn minder groot. Verschillen in gehanteerde definities maken dat informatie uit beide bronnen qua absolute aantallen verschilt, maar de orde van grootte en de signaleerde trends zijn gelijk.

De CBS-statistiek is gebaseerd op berichten die COMPAS en GPS van iedere zaak leveren op strikt gedefinieerde momenten bij inschrijving en afdoening. Het CBS verwerkt de gegevens tot jaarbestanden die enige tijd na afloop van het betreffende jaar worden afgesloten. De cijfers zijn dan definitief, eventuele nagekomen berichten worden niet meer verwerkt.

Rapsody is vooral ontwikkeld als beleidsinformatiesysteem. Het wordt op gezette tijden geactualiseerd vanuit COMPAS en GPS, en weerspiegelt daardoor steeds de laatste stand van zaken. Rapsody en OMDATA bieden een grotere hoeveelheid informatie dan de CBS-statistiek, bovendien is landelijke informatie in de regel eerder beschikbaar via OMDATA dan via de CBS-statistiek. Rapsody en OMDATA zijn als systeem flexibeler in die zin dat het soort gegevens dat wordt verzameld, kan worden aangepast als de informatiebehoefte vanuit het beleid verandert. Door de veranderende gegevensverzameling en de voortdurende actualisering van de data zelf is de bron echter minder geschikt voor officiële statistieken.

Privacyaspecten

Op de gegevens van Rapsody en OMDATA is de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens van toepassing. Het gebruik van gegevens voor onderzoek en statistiek is verder gereguleerd in een circulaire. In beginsel kunnen alleen niet-herleidbare gegevens worden verstrekt, tenzij toestemming van de Minister van Justitie is verkregen voor het verkrijgen van persoonsgegevens.

Beperkingen

Enkele beperkingen van OMDATA ten opzichte van andere bronnen zijn hiervoor genoemd. Een belangrijke beperking van OMDATA is verder dat alleen van de uitspraken in de laatste jaren betrouwbare informatie beschikbaar is over de delicten waarvoor is veroordeeld. Van de uitspraken in jaren daarvoor is alleen informatie beschikbaar over de delicten die (primair) ten laste zijn gelegd.

Eigendom en beheer

OMDATA is eigendom van het College van procureurs-generaal en wordt zelfstandig beheerd door het Parket-Generaal. Rapsody is een gemeenschappelijk systeem van het OM en de zittende magistratuur en wordt beheerd door het ICT-bedrijf Spir-it.

Toekomst

Een nieuw registratiesysteem ter vervanging van COMPAS is in ontwikkeling. Dit nieuwe systeem, het Geïntegreerd Processysteem (GPS), zal volgens de planning in de komende jaren gefaseerd worden ingevoerd. Als sluitstuk van GPS zal een managementinformatiemodule worden ontwikkeld, die Rapsody en OMDATA zal vervangen. Tot die tijd blijft OMDATA operationeel als landelijk informatiesysteem.

6 Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie

In de jaren 1992-1996 zijn de Algemene Documentatieregisters, waarin de zogenoemde 'strafbladen' werden bijgehouden, geautomatiseerd en samengevoegd in een landelijk systeem, het Justitieel Documentatie Systeem (JDS). De Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) bevat een selectie uit en soms een bewerking van de gegevens uit het JDS.

Informatiegebied

De gegevens in de OBJD zijn geanonimiseerde, persoonsgebonden gegevens over de aard en onherroepelijke afdoening van alle misdrijven en een aantal overtredingen die na 1996 door de rechterlijke macht of andere hiertoe gemachtigde instellingen in behandeling zijn genomen. Het bevat ook een aantal persoonsgegevens, kennisgevingen van gebeurtenissen na het vonnis (bijvoorbeeld tenuitvoerleggingen of het verstrijken van de proeftijd) en gegevens over buitenlandse strafzaken. De plegers kunnen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen zijn. Van alle personen die na 1996 met justitie in aanraking zijn gekomen, is de justitiële voorgeschiedenis ingevoerd. De OBJD is ten aanzien van deze personen een historisch bestand, dat nog steeds aangevuld wordt. Personen met een strafblad, die na de automatisering geen justitiecontacten meer hebben gehad, zijn met hun personalia op een index geplaatst: op het moment dat zij een nieuw contact hebben, wordt hun voorgeschiedenis alsnog ingevoerd.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in de OBJD worden ieder kwartaal aangevuld.

Relaties met andere informatiesystemen

Het bronsysteem JDS betreft dagelijks gegevens uit COMPAS en GPS, de administratiesystemen van de arrondissementsparketten. Voorts bevat het gegevens van de hoven, de Hoge Raad, het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), bijzondere opsporingsdiensten en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Uit COMPAS en GPS worden ook bestanden aan het CBS geleverd ten behoeve van de statistieken over vervolging en berechting in eerste aanleg. COMPAS en GPS zijn tevens de basis voor OMDATA, het beleidssysteem van het OM. OMDATA bevat gegevens over vervolging en berechting in eerste aanleg en voor kantonzaken tevens over hoger beroep.

Privacyaspecten

De OBJD is aangemeld bij de Registratiekamer in het kader van de WPR. De database is geanonimiseerd, waardoor er in principe geen beperkingen op het gebruik zijn. Voor gebruik van de OBJD, waarbij men over

persoonsgebonden gegevens dient te beschikken, moet toestemming van de minister tot inzage in de justitiële documentatie worden verkregen.

Beperkingen

De OBJD is vanaf 1996 volledig, in de jaren daarvoor bevat ze alleen gegevens over personen en hun strafzaken als er ook na 1996 een justitie-contact is geweest. Alle gegevens blijven wel beschikbaar: de gegevens die in het JDS geschoond worden, blijven in de OBJD bestaan. De OBJD heeft de gegevens over de onherroepelijke afdoeningen. Dit betekent dat vonnissen in eerste aanleg alleen opgenomen worden als dit vonnis onherroepelijk is geworden. Als er hoger beroep is ingesteld, blijft de zaak in het JDS en de OBJD een openstaande zaak tot het vonnis in hoger beroep onherroepelijk is geworden. De gegevens over deze laatste uitspraak worden dan geregistreerd, niet die van het vonnis in eerste aanleg.

Eigendom en beheer

De OBJD is eigendom van de plaatsvervangend Secretaris-Generaal van Justitie. Het WODC is strategisch beheerder, de Centrale Justitiële Documentatiedienst is tactisch en functioneel beheerder.

7 De informatiesystemen tenuitvoerlegging

Er zijn vele soorten straffen en maatregelen die opgelegd kunnen worden. Verschillende organisaties zijn verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging en elke organisatie kent haar eigen registratiesysteem.

7.1 Centraal Justitieel Incassobureau

Het CJIB in Leeuwarden heeft een belangrijke taak met betrekking tot de uitvoering van opgelegde sancties, zoals transacties en de OM-afdoening. Elke sanctie kent een eigen registratiesysteem.

Het CJIB biedt, in zaken die daarvoor in aanmerking komen, namens het OM en de politie transacties aan en draagt zorg voor de inning van de transactiebedragen. Zaken waarin het transactiebedrag niet is betaald, worden weer doorgestuurd naar het OM ter verdere vervolging.

In het kader van de uitvoering van de Wet OM-afdoening, verzorgt het CJIB het versturen of betekenen van strafbeschikkingen, voor zover deze niet door het OM in persoon zijn uitgereikt. Als in de strafbeschikking een geldboete is opgelegd, dan incasseert het CJIB deze geldboete. Als de boete niet wordt betaald, dan wordt de zaak overgedragen aan het Openbaar Ministerie.

De executie van strafrechtelijke vonnissen met een financiële sanctie (boetes, schadevergoedingsmaatregelen en ontnemingen) wordt zelfstandig door het CJIB afgewikkeld, onder verantwoordelijkheid van het OM.

Ook bij de tenuitvoerlegging van andere soorten vonnissen als taakstraffen en bepaalde gevangenisstraffen speelt het CJIB een belangrijke rol. Bij die vonnissen neemt het CJIB een groot deel van het administratieve proces voor zijn rekening, zorgt voor doorgeleiding aan de met tenuitvoerlegging belaste instantie en bewaakt de voortgang.

Sinds het CJIB werd ingesteld als bureau belast met de inning van administratieve sancties bij verkeersovertredingen, is het takenpakket in de loop der jaren onder andere uitgebreid met de bovengenoemde processen. Daardoor zijn niet van alle processen gegevens over dezelfde jaren beschikbaar. De inning van strafrechtelijke boetes verzorgt het CJIB vanaf 1994. De gegevens over strafrechtelijke boetes zijn vanaf 1995 volledig. Over inning van schadevergoedingsmaatregelen is vanaf 1996 informatie beschikbaar. Inning van ontnemingsmaatregelen is sinds 1996 aan het CJIB opgedragen. Overigens geschiedde incassering van ontnemingsmaatregelen ook door het OM, vooral in de overgangsperiode na 1996. Het TRIAS-systeem (Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem) voor de registratie van (politie)transacties is sinds 2000 operationeel. De eerste gegevens zijn sinds november 1999 geregistreerd, maar niet alle instanties waren toen aangesloten. Vanaf het jaar 2001 waren alle instanties aangesloten.

Sinds 2008 beschikt het CJIB over gegevens over strafbeschikkingen (OM-afdelingen).

Informatiegebied

In deze publicatie betreft de gebruikte informatie de afwikkeling van (politie)transacties, strafbeschikkingen en executie van de strafrechtelijke vonnissen waarmee het CJIB is belast: geldboetes, opgelegde maatregelen ter ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel en schadevergoedingsmaatregelen. De geldboetes betreffen zowel misdrijven als overtredingen. Op basis van de aangeleverde gegevens is het voor het CJIB niet goed mogelijk hierin onderscheid te maken. Door het CBS is hier op grond van de overtreden artikelen een onderscheid in gemaakt ten behoeve van hoofdstuk 8 (overtredingen).

Periodiciteit van de dataverzameling

De registratie is continu. Gegevens ten behoeve van de statistiek worden per jaar en incidenteel bij het CBS aangeleverd.

Relaties met andere informatiesystemen

Het CJIB ontvangt langs elektronische weg gegevens over aan te bieden transacties van de politie (Tobias: Totaal Bekeuring Informatie Afhandelings Systeem en de Transactiemodule) en van de arrondissementsparketten (COMPAS: Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket Administratie en GPS: Geïntegreerd Processysteem Strafrecht).

Deze worden vastgelegd in het TRIAS-systeem en in het EIS-systeem. Het EIS-systeem is het systeem waarin OM-afdoeningen zijn vastgelegd. TRIAS en EIS melden de afloop weer terug aan deze systemen.

Gegevens van de arrondissementsparketten over te executeren strafrechtelijke vonnissen ontvangt het CJIB eveneens uit COMPAS en van de vijf ressortparketten. Deze gegevens worden afhankelijk van de soort sanctie vastgelegd in verschillende registratiesystemen bij het CJIB. Zo worden boetevonnissen bijvoorbeeld vastgelegd in Strabis. Verder bestaan koppelingen met systemen van diverse andere ketenpartners van het CJIB (DJI, reclassering). Voor statistiek en onderzoek is de informatie van het CJIB aanvullend ten opzichte van andere informatiebronnen die onder meer op COMPAS zijn gebaseerd (CBS, OMDATA).

Eigendom en beheer

Houder en gegevensbeheerder is het CJIB. Het systeembeheer COMPAS is deels in handen van Spir-it, een gemeenschappelijke ondersteunende organisatie van OM en gerechten. De gegevens in de systemen van het CJIB zijn niet rechtstreeks toegankelijk voor derden zoals het WODC. Het CJIB is bij het beheer en het gebruik van de gegevens waarvan het houder is, gebonden aan de privacywetgeving.

7.2 Registratie gevangeniswezen (TULP/GW, TULP/MIR, TULP/SI)

TULP/GW dient om het primaire proces in de inrichtingen van het gevangeniswezen te ondersteunen. Het is een landelijke applicatie en staat lokaal bij elke inrichting van het gevangeniswezen van de DJI. De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda. Dagelijks wordt een deel van de gegevens die in TULP/GW worden geregistreerd, 'overgeleid' naar TULP/MIR (MIR = Management Informatie Reservoir). De afdeling Analyse, Strategie en Kennis van DJI kan TULP/MIR bevragen met de module TULP/SI (SI = Stuurinformatie). Deze module voorziet in de aanmaak van databestanden die voor managementinformatie worden gebruikt. Een aantal van deze databestanden wordt vanaf 2004 door de afdeling ID ook aan het CBS geleverd.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op de gedetineerden en op de inrichtingen waarin zij verblijven: personen, zaken, cellen, bestemmingen, doorlooptijden en aantallen dagen straf. Variabelen zijn onder andere: insluitingstitel gedetineerden, geslacht, geboortedatum; zaakgegevens zoals parketnummer, datum uitspraak, opgelegde straf, parket van uitspraak; en inrichtingsgegevens zoals soort inrichting, bestemmingen binnen de inrichting, aantal cellen. Binnen TULP/GW is er een continue registratie.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van TULP/GW is tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Beperkingen

Het systeem TULP/GW voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. In complexe gevallen moeten soms kunstgrepen worden toegepast om het verblijf van gedetineerden administratief te kunnen verwerken en de detentiermijnen te kunnen bewaken. Deze praktijk heeft onvermijdelijk tot gevolg dat de managementinformatie van TULP/SI soms onvolkomenheden bevat.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is het ministerie van Veiligheid en Justitie, sector Gevangeniswezen. Per inrichting of complex vindt de opslag van de gegevens plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

7.3 Registratie Justitiële Jeugdinrichtingen (TULP/JJI)

TULP/JJI is een landelijk geïmplementeerd informatiesysteem waarop alle rijks- en particuliere Justitiële Jeugdinrichtingen zijn aangesloten, alsmede het hoofdkantoor DJI en een aantal niet-justitiële inrichtingen waar het ministerie van Justitie plaatsen heeft ingekocht. Het systeem wordt door de inrichtingen gebruikt voor de pupillenadministratie en het registreren en onderhouden van gegevens betreffende de inrichting zelf. Daarnaast genereert het systeem onder meer capaciteits- en bezettingsgegevens, bevolkingsgegevens en gegevens over de orde en veiligheid (incidenten en maatregelen) binnen de inrichting. TULP/JJI speelt een belangrijke rol bij de centrale selectie en plaatsing van jeugdigen in Justitiële Jeugdinrichtingen. Verder levert TULP/JJI stuur- en beleidsinformatie. DJI beschikt over een speciale module waarmee grotere databestanden kunnen worden samengesteld.

Iedere jeugdige die bij een Justitiële Jeugdinrichting wordt aangemeld, op de wachtlijst wordt geplaatst dan wel in de inrichting wordt opgenomen, wordt geregistreerd in TULP/JJI en krijgt een eigen, uniek registratienummer. Dit nummer wordt bij iedere (nieuwe) opname binnen de sector Justitiële Jeugdinrichtingen gebruikt.

Informatiegebied

De gegevens die in TULP/JJI worden opgenomen, zijn onder andere persoonskenmerken van de jeugdigen, gegevens over de huidige en eventueel vorige (tevens in verband met recidive) en volgende verblijfslocatie(s),

verblijfstitel(s), opleggende instantie, gepleegde feiten en redenen van uitschrijving. Met behulp van de speciale beleidsinformatiemodule kunnen peildatumbestanden, locatie-historische bestanden (plaatsingen, uitplaatsingen, trajecten van jeugdigen) en titel-historische bestanden (titels/titelwijzigingen) worden samengesteld. Voorts bevat TULP/JJI informatie over onder andere de beschikbare capaciteit, bezetting, wachtlijstplaatsingen enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

TULP/JJI is een betrekkelijk nieuw registratiesysteem. In juni 1997 is de laatste Justitiële Jeugdinrichting aangesloten, zodat vanaf dat moment gesproken kan worden van een landelijke dekking. Er is sprake van een continue registratie.

Relaties met andere informatiesystemen

Een aantal basisgegevens van TULP/JJI is tevens opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert voor de strafrechtelijke jongeren onder meer gegevens aan VIP (verwijsindex personen).

Eigendom en beheer

Houder van de informatie in TULP/JJI is het ministerie van Veiligheid en Justitie, sector JJI. De informatie is opgeslagen bij de individuele inrichtingen en centraal op het Hoofdkantoor DJI. Het beheer van de informatie berust bij de inrichtingsdirecteuren en bij het Hoofdkantoor DJI. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

7.4 Registratie tbs-gestelden (MITS/Tbs)

MITS dient om het primaire proces in de FPC's en de afdeling Plaatsing van DForZo te ondersteunen. MITS is een landelijke applicatie bestaande uit een centrale database en 12 lokale databases, die middels datacommunicatie aan elkaar zijn gekoppeld.

De landelijke applicatie wordt beheerd door ICT Services DJI te Gouda. Via een dump worden dagelijks gegevens ingelezen in de applicatie USER en Microhis. Eén keer per week worden gegevens ingelezen in de applicatie MIP TBS.

Informatiegebied

De gegevens hebben betrekking op tbs-gestelden en de FPC's en overige instellingen waar zij verblijven. Het betreft onder andere het vonnis, de uitspraak, de insluitingstitel van de terbeschikkingstelling, het administratief verblijf en het fysieke verblijf.

Variabelen zijn onder andere: tbs-maatregel, geslacht, geboortedatum, vonnisgegevens zoals het parketnummer, datum uitspraak, het aantal

verlengingsprocedures, opgelegde straf en maatregel, verblijfsgegevens, verlofmachtigingen, incidenten en opgelegde maatregelen.

Relaties met andere systemen

Een aantal basisgegevens van MITS zijn opgeslagen in de nieuwe DJI-brede Basisregistratie. Deze Basisregistratie ontvangt en levert onder meer gegevens aan SKDB (Strafketendatabase) en verzendt de registratie van wijzigingen in verblijf en de vonnisgegevens binnen de strafketen.

Beperkingen

MITS voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd. De taakstelling van de afdeling Plaatsing van DForZo komt niet meer overeen met de werkwijze van MITS. MITS is een applicatie welke uitsluitend is bedoeld voor de tenuitvoerlegging van een tbs-maatregel. Een deel zal worden ondergebracht in de applicatie IFZO, maar dat geldt alleen voor het plaatsingsgedeelte. Alle overige zaken kunnen alleen in MITS of een ander te ontwikkelen systeem worden geregistreerd. Hierdoor zullen gegevens in een aantal gevallen dubbel moeten worden geregistreerd in twee afzonderlijke systemen.

Eigendom en beheer

Houder van de informatie is het ministerie van Veiligheid en Justitie, Directie Forensische Zorg. Per FPC-complex vindt de opslag van de gegevens in de lokale database en de centrale database plaats. Het beheer van het systeem is in handen van ICT Services DJI te Gouda. Het systeem voldoet aan de eisen van de Wet bescherming persoonsgegevens.

8 Kantonstrafzaken

De gegevens over de vervolging van kantonstrafzaken zijn afkomstig uit de primaire systemen van het Openbaar Ministerie, te weten COMPAS en GPS (zie ook paragraaf 4 over de waarneming van rechtbankstrafzaken). Uit deze systemen worden geaggregeerde overzichten gezonden naar het CBS.

De gegevens over de strafrechtelijke afdoening van kantonstrafzaken zijn afkomstig uit de primaire systemen van de gerechten in Nederland. In hun lokale gegevenssystemen wordt informatie bijgehouden voor de procedurele afhandeling van de zaak, bijvoorbeeld welke partijen erbij zijn betrokken, welke stukken zijn ingediend, maar ook of en wanneer bepaalde 'statusovergangen' (zitting, comparitie enz.) of acties zijn genomen. De belangrijkste gegevens uit de lokale gegevenssystemen worden periodiek verzameld en geaggregeerd tot landelijke totalen. Dit gebeurt in het kader van de Plannings- & Verantwoordingscyclus (P&V) en wordt gepresenteerd in publicaties zoals het Jaarverslag van de Rechtspraak en de rapportage Kengetallen gerechten. Als gezegd, zijn deze P&V-gegevens

geaggregeerd. Voor sommige tabellen is gebruikgemaakt van detailinformatie die afkomstig is uit de landelijke onderzoeksdatabase (specifiek het onderdeel ReIS, van Hof Leeuwarden), zoals de Raad voor de rechtspraak deze beheert, en het gegevenssysteem GPS-MI (zie ook paragraaf 4), waarin gegevens van kantonovertradingen en strafzaken zijn opgenomen. Hierin is vergelijkbare data opgenomen, maar in meer detail. De gegevens uit de lokale systemen worden tegenwoordig ook afgeslagen naar een zogenoemd DataWareHouse (DWH). Dit DWH is echter nog niet bevroegbaar, zoals de landelijke onderzoeksdatabase en GPS-MI dat wel zijn. Het totale aantal afdoeningen van kantonovertradingen is gehaald uit de Jaarverslagen van de Rechtspraak. Deze productieaantallen bevatten zowel uitspraken/vonnissen alsook andere afdoeningen (intrekkingen enz.) en zijn conform de begrotingsafspraken tussen de Rechtspraak en het ministerie van Veiligheid en Justitie. De nadere detaillering naar wijze van afdoening en wet is afkomstig uit het gegevenssysteem GPS-MI. Deze database bevat de afslag van de lokale strafrechtregistratiesystemen van de rechtbanken en parketten.

Het aantal eindarresten van kantonovertradingen is gehaald uit de jaarverantwoordingsgegevens zoals de Rechtspraak deze jaarlijks opstelt voor het ministerie van Veiligheid en Justitie. Het aantal WAHV-beschikkingen bij het Gerechtshof Leeuwarden is op basis van opgave van het hof. De nadere detaillering (de wijze van afdoening) is op basis van data uit het lokale gegevenssysteem ReIS van het hof.

Voor kantonstrafzaken wordt ook gebruikgemaakt van de data van het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB). Voor meer informatie hierover zie paragraaf 7, waar uitgebreid wordt ingegaan op het CJIB.

Informatiegebied

De gegevens over vervolging hebben betrekking op ingeschreven kantonstrafzaken en op kantonstrafzaken afgedaan door het Openbaar Ministerie. De strafrechtelijke gegevens hebben betrekking op de strafrechtelijke behandeling van kantonstrafzaken (overtradingen) en WAHV-zaken. Variabelen zijn onder andere wijze van afdoening en wet.

Periodiciteit

De geaggregeerde gegevens uit COMPAS en GPS over vervolging worden per jaar gepubliceerd.

De jaarverantwoordingsgegevens vanuit de P&V-cyclus, en zoals gepresenteerd in jaarverslag en opgesteld voor het ministerie van Veiligheid en Justitie, worden jaarlijks verzameld en geaggregeerd. De landelijke onderzoeksdatabase, en daarmee de gebruikte gegevens uit ReIS, wordt drie keer per jaar verversd (na 4, 8 en 12 maanden). GPS-MI wordt continu, dynamisch gevuld.

Relaties met andere systemen

In GPS-MI zijn ook OM-gegevens opgenomen.

Beperkingen

Vanwege verschillende uitvraagmomenten en dynamiek in de gegevenssystemen, sluiten detailgegevens niet altijd aan op geaggregeerde jaarverantwoordingsgegevens. Daarom is ervoor gekozen de detailgegevens alleen weer te geven als percentage van het totaal, en niet hun afzonderlijke niveaus te presenteren.

Eigendom en beheer

Het CBS maakt op basis van de COMPAS- en GPS-informatie een jaarbestand waarvan het eigenaar en beheerder is.

De Rechtspraak is eigenaar van de gegevenssystemen en de Raad voor de rechtspraak is beheerder daarvan.

9 Kosten van criminaliteit

9.1 Berekening van de maatschappelijke schade

Met behulp van de zogenoemde 'Quality Adjusted Life Year'-methode (QALY) is een schatting gemaakt van de medische kosten en de fysieke en emotionele schade. Deze methode is afkomstig uit de gezondheidswetenschappen. De kwaliteit van leven wordt uitgedrukt in een getal tussen 0 en 1. In diverse onderzoeken is aan respondenten gevraagd hoeveel dagen van hun leven zij zouden willen inleveren om in goede gezondheid verder te leven. Een QALY van 0,5 betekent dat men bijvoorbeeld liever nog 5 jaar in goede fysieke en geestelijke gezondheid verder leeft, dan 10 jaar in een slechte gezondheid. De Raad voor Volksgezondheid en Zorg (2006) heeft voorgesteld om een jaar dat iemand in goede gezondheid leeft te waarderen met maximaal € 80.000. De resultaten van deze onderzoeken kunnen worden gebruikt om de kwaliteit van leven van slachtoffers van criminaliteit te bepalen. Door per delict te kijken wat het levenskwaliteitsverlies is en dit te vermenigvuldigen met € 80.000, komen we tot een inschatting van de medische kosten en emotionele en fysieke schade. Productieverlies wordt berekend als het bruto binnenlands product per werkzame persoon per dag vermenigvuldigd met het aantal verzuimdagen als gevolg van slachtofferschap vermenigvuldigd met het aantal delicten per delictcategorie. Het levenskwaliteitsverlies en het aantal verzuimdagen worden bepaald door de gevolgen van slachtofferschap van criminaliteit (zie POLS uit 2004) te waarderen à la fysieke aandoeningen (zie Teijl & Berghuis, 2006).

9.2 Veiligheidszorgrekeningen

De bron voor deze paragraaf zijn de Veiligheidszorgrekeningen van het CBS. De Veiligheidszorgrekeningen hebben tot doel een samenhangende, consistente en geïntegreerde statistische beschrijving te geven van de geldstromen in de veiligheidszorg op het terrein van sociale veiligheid. Veiligheidszorg betreft het aanbod en gebruik van goederen en diensten die enerzijds tot doel hebben criminaliteit, overlast en verloedering te voorkomen, te bestraffen of de schade ervan te beperken, en anderzijds om onveiligheidsgevoelens weg te nemen. Daarbij hanteren de Veiligheidszorgrekeningen de volgende definitie van sociale (on)veiligheid: 'de aan- of afwezigheid van bedreigingen als gevolg van criminaliteit, overlast en verloedering tussen (groepen) burgers, bedrijven en/of de overheid'.

Activiteiten, aanbieders en financieringsbronnen

De Veiligheidszorgrekeningen worden opgebouwd rondom drie centrale elementen: activiteiten, aanbieders en financieringsbronnen. De activiteiten die verricht worden op het terrein van sociale veiligheid zijn gegroepeerd. We onderscheiden de clusters preventie, opsporing, vervolging, berechting, tenuitvoerlegging, ondersteuning van verdachten en daders, ondersteuning van slachtoffers, schadeloosstelling en rechtskundige dienstverlening. Daarnaast is er een categorie voor overige activiteiten, die niet direct aan een van de eerdergenoemde clusters kunnen worden toegewezen. De financieringsbronnen zijn de rechtstreekse dan wel uiteindelijk betalende instanties. De Veiligheidszorgrekeningen hebben de financieringsbronnen opgedeeld in 6 groepen: het ministerie van Justitie, het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de overige ministeries, lokale overheden, bedrijven en huishoudens.

Correctie voor loon- en prijsstijgingen

De uitgaven aan veiligheidszorg worden gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen door te delen door de ontwikkeling van prijzen en lonen. Daarvoor zijn eerst de uitgaven gesplitst naar personele en materiële uitgaven. Feitelijk omvatten de materiële uitgaven alle uitgaven behalve de personele uitgaven, zoals huur, transportmiddelen, onderzoeksapparatuur, experts, catering en uitkeringen aan slachtoffers van criminaliteit. Omdat deze groep zeer verschillende goederen en diensten omvat is besloten haar op te delen in 4 categorieën: huisvesting, goederen, diensten en uitkeringen. De huisvestingskosten zijn de enige substantiële post in de materiële uitgaven. De vele andere, kleinere posten zijn geaggregeerd naar diensten of goederen zodat deze kunnen worden gerelateerd aan de algemene prijsontwikkeling.

De personele uitgaven worden gedeeld door de index van de contractuele loonkosten. Hiervoor is gebruikgemaakt van de loonkostenindex van

Sector Rijk, Sector Gemeenten (openbaar bestuur), Sector Provincies, Sector Rechterlijke Macht, Sector Defensie (militair personeel), Bedrijfsklasse Beveiliging, Politie, Jeugdzorg, Geestelijke Gezondheidszorg en Handel. De uitgaven aan huisvesting voor overheden worden gedeeld door de consumentenprijsen omdat de verhuurder (de Rijksgebouwendienst) de consumentenprijsindex hanteert bij het vaststellen van zijn tarieven. Voor commerciële instellingen wordt een markthuurlijner gebruikt. De diensten worden gedeeld door de dienstenprijsindex van het CBS.

Voor goederen is een speciale prijsindex samengesteld op basis van de belangrijkste goederengroepen die worden gebruikt bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Aangenomen is dat deze mix van goederen in grote lijnen vergelijkbaar is met die van andere ambtelijke instellingen die zijn betrokken bij de veiligheidszorg. Bij uitkeringen gaat het om een geldbedrag aan slachtoffers van geweld of subsidies aan uitvoerende instanties. Deze uitgaven worden gecorrigeerd voor inflatie met de consumentenprijsindex.

Voor instanties waarvan het niet mogelijk was om de huisvesting, diensten en goederen te scheiden is op basis van de verhoudingen bij het ministerie van Veiligheid en Justitie een samengestelde index gehanteerd.

Data

Data worden verkregen uit de rijksbegroting en -verantwoording, financiële registraties, onderzoeken door derden, jaarverslagen en uit directe levering door de betrokken instanties. Het CBS stelt daarnaast aan de hand van opgaven door overheidsinstanties ook bestanden met overheidsuitgaven samen. Hoewel het niveau van detail vaak onvoldoende is, geeft deze bron wel de randtotalen aan waarbinnen met andere bronnen kan worden gewerkt.

Soms is het onderscheid tussen verschillende activiteiten niet goed te maken. Zo was het bijvoorbeeld bij de politie tot en met 2006 vrij lastig om preventie en opsporing van elkaar te scheiden. Hier is op basis van onderzoek door AEF (AEF, 2006) een percentage constant gehouden voor de jaren 2002 tot en met 2006. Vanaf 2007 is wel gedetailleerde data beschikbaar en is er beter inzicht in de tijdsbesteding aan preventie of opsporing van de politie.

Bedrijven en particulieren

Ook beschikt het CBS over gegevens van commerciële aanbieders in de veiligheidszorg. Hierbij gaat het om productiestatistiek over beveiligings- en opsporingsbedrijven en rechtskundige diensten. De cijfers geven financiële informatie over omzetontwikkelingen. Gezien het detailniveau moet ook hier aanvullende informatie verworven worden.

De gegevens worden verzameld per aanbieder, waarna meestal aanvullende berekeningen worden uitgevoerd. Hierbij wordt vaak gebruikgemaakt van aanvullende informatie om het aandeel sociale veiligheid in de

uitgaven vast te stellen en om deze uitgaven uit te splitsen naar activiteiten en financieringsbronnen. Waar mogelijk worden verschillende bronnen daarbij vergeleken. Al deze berekeningsmethoden worden in detail gedocumenteerd en intern gecontroleerd.

Periodiciteit en meer informatie

De Veiligheidszorgrekeningen betreffen gegevens over gehele verslagjaren. In oktober/november van 2012 komen de nieuwe cijfers over 2011 beschikbaar. Bij het ter perse gaan van de publicatie waren de cijfers over 2010 helaas nog niet beschikbaar. Derhalve zijn deze gegevens niet opgenomen in deze publicatie van 'Criminaliteit en rechtshandhaving'. Raadpleeg voor de meest actuele cijfers en meer informatie en methodebeschrijvingen de Veiligheidszorgrekeningen in de CBS-database StatLine op de website www.cbs.nl.

9.3 Uitgaven per delict

De methodiek om de uitgaven van criminaliteit uit te splitsen naar delict staat uitgebreid beschreven in Moolenaar (2009). De totale uitgaven aan veiligheidszorg worden naar rato van de productie per delictcategorie toegedeeld. Indien wegingsfactoren beschikbaar zijn, worden deze toegepast. Indien kostprijzen beschikbaar zijn, worden deze als wegingsfactor gehanteerd.

10 De internationale gegevensbronnen

10.1 International Crime Victims Survey

De ICVS, een internationale slachtofferenquête, geeft informatie over delicten zoals door slachtoffers ondergaan. De enquête wordt gehouden onder auspiciën van het Nederlandse ministerie van Justitie, het Engelse Home Office en de United Nations Interregional Criminal Justice Research Institute (UNICRI). Bij de laatste dataverzameling over 2004 heeft ook Gallup Europe, in opdracht van de EU, een belangrijke bijdrage geleverd (Van Dijk, Manchin, Van Kesteren & Hideg, 2007). De gegevens worden verzameld door middel van een telefonische enquête, met per land tussen de 1.000 en 4.000 respondenten. Circa 30 landen doen mee aan de dataverzameling.

Informatiegebied

De enquête gaat over de ervaringen die mensen hebben met delicten. Slachtofferloze delicten komen per definitie niet voor. Er bestaat uit de aard van de zaak een verschil in definitie tussen de waarneming van het slachtoffer van het delict en de strafrechtelijke definitie ervan. Van de

delicten registreert men de kenmerken: ondervonden misdrijf, zoals het soort misdrijf (autodiefstal, vandalisme, diefstal uit auto/huis, diefstal van fiets, inbraak, diefstal met geweld, geweldsmisdrijven, seksuele misdrijven); of het delict is aangegeven bij de politie; enzovoort. Als persoonskenmerken kent de ICVS variabelen als leeftijd, geslacht, burgerlijke staat, maatschappelijke positie, informatie over preventiegedrag, enzovoort.

Periodiciteit van de dataverzameling

De ICVS is tot dusver afgenomen in de jaren 1989, 1992, 1996, 2000 en 2005 en gaat over de jaren 1988, 1991, 1995, 1999 en 2004.

Relaties met andere informatiesystemen

De ICVS is op te vatten als een onafhankelijk systeem. Er bestaat wel overlap met landelijke slachtofferenquêtes. Vergelijking is mogelijk met (nationale en internationale) politiecijfers, omdat aangiftecijfers zijn opgenomen.

Beperkingen

De voornaamste beperking van de ICVS is dat niet alle delicten zijn opgenomen. Ook delicten zonder slachtoffer of met een bedrijf als slachtoffer komen niet voor. Een bron van onzekerheid is voorts het geheugen van de respondent. Weet deze de juiste gebeurtenissen te herinneren en deze ook juist in de tijd te plaatsen? Dat geldt ook bij binnenlandse slachtofferenquêtes.

Eigendom en beheer

De gegevens uit de ICVS zijn opvraagbaar bij het instituut InterVict in Tilburg en bij Gallup Europe in Brussel. Er is geen privacyreglement van toepassing op de ICVS.

Toekomst

Er zijn op dit moment geen plannen voor een nieuwe ICVS-ronde.

10.2 *European Sourcebook*

Het European Sourcebook bestaat uit een database en een publicatie, waarin een zo compleet mogelijk beeld van de gehele strafrechtsteden gegeven wordt. Tot dusver zijn ruim 40 landen in het European Sourcebook opgenomen. Aan de hand van door elk land afzonderlijk ingevulde vragenlijsten wordt de database gemaakt. Waarop de gegevens gebaseerd zijn, is van land tot land verschillend. Sommige landen leveren hun informatie aan op basis van primaire bronsystemen, andere aan de hand van statistische publicaties. Er wordt geen steekproef getrokken.

Informatiegebied

Het informatiegebied omvat in principe de gehele strafrechtsketen, inclusief slachtofferenquêtes. In de praktijk ligt de nadruk op de gegevens vanaf opsporing tot en met tenuitvoerlegging. Meestal betreft de registratie het aantal misdrijven per delictsoort, vaak ook leveren de landen informatie over aantallen veroordelingen en aantallen gedetineerden. De delictcategorieën zijn moord en doodslag, mishandeling, verkrachting, diefstal met geweld, diefstal, autodiefstal, fietsdiefstal, inbraak en drugsdelicten. Als persoonskenmerken worden gegevens over geslacht, meerder- en minderjarigheid en het al dan niet vreemdeling zijn verzameld. Ook zijn er gegevens over bijvoorbeeld het soort opgelegde straf.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens in het European Sourcebook zijn per jaar en beslaan de periode 1990-2007. Informatie over het vervolgingstraject en over soort en lengte van opgelegde straffen ontbreekt voor de jaren 2000-2003.

Beperkingen

De gegevensverzameling is beperkt tot Europese landen. Ook het direct vergelijken is lastig, aangezien strafrechtssystemen op nogal cruciale punten van elkaar kunnen verschillen. Een ander punt is de verschillende wijze van aanleveren van de gegevens: sommige landen baseren hun informatie op feitelijke registraties, andere gebruiken criminele statistieken. Geprobeerd is dit zo veel mogelijk te verhelpen door vaste definities te geven van een aantal goed omschreven delictcategorieën. Ook zijn er nogal wat lacunes in de berichtgeving. Wel kunnen goed trends in verschillende landen met elkaar worden vergeleken, aangezien het om dezelfde periode van veertien jaar gaat.

Eigendom en beheerder

De eigenaar en beheerder van het European Sourcebook is de projectgroep van het European Sourcebook-project. Projectleider is prof. Jörg - Martin Jehle (Universiteit van Göttingen).

Toekomst

Naar verwachting zal het European Sourcebook elke 3 tot 4 jaar geactualiseerd worden.

11 Overige bronnen

11.1 Slachtofferhulp Nederland

Informatiegebied

De statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid van bewerkingen door het CBS van registratiegegevens van Slachtofferhulp Nederland (SHN; zie hoofdstuk 2). De gegevens voor deze statistieken zijn gebaseerd op extracties uit het registratiesysteem van SHN (Divos), die jaarlijks aan het CBS worden geleverd.

Divos bevat gegevens van alle cliënten van Slachtofferhulp Nederland. Cliënten kunnen naast slachtoffers ook betrokkenen, veroorzakers, getuigen of nabestaanden zijn. Divos bevat informatie over de geboden dienstverlening, maar ook over persoonskenmerken van de cliënt zoals geboortedatum, geslacht en woonadres. Aan de hand van deze kenmerken koppelt het CBS de gegevens uit Divos aan gegevens in het SSB, zoals herkomstgroepering, geslacht en leeftijd.

Omdat personen meer dan eenmaal bij SHN kunnen worden aangemeld, is het aantal zaken groter dan het aantal personen. Gegevens over kenmerken van cliënten hebben uitsluitend betrekking op personen die gekoppeld konden worden met het SSB.

Gegevens over de aard van de hulpverlening zijn in 2009 ingrijpend gewijzigd. Tot dan werden gegevens gebaseerd op het registratiesysteem Regas van SHN.

Periodiciteit van de dataverzameling

De gegevens worden jaarlijks door SHN aan het CBS geleverd en door het CBS bewerkt.

Beperkingen

Vanwege het onthullingsrisico worden alleen gegevens over cliënten van Slachtofferhulp Nederland gepubliceerd als de desbetreffende bevolkingsgroep mininaal 50 en het aantal cliënten in die groep minimaal 10 bedraagt.

Eigendom en beheer

Het registratiesysteem (Divos), waarvan de statistische gegevens over slachtofferhulp zijn afgeleid, is eigendom van SHN, die dit systeem ook beheert. Het CBS ontvangt hiervan jaarlijks een extractie.

11.2 De beveiligingsbranche

Informatiegebied

De beveiligingsbranche komt in de CBS-statistieken in grote lijnen overeen met de bedrijfstak beveiliging en opsporing. Bedrijfstakken en bran-

ches zijn groepen van bedrijven ingedeeld naar voornaamste activiteit. Hiervoor hanteert het CBS de zogenoemde Standaard Bedrijfsindeling 1993 (SBI '93), een systematische hiërarchische indeling van economische activiteiten in 6 niveaus, die in 1993 is vastgesteld.⁷ Tot de bedrijfstak beveiliging en opsporing (SBI-klasse 7460) behoren onder meer opsporings- en bewakingsdiensten, detectives, alarmcentrales, meldkamers, recherchebureaus, geld- en waardetransporten en beveiligingsadviesbureaus; eventueel in combinatie met het geven van adviezen op het gebied van alarm- en inbraakbeveiliging. Installatiebedrijven voor alarmsystemen, alarmcentrales voor persoonlijke hulp in het buitenland en onderzoeksbedrijven ten behoeve van verzekeringen vallen niet onder deze klasse. De indeling naar voornaamste activiteit (hoofdactiviteit) betekent dat er in de categorie dienstverlening bedrijven kunnen voorkomen die naast deze activiteiten ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitvoeren.

De statistieken over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op diverse informatiebronnen. Het aantal bedrijven in de verschillende branches wordt door het CBS vastgesteld in de zogeheten *Gecoördineerde Populatie Statistiek (GPS)*. Daarvoor wordt een aantal bronnen gebruikt. Voor bedrijven waarin 20 personen of meer werkzaam zijn worden de gegevens rechtstreeks uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) overgenomen. In het ABR zijn in beginsel alle bedrijven in Nederland opgenomen die een bijdrage leveren aan het binnenlands product. Over elk bedrijf zijn kenmerken beschikbaar, zoals de economische activiteit volgens de Standaard Bedrijfsindeling (SBI) en de bedrijfsgrootte op basis van het aantal werkzame personen. Bij bedrijven met minder dan 20 werkzame personen worden de uitkomsten van het bedrijfsregister gecorrigeerd voor niet-actieve eenheden. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van de bedrijfstelling. Deze telling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het ABR. Daarbij wordt onder andere gevraagd naar het aantal werkzame personen in het bedrijf die per week 15 uur of langer werken. Bedrijven waar één of meer personen per week 15 uur of langer werken, worden 'economisch actieve' bedrijven genoemd. Op basis van dit onderzoek wordt het aandeel 'economisch actieve' bedrijven van een branche bepaald.

De *productiestatistieken (PS-en)* geven een beeld van de werkgelegenheid in en het financiële reilen en zeilen van een bedrijfstak. Voor de productiestatistieken wordt de informatie van bedrijven met minder dan 10 werkzame personen (kleinbedrijf) verkregen uit registraties van de Belastingdienst of door middel van enquêtering op steekproefbasis. De steekproefomvang varieert sterk per bedrijfstak. Bedrijven met 10 tot 50

7 Deze indeling is met ingang van 2008 herzien (SBI 2008), waarbij de indeling binnen deze branche is gesplitst in 3 subklassen (particuliere beveiliging, beveiliging via beveiligingssystemen en opsporing). Voor de gegevens in deze editie is de indeling volgens de SBI '93 aangehouden.

werkzame personen worden steekproefsgewijs benaderd met een vragenlijst; bedrijven met 50 of meer werkzame personen ontvangen allemaal een enquêteformulier. Bedrijven die met een vragenlijst benaderd worden, kunnen de door het CBS gevraagde gegevens elektronisch of schriftelijk insturen; de informatie uit de registraties wordt door het CBS elektronisch verkregen.

Periodiciteit van de dataverzameling

Het ABR wordt maandelijks geactualiseerd. De bedrijfstelling is gebaseerd op een jaarlijkse steekproef uit het Algemene Bedrijven Register (ABR) van het CBS onder 35.000 bedrijven met minder dan 20 werkzame personen. De resultaten van de PS-en worden jaarlijks gepubliceerd, doorgaans binnen 18 maanden na afloop van het verslagjaar.

Beperkingen

Gegevens worden gecorrigeerd voor belangrijke breuken als gevolg van methodewijzigingen en definitiewijzigingen. Dit geldt ook voor achteraf gebleken fouten. Door een ingrijpende wijziging in het ABR zijn de gegevens over het aantal bedrijven vanaf 1 januari 2007 niet meer vergelijkbaar met de gegevens van vóór die peildatum. Omdat de uitkomsten in belangrijke mate gebaseerd zijn op steekproefonderzoek, moet rekening worden gehouden met onbetrouwbaarheidsmarges. Daarom worden de aantallen werknemers en werkzame personen in de tabellen afgerond op duizenden en de bedragen op miljoenen.

Ook is in deze statistiek geen scheiding mogelijk tussen beveiligings- en opsporingsbedrijven.

Privacyaspecten

Aangezien er geen rapportage plaatsvindt naar individuele kenmerken van bedrijfsvestigingen of ondernemingen en de bestanden niet beschikbaar zijn voor derden, is op de gegevens uit de productiestatistieken geen privacyreglement voor derden van toepassing.

Eigendom en beheer

De gegevens over (bedrijven in) de beveiligingsbranche zijn gebaseerd op de bedrijfstelling en op productiestatistieken van het CBS.

Bijlage 4

Tabellen

Verklaring van tekens in tabellen

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
-	= nihil
-	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2010-2011	= 2010 tot en met 2011
2010/2011	= het gemiddelde over de jaren 2010 tot en met 2011
2010/'11	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2010 en eindigend in 2011
1999/'00-2010/'11	= oogstjaar, boekjaar enz., 1999/'00 tot en met 2010/'11

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Afwijkende nummering ten opzichte van online weergegeven tabellen

In druk zijn in principe alleen gegevens weergegeven vanaf het jaar 2005. Kolommen over eerdere jaren zijn online opgenomen. Hierdoor kan het voorkomen dat een volledige tabel niet in druk is opgenomen, maar uitsluitend online is te raadplegen. Zo bevatten bijvoorbeeld de tabellen 3.1 tot en met 3.3 uitsluitend gegevens over jaren vóór 2005, en zijn daarom niet opgenomen in de gedrukte versie van deze publicatie.

Tabellen bij hoofdstuk 3

Tabel 3.4 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR						IVM ^b				
	2004 ^c	2005 ^c	2006 ^c	2007 ^c	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2011 ^d
	(% één of meer keer slachtoffer)										
Totaal ^e	28,8	27,2	25,8	25,4	23,2	22,1	21,7	26,1	26,9	25,4	24,9
Totaal, gecorrigeerd ^{e,i}	33,7	31,9	30,2	29,7	.	.	.	.	.	.	.
Gewelddelicten	5,8	5,1	5,3	5,2	5,0	4,8	4,6	5,4	5,7	5,5	5,2
Gewelddelicten, gecorrigeerd ^f	6,7	5,9	6,2	6,0	.	.	.	.	.	.	.
seksuele delicten	0,9	0,9	1,1	0,9	0,8	0,9	0,8	1,5	1,5	1,5	1,4
mishandeling	1,5	1,6	1,6	1,5	1,4	1,4	1,7	1,2	1,1	1,0	1,0
bedreiging	4,1	3,1	3,2	3,2	3,1	3,0	2,7	3,7	3,9	3,8	3,5
Vermogensdelicten	14,4	13,7	12,3	11,8	10,3	9,8	9,6	13,2	13,3	12,5	12,9
Vermogensdelicten, gecorrigeerd ^f	18,8	17,9	16,1	15,4	.	.	.	.	.	.	.
(poging tot) inbraak	3,0	2,6	2,5	2,4	2,0	1,7	2,1	2,5	2,8	2,7	3,1
idem, huishoudens	3,3	2,8	2,6	2,4	2,1	1,7	2,3	2,5	2,7	2,8	3,2
poging tot inbraak	1,9	1,5	1,5	1,4	1,2	0,9	1,1	1,6	1,8	1,7	1,9
idem, huishoudens	2,1	1,5	1,5	1,5	1,2	1,0	1,2	1,6	1,7	1,6	2,0
inbraak	1,4	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	1,0	1,1	1,3	1,2	1,5
idem, huishoudens	1,5	1,4	1,3	1,0	1,0	0,8	1,1	1,2	1,2	1,3	1,5
fietsdiefstal	5,8	5,6	4,7	4,5	4,4	3,5	3,6	5,4	5,4	4,8	4,8
idem, fietsbezitters	6,7	6,3	5,3	5,0	4,9	4,0	4,0	5,7	5,7	5,0	5,1
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	.	.	.	1,8	1,9	1,7	1,7
autodiefstal (18+)	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	.	.	.	0,3
idem, autogebruikers (18+)	0,6	0,3	0,3	0,3	.	.	.	.	.	.	.
diefstal uit auto (18+)	2,0	1,7	1,7	1,8	0,9	1,4	1,3	.	.	.	1,5
idem, autogebruikers (18+)	3,1	2,6	2,5	2,6	.	.	.	.	.	.	.
zakkenrollerij	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,1	1,9	1,8	1,8	1,7
zonder geweld	1,2	1,2	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0	1,8	1,7	1,7	1,6
met geweld	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
overige diefstal	4,0	3,7	3,1	3,0	2,7	2,9	2,4	3,5	3,5	3,4	3,5

	VMR						IVM ^b				
	2004 ^c	2005 ^c	2006 ^c	2007 ^c	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2011 ^d
(% één of meer keer slachtoffer)											
	13,0	12,0	11,7	11,9	10,8	10,8	9,4	13,6	14,2	12,7	12,3
	8,9	8,1	7,9	8,0	7,1	7,4	6,2	.	.	.	8,3
	13,4	12,1	11,6	11,9	.	.	.	.	.	.	.
	5,1	4,9	4,7	4,6	4,5	4,3	3,8	.	.	.	5,4
	1,7	1,6	1,5	1,6	1,4	1,3	1,2	.	.	.	.
	0,9	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	1,0	1,0	0,9	1,0
(abs.)											
5.242	20.685	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220	223.946	

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het gaat telkens om persoonlijk slachtofferschap, tenzij anders vermeld. Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest. De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

b Voorlopige cijfers.

c Waarnemingsperiode 1e kwartaal van het voorgaande kalenderjaar.

d Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

e Exclusief overige delicten.

f VMR-cijfers herleid naar vergelijkbare (voorlopige) IVM-cijfers.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.6 Door burgers ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR							IVM ^b			
	2004 ^c	2005 ^c	2006 ^c	2007 ^c	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2008 ^d	2009 ^d	2010 ^d	2011 ^d
	(per 100 inwoners van 15 jaar en ouder)										
Totaal ^e	47,2	42,7	40,4	39,4	34,1	33,4	30,9	44,9	47,3	42,4	42,8
Totaal, gecorrigeerd ^{e,f}	64,6	58,4	55,2	53,9	.	.	.	.	.	.	.
Gewelddelicten	10,0	8,3	8,8	8,2	7,3	7,0	7,6	8,9	9,2	8,7	8,6
Gewelddelicten, gecorrigeerd ^f	12,2	10,3	10,8	10,1	.	.	.	.	.	.	.
seksuele delicten	1,4	1,4	1,5	1,2	0,9	1,1	1,1	2,1	2,1	2,1	2,1
mishandeling	1,9	2,0	2,1	2,0	1,9	1,7	2,2	1,6	1,5	1,3	1,3
bedreiging	6,6	5,0	5,1	5,0	4,5	4,1	4,2	5,2	5,5	5,2	5,1
Vermogensdelicten	17,1	16,0	13,9	13,0	11,1	10,6	9,9	16,2	16,9	15,3	16,0
Vermogensdelicten, gecorrigeerd ^f	26,1	24,5	21,3	19,9	.	.	.	.	.	.	.
(poging tot) inbraak	1,2	1,2	1,1	0,9	0,8	0,6	0,9	1,7	1,8	1,9	2,3
poging tot inbraak	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	1,0	1,1	1,0	1,3
inbraak	0,8	0,8	0,8	0,6	0,6	0,4	0,7	0,7	0,7	0,9	1,0
fietsdiefstal	7,4	6,9	5,8	5,2	5,0	4,1	4,1	6,5	6,7	5,7	5,8
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	.	.	.	2,1	2,4	2,0	2,1
autodiefstal (18+)	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	.	.	.	.
diefstal uit auto	2,1	1,8	1,8	1,8	1,0	1,5	1,2	.	.	.	.
zakkenrollerij	1,4	1,3	1,4	1,2	1,2	1,2	1,0	1,8	1,8	1,7	1,7
zonder geweld	1,2	1,1	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	1,7	1,6	1,6	1,5
met geweld	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
overige diefstal	4,7	4,5	3,7	3,6	3,0	3,0	2,6	4,1	4,3	4,0	4,2
Vandalismedelicten	18,4	16,6	16,1	16,3	14,1	14,4	12,1	19,7	21,3	18,4	18,2
beschadiging/diefstal vanaf auto	11,6	10,0	9,6	10,0	8,5	8,9	7,3	.	.	.	.
overige vernielingen	6,8	6,6	6,5	6,3	5,6	5,6	4,9	.	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	1,8	1,7	1,6	1,8	1,6	1,4	1,3	.	.	.	.
Overige delicten	1,2	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,2	1,2	1,1	1,3
	(abs.)										
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

b Voorlopige cijfers.

c Waarnemingsperiode 1e kwartaal (van het daaropvolgende kalenderjaar).

d Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

e Exclusief overige delicten.

f VMR-cijfers herleid naar vergelijkbare (voorlopige) IVM-cijfers.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.7 Slachtofferschap onder bedrijven^a naar sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(% slachtoffer)							
Bouw	30	28	28	27	25	25	26
Detailhandel	49	49	45	45	46	43	44
Horeca	47	45	43	43	44	42	43
Transport	42	39	37	34	31	32	34
Zakelijke dienstverlening	29	26	25	24	23	21	22
(% meervoudig slachtoffer)							
Bouw	10	8	9	8	7	7	7
Detailhandel	20	19	17	16	16	15	15
Horeca	19	18	16	17	17	16	16
Transport	16	14	12	12	10	10	10
Zakelijke dienstverlening	8	6	6	6	5	5	4
(% interne criminaliteit)							
Bouw	.	.	.	.	4	5	4
Detailhandel	.	.	.	.	8	8	7
Horeca	.	.	.	.	8	9	8
Transport	.	.	.	.	5	5	5
Zakelijke dienstverlening	.	.	.	.	2	2	2
steekproefomvang (x 1.000)							
Bouw	5,7	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	8,8	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	8,9	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	6,5	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	7,8	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.9 Door bedrijven ondervonden delicten^a naar delictgroep

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(x 1.000)						
Totaal	8.859	8.260	7.379	7.309	7.327	6.671	6.619
inbraak	126	102	97	93	95	90	89
diefstal	1.631	1.704	1.293	1.069	1.818	1.613	1.750
vernietiging	214	200	203	208	218	183	155
overige vormen (exclusief geweld)	710	645	461	747	701	327	466

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.10 Slachtofferschap onder burgers naar leeftijd en geslacht, 2011^a

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% één of meer keer slachtoffer)		
Totaal	24,9	25,7	24,1
15-17 jaar	30,6	30,8	30,4
18-24 jaar	36,3	37,9	34,7
25-34 jaar	32,2	32,9	31,6
35-44 jaar	27,2	27,0	27,5
45-54 jaar	26,1	26,1	26,0
55-64 jaar	18,8	19,5	18,2
65-74 jaar	15,1	16,0	14,3
75 jaar en ouder	10,1	11,6	9,0

a Voorlopige cijfers. Per (leeftijds)groep is het aandeel weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Tabel 3.11 Slachtofferschap onder burgers naar delictsoort en geslacht, 2011^a

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% één of meer keer slachtoffer)		
Totaal	24,9	25,7	24,1
Gewelddelicten	5,2	5,7	4,8
seksuele delicten	1,4	0,4	2,3
mishandeling	1,0	1,3	0,7
bedreiging	3,5	4,6	2,5
Vermogensdelicten	12,9	13,1	12,7
(poging tot) inbraak	3,1	3,2	3,1
fietsdiefstal	4,8	5,0	4,6
diefstal van of uit auto	1,7	2,1	1,3
zakkenrollerij	1,7	1,4	2,0
overige diefstal	3,5	3,4	3,7
Vandalismedelicten	12,3	12,8	11,7
Overige delicten	1,0	1,0	0,9

- a Voorlopige cijfers. Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest. De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Tabel 3.12 Slachtofferschap onder burgers naar delictgroep en stedelijkheid woongemeente, 2011^a

	Zeer sterk stedelijk	Sterk stedelijk	Matig stedelijk	Weinig stedelijk	Niet stedelijk
	(% één of meer keer slachtoffer)				
Totaal	33,2	26,9	22,2	20,8	17,7
w.o.					
gewelddelicten	7,2	5,6	4,5	4,2	3,9
vermogensdelicten	18,7	13,7	11,1	10,4	8,3
vandalismedelicten	16,2	13,7	11,3	9,8	8,1

- a Voorlopige cijfers. Per afzonderlijk soort delict of per groep van delicten is het aandeel van de bevolking van 15 jaar en ouder weergegeven dat binnen een periode van 12 maanden eenmaal of vaker slachtoffer is geweest. De som van de afzonderlijke slachtofferpercentages van meerdere afzonderlijke delictsoorten kan daardoor hoger zijn dan het percentage voor de groep van deze delicten als geheel.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Tabel 3.14 Melding bij de politie van door burgers in Nederland ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR							IVM			
	2004 ^b	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
	(per 100 ondervonden delicten)										
Totaal	35,9	36,8	36,4	35,0	36,5	33,7	33,0	35,0	35,1	34,8	34,5
Geweldsdelicten	30,7	31,4	31,5	30,4	32,0	33,2	29,0	23,0	27,4	24,6	24,5
seksuele delicten	11,3	12,6	11,3	11,3	11,3	21,1	15,8	4,2	11,2	7,3	9,1
mishandeling	52,8	44,8	51,4	51,8	49,3	53,3	41,5	38,0	52,5	41,3	44,3
bedreiging	28,3	31,4	29,3	26,6	29,1	28,2	25,9	26,7	28,5	28,3	26,3
Vermogensdelicten	45,0	45,8	46,8	47,0	47,6	47,6	46,1	51,5	52,0	52,8	50,2
(poging tot) inbraak	71,7	77,2	76,6	71,4	81,8	85,2	81,4	73,4	67,8	69,9	68,8
poging tot inbraak	69,6	70,8	73,1	69,2	54,6	70,4	80,0	61,8	58,3	57,1	56,6
inbraak	76,6	80,4	78,2	72,5	91,2	92,5	84,8	88,2	82,8	86,9	85,4
fietsdiefstal	37,5	39,4	38,0	37,8	43,0	40,4	36,9	43,6	46,8	45,9	43,0
diefstal van of uit de auto (18+)	.	.	.	.	.	.	.	79,7	76,8	72,1	73,7
autodiefstal (18+)	92,7	83,1	100,0	78,8	100,0	89,0	100,0	.	.	.	.
diefstal uit auto	79,3	69,0	78,2	78,2	70,7	68,4	66,3	.	.	.	.
zakkenrollerij	54,1	68,6	61,9	66,9	52,1	58,6	58,6	67,4	66,7	70,9	66,0
zonder geweld	46,5	70,0	62,3	64,3	57,5	59,0	56,7	67,2	67,8	70,7	65,3
met geweld	92,1	62,2	59,4	86,9	28,8	56,3	83,1	.	.	.	.
overige diefstal	28,1	28,7	28,7	30,1	32,7	32,5	32,1	30,9	30,1	32,1	26,6
Vandalismedelicten	27,0	27,4	25,5	25,2	25,1	22,0	21,3	25,0	23,0	22,8	22,7
beschadiging/diefstal vanaf auto	30,3	28,5	26,3	26,6	29,0	24,9	22,0	.	.	.	.
overige vernielingen	21,3	25,7	24,3	23,1	19,2	17,5	20,3	.	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	32,4	31,0	39,8	28,7	.	.	.	.	.	.	.
Overige delicten	56,8	59,4	65,7	55,9	39,2	51,6	56,0	55,4	59,5	50,1	56,4
	(abs.)										
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

b Waarnemingsperiode: 1e kwartaal van het voorgaande kalenderjaar.

c Waarnemingsperiode: 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.16 Aangifte/ondertekening van door burgers ondervonden delicten, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR ^b							IVM ^c			
	2004 ^d	2005 ^d	2006 ^d	2007 ^d	2008 ^e	2009 ^e	2010 ^e	2008 ^e	2009 ^e	2010 ^e	2011 ^e
	(per 100 ondervonden delicten)										
Totaal	24,3	24,7	25,7	24,5	22,8	22,4	20,8	26,3	26,7	25,0	26,3
Gewelddelicten	14,1	16,8	18,1	15,8	13,9	17,1	12,6	12,1	12,1	9,6	12,0
seksuele delicten	6,2	6,7	5,3	4,6	1,7	15,0	11,7	1,2	2,7	5,0	3,3
mishandeling	27,7	30,4	38,4	31,0	25,8	37,0	24,2	30,6	35,5	19,9	27,0
bedreiging	11,7	14,2	13,4	12,4	11,5	9,4	6,8	12,6	11,1	9,7	12,3
Vermogensdelicten	37,2	34,0	37,5	38,0	38,9	34,9	36,4	41,3	43,8	42,0	40,8
(poging tot) inbraak	61,6	65,4	65,4	60,4	77,0	81,2	74,1	48,9	50,4	54,1	54,3
poging tot inbraak	57,9	52,8	46,6	44,4	53,9	60,1	74,0	29,1	33,9	34,5	34,7
inbraak	70,1	71,8	73,6	69,2	85,0	91,7	74,5	74,1	76,5	80,1	81,1
fietsdiefstal	28,5	27,9	28,9	29,1	34,2	28,3	27,4	36,3	40,6	35,7	36,8
diefstal van of uit auto	.	.	.	.	.	.	.	73,8	72,6	64,1	64,1
autodiefstal (18+)	92,7	84,4	96,4	77,7	100,0	74,5	100,0	.	.	.	.
diefstal uit auto	76,9	60,4	64,4	67,0	62,1	49,9	56,0	.	.	.	.
zakkenrollerij	51,5	50,5	53,3	57,1	41,0	51,1	52,9	55,4	55,4	53,4	54,4
zonder geweld	43,3	49,9	52,3	54,8	28,8	50,3	54,3	54,7	56,7	53,3	55,0
met geweld	92,1	52,9	59,8	74,6	43,8	56,3	34,1	.	.	.	.
overige diefstal	18,6	16,4	21,2	22,1	24,5	18,0	19,8	22,9	24,5	26,7	17,3
Vandalismedelicten	16,2	17,6	17,1	17,3	14,6	14,3	12,3	18,1	16,5	15,6	16,9
beschadiging/diefstal vanaf auto	19,3	21,0	19,2	19,5	18,9	15,1	14,6	.	.	.	.
overige vernielingen	10,9	12,6	14,2	13,7	8,1	13,0	8,8	.	.	.	.
Doorrijden na aanrijding	24,0	21,9	24,5	15,2	15,4	.	.	.	.	.	.
Overige delicten	27,6	32,0	41,0	32,8	15,4	36,6	21,1	31,2	39,7	37,8	31,7
	(abs.)										
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	198.122	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3). Het betreft uitsluitend in Nederland ondervonden delicten.

b Delicten waarbij een document is ondertekend.

c Delicten die via internet zijn aangegeven en delicten waarbij een document is ondertekend.

d Waarnemingsperiode: 1e kwartaal van het voorgaande kalenderjaar.

e Waarnemingsperiode: 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.17 Melding en aangifte van door bedrijven ondervonden delicten^a naar delictgroep en sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	Melding bij politie (%)							Aangifte bij politie (%)						
Totaal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	66	64	66	65	61	62	60	37	37	36	36	34	35	36
detailhandel	64	63	61	61	58	59	58	25	25	23	23	22	22	20
horeca	69	67	63	65	65	67	67	22	22	21	20	18	21	21
transport	70	68	69	70	66	69	65	35	33	35	35	33	33	31
zakelijke dienstverlening	65	60	66	61	59	58	54	31	31	32	30	31	30	29
Inbraak	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	84	87	86	86	80	83	82	41	47	45	45	43	43	47
detailhandel	88	87	88	89	87	89	89	26	25	25	25	24	23	24
horeca	88	89	87	89	88	87	90	19	20	20	20	15	18	17
transport	83	83	80	85	82	80	83	35	36	35	38	39	32	35
zakelijke dienstverlening	89	90	87	88	88	86	86	36	39	34	33	40	35	38
Diefstal	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	51	51	51	54	55	53	49	31	31	29	33	31	31	31
detailhandel	47	48	45	47	44	45	44	18	19	17	18	16	16	14
horeca	45	44	41	42	44	48	43	19	19	17	16	19	22	20
transport	63	63	60	65	61	66	57	35	33	32	36	31	35	34
zakelijke dienstverlening	65	59	67	61	60	64	62	40	33	39	35	38	37	40
Vernieling	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	46	46	47	48	48	48	45	25	24	24	24	27	26	27
detailhandel	46	44	44	47	45	44	41	17	18	17	19	18	17	16
horeca	46	45	45	44	44	44	44	14	15	13	14	13	14	16
transport	50	50	47	49	45	52	45	22	22	23	23	22	22	23
zakelijke dienstverlening	47	46	48	47	45	46	48	21	26	23	24	24	25	28
Geweld	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	56	42	40	43	36	44	43	30	23	17	19	12	18	15
detailhandel	59	57	52	54	55	58	58	15	14	12	12	14	11	12
horeca	68	64	66	67	67	71	67	17	16	16	16	12	16	16
transport	56	59	56	53	52	62	58	22	18	23	21	19	24	19
zakelijke dienstverlening	55	53	53	56	50	56	53	21	21	22	20	20	21	20
Overige vormen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
bouw	36	39	37	35	28	28	29	18	18	16	15	13	17	14
detailhandel	46	43	44	47	42	41	38	18	19	16	16	14	14	14
horeca	52	54	52	57	49	52	50	12	15	15	18	12	14	12
transport	45	39	48	46	50	44	35	24	17	21	19	21	23	14
zakelijke dienstverlening	29	28	29	30	27	31	18	13	14	13	16	14	15	8

a De gegevens hebben betrekking op het kalenderjaar waarin het zwaartepunt van de onderzochte verslagperiode valt (zie ook bijlage 3).

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.18 Hulpverlening door Slachtofferhulp Nederland (beëindigde zaken) naar delictgroep

	2005	2006	2007
	(abs.)		
Hulpverleningen totaal	87.148	81.039	96.371
w.o.			
delicten totaal	61.141	57.436	67.638
gewelddelicten	38.430	36.532	44.023
zedendelicten	4.710	4.676	5.387
vermogensdelicten	18.001	16.228	18.228
	(in % van alle verleende hulpverleningen)		
Delicten totaal	70,2	70,9	70,2
	(in % van verleende hulpverleningen vanwege delicten)		
gewelddelicten	62,9	63,6	65,1
zedendelicten	7,7	8,1	8,0
vermogensdelicten	29,4	28,3	26,9

Bron: Slachtofferhulp Nederland/bewerking CBS

Tabel 3.19 Cliënten^a van Slachtofferhulp Nederland naar type delict

	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	(abs.)			(per 100.000 inwoners)			(in % van alle delicten)		
Alle cliënttypen - alle delicten	117.560	132.840	162.130	710	799	970	100,0	100,0	100,0
gewelddelicten	52.440	57.660	67.280	317	347	402	44,6	43,4	41,5
zedendelicten	3.840	3.880	4.350	23	23	26	3,3	2,9	2,7
verkeersongevallen	21.520	19.340	22.460	130	116	134	18,3	14,6	13,9
vermogensdelicten	33.950	45.260	61.020	205	272	365	28,9	34,1	37,6
overige delicten	5.810	6.700	7.020	35	40	42	4,9	5,0	4,3
	(abs.)			(per 100.000 inwoners)			(in % per delictsoort)		
Slachtoffers - alle delicten	91.930	108.830	134.650	555	654	805	78,2	81,9	83,1
gewelddelicten	43.990	49.540	58.060	266	298	347	83,9	85,9	86,3
zedendelicten	3.010	3.230	3.480	18	19	21	78,4	83,2	80,0
verkeersongevallen	11.290	10.690	11.860	68	64	71	52,5	55,3	52,8
vermogensdelicten	30.160	41.320	56.810	182	248	340	88,8	91,3	93,1
overige delicten	3.480	4.050	4.440	21	24	27	59,9	60,4	63,2

a Personen die hulp aangeboden hebben gekregen door Slachtofferhulp Nederland bij een delict of ongeval. Dit betreft niet alleen slachtoffers maar ook betrokkenen (getuigen, inzittenden, familieleden anders dan nabestaanden) of andere typen cliënten (waaronder nabestaanden).

Bron: CBS/Statline: Cliënten van Slachtofferhulp; type, delict, herkomst, leeftijd en geslacht

Tabel 3.20 Hulpverlening door Slachtofferhulp Nederland (aangemelde zaken en verleende diensten)

	2009	2010	2011
	(abs.)		
Totaal aangemelde zaken	145.528	162.062	193.887
	(in % van alle aangemelde zaken)		
Aangemeld door de politie	87,3	82,5	85,2
Eigen initiatief cliënt	9,9	14,6	12,6
Aangemeld door externe partij	2,8	2,9	2,3
	(abs.)		
Totaal verleende diensten	126.351	107.847	155.196
	(in % van verleende diensten)		
Gestructureerde opvang	0,9	.	.
Andere emotionele ondersteuning	30,3	.	.
Hulp bij verhalen van schade via			
voegen	6,2	7,7	6,5
fondsen	2,7	3,9	2,9
verzekering tegenpartij	0,9	0,9	0,6
Begeleiding bij strafproces	2,7	3,9	4,7
Opstellen schriftelijke slachtofferverklaring (SSV)			
en begeleiden spreekrecht	3,3	4,0	2,6
Slachtoffer-dadergesprek	0,1	0,1	0,1
Praktische ondersteuning	15,6	22,9	18,1
Doorverwijzen naar externe partij	3,2	5,3	3,7
Opvang bij crisissituatie	0,8	1,0	0,0
Opvang bij rampen/calamiteiten	0,0	0,0	-
Brief door administratie	33,4	39,0	41,0
Ondersteunende gesprekken	.	11,4	19,8

Bron: CBS/Statline: Bureau Slachtofferhulp; aangemelde zaken en verleende diensten

Tabel 3.21 Cliënten^a van Slachtofferhulp Nederland naar geslacht, leeftijd en type delict, 2011

	Alle cliënttypen	Geweldsdelicten	Zeden- delicten	Verkeers- ongevallen	Vermogens- delicten	Overige delicten
	(per 100.000 inwoners)					
Totaal	970	402	26	134	365	42
jonger dan 20 jaar	630	408	52	103	48	19
20 tot 30 jaar	1.625	891	46	209	420	59
30 tot 40 jaar	1.233	514	24	157	475	63
40 tot 50 jaar	1.147	425	21	151	490	60
50 tot 65 jaar	876	256	8	128	442	42
65 jaar en ouder	703	96	3	98	479	28
Mannen	1.059	458	7	157	403	33
jonger dan 20 jaar	702	512	14	110	50	15
20 tot 30 jaar	1.723	1.003	8	239	429	44
30 tot 40 jaar	1.276	510	6	184	531	45
40 tot 50 jaar	1.220	430	8	180	556	46
50 tot 65 jaar	1.018	296	3	153	528	38
65 jaar en ouder	773	113	1	121	514	24
Vrouwen	882	347	44	112	327	50
jonger dan 20 jaar	556	299	92	96	46	23
20 tot 30 jaar	1.525	777	85	177	410	75
30 tot 40 jaar	1.190	519	41	130	419	82
40 tot 50 jaar	1.073	421	34	122	422	75
50 tot 65 jaar	733	216	12	103	356	46
65 jaar en ouder	648	83	4	79	451	31

a Personen die hulp aangeboden hebben gekregen door Slachtofferhulp Nederland bij een delict of ongeval. Dit betreft niet alleen slachtoffers maar ook betrokkenen (getuigen, inzittenden, familieleden anders dan nabestaanden) of andere typen cliënten (waaronder nabestaanden).

Bron: CBS/Statline: Cliënten van Slachtofferhulp; type, delict, herkomst, leeftijd en geslacht

Tabel 3.24 Maatregelen door burgers tegen criminaliteit, volgens de VMR

	2005 ^a	2006 ^a	2007 ^a	2008 ^a	2008 ^b	2009 ^b	2010 ^b
(% thuis aanwezig)							
Inbraakalarm	11,8	10,9	11,5	12,2	13,1	12,9	12,8
Extra hang- en sluitwerk	82,4	82,6	82,8	83,6	84,3	85,1	84,1
Extra buitenverlichting	78,9	77,7	80,1	80,8	80,9	82,6	80,8
Luiken voor ramen en deuren	14,9	15,1	15,7	16,6	17,1	18,1	16,7
Politiekeurmerk Veilig Wonen	14,6	15,3	16,0	16,4	.	.	.
(% van fietsbezitters)							
Fiets verzekerd tegen diefstal	46,9	45,2	46,3	46,9	44,2	44,9	43,1
Fiets voorzien van diefstalpreventiechip	10,0	10,4	11,3	11,1	11,7	11,7	10,8
(% van autogebruikers)							
Auto met alarminstallatie/startonderbreker	56,2	56,5	57,1	57,4	56,3	57,3	57,4
Auto met zelf aangebrachte alarminstallatie/startonderbreker	6,7	6,0	5,0	4,2	4,1	4,2	3,4
(% van mobiele-telefoonbezitters)							
Mobiele telefoon met pincode	86,7	86,7	87,1	86,5	87,4	86,6	85,9
(% van pc-bezitters)							
Pc met wachtwoord	62,4	63,1	65,4	66,8	69,4	70,1	72,8
(abs.)							
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047

a Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

b Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk

Tabel 3.25 Maatregelen door burgers tegen criminaliteit, volgens de IVM

	2009 ^a	2010 ^a	2011 ^a
(% thuis aanwezig)			
Technische maatregelen			
extra veiligheidssloten/grendels op buitendeuren	71,7	69,9	69,5
(rol)luiken voor ramen/deuren	15,8	15,5	16,2
buitenverlichting	80,5	79,1	79,1
alarminstallatie in huis	11,7	11,6	11,7
(% (bijna) altijd)			
Overige maatregelen			
's avonds licht laten branden bij afwezigheid	45,5	44,9	44,8
fiets in bewaakte fietsenstalling	40,5	39,0	39,4
waardevolle spullen meenemen uit auto	74,6	73,6	74,2
waardevolle spullen thuis laten om diefstal/beroving op straat te voorkomen	44,8	40,1	41,1
(abs.)			
Aantal respondenten	198.122	39.220	223.946

a Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.26 Maatregelen door bedrijven tegen criminaliteit, naar sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
(% neemt preventieve maatregelen)							
Bouw	66	65	64	64	63	63	63
Detailhandel	81	82	80	81	80	80	81
Horeca	77	77	77	76	76	76	78
Transport	73	72	71	71	73	72	73
Zakelijke dienstverlening	74	76	75	75	72	72	73
(% houdt gegevens bij/registreert criminaliteit)							
Bouw	16	18	18	18	17	16	16
Detailhandel	22	24	24	26	25	24	25
Horeca	18	20	20	22	22	22	22
Transport	26	27	26	28	27	27	29
Zakelijke dienstverlening	17	18	19	20	18	17	17
(% wint advies in)							
Bouw	12	13	11	12	12	11	12
Detailhandel	25	24	22	23	24	25	28
Horeca	21	20	19	18	19	20	25
Transport	19	18	17	18	18	17	18
Zakelijke dienstverlening	17	15	15	15	14	14	14
(% neemt deel aan projecten)							
Bouw	3	4	3	4	3	3	3
Detailhandel	6	6	6	6	7	7	7
Horeca	8	8	8	8	8	7	7
Transport	5	5	5	5	5	5	6
Zakelijke dienstverlening	4	4	4	4	4	4	3
steekproefomvang (x 1.000)							
Bouw	5,7	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	8,8	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	8,9	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	6,5	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	7,8	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabel 3.27 Maatregelen door bedrijven tegen criminaliteit, naar sector en type maatregel, 2010^a

	Bouw	Detailhandel	Horeca	Transport	Zakelijke dienstverlening
	(% dat betreffende maatregel(en) heeft genomen)				
Alarm (luid)	39	54	53	45	49
Alarm (stil)	28	41	39	34	34
Extra sloten	28	22	24	20	28
Extra zwaar hang- en sluitwerk	20	15	15	13	21
Hekwerken	22	9	5	24	6
Beveiligingsdienst/portier	8	10	12	16	11
Extra verlichting	11	6	6	11	7
Camera's/infrarood	13	31	34	25	12

a Meer dan één maatregel mogelijk.
Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven 2010

Tabel 3.30 Onveiligheidsgevoelens, volgens de VMR en de IVM^a

	VMR					IVM				
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^b	2009 ^c	2010 ^c	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
Totaal	(%)									
Voelt zich wel eens onveilig	27,0	23,7	21,8	20,3	22,4	21,5	25,5	25,8	26,3	25,2
Voelt zich wel eens onveilig, gecorrigeerd ^e	32,6	28,6	26,3	24,5	.	.	.	.	.	.
Voelt zich vaak onveilig	4,8	3,8	2,9	3,0	3,2	3,0	2,1	2,4	2,4	2,5
(% 'komt vaak voor')										
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	14,6	15,3	14,1	12,7	12,8	16,3	8,3	10,0	11,0	11,4
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	7,9	6,6	5,9	5,4	5,8	5,5	4,0	4,0	4,2	4,1
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid ^d	20,3	20,1	18,7	19,1	17,5	18,2	3,6	4,0	3,7	3,7
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	8,2	7,4	7,4	6,7	7,0	7,2	4,0	4,3	4,4	4,3
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	2,7	2,4	2,4	2,3	2,6	2,6	2,5	2,4	2,6	2,8
Mannen	(%)									
Voelt zich wel eens onveilig	20,3	17,1	15,4	14,2	14,4	15,6	15,3	19,9	19,7	19,0
Voelt zich vaak onveilig	3,5	2,3	1,7	1,7	1,9	1,5	2,2	1,4	1,7	1,6
(% 'komt vaak voor')										
Doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	7,3	7,3	6,9	5,5	6,0	7,0	7,6	4,8	6,4	6,4
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	4,2	3,3	3,2	2,7	2,6	2,7	2,4	2,0	2,1	1,9
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid ^d	16,6	16,3	14,2	14,4	15,2	14,5	13,8	2,8	3,2	2,9
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	4,8	3,9	4,0	3,6	3,5	4,1	3,7	2,0	2,2	1,9
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	1,4	0,9	0,9	0,9	1,1	1,1	0,9	1,4	1,1	1,2

Tabel 3.30 (vervolg)

	VMR					IVM				
	2005 ^b	2006 ^b	2007 ^b	2008 ^b	2009 ^c	2010 ^c	2008 ^c	2009 ^c	2010 ^c	2011 ^c
Vrouwen										
Voelt zich wel eens onveilig	33,6	30,1	28,1	26,3	26,3	27,5	30,8	31,7	32,8	31,3
Voelt zich vaak onveilig	6,0	5,2	4,0	4,1	4,5	3,7	2,8	3,1	3,1	3,4
	[% 'komt vaak voor']									
Doel 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid	21,6	23,1	21,0	19,7	19,4	24,7	11,7	14,2	15,5	16,4
Rijdt of loopt om om onveilige plekken te mijden	11,5	9,7	8,5	8,0	8,2	8,7	8,5	5,9	6,2	6,3
Staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid ^d	23,4	23,4	22,7	23,3	19,5	18,1	4,4	4,7	4,6	4,5
Voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig	11,5	10,7	10,6	9,8	10,2	11,9	10,7	6,3	6,5	6,6
Voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak	4,0	3,8	3,8	3,6	4,1	4,3	3,5	3,7	3,8	4,3
	(abs.)									
Aantal respondenten	5.242	20.865	19.128	19.798	6.113	6.189	6.047	62.803	39.220	223.946

a Met de IVM start een nieuwe reeks; de uitkomsten van de IVM zijn dan ook niet zonder meer vergelijkbaar met die van de VMR. Gegevens hebben betrekking op inwoners van 15 jaar en ouder.

b Waarnemingsperiode 1e kwartaal.

c Waarnemingsperiode 4e kwartaal.

d In de VMR alleen personen met kinderen tot 15 jaar.

e VMR-cijfers herleid naar vergelijkbare IVM-cijfers.

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk; Integrale Veiligheidsmonitor

Tabel 3.31 Onveiligheidsgevoelens naar leeftijd en geslacht, 2011

	Totaal	mannen	vrouwen
	(% voelt zich wel eens onveilig)		
Totaal	25,2	19,0	31,3
15-17 jaar	27,8	19,7	36,4
18-24 jaar	33,2	22,0	44,6
25-34 jaar	30,7	22,1	39,3
35-44 jaar	25,6	19,4	31,8
45-54 jaar	23,9	18,2	29,7
55-64 jaar	22,8	18,5	27,0
65-74 jaar	19,8	16,0	23,3
75 jaar en ouder	17,6	13,4	20,4

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Tabel 3.32 Onveiligheidsgevoelens naar stedelijkheid woongemeente, 2011

	Voelt zich wel eens onveilig	Voelt zich vaak onveilig
	(%)	
Totaal	25,2	2,5
zeer sterk stedelijk	34,1	4,2
sterk stedelijk	28,2	3,1
matig stedelijk	23,3	1,9
weinig stedelijk	19,2	1,4
niet stedelijk	17,0	1,0

Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2011

Tabel 3.33 Perceptie van criminaliteit door bedrijven naar sector

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(% ervaart criminaliteit als (enigszins) ernstig probleem)						
Bouw	25	22	22	22	19	19	21
Detailhandel	42	40	37	36	35	35	35
Horeca	34	32	30	31	30	31	31
Transport	38	34	32	31	25	28	28
Zakelijke dienstverlening	22	19	19	18	16	15	15
	steekproefomvang (x 1.000)						
Bouw	5,7	6,4	5,8	6,7	3,4	5,5	6,4
Detailhandel	8,8	9,0	11,8	10,7	12,4	11,9	10,9
Horeca	8,9	9,5	6,2	6,6	6,6	6,1	5,8
Transport	6,5	3,9	4,8	3,6	3,0	3,4	3,2
Zakelijke dienstverlening	7,8	9,3	9,0	10,1	12,1	10,4	3,7

Bron: Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven

Tabellen bij hoofdstuk 4**Tabel 4.1 Geregisteerde misdrijven en bevolkingsomvang**

	Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregisteerde verdachten					Bevolking 12-79 jaar
				Totaal ^a	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)		(abs.)
2005	1.341.948	339.199	25,3	500.086	417.852	69.085	83,6	13,8	13.334.278
2006	1.304.325	332.490	25,5	493.280	411.750	70.711	83,5	14,3	13.367.236
2007	1.292.822	323.154	25,0	481.024	400.650	71.987	83,3	15,0	13.397.662
2008	1.266.163	309.563	24,4	457.796	381.915	69.339	83,4	15,1	13.445.743
2009	1.243.287	305.421	24,6	409.149	343.586	63.080	84,0	15,4	13.517.791
2010	1.192.639	302.383	25,4	382.281	319.974	60.691	83,7	15,9	13.596.581
2011 ^b	1.192.757	288.843	24,2	372.307	311.648	59.189	83,7	15,9	13.671.139
(index 2005=100)									
2005	100	100		100	100	100			100
2006	97	98		99	99	102			100
2007	96	95		96	96	104			100
2008	94	91		92	91	100			101
2009	93	90		82	82	91			101
2010	89	89		76	77	88			102
2011 ^b	89	85		74	75	86			103

a Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.2 Geregisteerde vermogensmisdrijven

	Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregisteerde verdachten				
				Totaal ^a	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	791.763	106.478	13,4	169.675	136.012	32.599	80,2	19,2
2006	746.245	99.045	13,3	159.741	126.289	32.608	79,1	20,4
2007	722.363	91.323	12,6	148.808	115.671	32.385	77,7	21,8
2008	717.245	90.581	12,6	146.862	114.022	32.078	77,6	21,8
2009	721.063	89.842	12,5	132.271	102.076	29.531	77,2	22,3
2010	703.467	94.383	13,4	130.683	100.464	29.763	76,9	22,8
2011 ^b	709.994	91.181	12,8	129.116	99.959	28.557	77,4	22,1
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	94	93		94	93	100		
2007	91	86		88	85	99		
2008	91	85		87	84	98		
2009	91	84		78	75	91		
2010	89	89		77	74	91		
2011 ^b	90	86		76	73	88		

a Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.3 Geregisteerde vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

	Geregisteerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregisteerde verdachten				
				Totaal ^a	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	229.934	41.134	17,9	82.849	74.251	8.294	89,6	10,0
2006	233.791	41.506	17,8	83.913	75.526	8.151	90,0	9,7
2007	241.881	41.426	17,1	83.884	75.057	8.651	89,5	10,3
2008	231.794	38.577	16,6	76.281	68.050	8.056	89,2	10,6
2009	213.753	40.272	18,8	67.419	60.142	7.026	89,2	10,4
2010	184.309	39.570	21,5	59.826	52.989	6.271	88,6	10,5
2011 ^b	181.474	36.015	19,8	54.244	47.978	5.998	88,4	11,1
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	102	101		101	102	98		
2007	105	101		101	101	104		
2008	101	94		92	92	97		
2009	93	98		81	81	85		
2010	80	96		72	71	76		
2011 ^b	79	88		65	65	72		

a Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.4 **Geregistreerde gewelds- en seksuele misdrijven**

	Geregistreerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregistreerde verdachten				
				Totaal ^a	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	122.690	76.462	62,3	110.392	97.045	12.979	87,9	11,8
2006	123.681	77.808	62,9	112.941	98.748	13.832	87,4	12,2
2007	125.054	78.650	62,9	115.006	99.972	14.697	86,9	12,8
2008	120.033	74.869	62,4	109.109	94.674	14.108	86,8	12,9
2009	117.731	75.330	64,0	95.682	83.103	12.249	86,9	12,8
2010	112.693	73.635	65,3	86.032	75.020	10.785	87,2	12,5
2011 ^b	111.356	70.663	63,5	85.662	74.480	10.956	86,9	12,8
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	101	102		102	102	107		
2007	102	103		104	103	113		
2008	98	98		99	98	109		
2009	96	99		87	86	94		
2010	92	96		78	77	83		
2011 ^b	91	92		78	77	84		

a Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.5 **Geregistreerde verkeersmisdrijven**

	Geregistreerde misdrijven	Opgehelderde misdrijven	Ophelderings-percentage	Geregistreerde verdachten				
				Totaal ^a	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
	(abs.)		(%)	(abs.)			(%)	
2005	154.895	81.678	52,7	81.545	62.315	8.080	76,4	9,9
2006	158.867	81.207	51,1	81.769	63.712	8.854	77,9	10,8
2007	161.814	79.272	49,0	79.994	63.826	9.202	79,8	11,5
2008	157.364	74.754	47,5	75.331	61.451	8.754	81,6	11,6
2009	149.819	66.716	44,5	65.680	56.536	8.039	86,1	12,2
2010	152.823	61.856	40,5	61.398	52.898	8.279	86,2	13,5
2011 ^b	150.959	59.734	39,6	59.695	51.439	8.072	86,2	13,5
(index 2005=100)								
2005	100	100		100	100	100		
2006	103	99		100	102	110		
2007	104	97		98	102	114		
2008	102	92		92	99	108		
2009	97	82		81	91	99		
2010	99	76		75	85	102		
2011 ^b	97	73		73	83	100		

a Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.6 Geregistreerde drugsmisdrijven en (vuur)wapenmisdrijven

	Drugsmisdrijven						(Vuur)wapenmisdrijven											
	Geregistreerde misdrijven		Opgehelderde misdrijven	Ophelderingspercentage	Geregistreerde verdachten			Geregistreerde misdrijven			Opgehelderde misdrijven	Ophelderingspercentage	Geregistreerde verdachten					
					Totaal ^a	Man-nen	Vrou-wen	Totaal ^a	Man-nen	Vrou-wen			Man-nen	Vrou-wen	Man-nen	Vrou-wen		
	(abs.)		(%)	(abs.)		(%)		(abs.)	(%)	(abs.)		(%)		(abs.)	(%)		(abs.)	(%)
2005	19.384	14.840	76,6	30.459	25.842	4.516	84,8	14,8	6.443	5.388	7.857	83,6	7.105	739	90,4	9,4		
2006	20.002	15.517	77,6	31.797	27.040	4.672	85,0	14,7	6.077	5.064	7.335	83,3	6.661	665	90,8	9,1		
2007	19.464	14.988	77,0	29.975	25.580	4.330	85,3	14,4	6.126	5.139	7.456	83,9	6.767	681	90,8	9,1		
2008	18.668	14.410	77,2	28.317	24.414	3.812	86,2	13,5	5.986	4.936	7.272	82,5	6.615	647	91,0	8,9		
2009	18.716	16.168	86,4	26.821	23.036	3.714	85,9	13,8	6.484	5.661	7.658	87,3	6.991	650	91,3	8,5		
2010	17.277	15.312	88,6	23.485	20.237	3.163	86,2	13,5	6.476	5.661	7.191	87,4	6.621	552	92,1	7,7		
2011 ^b	16.745	14.066	84,0	23.084	19.828	3.138	85,9	13,6	7.308	6.296	8.152	86,2	7.321	794	89,8	9,7		
(index 2005=100)																		
2005	100	100		100	100	100			100	100	100		100	100				
2006	103	105		104	105	103			94	94	93		94	90				
2007	100	101		98	99	96			95	95	95		95	92				
2008	96	97		93	94	84			93	92	93		93	88				
2009	97	109		88	89	82			101	105	97		98	88				
2010	89	103		77	78	70			101	105	92		93	75				
2011 ^b	86	95		76	77	69			113	117	104		103	107				

a Het totale aantal verdachten is hoger dan de som van mannen en vrouwen omdat van een aantal verdachten in de registratie de aanduiding man of vrouw ontbreekt.

b Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.7 Geregistreeerde misdrijven naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(abs.)						
Totaal	1.341.948	1.304.325	1.292.822	1.266.163	1.243.287	1.192.639	1.192.757
Wetboek van Strafrecht	1.154.769	1.113.930	1.100.205	1.079.546	1.063.490	1.011.108	1.014.302
Vermogensmisdrijven	791.763	746.245	722.363	717.245	721.063	703.467	709.994
diefstal/verduistering en inbraak	757.168	709.297	681.534	678.252	678.230	662.027	669.679
diefstal en inbraak met geweld	16.247	14.386	13.511	13.045	16.364	16.102	15.388
diefstal en inbraak zonder geweld	740.921	694.911	668.023	665.207	661.866	645.925	654.291
bedrog	17.610	19.702	22.430	22.273	25.423	25.092	21.637
valsheidsmisdrijven	11.138	11.187	12.742	10.152	10.344	9.261	11.071
heling	4.631	4.891	4.588	5.499	5.743	5.749	6.045
afpersing en afdreiging	879	835	737	771	1.022	965	1.006
overige vermogensmisdrijven	337	333	332	298	301	373	556
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	229.934	233.791	241.881	231.794	213.753	184.309	181.474
vernieling en beschadiging	197.511	201.342	209.052	200.311	179.414	150.072	148.125
vernieling aan auto	88.298	89.398	90.598	88.142	80.170	69.642	67.451
vernieling aan openbare gebouwen	15.131	15.506	11.455	12.851	14.186	11.755	8.244
vernieling aan middelen openbaar vervoer	4.378	4.363	4.465	5.403	3.166	1.609	2.307
overige vernieling en beschadiging	89.704	92.075	102.534	93.915	81.892	67.066	70.123
tegen de openbare orde	16.663	16.810	17.438	16.975	19.208	20.813	20.483
openlijk geweld tegen personen	6.152	6.223	6.361	5.917	6.672	6.966	6.415
openlijk geweld tegen goederen	2.814	2.817	2.799	2.441	2.274	2.044	1.758
huisvredebreuk	2.144	2.217	2.173	2.371	2.327	2.231	2.360
computervredebreuk	576	562	691	899	939	1.031	1.970
discriminatie	522	499	487	483	495	432	334
tegen openbare orde overig	4.455	4.492	4.927	4.864	6.501	8.109	7.646
brandstichting/ontploffing	9.348	9.379	9.289	8.575	8.401	7.091	6.971
tegen het openbaar gezag	6.412	6.260	6.102	5.933	6.730	6.333	5.895
niet opvolgen van ambtelijk bevel	2.169	2.186	2.009	1.806	3.023	3.869	3.576
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.243	4.074	4.093	4.127	3.707	2.464	2.319
Gewelds- en seksuele misdrijven	122.690	123.681	125.054	120.033	117.731	112.693	111.356
mishandeling	67.347	69.537	71.899	69.231	65.287	60.291	59.440
bedreiging en stalking	39.132	38.120	38.494	36.941	37.782	37.144	36.988
bedreiging	35.892	34.870	35.201	34.090	34.423	33.497	33.457
stalking	3.240	3.250	3.293	2.851	3.359	3.647	3.531
seksuele misdrijven	12.699	12.555	11.316	10.438	10.058	9.544	9.122
aanranding	3.325	3.189	2.952	2.734	2.604	2.466	2.196
verkrachting	2.487	2.385	2.095	1.918	1.851	1.646	1.579
schennis der eerbaarheid	2.777	2.664	2.339	2.191	2.183	1.974	1.937
ontucht met minderjarige	1.438	1.507	1.420	1.209	1.197	991	823
overige seksuele misdrijven	2.672	2.810	2.510	2.386	2.223	2.467	2.587
misdrijven tegen het leven	1.988	1.688	1.614	1.680	2.667	3.973	4.088
overige geweldsmisdrijven	1.524	1.781	1.731	1.743	1.937	1.741	1.718

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(index 2005=100)							(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)							(%)						
	100	97	96	94	93	89	89	82,3	79,9	79,0	77,2	75,4	72,0	71,6	100	100	100	100	100	100	100
	100	96	95	93	92	88	88	70,8	68,2	67,3	65,8	64,5	61,0	60,9	86,1	85,4	85,1	85,3	85,5	84,8	85,0
	100	94	91	91	91	89	90	48,6	45,7	44,2	43,7	43,7	42,4	42,6	59,0	57,2	55,9	56,6	58,0	59,0	59,5
	100	94	90	90	90	87	88	46,4	43,4	41,7	41,3	41,1	39,9	40,2	56,4	54,4	52,7	53,6	54,6	55,5	56,1
	100	89	83	80	101	99	95	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	1,0	0,9	1,2	1,1	1,0	1,0	1,3	1,4	1,3
	100	94	90	90	89	87	88	45,4	42,5	40,8	40,5	40,1	39,0	39,3	55,2	53,3	51,7	52,5	53,2	54,2	54,9
	100	112	127	126	144	142	123	1,1	1,2	1,4	1,4	1,5	1,5	1,3	1,3	1,5	1,7	1,8	2,0	2,1	1,8
	100	100	114	91	93	83	99	0,7	0,7	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	0,8	0,8	0,8	0,9
	100	106	99	119	124	124	131	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5
	100	95	84	88	116	110	114	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	100	99	99	88	89	111	165	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	100	102	105	101	93	80	79	14,1	14,3	14,8	14,1	13,0	11,1	10,9	17,1	17,9	18,7	18,3	17,2	15,5	15,2
	100	102	106	101	91	76	75	12,1	12,3	12,8	12,2	10,9	9,1	8,9	14,7	15,4	16,2	15,8	14,4	12,6	12,4
	100	101	103	100	91	79	76	5,4	5,5	5,5	5,4	4,9	4,2	4,0	6,6	6,9	7,0	7,0	6,4	5,8	5,7
	100	102	76	85	94	78	54	0,9	0,9	0,7	0,8	0,9	0,7	0,5	1,1	1,2	0,9	1,0	1,1	1,0	0,7
	100	100	102	123	72	37	53	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,1	0,2
	100	103	114	105	91	75	78	5,5	5,6	6,3	5,7	5,0	4,0	4,2	6,7	7,1	7,9	7,4	6,6	5,6	5,9
	100	101	105	102	115	125	123	1,0	1,0	1,1	1,0	1,2	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,5	1,7	1,7
	100	101	103	96	108	113	104	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5
	100	100	99	87	81	73	62	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
	100	103	101	111	109	104	110	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	100	98	120	156	163	179	342	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	100	96	93	93	95	83	64	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	100	101	111	109	146	182	172	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,7	0,6
	100	100	99	92	90	76	75	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
	100	98	95	93	105	99	92	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	100	101	93	83	139	178	165	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3
	100	96	96	97	87	58	55	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
	100	101	102	98	96	92	91	7,5	7,6	7,6	7,3	7,1	6,8	6,7	9,1	9,5	9,7	9,5	9,5	9,4	9,3
	100	103	107	103	97	90	88	4,1	4,3	4,4	4,2	4,0	3,6	3,6	5,0	5,3	5,6	5,5	5,3	5,1	5,0
	100	97	98	94	97	95	95	2,4	2,3	2,4	2,3	2,3	2,2	2,2	2,9	2,9	3,0	2,9	3,0	3,1	3,1
	100	97	98	95	96	93	93	2,2	2,1	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8
	100	100	102	88	104	113	109	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
	100	99	89	82	79	75	72	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
	100	96	89	82	78	74	66	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	100	96	84	77	74	66	63	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	100	96	84	79	79	71	70	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	100	105	99	84	83	69	57	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	100	105	94	89	83	92	97	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	100	85	81	85	134	200	206	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3
	100	117	114	114	127	114	113	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1

Tabel 4.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
(abs.)							
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	10.382	10.213	10.907	10.474	10.943	10.639	11.478
Verkeersmisdrijven	154.895	158.867	161.814	157.364	149.819	152.823	150.959
verlaten plaats ongeval	93.639	94.957	97.333	94.292	89.151	96.693	96.287
rijden onder invloed	56.933	59.478	59.792	58.559	55.747	50.744	49.678
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.190	2.382	2.357	2.264	2.269	2.635	2.324
overige verkeersmisdrijven	2.133	2.050	2.332	2.249	2.652	2.751	2.670
Drugsmisdrijven	19.384	20.002	19.464	18.668	18.716	17.277	16.745
harddrugs	9.928	10.436	10.187	9.340	8.533	8.214	7.651
softdrugs	9.456	9.566	9.277	9.328	10.183	9.063	9.094
(Vuur)wapenmisdrijven	6.443	6.077	6.126	5.986	6.484	6.476	7.308
Misdrijven overige wetten	6.457	5.449	5.213	4.599	4.778	4.955	3.443

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(index 2005=100)							(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)							(%)						
	100	98	105	101	105	102	111	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0
	100	103	104	102	97	99	97	9,5	9,7	9,9	9,6	9,1	9,2	9,1	11,5	12,2	12,5	12,4	12,1	12,8	12,7
	100	101	104	101	95	103	103	5,7	5,8	6,0	5,7	5,4	5,8	5,8	7,0	7,3	7,5	7,4	7,2	8,1	8,1
	100	104	105	103	98	89	87	3,5	3,6	3,7	3,6	3,4	3,1	3,0	4,2	4,6	4,6	4,6	4,5	4,3	4,2
	100	109	108	103	104	120	106	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	100	96	109	105	124	129	125	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	100	103	100	96	97	89	86	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,4
	100	105	103	94	86	83	77	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6
	100	101	98	99	108	96	96	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
	100	94	95	93	101	101	113	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
	100	84	81	71	74	77	53	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3

Tabel 4.8 **Geregistreerde en opgehelderde diefstallen naar type diefstal**

	Geregistreerd									
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007
	(abs.)							(index 2005=100)		
Diefstal van fiets	139.065	123.697	113.774	127.662	127.841	107.307	105.538	100	89	82
Diefstal van bromfiets/snorfiets	16.048	14.037	11.732	13.730	15.733	17.238	18.248	100	87	73
Diefstal van motor/scooter	2.802	2.001	2.105	2.488	2.816	2.436	2.400	100	71	75
Diefstal van personenauto	20.524	18.054	15.601	15.219	14.496	14.214	13.392	100	88	76
Diefstal van overig vervoermiddel	3.989	3.668	3.701	4.004	4.500	5.074	5.212	100	92	93
Diefstal van vaartuig	1.400	1.167	1.142	1.275	1.170	1.125	1.155	100	83	82
Diefstal uit/vanaf personenauto	168.906	158.100	145.488	133.876	129.646	120.698	114.317	100	94	86
Diefstal uit/vanaf overig vervoermiddel	11.495	11.656	14.452	12.679	14.904	17.584	17.896	100	101	126
Diefstal uit/vanaf vaartuig	2.638	2.356	2.277	2.392	2.110	1.984	2.043	100	89	86
Diefstal van een dier	524	430	438	455	372	340	331	100	82	84
Straatroof	12.349	10.975	10.009	8.867	8.347	8.181	8.408	100	89	81
Zakkenrollerij	30.404	25.934	30.873	32.510	32.861	32.189	34.222	100	85	102
Diefstal (inbraak) uit woning ^b	93.308	93.184	87.355	89.185	93.301	102.514	108.369	100	100	94
Winkeldiefstal	39.175	37.005	36.150	37.350	40.608	41.121	42.538	100	94	92
Diefstal (inbraak) uit winkel/bedrijf/kantoor	53.144	52.702	45.881	43.667	38.416	34.785	31.891	100	99	86
Diefstal (inbraak) uit hotel/pension	771	701	695	640	883	914	755	100	91	90
Diefstal (inbraak) uit school	11.275	10.408	9.005	7.309	6.197	5.202	4.632	100	92	80
Diefstal (inbraak) uit sportcomplex	7.184	6.963	6.607	6.130	5.859	5.119	5.452	100	97	92
Diefstal (inbraak) uit defensiecomplex	972	959	886	860	631	672	680	100	99	91
Diefstal (inbraak) uit overig gebouw	17.541	15.417	13.531	12.163	10.260	10.505	8.918	100	88	77
(Gewapende) overval	2.266	1.938	2.170	2.536	3.023	2.745	2.480	100	86	96
Overige diefstal en inbraak	121.388	117.945	127.662	123.255	124.256	130.080	140.802	100	97	105

a Voorlopige cijfers.

b Inclusief diefstal uit box/garage/schuur/tuinhuis.

Bron: CBS

					Opgehelderd							Ophelderingspercentage							
	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	
					(abs.)							(%)							
	92	92	77	76	7.234	6.252	5.120	6.168	5.175	4.181	3.871	5,2	5,1	4,5	4,8	4,0	3,9	3,7	
	86	98	107	114	2.378	2.169	1.741	1.721	1.652	1.747	1.374	14,8	15,5	14,8	12,5	10,5	10,1	7,5	
	89	100	87	86	285	225	197	197	205	185	176	10,2	11,2	9,4	7,9	7,3	7,6	7,3	
	74	71	69	65	2.455	1.915	1.643	1.507	1.392	1.351	1.196	12,0	10,6	10,5	9,9	9,6	9,5	8,9	
	100	113	127	131	353	287	298	289	303	366	309	8,8	7,8	8,1	7,2	6,7	7,2	5,9	
	91	84	80	83	159	133	134	139	118	110	110	11,4	11,4	11,7	10,9	10,1	9,8	9,5	
	79	77	71	68	6.583	5.338	4.524	4.299	3.192	2.967	2.864	3,9	3,4	3,1	3,2	2,5	2,5	2,5	
	110	130	153	156	624	613	555	539	499	635	605	5,4	5,3	3,8	4,3	3,3	3,6	3,4	
	91	80	75	77	273	223	206	200	123	134	111	10,3	9,5	9,0	8,4	5,8	6,8	5,4	
	87	71	65	63	50	41	37	49	48	40	34	9,5	9,5	8,4	10,8	12,9	11,8	10,3	
	72	68	66	68	3.311	3.051	2.433	1.962	1.790	2.001	1.976	26,8	27,8	24,3	22,1	21,4	24,5	23,5	
	107	108	106	113	1.077	778	584	674	759	845	905	3,5	3,0	1,9	2,1	2,3	2,6	2,6	
	96	100	110	116	9.862	9.283	7.882	7.590	7.086	8.299	8.061	10,6	10,0	9,0	8,5	7,6	8,1	7,4	
	95	104	105	109	31.268	28.786	28.722	30.004	31.950	33.521	34.806	79,8	77,8	79,5	80,3	78,7	81,5	81,8	
	82	72	65	60	6.676	6.131	5.362	4.865	3.624	3.697	3.337	12,6	11,6	11,7	11,1	9,4	10,6	10,5	
	83	115	119	98	75	91	66	80	93	74	81	9,7	13,0	9,5	12,5	10,5	8,1	10,7	
	65	55	46	41	1.457	1.417	1.271	878	782	691	633	12,9	13,6	14,1	12,0	12,6	13,3	13,7	
85	82	71	76	798	725	615	501	399	413	397	11,1	10,4	9,3	8,2	6,8	8,1	7,3		
88	65	69	70	30	30	13	39	24	19	12	3,1	3,1	1,5	4,5	3,8	2,8	1,8		
69	58	60	51	1.501	1.348	1.199	1.055	874	998	781	8,6	8,7	8,9	8,7	8,5	9,5	8,8		
112	133	121	109	1.076	846	827	777	1.001	939	850	47,5	43,7	38,1	30,6	33,1	34,2	34,3		
102	102	107	116	15.129	14.924	14.109	13.327	13.375	14.762	14.783	12,5	12,7	11,1	10,8	10,8	11,3	10,5		

Tabel 4.9 Geregistreerde verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2.007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(abs.)						
Totaal	500.086	493.280	481.024	457.796	409.149	382.281	372.307
Wetboek van Strafrecht	372.797	366.061	357.572	341.642	304.675	285.332	278.329
Vermogensmisdrijven	169.675	159.741	148.808	146.862	132.271	130.683	129.116
diefstal/verduistering en inbraak	144.993	134.136	124.263	121.369	108.270	107.737	108.236
diefstal en inbraak met geweld	9.072	8.308	7.984	7.233	8.150	8.206	8.426
diefstal en inbraak zonder geweld	135.921	125.828	116.279	114.136	100.120	99.531	99.810
bedrog	10.181	10.840	11.268	11.389	10.406	9.946	7.542
valsheidsmisdrijven	7.020	7.003	6.003	5.536	4.959	4.435	4.166
heling	6.458	6.793	6.390	7.689	7.628	7.450	7.890
afpersing en afdreiging	830	696	636	681	728	624	636
overige vermogensmisdrijven	193	273	248	198	280	491	646
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	82.849	83.913	83.884	76.281	67.419	59.826	54.244
vernieling en beschadiging	43.340	44.261	44.096	39.996	30.203	24.021	21.400
vernieling aan auto	12.039	12.435	11.620	10.786	8.292	7.262	6.105
vernieling aan openbare gebouwen	2.925	2.821	2.882	2.165	1.772	1.348	1.099
vernieling aan middelen openbaar vervoer	941	1.058	955	795	601	514	492
overige vernieling en beschadiging	27.435	27.947	28.639	26.250	19.538	14.897	13.704
tegen de openbare orde	27.525	27.907	28.779	25.987	26.907	27.503	25.100
openlijk geweld tegen personen	12.374	12.530	12.695	11.522	11.867	12.266	10.867
openlijk geweld tegen goederen	6.913	7.221	7.055	5.938	5.253	4.708	4.029
huisvredebreuk	2.072	2.173	2.158	2.341	2.210	2.019	2.100
computervredebreuk	187	172	225	312	274	235	240
discriminatie	493	357	349	338	323	257	199
tegen openbare orde overig	5.486	5.454	6.297	5.536	6.980	8.018	7.665
brandstichting/ontploffing	4.669	4.715	4.093	3.678	3.071	2.338	2.400
tegen het openbaar gezag	7.315	7.030	6.916	6.620	7.238	5.964	5.344
niet opvolgen van ambtelijk bevel	2.343	2.379	2.164	1.939	3.350	3.969	3.642
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.972	4.651	4.752	4.681	3.888	1.995	1.702
Gewelds- en seksuele misdrijven	110.392	112.941	115.006	109.109	95.682	86.032	85.662
mishandeling	65.779	69.310	72.011	68.422	57.038	49.631	49.228
bedreiging en stalking	32.013	31.257	31.563	30.120	28.348	26.292	26.688
bedreiging	29.565	28.825	29.115	28.108	25.920	23.796	24.321
stalking	2.448	2.432	2.448	2.012	2.428	2.496	2.367
seksuele misdrijven	8.811	8.514	7.638	6.897	6.137	5.615	5.028
aanranding	2.127	1.979	1.850	1.714	1.516	1.525	1.219
verkrachting	1.937	1.707	1.593	1.298	1.206	1.006	862
schennis der eerbaarheid	1.609	1.563	1.327	1.264	1.283	1.114	1.132
ontucht met minderjarige	1.219	1.221	1.090	929	772	658	550
overige seksuele misdrijven	1.919	2.044	1.778	1.692	1.360	1.312	1.265
misdrijven tegen het leven	2.248	1.948	2.049	1.996	2.697	3.219	3.421
overige geweldsmisdrijven	1.541	1.912	1.745	1.674	1.462	1.275	1.297

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)							[%]						
	37,5	36,9	35,9	34,0	30,3	28,1	27,2	100	100	100	100	100	100	100
	28,0	27,4	26,7	25,4	22,5	21,0	20,4	74,5	74,2	74,3	74,6	74,5	74,6	74,8
	12,7	12,0	11,1	10,9	9,8	9,6	9,4	33,9	32,4	30,9	32,1	32,3	34,2	34,7
	10,9	10,0	9,3	9,0	8,0	7,9	7,9	29,0	27,2	25,8	26,5	26,5	28,2	29,1
	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	1,8	1,7	1,7	1,6	2,0	2,1	2,3
	10,2	9,4	8,7	8,5	7,4	7,3	7,3	27,2	25,5	24,2	24,9	24,5	26,0	26,8
	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	2,0	2,2	2,3	2,5	2,5	2,6	2,0
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	1,3	1,4	1,3	1,7	1,9	1,9	2,1
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2
	6,2	6,3	6,3	5,7	5,0	4,4	4,0	16,6	17,0	17,4	16,7	16,5	15,6	14,6
	3,3	3,3	3,3	3,0	2,2	1,8	1,6	8,7	9,0	9,2	8,7	7,4	6,3	5,7
	0,9	0,9	0,9	0,8	0,6	0,5	0,4	2,4	2,5	2,4	2,4	2,0	1,9	1,6
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	2,1	2,1	2,1	2,0	1,4	1,1	1,0	5,5	5,7	6,0	5,7	4,8	3,9	3,7
	2,1	2,1	2,1	1,9	2,0	2,0	1,8	5,5	5,7	6,0	5,7	6,6	7,2	6,7
	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	2,5	2,5	2,6	2,5	2,9	3,2	2,9
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	1,4	1,5	1,5	1,3	1,3	1,2	1,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,6	0,6	1,1	1,1	1,3	1,2	1,7	2,1	2,1
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,9	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	1,5	1,4	1,4	1,4	1,8	1,6	1,4
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4	0,8	1,0	1,0
	0,4	0,3	0,4	0,3	0,3	0,1	0,1	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	0,5	0,5
	8,3	8,4	8,6	8,1	7,1	6,3	6,3	22,1	22,9	23,9	23,8	23,4	22,5	23,0
	4,9	5,2	5,4	5,1	4,2	3,7	3,6	13,2	14,1	15,0	14,9	13,9	13,0	13,2
	2,4	2,3	2,4	2,2	2,1	1,9	2,0	6,4	6,3	6,6	6,6	6,9	6,9	7,2
	2,2	2,2	2,2	2,1	1,9	1,8	1,8	5,9	5,8	6,1	6,1	6,3	6,2	6,5
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,7	0,6
	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	1,8	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	1,4
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,7	0,8	0,9
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3

Tabel 4.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(abs.)						
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	9.881	9.466	9.874	9.390	9.303	8.791	9.307
Verkeersmisdrijven	81.545	81.769	79.994	75.331	65.680	61.398	59.695
verlaten plaats ongeval	24.714	22.498	20.269	17.236	12.350	11.605	10.640
rijden onder invloed	52.755	55.030	55.485	54.014	48.886	45.414	45.094
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.180	2.390	2.316	2.241	2.152	2.431	2.127
overige verkeersmisdrijven	1.896	1.851	1.924	1.840	2.292	1.948	1.834
Drugsmisdrijven	30.459	31.797	29.975	28.317	26.821	23.485	23.084
harddrugs	15.910	16.812	15.597	13.977	12.150	10.957	10.470
softdrugs	14.549	14.985	14.378	14.340	14.671	12.528	12.614
(Vuur)wapenmisdrijven	7.857	7.335	7.456	7.272	7.658	7.191	8.152
Misdrijven overige wetten	7.428	6.318	6.027	5.234	4.315	4.875	3.047

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar)							[%]						
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	2,0	1,9	2,1	2,1	2,3	2,3	2,5
	6,1	6,1	6,0	5,6	4,9	4,5	4,4	16,3	16,6	16,6	16,5	16,1	16,1	16,0
	1,9	1,7	1,5	1,3	0,9	0,9	0,8	4,9	4,6	4,2	3,8	3,0	3,0	2,9
	4,0	4,1	4,1	4,0	3,6	3,3	3,3	10,5	11,2	11,5	11,8	11,9	11,9	12,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5	0,5
	2,3	2,4	2,2	2,1	2,0	1,7	1,7	6,1	6,4	6,2	6,2	6,6	6,1	6,2
	1,2	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	3,2	3,4	3,2	3,1	3,0	2,9	2,8
	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	0,9	0,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,6	3,3	3,4
	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5	0,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,9	1,9	2,2
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,2	1,5	1,3	1,3	1,1	1,1	1,3	0,8

Tabel 4.10 Geregistreerde verdachten naar geslacht, strafrechtelijk meer- en minderjarigheid en delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(abs.)						
Totaal	500.086	493.280	481.024	457.796	409.149	382.281	372.307
mannen	417.852	411.750	400.650	381.915	343.586	319.974	311.648
12-17 jaar	81.957	81.355	77.637	68.730	57.106	48.609	43.594
vermogensmisdrijven	33.786	32.039	27.868	25.964	23.224	20.726	18.465
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	28.816	30.268	29.633	24.798	18.726	14.721	12.428
gewelds- en seksuele misdrijven	14.164	14.086	14.721	12.749	10.222	8.812	8.265
verkeersmisdrijven	1.234	1.325	1.522	1.542	1.435	1.348	1.189
drugsmisdrijven	1.168	1.118	1.060	1.085	1.060	941	1.033
(vuur)wapenmisdrijven	1.273	1.171	1.219	1.247	1.197	1.030	1.165
18 jaar en ouder	332.817	327.704	320.551	310.957	284.599	270.153	267.002
vermogensmisdrijven	101.188	93.277	86.935	87.210	78.197	79.355	81.198
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	44.882	44.861	45.046	42.962	41.167	38.107	35.386
gewelds- en seksuele misdrijven	81.834	83.752	84.435	81.198	72.251	65.848	65.917
verkeersmisdrijven	60.812	62.142	62.058	59.677	54.875	51.346	50.038
drugsmisdrijven	24.579	25.839	24.459	23.255	21.934	19.249	18.754
(vuur)wapenmisdrijven	5.822	5.471	5.534	5.360	5.771	5.573	6.140
vrouwen	69.085	70.711	71.987	69.339	63.080	60.691	59.189
12-17 jaar	16.502	16.616	17.128	15.341	13.187	11.928	10.222
vermogensmisdrijven	9.578	9.666	9.755	8.785	8.089	7.572	6.134
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.097	2.970	3.298	2.894	2.093	1.874	1.619
gewelds- en seksuele misdrijven	3.187	3.299	3.401	3.030	2.362	1.924	1.954
verkeersmisdrijven	108	138	150	173	195	170	184
drugsmisdrijven	208	211	154	167	149	112	99
(vuur)wapenmisdrijven	66	70	60	69	60	50	59
18 jaar en ouder	51.869	53.494	54.241	53.445	49.424	48.426	48.679
vermogensmisdrijven	22.758	22.692	22.376	23.064	21.232	22.057	22.301
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.073	5.107	5.251	5.100	4.860	4.362	4.338
gewelds- en seksuele misdrijven	9.569	10.350	11.122	10.925	9.772	8.773	8.941
verkeersmisdrijven	7.912	8.651	9.004	8.522	7.806	8.054	7.844
drugsmisdrijven	4.293	4.454	4.171	3.632	3.551	3.045	3.032
(vuur)wapenmisdrijven	668	592	620	577	588	499	734

a Voorlopige cijfers.

b Uit de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(per 1.000 inwoners) ^b							(%)						
	37,5	36,9	35,9	34,0	30,3	28,1	27,2	100	100	100	100	100	100	100
	62,8	61,7	59,9	56,9	50,9	47,1	45,6	83,6	83,5	83,3	83,4	84,0	83,7	83,7
133,4	132,4	126,0	111,8	93,6	80,2	71,9	71,9	16,4	16,5	16,1	15,0	14,0	12,7	11,7
	55,0	52,1	45,2	42,2	38,1	34,2	30,4	6,8	6,5	5,8	5,7	5,7	5,4	5,0
	46,9	49,3	48,1	40,3	30,7	24,3	20,5	5,8	6,1	6,2	5,4	4,6	3,9	3,3
	23,1	22,9	23,9	20,7	16,8	14,5	13,6	2,8	2,9	3,1	2,8	2,5	2,3	2,2
	2,0	2,2	2,5	2,5	2,4	2,2	2,0	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3
	1,9	1,8	1,7	1,8	1,7	1,6	1,7	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
	2,1	1,9	2,0	2,0	2,0	1,7	1,9	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	55,1	54,1	52,8	51,0	46,3	43,7	42,9	66,6	66,4	66,6	67,9	69,6	70,7	71,7
	16,7	15,4	14,3	14,3	12,7	12,8	13,0	20,2	18,9	18,1	19,0	19,1	20,8	21,8
	7,4	7,4	7,4	7,0	6,7	6,2	5,7	9,0	9,1	9,4	9,4	10,1	10,0	9,5
	13,5	13,8	13,9	13,3	11,8	10,6	10,6	16,4	17,0	17,6	17,7	17,7	17,2	17,7
	10,1	10,3	10,2	9,8	8,9	8,3	8,0	12,2	12,6	12,9	13,0	13,4	13,4	13,4
	4,1	4,3	4,0	3,8	3,6	3,1	3,0	4,9	5,2	5,1	5,1	5,4	5,0	5,0
	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,2	1,1	1,2	1,2	1,4	1,5	1,6
	10,3	10,6	10,7	10,3	9,3	8,9	8,7	13,8	14,3	15,0	15,1	15,4	15,9	15,9
	28,2	28,3	29,1	26,1	22,7	20,6	17,7	3,3	3,4	3,6	3,4	3,2	3,1	2,7
	16,4	16,5	16,6	15,0	13,9	13,1	10,6	1,9	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	1,6
	5,3	5,1	5,6	4,9	3,6	3,2	2,8	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4
	5,4	5,6	5,8	5,2	4,1	3,3	3,4	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	8,5	8,8	8,9	8,7	8,0	7,8	7,8	10,4	10,8	11,3	11,7	12,1	12,7	13,1
	3,7	3,7	3,7	3,8	3,4	3,5	3,6	4,6	4,6	4,7	5,0	5,2	5,8	6,0
	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	1,1	1,2
	1,6	1,7	1,8	1,8	1,6	1,4	1,4	1,9	2,1	2,3	2,4	2,4	2,3	2,4
	1,3	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3	1,6	1,8	1,9	1,9	1,9	2,1	2,1
	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	0,8
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2

Tabel 4.11 Aangehouden verdachten naar leeftijd en geslacht^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b
	Totaal						Mannen						Vrouwen					
Totaal	15,7	16,0	16,1	15,0	13,8	12,9	26,2	26,5	26,5	24,7	22,7	21,2	5,2	5,5	5,7	5,3	4,9	4,7
12-14 jaar	12,7	13,1	13,7	12,1	9,6	8,2	19,4	19,7	20,6	18,2	14,2	12,3	5,7	6,2	6,5	5,7	4,7	4,0
15-17 jaar	36,5	37,7	39,5	35,3	31,3	28,6	58,6	60,6	62,2	56,3	49,6	45,4	13,4	13,8	15,6	13,5	12,1	11,0
18-24 jaar	37,0	38,5	39,3	37,1	34,5	32,4	63,0	65,1	66,1	62,4	57,8	54,1	10,4	11,1	11,7	11,1	10,6	10,2
25-34 jaar	21,3	21,7	21,7	20,5	19,6	18,8	35,8	36,3	36,3	34,0	32,5	30,9	6,7	7,0	7,2	6,9	6,5	6,5
35-44 jaar	16,2	16,5	16,4	15,3	14,2	13,2	26,4	26,6	26,2	24,5	22,8	21,2	5,8	6,1	6,3	5,9	5,4	5,1
45-54 jaar	10,8	11,0	11,1	10,4	9,8	9,3	17,5	17,7	17,7	16,5	15,5	14,7	3,9	4,3	4,4	4,3	3,9	3,7
55-64 jaar	6,1	6,2	6,1	5,7	5,1	4,8	10,0	10,1	9,9	9,1	8,3	7,6	2,2	2,2	2,3	2,2	1,9	1,9
65-74 jaar	2,9	3,0	3,1	3,0	2,7	2,6	5,0	5,2	5,2	5,0	4,5	4,2	1,0	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1
75-79 jaar	1,4	1,5	1,7	1,6	1,4	1,4	2,7	2,7	3,2	2,9	2,5	2,3	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7

a Per 1.000 inwoners van de betreffende leeftijdscategorie.

b Voorlopige cijfers.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.12 Aangehouden verdachten naar herkomstsgroepering, geslacht en minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	
	(abs.) ^b						
Totaal	237.480	240.020	243.860	230.830	213.870	202.210	
mannen	199.100	199.670	201.660	190.830	177.140	166.380	
strafrechtelijk minderjarig	24.480	25.340	26.300	23.520	20.100	18.030	
strafrechtelijk meerderjarig	173.910	174.330	175.370	167.310	157.040	148.350	
vrouwen	38.380	39.760	41.640	39.410	36.370	35.410	
strafrechtelijk minderjarig	5.780	6.080	6.770	5.820	5.060	4.540	
strafrechtelijk meerderjarig	32.600	33.680	34.870	33.590	31.310	30.880	
autochtoon	138.300	140.590	142.650	132.530	119.970	111.080	
mannen	116.000	117.050	117.940	109.250	99.050	91.230	
strafrechtelijk minderjarig	13.380	14.220	14.960	13.190	10.920	9.500	
strafrechtelijk meerderjarig	102.610	102.830	102.980	96.060	88.130	81.730	
vrouwen	22.300	23.550	24.720	23.280	20.920	19.850	
strafrechtelijk minderjarig	3.310	3.560	3.930	3.440	2.950	2.480	
strafrechtelijk meerderjarig	18.990	19.990	20.780	19.840	17.970	17.370	
allochtoon	98.470	98.840	100.650	97.710	93.540	90.710	
mannen	82.400	82.620	83.730	81.580	78.090	75.150	
strafrechtelijk minderjarig	11.100	11.130	11.340	10.330	9.170	8.530	
strafrechtelijk meerderjarig	71.300	71.500	72.390	71.250	68.910	66.620	
vrouwen	16.070	16.220	16.920	16.120	15.450	15.570	
strafrechtelijk minderjarig	2.470	2.520	2.840	2.380	2.110	2.060	
strafrechtelijk meerderjarig	13.610	13.690	14.090	13.750	13.340	13.510	
Marokko	15.350	15.450	15.910	15.490	15.220	14.620	
mannen	13.590	13.560	13.890	13.510	13.250	12.670	
strafrechtelijk minderjarig	2.920	2.850	2.900	2.700	2.420	2.320	
strafrechtelijk meerderjarig	10.680	10.710	10.990	10.810	10.820	10.360	
vrouwen	1.750	1.890	2.030	1.990	1.970	1.950	
strafrechtelijk minderjarig	470	490	540	450	390	430	
strafrechtelijk meerderjarig	1.290	1.400	1.480	1.540	1.580	1.520	
Nederlandse Antillen of Aruba	8.500	8.100	8.220	7.850	7.660	7.370	
mannen	6.800	6.420	6.580	6.350	6.020	5.920	
strafrechtelijk minderjarig	970	920	930	860	730	690	
strafrechtelijk meerderjarig	5.830	5.500	5.650	5.490	5.290	5.230	
vrouwen	1.700	1.690	1.650	1.500	1.640	1.450	
strafrechtelijk minderjarig	300	280	290	210	240	210	
strafrechtelijk meerderjarig	1.400	1.410	1.360	1.290	1.400	1.250	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c											
	100	100	100	100	100	100	15,7	16,0	16,1	15,0	13,8	12,9
	83,5	83,2	82,7	82,7	82,8	82,3	26,2	26,5	26,5	24,7	22,7	21,2
	10,3	10,6	10,8	10,2	9,4	8,9	38,8	40,2	41,7	37,6	32,1	28,9
	73,2	72,6	71,9	72,5	73,4	73,4	24,9	25,1	25,0	23,4	21,8	20,4
	16,2	16,6	17,1	17,1	17,0	17,5	5,2	5,5	5,7	5,3	4,9	4,7
	2,4	2,5	2,8	2,5	2,4	2,2	9,5	10,0	11,1	9,6	8,4	7,6
	13,7	14,0	14,3	14,6	14,6	15,3	4,8	5,0	5,2	4,9	4,6	4,4
	58,2	58,6	58,5	57,4	56,1	54,9	12,2	12,5	12,6	11,7	10,6	9,8
	48,8	48,8	48,4	47,3	46,3	45,1	20,5	20,7	20,8	19,2	17,4	16,0
	5,6	5,9	6,1	5,7	5,1	4,7	27,6	29,2	30,7	27,3	22,8	19,9
	43,2	42,8	42,2	41,6	41,2	40,4	19,8	19,9	19,8	18,4	16,9	15,6
	9,4	9,8	10,1	10,1	9,8	9,8	4,0	4,2	4,4	4,2	3,8	3,6
	1,4	1,5	1,6	1,5	1,4	1,2	7,2	7,6	8,4	7,4	6,4	5,4
	8,0	8,3	8,5	8,6	8,4	8,6	3,7	3,9	4,1	3,9	3,5	3,4
	41,5	41,2	41,3	42,3	43,7	44,9	30,1	30,6	30,4	28,4	26,4	25,0
	34,7	34,4	34,3	35,3	36,5	37,2	50,6	51,3	50,6	47,3	44,1	41,5
	4,7	4,6	4,7	4,5	4,3	4,2	78,2	79,1	80,9	74,1	64,8	60,2
	30,0	29,8	29,7	30,9	32,2	32,9	47,3	48,0	47,1	44,3	41,8	39,5
	6,8	6,8	6,9	7,0	7,2	7,7	10,1	10,4	10,7	9,9	9,3	9,0
	1,0	1,0	1,2	1,0	1,0	1,0	17,9	18,6	20,8	17,5	15,5	15,0
	5,7	5,7	5,8	6,0	6,2	6,7	9,2	9,6	9,7	9,1	8,6	8,4
	6,5	6,4	6,5	6,7	7,1	7,2	58,6	58,4	58,8	55,8	53,3	50,2
	5,7	5,6	5,7	5,9	6,2	6,3	98,0	97,3	97,5	92,6	88,6	83,4
	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	151,9	147,6	149,3	140,8	126,1	118,5
	4,5	4,5	4,5	4,7	5,1	5,1	88,2	88,2	88,3	84,4	82,2	77,5
	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	14,9	15,6	16,4	15,7	15,2	14,4
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	25,8	26,5	29,5	24,5	21,3	23,2
	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	12,8	13,5	14,0	14,2	14,1	12,9
	3,6	3,4	3,4	3,4	3,6	3,6	72,2	69,2	69,3	63,9	61,1	57,8
	2,9	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9	116,0	109,2	110,4	103,1	95,2	92,2
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	131,7	124,1	128,0	117,3	100,6	96,1
	2,5	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	113,4	106,7	107,5	100,9	94,4	91,7
	0,7	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7	29,7	30,4	29,2	25,5	27,5	23,8
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	42,7	39,8	41,0	30,1	35,8	30,5
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	27,8	29,0	27,5	24,9	26,3	22,9

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	
	(abs.) ^b						
Suriname	15.090	15.080	15.130	14.180	13.150	12.840	
mannen	12.200	12.130	12.130	11.440	10.630	10.230	
strafrechtelijk minderjarig	1.460	1.500	1.540	1.310	1.110	960	
strafrechtelijk meerderjarig	10.750	10.620	10.590	10.130	9.520	9.270	
vrouwen	2.880	2.950	3.000	2.740	2.520	2.610	
strafrechtelijk minderjarig	390	450	520	390	300	300	
strafrechtelijk meerderjarig	2.500	2.510	2.490	2.360	2.220	2.310	
Turkije	11.000	11.580	11.470	11.060	10.340	9.990	
mannen	9.980	10.430	10.300	9.900	9.280	8.940	
strafrechtelijk minderjarig	1.690	1.730	1.720	1.630	1.350	1.320	
strafrechtelijk meerderjarig	8.290	8.700	8.580	8.270	7.930	7.620	
vrouwen	1.020	1.150	1.180	1.150	1.060	1.050	
strafrechtelijk minderjarig	240	280	300	250	210	210	
strafrechtelijk meerderjarig	780	870	880	900	850	840	
Onbekend	710	590	560	590	360	420	

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	[%]						(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c					
	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,3	48,6	49,4	48,4	44,6	41,2	39,2
	5,1	5,1	5,0	5,0	5,0	5,1	83,0	83,6	81,5	75,7	70,1	66,0
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	83,8	89,1	93,0	81,1	69,8	61,5
	4,5	4,4	4,3	4,4	4,5	4,6	82,9	82,8	79,9	74,9	70,1	66,6
	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,3	17,9	18,9	19,0	17,1	15,5	15,4
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	22,9	27,0	32,2	24,7	19,6	20,1
	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	17,2	17,9	17,4	16,2	15,1	14,9
	4,6	4,8	4,7	4,8	4,8	4,9	36,5	37,6	36,4	34,5	31,5	29,6
	4,2	4,3	4,2	4,3	4,3	4,4	63,6	65,2	62,7	59,4	54,3	50,9
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	76,1	76,9	76,7	73,3	61,0	59,5
	3,5	3,6	3,5	3,6	3,7	3,8	61,4	63,1	60,3	57,0	53,3	49,5
	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	7,3	8,0	8,1	7,8	7,0	6,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	11,6	13,5	14,4	12,3	9,9	9,9
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	6,5	7,0	7,0	7,1	6,5	6,2
	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2						

Tabel 4.13 Aangehouden alloctone verdachten naar generatie, geslacht en minder- en meerjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c					
Totaal alloctonen	98.470	98.840	100.650	97.710	93.540	90.710	30,1	30,6	30,4	28,4	26,4	25,0
mannen	82.400	82.620	83.730	81.580	78.090	75.150	50,6	51,3	50,6	47,3	44,1	41,5
strafrechtelijk minderjarig	11.100	11.130	11.340	10.330	9.170	8.530	78,2	79,1	80,9	74,1	64,8	60,2
strafrechtelijk meerderjarig	71.300	71.500	72.390	71.250	68.910	66.620	47,3	48,0	47,1	44,3	41,8	39,5
vrouwen	16.070	16.220	16.920	16.120	15.450	15.570	10,1	10,4	10,7	9,9	9,3	9,0
strafrechtelijk minderjarig	2.470	2.520	2.840	2.380	2.110	2.060	17,9	18,6	20,8	17,5	15,5	15,0
strafrechtelijk meerderjarig	13.610	13.690	14.090	13.750	13.340	13.510	9,2	9,6	9,7	9,1	8,6	8,4
1e generatie alloctonen	49.580	49.410	48.080	45.590	42.950	40.880	29,8	29,6	28,5	26,4	24,4	22,6
mannen	41.410	41.160	39.770	37.580	35.270	33.360	50,6	50,4	48,2	44,4	40,8	37,7
strafrechtelijk minderjarig	3.240	3.030	2.830	2.450	2.060	1.890	86,2	86,9	87,2	79,8	68,2	64,4
strafrechtelijk meerderjarig	38.170	38.130	36.940	35.130	33.210	31.480	48,7	48,6	46,4	42,9	39,8	36,7
vrouwen	8.180	8.250	8.310	8.010	7.680	7.510	10,0	10,1	10,1	9,5	8,8	8,4
strafrechtelijk minderjarig	700	610	630	530	470	460	19,9	18,6	20,5	17,9	16,3	16,6
strafrechtelijk meerderjarig	7.480	7.640	7.680	7.480	7.210	7.050	9,6	9,7	9,6	9,2	8,6	8,2
2e generatie alloctonen	33.450	35.750	38.000	36.580	35.370	35.010	30,6	31,9	33,1	31,1	29,4	28,4
mannen	28.070	29.770	31.460	30.590	29.620	29.190	50,8	52,5	54,0	51,3	48,5	46,7
strafrechtelijk minderjarig	7.510	7.800	8.210	7.590	6.790	6.360	75,3	76,5	79,0	72,4	63,9	59,0
strafrechtelijk meerderjarig	20.560	21.970	23.250	23.000	22.840	22.830	45,1	46,9	48,2	46,5	45,1	43,9
vrouwen	5.390	5.980	6.540	5.990	5.740	5.820	10,2	11,0	11,8	10,6	9,9	9,8
strafrechtelijk minderjarig	1.640	1.820	2.070	1.730	1.540	1.490	17,2	18,6	20,9	17,4	15,3	14,5
strafrechtelijk meerderjarig	3.740	4.170	4.470	4.260	4.200	4.340	8,6	9,3	9,7	9,1	8,7	8,8
2e generatie alloctonen, één ouder in buitenland geboren	13.220	13.880	14.400	13.520	12.690	11.930	18,6	19,4	19,8	18,4	17,2	16,0
mannen	10.780	11.220	11.570	10.980	10.290	9.700	30,0	31,0	31,5	29,6	27,6	25,7
strafrechtelijk minderjarig	1.880	2.000	2.170	2.030	1.800	1.610	45,2	47,1	50,1	46,2	40,5	35,7
strafrechtelijk meerderjarig	8.900	9.220	9.400	8.950	8.490	8.080	27,9	28,8	28,8	27,3	25,8	24,3
vrouwen	2.450	2.660	2.840	2.540	2.400	2.230	7,0	7,6	8,0	7,1	6,7	6,1
strafrechtelijk minderjarig	550	600	710	600	560	460	13,7	14,6	17,2	14,4	13,2	10,7
strafrechtelijk meerderjarig	1.900	2.060	2.130	1.940	1.840	1.770	6,2	6,6	6,8	6,2	5,8	5,5

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						[per 1.000 inwoners van 12-79 jaar] ^c					
2e generatie alloctonen, beide ouders in buitenland geboren	20.230	21.870	23.590	23.060	22.680	23.090	53,3	54,8	56,3	52,7	49,4	48,1
mannen	17.290	18.550	19.900	19.610	19.330	19.490	89,4	91,1	92,9	87,6	82,3	79,4
strafrechtelijk minderjarig	5.630	5.790	6.040	5.560	4.980	4.750	96,9	97,5	99,6	91,3	80,7	76,0
strafrechtelijk meerderjarig	11.660	12.760	13.860	14.040	14.350	14.740	85,9	88,3	90,1	86,1	82,9	80,6
vrouwen	2.940	3.330	3.700	3.450	3.340	3.590	16,1	17,3	18,4	16,6	15,2	15,6
strafrechtelijk minderjarig	1.090	1.220	1.360	1.130	980	1.020	19,7	21,5	23,5	19,6	16,7	17,2
strafrechtelijk meerderjarig	1.850	2.110	2.340	2.320	2.360	2.570	14,5	15,5	16,3	15,4	14,6	15,0
Generatie onbekend	15.440	13.680	14.570	15.540	15.220	14.820						

Generatie onbekend

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)						(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c					
niet-westers allochtonen	3.840	4.140	4.670	4.580	4.480	4.390	3,9	4,2	4,6	4,7	4,8	4,8	40,7	41,1	43,3	40,1	36,9	33,9
w.o.																		
Marokko	410	430	500	530	500	560	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	69,2	64,6	69,8	68,9	62,1	62,0
Nederlandse Antillen en Aruba	670	640	750	700	660	630	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	37,2	33,9	38,1	34,1	30,7	28,2
Suriname	1.240	1.390	1.510	1.430	1.400	1.320	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	44,6	47,1	48,1	43,6	40,8	36,5
Turkije	380	430	460	490	500	480	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	59,5	61,0	58,5	55,5	49,3	42,7
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	20.230	21.870	23.590	23.060	22.680	23.090	20,5	22,1	23,4	23,6	24,2	25,4	53,3	54,8	56,3	52,7	49,4	48,1
westers allochtonen	2.510	2.520	2.530	2.340	2.200	2.110	2,5	2,6	2,5	2,4	2,4	2,3	21,5	21,5	21,5	19,8	18,4	17,4
niet-westers allochtonen	17.720	19.350	21.060	20.720	20.480	20.970	18,0	19,6	20,9	21,2	21,9	23,1	67,3	68,5	69,9	65,0	60,3	58,4
w.o.																		
Marokko	6.820	7.280	8.000	8.040	8.160	8.280	6,9	7,4	7,9	8,2	8,7	9,1	101,1	99,9	102,3	96,3	91,0	87,0
Nederlandse Antillen en Aruba	860	980	1.070	1.090	1.090	1.170	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3	79,7	85,1	88,5	84,1	78,6	78,8
Suriname	4.310	4.750	5.200	4.830	4.640	4.710	4,4	4,8	5,2	4,9	5,0	5,2	65,1	68,4	71,5	63,6	58,8	58,0
Turkije	4.470	4.900	5.130	5.090	4.910	4.930	4,5	5,0	5,1	5,2	5,2	5,4	53,5	54,3	53,4	50,6	46,1	43,7
Generatie onbekend	15.440	13.700	14.590	15.550	15.240	14.870	15,7	13,9	14,5	15,9	16,3	16,4						

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.15 Aangehouden verdachten naar woongemeente^a en geslacht^b, 2010^c

	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen
	(abs.)			(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^d		
Nederland	202.150	166.680	35.470	12,9	21,2	4,7
Almere	2.730	2.180	550	17,7	28,5	7,1
Amersfoort	1.420	1.120	300	12,2	19,4	5,1
Amsterdam	12.110	9.820	2.290	18,6	30,4	7,0
Apeldoorn	1.220	1.050	170	9,6	16,6	2,6
Arnhem	2.110	1.730	370	17,2	28,2	6,1
Breda	2.070	1.610	460	14,5	23,0	6,3
Dordrecht	1.940	1.590	350	19,9	32,6	7,2
Ede	1.010	850	160	11,6	19,8	3,6
Eindhoven	2.520	2.080	450	14,0	22,4	5,1
Emmen	1.080	890	190	12,0	19,7	4,2
Enschede	1.700	1.380	320	12,9	20,4	5,0
Groningen	2.530	2.090	440	15,5	25,7	5,4
Haarlem	1.860	1.550	310	15,1	25,5	5,0
Haarlemmermeer	1.230	1.010	220	10,6	17,6	3,7
Leiden	1.650	1.330	330	16,6	27,1	6,4
Maastricht	1.310	1.040	270	12,9	21,1	5,2
Nijmegen	2.170	1.680	480	15,6	25,1	6,7
Rotterdam	12.760	10.310	2.460	26,0	42,2	10,0
's-Gravenhage	9.910	7.990	1.920	24,6	39,8	9,5
's-Hertogenbosch	1.800	1.450	340	15,4	25,1	5,9
Tilburg	1.960	1.640	320	11,4	19,0	3,7
Utrecht	3.940	3.180	770	15,4	25,5	5,8
Zaanstad	1.580	1.290	290	13,2	21,6	4,8
Zoetermeer	1.500	1.180	320	14,8	23,7	6,2
Zwolle	1.240	1.000	240	12,8	21,0	4,8
Overige gemeenten of onbekend	126.830	105.660	21.170	10,9	18,0	3,8

a De 25 grootste gemeenten in 2010.

b Van 60 verdachten is het geslacht onbekend. Zij zijn in deze tabel buiten beschouwing gelaten.

c Voorlopige cijfers.

d Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de inwoners van de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.16 Aangehouden verdachten en misdrijven naar woongemeente^a en delictgroep, 2010^b

	Aangehouden verdachten		Misdrijven						Totaal ^b	Totaal per verdachte
	(abs.) ^c	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^e	Vermogens- misdrijven	Vernielingen ^c	Gewelds- en seksuele misdrijven	Verkeers- misdrijven	Drugs- misdrijven	Overige misdrijven		
	(abs.) ^d		(abs.) ^d							(gemiddeld)
Nederland	202.150	12,9	104.560	49.110	72.860	53.940	18.880	22.400	321.750	1,59
Almere	2.730	17,7	1.420	560	980	600	210	260	4.030	1,48
Amersfoort	1.420	12,2	1.060	520	480	270	100	180	2.610	1,84
Amsterdam	12.110	18,6	6.770	2.560	4.750	2.080	1.100	1.300	18.560	1,53
Apeldoorn	1.220	9,6	690	220	370	360	110	130	1.880	1,54
Arnhem	2.110	17,2	1.290	610	900	430	200	280	3.690	1,75
Breda	2.070	14,5	1.000	430	760	480	250	180	3.110	1,50
Dordrecht	1.940	19,9	1.050	460	740	610	270	200	3.330	1,72
Ede	1.010	11,6	570	290	440	300	30	120	1.760	1,74
Eindhoven	2.520	14,0	1.770	500	780	710	350	360	4.470	1,78
Emmen	1.080	12,0	500	210	520	230	80	120	1.650	1,53
Enschede	1.700	12,9	1.040	360	720	420	150	220	2.910	1,71
Groningen	2.530	15,5	1.200	550	850	430	280	200	3.510	1,39
Haarlem	1.860	15,1	1.050	420	600	540	80	190	2.880	1,55
Haarlemmermeer	1.230	10,6	520	320	450	370	90	150	1.890	1,53
Leiden	1.650	16,6	1.000	420	700	470	120	170	2.880	1,75
Maastricht	1.310	12,9	890	480	1.270	200	110	140	3.080	2,35
Nijmegen	2.170	15,6	1.490	590	900	410	170	210	3.780	1,74
Rotterdam	12.760	26,0	6.060	2.660	4.170	4.030	1.130	1.470	19.510	1,53
's-Gravenhage	9.910	24,6	5.730	2.000	3.440	3.070	590	1.190	16.020	1,62
's-Hertogenbosch	1.800	15,4	890	620	900	410	170	170	3.150	1,75
Tilburg	1.960	11,4	860	370	580	400	260	160	2.620	1,34
Utrecht	3.940	15,4	2.840	940	1.290	810	300	460	6.630	1,68
Zaanstad	1.580	13,2	640	350	720	360	60	160	2.270	1,44
Zoetermeer	1.500	14,8	880	250	590	460	60	170	2.410	1,61
Zwolle	1.240	12,8	720	360	510	220	80	140	2.020	1,63
Overige gemeenten of onbekend	126.830	10,9	62.650	32.090	44.440	35.270	12.550	14.090	201.090	1,59

a De 25 grootste gemeenten in 2010.
b Voorlopige cijfers.
c Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.
d Afgerond op tientallen.
e Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de inwoners van de betreffende gemeente.
Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.17 Door aangehouden verdachten gepleegde misdrijven^a naar delictgroep, geslacht en minder- en meerderjarigheid

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2009		2008	2007	2006	2005	[per 1.000 inwoners van 12-79 jaar] ^d		2009	2010 ^b
	(abs.) ^c						(%)						2009	2010 ^b							2009	2010 ^b
Totaal	417.570	418.250	425.870	391.360	348.230	321.680	100	100	100	100	100	100	100	100	85,5	85,5	85,5	85,5	47,3	47,3	27,7	27,7
mannen	361.580	358.750	364.220	334.630	297.030	273.470	86,6	85,8	85,5	85,5	85,5	85,3	85,3	85,0	12,1	12,1	12,1	12,1	47,4	47,4	27,9	27,9
strafrechtelijk minderjarig	53.140	53.170	55.880	47.250	37.100	32.500	12,7	12,7	13,1	13,1	13,1	10,7	10,7	10,1	74,6	74,6	74,6	74,6	84,6	84,6	75,9	75,9
strafrechtelijk meerderjarig	308.440	305.580	308.340	287.380	259.930	240.970	73,9	73,1	72,4	73,4	73,4	74,6	74,6	74,9	14,5	14,5	14,5	14,5	43,6	43,6	39,7	39,7
vrouwen	55.980	59.490	61.660	56.730	51.200	48.210	13,4	14,2	14,5	14,5	14,5	14,7	15,0	15,0	2,3	2,3	2,3	2,3	7,6	8,2	8,4	8,4
strafrechtelijk minderjarig	9.260	10.230	10.790	9.110	7.480	6.380	2,2	2,4	2,5	2,5	2,3	2,1	2,0	2,0	15,3	16,9	17,8	15,1	16,9	17,8	15,1	15,1
strafrechtelijk meerderjarig	46.720	49.260	50.870	47.620	43.720	41.840	11,2	11,8	11,9	12,2	12,6	13,0	13,0	13,0	6,8	7,3	7,5	6,9	7,3	7,5	6,3	6,3
Vernogensmisdrijven	137.770	131.320	128.800	119.060	108.110	104.540	33,0	31,4	30,2	30,4	31,0	32,5	31,0	32,5	8,3	8,3	8,0	7,3	8,5	8,3	8,0	8,0
mannen	112.980	105.810	102.650	94.760	85.820	82.360	27,1	25,3	24,1	24,2	24,6	25,6	24,6	25,6	13,7	13,2	12,5	11,4	13,7	13,2	12,5	11,4
strafrechtelijk minderjarig	21.840	20.820	20.140	17.340	15.260	13.340	5,2	5,0	4,7	4,4	4,4	4,1	4,4	4,1	34,4	33,0	31,8	27,7	34,4	33,0	31,8	27,7
strafrechtelijk meerderjarig	91.140	85.000	82.510	77.420	70.560	69.020	21,8	20,3	19,4	19,8	20,3	21,5	20,3	21,5	11,1	11,1	10,6	9,8	11,6	11,1	10,6	9,8
vrouwen	24.790	25.510	26.160	24.290	22.290	22.170	5,9	6,1	6,1	6,2	6,4	6,9	6,4	6,9	3,2	3,4	3,5	3,2	3,2	3,4	3,5	3,2
strafrechtelijk minderjarig	4.490	5.080	5.320	4.400	3.910	3.260	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0	7,3	8,3	8,7	7,2	7,3	8,3	8,7	7,2
strafrechtelijk meerderjarig	20.290	20.430	20.830	19.900	18.390	18.910	4,9	4,9	4,9	5,1	5,3	5,9	5,3	5,9	2,9	2,9	3,0	2,8	2,8	2,9	3,0	2,8
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	68.740	70.150	74.820	66.260	52.880	49.100	16,5	16,8	17,6	16,9	15,2	15,3	15,2	15,3	4,7	4,8	5,1	4,5	4,7	4,8	5,1	4,5
mannen	61.850	62.790	67.150	59.530	47.230	44.040	14,8	15,0	15,8	15,2	13,6	13,7	13,6	13,7	8,5	8,6	9,1	8,0	8,5	8,6	9,1	8,0
strafrechtelijk minderjarig	16.960	17.940	19.640	15.850	10.560	9.290	4,1	4,3	4,6	4,1	3,0	2,9	3,0	2,9	27,2	28,8	31,5	25,6	27,2	28,8	31,5	25,6
strafrechtelijk meerderjarig	44.890	44.850	47.520	43.680	36.670	34.750	10,8	10,7	11,2	11,2	10,5	10,8	10,5	10,8	6,6	6,6	6,9	6,3	6,6	6,6	6,9	6,3
vrouwen	6.890	7.370	7.660	6.730	5.660	5.070	1,6	1,8	1,8	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,0	1,0	1,1	0,9	1,0	1,0	1,1	0,9
strafrechtelijk minderjarig	1.970	2.040	2.250	1.730	1.280	1.240	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
strafrechtelijk meerderjarig	4.920	5.320	5.420	5.000	4.380	3.830	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	1,3	1,2	0,7	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,7
Gewelds- en seksuele misdrijven	90.180	93.270	96.790	90.210	80.010	72.850	21,6	22,3	22,7	23,0	23,0	22,6	23,0	22,6	6,2	6,5	6,6	6,1	6,2	6,5	6,6	6,1
mannen	80.550	82.580	85.330	79.290	70.440	64.340	19,3	19,7	20,0	20,3	20,2	20,0	20,2	20,0	11,1	11,4	11,7	10,7	11,1	11,4	11,7	10,7
strafrechtelijk minderjarig	10.540	10.330	11.280	9.750	7.690	6.740	2,5	2,5	2,6	2,5	2,2	2,1	2,2	2,1	16,8	16,4	18,0	15,7	16,8	16,4	18,0	15,7
strafrechtelijk meerderjarig	70.010	72.250	74.050	69.530	62.750	57.600	16,8	17,3	17,4	17,8	18,0	17,9	18,0	17,9	10,5	10,9	11,0	10,2	10,5	10,9	11,0	10,2

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2010 ^b
	(abs.) ^c						(%)						(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^d						
vrouwen	9.630	10.690	11.460	10.920	9.570	8.510	2,3	2,6	2,7	2,8	2,7	2,6	1,4	1,5	1,6	1,5	1,4	1,4	1,2
strafrechtelijk minderjarig	2.290	2.490	2.580	2.400	1.780	1.450	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	3,8	4,2	4,3	4,1	3,0	2,5	2,5
strafrechtelijk meerderjarig	7.340	8.200	8.880	8.530	7.790	7.070	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	1,1	1,3	1,4	1,3	1,2	1,1	1,1
Verkeersmisdrijven	66.940	69.390	72.260	67.940	64.180	53.920	16,0	16,6	17,0	17,4	18,4	16,8	4,6	4,8	4,9	4,5	4,3	3,6	3,6
mannen	59.380	60.910	63.070	59.270	56.330	46.830	14,2	14,6	14,8	15,1	16,2	14,6	8,2	8,3	8,5	7,8	7,5	6,2	6,2
strafrechtelijk minderjarig	950	1.140	1.400	1.400	1.290	1.030	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	1,5	1,8	2,2	2,2	2,1	1,7	1,7
strafrechtelijk meerderjarig	58.430	59.770	61.670	57.870	55.040	45.800	14,0	14,3	14,5	14,8	15,8	14,2	8,8	9,0	9,1	8,4	8,0	6,6	6,6
vrouwen	7.560	8.480	9.190	8.680	7.850	7.090	1,8	2,0	2,2	2,2	2,3	2,2	1,1	1,2	1,3	1,2	1,1	1,0	1,0
strafrechtelijk minderjarig	110	140	160	220	180	160	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
strafrechtelijk meerderjarig	7.460	8.340	9.030	8.460	7.680	6.940	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	1,2	1,3	1,4	1,3	1,2	1,1	1,1
Drugsmisdrijven	26.180	26.890	25.960	23.430	20.410	18.880	6,3	6,4	6,1	6,0	5,9	5,9	1,5	1,6	1,5	1,3	1,1	1,1	1,1
mannen	22.140	22.920	22.240	20.280	17.420	16.230	5,3	5,5	5,2	5,2	5,0	5,0	2,5	2,7	2,5	2,2	1,9	1,9	1,9
strafrechtelijk minderjarig	700	670	700	640	510	470	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	1,0	1,0	1,1	1,0	0,8	0,8	0,8
strafrechtelijk meerderjarig	21.440	22.250	21.540	19.640	16.910	15.760	5,1	5,3	5,1	5,0	4,9	4,9	2,7	2,8	2,7	2,3	2,1	2,0	2,0
vrouwen	4.040	3.970	3.720	3.150	2.990	2.650	1,0	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
strafrechtelijk minderjarig	120	110	110	90	70	70	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
strafrechtelijk meerderjarig	3.920	3.860	3.620	3.060	2.920	2.580	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3
Overige misdrijven	27.760	27.230	27.230	24.470	22.630	22.390	6,6	6,5	6,4	6,3	6,5	7,0	1,9	1,8	1,8	1,6	1,5	1,4	1,4
mannen	24.690	23.750	23.770	21.510	19.800	19.670	5,9	5,7	5,6	5,5	5,7	6,1	3,3	3,2	3,2	2,9	2,6	2,5	2,5
strafrechtelijk minderjarig	2.160	2.280	2.730	2.270	1.790	1.630	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5	3,4	3,6	4,4	3,6	2,9	2,6	2,6
strafrechtelijk meerderjarig	22.530	21.470	21.040	19.240	18.000	18.040	5,4	5,1	4,9	4,9	5,2	5,6	3,3	3,2	3,1	2,8	2,6	2,5	2,5
vrouwen	3.070	3.490	3.460	2.960	2.830	2.720	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
strafrechtelijk minderjarig	280	370	360	270	270	210	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5	0,6	0,4	0,5	0,4	0,4
strafrechtelijk meerderjarig	2.790	3.110	3.100	2.690	2.560	2.510	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

a Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Dergelijke misdrijven zijn meerdere keren geteld.

b Voorlopige cijfers.

c Afgerond op tientallen.

d Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.18 Aangehouden verdachten naar geslacht, pleegcarrière en pleegprofiel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005				2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)								
Totaal	237.480	240.020	243.860	230.830	213.870	202.210	100				100			100	100
Pleegcarrière															
First offender	104.690	103.010	103.150	95.450	84.980	79.650	44,1				42,9			39,7	39,4
Meerpleger	103.090	106.820	109.740	104.520	98.980	93.140	43,4				44,5			46,3	46,1
Veelpleger	29.690	30.180	30.940	30.830	29.870	29.360	12,5				12,6			14,0	14,5
Pleegprofiel															
Enkelsoortige verdachte	199.040	201.070	203.980	194.620	182.310	173.070	83,8				83,8			85,2	85,6
Tweesoortige verdachte	30.670	30.990	31.560	28.580	25.390	23.470	12,9				12,9			11,9	11,6
Meersoortige verdachte	7.760	7.940	8.280	7.600	6.140	5.610	3,3				3,3			2,9	2,8
Mannen															
198.980	200.160	202.100	191.300	177.410	166.680	166.680	83,8				83,4			83,0	82,4
Pleegcarrière															
First offender	80.400	78.380	77.770	71.820	63.980	59.050	33,9				32,7			29,9	29,2
Meerpleger	90.550	93.310	95.080	90.330	85.190	79.890	38,1				38,9			39,8	39,5
Veelpleger	28.030	28.470	29.260	29.150	28.250	27.750	11,8				11,9			13,2	13,7
Pleegprofiel															
Enkelsoortige verdachte	164.230	165.240	166.520	158.860	149.000	140.420	69,2				68,8			69,7	69,4
Tweesoortige verdachte	27.440	27.480	27.910	25.350	22.650	21.030	11,6				11,4			10,6	10,4
Meersoortige verdachte	7.300	7.440	7.680	7.080	5.770	5.240	3,1				3,1			2,7	2,6
Vrouwen															
38.490	39.840	41.720	39.510	36.420	35.470	35.470	16,2				16,6			17,0	17,5
Pleegcarrière															
First offender	24.290	24.630	25.380	23.630	21.000	20.610	10,2				10,3			9,8	10,2
Meerpleger	12.540	13.500	14.660	14.190	13.790	13.240	5,3				5,6			6,4	6,5
Veelpleger	1.670	1.710	1.680	1.690	1.630	1.620	0,7				0,7			0,8	0,8
Pleegprofiel															
Enkelsoortige verdachte	34.810	35.830	37.460	35.760	33.310	32.650	14,7				14,9			15,6	16,1
Tweesoortige verdachte	3.230	3.510	3.650	3.240	2.730	2.440	1,4				1,5			1,3	1,2
Meersoortige verdachte	460	500	610	520	370	370	0,2				0,2			0,2	0,2
Onbekend															
10	20	30	30	30	40	60	0				0			0	0

a Voorlopige cijfers.
b Afgerond op tientallen.
Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.19 Aangehouden verdachten naar minder- en meerderjarigheid, pleegcarrière en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^a	2013 ^a	2014 ^a	2015 ^a	2016 ^a	2017 ^a	2018 ^a	2019 ^a	2020 ^a
	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b	(abs.) ^b
Totaal	237.480	240.020	243.860	230.830	213.870	202.210	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
autochtoon	138.300	140.600	142.660	132.540	119.980	111.080	58,2	58,6	58,5	57,4	56,1	54,9	52,5	50,6	48,8	46,9
allochtoon	98.480	98.860	100.670	97.720	93.550	90.760	41,5	41,2	41,3	42,3	43,7	44,9	43,0	42,4	41,2	40,1
westers allochtoon	29.400	29.960	31.200	30.990	29.790	28.800	12,4	12,5	12,8	13,4	13,9	14,2	13,7	13,6	13,2	12,6
niet-westers allochtoon	69.080	68.900	69.470	66.740	63.760	61.960	29,1	28,7	28,5	28,9	29,8	30,6	29,8	29,8	29,0	28,3
Minderjarige first offender	18.040	18.230	19.000	16.420	14.090	12.890	7,6	7,6	7,8	7,1	6,6	6,4	6,2	6,1	6,0	5,9
autochtoon	10.780	11.220	11.820	10.080	8.480	7.550	4,5	4,7	4,8	4,4	4,0	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3
allochtoon	7.250	7.010	7.180	6.340	5.620	5.340	3,1	2,9	2,9	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
westers allochtoon	1.560	1.540	1.640	1.420	1.380	1.160	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
niet-westers allochtoon	5.690	5.470	5.550	4.930	4.240	4.180	2,4	2,3	2,3	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8
Minderjarige meeplegger	10.660	11.350	12.000	10.860	9.260	8.170	4,5	4,7	4,9	4,7	4,3	4,0	3,8	3,7	3,6	3,5
autochtoon	5.350	5.860	6.300	5.730	4.720	3.910	2,3	2,4	2,6	2,5	2,2	1,9	1,8	1,7	1,6	1,5
allochtoon	5.310	5.490	5.700	5.130	4.540	4.260	2,2	2,3	2,3	2,2	2,1	2,1	2,0	1,9	1,8	1,7
westers allochtoon	840	870	930	800	740	670	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
niet-westers allochtoon	4.460	4.620	4.770	4.330	3.800	3.590	1,9	1,9	2,0	1,9	1,8	1,8	1,7	1,7	1,6	1,5
Minderjarige veelpleger	1.570	1.840	2.070	2.060	1.800	1.510	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
autochtoon	560	690	780	820	680	520	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
allochtoon	1.010	1.150	1.290	1.240	1.130	990	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
westers allochtoon	120	140	160	150	130	90	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
niet-westers allochtoon	880	1.000	1.140	1.090	1.000	890	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Meerderjarige first offender	86.070	84.330	83.780	78.590	70.670	66.530	36,2	35,1	34,4	34,0	33,0	32,9	32,0	31,5	31,0	30,5
autochtoon	52.280	51.770	51.120	46.510	40.490	37.360	22,0	21,6	21,0	20,1	18,9	18,5	18,0	17,5	17,0	16,5
allochtoon	33.790	32.550	32.660	32.080	30.180	29.170	14,2	13,6	13,4	13,9	14,1	14,4	14,0	13,8	13,5	13,2
westers allochtoon	14.410	14.420	15.370	15.630	14.830	14.350	6,1	6,0	6,3	6,8	6,9	7,1	7,0	6,9	6,8	6,7
niet-westers allochtoon	19.380	18.140	17.290	16.450	15.340	14.830	8,2	7,6	7,1	7,1	7,2	7,3	7,1	7,0	6,9	6,8

Tabel 4.19 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)										
Meerderjarige meerpleger	92.330	95.370	97.620	93.560	89.650	84.890	38,9	39,7	40,0	40,5	41,9	42,0	6,9	7,2	7,3	6,9	6,6
autochtoon	53.740	55.640	57.040	54.130	51.010	47.480	22,6	23,2	23,4	23,5	23,9	23,5	5,2	5,4	5,5	5,2	4,9
allochtoon	38.590	39.730	40.580	39.430	38.630	37.410	16,2	16,6	16,6	17,1	18,1	18,5	14,4	14,8	14,7	13,8	12,4
westers allochtoon	9.750	10.180	10.390	10.290	10.170	9.960	4,1	4,2	4,3	4,5	4,8	4,9	6,6	6,9	6,8	6,4	6,1
niet-westers allochtoon	28.840	29.550	30.180	29.140	28.460	27.460	12,1	12,3	12,4	12,6	13,3	13,6	22,4	22,7	22,5	21,0	20,0
Meerderjarige veelpleger	28.120	28.330	28.860	28.770	28.060	27.850	11,8	11,8	11,8	12,5	13,1	13,8	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9
autochtoon	15.590	15.410	15.610	15.270	14.600	14.270	6,6	6,4	6,4	6,6	6,8	7,1	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
allochtoon	12.530	12.920	13.260	13.500	13.460	13.580	5,3	5,4	5,4	5,8	6,3	6,7	4,5	4,6	4,6	4,6	4,5
westers allochtoon	2.720	2.800	2.720	2.700	2.540	2.570	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,9	2,0	1,9	1,9	1,7
niet-westers allochtoon	9.820	10.120	10.540	10.800	10.920	11.010	4,1	4,2	4,3	4,7	5,1	5,4	7,0	7,3	7,3	7,3	7,1
Onbekend	700	570	530	570	330	370	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2					

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.20 Aangehouden verdachten naar pleegprofiel en herkomstgroepering

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)						(per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c					
Totaal	237.480	240.020	243.860	230.830	213.870	202.210	100	100	100	100	100	100	15,7	16,0	16,1	15,0	13,8	12,9
autochtoon	138.300	140.600	142.660	132.540	119.980	111.080	58,2	58,6	58,5	57,4	56,1	54,9	12,2	12,5	12,6	11,7	10,6	9,8
allochtoon	98.480	98.860	100.670	97.720	93.550	90.760	41,5	41,2	41,3	42,3	43,7	44,9	30,1	30,6	30,4	28,4	26,4	25,0
westers allochtoon	29.400	29.960	31.200	30.990	29.790	28.800	12,4	12,5	12,8	13,4	13,9	14,2	14,2	14,4	14,3	13,1	12,1	11,0
niet-westers allochtoon	69.080	68.900	69.470	66.740	63.760	61.960	29,1	28,7	28,5	28,9	29,8	30,6	47,2	48,1	48,1	45,2	42,7	41,0
Minderjarige enkelsoortige verdachte	24.270	25.280	26.470	23.790	20.840	18.880	10,2	10,5	10,9	10,3	9,7	9,3	19,6	20,4	21,4	19,4	17,0	15,4
autochtoon	13.590	14.600	15.370	13.720	11.680	10.220	5,7	6,1	6,3	5,9	5,5	5,1	14,3	15,3	16,1	14,5	12,4	11,0
allochtoon	10.680	10.680	11.100	10.070	9.160	8.660	4,5	4,4	4,6	4,4	4,3	4,3	38,2	38,6	40,1	36,6	32,9	31,0
westers allochtoon	2.030	2.070	2.240	1.950	1.930	1.630	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	9,3	9,7	10,4	9,0	8,7	7,3
niet-westers allochtoon	8.650	8.610	8.860	8.130	7.240	7.030	3,6	3,6	3,6	3,5	3,4	3,5	105,8	107,0	110,9	102,2	90,8	88,5
Minderjarige tweesoortige verdachte	4.920	5.030	5.280	4.510	3.560	2.990	2,1	2,1	2,2	2,0	1,7	1,5	4,0	4,1	4,3	3,7	3,0	2,5
autochtoon	2.600	2.650	2.670	2.390	1.860	1.470	1,1	1,1	1,2	1,0	0,9	0,7	2,7	2,8	3,0	2,5	2,0	1,6
allochtoon	2.320	2.380	2.410	2.120	1.700	1.520	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	8,6	8,8	9,0	8,0	6,4	5,6
westers allochtoon	400	410	370	340	270	250	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	2,1	2,1	1,9	1,8	1,4	1,2
niet-westers allochtoon	1.920	1.970	2.040	1.790	1.430	1.280	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	23,8	24,8	25,8	22,7	18,3	16,2
Minderjarige meersoortige verdachte	1.080	1.120	1.330	1.030	760	700	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,9	0,9	1,1	0,9	0,6	0,6
autochtoon	510	530	660	520	340	290	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1	0,5	0,6	0,7	0,6	0,4	0,3
allochtoon	560	590	670	510	420	410	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	2,1	2,2	2,5	1,9	1,6	1,5
westers allochtoon	100	80	110	80	50	50	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,4	0,6	0,4	0,3	0,3
niet-westers allochtoon	460	510	560	430	370	360	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	5,7	6,4	7,0	5,5	4,7	4,6
Meerderjarige enkelsoortige verdachte	174.130	175.290	177.070	170.340	161.200	153.910	73,3	73,0	72,6	73,8	75,4	76,1	12,4	12,7	12,7	12,0	11,2	10,6
autochtoon	103.200	104.170	105.250	99.050	91.630	85.860	43,5	43,4	43,2	42,9	42,8	42,5	10,0	10,1	10,2	9,5	8,8	8,3
allochtoon	70.930	71.120	71.830	71.290	69.570	68.050	29,9	29,6	29,5	30,9	32,5	33,7	23,0	23,4	23,0	21,8	20,8	19,8
westers allochtoon	23.470	23.920	24.850	25.270	24.480	23.910	9,9	10,0	10,2	10,9	11,4	11,8	12,4	12,6	12,4	11,5	10,7	9,9
niet-westers allochtoon	47.460	47.200	46.980	46.020	45.090	44.140	20,0	19,7	19,3	19,9	21,1	21,8	33,4	34,2	33,8	32,3	31,3	30,4

Tabel 4.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005 (%)	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005 (per 1.000 inwoners van 12-79 jaar) ^c	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b																	
Meerderjarige tweesoortige verdachte	25.710	25.930	26.240	24.020	21.800	20.460	10,8	10,8	10,8	10,4	10,2	10,1	1,9	1,9	1,9	1,7	1,5	1,4
autochtoon	14.710	14.730	14.740	13.350	11.730	10.810	6,2	6,1	6,0	5,8	5,5	5,3	1,4	1,4	1,4	1,2	1,1	1,0
allochtoon	11.010	11.200	11.500	10.670	10.070	9.650	4,6	4,7	4,7	4,6	4,7	4,8	3,9	4,0	3,9	3,6	3,3	3,0
westers allochtoon	2.760	2.840	2.960	2.700	2.540	2.470	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,8	1,8	1,7	1,5	1,3	1,2
niet-westers allochtoon	8.250	8.360	8.540	7.980	7.520	7.180	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	6,0	6,1	6,2	5,7	5,3	5,0
Meerderjarige meersoortige verdachte	6.680	6.810	6.950	6.560	5.380	4.910	2,8	2,8	2,8	2,8	2,5	2,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3
autochtoon	3.700	3.930	3.780	3.510	2.750	2.440	1,6	1,6	1,6	1,5	1,3	1,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2
allochtoon	2.980	2.890	3.170	3.050	2.630	2.470	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0	1,1	1,0	0,9	0,8
westers allochtoon	640	630	680	650	510	500	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
niet-westers allochtoon	2.340	2.250	2.500	2.400	2.120	1.970	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,7	1,6	1,8	1,7	1,5	1,4
Onbekend	700	570	530	570	330	370	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2						

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreeerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.21 Geregistreerde minderjarige verdachten

	Totaal	Jongens	Meisjes	Bevolking 12-17 jaar	Totaal	Jongens	Meisjes	Bevolking 12-17 jaar	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)				(index 2005=100)				(per 1.000 inwoners 12-17 jaar)			(%)	
2005	98.520	81.957	16.502	1.199.916	100	100	100	100	82,1	133,4	28,2	83,2	16,7
2006	98.015	81.355	16.616	1.201.799	99	99	101	100	81,6	132,4	28,3	83,0	17,0
2007	94.804	77.637	17.128	1.204.964	96	95	104	100	78,7	126,0	29,1	81,9	18,1
2008	84.113	68.730	15.341	1.201.945	85	84	93	100	70,0	111,8	26,1	81,7	18,2
2009	70.405	57.106	13.187	1.191.453	71	70	80	99	59,1	93,6	22,7	81,1	18,7
2010	60.598	48.609	11.928	1.184.064	62	59	72	99	51,2	80,2	20,6	80,2	19,7
2011 ^a	53.900	43.594	10.222	1.184.970	55	53	62	99	45,5	71,9	17,7	80,9	19,0

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.22 Geregistreerde minderjarige verdachten van vermogensmisdrijven

	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners 12-17 jaar)			(%)	
2005	43.384	33.786	9.578	100	100	100	36,2	55,0	16,4	77,9	22,1
2006	41.723	32.039	9.666	96	95	101	34,7	52,1	16,5	76,8	23,2
2007	37.639	27.868	9.755	87	82	102	31,2	45,2	16,6	74,0	25,9
2008	34.766	25.964	8.785	80	77	92	28,9	42,2	15,0	74,7	25,3
2009	31.376	23.224	8.089	72	69	84	26,3	38,1	13,9	74,0	25,8
2010	28.325	20.726	7.572	65	61	79	23,9	34,2	13,1	73,2	26,7
2011 ^a	24.635	18.465	6.134	57	55	64	20,8	30,4	10,6	75,0	24,9

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.23 Geregistreerde minderjarige verdachten van vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag

	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners 12-17 jaar)			(%)	
2005	31.938	28.816	3.097	100	100	100	26,6	46,9	5,3	90,2	9,7
2006	33.248	30.268	2.970	104	105	96	27,7	49,3	5,1	91,0	8,9
2007	32.946	29.633	3.298	103	103	106	27,3	48,1	5,6	89,9	10,0
2008	27.704	24.798	2.894	87	86	93	23,0	40,3	4,9	89,5	10,4
2009	20.840	18.726	2.093	65	65	68	17,5	30,7	3,6	89,9	10,0
2010	16.614	14.721	1.874	52	51	61	14,0	24,3	3,2	88,6	11,3
2011 ^a	14.076	12.428	1.619	44	43	52	11,9	20,5	2,8	88,3	11,5

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.24 Geregistreerde minderjarige verdachten van gewelds- en seksuele misdrijven

	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners 12-17 jaar)			(%)	
2005	17.366	14.164	3.187	100	100	100	14,5	23,1	5,4	81,6	18,4
2006	17.400	14.086	3.299	100	99	104	14,5	22,9	5,6	81,0	19,0
2007	18.127	14.721	3.401	104	104	107	15,0	23,9	5,8	81,2	18,8
2008	15.788	12.749	3.030	91	90	95	13,1	20,7	5,2	80,8	19,2
2009	12.605	10.222	2.362	73	72	74	10,6	16,8	4,1	81,1	18,7
2010	10.748	8.812	1.924	62	62	60	9,1	14,5	3,3	82,0	17,9
2011 ^a	10.232	8.265	1.954	59	58	61	8,6	13,6	3,4	80,8	19,1

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.25 Geregisteerde minderjarige verdachten van verkeersmisdrijven

	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners	12-17 jaar)		(%)	
2005	1.342	1.234	108	100	100	100	1,1	2,0	0,2	92,0	8,0
2006	1.463	1.325	138	109	107	128	1,2	2,2	0,2	90,6	9,4
2007	1.673	1.522	150	125	123	139	1,4	2,5	0,3	91,0	9,0
2008	1.716	1.542	173	128	125	160	1,4	2,5	0,3	89,9	10,1
2009	1.634	1.435	195	122	116	181	1,4	2,4	0,3	87,8	11,9
2010	1.519	1.348	170	113	109	157	1,3	2,2	0,3	88,7	11,2
2011 ^a	1.376	1.189	184	103	96	170	1,2	2,0	0,3	86,4	13,4

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.26 Geregisteerde minderjarige verdachten van drugsmisdrijven en (vuur)wapenmisdrijven

Drugsmisdrijven											
	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners	12-17 jaar)		(%)	
2005	1.376	1.168	208	100	100	100	1,1	1,9	0,4	84,9	15,1
2006	1.329	1.118	211	97	96	101	1,1	1,8	0,4	84,1	15,9
2007	1.215	1.060	154	88	91	74	1,0	1,7	0,3	87,2	12,7
2008	1.253	1.085	167	91	93	80	1,0	1,8	0,3	86,6	13,3
2009	1.209	1.060	149	88	91	72	1,0	1,7	0,3	87,7	12,3
2010	1.053	941	112	77	81	54	0,9	1,6	0,2	89,4	10,6
2011 ^a	1.133	1.033	99	82	88	48	1,0	1,7	0,2	91,2	8,7

(Vuur)wapenmisdrijven											
	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Totaal	Jongens	Meisjes	Jongens	Meisjes
	(abs.)			(index 2005=100)			(per 1.000 inwoners	12-17 jaar)		(%)	
2005	1.340	1.273	66	100	100	100	1,1	2,1	0,1	95,0	4,9
2006	1.242	1.171	70	93	92	106	1,0	1,9	0,1	94,3	5,6
2007	1.280	1.219	60	96	96	91	1,1	2,0	0,1	95,2	4,7
2008	1.316	1.247	69	98	98	105	1,1	2,0	0,1	94,8	5,2
2009	1.260	1.197	60	94	94	91	1,1	2,0	0,1	95,0	4,8
2010	1.081	1.030	50	81	81	76	0,9	1,7	0,1	95,3	4,6
2011 ^a	1.225	1.165	59	91	92	89	1,0	1,9	0,1	95,1	4,8

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

Tabel 4.27 Geregistreeerde minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
(abs.)							
Totaal	98.520	98.015	94.804	84.113	70.405	60.598	53.900
Wetboek van Strafrecht	94.054	93.583	90.245	79.503	66.015	56.722	49.959
Vermogensmisdrijven	43.384	41.723	37.639	34.766	31.376	28.325	24.635
diefstal/verduistering en inbraak	40.763	39.000	34.901	31.397	27.973	25.405	22.032
diefstal en inbraak met geweld	2.827	2.898	2.657	2.133	2.212	2.444	2.514
diefstal en inbraak zonder geweld	37.936	36.102	32.244	29.264	25.761	22.961	19.518
bedrog	687	589	668	751	870	804	450
valsheidsmisdrijven	416	466	441	488	535	388	429
heling	1.262	1.437	1.413	1.926	1.818	1.544	1.504
afpersing en afdreiging	221	174	176	166	151	162	200
overige vermogensmisdrijven	35	57	40	38	29	22	20
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	31.938	33.248	32.946	27.704	20.840	16.614	14.076
vernieling en beschadiging	18.490	19.838	19.646	16.319	10.801	7.083	6.098
vernieling aan auto	4.257	5.235	4.479	3.764	2.520	2.124	1.625
vernieling aan openbare gebouwen	1.732	1.778	1.897	1.225	1.031	627	488
vernieling aan middelen openbaar vervoer	577	632	562	489	290	255	233
overige vernieling en beschadiging	11.924	12.193	12.708	10.841	6.960	4.077	3.752
tegen de openbare orde	10.099	9.771	10.201	8.642	7.557	7.882	6.426
openlijk geweld tegen personen	5.078	4.712	5.090	4.486	4.163	4.653	3.864
openlijk geweld tegen goederen	3.942	4.002	3.939	3.163	2.530	2.287	1.809
huisvredebreuk	129	148	147	165	127	136	111
computervredebreuk	37	44	57	56	37	48	35
discriminatie	198	98	108	65	62	40	26
tegen openbare orde overig	715	767	860	707	638	718	581
brandstichting/ontploffing	2.584	2.827	2.263	2.049	1.601	1.064	1.086
tegen het openbaar gezag	765	812	836	694	881	585	466
niet opvolgen van ambtelijk bevel	123	208	187	130	342	407	320
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	642	604	649	564	539	178	146
Gewelds- en seksuele misdrijven	17.366	17.400	18.127	15.788	12.605	10.748	10.232
mishandeling	11.575	12.032	12.836	11.157	8.638	7.140	6.833
bedreiging en stalking	3.863	3.714	3.830	3.400	2.758	2.431	2.463
bedreiging	3.772	3.653	3.721	3.359	2.712	2.394	2.420
stalking	91	61	109	41	46	37	43
seksuele misdrijven	1.662	1.412	1.213	1.029	976	921	667
aanranding	659	567	487	413	442	445	237
verkrachting	374	277	243	191	152	172	157
schennis der eerbaarheid	139	113	94	87	87	70	77
ontucht met minderjarige	230	225	202	168	155	125	66
overige seksuele misdrijven	260	230	187	170	140	109	130
misdrijven tegen het leven	200	163	155	137	169	208	216
overige gewelds- en seksuele misdrijven	66	79	93	65	64	48	53

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)							[%]						
	82,1	81,6	78,7	70,0	59,1	51,2	45,5	100	100	100	100	100	100	100
	78,4	77,9	74,9	66,1	55,4	47,9	42,2	95,5	95,5	95,2	94,5	93,8	93,6	92,7
	36,2	34,7	31,2	28,9	26,3	23,9	20,8	44,0	42,6	39,7	41,3	44,6	46,7	45,7
	34,0	32,5	29,0	26,1	23,5	21,5	18,6	41,4	39,8	36,8	37,3	39,7	41,9	40,9
	2,4	2,4	2,2	1,8	1,9	2,1	2,1	2,9	3,0	2,8	2,5	3,1	4,0	4,7
	31,6	30,0	26,8	24,3	21,6	19,4	16,5	38,5	36,8	34,0	34,8	36,6	37,9	36,2
	0,6	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,4	0,7	0,6	0,7	0,9	1,2	1,3	0,8
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,8	0,6	0,8
	1,1	1,2	1,2	1,6	1,5	1,3	1,3	1,3	1,5	1,5	2,3	2,6	2,5	2,8
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	26,6	27,7	27,3	23,0	17,5	14,0	11,9	32,4	33,9	34,8	32,9	29,6	27,4	26,1
	15,4	16,5	16,3	13,6	9,1	6,0	5,1	18,8	20,2	20,7	19,4	15,3	11,7	11,3
	3,5	4,4	3,7	3,1	2,1	1,8	1,4	4,3	5,3	4,7	4,5	3,6	3,5	3,0
	1,4	1,5	1,6	1,0	0,9	0,5	0,4	1,8	1,8	2,0	1,5	1,5	1,0	0,9
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,2	0,2	0,2	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4
	9,9	10,1	10,5	9,0	5,8	3,4	3,2	12,1	12,4	13,4	12,9	9,9	6,7	7,0
	8,4	8,1	8,5	7,2	6,3	6,7	5,4	10,3	10,0	10,8	10,3	10,7	13,0	11,9
	4,2	3,9	4,2	3,7	3,5	3,9	3,3	5,2	4,8	5,4	5,3	5,9	7,7	7,2
	3,3	3,3	3,3	2,6	2,1	1,9	1,5	4,0	4,1	4,2	3,8	3,6	3,8	3,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,8	0,9	0,8	0,9	1,2	1,1
	2,2	2,4	1,9	1,7	1,3	0,9	0,9	2,6	2,9	2,4	2,4	2,3	1,8	2,0
	0,6	0,7	0,7	0,6	0,7	0,5	0,4	0,8	0,8	0,9	0,8	1,3	1,0	0,9
	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,5	0,7	0,6
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,2	0,1	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,3	0,3
	14,5	14,5	15,0	13,1	10,6	9,1	8,6	17,6	17,8	19,1	18,8	17,9	17,7	19,0
	9,6	10,0	10,7	9,3	7,2	6,0	5,8	11,7	12,3	13,5	13,3	12,3	11,8	12,7
	3,2	3,1	3,2	2,8	2,3	2,1	2,1	3,9	3,8	4,0	4,0	3,9	4,0	4,6
	3,1	3,0	3,1	2,8	2,3	2,0	2,0	3,8	3,7	3,9	4,0	3,9	4,0	4,5
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
	1,4	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	1,7	1,4	1,3	1,2	1,4	1,5	1,2
	0,5	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6	0,7	0,4
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tabel 4.27 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(abs.)						
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	1.366	1.212	1.533	1.245	1.194	1.035	1.016
Verkeersmisdrijven	1.342	1.463	1.673	1.716	1.634	1.519	1.376
verlaten plaats ongeval	385	391	407	334	346	235	240
rijden onder invloed	671	830	992	1.087	1.051	1.091	988
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	0	3	7	5	6	9
overige verkeersmisdrijven	285	242	271	288	232	187	139
Drugsmisdrijven	1.376	1.329	1.215	1.253	1.209	1.053	1.133
harddrugs	690	569	558	501	334	318	307
softdrugs	686	760	657	752	875	735	826
(Vuur)wapenmisdrijven	1.340	1.242	1.280	1.316	1.260	1.081	1.225
Misdrijven overige wetten	408	398	391	325	287	223	207

a Voorlopige cijfers.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar)							(%)						
	1,1	1,0	1,3	1,0	1,0	0,9	0,9	1,4	1,2	1,6	1,5	1,7	1,7	1,9
	1,1	1,2	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2	1,4	1,5	1,8	2,0	2,3	2,5	2,6
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	0,8	1,0	1,3	1,5	1,8	1,8
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,4	1,4	1,3	1,5	1,7	1,7	2,1
	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	0,9	1,2	1,2	1,5
	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	0,9	1,0	1,4	1,3	1,4	1,6	1,8	1,8	2,3
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Tabel 4.28 Aangehouden minderjarige verdachten naar herkomstgroep, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005		2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)								(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^c
Totaal	30.260	31.420	33.070	29.340	25.160	22.570	100	100	100	100	100	100	100	100	18,5
jongens	24.480	25.340	26.300	23.520	20.100	18.030	80,9	80,6	79,5	80,2	79,9	79,9	79,9	79,9	32,1
12-14 jaar	6.170	6.160	6.380	5.580	4.360	3.780	20,4	19,6	19,3	19,0	17,3	16,7	16,7	16,7	14,2
15-17 jaar	18.310	19.180	19.920	17.940	15.740	14.250	60,5	61,0	60,2	61,1	62,6	63,2	63,2	63,2	49,6
meisjes	5.780	6.080	6.770	5.820	5.060	4.540	19,1	19,4	20,5	19,8	20,1	20,1	20,1	20,1	8,4
12-14 jaar	1.750	1.870	1.950	1.660	1.390	1.200	5,8	6,0	5,9	5,7	5,5	5,3	5,3	5,3	4,7
15-17 jaar	4.030	4.210	4.820	4.160	3.670	3.340	13,3	13,4	14,6	14,2	14,6	14,8	14,8	14,8	12,1
Autochtoon	16.700	17.770	18.890	16.630	13.880	11.980	55,2	56,6	57,1	56,7	55,1	55,1	53,1	53,1	14,8
jongens	13.380	14.220	14.960	13.190	10.920	9.500	44,2	45,2	45,2	44,9	43,4	42,1	42,1	42,1	22,8
12-14 jaar	3.120	3.250	3.380	2.910	2.150	1.770	10,3	10,3	10,2	9,9	8,6	7,9	7,9	7,9	9,1
15-17 jaar	10.260	10.960	11.580	10.280	8.770	7.730	33,9	34,9	35,0	35,0	34,9	34,2	34,2	34,2	36,1
meisjes	3.310	3.560	3.930	3.440	2.950	2.480	11,0	11,3	11,9	11,7	11,7	11,0	11,0	11,0	6,4
12-14 jaar	1.010	1.070	1.120	950	820	650	3,3	3,4	3,4	3,2	3,2	2,9	2,9	2,9	3,6
15-17 jaar	2.310	2.490	2.810	2.490	2.140	1.830	7,6	7,9	8,5	8,5	8,5	8,1	8,1	8,1	9,2
Allochtoon	13.570	13.650	14.180	12.710	11.290	10.590	44,8	43,4	42,9	43,3	44,9	46,9	46,9	46,9	38,2
jongens	11.100	11.130	11.340	10.330	9.170	8.530	36,7	35,4	34,3	35,2	36,5	37,8	37,8	37,8	60,2
12-14 jaar	3.050	2.910	3.000	2.680	2.200	2.010	10,1	9,3	9,1	9,1	8,8	8,9	8,9	8,9	32,1
15-17 jaar	8.060	8.220	8.340	7.660	6.970	6.520	26,6	26,2	25,2	26,1	27,7	28,9	28,9	28,9	28,9
meisjes	2.470	2.520	2.840	2.380	2.110	2.060	8,1	8,0	8,6	8,1	8,4	9,1	9,1	9,1	9,2
12-14 jaar	750	800	830	710	580	550	2,5	2,6	2,5	2,4	2,3	2,5	2,5	2,5	8,5
15-17 jaar	1.720	1.720	2.010	1.670	1.540	1.510	5,7	5,5	6,1	5,7	6,1	6,7	6,7	6,7	21,7
Marokko	3.380	3.340	3.450	3.140	2.820	2.750	11,2	10,6	10,4	10,7	11,2	12,2	12,2	12,2	74,8
jongens	2.920	2.850	2.900	2.700	2.420	2.320	9,6	9,1	8,8	9,2	9,6	10,3	10,3	10,3	126,1
12-14 jaar	800	740	820	730	600	560	2,6	2,4	2,5	2,5	2,4	2,5	2,5	2,5	62,1
15-17 jaar	2.120	2.110	2.090	1.970	1.830	1.750	7,0	6,7	6,3	6,7	7,3	7,8	7,8	7,8	189,3
meisjes	470	490	540	450	390	430	1,5	1,5	1,6	1,5	1,6	1,9	1,9	1,9	24,5
12-14 jaar	150	150	150	140	90	110	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	10,1
15-17 jaar	320	340	390	310	300	330	1,0	1,1	1,2	1,1	1,2	1,4	1,4	1,4	32,6

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)					
Nederlandse Antillen of Aruba	1.260	1.190	1.220	1.060	970	890	4,2	3,8	3,7	3,6	3,9	4,0
jongens	970	920	930	860	730	690	3,2	2,9	2,8	2,9	2,9	3,0
12-14 jaar	300	290	270	250	210	180	1,0	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8
15-17 jaar	670	620	660	610	520	510	2,2	2,0	2,0	2,1	2,1	2,2
meisjes	300	280	290	210	240	210	1,0	0,9	0,9	0,7	0,9	0,9
12-14 jaar	90	100	70	60	80	60	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
15-17 jaar	210	180	220	150	160	150	0,7	0,6	0,7	0,5	0,6	0,7
Suriname	1.840	1.950	2.060	1.690	1.410	1.260	6,1	6,2	6,2	5,8	5,6	5,6
jongens	1.460	1.500	1.540	1.310	1.110	960	4,8	4,8	4,7	4,5	4,4	4,2
12-14 jaar	390	390	400	310	270	220	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,0
15-17 jaar	1.060	1.110	1.150	1.000	830	740	3,5	3,5	3,5	3,4	3,3	3,3
meisjes	390	450	520	390	300	300	1,3	1,4	1,6	1,3	1,2	1,3
12-14 jaar	100	150	160	100	70	80	0,3	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3
15-17 jaar	280	290	360	290	230	230	0,9	0,9	1,1	1,0	0,9	1,0
Turkije	1.930	2.010	2.020	1.890	1.560	1.530	6,4	6,4	6,1	6,4	6,2	6,8
jongens	1.690	1.730	1.720	1.630	1.350	1.320	5,6	5,5	5,2	5,6	5,4	5,9
12-14 jaar	500	460	460	480	330	320	1,6	1,5	1,4	1,6	1,3	1,4
15-17 jaar	1.190	1.270	1.260	1.160	1.030	1.000	3,9	4,1	3,8	3,9	4,1	4,4
meisjes	240	280	300	250	210	210	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9
12-14 jaar	80	100	90	80	60	60	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
15-17 jaar	160	190	210	170	140	150	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.29 Aangehouden minderjarige allochtone verdachten naar generatie en herkomstgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a		2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^c		
	(abs.) ^b						(%)									
Totaal allochtonen	13.570	13.650	14.180	12.710	11.290	10.590	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	48,9	49,6	51,6
westers allochtonen	2.530	2.560	2.720	2.370	2.250	1.930	18,7	18,7	19,2	18,6	20,0	18,2	18,2	27,7	28,8	30,5
niet-westers allochtonen	11.040	11.090	11.450	10.350	9.030	8.670	81,3	81,3	80,8	81,4	80,0	81,8	81,8	58,0	58,4	60,4
w.o.																
Marokko	3.380	3.340	3.450	3.140	2.820	2.750	24,9	24,5	24,3	24,7	25,0	26,0	26,0	90,4	88,5	90,9
Nederlandse Antillen en Aruba	1.260	1.190	1.220	1.060	970	890	9,3	8,7	8,6	8,4	8,6	8,4	8,4	88,2	83,1	85,4
Suriname	1.840	1.950	2.060	1.690	1.410	1.260	13,6	14,3	14,5	13,3	12,5	11,9	11,9	53,7	58,4	63,0
Turkije	1.930	2.010	2.020	1.890	1.560	1.530	14,2	14,7	14,2	14,8	13,8	14,4	14,4	45,0	46,3	46,6
1e generatie allochtonen	3.940	3.640	3.460	2.980	2.530	2.350	29,0	26,7	24,4	23,4	22,4	22,2	22,2	54,3	53,9	54,8
westers allochtonen	710	730	730	610	570	500	5,2	5,3	5,2	4,8	5,1	4,7	4,7	31,6	33,9	34,9
niet-westers allochtonen	3.230	2.910	2.730	2.360	1.960	1.850	23,8	21,3	19,3	18,6	17,3	17,4	17,4	64,2	63,0	64,5
w.o.																
Marokko	510	410	350	270	220	220	3,7	3,0	2,5	2,1	1,9	2,0	2,0	100,9	99,1	97,6
Nederlandse Antillen en Aruba	640	510	510	450	400	380	4,7	3,8	3,6	3,5	3,5	3,6	3,6	127,5	105,5	109,5
Suriname	330	320	270	210	190	150	2,4	2,4	1,9	1,6	1,7	1,4	1,4	63,6	70,8	69,0
Turkije	270	230	180	180	120	120	2,0	1,6	1,3	1,4	1,0	1,2	1,2	54,0	53,4	50,0
2e generatie allochtonen	9.150	9.610	10.280	9.330	8.330	7.850	67,4	70,4	72,5	73,4	73,8	74,1	74,1	46,9	48,2	50,6
westers allochtonen	1.530	1.570	1.690	1.480	1.380	1.170	11,3	11,5	11,9	11,6	12,3	11,1	11,1	26,2	27,0	29,0
niet-westers allochtonen	7.620	8.040	8.590	7.850	6.940	6.680	56,2	58,9	60,6	61,8	61,5	63,0	63,0	55,7	56,9	59,2
w.o.																
Marokko	2.860	2.920	3.080	2.870	2.600	2.530	21,1	21,4	21,7	22,5	23,0	23,8	23,8	88,8	87,2	90,2
Nederlandse Antillen en Aruba	610	670	710	610	570	500	4,5	4,9	5,0	4,8	5,0	4,7	4,7	66,9	71,8	73,8
Suriname	1.510	1.620	1.780	1.480	1.210	1.110	11,1	11,9	12,6	11,6	10,7	10,5	10,5	52,0	56,5	62,2
Turkije	1.650	1.780	1.830	1.700	1.440	1.400	12,2	13,0	12,9	13,4	12,7	13,2	13,2	43,8	43,8	43,0

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)					
2e generatie allochtonen, één ouder in buitenland geboren	2.430	2.600	2.880	2.630	2.360	2.080	17,9	19,0	20,3	20,7	20,9	19,6
westers allochtonen	1.180	1.220	1.270	1.100	990	810	8,7	8,9	9,0	8,7	8,8	7,6
niet-westers allochtonen	1.250	1.380	1.610	1.530	1.370	1.270	9,2	10,1	11,3	12,0	12,1	12,0
w.o.												
Marokko	140	160	200	210	180	220	1,0	1,2	1,4	1,6	1,6	2,0
Nederlandse Antillen en Aruba	190	170	210	180	170	140	1,4	1,3	1,5	1,4	1,5	1,3
Suriname	370	430	460	410	340	300	2,7	3,1	3,2	3,2	3,0	2,8
Turkije	140	170	210	220	200	170	1,0	1,2	1,5	1,7	1,7	1,6
2e generatie allochtonen, beide ouders in buitenland geboren	6.720	7.010	7.400	6.700	5.970	5.770	49,5	51,4	52,2	52,7	52,9	54,5
westers allochtonen	350	350	420	370	390	370	2,6	2,6	3,0	2,9	3,4	3,5
niet-westers allochtonen	6.370	6.660	6.980	6.320	5.580	5.410	46,9	48,8	49,2	49,8	49,4	51,0
w.o.												
Marokko	2.730	2.760	2.890	2.660	2.420	2.310	20,1	20,2	20,3	20,9	21,4	21,8
Nederlandse Antillen en Aruba	420	500	500	430	400	370	3,1	3,7	3,5	3,3	3,6	3,5
Suriname	1.140	1.190	1.330	1.070	880	810	8,4	8,7	9,4	8,4	7,8	7,6
Turkije	1.510	1.610	1.620	1.480	1.240	1.230	11,1	11,8	11,4	11,7	11,0	11,6
Generatie onbekend	480	400	440	410	430	400	3,5	2,9	3,1	3,2	3,8	3,7

a Voorlopige cijfers.

b Afgerond op tientallen.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.30 Aangehouden minderjarige verdachten en misdrijven naar woongemeente^a en delictgroep, 2010^b

	Aangehouden verdachten		Misdrijven							Totaal per verdachte
			Vermogens- misdrijven	Vernie- lingen ^c	Gewelds- en seksuele misdrijven	Verkeers- misdrijven	Drugs- mis- drijven	Overige mis- drijven	Totaal ^e	
	(abs.) ^d	(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^e	(abs.) ^d							(gemid- deld)
Totaal Nederland	22.570	18,5	16.604	10.526	8.187	1.188	537	1842	38.884	1,72
Almere	370	22,9	296	117	128	3	8	32	584	1,58
Amersfoort	210	19,7	380	185	42	12	2	13	634	3,02
Amsterdam	1.280	31,4	1.294	315	378	40	17	85	2.129	1,66
Apeldoorn	190	16,5	125	47	72	9	2	17	272	1,43
Arnhem	200	22,3	127	90	76	10	3	21	327	1,64
Breda	260	22,7	153	95	100	6	21	15	390	1,50
Dordrecht	200	23,0	117	74	68	11	2	14	286	1,43
Ede	160	18,4	200	104	85	14	3	10	416	2,60
Eindhoven	210	16,6	221	69	68	9	2	19	388	1,85
Emmen	100	13,4	63	32	47	6	1	8	157	1,57
Enschede	210	20,2	115	48	91	5	2	12	273	1,30
Groningen	300	34,4	205	85	56	6	18	17	387	1,29
Haarlem	210	23,7	233	86	61	19	7	15	421	2,00
Haarlemmermeer	170	15,9	124	94	74	6	0	14	312	1,84
Leiden	260	38,6	214	70	129	11	0	28	452	1,74
Maastricht	190	29,3	171	68	153	14	5	7	418	2,20
Nijmegen	210	22,5	204	112	84	13	8	14	435	2,07
Rotterdam	1.550	41,3	1.275	593	456	36	43	168	2.571	1,66
's-Gravenhage	1.070	34,7	929	356	404	56	26	124	1.895	1,77
's-Hertogenbosch	220	23,9	141	161	163	8	5	7	485	2,20
Tilburg	200	15,3	165	64	36	3	4	13	285	1,43
Utrecht	420	27,9	426	146	117	22	15	33	759	1,81
Zaanstad	180	17,6	132	73	105	4	1	6	321	1,78
Zoetermeer	210	21,8	163	44	104	17	1	28	357	1,70
Zwolle	140	17,5	109	47	40	3	0	15	214	1,53
Overige gemeenten of onbekend	13.870	15,5	9.022	7.351	5.050	845	341	1.107	23.716	1,71

a De 25 grootste gemeenten in 2010.

b Voorlopige cijfers.

c Inclusief misdrijven tegen openbare orde en gezag.

d Afgerond op tientallen.

e Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de inwoners van de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.31 Aangehouden minderjarige verdachten naar woongemeente^a en geslacht, 2010^b

	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen
	(abs.)			(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^c		
Totaal Nederland	22.570	18.030	4.540	18,5	28,9	7,6
Almere	370	310	60	22,9	36,8	8,1
Amersfoort	210	160	50	19,7	29,9	9,2
Amsterdam	1.280	1.030	250	31,4	49,9	12,2
Apeldoorn	190	160	30	16,5	27,5	4,8
Arnhem	200	170	30	22,3	36,7	6,7
Breda	260	200	70	22,7	34,0	11,4
Dordrecht	200	160	40	23,0	35,4	9,8
Ede	160	140	20	18,4	31,2	4,9
Eindhoven	210	170	40	16,6	26,7	6,0
Emmen	100	80	30	13,4	19,4	7,3
Enschede	210	150	60	20,2	28,3	11,8
Groningen	300	210	90	34,4	47,7	20,6
Haarlem	210	180	30	23,7	39,2	7,8
Haarlemmermeer	170	140	30	15,9	25,3	6,0
Leiden	260	180	70	38,6	52,7	23,0
Maastricht	190	150	40	29,3	44,3	13,5
Nijmegen	210	170	40	22,5	34,9	9,6
Rotterdam	1.550	1.240	310	41,3	64,5	16,9
's-Gravenhage	1.070	900	170	34,7	56,9	11,3
's-Hertogenbosch	220	180	30	23,9	39,3	7,7
Tilburg	200	160	50	15,3	23,4	7,0
Utrecht	420	340	80	27,9	43,9	11,2
Zaanstad	180	150	30	17,6	28,8	6,0
Zoetermeer	210	160	50	21,8	32,7	10,3
Zwolle	140	90	40	17,5	23,7	11,2
Overige gemeenten of onbekend	13.870	11.070	2.800	15,5	24,2	6,3

a De 25 grootste gemeenten in 2010.

b Voorlopige cijfers.

c Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de inwoners van de betreffende gemeente.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.32 Door aangehouden minderjarige verdachten gepleegde misdrijven^a naar delictgroep, geslacht en leeftijd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b
	(abs.) ^c						(%)						(per 1.000 inwoners van 12-17 jaar) ^d					
Totaal	62.400	63.410	66.670	56.360	44.580	38.880	100	100	100	100	100	100	50,7	51,6	54,2	46,2	36,7	32,0
jongens	53.140	53.170	55.880	47.250	37.100	32.500	85,2	83,9	83,8	83,8	83,2	83,6	84,5	84,6	89,0	75,9	59,7	52,4
12-14 jaar	12.120	11.820	12.280	10.270	7.590	6.240	19,4	18,6	18,4	18,2	17,0	16,0	38,1	37,7	39,6	33,6	24,9	20,3
15-17 jaar	41.020	41.350	43.600	36.990	29.510	26.270	65,7	65,2	65,4	65,6	66,2	67,6	131,9	131,4	136,9	116,7	93,5	84,1
meisjes	9.260	10.230	10.790	9.110	7.480	6.380	14,8	16,1	16,2	16,2	16,8	16,4	15,3	16,9	17,8	15,1	12,5	10,7
12-14 jaar	2.900	3.140	3.200	2.640	2.210	1.650	4,7	5,0	4,8	4,7	5,0	4,2	9,5	10,5	10,7	9,0	7,5	5,6
15-17 jaar	6.350	7.090	7.580	6.460	5.270	4.730	10,2	11,2	11,4	11,5	11,8	12,2	21,2	23,4	24,6	21,0	17,4	15,7
Vermogensmisdrijven	26.330	25.890	25.460	21.740	19.160	16.600	42,2	40,8	38,2	38,6	43,0	42,7	21,2	20,9	20,5	17,7	15,6	13,6
jongens	21.840	20.820	20.140	17.340	15.260	13.340	35,0	32,8	30,2	30,8	34,2	34,3	34,4	33,0	31,8	27,7	24,4	21,4
12-14 jaar	5.090	4.630	4.110	3.770	3.280	2.570	8,2	7,3	6,2	6,7	7,4	6,6	15,9	14,6	13,1	12,3	10,7	8,4
15-17 jaar	16.740	16.180	16.020	13.570	11.970	10.770	26,8	25,5	24,0	24,1	26,9	27,7	53,3	51,3	50,1	42,6	37,7	34,2
meisjes	4.490	5.080	5.320	4.400	3.910	3.260	7,2	8,0	8,0	7,8	8,8	8,4	7,3	8,3	8,7	7,2	6,5	5,4
12-14 jaar	1.430	1.620	1.600	1.340	1.210	910	2,3	2,5	2,4	2,4	2,7	2,3	4,6	5,3	5,3	4,5	4,1	3,0
15-17 jaar	3.060	3.460	3.720	3.060	2.700	2.350	4,9	5,5	5,6	5,4	6,0	6,0	10,1	11,3	11,9	9,7	8,8	7,7
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	18.930	19.980	21.880	17.590	11.840	10.530	30,3	31,5	32,8	31,2	26,6	27,1	15,5	16,4	18,0	14,5	9,8	8,8
jongens	16.960	17.940	19.640	15.850	10.560	9.290	27,2	28,3	29,5	28,1	23,7	23,9	27,2	28,8	31,5	25,6	17,2	15,1
12-14 jaar	3.800	4.160	4.620	3.430	2.180	1.880	6,1	6,6	6,9	6,1	4,9	4,8	12,0	13,3	15,1	11,2	7,2	6,2
15-17 jaar	13.160	13.780	15.010	12.420	8.360	7.410	21,1	21,7	22,5	22,0	18,8	19,1	42,8	44,1	47,4	39,5	26,8	23,9
meisjes	1.970	2.040	2.250	1.740	1.280	1.240	3,2	3,2	3,4	3,1	2,9	3,2	3,3	3,4	3,8	2,9	2,2	2,1
12-14 jaar	660	660	690	540	420	300	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	2,2	2,2	2,3	1,9	1,4	1,0
15-17 jaar	1.310	1.380	1.560	1.200	860	940	2,1	2,2	2,3	2,1	1,9	2,4	4,5	4,6	5,1	4,0	2,9	3,2
Gewelds- en seksuele misdrijven	12.820	12.820	13.860	12.150	9.470	8.190	20,6	20,2	20,8	21,6	21,2	21,1	10,5	10,4	11,3	10,0	7,8	6,8
jongens	10.540	10.330	11.280	9.750	7.690	6.740	16,9	16,3	16,9	17,3	17,3	17,3	16,8	16,4	18,0	15,7	12,4	10,9
12-14 jaar	2.640	2.420	2.790	2.500	1.680	1.440	4,2	3,8	4,2	4,4	3,8	3,7	8,4	7,8	9,0	8,2	5,5	4,7
15-17 jaar	7.900	7.910	8.490	7.260	6.010	5.300	12,7	12,5	12,7	12,9	13,5	13,6	25,5	25,0	26,7	22,9	19,1	17,0

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^b
	(abs.) ^c						(%)						[per 1.000 inwoners van 12-17 jaar] ^d					
meisjes	2.290	2.490	2.580	2.400	1.780	1.450	3,7	3,9	3,9	4,3	4,0	3,7	3,8	4,2	4,3	4,1	3,0	2,5
12-14 jaar	710	730	800	660	490	380	1,1	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	2,3	2,5	2,7	2,3	1,7	1,3
15-17 jaar	1.580	1.760	1.790	1.730	1.290	1.070	2,5	2,8	2,7	3,1	2,9	2,7	5,4	5,9	5,9	5,7	4,3	3,6
Verkeersmisdrijven	1.060	1.280	1.560	1.610	1.460	1.190	1,7	2,0	2,3	2,9	3,3	3,1	0,9	1,0	1,3	1,3	1,2	1,0
jongens	950	1.140	1.400	1.400	1.290	1.030	1,5	1,8	2,1	2,5	2,9	2,6	1,5	1,8	2,2	2,2	2,1	1,7
12-14 jaar	60	70	70	60	50	40	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
15-17 jaar	890	1.070	1.330	1.340	1.230	990	1,4	1,7	2,0	2,4	2,8	2,5	2,9	3,4	4,2	4,2	3,9	3,2
meisjes	110	140	160	220	180	160	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,2	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3
12-14 jaar	20	20	30	20	20	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
15-17 jaar	80	120	140	200	160	150	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5
Drugsmisdrijven	820	780	800	740	580	540	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4
jongens	700	670	700	640	510	470	1,1	1,1	1,0	1,1	1,2	1,2	1,0	1,0	1,1	1,0	0,8	0,8
12-14 jaar	70	50	70	50	50	50	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
15-17 jaar	640	620	630	590	460	420	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,9	1,9	1,8	1,7	1,4	1,3
meisjes	120	110	110	90	70	70	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
12-14 jaar	10	20	10	20	10	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
15-17 jaar	110	90	90	70	60	50	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Overige misdrijven	2.440	2.660	3.090	2.540	2.060	1.840	3,9	4,2	4,6	4,5	4,6	4,7	2,0	2,2	2,5	2,1	1,7	1,5
jongens	2.160	2.280	2.730	2.270	1.790	1.630	3,5	3,6	4,1	4,0	4,0	4,2	3,4	3,6	4,4	3,6	2,9	2,6
12-14 jaar	460	490	600	460	340	250	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	1,4	1,6	2,0	1,5	1,1	0,8
15-17 jaar	1.700	1.800	2.120	1.810	1.450	1.380	2,7	2,8	3,2	3,2	3,3	3,5	5,5	5,7	6,7	5,7	4,6	4,4
meisjes	280	370	360	270	270	210	0,4	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,4	0,5	0,4
12-14 jaar	70	90	80	60	60	40	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1
15-17 jaar	210	280	290	210	210	180	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,9	0,9	0,7	0,7	0,6

a Hierbij is geen rekening gehouden met het feit dat een deel van de misdrijven door meerdere personen samen is gepleegd. Dergelijke misdrijven zijn meerdere keren geteld.

b Voorlopige cijfers.

c Afgerond op tientallen.

d Uitsluitend in de GBA geregistreerde verdachten, gerelateerd aan de betreffende bevolkingsgroep.

Bron: HKS/SSB, CBS

Tabel 4.33 Aangehouden minderjarige verdachten naar geslacht, pleegcarrière en pleegprofiel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(abs.) ^b						(%)					
Totaal	30.280	31.440	33.090	29.360	25.170	22.570	100	100	100	100	100	100
Pleegcarrière												
First offender	18.060	18.240	19.020	16.440	14.100	12.890	59,6	58,0	57,5	56,0	56,0	57,1
Meerpleger	10.660	11.360	12.000	10.860	9.270	8.170	35,2	36,1	36,3	37,0	36,8	36,2
Veelpleger	1.570	1.840	2.070	2.060	1.800	1.510	5,2	5,9	6,3	7,0	7,2	6,7
Pleegprofiel												
Enkelsoortige verdachte	24.290	25.300	26.490	23.820	20.840	18.880	80,2	80,5	80,0	81,1	82,8	83,6
Tweesoortige verdachte	4.920	5.030	5.280	4.510	3.560	2.990	16,2	16,0	16,0	15,4	14,2	13,3
Meersoortige verdachte	1.080	1.120	1.330	1.030	760	700	3,5	3,6	4,0	3,5	3,0	3,1
Jongens												
Pleegcarrière												
First offender	13.780	13.810	14.160	12.390	10.480	9.620	56,2	54,5	53,8	52,6	52,1	53,4
Meerpleger	9.220	9.790	10.200	9.210	7.930	6.980	37,6	38,6	38,8	39,1	39,4	38,7
Veelpleger	1.500	1.760	1.960	1.940	1.700	1.440	6,1	6,9	7,4	8,2	8,4	8,0
Pleegprofiel												
Enkelsoortige verdachte	19.130	19.940	20.570	18.680	16.230	14.740	78,1	78,6	78,2	79,4	80,8	81,8
Tweesoortige verdachte	4.350	4.390	4.530	3.910	3.160	2.640	17,8	17,3	17,2	16,6	15,7	14,6
Meersoortige verdachte	1.010	1.030	1.220	950	710	650	4,1	4,1	4,6	4,0	3,5	3,6
Meisjes												
Pleegcarrière												
First offender	4.280	4.430	4.870	4.060	3.620	3.270	74,0	72,9	71,8	69,6	71,4	72,1
Meerpleger	1.440	1.570	1.800	1.650	1.340	1.200	24,9	25,8	26,5	28,3	26,5	26,3
Veelpleger	70	80	110	120	110	70	1,1	1,4	1,7	2,0	2,1	1,6
Pleegprofiel												
Enkelsoortige verdachte	5.160	5.360	5.920	5.140	4.610	4.140	89,1	88,1	87,3	88,2	91,0	91,1
Tweesoortige verdachte	570	630	750	610	400	350	9,8	10,4	11,1	10,4	7,9	7,8
Meersoortige verdachte	60	90	110	80	60	50	1,1	1,5	1,6	1,4	1,1	1,1

a Voorlopige cijfers.
b Afgerond op tientallen.
Bron: HKS/SSB, CBS

Tabellen bij hoofdstuk 5

Tabel 5.1 Ingeschreven en afgedane misdrijfzaken

	Ingeschreven zaken OM	Afdoeningen door het OM	Dagvaardingen	Afdoeningen door de rechter ^a	Verhouding afdoeningen OM/rechter
2005	266.859	122.999	162.773	132.595	0,9
2006	267.710	126.092	161.157	134.375	0,9
2007	272.657	122.274	159.326	127.579	1,0
2008	260.228	122.248	149.980	127.389	1,0
2009	231.142	116.326	144.345	126.365	0,9
2010	208.596	83.579	127.448	105.989	0,8
2011	225.528	84.356	130.925	101.755	0,8

a Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 5.2 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven misdrijfzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal ^a	Mannen	Meerderjarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerderjarige vrouwen	Minderjarige vrouwen	Rechtspersonen
	(abs.)							
2005	266.859	218.620	188.486	30.134	35.213	29.485	5.728	11.417
2006	267.710	219.954	189.614	30.340	37.063	30.887	6.176	9.205
2007	272.657	224.135	192.077	32.058	39.330	32.478	6.852	7.675
2008	260.228	214.383	184.133	30.250	37.483	31.167	6.316	6.949
2009	231.142	189.973	163.712	26.261	33.746	28.285	5.461	6.130
2010	208.596	172.461	149.272	23.189	30.647	25.762	4.885	4.425
2011	225.528	186.326	165.096	21.230	33.890	29.283	4.607	4.432
	(%)							
2005	100	81,9	70,6	11,3	13,2	11,0	2,1	4,3
2006	100	82,2	70,8	11,3	13,8	11,5	2,3	3,4
2007	100	82,2	70,4	11,8	14,4	11,9	2,5	2,8
2008	100	82,4	70,8	11,6	14,4	12,0	2,4	2,7
2009	100	82,2	70,8	11,4	14,6	12,2	2,4	2,7
2010	100	82,7	71,6	11,1	14,7	12,4	2,3	2,1
2011	100	82,6	73,2	9,4	15,0	13,0	2,0	2,0

a Inclusief zaken waarbij het geslacht onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.3 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven misdrijfzaken naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	266.859	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	225.528
Wetboek van Strafrecht	165.134	168.361	173.726	165.654	151.099	138.634	152.077
Vermogensmisdrijven	75.604	75.438	73.807	71.509	68.053	64.473	73.431
diefstal/verduistering en inbraak	57.571	55.179	54.130	53.143	51.517	51.249	57.605
diefstal en inbraak met geweld	5.212	4.759	4.783	4.298	4.613	4.420	4.885
eenvoudige diefstal	25.309	23.525	23.630	24.053	24.063	24.187	27.795
gekwalficeerde diefstal	24.223	23.834	22.226	21.284	19.697	19.975	21.931
verduistering	2.827	3.061	3.491	3.508	3.144	2.667	2.994
bedrog	2.815	4.298	4.459	4.517	4.501	3.211	4.194
valsheidsmisdrijven	8.755	8.942	8.306	6.858	5.598	4.412	4.872
heling	5.677	5.968	5.823	5.915	5.260	4.548	5.320
afpersing en afdreiging	504	469	444	396	455	376	442
overige vermogensmisdrijven	282	582	645	680	722	677	998
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	35.714	36.924	39.834	36.531	30.525	25.922	26.637
vernietiging en beschadiging	10.591	11.266	12.103	11.989	9.893	8.810	8.951
tegen de openbare orde	16.169	16.818	18.243	16.177	13.583	10.901	11.466
openlijk geweld	13.537	14.005	15.407	13.443	11.160	8.633	8.824
huissvredebreuk	1.535	1.631	1.661	1.672	1.539	1.428	1.555
lokaalvredebreuk	258	258	280	268	190	181	212
computervredebreuk	45	42	88	102	99	87	207
discriminatie	153	161	145	135	115	113	126
tegen openbare orde overig	641	721	662	557	480	459	542
brandstichting/ontploffing	1.573	1.684	1.676	1.453	1.137	973	928
tegen het openbaar gezag	7.381	7.156	7.812	6.912	5.912	5.238	5.292
niet opvolgen van ambtelijk bevel	3.290	3.085	3.399	2.836	2.264	1.799	1.552
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	4.091	4.071	4.413	4.076	3.648	3.439	3.740
Gewelds- en seksuele misdrijven	46.472	48.943	52.674	50.748	45.817	41.221	44.341
mishandeling	27.245	30.268	33.403	32.629	29.406	25.965	28.208
bedreiging en stalking	11.266	11.311	12.117	11.542	10.304	9.285	9.937
bedreiging	10.478	10.455	11.176	10.668	9.570	8.628	9.279
stalking	788	856	941	874	734	657	658
seksuele misdrijven	4.033	3.912	3.733	3.370	3.098	2.982	3.106
aanranding	910	891	896	805	758	752	646
verkrachting	1.010	942	849	761	668	610	644
schennis der eerbaarheid	684	742	663	602	558	450	555
ontucht met minderjarige	17	25	34	44	25	35	52
overige seksuele misdrijven	1.412	1.312	1.291	1.158	1.089	1.135	1.209
misdrijven tegen het leven ^a	3.308	2.810	2.669	2.471	2.274	2.242	2.288
overige gewelds- en seksuele misdrijven	620	642	752	736	735	747	802
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	7.344	7.056	7.411	6.866	6.704	7.018	7.668

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	61,9	62,9	63,7	63,7	65,4	66,5	67,4
	28,3	28,2	27,1	27,5	29,4	30,9	32,6
	21,6	20,6	19,9	20,4	22,3	24,6	25,5
	2,0	1,8	1,8	1,7	2,0	2,1	2,2
	9,5	8,8	8,7	9,2	10,4	11,6	12,3
	9,1	8,9	8,2	8,2	8,5	9,6	9,7
	1,1	1,1	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3
	1,1	1,6	1,6	1,7	1,9	1,5	1,9
	3,3	3,3	3,0	2,6	2,4	2,1	2,2
	2,1	2,2	2,1	2,3	2,3	2,2	2,4
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
	13,4	13,8	14,6	14,0	13,2	12,4	11,8
	4,0	4,2	4,4	4,6	4,3	4,2	4,0
	6,1	6,3	6,7	6,2	5,9	5,2	5,1
	5,1	5,2	5,7	5,2	4,8	4,1	3,9
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
	2,8	2,7	2,9	2,7	2,6	2,5	2,3
	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	0,9	0,7
	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7
	17,4	18,3	19,3	19,5	19,8	19,8	19,7
	10,2	11,3	12,3	12,5	12,7	12,4	12,5
	4,2	4,2	4,4	4,4	4,5	4,5	4,4
	3,9	3,9	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,5	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
	1,2	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,0
	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
	2,8	2,6	2,7	2,6	2,9	3,4	3,4

Tabel 5.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdriven	49.195	49.947	53.142	50.421	40.951	38.392	40.022
verlaten plaats ongeval	7.219	7.200	7.399	6.011	5.188	4.753	4.653
rijden onder invloed	34.799	35.519	37.907	36.777	29.294	27.466	28.790
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	4.019	4.248	4.474	4.176	3.823	3.573	4.052
overige verkeersmisdriven	3.158	2.980	3.362	3.457	2.646	2.600	2.527
Drugsmisdriven	16.696	16.761	16.297	16.583	14.963	12.762	14.478
harddrugs	9.823	9.920	9.367	9.193	7.723	7.018	7.551
softdrugs	6.873	6.841	6.930	7.390	7.240	5.744	6.927
(Vuur)wapenmisdriven	4.875	4.673	4.658	4.617	4.312	4.241	4.921
Misdriven overige wetten ^b	30.959	27.968	24.834	22.953	19.817	14.567	14.030
Wet op de economische delicten	26.391	22.722	20.065	18.675	16.458	12.132	11.039
overige misdriven	4.568	5.246	4.769	4.278	3.359	2.435	2.991

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdriven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.4 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal ^a	Mannen	Meerderjarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerderjarige vrouwen	Minderjarige vrouwen
(abs.)							
2005	122.999	93.174	74.254	18.920	18.351	13.990	4.361
2006	126.092	97.117	77.743	19.374	20.275	15.633	4.642
2007	122.274	94.730	75.108	19.622	20.786	15.723	5.063
2008	122.248	94.814	75.185	19.629	20.978	16.204	4.774
2009	116.326	90.590	73.876	16.714	19.997	15.817	4.180
2010	83.579	64.597	50.387	14.210	15.221	11.563	3.658
2011	84.356	64.849	52.049	12.800	16.134	12.592	3.542
(%)							
2005	100	75,8	60,4	15,4	14,9	11,4	3,5
2006	100	77,0	61,7	15,4	16,1	12,4	3,7
2007	100	77,5	61,4	16,0	17,0	12,9	4,1
2008	100	77,6	61,5	16,1	17,2	13,3	3,9
2009	100	77,9	63,5	14,4	17,2	13,6	3,6
2010	100	77,3	60,3	17,0	18,2	13,8	4,4
2011	100	76,9	61,7	15,2	19,1	14,9	4,2

a Inclusief rechtspersonen en zaken waarbij geslacht onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	18,4	18,7	19,5	19,4	17,7	18,4	17,7
	2,7	2,7	2,7	2,3	2,2	2,3	2,1
	13,0	13,3	13,9	14,1	12,7	13,2	12,8
	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8
	1,2	1,1	1,2	1,3	1,1	1,2	1,1
	6,3	6,3	6,0	6,4	6,5	6,1	6,4
	3,7	3,7	3,4	3,5	3,3	3,4	3,3
	2,6	2,6	2,5	2,8	3,1	2,8	3,1
	1,8	1,7	1,7	1,8	1,9	2,0	2,2
	11,6	10,4	9,1	8,8	8,6	7,0	6,2
	9,9	8,5	7,4	7,2	7,1	5,8	4,9
	1,7	2,0	1,7	1,6	1,5	1,2	1,3

Tabel 5.5 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	122.999	126.091	122.274	122.248	116.326	83.579	84.356
Wetboek van Strafrecht	71.244	77.847	78.762	81.617	68.838	54.182	56.386
Vermogensmisdrijven	30.507	32.734	31.205	32.322	29.114	23.236	25.375
diefstal/verduistering en inbraak	20.913	21.073	20.647	21.429	19.323	16.677	17.374
diefstal en inbraak met geweld	844	796	725	765	732	748	741
eenvoudige diefstal	9.577	9.660	9.477	10.252	9.481	8.518	9.327
gekwalficeerde diefstal	8.980	8.862	8.601	8.333	7.280	6.048	5.926
verduistering	1.512	1.755	1.844	2.079	1.830	1.363	1.380
bedrog	1.451	2.901	2.782	3.002	2.810	1.903	2.669
valsheidsmisdrijven	4.831	4.808	3.860	3.778	3.103	1.910	2.371
heling	3.108	3.631	3.516	3.756	3.351	2.395	2.489
afpersing en afdreiging	107	97	112	107	102	75	73
overige vermogensmisdrijven	97	224	288	250	425	276	399
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	18.101	20.029	20.918	21.236	16.226	11.811	11.285
vernietiging en beschadiging	5.604	6.528	6.805	7.227	5.488	3.930	3.828
tegen de openbare orde	8.464	9.446	9.853	9.704	7.549	5.351	5.037
openlijk geweld	7.348	8.162	8.535	8.194	6.381	4.479	4.101
huishvredebreuk	669	800	836	934	751	501	560
lokaalvredebreuk	118	109	120	129	100	92	70
computervredebreuk	32	28	45	65	82	55	59
discriminatie	82	76	63	85	39	32	58
tegen openbare orde overig	215	271	254	297	196	192	189
brandstichting/ontploffing	564	663	648	597	460	323	287
tegen het openbaar gezag	3.469	3.392	3.612	3.708	2.729	2.207	2.133
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.827	1.728	1.849	1.899	1.306	994	885
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.642	1.664	1.763	1.809	1.423	1.213	1.248
Gewelds- en seksuele misdrijven	18.861	21.271	22.735	24.464	20.453	16.240	16.675
mishandeling	12.108	14.233	15.473	16.641	13.797	10.829	10.948
bedreiging en stalking	4.492	4.907	5.201	5.520	4.508	3.396	3.403
bedreiging	4.163	4.502	4.774	5.026	4.115	3.092	3.080
stalking	329	405	427	494	393	304	323
seksuele misdrijven	1.571	1.564	1.498	1.622	1.548	1.417	1.611
aanranding	360	352	341	394	361	373	373
verkrachting	266	320	325	343	316	274	344
schennis der eerbaarheid	437	425	364	369	360	261	295
ontucht met minderjarige	8	9	18	23	13	13	19
overige seksuele misdrijven	500	458	450	493	498	496	580
misdrijven tegen het leven ^a	450	376	325	384	304	305	399
overige gewelds- en seksuele misdrijven	240	191	238	297	296	293	314
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3.775	3.813	3.904	3.595	3.045	2.895	3.051

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	57,9	61,7	64,4	66,8	59,2	64,8	66,8
	24,8	26,0	25,5	26,4	25,0	27,8	30,1
	17,0	16,7	16,9	17,5	16,6	20,0	20,6
	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,9	0,9
	7,8	7,7	7,8	8,4	8,2	10,2	11,1
	7,3	7,0	7,0	6,8	6,3	7,2	7,0
	1,2	1,4	1,5	1,7	1,6	1,6	1,6
	1,2	2,3	2,3	2,5	2,4	2,3	3,2
	3,9	3,8	3,2	3,1	2,7	2,3	2,8
	2,5	2,9	2,9	3,1	2,9	2,9	3,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,5
	14,7	15,9	17,1	17,4	13,9	14,1	13,4
	4,6	5,2	5,6	5,9	4,7	4,7	4,5
	6,9	7,5	8,1	7,9	6,5	6,4	6,0
	6,0	6,5	7,0	6,7	5,5	5,4	4,9
	0,5	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
	2,8	2,7	3,0	3,0	2,3	2,6	2,5
	1,5	1,4	1,5	1,6	1,1	1,2	1,0
	1,3	1,3	1,4	1,5	1,2	1,5	1,5
	15,3	16,9	18,6	20,0	17,6	19,4	19,8
	9,8	11,3	12,7	13,6	11,9	13,0	13,0
	3,7	3,9	4,3	4,5	3,9	4,1	4,0
	3,4	3,6	3,9	4,1	3,5	3,7	3,7
	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
	1,3	1,2	1,2	1,3	1,3	1,7	1,9
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,6	0,7
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4
	3,1	3,0	3,2	2,9	2,6	3,5	3,6

Tabel 5.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	16.449	17.618	16.762	13.909	23.968	13.805	11.950
verlaten plaats ongeval	4.601	4.950	5.072	4.263	3.324	2.802	2.892
rijden onder invloed	9.729	10.600	9.646	7.375	19.109	10.165	8.308
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1.298	1.370	1.196	1.273	790	238	146
overige verkeersmisdrijven	821	698	848	998	745	600	604
Drugsmisdrijven	6.696	6.441	6.353	6.993	6.311	4.508	5.167
harddrugs	3.658	3.406	3.165	3.323	2.715	2.289	2.642
softdrugs	3.038	3.035	3.188	3.670	3.596	2.219	2.525
(Vuur)wapenmisdrijven	2.838	2.883	2.853	2.918	2.737	2.335	2.739
Misdrijven overige wetten ^b	25.772	21.302	17.544	16.811	14.472	8.745	8.114
Wet op de economische delicten	23.106	18.235	14.842	14.269	12.495	7.567	6.757
overige misdrijven	2.666	3.067	2.702	2.542	1.977	1.178	1.357

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	13,4	14,0	13,7	11,4	20,6	16,5	14,2
	3,7	3,9	4,1	3,5	2,9	3,4	3,4
	7,9	8,4	7,9	6,0	16,4	12,2	9,8
	1,1	1,1	1,0	1,0	0,7	0,3	0,2
	0,7	0,6	0,7	0,8	0,6	0,7	0,7
	5,4	5,1	5,2	5,7	5,4	5,4	6,1
	3,0	2,7	2,6	2,7	2,3	2,7	3,1
	2,5	2,4	2,6	3,0	3,1	2,7	3,0
	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4	2,8	3,2
	21,0	16,9	14,3	13,8	12,4	10,5	9,6
	18,8	14,5	12,1	11,7	10,7	9,1	8,0
	2,2	2,4	2,2	2,1	1,7	1,4	1,6

Tabel 5.6 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken naar wijze van afdoening^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	122.999	126.091	122.274	122.248	116.326	83.579	84.356
Sepot	28.362	30.644	30.460	35.339	34.011	25.013	28.989
technisch sepot	13.746	14.319	14.663	17.405	15.121	10.267	9.452
w.o.							
geen wettig bewijs	10.148	11.301	11.931	14.100	12.107	8.102	7.607
beleidssapot	14.616	16.325	15.797	17.934	18.890	14.746	19.537
op gronden samenhangend met maatregelen van anderen dan de officier van justitie	1.857	1.364	1.063	1.352	1.294	1.116	1.710
w.o.							
ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	1.733	1.191	920	1.201	1.101	956	1.555
op gronden samenhangend met de algemene rechtsorde	362	365	263	365	326	354	419
w.o.							
onvoldoende nationaal belang	344	321	256	288	273	322	407
op gronden samenhangend met het gepleegde feit	4.496	4.810	4.376	4.833	6.306	3.831	6.986
w.o.							
gering feit	1.357	2.016	1.795	1.884	1.864	1.291	3.596
gering aandeel in het feit	748	720	894	831	815	555	574
oud feit	1.956	1.633	1.299	1.658	3.192	1.613	2.427
op gronden samenhangend met de persoon van de verdachte	5.042	5.763	5.816	6.690	6.431	5.671	6.272
w.o.							
leeftijd	94	132	119	107	127	85	103
recente bestraffing	971	1.121	1.015	1.192	1.084	975	1.194
door feit of gevolgen getroffen	717	872	924	1.067	1.053	882	1.003
gezondheidstoestand	829	1.048	1.053	1.192	1.078	896	978
gewijzigde omstandigheden	1.354	1.451	1.522	1.577	1.642	1.651	1.760
dienstverlening	81	86	56	80	68	37	25
op gronden samenhangend met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	2.859	4.023	4.279	4.694	4.533	3.774	4.150
w.o.							
verhouding tot de benadeelde geregeld	960	1.192	1.248	1.217	1.206	1.194	1.247
medeschuld van benadeelde	900	1.508	1.632	1.843	1.809	1.523	1.747
beperkte kring	704	911	923	434	941	655	663
voorwaardelijk sepot	4.768	5.488	5.625	7.078	7.143	6.157	6.923
onvoorwaardelijk sepot	4.803	6.420	6.264	7.717	7.829	3.407	2.274
'kaal' sepot	5.045	4.417	3.908	3.139	3.918	5.182	10.340
Voeging ad informandum	3.814	3.493	3.339	3.831	3.959	1.951	1.919
Voeging ter berechting	11.099	10.735	10.755	11.115	8.002	4.909	4.420
Transactie ^b	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	33.005
w.o.							
betaling geldsom	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	21.010
schadevergoeding	2.922	3.273	3.182	3.068	2.312	1.374	1.112
taakstraf	17.045	17.540	16.620	15.416	12.492	8.592	7.392

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	23,1	24,3	24,9	28,9	29,2	29,9	34,4
	11,2	11,4	12,0	14,2	13,0	12,3	11,2
	8,3	9,0	9,8	11,5	10,4	9,7	9,0
	11,9	12,9	12,9	14,7	16,2	17,6	23,2
	1,5	1,1	0,9	1,1	1,1	1,3	2,0
	1,4	0,9	0,8	1,0	1,1	1,1	1,8
	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,5
	3,7	3,8	3,6	4,0	5,4	4,6	8,3
	1,1	1,6	1,5	1,5	1,6	1,5	4,3
	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
	1,6	1,3	1,1	1,4	0,4	1,9	2,9
	4,1	4,6	4,8	5,5	5,5	6,8	7,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,8	0,9	0,8	1,0	0,9	1,2	1,4
	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,1	1,2
	0,7	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1	1,2
	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	2,0	2,1
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
	2,3	3,2	3,5	3,8	3,9	4,5	4,9
	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,4	1,5
	0,7	1,2	1,3	1,5	1,6	1,8	2,1
	0,6	0,7	0,8	0,4	0,8	0,8	0,8
	3,9	4,4	4,6	5,8	6,1	7,4	8,2
	3,9	5,1	5,1	6,3	6,7	4,1	2,7
	4,1	3,5	3,2	2,6	3,4	6,2	12,3
	3,1	2,8	2,7	3,1	3,4	2,3	2,3
	9,0	8,5	8,8	9,1	6,9	5,9	5,2
	61,8	61,7	60,7	55,9	56,0	50,6	39,1
	39,0	37,6	36,9	32,5	34,6	30,5	24,9
	2,4	2,6	2,6	2,5	2,0	2,0	1,3
	13,9	13,9	13,6	12,6	10,7	10,7	8,8

Tabel 5.6 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Strafbeschikking					2.098	6.820	13.724
Overdracht naar een ander parket	3.587	3.255	3.340	3.578	2.937	1.824	1.346
Wijze afdoening onbekend ^c	75	104	170	95	204	764	953

a Een zaak is (onherroepelijk) afgedaan als er een OM-beslissing tot voeging of onvoorwaardelijk sepot is, na het definitief voldoen van een transactie, na geslaagde executie van een strafbeschikking, als de proeftijd van een voorwaardelijk sepot is aangevangen of na acceptatie door het ontvangende parket van een overdracht.

b Inclusief lik-op-stukzaken.

c De zaken met een onbekende wijze van afdoening zijn tot en met 2000 als transactie geteld.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
					1,8	8,2	16,3
	2,9	2,6	2,7	2,9	2,5	2,2	1,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,9	1,1

Tabel 5.7 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: transacties^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	33.005
Wetboek van Strafrecht	40.136	43.674	42.426	40.082	33.075	26.408	21.228
Vermogensmisdrijven	16.737	18.512	17.176	16.503	14.966	12.678	10.378
diefstal/verduistering en inbraak	11.029	11.340	11.234	11.002	10.066	9.345	8.036
diefstal en inbraak met geweld	81	74	44	43	41	24	21
eenvoudige diefstal	5.114	5.293	5.345	5.492	5.403	5.494	4.918
gekwalificeerde diefstal	4.879	4.900	4.721	4.242	3.650	3.117	2.518
verduistering	955	1.073	1.124	1.225	972	710	579
bedrog	819	2.133	1.896	1.979	1.961	1.240	584
valsheidsmisdrijven	3.206	2.913	2.131	1.627	1.209	777	629
heling	1.652	2.029	1.826	1.847	1.640	1.231	1.064
afpersing en afdreiging	16	18	10	12	13	8	5
overige vermogensmisdrijven	15	79	79	36	77	77	60
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	11.270	12.187	12.373	11.665	8.729	6.131	4.826
vernietiging en beschadiging	3.478	4.007	4.006	4.145	3.003	2.006	1.583
tegen de openbare orde	5.310	5.663	5.733	5.160	3.933	2.673	2.209
openlijk geweld	4.824	5.072	5.177	4.561	3.491	2.305	1.944
huisvredebreuk	290	372	351	385	293	214	169
lokaalvredebreuk	52	60	66	56	40	51	22
computervredebreuk	18	18	22	27	34	25	18
discriminatie	46	36	30	34	10	12	14
tegen openbare orde overig	80	105	87	97	65	66	42
brandstichting/ontploffing	298	316	257	178	162	90	87
tegen het openbaar gezag	2.184	2.201	2.377	2.182	1.631	1.362	947
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.171	1.187	1.369	1.221	885	713	456
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.013	1.014	1.008	961	746	649	491
Gewelds- en seksuele misdrijven	9.455	10.315	10.182	9.665	7.404	5.561	4.479
mishandeling	6.905	7.714	7.700	7.345	5.642	4.200	3.448
bedreiging en stalking	2.076	2.182	2.156	2.044	1.528	1.147	873
bedreiging	2.008	2.106	2.068	1.959	1.472	1.111	845
stalking	68	76	88	85	56	36	28
seksuele misdrijven	431	394	290	259	217	202	142
aanranding	106	79	52	55	28	39	21
verkrachting	6	2	-	1	1	-	-
schennis der eerbaarheid	256	266	196	178	161	142	104
ontucht met minderjarige	1	-	2	3	3	1	1
overige seksuele misdrijven	62	47	40	22	24	20	16
misdrijven tegen het leven ^b	18	6	7	2	1	-	2
overige gewelds- en seksuele misdrijven	25	19	29	15	16	12	14
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.674	2.660	2.695	2.249	1.976	2.038	1.545

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	52,8	56,1	57,2	58,7	50,8	62,4	64,3
	22,0	23,8	23,1	24,2	23,0	30,0	31,4
	14,5	14,6	15,1	16,1	15,5	22,1	24,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	6,7	6,8	7,2	8,0	8,3	13,0	14,9
	6,4	6,3	6,4	6,2	5,6	7,4	7,6
	1,3	1,4	1,5	1,8	1,5	1,7	1,8
	1,1	2,7	2,6	2,9	3,0	2,9	1,8
	4,2	3,7	2,9	2,4	1,9	1,8	1,9
	2,2	2,6	2,5	2,7	2,5	2,9	3,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
	14,8	15,7	16,7	17,1	13,4	14,5	14,6
	4,6	5,1	5,4	6,1	4,6	4,7	4,8
	7,0	7,3	7,7	7,6	6,0	6,3	6,7
	6,3	6,5	7,0	6,7	5,4	5,4	5,9
	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
	2,9	2,8	3,2	3,2	2,5	3,2	2,9
	1,5	1,5	1,8	1,8	1,4	1,7	1,4
	1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	1,5	1,5
	12,4	13,2	13,7	14,2	11,4	13,1	13,6
	9,1	9,9	10,4	10,8	8,7	9,9	10,4
	2,7	2,8	2,9	3,0	2,3	2,7	2,6
	2,6	2,7	2,8	2,9	2,3	2,6	2,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	3,5	3,4	3,6	3,3	3,0	4,8	4,7

Tabel 5.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	11.539	12.676	12.238	9.177	15.374	5.006	2.995
verlaten plaats ongeval	3.419	3.689	4.023	3.253	2.720	2.534	1.341
rijden onder invloed	7.615	8.553	7.756	5.407	12.277	2.179	1.467
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	225	170	122	126	81	19	15
overige verkeersmisdrijven	280	264	337	391	296	274	172
Drugsmisdrijven	3.316	3.512	3.879	4.243	3.807	2.676	2.655
harddrugs	1.191	1.432	1.632	1.709	1.325	1.282	1.428
softdrugs	2.125	2.080	2.247	2.534	2.482	1.394	1.227
(Vuur)wapenmisdrijven	2.260	2.239	2.296	2.230	2.153	1.876	1.539
Misdrijven overige wetten ^c	18.811	15.760	13.391	12.558	10.706	6.332	4.588
Wet op de economische delicten	17.034	13.428	11.401	10.789	9.332	5.568	4.139
overige misdrijven	1.777	2.332	1.970	1.769	1.374	764	449

a Inclusief lik-op-stukzaken.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(%)						
	15,2	16,3	16,5	13,4	23,6	11,8	9,1
	4,5	4,7	5,4	4,8	4,2	6,0	4,1
	10,0	11,0	10,5	7,9	18,9	5,2	4,4
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0
	0,4	0,3	0,5	0,6	0,5	0,6	0,5
	4,4	4,5	5,2	6,2	5,8	6,3	8,0
	1,6	1,8	2,2	2,5	2,0	3,0	4,3
	2,8	2,7	3,0	3,7	3,8	3,3	3,7
	3,0	2,9	3,1	3,3	3,3	4,4	4,7
	24,7	20,2	18,0	18,4	16,4	15,0	13,9
	22,4	17,2	15,4	15,8	14,3	13,2	12,5
	2,3	3,0	2,7	2,6	2,1	1,8	1,4

Tabel 5.8 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: transacties betaling geldsom naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	(abs.)							
Totaal	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	21.010	
Wetboek van Strafrecht	17.704	19.238	19.406	18.123	14.285	13.058	11.363	
Vermogensmisdrijven	6.101	6.796	6.629	6.430	5.501	5.886	5.583	
diefstal/verduistering en inbraak	4.045	4.472	4.595	4.640	4.090	4.705	4.529	
diefstal en inbraak met geweld	3	11	4	8	7	5	2	
eenvoudige diefstal	2.393	2.653	2.678	2.829	2.551	3.163	3.256	
gekwalificeerde diefstal	1.287	1.408	1.433	1.306	1.204	1.189	1.019	
verduistering	362	400	480	497	328	348	252	
bedrog	404	578	430	357	266	193	200	
valsheidsmisdrijven	875	727	643	523	356	348	297	
heling	765	1.002	950	897	756	615	539	
afpersing en afdreiging	2	1	2	2	1	-	2	
overige vermogensmisdrijven	10	16	9	11	32	25	16	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.726	5.240	5.469	5.295	3.977	3.001	2.435	
vernietiging en beschadiging	1.613	1.885	1.902	1.980	1.450	1.137	982	
tegen de openbare orde	1.481	1.696	1.783	1.723	1.375	901	758	
openlijk geweld	1.158	1.296	1.403	1.321	1.084	638	569	
huisvredebreuk	216	287	260	289	218	154	122	
lokaalvredebreuk	37	38	43	44	28	40	18	
computervredebreuk	6	11	12	10	14	17	13	
discriminatie	11	12	10	9	3	9	7	
tegen openbare orde overig	53	52	55	50	28	43	29	
brandstichting/ontploffing	22	29	15	13	16	6	12	
tegen het openbaar gezag	1.610	1.630	1.769	1.579	1.136	957	683	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	922	932	1.063	942	655	510	333	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	688	698	706	637	481	447	350	
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.768	5.139	5.263	4.731	3.434	2.680	2.208	
mishandeling	3.466	3.746	3.878	3.495	2.508	1.965	1.617	
bedreiging en stalking	1.060	1.160	1.220	1.090	780	593	495	
bedreiging	1.047	1.151	1.204	1.080	771	584	488	
stalking	13	9	16	10	9	9	7	
seksuele misdrijven	231	226	159	140	141	117	94	
aanranding	16	20	8	11	9	6	7	
verkrachting	-	-	-	1	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	197	192	139	127	117	107	86	
ontucht met minderjarige	-	-	2	1	3	-	-	
overige seksuele misdrijven	18	14	10	-	12	4	1	
misdrijven tegen het leven ^a	4	1	-	1	-	-	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	7	6	6	5	5	5	2	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.109	2.063	2.045	1.667	1.373	1.491	1.137	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	36,9	40,6	43,0	45,7	35,5	51,3	54,1
	12,7	14,3	14,7	16,2	13,7	23,1	26,6
	8,4	9,4	10,2	11,7	10,2	18,5	21,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	5,0	5,6	5,9	7,1	6,3	12,4	15,5
	2,7	3,0	3,2	3,3	3,0	4,7	4,9
	0,8	0,8	1,1	1,3	0,8	1,4	1,2
	0,8	1,2	1,0	0,9	0,7	0,8	1,0
	1,8	1,5	1,4	1,3	0,9	1,4	1,4
	1,6	2,1	2,1	2,3	1,9	2,4	2,6
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
	9,9	11,0	12,1	13,3	9,9	11,8	11,6
	3,4	4,0	4,2	5,0	3,6	4,5	4,7
	3,1	3,6	3,9	4,3	3,4	3,5	3,6
	2,4	2,7	3,1	3,3	2,7	2,5	2,7
	0,5	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	3,4	3,4	3,9	4,0	2,8	3,8	3,3
	1,9	2,0	2,4	2,4	1,6	2,0	1,6
	1,4	1,5	1,6	1,6	1,2	1,8	1,7
	10,0	10,8	11,7	11,9	8,5	10,5	10,5
	7,2	7,9	8,6	8,8	6,2	7,7	7,7
	2,2	2,4	2,7	2,7	1,9	2,3	2,4
	2,2	2,4	2,7	2,7	1,9	2,3	2,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	-	-	-	0,0	-	-	-
	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
	-	-	0,0	0,0	0,0	-	-
	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	4,4	4,3	4,5	4,2	3,4	5,9	5,4

Tabel 5.8 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	10.304	11.356	10.760	7.672	13.884	3.941	2.468
verlaten plaats ongeval	3.072	3.216	3.513	2.798	2.355	2.245	1.250
rijden onder invloed	7.003	7.945	6.970	4.566	11.317	1.486	1.073
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	35	29	22	27	16	8	13
overige verkeersmisdrijven	194	166	255	281	196	202	132
Drugsmisdrijven	1.309	1.450	1.719	1.773	1.492	1.641	1.849
harddrugs	561	722	835	958	715	877	1.007
softdrugs	748	728	884	815	777	764	842
(Vuur)wapenmisdrijven	1.313	1.316	1.380	1.280	1.118	1.141	1.049
Misdrijven overige wetten ^b	17.288	14.080	11.904	10.850	9.475	5.690	4.281
Wet op de economische delicten	16.110	12.849	10.946	10.020	8.798	5.320	3.930
overige misdrijven	1.178	1.231	958	830	677	370	351

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	21,5	23,9	23,8	19,3	34,5	15,5	11,7
	6,4	6,8	7,8	7,0	5,9	8,8	5,9
	14,6	16,7	15,4	11,5	28,1	5,8	5,1
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,4	0,3	0,6	0,7	0,5	0,8	0,6
	2,7	3,1	3,8	4,5	3,7	6,4	8,8
	1,2	1,5	1,8	2,4	1,8	3,4	4,8
	1,6	1,5	2,0	2,1	1,9	3,0	4,0
	2,7	2,8	3,1	3,2	2,8	4,5	5,0
	36,1	29,7	26,4	27,3	23,5	22,3	20,4
	33,6	27,1	24,2	25,2	21,9	20,9	18,7
	2,5	2,6	2,1	2,1	1,7	1,5	1,7

Tabel 5.9 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: transacties met als voorwaarde leer- of werkproject^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Totaal	17.126	17.626	16.676	15.496	12.560	8.629	7.417
Wetboek van Strafrecht	14.692	15.500	14.783	13.540	10.701	7.461	6.399
Vermogensmisdrijven	6.904	7.284	6.543	5.870	5.024	3.491	3.063
diefstal/verduistering en inbraak	4.912	4.815	4.328	4.054	3.512	2.557	2.249
diefstal en inbraak met geweld	61	41	32	30	29	13	12
eenvoudige diefstal	1.682	1.592	1.474	1.380	1.347	1.015	949
gekwalificeerde diefstal	2.766	2.709	2.376	2.174	1.726	1.276	1.039
verduistering	403	473	446	470	410	253	249
bedrog	140	161	174	138	144	79	73
valsheidsmisdrijven	1.175	1.463	1.317	986	703	377	292
heling	664	771	651	662	623	429	414
afpersing en afdreiging	9	15	5	10	8	4	1
overige vermogensmisdrijven	4	59	68	20	34	45	34
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.049	4.141	4.202	3.702	2.634	1.777	1.472
vernietiging en beschadiging	742	831	861	828	637	394	281
tegen de openbare orde	2.728	2.778	2.792	2.406	1.643	1.125	979
openlijk geweld	2.610	2.667	2.691	2.278	1.561	1.071	922
huisvredebreuk	49	46	58	61	35	32	39
lokaalvredebreuk	10	10	6	6	6	4	3
computervredebreuk	9	3	8	11	15	3	5
discriminatie	32	18	16	19	5	2	2
tegen openbare orde overig	18	34	13	31	21	13	8
brandstichting/ontploffing	222	208	191	122	102	59	59
tegen het openbaar gezag	357	324	358	346	252	199	153
niet opvolgen van ambtelijk bevel	134	111	151	132	93	76	63
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	223	213	207	214	159	123	90
Gewelds- en seksuele misdrijven	3.393	3.722	3.620	3.605	2.721	1.924	1.601
mishandeling	2.445	2.833	2.794	2.803	2.152	1.514	1.291
bedreiging en stalking	775	768	713	714	523	356	273
bedreiging	735	715	663	657	486	333	256
stalking	40	53	50	57	37	23	17
seksuele misdrijven	145	106	83	81	38	49	26
aanranding	73	51	40	38	13	25	12
verkrachting	6	2	-	-	1	-	-
schennis der eerbaarheid	29	26	25	26	15	12	4
ontucht met minderjarige	1	-	-	2	9	1	1
overige seksuele misdrijven	36	27	18	15	9	11	9
misdrijven tegen het leven ^b	12	4	7	1	1	-	1
overige gewelds- en seksuele misdrijven	16	11	23	6	7	5	10
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	346	353	418	363	322	269	263

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	85,8	87,9	88,6	87,4	85,2	86,5	86,3
	40,3	41,3	39,2	37,9	40,0	40,5	41,3
	28,7	27,3	26,0	26,2	28,0	29,6	30,3
	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	9,8	9,0	8,8	8,9	10,7	11,8	12,8
	16,2	15,4	14,2	14,0	13,7	14,8	14,0
	2,4	2,7	2,7	3,0	3,3	2,9	3,4
	0,8	0,9	1,0	0,9	1,1	0,9	1,0
	6,9	8,3	7,9	6,4	5,6	4,4	3,9
	3,9	4,4	3,9	4,3	5,0	5,0	5,6
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
	0,0	0,3	0,4	0,1	0,3	0,5	0,5
	23,6	23,5	25,2	23,9	21,0	20,6	19,8
	4,3	4,7	5,2	5,3	5,1	4,6	3,8
	15,9	15,8	16,7	15,5	13,1	13,0	13,2
	15,2	15,1	16,1	14,7	12,4	12,4	12,4
	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5
	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
	1,3	1,2	1,1	0,8	0,8	0,7	0,8
	2,1	1,8	2,1	2,2	2,0	2,3	2,1
	0,8	0,6	0,9	0,9	0,7	0,9	0,8
	1,3	1,2	1,2	1,4	1,3	1,4	1,2
	19,8	21,1	21,7	23,3	21,7	22,3	21,6
	14,3	16,1	16,8	18,1	17,1	17,5	17,4
	4,5	4,4	4,3	4,6	4,2	4,1	3,7
	4,3	4,1	4,0	4,2	3,9	3,9	3,5
	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2
	0,8	0,6	0,5	0,5	0,3	0,6	0,4
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	0,0	-	-	0,0	0,1	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
	2,0	2,0	2,5	2,3	2,6	3,1	3,5

Tabel 5.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	470	410	432	449	512	409	345
verlaten plaats ongeval	88	66	76	71	60	39	37
rijden onder invloed	141	142	212	215	350	321	279
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	188	137	99	98	57	8	1
overige verkeersmisdrijven	53	65	45	65	45	41	28
Drugsmisdrijven	1.170	997	765	736	643	329	269
harddrugs	393	334	277	248	182	110	125
softdrugs	777	663	488	488	461	219	144
(Vuur)wapenmisdrijven	490	458	446	459	409	269	244
Misdrijven overige wetten ^a	304	261	250	312	295	161	160
Wet op de economische delicten	240	213	206	260	260	119	133
overige misdrijven	64	48	44	52	35	42	27

a Hieronder vallen de leerstraf, de werkstraf en de sepot met sepotgrond 'Dienstverlening'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	2,7	2,3	2,6	2,9	4,1	4,7	4,7
	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	0,8	0,8	1,3	1,4	2,8	3,7	3,8
	1,1	0,8	0,6	0,6	0,5	0,1	0,0
	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4
	6,8	5,7	4,6	4,7	5,1	3,8	3,6
	2,3	1,9	1,7	1,6	1,4	1,3	1,7
	4,5	3,8	2,9	3,1	3,7	2,5	1,9
	2,9	2,6	2,7	3,0	3,3	3,1	3,3
	1,8	1,5	1,5	2,0	2,3	1,9	2,2
	1,4	1,2	1,2	1,7	2,1	1,4	1,8
	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,4

Tabel 5.10 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: beleidssepts naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	14.616	16.325	15.797	17.934	18.890	14.746	19.537
Wetboek van Strafrecht	10.061	12.446	12.824	14.821	14.140	11.965	15.616
Vermogensmisdrijven	3.237	3.828	3.650	4.345	4.416	3.375	5.894
diefstal/verduistering en inbraak	1.992	2.204	2.086	2.266	2.464	2.193	2.543
diefstal en inbraak met geweld	64	55	59	51	34	45	46
eenvoudige diefstal	969	1.114	1.029	1.094	1.246	1.139	1.344
gekwalificeerde diefstal	720	733	660	718	727	640	758
verduistering	239	302	338	403	457	369	395
bedrog	156	200	287	338	281	249	1.713
valsheidsmisdrijven	701	918	735	1.080	917	455	1.059
heling	350	453	469	575	549	403	478
afpersing en afdreiging	23	12	15	14	11	16	9
overige vermogensmisdrijven	15	41	58	72	194	59	92
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.336	2.964	2.965	3.366	2.932	2.633	2.937
vernietiging en beschadiging	802	1.124	1.196	1.270	1.209	1.068	1.174
tegen de openbare orde	1.122	1.336	1.300	1.540	1.262	1.136	1.247
openlijk geweld	903	1.111	1.016	1.245	993	906	923
huisvredebreuk	140	139	194	172	161	137	184
lokaalvredebreuk	30	16	19	34	28	22	23
computervredebreuk	-	4	8	13	25	15	23
discriminatie	9	9	7	9	7	6	16
tegen openbare orde overig	40	57	56	67	48	50	78
brandstichting/ontploffing	86	92	118	125	91	70	78
tegen het openbaar gezag	326	412	351	431	370	359	438
niet opvolgen van ambtelijk bevel	160	220	132	167	143	143	145
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	166	192	219	264	227	216	293
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.058	5.199	5.753	6.645	6.381	5.554	6.284
mishandeling	2.709	3.689	4.214	4.985	4.697	4.135	4.655
bedreiging en stalking	929	1.143	1.220	1.283	1.320	1.084	1.244
bedreiging	797	978	1.060	1.073	1.139	927	1.066
stalking	132	165	160	210	181	157	178
seksuele misdrijven	289	264	223	253	238	219	221
aanranding	73	89	68	68	64	56	64
verkrachting	27	15	7	9	12	7	11
schennis der eerbaarheid	99	79	63	83	89	59	64
ontucht met minderjarige	2	5	7	8	4	4	6
overige seksuele misdrijven	88	76	78	85	69	93	76
misdrijven tegen het leven ^a	52	45	38	31	23	20	31
overige gewelds- en seksuele misdrijven	79	58	58	93	103	96	133
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	430	455	456	465	411	403	501

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	68,8	76,2	81,2	82,6	74,9	81,1	79,9
	22,1	23,4	23,1	24,2	23,4	22,9	30,2
	13,6	13,5	13,2	12,6	13,0	14,9	13,0
	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	0,2
	6,6	6,8	6,5	6,1	6,6	7,7	6,9
	4,9	4,5	4,2	4,0	3,8	4,3	3,9
	1,6	1,8	2,1	2,2	2,4	2,5	2,0
	1,1	1,2	1,8	1,9	1,5	1,7	8,8
	4,8	5,6	4,7	6,0	4,9	3,1	5,4
	2,4	2,8	3,0	3,2	2,9	2,7	2,4
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,1	0,3	0,4	0,4	1,0	0,4	0,5
	16,0	18,2	18,8	18,8	15,5	17,9	15,0
	5,5	6,9	7,6	7,1	6,4	7,2	6,0
	7,7	8,2	8,2	8,6	6,7	7,7	6,4
	6,2	6,8	6,4	6,9	5,3	6,1	4,7
	1,0	0,9	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	-	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
	0,6	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5	0,4
	2,2	2,5	2,2	2,4	2,0	2,4	2,2
	1,1	1,3	0,8	0,9	0,8	1,0	0,7
	1,1	1,2	1,4	1,5	1,2	1,5	1,5
	27,8	31,8	36,4	37,1	33,8	37,7	32,2
	18,5	22,6	26,7	27,8	24,9	28,0	23,8
	6,4	7,0	7,7	7,2	7,0	7,4	6,4
	5,5	6,0	6,7	6,0	6,0	6,3	5,5
	0,9	1,0	1,0	1,2	1,0	1,1	0,9
	2,0	1,6	1,4	1,4	1,3	1,5	1,1
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3
	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,7	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7
	2,9	2,8	2,9	2,6	2,2	2,7	2,6

Tabel 5.10 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	462	524	450	507	2.226	738	810
verlaten plaats ongeval	160	207	173	227	202	159	208
rijden onder invloed	137	174	134	109	1.866	414	434
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	66	58	46	39	67	75	64
overige verkeersmisdrijven	99	85	97	132	91	90	104
Drugsmisdrijven	1.560	1.236	974	1.062	968	626	799
harddrugs	1.296	958	673	726	635	404	398
softdrugs	264	278	301	336	333	222	401
(Vuur)wapenmisdrijven	182	192	179	226	219	193	488
Misdrijven overige wetten ^b	2.351	1.927	1.370	1.318	1.337	1.224	1.824
Wet op de economische delicten	1.923	1.581	1.027	963	1.018	975	1.184
overige misdrijven	428	346	343	355	319	249	640

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.11 Ingeschreven en afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten

	Ingeschreven zaken OM	Afdoeningen door het OM	Dagvaardingen	Afdoeningen door de rechter ^a	Verhouding afdoeningen OM/rechter
(abs.)					
2005	35.875	23.289	15.320	12.292	1,9
2006	36.519	24.019	16.081	12.441	1,9
2007	38.924	24.700	16.862	12.855	1,9
2008	36.576	24.410	15.832	13.508	1,8
2009	31.731	20.905	14.142	11.884	1,8
2010	28.083	17.875	12.696	10.339	1,7
2011	25.857	16.360	11.541	9.380	1,7
(index, 2005=100)					
2005	100	100	100	100	
2006	102	103	105	101	
2007	108	106	110	105	
2008	102	105	103	110	
2009	88	90	92	97	
2010	78	77	83	84	
2011	72	70	75	76	

a Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	3,2	3,2	2,8	2,8	11,8	5,0	4,1
	1,1	1,3	1,1	1,3	1,1	1,1	1,1
	0,9	1,1	0,8	0,6	9,9	2,8	2,2
	0,5	0,4	0,3	0,2	0,4	0,5	0,3
	0,7	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,5
	10,7	7,6	6,2	5,9	5,1	4,2	4,1
	8,9	5,9	4,3	4,0	3,4	2,7	2,0
	1,8	1,7	1,9	1,9	1,8	1,5	2,1
	1,2	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3	2,5
	16,1	11,8	8,7	7,3	7,1	8,3	9,3
	13,2	9,7	6,5	5,4	5,4	6,6	6,1
	2,9	2,1	2,2	2,0	1,7	1,7	3,3

Tabel 5.12 Bij het Openbaar Ministerie ingeschreven misdrijfzaken met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	35.875	36.519	38.924	36.576	31.731	28.083	25.857
Wetboek van Strafrecht	32.639	33.247	35.063	32.183	27.739	24.819	22.713
Vermogensmisdrijven	14.389	14.479	14.311	13.428	12.453	11.508	10.534
diefstal/verduistering en inbraak	12.594	12.435	12.266	11.356	10.455	9.750	8.775
diefstal en inbraak met geweld	1.637	1.513	1.513	1.162	1.279	1.372	1.459
eenvoudige diefstal	3.723	3.599	3.774	3.606	3.575	3.208	2.862
gekwalficeerde diefstal	6.807	6.852	6.423	5.964	5.032	4.669	3.978
verduistering	427	471	556	624	569	501	476
bedrog	224	252	344	266	267	284	252
valsheidsmisdrijven	287	289	299	290	353	252	239
heling	1.191	1.338	1.308	1.419	1.247	1.097	1.120
afpersing en afdreiging	92	106	82	84	99	94	92
overige vermogensmisdrijven	1	59	12	13	32	31	56
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	10.195	10.648	11.723	10.375	7.947	6.538	5.659
vernietiging en beschadiging	2.064	2.280	2.636	2.486	1.845	1.404	1.252
tegen de openbare orde	6.718	6.847	7.398	6.445	4.955	4.165	3.621
openlijk geweld	6.469	6.565	7.127	6.164	4.711	3.961	3.391
huisvredebreuk	90	124	151	149	115	107	129
lokaalvredebreuk	29	30	21	21	14	16	10
computervredebreuk	14	12	23	30	20	15	33
discriminatie	68	44	40	34	36	26	20
tegen openbare orde overig	48	72	36	47	59	40	38
brandstichting/ontploffing	730	814	796	677	489	379	309
tegen het openbaar gezag	683	707	893	767	658	590	477
niet opvolgen van ambtelijk bevel	343	313	435	363	279	258	210
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	340	394	458	404	379	332	267
Gewelds- en seksuele misdrijven	7.137	7.203	7.947	7.469	6.482	5.955	5.757
mishandeling	4.533	4.751	5.511	5.180	4.606	4.161	4.030
bedreiging en stalking	1.463	1.500	1.517	1.474	1.168	1.052	1.077
bedreiging	1.433	1.474	1.488	1.459	1.160	1.041	1.056
stalking	30	26	29	15	8	11	21
seksuele misdrijven	749	669	623	552	470	501	424
aanranding	288	255	218	215	176	179	100
verkrachting	195	177	141	132	110	110	117
schennis der eerbaarheid	37	33	42	42	41	35	22
ontucht met minderjarige	2	4	4	7	-	5	1
overige seksuele misdrijven	227	200	218	156	143	172	184
misdrijven tegen het leven ^a	357	252	255	231	202	215	199
overige gewelds- en seksuele misdrijven	35	31	41	32	36	26	27
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	918	917	1.082	911	857	818	763

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	91,0	91,0	90,1	88,0	87,4	88,4	87,8
	40,1	39,6	36,8	36,7	39,2	41,0	40,7
	35,1	34,1	31,5	31,0	32,9	34,7	33,9
	4,6	4,1	3,9	3,2	4,0	4,9	5,6
	10,4	9,9	9,7	9,9	11,3	11,4	11,1
	19,0	18,8	16,5	16,3	15,9	16,6	15,4
	1,2	1,3	1,4	1,7	1,8	1,8	1,8
	0,6	0,7	0,9	0,7	0,8	1,0	1,0
	0,8	0,8	0,8	0,8	1,1	0,9	0,9
	3,3	3,7	3,4	3,9	3,9	3,9	4,3
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
	0,0	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2
	28,4	29,2	30,1	28,4	25,0	23,3	21,9
	5,8	6,2	6,8	6,8	5,8	5,0	4,8
	18,7	18,7	19,0	17,6	15,6	14,8	14,0
	18,0	18,0	18,3	16,9	14,8	14,1	13,1
	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	2,0	2,2	2,0	1,9	1,5	1,3	1,2
	1,9	1,9	2,3	2,1	2,1	2,1	1,8
	1,0	0,9	1,1	1,0	0,9	0,9	0,8
	0,9	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	1,0
	19,9	19,7	20,4	20,4	20,4	21,2	22,3
	12,6	13,0	14,2	14,2	14,5	14,8	15,6
	4,1	4,1	3,9	4,0	3,7	3,7	4,2
	4,0	4,0	3,8	4,0	3,7	3,7	4,1
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
	2,1	1,8	1,6	1,5	1,5	1,8	1,6
	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4
	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,7
	1,0	0,7	0,7	0,6	0,6	0,8	0,8
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	2,6	2,5	2,8	2,5	2,7	2,9	3,0

Tabel 5.12 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	959	1.025	1.389	1.762	1.699	1.346	1.215
verlaten plaats ongeval	225	201	270	229	182	128	140
rijden onder invloed	538	628	860	1.201	1.297	1.022	912
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	1	2	10	11	5	5
overige verkeersmisdrijven	195	195	257	322	209	191	158
Drugsmisdrijven	742	730	730	771	649	588	564
harddrugs	429	395	376	393	220	247	218
softdrugs	313	335	354	378	429	341	346
(Vuur)wapenmisdrijven	760	739	805	844	729	640	649
Misdrijven overige wetten ^b	775	778	937	1.016	915	690	716
Wet op de economische delicten	565	633	812	863	787	579	576
overige misdrijven	210	145	125	153	128	111	140

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	2,7	2,8	3,6	4,8	5,4	4,8	4,7
	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
	1,5	1,7	2,2	3,3	4,1	3,6	3,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,7	0,9	0,7	0,7	0,6
	2,1	2,0	1,9	2,1	2,0	2,1	2,2
	1,2	1,1	1,0	1,1	0,7	0,9	0,8
	0,9	0,9	0,9	1,0	1,4	1,2	1,3
	2,1	2,0	2,1	2,3	2,3	2,3	2,5
	2,2	2,1	2,4	2,8	2,9	2,5	2,8
	1,6	1,7	2,1	2,4	2,5	2,1	2,2
	0,6	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5

Tabel 5.13 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	23.289	24.019	24.700	24.410	20.905	17.875	16.360
Wetboek van Strafrecht	20.767	21.538	21.841	21.155	17.733	15.385	13.980
Vermogensmisdrijven	8.762	8.818	8.558	8.196	7.700	6.705	6.101
diefstal/verduistering en inbraak	7.384	7.249	7.052	6.700	6.196	5.484	4.794
diefstal en inbraak met geweld	291	260	247	218	217	235	231
eenvoudige diefstal	2.603	2.571	2.531	2.438	2.491	2.169	1.893
gekwalficeerde diefstal	4.135	4.036	3.865	3.622	3.016	2.666	2.289
verduistering	355	382	409	422	472	414	381
bedrog	162	194	243	220	189	185	188
valsheidsmisdrijven	252	208	200	211	275	170	229
heling	934	1.111	998	1.029	995	828	814
afpersing en afdreiging	30	33	31	20	25	18	21
overige vermogensmisdrijven	-	23	34	16	20	20	55
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	7.048	7.592	7.852	7.663	5.487	4.378	3.798
vernietiging en beschadiging	1.612	1.807	1.929	1.966	1.487	1.093	903
tegen de openbare orde	4.548	4.863	4.933	4.764	3.322	2.689	2.420
openlijk geweld	4.363	4.632	4.710	4.526	3.160	2.535	2.272
huisvredebreuk	83	103	143	125	81	90	98
lokaalvredebreuk	17	26	14	18	13	11	6
computervredebreuk	14	7	22	24	26	14	10
discriminatie	43	37	27	31	14	6	10
tegen openbare orde overig	28	58	17	40	28	33	24
brandstichting/ontploffing	351	395	383	331	231	165	132
tegen het openbaar gezag	537	527	607	602	447	431	343
niet opvolgen van ambtelijk bevel	281	267	315	310	205	209	162
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	256	260	292	292	242	222	181
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.220	4.407	4.592	4.521	3.906	3.694	3.506
mishandeling	2.959	3.156	3.383	3.255	2.902	2.752	2.586
bedreiging en stalking	909	926	892	941	729	655	626
bedreiging	892	903	874	930	722	647	616
stalking	17	23	18	11	7	8	10
seksuele misdrijven	293	286	274	279	235	259	262
aanranding	136	121	96	100	74	99	61
verkrachting	35	63	56	52	55	44	55
schennis der eerbaarheid	30	27	28	34	39	24	19
ontucht met minderjarige	1	-	6	6	2	4	1
overige seksuele misdrijven	91	75	88	87	65	88	126
misdrijven tegen het leven ^a	48	28	26	31	29	21	19
overige gewelds- en seksuele misdrijven	11	11	17	15	11	7	13
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	737	721	839	775	640	608	575

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	89,2	89,7	88,4	86,7	84,8	86,1	85,5
	37,6	36,7	34,6	33,6	36,8	37,5	37,3
	31,7	30,2	28,6	27,4	29,6	30,7	29,3
	1,2	1,1	1,0	0,9	1,0	1,3	1,4
	11,2	10,7	10,2	10,0	11,9	12,1	11,6
	17,8	16,8	15,6	14,8	14,4	14,9	14,0
	1,5	1,6	1,7	1,7	2,3	2,3	2,3
	0,7	0,8	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1
	1,1	0,9	0,8	0,9	1,3	1,0	1,4
	4,0	4,6	4,0	4,2	4,8	4,6	5,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
	30,3	31,6	31,8	31,4	26,2	24,5	23,2
	6,9	7,5	7,8	8,1	7,1	6,1	5,5
	19,5	20,2	20,0	19,5	15,9	15,0	14,8
	18,7	19,3	19,1	18,5	15,1	14,2	13,9
	0,4	0,4	0,6	0,5	0,4	0,5	0,6
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1
	1,5	1,6	1,6	1,4	1,1	0,9	0,8
	2,3	2,2	2,5	2,5	2,1	2,4	2,1
	1,2	1,1	1,3	1,3	1,0	1,2	1,0
	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1
	18,1	18,3	18,6	18,5	18,7	20,7	21,4
	12,7	13,1	13,7	13,3	13,9	15,4	15,8
	3,9	3,9	3,6	3,9	3,5	3,7	3,8
	3,8	3,8	3,5	3,8	3,5	3,6	3,8
	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,4	1,6
	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,6	0,4
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	0,8
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
	3,2	3,0	3,4	3,2	3,1	3,4	3,5

Tabel 5.13 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	773	824	1.004	1.230	1.385	1.108	943
verlaten plaats ongeval	200	156	199	171	139	95	95
rijden onder invloed	461	548	653	841	1.122	901	749
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	1	5	6	1	3
overige verkeersmisdrijven	112	120	151	213	118	111	96
Drugsmisdrijven	490	447	524	538	459	360	385
harddrugs	214	191	190	222	116	100	120
softdrugs	276	256	334	316	343	260	265
(Vuur)wapenmisdrijven	699	651	649	731	653	511	544
Misdrijven overige wetten ^b	560	559	682	756	675	511	508
Wet op de economische delicten	490	506	606	693	641	460	452
overige misdrijven	70	53	76	63	34	51	56

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	3,3	3,4	4,1	5,0	6,6	6,2	5,8
	0,9	0,6	0,8	0,7	0,7	0,5	0,6
	2,0	2,3	2,6	3,4	5,4	5,0	4,6
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,6	0,9	0,6	0,6	0,6
	2,1	1,9	2,1	2,2	2,2	2,0	2,4
	0,9	0,8	0,8	0,9	0,6	0,6	0,7
	1,2	1,1	1,4	1,3	1,6	1,5	1,6
	3,0	2,7	2,6	3,0	3,1	2,9	3,3
	2,4	2,3	2,8	3,1	3,2	2,9	3,1
	2,1	2,1	2,5	2,8	3,1	2,6	2,8
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3

Tabel 5.14 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	23.289	24.019	24.700	24.410	20.905	17.875	16.360
Sepot	4.249	4.837	5.130	5.788	5.100	4.590	4.811
technisch sepot	1.574	1.650	1.914	2.358	2.099	1.786	1.720
w.o.							
geen wettig bewijs	1.260	1.367	1.569	1.924	1.697	1.449	1.429
beleidssepot	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.804	3.091
op gronden samenhangend met maatregelen van anderen dan de officier van justitie	238	256	331	420	461	461	522
w.o.							
ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert	140	146	219	300	324	324	397
op gronden samenhangend met de algemene rechtsorde	52	63	39	62	39	50	57
w.o.							
onvoldoende nationaal belang	52	62	39	60	39	48	57
op gronden samenhangend met het gepleegde feit	977	1.121	1.080	1.102	949	765	939
w.o.							
gering feit	249	310	280	287	263	194	240
gering aandeel in het feit	297	366	418	345	312	235	252
oud feit	376	393	324	410	297	275	377
op gronden samenhangend met de persoon van de verdachte	921	1.083	1.060	1.144	1.031	958	974
w.o.							
leeftijd	21	31	30	17	38	17	18
recente bestraffing	162	232	227	252	188	155	155
door feit of gevolgen getroffen	147	171	171	191	210	200	220
gezondheidstoestand	92	97	93	95	77	62	67
gewijzigde omstandigheden	310	339	322	340	324	360	369
dienstverlening	70	80	54	68	67	34	23
op gronden samenhangend met de verhouding tussen verdachte en benadeelde	489	668	706	702	521	570	599
w.o.							
verhouding tot de benadeelde geregeld	193	248	248	251	160	209	217
medeschuld van benadeelde	218	303	354	362	302	288	318
beperkte kring	51	81	81	75	52	62	41
voorwaardelijk sepot	1.224	1.376	1.332	1.515	1.474	1.504	1.688
onvoorwaardelijk sepot	773	1.250	1.248	1.450	1.120	903	773
'kaal' sepot	678	561	636	465	407	397	630
Voeging ad informandum	672	626	624	640	533	356	412
Voeging ter berechting	2.526	2.650	2.917	2.901	2.159	1.927	1.693
Transactie ^a	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488
w.o.							
betaling geldsom	1.520	1.403	1.629	1.574	1.403	1.112	909

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	18,2	20,1	20,8	23,7	24,4	25,7	29,4
	6,8	6,9	7,7	9,7	10,0	10,0	10,5
	5,4	5,7	6,4	7,9	8,1	8,1	8,7
	11,5	13,3	13,0	14,1	14,4	15,7	18,9
	1,0	1,1	1,3	1,7	2,2	2,6	3,2
	0,6	0,6	0,9	1,2	1,5	1,8	2,4
	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
	4,2	4,7	4,4	4,5	4,5	4,3	5,7
	1,1	1,3	1,1	1,2	1,3	1,1	1,5
	1,3	1,5	1,7	1,4	1,5	1,3	1,5
	1,6	1,6	1,3	1,7	1,4	1,5	2,3
	4,0	4,5	4,3	4,7	4,9	5,4	6,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
	0,7	1,0	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9
	0,6	0,7	0,7	0,8	1,0	1,1	1,3
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	2,0	2,3
	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1
	2,1	2,8	2,9	2,9	2,5	3,2	3,7
	0,8	1,0	1,0	1,0	0,8	1,2	1,3
	0,9	1,3	1,4	1,5	1,4	1,6	1,9
	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
	5,3	5,7	5,4	6,2	7,1	8,4	10,3
	3,3	5,2	5,1	5,9	5,4	5,1	4,7
	2,9	2,3	2,6	1,9	1,9	2,2	3,9
	2,9	2,6	2,5	2,6	2,5	2,0	2,5
	10,8	11,0	11,8	11,9	10,3	10,8	10,3
	63,5	61,2	59,5	56,4	56,8	55,2	51,9
	6,5	5,8	6,6	6,4	6,7	6,2	5,6

Tabel 5.14 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
(abs.)								
schadevergoeding	1.517	1.506	1.512	1.392	1.096	889	821	
taakstraf	10.311	10.284	10.018	9.339	7.961	6.596	5.729	
Overdracht naar een ander parket	1.047	1.191	1.325	1.299	1.211	1.122	935	
Wijze afdoening onbekend	15	12	17	15	19	19	21	

a Inklusief lik-op-stukzaken.
Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	6,5	6,3	6,1	5,7	5,2	5,0	5,0
	44,3	42,8	40,6	38,5	38,4	36,9	35,0
	4,5	5,0	5,4	5,3	5,8	6,3	5,7
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tabel 5.15 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: transacties^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488
Wetboek van Strafrecht	13.010	13.004	12.701	11.610	9.648	8.091	6.985
Vermogensmisdrijven	5.348	5.279	5.009	4.661	4.309	3.604	3.174
diefstal/verduistering en inbraak	4.528	4.321	4.123	3.869	3.504	2.969	2.584
diefstal en inbraak met geweld	60	42	29	23	25	16	17
eenvoudige diefstal	1.591	1.487	1.474	1.391	1.429	1.232	1.047
gekwalificeerde diefstal	2.618	2.511	2.326	2.143	1.712	1.463	1.239
verduistering	259	281	294	312	338	258	281
bedrog	91	126	148	109	110	98	81
valsheidsmisdrijven	172	129	129	99	117	78	77
heling	548	669	578	575	560	444	415
afpersing en afdreiging	9	16	6	7	8	5	3
overige vermogensmisdrijven	-	18	25	2	10	10	14
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	4.680	4.770	4.853	4.383	3.143	2.393	1.976
vernietiging en beschadiging	1.000	1.073	1.122	1.142	836	573	445
tegen de openbare orde	3.071	3.128	3.126	2.766	1.936	1.518	1.295
openlijk geweld	2.969	2.984	3.015	2.642	1.858	1.450	1.235
huisvredebreuk	41	63	71	65	36	39	44
lokaalvredebreuk	7	19	5	8	7	5	3
computervredebreuk	9	3	10	8	13	5	2
discriminatie	26	21	18	21	5	2	2
tegen openbare orde overig	19	38	7	22	17	17	9
brandstichting/ontploffing	235	254	215	144	128	75	75
tegen het openbaar gezag	374	315	390	331	243	227	161
niet opvolgen van ambtelijk bevel	203	169	220	183	124	116	81
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	171	146	170	148	119	111	80
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.467	2.481	2.288	2.135	1.819	1.737	1.528
mishandeling	1.821	1.912	1.817	1.665	1.488	1.427	1.285
bedreiging en stalking	523	485	408	413	305	268	223
bedreiging	516	471	395	411	300	267	221
stalking	7	14	13	2	5	1	2
seksuele misdrijven	116	83	61	54	25	41	19
aanranding	68	44	30	31	7	23	5
verkrachting	2	2	-	-	1	-	-
schennis der eerbaarheid	16	23	13	12	14	13	4
ontucht met minderjarige	-	-	-	2	-	-	-
overige seksuele misdrijven	30	14	18	9	3	5	10
misdrijven tegen het leven ^b	5	1	1	-	1	-	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	2	-	1	3	-	1	1
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	515	474	551	431	377	357	307

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	88,0	88,4	86,5	84,3	81,2	82,1	82,3
	36,2	35,9	34,1	33,9	36,3	36,5	37,4
	30,6	29,4	28,1	28,1	29,5	30,1	30,4
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	10,8	10,1	10,0	10,1	12,0	12,5	12,3
	17,7	17,1	15,8	15,6	14,4	14,8	14,6
	1,8	1,9	2,0	2,3	2,8	2,6	3,3
	0,6	0,9	1,0	0,8	0,9	1,0	1,0
	1,2	0,9	0,9	0,7	1,0	0,8	0,9
	3,7	4,6	3,9	4,2	4,7	4,5	4,9
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
	-	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,2
	31,7	32,4	33,0	31,8	26,4	24,3	23,3
	6,8	7,3	7,6	8,3	7,0	5,8	5,2
	20,8	21,3	21,3	20,1	16,3	15,4	15,3
	20,1	20,3	20,5	19,2	15,6	14,7	14,5
	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5
	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1
	1,6	1,7	1,5	1,0	1,1	0,8	0,9
	2,5	2,1	2,7	2,4	2,0	2,3	1,9
	1,4	1,1	1,5	1,3	1,0	1,2	1,0
	1,2	1,0	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9
	16,7	16,9	15,6	15,5	15,3	17,6	18,0
	12,3	13,0	12,4	12,1	12,5	14,5	15,1
	3,5	3,3	2,8	3,0	2,6	2,7	2,6
	3,5	3,2	2,7	3,0	2,5	2,7	2,6
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,8	0,6	0,4	0,4	0,2	0,4	0,2
	0,5	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	-	-	-	0,0	-	-	-
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	-
	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	3,5	3,2	3,8	3,1	3,2	3,6	3,6

Tabel 5.15 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	595	621	758	887	1.053	893	735
verlaten plaats ongeval	137	103	124	104	84	60	51
rijden onder invloed	405	451	554	667	906	778	647
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	-	2	1	1
overige verkeersmisdrijven	53	67	80	116	61	54	36
Drugsmisdrijven	291	271	309	295	266	208	229
harddrugs	106	100	92	111	58	46	57
softdrugs	185	171	217	184	208	162	172
(Vuur)wapenmisdrijven	527	460	492	514	457	358	318
Misdrijven overige wetten ^c	357	347	427	461	459	311	221
Wet op de economische delicten	312	300	371	420	439	272	198
overige misdrijven	45	47	56	41	20	39	23

a Inclusief lik-op-stukzaken.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	4,0	4,2	5,2	6,4	8,9	9,1	8,7
	0,9	0,7	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6
	2,7	3,1	3,8	4,8	7,6	7,9	7,6
	-	-	-	-	0,0	0,0	0,0
	0,4	0,5	0,5	0,8	0,5	0,5	0,4
	2,0	1,8	2,1	2,1	2,2	2,1	2,7
	0,7	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	0,7
	1,3	1,2	1,5	1,3	1,8	1,6	2,0
	3,6	3,1	3,3	3,7	3,8	3,6	3,7
	2,4	2,4	2,9	3,3	3,9	3,2	2,6
	2,1	2,0	2,5	3,1	3,7	2,8	2,3
	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2	0,4	0,3

Tabel 5.16 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: transacties met als voorwaarde leer- of werkproject^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	10.381	10.364	10.072	9.407	8.028	6.630	5.752
Wetboek van Strafrecht	9.483	9.522	9.168	8.418	6.999	5.768	4.959
Vermogensmisdrijven	4.075	4.082	3.714	3.554	3.269	2.657	2.347
diefstal/verduistering en inbraak	3.463	3.353	3.043	2.940	2.651	2.194	1.917
diefstal en inbraak met geweld	45	28	22	21	19	11	11
eenvoudige diefstal	1.198	1.146	1.098	1.045	1.095	914	784
gekwalificeerde diefstal	2.036	1.960	1.715	1.644	1.288	1.070	900
verduistering	184	219	208	230	249	199	222
bedrog	61	59	78	55	56	47	39
valsheidsmisdrijven	100	87	100	70	72	53	45
heling	447	551	466	480	481	352	334
afpersing en afdreiging	4	14	2	7	5	2	1
overige vermogensmisdrijven	-	18	25	2	4	9	11
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.181	3.188	3.336	2.929	2.091	1.560	1.265
vernietiging en beschadiging	557	576	639	642	501	345	227
tegen de openbare orde	2.199	2.217	2.282	1.956	1.321	1.006	869
openlijk geweld	2.123	2.132	2.202	1.861	1.260	959	820
huisvredebreuk	28	38	48	50	26	28	37
lokaalvredebreuk	5	7	4	3	4	4	3
computervredebreuk	8	1	8	7	11	2	2
discriminatie	20	15	15	17	5	2	1
tegen openbare orde overig	15	24	5	18	15	11	6
brandstichting/ontploffing	184	186	176	107	88	55	56
tegen het openbaar gezag	241	209	239	224	181	154	113
niet opvolgen van ambtelijk bevel	110	96	123	109	84	67	57
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	131	113	116	115	97	87	56
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.951	1.961	1.786	1.651	1.384	1.305	1.128
mishandeling	1.435	1.494	1.400	1.264	1.133	1.073	946
bedreiging en stalking	415	398	334	338	237	202	168
bedreiging	411	388	324	338	234	201	167
stalking	4	10	10	-	3	1	1
seksuele misdrijven	96	68	50	46	13	30	14
aanranding	54	40	29	30	4	17	5
verkrachting	2	2	-	-	1	-	-
schennis der eerbaarheid	13	15	10	9	6	9	2
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	27	11	11	2	2	4	7
misdrijven tegen het leven ^b	4	1	1	-	1	-	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	1	-	1	3	-	-	-
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	276	291	332	284	255	246	219

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	91,3	91,9	91,0	89,5	87,2	87,0	86,2
	39,3	39,4	36,9	37,8	40,7	40,1	40,8
	33,4	32,4	30,2	31,3	33,0	33,1	33,3
	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	11,5	11,1	10,9	11,1	13,6	13,8	13,6
	19,6	18,9	17,0	17,5	16,0	16,1	15,6
	1,8	2,1	2,1	2,4	3,1	3,0	3,9
	0,6	0,6	0,8	0,6	0,7	0,7	0,7
	1,0	0,8	1,0	0,7	0,9	0,8	0,8
	4,3	5,3	4,6	5,1	6,0	5,3	5,8
	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
	-	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2
	30,6	30,8	33,1	31,1	26,0	23,5	22,0
	5,4	5,6	6,3	6,8	6,2	5,2	3,9
	21,2	21,4	22,7	20,8	16,5	15,2	15,1
	20,5	20,6	21,9	19,8	15,7	14,5	14,3
	0,3	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4	0,6
	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0
	0,1	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1
	1,8	1,8	1,7	1,1	1,1	0,8	1,0
	2,3	2,0	2,4	2,4	2,3	2,3	2,0
	1,1	0,9	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0
	1,3	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,0
	18,8	18,9	17,7	17,6	17,2	19,7	19,6
	13,8	14,4	13,9	13,4	14,1	16,2	16,4
	4,0	3,8	3,3	3,6	3,0	3,0	2,9
	4,0	3,7	3,2	3,6	2,9	3,0	2,9
	0,0	0,1	0,1	-	0,0	0,0	0,0
	0,9	0,7	0,5	0,5	0,2	0,5	0,2
	0,5	0,4	0,3	0,3	0,0	0,3	0,1
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	-
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
	-	-	-	-	-	-	-
	0,3	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	-
	0,0	-	0,0	0,0	-	-	-
	2,7	2,8	3,3	3,0	3,2	3,7	3,8

Tabel 5.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	233	238	292	334	445	396	343
verlaten plaats ongeval	74	56	71	65	57	38	37
rijden onder invloed	118	124	180	205	349	318	278
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	-	-	1	1
overige verkeersmisdrijven	41	58	41	64	39	39	27
Drugsmisdrijven	180	149	152	147	130	126	120
harddrugs	70	61	64	62	32	29	31
softdrugs	110	88	88	85	98	97	89
(Vuur)wapenmisdrijven	367	335	346	368	326	235	225
Misdrijven overige wetten ^c	118	120	114	140	128	105	105
Wet op de economische delicten	102	110	100	128	123	88	89
overige misdrijven	16	10	14	12	5	17	16

a Hieronder vallen de leerstraf, de werkstraf en de sepot met sepotgrond 'Dienstverlening'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(%)							
	2,2	2,3	2,9	3,6	5,5	6,0	6,0
	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6
	1,1	1,2	1,8	2,2	4,3	4,8	4,8
	-	-	-	-	-	0,0	0,0
	0,4	0,6	0,4	0,7	0,5	0,6	0,5
	1,7	1,4	1,5	1,6	1,6	1,9	2,1
	0,7	0,6	0,6	0,7	0,4	0,4	0,5
	1,1	0,8	0,9	0,9	1,2	1,5	1,5
	3,5	3,2	3,4	3,9	4,1	3,5	3,9
	1,1	1,2	1,1	1,5	1,6	1,6	1,8
	1,0	1,1	1,0	1,4	1,5	1,3	1,5
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3

Tabel 5.17 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken, minderjarigen: transacties betaling geldsom naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	(abs.)							
Totaal	1.520	1.403	1.629	1.574	1.403	1.112	909	
Wetboek van Strafrecht	784	698	743	612	403	379	334	
Vermogensmisdrijven	228	229	223	230	162	153	161	
diefstal/verduistering en inbraak	153	160	152	164	119	113	110	
diefstal en inbraak met geweld	-	-	1	-	1	-	-	
eenvoudige diefstal	81	82	72	82	54	44	56	
gekwalificeerde diefstal	58	68	53	64	52	57	46	
verduistering	14	10	26	18	12	12	8	
bedrog	8	10	11	11	3	5	3	
valsheidsmisdrijven	27	16	18	20	23	17	21	
heling	40	43	41	35	16	18	27	
afpersing en afdreiging	-	-	1	-	-	-	-	
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	-	1	-	-	
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	247	244	268	211	132	116	92	
vernietiging en beschadiging	41	56	51	56	27	26	21	
tegen de openbare orde	94	100	106	84	67	45	43	
openlijk geweld	81	75	87	72	54	39	40	
huisvredebreuk	7	16	18	6	8	4	2	
lokaalvredebreuk	2	6	-	2	3	-	-	
computervredebreuk	-	1	1	1	1	-	-	
discriminatie	3	2	-	1	-	-	-	
tegen openbare orde overig	1	-	-	2	1	2	1	
brandstichting/ontploffing	2	6	-	2	-	3	3	
tegen het openbaar gezag	110	82	111	69	38	42	25	
niet opvolgen van ambtelijk bevel	83	63	82	59	29	34	20	
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	27	19	29	10	9	8	5	
Gewelds- en seksuele misdrijven	97	68	79	57	36	34	29	
mishandeling	68	48	60	45	27	26	24	
bedreiging en stalking	26	15	19	11	7	8	5	
bedreiging	26	15	19	11	7	8	-	
stalking	-	-	-	-	-	-	-	
seksuele misdrijven	3	5	-	1	2	-	-	
aanranding	1	1	-	-	-	-	-	
verkrachting	-	-	-	-	-	-	-	
schennis der eerbaarheid	2	4	-	1	2	-	-	
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	-	
overige seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-	
misdrijven tegen het leven ^a	-	-	-	-	-	-	-	
overige gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-	
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	212	157	173	114	73	76	52	

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(%)						
	100	100	100	100	100	100	100
	51,6	49,8	45,6	38,9	28,7	34,1	36,7
	15,0	16,3	13,7	14,6	11,5	13,8	17,7
	10,1	11,4	9,3	10,4	8,5	10,2	12,1
	-	-	0,1	-	0,1	-	-
	5,3	5,8	4,4	5,2	3,8	4,0	6,2
	3,8	4,8	3,3	4,1	3,7	5,1	5,1
	0,9	0,7	1,6	1,1	0,9	1,1	0,9
	0,5	0,7	0,7	0,7	0,2	0,4	0,3
	1,8	1,1	1,1	1,3	1,6	1,5	2,3
	2,6	3,1	2,5	2,2	1,1	1,6	3,0
	-	-	0,1	-	-	-	-
	-	-	-	-	0,1	-	-
	16,3	17,4	16,5	13,4	9,4	10,4	10,1
	2,7	4,0	3,1	3,6	1,9	2,3	2,3
	6,2	7,1	6,5	5,3	4,8	4,0	4,7
	5,3	5,3	5,3	4,6	3,8	3,5	4,4
	0,5	1,1	1,1	0,4	0,6	0,4	0,2
	0,1	0,4	-	0,1	0,2	-	-
	-	0,1	0,1	0,1	0,1	-	-
	0,2	0,1	-	0,1	-	-	-
	0,1	-	-	0,1	0,1	0,2	0,1
	0,1	0,4	-	0,1	-	0,3	0,3
	7,2	5,8	6,8	4,4	2,7	3,8	2,8
	5,5	4,5	5,0	3,7	2,1	3,1	2,2
	1,8	1,4	1,8	0,6	0,6	0,7	0,6
	6,4	4,8	4,8	3,6	2,6	3,1	3,2
	4,5	3,4	3,7	2,9	1,9	2,3	2,6
	1,7	1,1	1,2	0,7	0,5	0,7	0,6
	1,7	1,1	1,2	0,7	0,5	0,7	-
	-	-	-	-	-	-	-
	0,2	0,4	-	0,1	0,1	-	-
	0,1	0,1	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	0,1	0,3	-	0,1	0,1	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	13,9	11,2	10,6	7,2	5,2	6,8	5,7

Tabel 5.17 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
(abs.)								
Verkeersmisdrijven	339	363	423	520	576	471	371	
verlaten plaats ongeval	51	39	33	28	20	16	10	
rijden onder invloed	280	318	364	456	542	448	356	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	-	2	-	-	
overige verkeersmisdrijven	8	6	26	36	12	7	5	
Drugs misdrijven	73	72	105	76	68	40	50	
harddrugs	19	20	17	20	5	6	9	
softdrugs	54	52	88	56	63	34	41	
(Vuur)wapenmisdrijven	114	81	97	79	48	46	47	
Misdrijven overige wetten ^b	210	189	261	287	308	176	107	
Wet op de economische delicten	198	177	253	279	305	170	105	
overige misdrijven	12	12	8	8	3	6	2	

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	22,3	25,9	26,0	33,0	41,1	42,4	40,8
	3,4	2,8	2,0	1,8	1,4	1,4	1,1
	18,4	22,7	22,3	29,0	38,6	40,3	39,2
	-	-	-	-	0,1	-	-
	0,5	0,4	1,6	2,3	0,9	0,6	0,6
	4,8	5,1	6,4	4,8	4,8	3,6	5,5
	1,3	1,4	1,0	1,3	0,4	0,5	1,0
	3,6	3,7	5,4	3,6	4,5	3,1	4,5
	7,5	5,8	6,0	5,0	3,4	4,1	5,2
	13,8	13,5	16,0	18,2	22,0	15,8	11,8
	13,0	12,6	15,5	17,7	21,7	15,3	11,6
	0,8	0,9	0,5	0,5	0,2	0,5	0,2

Tabel 5.18 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: beleidssepts naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.804	3.091
Wetboek van Strafrecht	2.381	2.900	2.916	3.055	2.662	2.519	2.663
Vermogensmisdrijven	776	908	828	817	781	745	831
diefstal/verduistering en inbraak	613	711	637	591	573	562	519
diefstal en inbraak met geweld	24	15	27	12	8	11	9
eenvoudige diefstal	266	318	271	249	289	250	227
gekwalficeerde diefstal	283	344	296	293	225	236	240
verduistering	40	34	43	37	51	65	43
bedrog	14	21	30	33	17	28	50
valsheidsmisdrijven	24	22	23	48	56	29	99
heling	120	149	131	136	123	121	141
afpersing en afdreiging	5	2	4	-	6	2	3
overige vermogensmisdrijven	-	3	3	9	6	3	19
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	838	1.034	1.007	1.090	843	745	773
vernietiging en beschadiging	182	245	286	280	245	179	190
tegen de openbare orde	547	668	591	678	490	466	479
openlijk geweld	520	636	534	635	447	430	435
huisvredebreuk	14	18	37	26	19	18	28
lokaalvredebreuk	6	4	5	3	5	4	-
computervredebreuk	-	1	7	4	9	8	5
discriminatie	4	5	3	5	6	6	4
tegen openbare orde overig	3	4	5	5	4	-	7
brandstichting/ontploffing	44	39	51	46	30	22	19
tegen het openbaar gezag	65	82	79	86	78	78	85
niet opvolgen van ambtelijk bevel	34	38	31	38	29	35	43
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	31	44	48	48	49	43	42
Gewelds- en seksuele misdrijven	679	853	977	1.017	928	917	934
mishandeling	496	631	733	757	700	712	705
bedreiging en stalking	128	166	171	204	177	160	174
bedreiging	124	162	168	200	175	154	171
stalking	4	4	3	4	2	6	3
seksuele misdrijven	42	50	60	48	41	43	50
aanranding	17	26	23	14	11	12	16
verkrachting	2	2	-	1	1	4	5
schennis der eerbaarheid	9	3	11	12	16	3	5
ontucht met minderjarige	1	-	5	-	-	-	1
overige seksuele misdrijven	13	19	21	21	13	24	23
misdrijven tegen het leven ^a	9	3	4	4	5	1	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	4	3	9	4	5	1	5
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	88	105	104	131	110	112	125

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	89,0	91,0	90,7	89,1	88,7	89,8	86,2
	29,0	28,5	25,7	23,8	26,0	26,6	26,9
	22,9	22,3	19,8	17,2	19,1	20,0	16,8
	0,9	0,5	0,8	0,3	0,3	0,4	0,3
	9,9	10,0	8,4	7,3	9,6	8,9	7,3
	10,6	10,8	9,2	8,5	7,5	8,4	7,8
	1,5	1,1	1,3	1,1	1,7	2,3	1,4
	0,5	0,7	0,9	1,0	0,6	1,0	1,6
	0,9	0,7	0,7	1,4	1,9	1,0	3,2
	4,5	4,7	4,1	4,0	4,1	4,3	4,6
	0,2	0,1	0,1	-	0,2	0,1	0,1
	-	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,6
	31,3	32,4	31,3	31,8	28,1	26,6	25,0
	6,8	7,7	8,9	8,2	8,2	6,4	6,1
	20,4	21,0	18,4	19,8	16,3	16,6	15,5
	19,4	20,0	16,6	18,5	14,9	15,3	14,1
	0,5	0,6	1,2	0,8	0,6	0,6	0,9
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	-
	-	0,0	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	-	0,2
	1,6	1,2	1,6	1,3	1,0	0,8	0,6
	2,4	2,6	2,5	2,5	2,6	2,8	2,7
	1,3	1,2	1,0	1,1	1,0	1,2	1,4
	1,2	1,4	1,5	1,4	1,6	1,5	1,4
	25,4	26,8	30,4	29,7	30,9	32,7	30,2
	18,5	19,8	22,8	22,1	23,3	25,4	22,8
	4,8	5,2	5,3	5,9	5,9	5,7	5,6
	4,6	5,1	5,2	5,8	5,8	5,5	5,5
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
	1,6	1,6	1,9	1,4	1,4	1,5	1,6
	0,6	0,8	0,7	0,4	0,4	0,4	0,5
	0,1	0,1	-	0,0	0,0	0,1	0,2
	0,3	0,1	0,3	0,3	0,5	0,1	0,2
	0,0	-	0,2	-	-	-	0,0
	0,5	0,6	0,7	0,6	0,4	0,9	0,7
	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	-
	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2
	3,3	3,3	3,2	3,8	3,7	4,0	4,0

Tabel 5.18 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Verkeersmisdrijven	51	47	55	81	97	60	63
verlaten plaats ongeval	23	18	18	23	15	16	12
rijden onder invloed	16	18	15	20	65	23	30
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	1	1	1	-	1
overige verkeersmisdrijven	12	11	21	37	16	21	20
Drugsmisdrijven	69	71	79	91	73	44	37
harddrugs	29	22	19	29	16	13	11
softdrugs	40	49	60	62	57	31	26
(Vuur)wapenmisdrijven	82	76	59	82	93	66	123
Misdrijven overige wetten ^b	92	93	107	121	76	115	205
Wet op de economische delicten	84	92	103	114	73	105	181
overige misdrijven	8	1	4	7	3	10	24

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.19 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Totaal	86	82	81	99	118	92	88
Sepot	159	146	143	167	183	173	155
w.v.							
technisch sepot	157	148	149	172	177	216	199
beleidssepot	162	144	138	163	188	144	135
Voegingen	108	105	100	113	143	145	140
Transactie ^a	55	53	53	62	85	46	44

a Inclusief lik-op-stukzaken.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	1,9	1,5	1,7	2,4	3,2	2,1	2,0
	0,9	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,4
	0,6	0,6	0,5	0,6	2,2	0,8	1,0
	-	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
	0,4	0,3	0,7	1,1	0,5	0,7	0,6
	2,6	2,2	2,5	2,7	2,4	1,6	1,2
	1,1	0,7	0,6	0,8	0,5	0,5	0,4
	1,5	1,5	1,9	1,8	1,9	1,1	0,8
	3,1	2,4	1,8	2,4	3,1	2,4	4,0
	3,4	2,9	3,3	3,5	2,5	4,1	6,6
	3,1	2,9	3,2	3,3	2,4	3,7	5,9
	0,3	0,0	0,1	0,2	0,1	0,4	0,8

Tabel 5.20 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Totaal	86	82	81	99	118	92	88
Wetboek van Strafrecht	96	91	91	107	106	100	98
Vermogensmisdrijven	102	93	93	113	108	99	101
diefstal/verduistering en inbraak	94	84	79	94	86	79	71
diefstal en inbraak met geweld	176	178	153	200	188	188	175
eenvoudige diefstal	76	70	61	75	63	53	47
gekwalficeerde diefstal	103	91	90	107	101	98	92
verduistering	107	89	85	92	99	93	83
bedrog	100	66	74	81	74	85	64
valsheidsmisdrijven	132	147	172	239	262	255	341
heling	102	89	93	104	101	101	85
afpersing en afdreiging	141	135	151	148	175	181	158
overige vermogensmisdrijven	270	199	211	324	229	329	316
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	90	88	87	100	103	99	93
vernietiging en beschadiging	89	88	83	91	100	92	81
tegen de openbare orde	97	95	97	106	111	110	107
openlijk geweld	95	93	95	104	111	107	100
huisvredebreuk	82	68	63	72	71	75	89
lokaalvredebreuk	102	76	63	84	108	73	32
computervredebreuk	105	188	67	115	122	118	92
discriminatie	92	137	115	110	170	117	96
tegen openbare orde overig	196	222	262	278	236	295	328
brandstichting/ontploffing	116	102	113	127	132	119	145
tegen het openbaar gezag	72	68	65	96	82	84	75
niet opvolgen van ambtelijk bevel	54	52	50	86	66	53	56
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	92	84	81	107	97	109	87
Gewelds- en seksuele misdrijven	99	96	97	112	110	110	103
mishandeling	88	86	90	104	101	98	88
bedreiging en stalking	92	89	89	101	103	103	97
bedreiging	88	85	85	98	98	97	92
stalking	144	133	133	133	156	160	145
seksuele misdrijven	146	146	148	172	165	159	154
aanranding	117	115	122	144	150	146	157
verkrachting	194	177	195	195	194	214	194
schennis der eerbaarheid	97	70	93	101	109	88	78
ontucht met minderjarige	61	203	199	171	239	209	186
overige seksuele misdrijven	185	216	176	231	194	174	166
misdrijven tegen het leven ^a	255	274	262	295	300	296	279
overige gewelds- en seksuele misdrijven	182	173	181	199	210	187	178
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	60	53	59	76	68	55	60

Tabel 5.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Verkeersmisdrijven	53	49	52	80	190	66	62
verlaten plaats ongeval	40	35	37	49	34	20	33
rijden onder invloed	52	48	49	91	222	74	65
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	87	91	103	99	130	230	203
overige verkeersmisdrijven	90	96	92	100	136	92	117
Drugsmisdrijven	95	86	84	92	81	94	97
harddrugs	107	92	93	105	91	104	97
softdrugs	81	80	75	80	74	85	96
(Vuur)wapenmisdrijven	68	66	58	67	63	52	47
Misdrijven overige wetten ^b	81	77	70	82	85	89	65
Wet op de economische delicten	75	75	65	77	81	83	55
overige misdrijven	130	87	97	109	104	131	114

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 5.21 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar wijze van afdoening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Totaal	64	60	60	78	72	71	76
Sepot	67	60	61	121	105	99	110
w.v.							
technisch sepot	58	51	54	109	95	107	117
beleidssepot	124	112	104	129	113	95	106
Voegingen	83	82	74	83	85	84	83
Transactie ^a	57	56	58	63	59	59	83

a Inclusief lik-op-stukzaken.

Bron: CBS

Tabel 5.22 Door het Openbaar Ministerie afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: doorlooptijd van inschrijving tot afdoening naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Totaal	64	60	60	78	72	71	76
Wetboek van Strafrecht	64	60	61	81	74	73	79
Vermogensmisdrijven	64	58	59	81	71	71	83
diefstal/verduistering en inbraak	58	57	59	80	69	71	76
diefstal en inbraak met geweld	59	51	52	161	126	128	124
eenvoudige diefstal	60	57	54	68	58	61	66
gekwalficeerde diefstal	67	59	62	85	75	75	83
verduistering	58	56	57	74	60	65	62
bedrog	69	55	61	77	64	61	78
valsheidsmisdrijven	61	48	72	135	125	84	239
heling	65	63	61	68	69	70	75
afpersing en afdreiging	49	55	59	91	102	64	111
overige vermogensmisdrijven	x	5	122	375	76	124	90
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	69	66	65	83	81	77	78
vernietiging en beschadiging	72	74	65	75	88	80	78
tegen de openbare orde	70	64	66	87	80	77	79
openlijk geweld	69	64	66	87	80	77	79
huisvredebreuk	60	46	49	64	55	74	67
lokaalvredebreuk	56	35	72	119	67	46	x
computervredebreuk	69	x	38	75	113	62	102
discriminatie	96	96	80	72	172	x	100
tegen openbare orde overig	97	82	114	128	62	56	118
brandstichting/ontploffing	67	66	66	81	77	79	83
tegen het openbaar gezag	62	53	54	73	74	74	75
niet opvolgen van ambtelijk bevel	62	56	49	69	66	70	64
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	62	51	58	77	80	78	86
Gewelds- en seksuele misdrijven	59	58	58	80	73	74	74
mishandeling	57	57	56	74	67	69	70
bedreiging en stalking	57	53	53	81	73	75	75
bedreiging	56	53	52	81	72	75	75
stalking	98	65	117	54	x	x	72
seksuele misdrijven	71	79	56	133	123	96	107
aanranding	68	70	74	92	153	81	110
verkrachting	60	78	93	138	119	98	100
schennis der eerbaarheid	96	72	61	119	81	95	55
ontucht met minderjarige	x	x	x	x	x	x	x
overige seksuele misdrijven	79	92	95	186	117	116	116
misdrijven tegen het leven ^a	53	47	53	135	232	341	122
overige gewelds- en seksuele misdrijven	90	91	65	121	125	x	59
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	60	54	52	72	60	54	70

Tabel 5.22 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Verkeersmisdrijven	52	46	43	52	55	45	55
verlaten plaats ongeval	72	55	52	75	83	71	59
rijden onder invloed	39	39	36	43	52	41	49
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	x	x	x	x	x
overige verkeersmisdrijven	62	55	54	63	60	58	94
Drugsmisdrijven	46	53	60	53	60	68	57
harddrugs	51	56	61	58	101	104	74
softdrugs	39	49	59	49	46	53	49
(Vuur)wapenmisdrijven	58	49	51	54	54	56	62
Misdrijven overige wetten ^b	81	77	76	84	75	84	68
Wet op de economische delicten	78	78	73	82	74	83	69
overige misdrijven	105	72	92	106	87	93	66

a Inclusief lik-op-stukzaken.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 6

Tabel 6.1 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken naar geslacht en minder- en meerderjarigheid

	Totaal ^a	Mannen	Meerderjarige mannen	Minderjarige mannen	Vrouwen	Meerderjarige vrouwen	Minderjarige vrouwen	Rechts- personen
	(abs.)							
2005	132.595	114.683	103.975	10.708	15.502	13.922	1.580	2.006
2006	134.375	115.784	105.019	10.765	16.354	14.680	1.674	1.918
2007	127.579	109.634	98.652	10.982	16.003	14.130	1.873	1.642
2008	127.389	109.201	97.734	11.467	16.396	14.360	2.036	1.424
2009	126.365	108.522	98.380	10.142	16.174	14.434	1.740	1.382
2010	105.989	90.795	81.899	8.896	13.540	12.104	1.436	1.299
2011	101.755	87.060	79.041	8.019	13.202	11.844	1.358	1.217
	[%]							
2005	100	86,5	78,4	8,1	11,7	10,5	1,2	1,5
2006	100	86,2	78,2	8,0	12,2	10,9	1,2	1,4
2007	100	85,9	77,3	8,6	12,5	11,1	1,5	1,3
2008	100	85,7	76,7	9,0	12,9	11,3	1,6	1,1
2009	100	85,9	77,9	8,0	12,8	11,4	1,4	1,1
2010	100	85,7	77,3	8,4	12,8	11,4	1,4	1,2
2011	100	85,6	77,7	7,9	13,0	11,6	1,3	1,2

a Inclusief zaken waarbij het geslacht onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.2 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken naar soort rechter

	Totaal ^a	Politierechter	Meervoudige kamer	Kinderrechter
	(abs.)			
2005	132.595	108.826	13.223	10.546
2006	134.375	111.716	11.560	11.099
2007	127.579	104.518	11.624	11.437
2008	127.389	103.069	12.178	12.142
2009	126.365	103.586	11.830	10.589
2010	105.989	83.642	11.829	8.954
2011	101.755	77.658	12.177	7.988
	[%]			
2005	100	82,1	10,0	8,0
2006	100	83,1	8,6	8,3
2007	100	81,9	9,1	9,0
2008	100	80,9	9,6	9,5
2009	100	82,0	9,4	8,4
2010	100	78,9	11,2	8,4
2011	100	76,3	12,0	7,9

a Inclusief zaken waarbij de soort rechter onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.3 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	101.755
Wetboek van Strafrecht	82.746	83.259	81.115	83.251	80.820	72.276	73.432
Vermogensmisdrijven	40.734	40.039	37.598	37.313	36.960	34.605	36.024
diefstal/verduistering en inbraak	31.854	30.642	28.162	28.067	28.223	27.257	29.227
diefstal en inbraak met geweld	3.647	3.211	3.211	2.915	2.860	2.894	3.017
eenvoudige diefstal	12.505	11.538	10.315	10.579	11.303	11.252	12.653
gekwalificeerde diefstal	14.147	14.363	13.006	12.875	12.301	11.871	12.191
verduistering	1.555	1.530	1.630	1.698	1.759	1.240	1.366
bedrog	1.017	1.167	1.232	1.305	1.283	1.003	888
valsheidsmisdrijven	3.848	4.187	4.304	3.924	3.599	2.912	2.481
heling	3.529	3.516	3.301	3.319	3.151	2.709	2.716
afpersing en afdreiging	357	323	280	270	251	247	250
overige vermogensmisdrijven	129	204	319	428	453	477	462
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	16.100	16.259	16.311	17.110	15.702	13.327	12.595
vernietiging en beschadiging	4.767	4.837	4.966	5.122	4.982	4.025	4.376
tegen de openbare orde	6.866	7.138	7.162	7.592	6.687	5.697	4.995
openlijk geweld	5.570	5.864	6.069	6.352	5.553	4.572	3.876
huisvredebreuk	759	754	662	773	684	745	721
lokaalvredebreuk	92	119	93	106	84	76	69
computervredebreuk	9	8	14	22	16	31	51
discriminatie	64	67	45	56	51	54	35
tegen openbare orde overig	372	326	279	283	299	219	243
brandstichting/ontploffing	812	871	785	780	601	497	423
tegen het openbaar gezag	3.655	3.413	3.398	3.616	3.432	3.108	2.801
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.157	1.048	1.056	1.149	1.000	1.048	784
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2.498	2.365	2.342	2.467	2.432	2.060	2.017
Gewelds- en seksuele misdrijven	22.886	24.136	24.291	25.614	24.812	20.977	21.224
mishandeling	13.124	14.691	15.138	16.304	16.249	13.274	13.607
bedreiging en stalking	5.871	5.851	5.809	5.982	5.762	4.948	5.074
bedreiging	5.516	5.476	5.428	5.612	5.386	4.668	4.795
stalking	355	375	381	370	376	280	279
seksuele misdrijven	2.001	2.009	1.891	1.725	1.450	1.440	1.265
aanranding	454	492	421	374	350	309	270
verkrachting	409	356	311	257	205	203	154
schennis der eerbaarheid	224	243	277	240	222	173	188
ontucht met minderjarige	8	13	21	20	19	22	20
overige seksuele misdrijven	906	905	861	834	654	733	633
misdrijven tegen het leven ^b	1.522	1.271	1.082	1.218	1.010	985	925
overige gewelds- en seksuele misdrijven	368	314	371	385	341	330	353
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3.026	2.825	2.915	3.214	3.346	3.367	3.589

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	62,4	62,0	63,6	65,4	64,0	68,2	72,2
	30,7	29,8	29,5	29,3	29,2	32,6	35,4
	24,0	22,8	22,1	22,0	22,3	25,7	28,7
	2,8	2,4	2,5	2,3	2,3	2,7	3,0
	9,4	8,6	8,1	8,3	8,9	10,6	12,4
	10,7	10,7	10,2	10,1	9,7	11,2	12,0
	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3
	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	2,7	2,4
	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,6	2,7
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5
	12,1	12,1	12,8	13,4	12,4	12,6	12,4
	3,6	3,6	3,9	4,0	3,9	3,8	4,3
	5,2	5,3	5,6	6,0	5,3	5,4	4,9
	4,2	4,4	4,8	5,0	4,4	4,3	3,8
	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
	2,8	2,5	2,7	2,8	2,7	2,9	2,8
	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	1,0	0,8
	1,9	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0
	17,3	18,0	19,0	20,1	19,6	19,8	20,9
	9,9	10,9	11,9	12,8	12,9	12,5	13,4
	4,4	4,4	4,6	4,7	4,6	4,7	5,0
	4,2	4,1	4,3	4,4	4,3	4,4	4,7
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,5	1,5	1,5	1,4	1,1	1,4	1,2
	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,7	0,7	0,7	0,7	0,5	0,7	0,6
	1,1	0,9	0,8	1,0	0,8	0,9	0,9
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	2,3	2,1	2,3	2,5	2,6	3,2	3,5

Tabel 6.3 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	(abs.)							
Verkeersmisdrijven	28.623	29.961	28.074	26.021	28.579	18.405	13.438	
verlaten plaats ongeval	1.906	2.062	1.843	2.159	2.038	1.621	1.458	
rijden onder invloed	22.319	23.537	22.213	19.352	21.786	12.551	7.749	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.419	2.577	2.395	2.793	3.135	2.765	2.952	
overige verkeersmisdrijven	1.979	1.785	1.623	1.717	1.620	1.468	1.279	
Drugsmisdrijven	8.845	9.492	8.506	8.496	8.112	7.105	6.943	
harddrugs	5.695	6.079	5.528	5.388	4.954	4.265	4.212	
softdrugs	3.150	3.413	2.978	3.108	3.158	2.840	2.731	
(Vuur)wapenmisdrijven	2.159	2.130	1.923	2.022	2.004	1.876	1.811	
Misdrijven overige wetten ^a	10.222	9.533	7.961	7.599	6.850	6.327	6.131	
Wet op de economische delicten	6.997	7.119	5.598	5.832	5.268	4.737	4.717	
overige misdrijven	3.225	2.414	2.363	1.767	1.582	1.590	1.414	

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	21,6	22,3	22,0	20,4	22,6	17,4	13,2
	1,4	1,5	1,4	1,7	1,6	1,5	1,4
	16,8	17,5	17,4	15,2	17,2	11,8	7,6
	1,8	1,9	1,9	2,2	2,5	2,6	2,9
	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,3
	6,7	7,1	6,7	6,7	6,4	6,7	6,8
	4,3	4,5	4,3	4,2	3,9	4,0	4,1
	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,7	2,7
	1,6	1,6	1,5	1,6	1,6	1,8	1,8
	7,7	7,1	6,2	6,0	5,4	6,0	6,0
	5,3	5,3	4,4	4,6	4,2	4,5	4,6
	2,4	1,8	1,9	1,4	1,3	1,5	1,4

Tabel 6.4 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a naar eindbeslissing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	101.755
Schuldigverklaring	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	91.397
met strafoplegging	123.504	123.382	116.719	114.952	114.092	94.697	90.263
zonder strafoplegging	892	1.160	1.099	1.350	1.336	1.097	1.134
Vrijspraak	7.006	8.481	8.446	9.589	9.426	9.058	9.393
Ontslag van rechtsvervolgning	394	489	512	618	658	468	324
Overige uitspraken	799	863	803	880	853	669	641
niet-ontvankelijk OM	735	796	722	723	744	586	570
onbevoegdverklaring van de rechter	58	62	68	144	103	79	70
schorsing van vervolging	6	5	13	13	6	4	1
	(%)						
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
Schuldigverklaring	93,8	92,7	92,3	91,3	91,3	90,4	89,8
met strafoplegging	93,1	91,8	91,5	90,2	90,3	89,3	88,7
zonder strafoplegging	0,7	0,9	0,9	1,1	1,1	1,0	1,1
Vrijspraak	5,3	6,3	6,6	7,5	7,5	8,5	9,2
Ontslag van rechtsvervolgning	0,3	0,4	0,4	0,0	0,5	0,4	0,3
Overige uitspraken	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6
niet-ontvankelijk OM	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
onbevoegdverklaring van de rechter	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
schorsing van vervolging	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

a Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 6.5 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: schuldigverklaringen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	91.397
Wetboek van Strafrecht	78.069	76.689	74.186	75.235	72.987	64.800	65.574
Vermogensmisdrijven	38.860	37.433	34.998	34.392	34.046	31.624	32.841
diefstal/verduistering en inbraak	30.613	28.908	26.505	26.150	26.325	25.259	27.028
diefstal en inbraak met geweld	3.474	3.011	2.984	2.673	2.647	2.611	2.737
eenvoudige diefstal	12.139	11.021	9.833	9.975	10.725	10.696	11.992
gekwalficeerde diefstal	13.552	13.492	12.198	11.985	11.354	10.838	11.074
verduistering	1.448	1.384	1.490	1.517	1.599	1.114	1.225
bedrog	955	1.038	1.100	1.130	1.136	877	795
valsheidsmisdrijven	3.589	3.842	3.954	3.587	3.252	2.574	2.162
heling	3.258	3.150	2.904	2.916	2.742	2.305	2.279
afpersing en afdreiging	335	306	258	242	226	224	210
overige vermogensmisdrijven	110	189	277	367	365	385	367
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	15.048	14.770	14.732	15.195	13.957	11.648	10.951
vernietiging en beschadiging	4.517	4.489	4.612	4.709	4.571	3.709	4.030
tegen de openbare orde	6.307	6.310	6.249	6.546	5.776	4.696	4.114
openlijk geweld	5.084	5.169	5.263	5.450	4.767	3.706	3.162
huisvredebreuk	725	707	610	690	626	670	632
lokaalvredebreuk	89	101	85	99	76	69	63
computervredebreuk	6	7	11	19	13	20	23
discriminatie	60	56	33	38	39	42	26
tegen openbare orde overig	343	270	247	250	255	189	208
brandstichting/ontploffing	750	793	722	686	519	422	370
tegen het openbaar gezag	3.474	3.178	3.149	3.254	3.091	2.821	2.437
niet opvolgen van ambtelijk bevel	1.087	956	967	959	844	922	627
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2.387	2.222	2.182	2.295	2.247	1.899	1.810
Gewelds- en seksuele misdrijven	21.307	21.895	21.767	22.735	21.912	18.409	18.514
mishandeling	12.333	13.465	13.641	14.597	14.451	11.690	11.963
bedreiging en stalking	5.505	5.334	5.297	5.401	5.142	4.428	4.475
bedreiging	5.186	5.002	4.967	5.083	4.818	4.169	4.242
stalking	319	332	330	318	324	259	233
seksuele misdrijven	1.765	1.729	1.583	1.408	1.206	1.185	1.039
aanranding	392	407	340	291	276	240	207
verkrachting	330	280	232	179	144	137	108
schennis der eerbaarheid	216	220	246	218	201	159	166
ontucht met minderjarige	6	12	20	18	12	21	20
overige seksuele misdrijven	821	810	745	702	573	628	538
misdrijven tegen het leven ^a	1.374	1.084	927	1.000	828	823	750
overige gewelds- en seksuele misdrijven	330	283	319	329	285	283	287
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	2.854	2.591	2.689	2.913	3.072	3.083	3.268

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	62,8	61,6	63,0	64,7	63,2	67,6	71,7
	31,2	30,1	29,7	29,6	29,5	33,0	35,9
	24,6	23,2	22,5	22,5	22,8	26,4	29,6
	2,8	2,4	2,5	2,3	2,3	2,7	3,0
	9,8	8,8	8,3	8,6	9,3	11,2	13,1
	10,9	10,8	10,4	10,3	9,8	11,3	12,1
	1,2	1,1	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3
	0,8	0,8	0,9	1,0	1,0	0,9	0,9
	2,9	3,1	3,4	3,1	2,8	2,7	2,4
	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,5
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
	12,1	11,9	12,5	13,1	12,1	12,2	12,0
	3,6	3,6	3,9	4,0	4,0	3,9	4,4
	5,1	5,1	5,3	5,6	5,0	4,9	4,5
	4,1	4,2	4,5	4,7	4,1	3,9	3,5
	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,7	0,7
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4
	2,8	2,6	2,7	2,8	2,7	2,9	2,7
	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	1,0	0,7
	1,9	1,8	1,9	2,0	1,9	2,0	2,0
	17,1	17,6	18,5	19,5	19,0	19,2	20,3
	9,9	10,8	11,6	12,6	12,5	12,2	13,1
	4,4	4,3	4,5	4,6	4,5	4,6	4,9
	4,2	4,0	4,2	4,4	4,2	4,4	4,6
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,4	1,4	1,3	1,2	1,0	1,2	1,1
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6
	1,1	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9	0,8
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
	2,3	2,1	2,3	2,5	2,7	3,2	3,6

Tabel 6.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	27.941	29.143	27.286	25.117	27.612	17.634	12.679
verlaten plaats ongeval	1.718	1.795	1.606	1.861	1.754	1.411	1.210
rijden onder invloed	22.067	23.227	21.900	19.066	21.419	12.309	7.613
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	2.283	2.435	2.257	2.607	2.926	2.552	2.683
overige verkeersmisdrijven	1.873	1.686	1.523	1.583	1.513	1.362	1.173
Drugs misdrijven	8.477	8.925	7.918	7.861	7.464	6.513	6.335
harddrugs	5.490	5.794	5.215	5.099	4.625	3.982	3.910
softdrugs	2.987	3.131	2.703	2.762	2.839	2.531	2.425
(Vuur)wapenmisdrijven	2.080	2.036	1.839	1.923	1.900	1.781	1.694
Misdrijven overige wetten ^b	7.829	7.749	6.589	6.166	5.465	5.102	5.115
Wet op de economische delicten	6.405	6.322	5.019	5.153	4.631	4.161	4.186
overige misdrijven	1.424	1.427	1.570	1.013	834	941	929

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	22,5	23,4	23,2	21,6	23,9	18,4	13,9
	1,4	1,4	1,4	1,6	1,5	1,5	1,3
	17,7	18,6	18,6	16,4	18,6	12,8	8,3
	1,8	2,0	1,9	2,2	2,5	2,7	2,9
	1,5	1,4	1,3	1,4	1,3	1,4	1,3
	6,8	7,2	6,7	6,8	6,5	6,8	6,9
	4,4	4,7	4,4	4,4	4,0	4,2	4,3
	2,4	2,5	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7
	1,7	1,6	1,6	1,7	1,6	1,9	1,9
	6,3	6,2	5,6	5,3	4,7	5,3	5,6
	5,1	5,1	4,3	4,4	4,0	4,3	4,6
	1,1	1,1	1,3	0,9	0,7	1,0	1,0

Tabel 6.6 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: vrijspraken en ontslagen van alle rechtsvervolgning naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	7.400	8.970	8.958	10.207	10.084	9.526	9.717
Wetboek van Strafrecht	4.280	6.154	6.436	7.506	7.346	7.085	7.414
Vermogensmisdrijven	1.670	2.411	2.352	2.690	2.688	2.765	2.953
diefstal/verduistering en inbraak	1.101	1.592	1.504	1.759	1.737	1.860	2.061
diefstal en inbraak met geweld	145	178	206	212	185	255	252
eenvoudige diefstal	327	480	440	556	531	524	622
gekwalificeerde diefstal	529	796	734	816	866	962	1.052
verduistering	100	138	124	175	155	119	135
bedrog	54	124	122	164	137	119	81
valsheidsmisdrijven	221	309	286	298	309	288	268
heling	257	357	381	391	403	393	423
afpersing en afdreiging	19	15	20	25	21	23	33
overige vermogensmisdrijven	18	14	39	53	81	82	87
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	977	1.385	1.489	1.820	1.645	1.611	1.567
vernietiging en beschadiging	230	332	330	382	385	300	329
tegen de openbare orde	522	777	872	1.006	867	972	849
openlijk geweld	458	655	782	870	765	843	687
huisvredebreuk	33	43	51	83	53	74	88
lokaalvredebreuk	2	18	8	7	8	7	5
computervredebreuk	3	1	3	3	3	9	28
discriminatie	4	11	12	18	11	12	9
tegen openbare orde overig	22	49	16	25	27	27	32
brandstichting/ontploffing	56	74	54	90	75	73	50
tegen het openbaar gezag	169	202	233	342	318	266	339
niet opvolgen van ambtelijk bevel	69	72	85	184	148	120	151
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	100	130	148	158	170	146	188
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.477	2.135	2.387	2.712	2.760	2.440	2.587
mishandeling	746	1.170	1.431	1.630	1.734	1.513	1.582
bedreiging en stalking	338	500	480	549	587	500	568
bedreiging	306	460	434	500	540	482	529
stalking	32	40	46	49	47	18	39
seksuele misdrijven	221	262	287	292	226	240	211
aanranding	58	77	77	80	68	64	59
verkrachting	74	74	72	66	58	63	43
schennis der eerbaarheid	8	23	30	22	21	13	20
ontucht met minderjarige	2	-	1	2	5	1	-
overige seksuele misdrijven	79	88	107	122	74	99	89
misdrijven tegen het leven ^a	136	173	139	190	162	141	167
overige gewelds- en seksuele misdrijven	36	30	50	51	51	46	59
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	156	223	208	284	253	269	307

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	57,8	68,6	71,8	73,5	72,8	74,4	76,3
	22,6	26,9	26,3	26,4	26,7	29,0	30,4
	14,9	17,7	16,8	17,2	17,2	19,5	21,2
	2,0	2,0	2,3	2,1	1,8	2,7	2,6
	4,4	5,4	4,9	5,4	5,3	5,5	6,4
	7,1	8,9	8,2	8,0	8,6	10,1	10,8
	1,4	1,5	1,4	1,7	1,5	1,2	1,4
	0,7	1,4	1,4	1,6	1,4	1,2	0,8
	3,0	3,4	3,2	2,9	3,1	3,0	2,8
	3,5	4,0	4,3	3,8	4,0	4,1	4,4
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
	0,2	0,2	0,4	0,5	0,8	0,9	0,9
	13,2	15,4	16,6	17,8	16,3	16,9	16,1
	3,1	3,7	3,7	3,7	3,8	3,1	3,4
	7,1	8,7	9,7	9,9	8,6	10,2	8,7
	6,2	7,3	8,7	8,5	7,6	8,8	7,1
	0,4	0,5	0,6	0,8	0,5	0,8	0,9
	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	0,3	0,5	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
	0,8	0,8	0,6	0,9	0,7	0,8	0,5
	2,3	2,3	2,6	3,4	3,2	2,8	3,5
	0,9	0,8	0,9	1,8	1,5	1,3	1,6
	1,4	1,4	1,7	1,5	1,7	1,5	1,9
	20,0	23,8	26,6	26,6	27,4	25,6	26,6
	10,1	13,0	16,0	16,0	17,2	15,9	16,3
	4,6	5,6	5,4	5,4	5,8	5,2	5,8
	4,1	5,1	4,8	4,9	5,4	5,1	5,4
	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,2	0,4
	3,0	2,9	3,2	2,9	2,2	2,5	2,2
	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6
	1,0	0,8	0,8	0,6	0,6	0,7	0,4
	0,1	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-
	1,1	1,0	1,2	1,2	0,7	1,0	0,9
	1,8	1,9	1,6	1,9	1,6	1,5	1,7
	0,5	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6
	2,1	2,5	2,3	2,8	2,5	2,8	3,2

Tabel 6.6 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	620	744	729	836	853	724	724
verlaten plaats ongeval	182	263	228	289	271	205	245
rijden onder invloed	211	250	279	240	283	211	113
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	129	138	132	179	200	207	263
overige verkeersmisdrijven	98	93	90	128	99	101	103
Drugs misdrijven	307	493	524	574	565	549	556
harddrugs	169	248	276	262	278	255	270
softdrugs	138	245	248	312	287	294	286
(Vuur)wapenmisdrijven	75	82	75	84	98	87	110
Misdrijven overige wetten ^b	2.118	1.497	1.194	1.207	1.222	1.081	913
Wet op de economische delicten	533	700	522	558	570	525	506
overige misdrijven	1.585	797	672	649	652	556	407

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%)						
	8,4	8,3	8,1	8,2	8,5	7,6	7,5
	2,5	2,9	2,5	2,8	2,7	2,2	2,5
	2,9	2,8	3,1	2,4	2,8	2,2	1,2
	1,7	1,5	1,5	1,8	2,0	2,2	2,7
	1,3	1,0	1,0	1,3	1,0	1,1	1,1
	4,1	5,5	5,8	5,6	5,6	5,8	5,7
	2,3	2,8	3,1	2,6	2,8	2,7	2,8
	1,9	2,7	2,8	3,1	2,8	3,1	2,9
	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	0,9	1,1
	28,6	16,7	13,3	11,8	12,1	11,3	9,4
	7,2	7,8	5,8	5,5	5,7	5,5	5,2
	21,4	8,9	7,5	6,4	6,5	5,8	4,2

Tabel 6.7 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde sancties

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	185.857	185.349	175.421	171.820	166.791	134.974	127.438
Hoofdstraf							
geldboete							
geheel onvoorwaardelijk	46.282	46.177	42.528	40.619	41.553	30.827	26.097
deels onvoorwaardelijk	4.327	4.169	3.935	3.730	4.005	3.124	2.657
geheel voorwaardelijk	3.809	4.314	4.149	4.174	4.403	3.894	3.723
werkstraf	37.070	40.577	39.669	41.041	40.341	34.637	33.877
leerstraf	1.352	1.229	942	803	563	455	418
gevangenisstraf							
geheel onvoorwaardelijk	20.070	16.410	15.502	15.257	14.853	13.584	14.725
deels onvoorwaardelijk	8.635	8.878	8.035	7.713	6.817	6.558	6.621
geheel voorwaardelijk	15.210	14.760	13.116	12.720	11.806	10.214	10.052
hechtenis							
geheel onvoorwaardelijk	92	104	132	114	121	173	184
deels onvoorwaardelijk	6	4	5	8	5	5	4
geheel voorwaardelijk	139	158	146	173	146	56	23
militaire detentie ^a							
geheel onvoorwaardelijk	-	-	-	-	-	-	-
deels onvoorwaardelijk	-	-	-	3	3	3	1
geheel voorwaardelijk	38	27	10	16	7	11	1
jeugddetentie							
geheel onvoorwaardelijk	635	613	616	517	426	413	382
deels onvoorwaardelijk	1.630	1.362	1.242	1.062	862	813	781
geheel voorwaardelijk	3.296	2.618	2.026	1.643	1.240	896	710
Bijkomende straf							
ontzegging rijbevoegdheid							
geheel onvoorwaardelijk	7.113	6.547	6.266	6.024	6.388	5.552	4.511
deels onvoorwaardelijk	3.341	3.283	3.158	3.001	2.515	1.961	1.640
geheel voorwaardelijk	7.839	8.588	9.127	7.879	7.234	2.941	1.911
verbeurdverklaring	3.319	4.136	4.017	4.321	3.816	2.511	1.916
overige bijkomende straffen ^b	34	28	43	27	25	30	19

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	24,9	24,9	24,2	23,6	24,9	22,8	20,5
	2,3	2,2	2,2	2,2	2,4	2,3	2,1
	2,0	2,3	2,4	2,4	2,6	2,9	2,9
	19,9	21,9	22,6	23,9	24,2	25,7	26,6
	0,7	0,7	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3
	10,8	8,9	8,8	8,9	8,9	10,1	11,6
	4,6	4,8	4,6	4,5	4,1	4,9	5,2
	8,2	8,0	7,5	7,4	7,1	7,6	7,9
	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,9	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,6
	1,8	1,4	1,2	1,0	0,7	0,7	0,6
	3,8	3,5	3,6	3,5	3,8	4,1	3,5
	1,8	1,8	1,8	1,7	1,5	1,5	1,3
	4,2	4,6	5,2	4,6	4,3	2,2	1,5
	1,8	2,2	2,3	2,5	2,3	1,9	1,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 6.7 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Maatregel							
volwassen tbs	251	249	247	200	165	160	147
plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ)	297	251	213	141	114	110	129
plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders (ISD) ^c	420	448	374	381	318	342	321
plaatsing in een psychiatrische inrichting	102	106	118	129	125	117	97
maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (MGJ) ^d				15	78	86	73
betaling aan de staat - schadevergoeding - ontneming							
wederrechtelijk verkregen voordeel	16.868	16.549	16.145	16.316	15.666	12.971	14.402
onttrekking aan het verkeer	3.047	3.067	2.876	3.032	2.585	2.143	1.767
overige maatregelen ^e	1	-	2	-	-	-	2
Straf of maatregel onbekend	634	697	782	761	611	387	247

a Met ingang van 2001 zijn deze straffen apart zichtbaar te maken. Tot die tijd zijn ze geteld onder 'Overige sancties'.

b Hieronder vallen: storting in het waarborgfonds, ontzegging van bepaalde rechten, openbaarmaking gerechtelijke uitspraak en stillegging van de onderneming.

c Deze rubriek bevat de maatregelen in het kader van opvang verslaafden. Van 1 april 2001 tot 1 oktober 2004 was de maatregel 'Plaatsing in een inrichting voor opvang verslaafden' (PIOV of SOV) van kracht, deze is vanaf 1 oktober 2004 opgevolgd door de maatregel 'Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders' (ISD).

d De maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen kan sinds 2008 worden opgelegd.

e Hieronder vallen: jeugd-tbs, strafrechtelijke ots, onderbewindstelling en opleggen verplichtingen.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
				0,0	0,0	0,1	0,1
	9,1	8,9	9,2	9,5	9,4	9,6	11,3
	1,6	1,7	1,6	1,8	1,5	1,6	1,4
	0,0	-	0,0	-	-	-	0,0
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2

Tabel 6.8 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: combinaties van opgelegde hoofdstraffen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	(%)				2009	2010	2011
	(abs.)													
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	123.504	123.382	116.719	114.952	114.092	94.697	90.263	100	100	100	100	100	100	100
Enkelvoudige hoofdstraf ^a	101.876	102.500	98.525	97.456	98.405	80.722	76.669	82,5	83,1	84,4	84,8	86,3	85,2	84,9
gevangenisstraf of jeugddetentie ^b	31.753	28.053	26.279	25.558	24.090	22.066	23.211	25,7	22,7	22,5	22,2	21,1	23,3	25,7
geldboete	48.751	49.612	46.172	44.036	45.944	34.421	29.227	39,5	40,2	39,6	38,3	40,3	36,3	32,4
taakstraf	21.372	24.835	26.074	27.862	28.371	24.235	24.231	17,3	20,1	22,3	24,2	24,9	25,6	26,8
Gecombineerde hoofdstraffen	20.160	19.282	16.611	15.910	14.249	12.354	11.695	16,3	15,6	14,2	13,8	12,5	13,0	13,0
gevangenisstraf of jeugddetentie ^b plus geldboete	774	631	573	577	589	519	636	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,7
gevangenisstraf of jeugddetentie ^b plus taakstraf	14.493	14.234	12.171	11.423	10.232	8.930	8.445	11,7	11,5	10,4	9,9	9,0	9,4	9,4
w.o.														
voorwaardelijke gevangenisstraf of jeugddetentie ^b plus taakstraf	12.264	11.877	10.207	9.842	8.916	7.585	7.138	9,9	9,6	8,7	8,6	7,8	8,0	7,9
geldboete plus taakstraf	2.557	2.737	2.366	2.559	2.301	1.927	1.619	2,1	2,2	2,0	2,2	2,0	2,0	1,8
overige combinaties van hoofdstraffen	2.336	1.680	1.501	1.351	1.127	978	995	1,9	1,4	1,3	1,2	1,0	1,0	1,1
Geen hoofdstraffen	1.448	1.573	1.583	1.561	1.368	1.238	1.072	1,2	1,3	1,4	1,4	1,2	1,3	1,2
Straf onbekend	20	27	29	25	70	383	827	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,4	0,9

a Het betreft schuldigverklaringen waarbij één hoofdstraf is opgelegd. Wel kunnen er ook bijkomende straffen en maatregelen zijn opgelegd.

b In deze tabel zijn 'hechtenis' en 'militaire detentie' geteld bij de gevangenisstraf.

Bron: CBS

Tabel 6.9 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	50.609	50.346	46.463	44.349	45.558	33.951	28.754
Wetboek van Strafrecht	19.153	17.953	16.906	17.190	17.235	15.824	15.719
Vermogensmisdrijven	7.082	6.799	6.218	6.293	6.781	6.815	6.929
diefstal/verduistering en inbraak	5.486	5.192	4.670	4.843	5.352	5.655	5.971
diefstal en inbraak met geweld	43	46	39	40	37	32	29
eenvoudige diefstal	3.571	3.323	2.934	3.040	3.565	3.741	4.016
gekwalificeerde diefstal	1.523	1.517	1.340	1.409	1.362	1.610	1.658
verduistering	349	306	357	354	388	272	268
bedrog	166	236	274	248	294	207	135
valsheidsmisdrijven	477	494	397	348	288	269	173
heling	933	862	843	819	810	644	626
afpersing en afdreiging	7	4	5	4	4	6	2
overige vermogensmisdrijven	13	11	29	31	33	34	22
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	5.152	4.689	4.443	4.515	4.225	3.579	3.287
vernietiging en beschadiging	2.144	1.971	1.982	1.893	1.873	1.537	1.626
tegen de openbare orde	1.286	1.204	1.028	1.178	1.044	909	769
openlijk geweld	707	726	634	693	622	439	372
huisvredebreuk	417	349	286	354	309	370	300
lokaalvredebreuk	52	56	54	57	42	38	40
computervredebreuk	2	2	5	7	5	6	5
discriminatie	24	18	15	17	16	18	11
tegen openbare orde overig	84	53	34	50	50	38	41
brandstichting/ontploffing	19	15	16	12	9	17	2
tegen het openbaar gezag	1.703	1.499	1.417	1.432	1.299	1.116	890
niet opvolgen van ambtelijk bevel	699	627	644	594	505	493	309
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	1.004	872	773	838	794	623	581
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.921	4.753	4.515	4.505	4.296	3.479	3.503
mishandeling	3.288	3.196	3.114	3.078	2.978	2.386	2.426
bedreiging en stalking	1.481	1.406	1.284	1.321	1.211	993	995
bedreiging	1.464	1.397	1.272	1.306	1.198	979	984
stalking	17	9	12	15	13	14	11
seksuele misdrijven	117	125	96	85	79	73	70
aanranding	23	31	24	12	11	17	18
verkrachting	2	2	1	1	-	1	2
schennis der eerbaarheid	77	71	60	61	65	48	46
ontucht met minderjarige	1	-	1	1	-	1	-
overige seksuele misdrijven	14	21	10	10	3	6	4
misdrijven tegen het leven ^a	18	11	10	10	15	7	2
overige gewelds- en seksuele misdrijven	17	15	11	11	13	20	10
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	1.998	1.712	1.730	1.877	1.933	1.951	2.000

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	37,8	35,7	36,4	38,8	37,8	46,6	54,7
	14,0	13,5	13,4	14,2	14,9	20,1	24,1
	10,8	10,3	10,1	10,9	11,7	16,7	20,8
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	7,1	6,6	6,3	6,9	7,8	11,0	14,0
	3,0	3,0	2,9	3,2	3,0	4,7	5,8
	0,7	0,6	0,8	0,8	0,9	0,8	0,9
	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
	0,9	1,0	0,9	0,8	0,6	0,8	0,6
	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,9	2,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	10,2	9,3	9,6	10,2	9,3	10,5	11,4
	4,2	3,9	4,3	4,3	4,1	4,5	5,7
	2,5	2,4	2,2	2,7	2,3	2,7	2,7
	1,4	1,4	1,4	1,6	1,4	1,3	1,3
	0,8	0,7	0,6	0,8	0,7	1,1	1,0
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	3,4	3,0	3,0	3,2	2,9	3,3	3,1
	1,4	1,2	1,4	1,3	1,1	1,5	1,1
	2,0	1,7	1,7	1,9	1,7	1,8	2,0
	9,7	9,4	9,7	10,2	9,4	10,2	12,2
	6,5	6,3	6,7	6,9	6,5	7,0	8,4
	2,9	2,8	2,8	3,0	2,7	2,9	3,5
	2,9	2,8	2,7	2,9	2,6	2,9	3,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	0,0	-	0,0	0,0	-	0,0	-
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
	3,9	3,4	3,7	4,2	4,2	5,7	7,0

Tabel 6.9 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	22.957	24.050	22.566	20.259	21.962	12.636	7.996
verlaten plaats ongeval	1.424	1.450	1.294	1.483	1.391	1.098	914
rijden onder invloed	19.610	20.704	19.625	16.902	18.723	10.011	5.734
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	860	959	798	941	973	800	755
overige verkeersmisdrijven	1.063	937	849	933	875	727	593
Drugs misdrijven	1.594	1.572	1.386	1.484	1.454	1.233	1.083
harddrugs	702	715	679	677	647	565	559
softdrugs	892	857	707	807	807	668	524
(Vuur)wapenmisdrijven	779	757	695	720	714	649	605
Misdrijven overige wetten ^b	6.126	6.014	4.909	4.696	4.193	3.609	3.351
Wet op de economische delicten	5.454	5.304	4.018	4.118	3.653	3.074	2.893
overige misdrijven	672	710	891	578	540	535	458

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	45,4	47,8	48,6	45,7	48,2	37,2	27,8
	2,8	2,9	2,8	3,3	3,1	3,2	3,2
	38,7	41,1	42,2	38,1	41,1	29,5	19,9
	1,7	1,9	1,7	2,1	2,1	2,4	2,6
	2,1	1,9	1,8	2,1	1,9	2,1	2,1
	3,1	3,1	3,0	3,3	3,2	3,6	3,8
	1,4	1,4	1,5	1,5	1,4	1,7	1,9
	1,8	1,7	1,5	1,8	1,8	2,0	1,8
	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,9	2,1
	12,1	11,9	10,6	10,6	9,2	10,6	11,7
	10,8	10,5	8,6	9,3	8,0	9,1	10,1
	1,3	1,4	1,9	1,3	1,2	1,6	1,6

Tabel 6.10 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	50.609	50.346	46.463	44.349	45.558	33.951	28.754
tot € 100	2.093	2.479	1.750	1.837	1.611	1.054	844
€ 100 tot € 200	8.281	8.006	7.302	6.861	6.671	6.097	5.747
€ 200 tot € 250	5.050	5.137	4.754	4.319	3.450	2.480	2.366
€ 250 tot € 300	5.799	5.804	5.201	4.707	4.965	3.781	3.155
€ 300 tot € 450	8.554	9.597	9.791	9.716	11.253	7.961	6.573
€ 450 tot € 600	7.418	7.519	7.005	6.445	6.215	4.112	3.256
€ 600 tot € 1.000	8.488	7.457	6.811	6.709	7.376	4.981	3.995
€ 1.000 of meer	4.926	4.347	3.849	3.755	4.017	1.719	655
	(%)						
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
tot € 100	4,1	4,9	3,8	4,1	3,5	3,1	2,9
€ 100 tot € 200	16,4	15,9	15,7	15,5	14,6	18,0	20,0
€ 200 tot € 250	10,0	10,2	10,2	9,7	7,6	7,3	8,2
€ 250 tot € 300	11,5	11,5	11,2	10,6	10,9	11,1	11,0
€ 300 tot € 450	16,9	19,1	21,1	21,9	24,7	23,4	22,9
€ 450 tot € 600	14,7	14,9	15,1	14,5	13,6	12,1	11,3
€ 600 tot € 1.000	16,8	14,8	14,7	15,1	16,2	14,7	13,9
€ 1.000 of meer	9,7	8,6	8,3	8,5	8,8	5,1	2,3

a Exclusief boetes met onbekend bedrag.

Bron: CBS

Tabel 6.11 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen alle verdachten: percentage taakstraffen onvoorwaardelijk en/of voorwaardelijk opgelegd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(%)						
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
geheel onvoorwaardelijk	90	83	78	74	72	72	70
onvoorwaardelijk/voorwaardelijk	6	11	14	16	18	18	18
geheel voorwaardelijk	4	6	8	10	10	10	12

Bron: OBJD

Tabel 6.12 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: alle opgelegde taakstraffen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	38.422	41.806	40.611	41.844	40.904	35.092	34.300
Wetboek van Strafrecht	29.072	31.556	31.876	33.175	31.942	27.209	27.284
Vermogensmisdrijven	13.798	14.821	14.247	14.057	13.486	11.965	12.183
diefstal/verduistering en inbraak	10.292	11.058	10.714	10.524	10.115	9.203	9.687
diefstal en inbraak met geweld	1.045	997	1.053	859	805	817	792
eenvoudige diefstal	2.576	2.855	2.667	2.808	2.863	2.832	3.295
gekwalficeerde diefstal	5.901	6.441	6.149	5.996	5.509	4.913	4.855
verduistering	770	765	845	861	938	641	745
bedrog	395	444	474	509	497	354	364
valsheidsmisdrijven	1.672	1.838	1.652	1.527	1.456	1.157	895
heling	1.280	1.301	1.232	1.233	1.188	1.008	1.006
afpersing en afdreiging	115	100	68	83	71	70	60
overige vermogensmisdrijven	44	80	107	181	159	173	171
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	6.069	6.411	6.860	7.297	6.610	5.211	4.943
vernietiging en beschadiging	1.160	1.335	1.457	1.671	1.558	1.297	1.355
tegen de openbare orde	3.818	3.966	4.206	4.341	3.852	2.942	2.563
openlijk geweld	3.629	3.783	4.050	4.143	3.611	2.761	2.349
huisvredebreuk	79	81	79	112	103	86	121
lokaalvredebreuk	10	8	9	3	18	6	8
computervredebreuk	4	5	3	7	6	12	12
discriminatie	26	26	10	16	23	19	13
tegen openbare orde overig	70	63	55	60	91	58	60
brandstichting/ontploffing	411	472	448	442	337	215	190
tegen het openbaar gezag	680	638	749	843	863	757	835
niet opvolgen van ambtelijk bevel	109	95	120	111	128	127	144
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	571	543	629	732	735	630	691
Gewelds- en seksuele misdrijven	8.831	9.919	10.301	11.266	11.197	9.373	9.406
mishandeling	5.615	6.542	6.996	7.812	7.937	6.420	6.526
bedreiging en stalking	2.020	2.118	2.230	2.446	2.392	2.130	2.127
bedreiging	1.837	1.926	2.011	2.243	2.171	1.963	1.978
stalking	183	192	219	203	221	167	149
seksuele misdrijven	764	882	749	690	617	598	521
aanranding	211	232	199	177	173	136	116
verkrachting	73	60	44	34	19	18	25
schennis der eerbaarheid	64	88	101	97	78	75	75
ontucht met minderjarige	3	8	12	12	5	10	10
overige seksuele misdrijven	413	494	393	370	342	359	295
misdrijven tegen het leven ^a	313	262	183	209	139	134	123
overige gewelds- en seksuele misdrijven	119	115	143	109	112	91	109
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	374	405	468	555	649	660	752

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	75,7	75,5	78,5	79,3	78,1	77,5	79,5
	35,9	35,5	35,1	33,6	33,0	34,1	35,5
	26,8	26,5	26,4	25,2	24,7	26,2	28,2
	2,7	2,4	2,6	2,1	2,0	2,3	2,3
	6,7	6,8	6,6	6,7	7,0	8,1	9,6
	15,4	15,4	15,1	14,3	13,5	14,0	14,2
	2,0	1,8	2,1	2,1	2,3	1,8	2,2
	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,0	1,1
	4,4	4,4	4,1	3,6	3,6	3,3	2,6
	3,3	3,1	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9
	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5
	15,8	15,3	16,9	17,4	16,2	14,8	14,4
	3,0	3,2	3,6	4,0	3,8	3,7	4,0
	9,9	9,5	10,4	10,4	9,4	8,4	7,5
	9,4	9,0	10,0	9,9	8,8	7,9	6,8
	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
	1,1	1,1	1,1	1,1	0,8	0,6	0,6
	1,8	1,5	1,8	2,0	2,1	2,2	2,4
	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
	1,5	1,3	1,5	1,7	1,8	1,8	2,0
	23,0	23,7	25,4	26,9	27,4	26,7	27,4
	14,6	15,6	17,2	18,7	19,4	18,3	19,0
	5,3	5,1	5,5	5,8	5,8	6,1	6,2
	4,8	4,6	5,0	5,4	5,3	5,6	5,8
	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
	2,0	2,1	1,8	1,6	1,5	1,7	1,5
	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3
	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,1	1,2	1,0	0,9	0,8	1,0	0,9
	0,8	0,6	0,5	0,5	0,3	0,4	0,4
	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
	1,0	1,0	1,2	1,3	1,6	1,9	2,2

Tabel 6.12 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	4.840	5.248	4.637	4.754	5.100	4.317	3.626
verlaten plaats ongeval	222	248	229	275	239	207	198
rijden onder invloed	2.504	2.660	2.327	2.190	2.458	2.040	1.649
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1.332	1.646	1.465	1.670	1.821	1.544	1.318
overige verkeersmisdrijven	782	694	616	619	582	526	461
Drugsmisdrijven	3.194	3.792	3.000	2.808	2.783	2.441	2.328
harddrugs	1.490	1.964	1.379	1.227	1.157	983	886
softdrugs	1.704	1.828	1.621	1.581	1.626	1.458	1.442
(Vuur)wapenmisdrijven	715	754	662	679	657	643	575
Misdrijven overige wetten ^b	601	456	436	428	422	482	487
Wet op de economische delicten	290	219	241	245	275	306	256
overige misdrijven	311	237	195	183	147	176	231

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.13 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
%							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
1 tot en met 20 uren	8,5	9,1	10,3	11,4	13,2	14,4	15,7
21 tot en met 40 uren	29,6	30,4	31,8	33,1	34,3	33,2	34,0
41 tot en met 60 uren	19,1	19,1	19,8	19,7	19,2	19,1	18,3
61 tot en met 80 uren	11,0	11,5	11,1	11,1	10,7	10,4	10,2
81 tot en met 120 uren	15,3	14,2	13,9	12,9	12,0	12,3	11,8
meer dan 120 uren	16,5	15,7	13,1	11,8	10,7	10,6	9,9

a Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: OBJD

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	12,6	12,6	11,4	11,4	12,5	12,3	10,6
	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6
	6,5	6,4	5,7	5,2	6,0	5,8	4,8
	3,5	3,9	3,6	4,0	4,5	4,4	3,8
	2,0	1,7	1,5	1,5	1,4	1,5	1,3
	8,3	9,1	7,4	6,7	6,8	7,0	6,8
	3,9	4,7	3,4	2,9	2,8	2,8	2,6
	4,4	4,4	4,0	3,8	4,0	4,2	4,2
	1,9	1,8	1,6	1,6	1,6	1,8	1,7
	1,6	1,1	1,1	1,0	1,0	1,4	1,4
	0,8	0,5	0,6	0,6	0,7	0,9	0,7
	0,8	0,6	0,5	0,4	0,4	0,5	0,7

Tabel 6.14 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	28.803	25.396	23.674	23.092	21.796	20.322	21.535
Wetboek van Strafrecht	22.786	19.667	18.289	17.843	16.881	15.882	16.723
Vermogensmisdrijven	15.490	13.014	12.038	11.651	11.368	10.627	11.433
diefstal/verduistering en inbraak	12.708	10.409	9.114	8.906	8.970	8.567	9.436
diefstal en inbraak met geweld	2.061	1.645	1.595	1.510	1.565	1.497	1.628
eenvoudige diefstal	5.016	3.769	3.315	3.149	3.316	3.223	3.586
gekwalificeerde diefstal	5.380	4.775	4.004	4.044	3.897	3.726	4.084
verduistering	251	220	200	203	192	121	138
bedrog	364	291	290	314	259	240	223
valsheidsmisdrijven	1.313	1.314	1.685	1.510	1.328	1.035	985
heling	846	741	617	635	528	484	499
afpersing en afdreiging	202	174	177	136	133	132	129
overige vermogensmisdrijven	57	85	155	150	150	169	161
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.316	2.092	1.912	1.847	1.665	1.551	1.496
vernietiging en beschadiging	469	432	428	412	410	346	372
tegen de openbare orde	777	683	620	568	496	474	453
openlijk geweld	460	405	367	330	302	311	254
huisvredebreuk	120	130	107	100	80	80	103
lokaalvredebreuk	6	4	4	4	-	4	3
computervredebreuk	-	-	1	2	-	1	-
discriminatie	2	1	-	-	1	-	1
tegen openbare orde overig	189	143	141	132	113	78	92
brandstichting/ontploffing	271	251	194	193	138	152	144
tegen het openbaar gezag	799	726	670	674	621	579	527
niet opvolgen van ambtelijk bevel	137	62	63	137	83	92	130
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	662	664	607	537	538	487	397
Gewelds- en seksuele misdrijven	4.784	4.405	4.173	4.162	3.674	3.539	3.599
mishandeling	1.898	1.989	1.861	1.887	1.746	1.623	1.757
bedreiging en stalking	1.164	1.000	1.006	946	828	752	783
bedreiging	1.097	935	959	903	789	714	748
stalking	67	65	47	43	39	38	35
seksuele misdrijven	582	507	505	441	353	389	334
aanranding	84	72	64	70	45	52	45
verkrachting	205	177	161	126	105	100	77
schennis der eerbaarheid	11	15	15	11	16	9	6
ontucht met minderjarige	2	3	7	3	3	10	9
overige seksuele misdrijven	280	240	258	231	184	218	197
misdrijven tegen het leven ^a	961	768	667	713	613	615	570
overige gewelds- en seksuele misdrijven	179	141	134	175	134	160	155
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	196	156	166	183	174	165	195

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	79,1	77,4	77,3	77,3	77,4	78,2	77,7
	53,8	51,2	50,8	50,5	52,2	52,3	53,1
	44,1	41,0	38,5	38,6	41,2	42,2	43,8
	7,2	6,5	6,7	6,5	7,2	7,4	7,6
	17,4	14,8	14,0	13,6	15,2	15,9	16,7
	18,7	18,8	16,9	17,5	17,9	18,3	19,0
	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	0,6	0,6
	1,3	1,1	1,2	1,4	1,2	1,2	1,0
	4,6	5,2	7,1	6,5	6,1	5,1	4,6
	2,9	2,9	2,6	2,7	2,4	2,4	2,3
	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
	0,2	0,3	0,7	0,6	0,7	0,8	0,7
	8,0	8,2	8,1	8,0	7,6	7,6	6,9
	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	1,7	1,7
	2,7	2,7	2,6	2,5	2,3	2,3	2,1
	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,5	1,2
	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5
	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	-	-	0,0	0,0	-	0,0	-
	0,0	0,0	-	-	0,0	-	0,0
	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4
	0,9	1,0	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7
	2,8	2,9	2,8	2,9	2,8	2,8	2,4
	0,5	0,2	0,3	0,6	0,4	0,5	0,6
	2,3	2,6	2,6	2,3	2,5	2,4	1,8
	16,6	17,3	17,6	18,0	16,9	17,4	16,7
	6,6	7,8	7,9	8,2	8,0	8,0	8,2
	4,0	3,9	4,2	4,1	3,8	3,7	3,6
	3,8	3,7	4,1	3,9	3,6	3,5	3,5
	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
	2,0	2,0	2,1	1,9	1,6	1,9	1,6
	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
	0,7	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	0,4
	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,0	0,9	1,1	1,0	0,8	1,1	0,9
	3,3	3,0	2,8	3,1	2,8	3,0	2,6
	0,6	0,6	0,6	0,8	0,6	0,8	0,7
	0,7	0,6	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9

Tabel 6.14 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	1.306	1.132	1.113	1.198	1.318	1.232	1.500
verlaten plaats ongeval	71	40	58	27	47	54	69
rijden onder invloed	474	439	420	412	395	349	384
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	667	551	550	666	777	748	954
overige verkeersmisdrijven	94	102	85	93	99	81	93
Drugsmisdrijven	3.865	3.848	3.582	3.533	3.125	2.769	2.821
harddrugs	3.535	3.452	3.269	3.216	2.810	2.422	2.452
softdrugs	330	396	313	317	315	347	369
(Vuur)wapenmisdrijven	509	457	422	402	417	362	405
Misdrijven overige wetten ^b	337	292	268	116	55	77	86
Wet op de economische delicten	43	26	39	23	17	21	16
overige misdrijven	294	266	229	93	38	56	70

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.15 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Totaal	28.698	25.285	23.532	22.969	21.668	20.141	21.346
minder dan 1 maand	8.755	7.712	6.703	6.869	7.135	6.788	7.522
1 maand tot 3 maanden	7.351	6.651	6.516	6.047	5.583	4.949	5.089
3 maanden tot 6 maanden	5.080	4.662	4.274	4.162	3.577	3.376	3.620
6 maanden tot 1 jaar	3.763	3.214	3.129	3.233	2.965	2.737	2.795
1 jaar tot 3 jaar	2.652	2.200	2.086	1.815	1.616	1.505	1.494
3 jaar en langer	1.097	846	824	843	792	786	826
(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
minder dan 1 maand	30,5	30,5	28,5	29,9	32,9	33,7	35,2
1 maand tot 3 maanden	25,6	26,3	27,7	26,3	25,8	24,6	23,8
3 maanden tot 6 maanden	17,7	18,4	18,2	18,1	16,5	16,8	17,0
6 maanden tot 1 jaar	13,1	12,7	13,3	14,1	13,7	13,6	13,1
1 jaar tot 3 jaar	9,2	8,7	8,9	7,9	7,5	7,5	7,0
3 jaar en langer	3,8	3,3	3,5	3,7	3,7	3,9	3,9

a Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	4,5	4,5	4,7	5,2	6,0	6,1	7,0
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3
	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,7	1,8
	2,3	2,2	2,3	2,9	3,6	3,7	4,4
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
	13,4	15,2	15,1	15,3	14,3	13,6	13,1
	12,3	13,6	13,8	13,9	12,9	11,9	11,4
	1,1	1,6	1,3	1,4	1,4	1,7	1,7
	1,8	1,8	1,8	1,7	1,9	1,8	1,9
	1,2	1,1	1,1	0,5	0,3	0,4	0,4
	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,0	1,0	1,0	0,4	0,2	0,3	0,3

Tabel 6.16 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: absolute duur van (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentiejaren ^a)						
Totaal	11.959	9.867	9.514	9.801	9.551	9.089	9.204
Wetboek van Strafrecht	8.841	7.284	6.861	6.996	6.987	6.903	7.030
Vermogensmisdrijven	4.752	3.733	3.606	3.609	3.795	3.687	3.856
diefstal/verduistering en inbraak	3.917	2.923	2.762	2.754	2.998	2.929	3.134
diefstal en inbraak met geweld	1.876	1.307	1.356	1.396	1.664	1.693	1.785
eenvoudige diefstal	493	354	333	300	280	259	285
gekwalificeerde diefstal	1.502	1.221	1.041	1.018	1.010	943	1.035
verduistering	47	41	32	41	44	33	29
bedrog	108	92	91	91	76	78	72
valsheidsmisdrijven	391	389	398	394	371	347	313
heling	163	141	112	124	122	96	91
afpersing en afdreiging	131	122	142	135	123	117	138
overige vermogensmisdrijven	42	65	102	112	104	122	108
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	790	734	610	561	525	532	443
vernietiging en beschadiging	48	47	50	42	58	35	40
tegen de openbare orde	337	336	272	248	193	201	199
openlijk geweld	95	105	86	79	68	71	74
huisvredebreuk	7	7	6	7	4	3	5
lokaalvredebreuk	-	x	x	x	-	x	x
computervredebreuk	-	-	x	x	-	x	-
discriminatie	-	-	-	-	0	-	x
tegen openbare orde overig	234	224	179	159	121	127	120
brandstichting/ontploffing	204	175	141	144	125	179	104
tegen het openbaar gezag	201	177	148	127	149	117	100
niet opvolgen van ambtelijk bevel	10	3	4	17	11	12	15
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	192	173	143	111	139	105	85
Gewelds- en seksuele misdrijven	3.257	2.765	2.595	2.781	2.632	2.634	2.669
mishandeling	517	510	446	454	448	437	515
bedreiging en stalking	233	186	189	188	137	150	151
bedreiging	213	166	174	176	124	140	139
stalking	20	20	15	12	13	11	12
seksuele misdrijven	529	468	471	467	416	391	362
aanranding	40	35	28	30	22	38	19
verkrachting	276	238	221	204	195	154	129
schennis der eerbaarheid	1	1	1	0	1	1	1
ontucht met minderjarige	x	x	4	x	5	6	6
overige seksuele misdrijven	209	192	216	231	193	193	207
misdrijven tegen het leven ^b	1.823	1.423	1.353	1.515	1.506	1.497	1.449
overige gewelds- en seksuele misdrijven	155	178	137	158	125	158	192
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	42	52	50	44	36	49	62

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	73,9	73,8	72,1	71,4	73,2	75,9	76,4
	39,7	37,8	37,9	36,8	39,7	40,6	41,9
	32,8	29,6	29,0	28,1	31,4	32,2	34,1
	15,7	13,2	14,3	14,2	17,4	18,6	19,4
	4,1	3,6	3,5	3,1	2,9	2,9	3,1
	12,6	12,4	10,9	10,4	10,6	10,4	11,2
	0,4	0,4	0,3	0,4	0,5	0,4	0,3
	0,9	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8
	3,3	3,9	4,2	4,0	3,9	3,8	3,4
	1,4	1,4	1,2	1,3	1,3	1,1	1,0
	1,1	1,2	1,5	1,4	1,3	1,3	1,5
	0,4	0,7	1,1	1,1	1,1	1,3	1,2
	6,6	7,4	6,4	5,7	5,5	5,8	4,8
	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4	0,4
	2,8	3,4	2,9	2,5	2,0	2,2	2,2
	0,8	1,1	0,9	0,8	0,7	0,8	0,8
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	-	x	x	x	-	x	x
	-	-	x	x	-	x	-
	-	-	-	-	0	-	x
	2,0	2,3	1,9	1,6	1,3	1,4	1,3
	1,7	1,8	1,5	1,5	1,3	2,0	1,1
	1,7	1,8	1,6	1,3	1,6	1,3	1,1
	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,2
	1,6	1,8	1,5	1,1	1,5	1,2	0,9
	27,2	28,0	27,3	28,4	27,6	29,0	29,0
	4,3	5,2	4,7	4,6	4,7	4,8	5,6
	1,9	1,9	2,0	1,9	1,4	1,7	1,6
	1,8	1,7	1,8	1,8	1,3	1,5	1,5
	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,3	3,9
	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,4	0,2
	2,3	2,4	2,3	2,1	2,0	1,7	1,4
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	x	x	0,0	x	0,1	0,1	0,1
	1,7	1,9	2,3	2,4	2,0	2,1	2,3
	15,2	14,4	14,2	15,5	15,8	16,5	15,7
	1,3	1,8	1,4	1,6	1,3	1,7	2,1
	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,7

Tabel 6.16 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentiejaren ^a)						
Verkeersmisdrijven	117	120	117	120	118	104	125
verlaten plaats ongeval	8	5	6	6	2	3	5
rijden onder invloed	41	40	35	37	31	26	30
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	45	37	37	44	46	45	53
overige verkeersmisdrijven	23	38	39	34	38	30	36
Drugs misdrijven	2.644	2.195	2.311	2.494	2.200	1.906	1.824
harddrugs	2.530	2.102	2.232	2.392	2.079	1.793	1.698
softdrugs	114	93	79	101	122	113	126
(Vuur)wapenmisdrijven	251	198	171	162	220	158	199
Misdrijven overige wetten ^c	107	71	54	29	26	18	27
Wet op de economische delicten	10	5	12	5	5	4	9
overige misdrijven	97	66	42	24	21	14	18

a Detentiejaren zijn berekend door de som te nemen van de opgelegde strafduur van het onvoorwaardelijke deel, waarbij het deel dat op grond van de VI-regeling niet wordt uitgezet, van de strafduur is afgetrokken. Er zijn geen detentiejaren berekend als het aantal opgelegde straffen kleiner is dan 5; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,4
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6
	0,2	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,4
	22,1	22,2	24,3	25,4	23,0	21,0	19,8
	21,2	21,3	23,5	24,4	21,8	19,7	18,5
	0,9	0,9	0,8	1,0	1,3	1,2	1,4
	2,1	2,0	1,8	1,6	2,3	1,7	2,2
	0,8	0,7	0,6	0,3	0,3	0,2	0,3
	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,7	0,7	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2

Tabel 6.17 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: gemiddelde duur^a van (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentiedagen)						
Totaal	152	142	147	155	160	163	156
Wetboek van Strafrecht	142	135	137	143	151	159	153
Vermogensmisdrijven	112	105	109	113	122	127	123
diefstal/verduistering en inbraak	113	103	111	113	122	125	121
diefstal en inbraak met geweld	332	290	310	337	388	413	400
eenvoudige diefstal	36	34	37	35	31	29	29
gekwalficeerde diefstal	102	93	95	92	95	92	92
verduistering	68	68	58	73	84	101	77
bedrog	109	116	114	105	107	118	118
valsheidsmisdrijven	109	108	86	95	102	122	116
heling	70	69	66	71	84	72	67
afpersing en afdreiging	236	256	292	362	338	322	391
overige vermogensmisdrijven	270	281	241	272	253	263	244
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	125	128	116	111	115	125	108
vernietiging en beschadiging	37	39	43	37	52	37	39
tegen de openbare orde	158	179	160	159	142	155	161
openlijk geweld	76	94	85	87	82	83	106
huisvredebreuk	21	21	20	26	18	14	18
lokaalvredebreuk	8	x	x	x	-	x	x
computervredebreuk	-	-	x	x	-	x	-
discriminatie	x	x	-	-	11	-	x
tegen openbare orde overig	455	571	464	441	391	592	476
brandstichting/ontploffing	275	254	265	272	330	430	264
tegen het openbaar gezag	92	89	81	69	88	74	69
niet opvolgen van ambtelijk bevel	26	19	26	45	46	48	42
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	106	95	86	75	94	79	78
Gewelds- en seksuele misdrijven	249	229	227	244	262	272	271
mishandeling	99	94	88	88	94	98	107
bedreiging en stalking	73	68	69	73	60	73	70
bedreiging	71	65	66	71	57	71	68
stalking	109	115	118	105	119	103	124
seksuele misdrijven	332	337	340	386	430	367	395
aanranding	173	177	161	154	175	264	151
verkrachting	494	491	502	592	676	562	610
schennis der eerbaarheid	31	20	24	16	30	x	46
ontucht met minderjarige	x	x	227	x	x	212	261
overige seksuele misdrijven	273	292	305	365	384	324	384
misdrijven tegen het leven ^b	695	678	746	777	900	890	928
overige gewelds- en seksuele misdrijven	315	465	372	329	341	361	452
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	78	121	110	87	76	109	117

Tabel 6.17 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentiedagen)						
Verkeersmisdrijven	33	39	38	37	33	31	30
verlaten plaats ongeval	40	47	39	75	18	22	28
rijden onder invloed	32	33	30	33	28	27	29
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	25	25	25	24	22	22	20
overige verkeersmisdrijven	88	135	166	132	140	134	142
Drugs misdrijven	250	208	235	258	257	251	236
harddrugs	261	222	249	272	270	270	253
softdrugs	126	85	92	116	141	119	124
(Vuur)wapenmisdrijven	180	158	148	147	193	160	179
Misdrijven overige wetten ^c	115	89	73	91	172	86	113
Wet op de economische delicten	83	68	112	74	101	66	200
overige misdrijven	120	91	66	95	204	93	93

- a Berekend op basis van de opgelegde strafduur van het onvoorwaardelijke deel, waarbij het deel dat op grond van de VI-regeling niet wordt uitgezeten, van de strafduur is afgetrokken. Er is geen gemiddelde duur berekend als het aantal opgelegde straffen kleiner is dan 5; dit wordt weergegeven met 'x'.
- b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.
- c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.18 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a met minderjarige verdachten naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	12.292	12.441	12.855	13.508	11.884	10.339	9.380
Wetboek van Strafrecht	11.379	11.635	11.999	12.521	10.868	9.424	8.578
Vermogensmisdrijven	5.417	5.513	5.433	5.313	4.877	4.488	4.108
diefstal/verduistering en inbraak	4.773	4.818	4.739	4.489	4.117	3.866	3.478
diefstal en inbraak met geweld	1.081	1.004	989	804	752	835	864
eenvoudige diefstal	698	780	755	815	783	770	672
gekwalificeerde diefstal	2.812	2.874	2.815	2.623	2.364	2.103	1.781
verduistering	177	160	180	247	218	158	161
bedrog	54	60	52	77	73	60	74
valsheidsmisdrijven	71	83	74	95	117	61	63
heling	454	497	515	595	516	440	432
afpersing en afdreiging	64	54	44	48	44	50	46
overige vermogensmisdrijven	1	1	9	9	10	11	15
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	3.217	3.423	3.574	3.932	3.185	2.538	2.174
vernietiging en beschadiging	466	552	557	697	574	418	382
tegen de openbare orde	2.243	2.316	2.424	2.589	2.105	1.720	1.495
openlijk geweld	2.174	2.249	2.377	2.517	2.051	1.676	1.446
huisvredebreuk	30	30	26	38	28	19	31
lokaalvredebreuk	2	1	2	1	1	1	1
computervredebreuk	-	-	1	4	1	3	6
discriminatie	16	21	4	8	15	9	6
tegen openbare orde overig	21	15	14	21	9	12	5
brandstichting/ontploffing	304	350	358	352	252	172	121
tegen het openbaar gezag	204	205	235	294	254	228	176
niet opvolgen van ambtelijk bevel	67	68	70	81	73	69	56
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	137	137	165	213	181	159	120
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.553	2.517	2.773	3.035	2.559	2.161	2.115
mishandeling	1.413	1.523	1.782	2.034	1.752	1.474	1.430
bedreiging en stalking	544	526	528	571	479	384	397
bedreiging	539	514	523	556	475	383	392
stalking	5	12	5	15	4	1	5
seksuele misdrijven	402	349	347	293	228	193	179
aanranding	152	135	114	94	101	69	41
verkrachting	86	69	49	43	32	34	26
schennis der eerbaarheid	13	14	16	10	11	11	11
ontucht met minderjarige	-	-	3	1	3	3	1
overige seksuele misdrijven	151	131	165	145	81	76	100
misdrijven tegen het leven ^b	170	111	93	119	83	91	89
overige gewelds- en seksuele misdrijven	24	8	23	18	17	19	20
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	192	182	219	241	247	237	181

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	92,6	93,5	93,3	92,7	91,5	91,2	91,4
	44,1	44,3	42,3	39,3	41,0	43,4	43,8
	38,8	38,7	36,9	33,2	34,6	37,4	37,1
	8,8	8,1	7,7	6,0	6,3	8,1	9,2
	5,7	6,3	5,9	6,0	6,6	7,4	7,2
	22,9	23,1	21,9	19,4	19,9	20,3	19,0
	1,4	1,3	1,4	1,8	1,8	1,5	1,7
	0,4	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,8
	0,6	0,7	0,6	0,7	1,0	0,6	0,7
	3,7	4,0	4,0	4,4	4,3	4,3	4,6
	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
	26,2	27,5	27,8	29,1	26,8	24,5	23,2
	3,8	4,4	4,3	5,2	4,8	4,0	4,1
	18,2	18,6	18,9	19,2	17,7	16,6	15,9
	17,7	18,1	18,5	18,6	17,3	16,2	15,4
	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	2,5	2,8	2,8	2,6	2,1	1,7	1,3
	1,7	1,6	1,8	2,2	2,1	2,2	1,9
	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6
	1,1	1,1	1,3	1,6	1,5	1,5	1,3
	20,8	20,2	21,6	22,5	21,5	20,9	22,5
	11,5	12,2	13,9	4,1	14,7	14,3	15,2
	4,4	4,2	4,1	0,1	4,0	3,7	4,2
	4,4	4,1	4,1	15,1	4,0	3,7	4,2
	0,0	0,1	0,0	4,2	0,0	0,0	0,1
	3,3	2,8	2,7	2,2	1,9	1,9	1,9
	1,2	1,1	0,9	0,7	0,8	0,7	0,4
	0,7	0,6	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	1,2	1,1	1,3	1,1	0,7	0,7	1,1
	1,4	0,9	0,7	0,9	0,7	0,9	0,9
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
	1,6	1,5	1,7	1,8	2,1	2,3	1,9

Tabel 6.18 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	197	202	242	291	362	306	262
verlaten plaats ongeval	47	53	44	64	55	53	35
rijden onder invloed	84	81	107	132	210	172	141
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	-	-	4	3	3	3
overige verkeersmisdrijven	65	68	91	91	94	78	83
Drugsmisdrijven	277	249	232	228	223	188	197
harddrugs	227	194	155	156	137	108	122
softdrugs	50	55	77	72	86	80	75
(Vuur)wapenmisdrijven	167	177	181	220	196	208	160
Misdrijven overige wetten ^c	272	178	201	248	235	213	183
Wet op de economische delicten	81	80	109	157	149	123	116
overige misdrijven	191	98	92	91	86	90	67

a Exclusief voegingen ter zitting.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	1,6	1,6	1,9	2,2	3,0	3,0	2,8
	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4
	0,7	0,7	0,8	1,0	1,8	1,7	1,5
	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9
	2,3	2,0	1,8	1,7	1,9	1,8	2,1
	1,8	1,6	1,2	1,2	1,2	1,0	1,3
	0,4	0,4	0,6	0,5	0,7	0,8	0,8
	1,4	1,4	1,4	1,6	1,6	2,0	1,7
	2,2	1,4	1,6	1,8	2,0	2,1	2,0
	0,7	0,6	0,8	1,2	1,3	1,2	1,2
	1,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7

Tabel 6.19 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken^a met minderjarige verdachten naar eindbeslissing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	12.292	12.441	12.855	13.508	11.884	10.339	9.380
Schuldigverklaring	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	9.030	8.149
met strafoplegging	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.800	7.918
zonder strafoplegging	161	207	211	292	281	230	231
Vrijspraak	734	902	908	1.221	1.102	1.145	1.043
Ontslag van rechtsvervolg	14	25	23	53	49	38	58
Overige uitspraken	150	97	110	142	138	126	130
niet-ontvankelijk OM	139	88	98	129	122	116	122
onbevoegdverklaring van de rechter	11	9	11	13	16	10	8
schorsing van vervolging	-	-	1	-	-	-	-
	(%)						
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
Schuldigverklaring	92,7	91,8	91,9	89,5	89,2	87,3	86,9
met strafoplegging	91,4	90,1	90,3	87,4	86,8	85,1	84,4
zonder strafoplegging	1,3	1,7	1,6	2,2	2,4	2,2	2,5
Vrijspraak	6,0	7,3	7,1	9,0	9,3	11,1	11,1
Ontslag van rechtsvervolg	0,1	0,2	0,2	0,4	0,0	0,4	0,6
Overige uitspraken	1,2	0,8	0,9	1,1	1,2	1,2	1,4
niet-ontvankelijk OM	1,1	0,7	0,8	1,0	1,0	1,1	1,3
onbevoegdverklaring van de rechter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
schorsing van vervolging	-	-	0,0	-	-	-	-

a Exclusief voegingen ter zitting.

Bron: CBS

Tabel 6.20 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: schuldigverklaringen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	9.030	8.149
Wetboek van Strafrecht	10.674	10.736	11.078	11.250	9.713	8.262	7.463
Vermogensmisdrijven	5.118	5.174	5.101	4.839	4.444	3.982	3.629
diefstal/verduistering en inbraak	4.515	4.522	4.465	4.113	3.769	3.450	3.100
diefstal en inbraak met geweld	1.031	944	939	739	698	748	792
eenvoudige diefstal	642	716	689	724	709	680	559
gekwalificeerde diefstal	2.676	2.714	2.667	2.423	2.163	1.881	1.603
verduistering	166	148	170	227	199	141	146
bedrog	53	56	48	65	65	49	62
valsheidsmisdrijven	66	79	69	88	105	52	52
heling	421	465	470	525	461	381	362
afpersing en afdreiging	62	51	41	42	37	42	39
overige vermogensmisdrijven	1	1	8	6	7	8	14
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.986	3.072	3.236	3.498	2.801	2.175	1.858
vernietiging en beschadiging	427	479	502	602	508	365	342
tegen de openbare orde	2.076	2.089	2.184	2.316	1.846	1.457	1.253
openlijk geweld	2.008	2.030	2.143	2.253	1.799	1.421	1.212
huisvredebreuk	30	27	24	34	26	18	29
lokaalvredebreuk	2	-	1	-	1	1	1
computervredebreuk	-	-	1	3	1	1	3
discriminatie	16	19	3	7	11	5	4
tegen openbare orde overig	20	13	12	19	8	11	4
brandstichting/ontploffing	292	328	335	313	216	143	107
tegen het openbaar gezag	191	176	215	267	231	210	156
niet opvolgen van ambtelijk bevel	63	53	63	63	61	60	41
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	128	123	152	204	170	150	115
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.397	2.330	2.551	2.713	2.252	1.896	1.824
mishandeling	1.336	1.432	1.653	1.855	1.558	1.308	1.234
bedreiging en stalking	513	485	496	506	429	336	358
bedreiging	508	477	492	497	426	336	356
stalking	5	8	4	9	3	-	2
seksuele misdrijven	365	304	292	236	175	152	135
aanranding	131	120	95	73	75	55	28
verkrachting	74	55	36	28	22	24	19
schennis der eerbaarheid	13	12	14	9	8	11	10
ontucht met minderjarige	-	-	3	1	-	3	1
overige seksuele misdrijven	147	117	144	125	70	59	77
misdrijven tegen het leven ^a	160	102	89	101	74	84	77
overige gewelds- en seksuele misdrijven	23	7	21	15	16	16	20
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	173	160	190	200	216	209	152

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	93,7	94,0	93,8	93,0	91,7	91,5	91,6
	44,9	45,3	43,2	40,0	41,9	44,1	44,5
	39,6	39,6	37,8	34,0	35,6	38,2	38,0
	9,0	8,3	7,9	6,1	6,6	8,3	9,7
	5,6	6,3	5,8	6,0	6,7	7,5	6,9
	23,5	23,8	22,6	20,0	20,4	20,8	19,7
	1,5	1,3	1,4	1,9	1,9	1,6	1,8
	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,8
	0,6	0,7	0,6	0,7	1,0	0,6	0,6
	3,7	4,1	4,0	4,3	4,4	4,2	4,4
	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5
	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2
	26,2	26,9	27,4	28,9	26,4	24,1	22,8
	3,7	4,2	4,2	5,0	4,8	4,0	4,2
	18,2	18,3	18,5	19,2	17,4	16,1	15,4
	17,6	17,8	18,1	18,6	17,0	15,7	14,9
	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,4
	0,0	-	0,0	-	0,0	0,0	0,0
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0
	2,6	2,9	2,8	2,6	2,0	1,6	1,3
	1,7	1,5	1,8	2,2	2,2	2,3	1,9
	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,5
	1,1	1,1	1,3	1,7	1,6	1,7	1,4
	21,0	20,4	21,6	22,4	21,3	21,0	22,4
	11,7	12,5	14,0	15,3	14,7	14,5	15,1
	4,5	4,2	4,2	4,2	4,0	3,7	4,4
	4,5	4,2	4,2	4,1	4,0	3,7	4,4
	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	-	0,0
	3,2	2,7	2,5	2,0	1,7	1,7	1,7
	1,1	1,1	0,8	0,6	0,7	0,6	0,3
	0,6	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	-	-	0,0	0,0	-	0,0	0,0
	1,3	1,0	1,2	1,0	0,7	0,7	0,9
	1,4	0,9	0,8	0,8	0,7	0,9	0,9
	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
	1,5	1,4	1,6	1,7	2,0	2,3	1,9

Tabel 6.20 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
(abs.)								
Verkeersmisdrijven	190	190	231	271	348	294	244	
verlaten plaats ongeval	45	46	40	59	52	48	27	
rijden onder invloed	83	80	103	125	204	168	137	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	-	-	3	3	3	3	
overige verkeersmisdrijven	61	64	88	84	89	75	77	
Drugsmisdrijven	266	239	215	207	210	163	179	
harddrugs	218	186	142	145	129	89	110	
softdrugs	48	53	73	62	81	74	69	
(Vuur)wapenmisdrijven	160	167	170	208	183	196	147	
Misdrijven overige wetten ^b	104	85	120	156	141	115	116	
Wet op de economische delicten	77	57	92	128	125	103	96	
overige misdrijven	27	28	28	28	16	12	20	

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	1,7	1,7	2,0	2,2	3,3	3,3	3,0
	0,4	0,4	0,3	0,5	0,5	0,5	0,3
	0,7	0,7	0,9	1,0	1,9	1,9	1,7
	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9
	2,3	2,1	1,8	1,7	2,0	1,8	2,2
	1,9	1,6	1,2	1,2	1,2	1,0	1,3
	0,4	0,5	0,6	0,5	0,8	0,8	0,8
	1,4	1,5	1,4	1,7	1,7	2,2	1,8
	0,9	0,7	1,0	1,3	1,3	1,3	1,4
	0,7	0,5	0,8	1,1	1,2	1,1	1,2
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2

Tabel 6.21 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	748	927	931	1.274	1.151	1.183	1.101
Wetboek van Strafrecht	580	834	837	1.155	1.040	1.062	1.004
Vermogensmisdrijven	232	307	290	428	378	440	419
diefstal/verduistering en inbraak	192	266	235	333	299	359	328
diefstal en inbraak met geweld	31	51	46	54	45	69	61
eenvoudige diefstal	44	62	57	85	66	79	101
gekwalficeerde diefstal	108	142	122	176	172	195	151
verduistering	9	11	10	18	16	16	15
bedrog	1	4	4	12	8	9	12
valsheidsmisdrijven	4	4	5	6	10	5	10
heling	33	31	42	68	52	56	63
afpersing en afdreiging	2	2	3	6	6	8	5
overige vermogensmisdrijven	-	-	1	3	3	3	1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	200	336	312	405	354	348	295
vernietiging en beschadiging	32	71	50	85	55	51	36
tegen de openbare orde	148	216	227	258	245	253	230
openlijk geweld	147	208	221	250	240	246	222
huisvredebreuk	-	3	2	4	1	1	2
lokaalvredebreuk	-	1	1	1	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	1	-	1	3
discriminatie	-	2	1	1	3	4	2
tegen openbare orde overig	1	2	2	1	1	1	1
brandstichting/ontploffing	10	21	18	37	33	29	13
tegen het openbaar gezag	10	28	17	25	21	15	16
niet opvolgen van ambtelijk bevel	4	15	6	16	11	9	12
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	6	13	11	9	10	6	4
Gewelds- en seksuele misdrijven	133	169	208	283	279	250	267
mishandeling	65	83	122	158	183	156	180
bedreiging en stalking	27	38	29	55	40	46	34
bedreiging	27	35	29	49	40	45	32
stalking	-	3	-	6	-	1	2
seksuele misdrijven	34	40	51	51	48	40	41
aanranding	19	14	18	21	26	13	11
verkrachting	11	13	13	12	10	10	6
schennis der eerbaarheid	-	2	2	1	3	-	1
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	1	-	-
overige seksuele misdrijven	4	11	18	17	8	17	23
misdrijven tegen het leven ^a	6	7	4	16	7	5	12
overige gewelds- en seksuele misdrijven	1	1	2	3	1	3	-
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	15	22	27	39	29	24	23

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	77,5	90,0	89,9	90,7	90,4	89,8	91,2
	31,0	33,1	31,1	33,6	32,8	37,2	38,1
	25,7	28,7	25,2	26,1	26,0	30,3	29,8
	4,1	5,5	4,9	4,2	3,9	5,8	5,5
	5,9	6,7	6,1	6,7	5,7	6,7	9,2
	14,4	15,3	13,1	13,8	14,9	16,5	13,7
	1,2	1,2	1,1	1,4	1,4	1,4	1,4
	0,1	0,4	0,4	0,9	0,7	0,8	1,1
	0,5	0,4	0,5	0,5	0,9	0,4	0,9
	4,4	3,3	4,5	5,3	4,5	4,7	5,7
	0,3	0,2	0,3	0,5	0,5	0,7	0,5
	-	-	0,1	0,2	0,3	0,3	0,1
	26,7	36,2	33,5	31,8	30,8	29,4	26,8
	4,3	7,7	5,4	6,7	4,8	4,3	3,3
	19,8	23,3	24,4	20,3	21,3	21,4	20,9
	19,7	22,4	23,7	19,6	20,9	20,8	20,2
	-	0,3	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2
	-	0,1	0,1	0,1	-	-	-
	-	-	-	0,1	-	0,1	0,3
	-	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,2
	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
	1,3	2,3	1,9	2,9	2,9	2,5	1,2
	1,3	3,0	1,8	2,0	1,8	1,3	1,5
	0,5	1,6	0,6	1,3	1,0	0,8	1,1
	0,8	1,4	1,2	0,7	0,9	0,5	0,4
	17,8	18,2	22,3	22,2	24,2	21,1	24,3
	8,7	9,0	13,1	12,4	15,9	13,2	16,3
	3,6	4,1	3,1	4,3	3,5	3,9	3,1
	3,6	3,8	3,1	3,8	3,5	3,8	2,9
	-	0,3	-	0,5	-	0,1	0,2
	4,5	4,3	5,5	4,0	4,2	3,4	3,7
	2,5	1,5	1,9	1,6	2,3	1,1	1,0
	1,5	1,4	1,4	0,9	0,9	0,8	0,5
	-	0,2	0,2	0,1	0,3	-	0,1
	-	-	-	-	0,1	-	-
	0,5	1,2	1,9	1,3	0,7	1,4	2,1
	0,8	0,8	0,4	1,3	0,6	0,4	1,1
	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	-
	2,0	2,4	2,9	3,1	2,5	2,0	2,1

Tabel 6.21 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
(abs.)								
Verkeersmisdrijven	6	11	10	19	12	10	15	
verlaten plaats ongeval	2	7	3	5	3	5	7	
rijden onder invloed	1	1	4	6	5	4	3	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	1	-	-	-	
overige verkeersmisdrijven	3	3	3	7	4	1	5	
Drugsmisdrijven	9	9	14	18	11	23	14	
harddrugs	7	7	11	11	6	18	9	
softdrugs	2	2	3	7	5	5	5	
(Vuur)wapenmisdrijven	6	7	10	8	13	9	12	
Misdrijven overige wetten ^b	147	66	60	74	75	79	56	
Wet op de economische delicten	3	18	8	25	17	18	15	
overige misdrijven	144	48	52	49	58	61	41	

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	0,8	1,2	1,1	1,5	1,0	0,8	1,4
	0,3	0,8	0,3	0,4	0,3	0,4	0,6
	0,1	0,1	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3
	-	-	-	0,1	-	-	-
	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,1	0,5
	1,2	1,0	1,5	1,4	1,0	1,9	1,3
	0,9	0,8	1,2	0,9	0,5	1,5	0,8
	0,3	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,5
	0,8	0,8	1,1	0,6	1,1	0,8	1,1
	19,7	7,1	6,4	5,8	6,5	6,7	5,1
	0,4	1,9	0,9	2,0	1,5	1,5	1,4
	19,3	5,2	5,6	3,8	5,0	5,2	3,7

Tabel 6.22 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde sancties

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	(%)				2008	2009	2010	2011
	(abs.)														
Totaal ^a	17.583	16.765	16.690	16.339	14.122	12.077	11.070	100	100	100	100	100	100	100	100
Hoofdstraffen															
gevangenisstraf	197	128	129	114	77	48	67	1,1	0,8	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4	0,6
geldboete	636	519	480	655	531	452	379	3,6	3,1	2,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,4
jeugddetentie	5.516	4.554	3.848	3.194	2.485	2.081	1.806	31,4	27,2	23,1	17,6	17,6	17,2	17,2	16,3
werkstraf	7.070	7.782	8.515	8.872	8.002	6.793	6.170	40,2	46,4	51,0	56,7	56,7	56,2	56,2	55,7
leerproject	963	874	688	598	423	294	248	5,5	5,2	4,1	3,0	3,0	2,4	2,4	2,2
Bijkomende straffen															
ontzegging rijbevoegdheid	45	50	71	91	89	87	93	0,3	0,3	0,4	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8
verbeurdverklaring voorwerpen	163	150	146	162	137	102	97	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	0,8	0,8	0,9
Maatregelen															
betaling aan staat ^b	2.434	2.244	2.352	2.221	2.034	1.887	1.887	13,8	13,4	14,1	14,4	14,4	15,6	17,0	17,0
onttrekking aan het verkeer	174	145	137	164	127	125	127	1,0	0,9	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1
plaatsing in inrichting voor jeugdigen (PIJ maatregel)	286	239	203	136	106	104	115	1,6	1,4	1,2	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0
maatregel gedragsbeïnvloeding jeugdigen (MGJ)				10	54	62	61				0,1	0,4	0,5	0,5	0,6
Overige straffen en maatregelen ^c	6	1	4	4	2	1	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onbekend	93	79	117	118	55	41	17	0,5	0,5	0,7	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2

a
Het betreft zowel voorwaardelijke als onvoorwaardelijke straffen.

b
Schadevergoeding en ontiening wederrechtelijk verkregen voordeel.

c
Overige straffen en maatregelen: storting in waarborgfonds, openbaarmaking recht, ontzetting bepaalde rechten, plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis, onderbewindstelling en oplegging verplichting.

Bron: CBS

Tabel 6.23 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: combinaties van opgelegde hoofdstraffen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)							(%)						
Totaal schuldigverklaringen met strafoplegging	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.800	7.918	100	100	100	100	100	100	100
Enkelvoudige hoofdstraf ^a	7.678	8.209	9.180	9.762	8.761	7.621	6.890	68,4	73,2	79,1	82,7	84,9	86,6	87,0
jeugddetentie ^b	2.298	1.827	1.708	1.480	1.199	1.122	962	20,5	16,3	14,7	12,5	11,6	12,8	12,1
geldboete	516	439	394	543	452	388	337	4,6	3,9	3,4	4,6	4,4	4,4	4,3
taakstraf	4.743	5.866	6.993	7.667	7.065	6.076	5.535	42,2	52,3	60,3	65,0	68,5	69,0	69,9
Gecombineerde hoofdstraffen	3.340	2.818	2.236	1.833	1.376	1.020	889	29,7	25,1	19,3	15,5	13,3	11,6	11,2
jeugddetentie plus geldboete	45	25	25	28	12	7	6	0,4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
jeugddetentie plus taakstraf	3.150	2.692	2.106	1.681	1.269	945	836	28,0	24,0	18,2	14,2	12,3	10,7	10,6
w.o.														
voorwaardelijke jeugddetentie plus taakstraf	2.510	2.048	1.514	1.202	908	633	486	22,3	18,3	13,0	10,2	8,8	7,2	6,1
geldboete plus taakstraf	70	52	60	82	63	55	36	0,6	0,5	0,5	0,7	0,6	0,6	0,5
overige combinaties van hoofdstraffen	75	49	45	42	32	13	11	0,7	0,4	0,4	0,4	0,3	0,1	0,1
Geen hoofdstraffen	213	177	185	200	169	152	130	1,9	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,6
Straf onbekend	2	6	2	5	8	7	9	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1

^a Het betreft schuldigverklaringen waarbij één hoofdstraf is opgelegd. Wel kunnen er ook bijkomende straffen en maatregelen zijn opgelegd.

Bron: CBS

Tabel 6.24 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	503	417	403	547	433	370	296
Wetboek van Strafrecht	362	313	278	363	255	218	160
Vermogensmisdrijven	154	138	119	159	109	100	71
diefstal/verduistering en inbraak	125	106	81	123	77	71	55
diefstal en inbraak met geweld	4	2	2	1	2	-	3
eenvoudige diefstal	40	42	29	37	24	31	14
gekwalficeerde diefstal	70	58	45	74	44	33	32
verduistering	11	4	5	11	7	7	6
bedrog	2	1	2	5	4	4	3
valsheidsmisdrijven	8	8	5	5	7	8	1
heling	19	23	30	25	21	16	12
afpersing en afdreiging	-	-	-	1	-	1	-
overige vermogensmisdrijven	-	-	1	-	-	-	-
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	110	92	92	103	78	59	50
vernietiging en beschadiging	28	26	31	30	23	27	9
tegen de openbare orde	51	45	40	38	30	22	30
openlijk geweld	42	40	38	33	25	21	27
huisvredebreuk	4	4	1	3	4	1	3
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	1	1	1	-	1	-	-
tegen openbare orde overig	4	-	-	2	-	-	-
brandstichting/ontploffing	4	2	2	1	2	1	-
tegen het openbaar gezag	27	19	19	34	23	9	11
niet opvolgen van ambtelijk bevel	13	13	10	13	9	2	5
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	14	6	9	21	14	7	6
Gewelds- en seksuele misdrijven	64	50	40	55	38	26	22
mishandeling	39	37	28	41	27	20	18
bedreiging en stalking	17	12	11	13	9	6	4
bedreiging	17	12	10	13	9	6	4
stalking	-	-	1	-	-	-	-
seksuele misdrijven	5	1	1	1	1	-	-
aanranding	3	-	-	-	-	-	-
verkrachting	1	-	-	-	-	-	-
schennis der eerbaarheid	1	-	-	-	1	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	-	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	-	1	1	1	-	-	-
misdrijven tegen het leven ^a	3	-	-	-	1	-	-
overige gewelds- en seksuele misdrijven	-	-	-	-	-	-	-
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	34	33	27	46	30	33	17

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	72,0	75,1	69,0	66,4	58,9	58,9	54,1
	30,6	33,1	29,5	29,1	25,2	27,0	24,0
	24,9	25,4	20,1	22,5	17,8	19,2	18,6
	0,8	0,5	0,5	0,2	0,5	-	1,0
	8,0	10,1	7,2	6,8	5,5	8,4	4,7
	13,9	13,9	11,2	13,5	10,2	8,9	10,8
	2,2	1,0	1,2	2,0	1,6	1,9	2,0
	0,4	0,2	0,5	0,9	0,9	1,1	1,0
	1,6	1,9	1,2	0,9	1,6	2,2	0,3
	3,8	5,5	7,4	4,6	4,8	4,3	4,1
	-	-	-	0,2	-	0,3	-
	-	-	0,2	-	-	-	-
	21,9	22,1	22,8	18,8	18,0	15,9	16,9
	5,6	6,2	7,7	5,5	5,3	7,3	3,0
	10,1	10,8	9,9	6,9	6,9	5,9	10,1
	8,3	9,6	9,4	6,0	5,8	5,7	9,1
	0,8	1,0	0,2	0,5	0,9	0,3	1,0
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	0,2	0,2	0,2	-	0,2	-	-
	0,8	-	-	0,4	-	-	-
	0,8	0,5	0,5	0,2	0,5	0,3	-
	5,4	4,6	4,7	6,2	5,3	2,4	3,7
	2,6	3,1	2,5	2,4	2,1	0,5	1,7
	2,8	1,4	2,2	3,8	3,2	1,9	2,0
	12,7	12,0	9,9	10,1	8,8	7,0	7,4
	7,8	8,9	6,9	7,5	6,2	5,4	6,1
	3,4	2,9	2,7	2,4	2,1	1,6	1,4
	3,4	2,9	2,5	2,4	2,1	1,6	1,4
	-	-	0,2	-	-	-	-
	1,0	0,2	0,2	0,2	0,2	-	-
	0,6	-	-	-	-	-	-
	0,2	-	-	-	-	-	-
	0,2	-	-	-	0,2	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	0,2	0,2	0,2	-	-	-
	0,6	-	-	-	0,2	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	6,8	7,9	6,7	8,4	6,9	8,9	5,7

Tabel 6.24 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	65	49	61	95	114	91	76
verlaten plaats ongeval	8	5	6	15	12	9	1
rijden onder invloed	51	40	48	59	85	67	66
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	-	-	-	2
overige verkeersmisdrijven	6	4	7	21	17	15	7
Drugsmisdrijven	19	15	18	20	16	12	9
harddrugs	10	7	1	5	6	3	6
softdrugs	9	8	17	15	10	9	3
(Vuur)wapenmisdrijven	20	12	10	16	16	11	6
Misdrijven overige wetten ^b	37	28	36	53	32	38	45
Wet op de economische delicten	34	25	31	48	32	34	36
overige misdrijven	3	3	5	5	-	4	9

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.25 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke geldboetes naar hoogte van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)							(%)						
Totaal	503	417	403	547	433	370	296	100	100	100	100	100	100	100
tot € 50	35	22	17	29	22	16	19	7,0	5,3	4,2	5,3	5,1	4,3	6,4
€ 50 tot € 100	95	89	68	97	65	50	48	18,9	21,3	16,9	17,7	14,8	13,5	16,2
€ 100 tot € 150	123	95	101	114	103	80	85	24,5	22,8	25,1	20,8	23,8	21,6	28,7
€ 150 tot € 200	77	71	73	98	76	65	42	15,3	17,0	18,1	17,9	17,6	17,6	14,2
€ 200 tot € 300	107	78	86	105	97	86	57	21,3	18,7	21,3	19,2	22,5	23,2	19,3
€ 300 of meer	66	62	58	104	70	72	45	13,1	14,9	14,4	19,0	16,2	19,5	15,2

a Exclusief boetes met onbekend bedrag.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	12,9	11,8	15,1	17,4	26,3	24,6	25,7
	1,6	1,2	1,5	2,7	2,8	2,4	0,3
	10,1	9,6	11,9	10,8	19,6	18,1	22,3
	-	-	-	-	-	-	0,7
	1,2	1,0	1,7	3,8	3,9	4,1	2,4
	3,8	3,6	4,5	3,7	3,7	3,2	3,0
	2,0	1,7	0,2	0,9	1,4	0,8	2,0
	1,8	1,9	4,2	2,7	2,3	2,4	1,0
	4,0	2,9	2,5	2,9	3,7	3,0	2,0
	7,4	6,7	8,9	9,7	7,4	10,3	15,2
	6,8	6,0	7,7	8,8	7,4	9,2	12,2
	0,6	0,7	1,2	0,9	-	1,1	3,0

Tabel 6.26 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken tegen minderjarige verdachten: percentage taakstraffen onvoorwaardelijk en/of voorwaardelijk opgelegd

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
geheel onvoorwaardelijk	88	73	63	57	53	48	46
onvoorwaardelijk/voorwaardelijk	7	19	25	29	32	36	35
geheel voorwaardelijk	4	8	11	14	15	16	18

Bron: OBJD

Tabel 6.27 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: alle opgelegde taakstraffen naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	8.033	8.656	9.203	9.470	8.425	7.087	6.418
Wetboek van Strafrecht	7.617	8.217	8.719	8.948	7.868	6.570	5.993
Vermogensmisdrijven	3.500	3.812	3.839	3.677	3.457	3.076	2.789
diefstal/verduistering en inbraak	3.058	3.334	3.368	3.140	2.938	2.669	2.371
diefstal en inbraak met geweld	567	571	600	450	394	446	466
eenvoudige diefstal	425	529	535	558	593	544	470
gekwalificeerde diefstal	1.938	2.102	2.089	1.938	1.787	1.555	1.313
verduistering	128	132	144	194	164	124	122
bedrog	44	45	41	49	49	35	46
valsheidsmisdrijven	45	48	44	44	72	26	35
heling	311	348	351	414	370	316	299
afpersing en afdreiging	41	36	29	25	24	22	25
overige vermogensmisdrijven	1	1	6	5	4	8	13
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.431	2.591	2.818	3.035	2.445	1.868	1.612
vernietiging en beschadiging	310	376	400	487	413	294	276
tegen de openbare orde	1.767	1.813	1.972	2.085	1.658	1.302	1.110
openlijk geweld	1.727	1.775	1.941	2.043	1.625	1.274	1.078
huisvredebreuk	19	18	17	24	14	13	20
lokaalvredebreuk	1	-	1	-	1	-	1
computervredebreuk	-	-	1	1	1	1	3
discriminatie	11	11	2	7	10	4	4
tegen openbare orde overig	9	9	10	10	7	10	4
brandstichting/ontploffing	226	279	281	271	197	114	91
tegen het openbaar gezag	128	123	165	192	177	158	135
niet opvolgen van ambtelijk bevel	36	29	48	40	42	45	33
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	92	94	117	152	135	113	102
Gewelds- en seksuele misdrijven	1.575	1.716	1.926	2.103	1.810	1.478	1.473
mishandeling	1.002	1.159	1.346	1.515	1.318	1.062	1.044
bedreiging en stalking	321	329	362	389	336	277	283
bedreiging	316	322	359	382	333	277	282
stalking	5	7	3	7	3	-	1
seksuele misdrijven	185	182	166	151	118	97	97
aanranding	88	82	71	54	60	41	25
verkrachting	31	20	13	15	6	8	9
schennis der eerbaarheid	5	10	9	9	7	10	7
ontucht met minderjarige	-	-	3	-	-	3	1
overige seksuele misdrijven	61	70	70	73	45	35	55
misdrijven tegen het leven ^a	52	42	35	43	29	32	34
overige gewelds- en seksuele misdrijven	15	4	17	5	9	10	15
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	111	98	136	133	156	148	119

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	94,8	94,9	94,7	94,5	93,4	92,7	93,4
	43,6	44,0	41,7	38,8	41,0	43,4	43,5
	38,1	38,5	36,6	33,2	34,9	37,7	36,9
	7,1	6,6	6,5	4,8	4,7	6,3	7,3
	5,3	6,1	5,8	5,9	7,0	7,7	7,3
	24,1	24,3	22,7	20,5	21,2	21,9	20,5
	1,6	1,5	1,6	2,0	1,9	1,7	1,9
	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,7
	0,6	0,6	0,5	0,5	0,9	0,4	0,5
	3,9	4,0	3,8	4,4	4,4	4,5	4,7
	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,2
	30,3	29,9	30,6	32,0	29,0	26,4	25,1
	3,9	4,3	4,3	5,1	4,9	4,1	4,3
	22,0	20,9	21,4	22,0	19,7	18,4	17,3
	21,5	20,5	21,1	21,6	19,3	18,0	16,8
	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	2,8	3,2	3,1	2,9	2,3	1,6	1,4
	1,6	1,4	1,8	2,0	2,1	2,2	2,1
	0,4	0,3	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5
	1,1	1,1	1,3	1,6	1,6	1,6	1,6
	19,6	19,8	20,9	22,2	21,5	20,9	23,0
	12,5	13,4	14,6	16,0	15,6	15,0	16,3
	4,0	3,8	3,9	4,1	4,0	3,9	4,4
	3,9	3,7	3,9	4,0	4,0	3,9	4,4
	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	-	0,0
	2,3	2,1	1,8	1,6	1,4	1,4	1,5
	1,1	0,9	0,8	0,6	0,7	0,6	0,4
	0,4	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	-	-	0,0	-	-	0,0	0,0
	0,8	0,8	0,8	0,8	0,5	0,5	0,9
	0,6	0,5	0,4	0,5	0,3	0,5	0,5
	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
	1,4	1,1	1,5	1,4	1,9	2,1	1,9

Tabel 6.27 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	114	126	156	175	216	196	152
verlaten plaats ongeval	35	37	33	41	39	39	24
rijden onder invloed	30	39	47	67	104	97	60
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	1	-	-	2	3	3	2
overige verkeersmisdrijven	48	50	76	65	70	57	66
Drugsmisdrijven	179	158	141	138	140	122	121
harddrugs	145	122	91	98	81	61	63
softdrugs	34	36	50	40	59	61	58
(Vuur)wapenmisdrijven	92	120	131	141	130	151	113
Misdrijven overige wetten ^b	31	35	56	68	71	48	39
Wet op de economische delicten	19	16	44	58	60	41	33
overige misdrijven	12	19	12	10	11	7	6

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.28 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke taakstraffen naar duur van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
1 tot en met 20 uren	16,6	16,4	16,8	19,4	21,7	24,6	25,8
21 tot en met 40 uren	40,8	39,6	40,7	42,2	40,9	39,8	38,0
41 tot en met 60 uren	19,2	20,3	21,0	18,4	19,0	17,1	17,2
61 tot en met 80 uren	9,4	10,5	8,8	8,8	8	8,3	7,5
81 tot en met 120 uren	8,7	8,4	7,8	7,3	6,5	6,6	7,6
meer dan 120 uren	5,3	4,8	4,9	4,1	3,7	3,6	3,9

a Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: OBDJ

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	1,4	1,5	1,7	1,8	2,6	2,8	2,4
	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,4
	0,4	0,5	0,5	0,7	1,2	1,4	0,9
	0,0	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0
	0,6	0,6	0,8	0,7	0,8	0,8	1,0
	2,2	1,8	1,5	1,5	1,7	1,7	1,9
	1,8	1,4	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0
	0,4	0,4	0,5	0,4	0,7	0,9	0,9
	1,1	1,4	1,4	1,5	1,5	2,1	1,8
	0,4	0,4	0,6	0,7	0,8	0,7	0,6
	0,2	0,2	0,5	0,6	0,7	0,6	0,5
	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Tabel 6.29 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	1.110
Wetboek van Strafrecht	2.148	1.873	1.752	1.500	1.207	1.154	1.067
Vermogensmisdrijven	1.394	1.242	1.168	973	823	788	780
diefstal/verduistering en inbraak	1.305	1.136	1.072	872	745	716	717
diefstal en inbraak met geweld	622	534	504	411	395	410	450
eenvoudige diefstal	73	67	59	63	40	37	26
gekwalificeerde diefstal	597	526	501	386	301	263	236
verduistering	13	9	8	12	9	6	5
bedrog	5	8	2	4	4	5	7
valsheidsmisdrijven	4	11	7	23	21	14	11
heling	60	62	74	59	38	32	29
afpersing en afdreiging	20	25	13	14	15	21	15
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	1	-	-	1
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	302	268	222	203	146	141	85
vernietiging en beschadiging	16	21	17	15	16	14	11
tegen de openbare orde	193	176	139	134	95	86	54
openlijk geweld	190	168	135	133	95	86	54
huisvredebreuk	-	1	1	1	-	-	-
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	4	-	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	3	3	3	-	-	-	-
brandstichting/ontploffing	81	64	53	45	28	27	15
tegen het openbaar gezag	12	7	13	9	7	14	5
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	1	1	2	1	2
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	12	7	12	8	5	13	3
Gewelds- en seksuele misdrijven	442	358	353	321	232	223	200
mishandeling	145	146	150	154	106	113	80
bedreiging en stalking	98	67	70	45	41	22	33
bedreiging	98	67	70	44	41	22	32
stalking	-	-	-	1	-	-	1
seksuele misdrijven	94	76	73	43	31	33	29
aanranding	16	27	12	9	4	9	3
verkrachting	39	28	24	12	14	14	14
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	1	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	39	21	36	22	13	10	12
misdrijven tegen het leven ^a	99	65	55	73	49	50	53
overige gewelds- en seksuele misdrijven	6	4	5	6	5	5	5
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	10	5	9	3	6	2	2

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	96,1	95,7	95,6	96,2	96,1	96,7	96,1
	62,3	63,5	63,6	62,4	65,5	66,1	70,3
	58,3	58,0	58,4	55,9	59,3	60,0	64,6
	27,8	27,3	27,5	26,3	31,4	34,4	40,5
	3,3	3,4	3,2	4,0	3,2	3,1	2,3
	26,7	26,9	27,3	24,7	23,9	22,0	21,3
	0,6	0,5	0,4	0,8	0,7	0,5	0,5
	0,2	0,4	0,1	0,3	0,3	0,4	0,6
	0,2	0,6	0,4	1,5	1,7	1,2	1,0
	2,7	3,2	4,0	3,8	3,0	2,7	2,6
	0,9	1,3	0,7	0,9	1,2	1,8	1,4
	-	-	-	0,1	-	-	0,1
	13,5	13,7	12,1	13,0	11,6	11,8	7,7
	0,7	1,1	0,9	1,0	1,3	1,2	1,0
	8,6	9,0	7,6	8,6	7,6	7,2	4,9
	8,5	8,6	7,4	8,5	7,6	7,2	4,9
	-	0,1	0,1	0,1	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	0,2	-	-	-	-	-
	0,1	0,2	0,2	-	-	-	-
	3,6	3,3	2,9	2,9	2,2	2,3	1,4
	0,5	0,4	0,7	0,6	0,6	1,2	0,5
	-	-	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
	0,5	0,4	0,7	0,5	0,4	1,1	0,3
	19,8	18,3	19,2	20,6	18,5	18,7	18,0
	6,5	7,5	8,2	9,9	8,4	9,5	7,2
	4,4	3,4	3,8	2,9	3,3	1,8	3,0
	4,4	3,4	3,8	2,8	3,3	1,8	2,9
	-	-	-	0,1	-	-	0,1
	4,2	3,9	4,0	2,8	2,5	2,8	2,6
	0,7	1,4	0,7	0,6	0,3	0,8	0,3
	1,7	1,4	1,3	0,8	1,1	1,2	1,3
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	0,1	-	-	-	-
	1,7	1,1	2,0	1,4	1,0	0,8	1,1
	4,4	3,3	3,0	4,7	3,9	4,2	4,8
	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5
	0,5	0,4	0,7	0,2	0,6	0,2	0,2

Tabel 6.29 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Verkeersmisdrijven	3	4	5	4	2	4	3
verlaten plaats ongeval	1	1	-	-	-	1	1
rijden onder invloed	1	-	3	-	1	1	-
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	1	-	-	-
overige verkeersmisdrijven	1	3	2	3	1	2	2
Drugsmisdrijven	61	61	57	40	35	23	29
harddrugs	59	59	51	38	28	21	28
softdrugs	2	2	6	2	7	2	1
(Vuur)wapenmisdrijven	24	16	18	15	12	11	9
Misdrijven overige wetten ^b	1	3	4	1	1	1	2
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-
overige misdrijven	1	3	4	1	1	1	2

a Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

b Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.30 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: opgelegde (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar duur van het onvoorwaardelijke deel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Totaal	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	1.110
minder dan 2 weken	289	266	268	197	168	122	128
2 weken tot 1 maand	343	339	303	319	204	212	172
1 maand tot 2 maanden	524	513	468	394	313	313	284
2 maanden tot 3 maanden	296	250	228	214	180	155	141
3 maanden tot 4 maanden	255	187	196	151	117	94	98
4 maanden tot 6 maanden	256	193	170	110	138	138	121
6 maanden en langer	274	209	203	175	137	159	166
(%)							
Totaal	100	100	100	100	100	100	100
minder dan 2 weken	12,9	13,6	14,6	12,6	13,4	10,2	11,5
2 weken tot 1 maand	15,3	17,3	16,5	20,4	16,2	17,8	15,5
1 maand tot 2 maanden	23,4	26,2	25,5	25,3	24,9	26,2	25,6
2 maanden tot 3 maanden	13,2	12,8	12,4	13,7	14,3	13,0	12,7
3 maanden tot 4 maanden	11,4	9,6	10,7	9,7	9,3	7,9	8,8
4 maanden tot 6 maanden	11,4	9,9	9,3	7,1	11,0	11,6	10,9
6 maanden en langer	12,2	10,7	11,1	11,2	10,9	13,3	15,0

a Exclusief straffen met onbekende duur.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	0,1	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
	0,0	0,1	-	-	-	0,1	0,1
	0,0	-	0,2	-	0,1	0,1	-
	-	-	-	0,1	-	-	-
	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
	2,7	3,1	3,1	2,6	2,8	1,9	2,6
	2,6	3,0	2,8	2,4	2,2	1,8	2,5
	0,1	0,1	0,3	0,1	0,6	0,2	0,1
	1,1	0,8	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8
	-	0,1	0,1	0,1	-	0,1	0,2
	-	-	-	-	-	-	-
	-	0,1	0,1	0,1	-	0,1	0,2

Tabel 6.31 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: absolute duur van (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentie jaren ^a)						
Totaal	508	403	375	321	271	277	268
Wetboek van Strafrecht	493	388	358	310	262	270	261
Vermogensmisdrijven	320	256	245	202	189	183	195
diefstal/verduistering en inbraak	305	241	233	188	174	173	184
diefstal en inbraak met geweld	184	139	143	114	123	127	145
eenvoudige diefstal	8	10	6	7	4	4	3
gekwalficeerde diefstal	112	91	83	66	46	41	35
verduistering	1	1	1	2	1	1	1
bedrog	1	1	x	x	x	1	1
valsheidsmisdrijven	x	1	1	4	3	1	1
heling	9	7	8	6	7	4	4
afpersing en afdreiging	4	6	3	3	5	5	5
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	x	-	-	x
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	54	46	32	35	21	24	14
vernieling en beschadiging	2	2	1	2	1	2	2
tegen de openbare orde	29	29	18	23	14	14	9
openlijk geweld	28	28	18	22	14	14	9
huisvredebreuk	-	x	x	x	-	-	-
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	x	-	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	x	x	x	-	-	-	-
brandstichting/ontploffing	21	14	11	9	5	7	3
tegen het openbaar gezag	2	1	1	1	1	2	0,0
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	x	x	x	x	x
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	2	1	1	1	1	2	x
Gewelds- en seksuele misdrijven	117	85	80	73	51	62	52
mishandeling	26	27	23	22	15	21	15
bedreiging en stalking	15	9	9	5	4	3	5
bedreiging	15	9	9	5	4	3	5
stalking	-	-	-	x	-	-	x
seksuele misdrijven	31	20	23	13	8	7	9
aanranding	3	4	3	2	x	1	x
verkrachting	18	10	10	6	3	3	6
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	x	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	10	6	10	5	5	3	3
misdrijven tegen het leven ^b	43	27	24	30	22	29	22
overige gewelds- en seksuele misdrijven	2	x	1	3	2	x	0,1
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	3	1	1	x	1	x	x

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	100	100	100	100	100	100	100
	97,0	96,3	95,5	96,6	96,7	97,5	97,4
	62,9	63,5	65,2	62,9	69,8	66,2	72,8
	60,0	59,7	62,1	58,4	64,3	62,3	68,7
	36,2	34,5	38,1	35,4	45,5	45,9	54,1
	1,6	2,4	1,6	2,1	1,5	1,3	1,1
	22,0	22,5	22,2	20,5	17,0	14,8	13,1
	0,2	0,3	0,2	0,5	0,2	x	0,4
	0,2	0,2	x	x	x	0,5	0,4
	x	0,3	0,2	1,1	1,1	0,5	0,4
	1,8	1,8	2,2	1,9	2,7	1,4	1,5
	0,9	1,5	0,7	1,0	1,7	1,8	1,9
	-	-	-	x	-	-	x
	10,7	11,4	8,4	10,9	7,7	8,8	5,2
	0,4	0,4	0,3	0,7	0,5	0,8	0,7
	5,8	7,3	4,9	7,0	5,1	4,9	3,4
	5,4	6,8	4,7	7,0	5,1	4,9	3,4
	-	x	x	x	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
	-	x	-	-	-	-	-
	x	x	x	-	-	-	-
	4,0	3,4	2,8	2,8	1,9	2,5	1,1
	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2	0,6	0,0
	-	-	x	x	x	x	x
	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2	0,6	x
	23,0	21,2	21,4	22,7	18,9	22,3	19,4
	5,1	6,7	6,2	6,7	5,7	7,6	5,6
	2,9	2,2	2,3	1,6	1,4	1,0	1,9
	2,9	2,2	2,3	1,6	1,4	1,0	1,9
	-	-	-	x	-	-	x
	6,0	5,0	6,2	4,0	3,1	2,6	3,4
	0,6	1,1	0,9	0,7	x	0,4	x
	3,5	2,4	2,6	1,8	1,2	1,1	2,2
	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	x	-	-	-	-
	1,9	1,5	2,7	1,6	1,7	1,1	1,1
	8,5	6,8	6,4	9,3	8,1	10,5	8,2
	0,4	x	0,3	1,0	0,7	x	0,0
	0,5	0,3	0,4	x	0,5	x	x

Tabel 6.31 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
	(abs. in detentiejaren ^a)							
Verkeersmisdrijven	x	x	0	x	x	x	x	
verlaten plaats ongeval	x	x	-	-	-	x	x	
rijden onder invloed	x	-	x	-	x	x	-	
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	x	-	-	-	
overige verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x	x	
Drugsmisdrijven	10	12	14	8	7	4	5	
harddrugs	10	12	13	8	6	3	5	
softdrugs	x	x	1	x	0	x	x	
(Vuur)wapenmisdrijven	4	2	3	2	2	3	2	
Misdrijven overige wetten ^c	x	x	x	x	x	x	x	
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-	
overige misdrijven	x	x	x	x	x	x	x	

a Er zijn geen detentiejaren berekend als het aantal straffen kleiner is dan 5, dit wordt weergegeven met 'x'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	[%]						
	x	x	0,1	x	x	x	x
	x	x	-	-	-	x	x
	x	-	x	-	x	x	-
	-	-	-	x	-	-	-
	x	x	x	x	x	x	x
	2,0	3,0	3,7	2,5	2,4	1,4	1,9
	1,9	2,9	3,5	2,4	2,2	1,3	1,9
	x	x	0,2	x	0,2	x	x
	0,9	0,5	0,7	0,7	0,7	1,0	0,7
	x	x	x	x	x	x	x
	-	-	-	-	-	-	-
	x	x	x	x	x	x	x

Tabel 6.32 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken met minderjarige verdachten: gemiddelde duur^a van (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties naar delictgroep

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentiedagen)						
Totaal	83	75	75	75	79	85	88
Wetboek van Strafrecht	84	76	75	75	79	85	89
Vermogensmisdrijven	84	75	76	76	84	85	91
diefstal/verduistering en inbraak	85	77	79	79	85	88	94
diefstal en inbraak met geweld	108	95	103	101	114	113	118
eenvoudige diefstal	40	53	36	39	38	36	41
gekwalficeerde diefstal	68	63	61	62	56	57	54
verduistering	32	47	33	48	27	39	68
bedrog	52	38	x	x	x	32	49
valsheidsmisdrijven	x	40	33	58	51	35	31
heling	54	42	41	38	70	45	53
afpersing en afdreiging	80	87	77	87	111	86	124
overige vermogensmisdrijven	-	-	-	x	-	-	x
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	65	63	52	63	52	63	60
vernietiging en beschadiging	45	26	24	52	31	60	52
tegen de openbare orde	56	61	48	61	53	58	62
openlijk geweld	53	60	48	61	53	58	62
huisvredebreuk	-	x	x	x	-	-	-
lokaalvredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
computervredebreuk	-	-	-	-	-	-	-
discriminatie	-	x	-	-	-	-	-
tegen openbare orde overig	x	x	x	-	-	-	-
brandstichting/ontploffing	92	78	73	74	66	92	73
tegen het openbaar gezag	66	71	41	47	29	41	17
niet opvolgen van ambtelijk bevel	-	-	x	x	x	x	x
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	66	71	43	51	37	44	x
Gewelds- en seksuele misdrijven	96	87	83	83	80	101	94
mishandeling	65	68	57	51	53	68	67
bedreiging en stalking	55	48	44	43	33	44	58
bedreiging	55	48	44	43	33	44	60
stalking	-	-	-	x	-	-	x
seksuele misdrijven	119	96	116	110	99	78	113
aanranding	74	60	101	86	x	50	x
verkrachting	164	125	147	173	82	76	145
schennis der eerbaarheid	-	-	-	-	-	-	-
ontucht met minderjarige	-	-	x	-	-	-	-
overige seksuele misdrijven	93	105	102	86	127	106	94
misdrijven tegen het leven ^b	160	153	160	149	163	212	150
overige gewelds- en seksuele misdrijven	109	x	93	193	134	123	69
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	89	83	46	x	76	x	x

Tabel 6.32 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in detentiedagen)						
Verkeersmisdrijven	x	x	24	x	x	x	x
verlaten plaats ongeval	x	x	-	-	-	x	x
rijden onder invloed	x	-	x	-	x	x	-
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	-	-	-	x	-	-	-
overige verkeersmisdrijven	x	x	x	x	x	x	x
Drugsmisdrijven	61	72	89	72	68	62	68
harddrugs	59	73	94	73	79	61	67
softdrugs	x	x	45	x	25	x	x
(Vuur)wapenmisdrijven	67	50	53	54	61	95	71
Misdrijven overige wetten ^c	x	x	x	x	x	x	x
Wet op de economische delicten	-	-	-	-	-	-	-
overige misdrijven	x	x	x	x	x	x	x

a Er is geen gemiddelde duur berekend als het aantal straffen kleiner is dan 5, dit wordt weergegeven met 'x'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

Tabel 6.33 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd^a van inschrijving tot afdoening naar delictgroep en soort rechter

	Meervoudige kamer						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Totaal	232	235	248	269	284	296	304
Wetboek van Strafrecht	219	232	246	267	283	287	298
Vermogensmisdrijven	210	222	235	264	265	275	276
diefstal/verduistering en inbraak	174	181	188	202	195	215	216
diefstal en inbraak met geweld	176	184	189	194	183	207	209
eenvoudige diefstal	126	131	149	153	153	170	182
gekwalficeerde diefstal	175	180	187	211	212	229	223
verduistering	349	366	357	400	367	390	432
bedrog	356	339	316	394	520	466	439
valsheidsmisdrijven	389	390	473	536	532	533	558
heling	260	260	341	281	316	315	316
afpersing en afdreiging	194	243	188	202	226	220	262
overige vermogensmisdrijven	309	307	391	491	554	465	480
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	245	254	273	285	332	316	347
vernietiging en beschadiging	191	235	185	222	257	279	245
tegen de openbare orde	271	301	321	332	371	355	386
openlijk geweld	223	231	258	256	292	317	325
huisvredebreuk	x	x	x	x	x	x	x
lokaalvredebreuk	-	x	x	x	x	x	x
computervredebreuk	-	-	x	502	-	525	x
discriminatie	x	x	x	x	x	x	x
tegen openbare orde overig	319	396	420	494	632	535	547
brandstichting/ontploffing	208	196	224	220	227	237	247
tegen het openbaar gezag	276	250	247	315	391	341	462
niet opvolgen van ambtelijk bevel	x	x	x	x	x	605	631
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	278	242	246	307	380	315	445
Gewelds- en seksuele misdrijven	222	232	248	262	281	289	296
mishandeling	193	212	220	231	242	257	252
bedreiging en stalking	227	218	206	218	271	264	266
bedreiging	224	208	199	209	268	255	246
stalking	255	275	246	306	288	330	376
seksuele misdrijven	250	263	287	300	320	343	349
aanranding	285	231	272	272	274	366	344
verkrachting	236	240	303	331	335	334	380
schennis der eerbaarheid	-	x	x	x	252	342	295
ontucht met minderjarige	x	x	228	x	338	279	268
overige seksuele misdrijven	251	282	284	294	326	343	347
misdrijven tegen het leven ^b	207	216	232	258	275	262	281
overige gewelds- en seksuele misdrijven	261	260	288	309	343	335	393
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	321	286	376	343	528	556	534

	Politierechter							Kinderrechter						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	174	184	180	206	227	252	210	166	161	164	171	155	154	157
	168	183	179	204	215	227	205	165	160	164	171	154	152	157
	155	171	166	183	192	200	178	163	157	161	167	148	151	154
	139	153	148	167	172	171	164	165	159	159	167	146	150	154
	127	132	144	166	173	163	178	182	167	151	178	146	151	178
	124	135	129	149	147	141	148	159	153	158	158	142	143	144
	149	159	159	175	186	185	173	163	158	161	168	149	151	152
	206	220	208	234	256	304	244	150	156	161	163	136	170	156
	227	237	241	254	276	288	252	158	165	209	166	150	171	167
	230	244	217	231	263	308	257	143	132	197	160	163	179	163
	180	196	197	214	227	254	215	156	146	167	166	159	144	148
	150	212	177	215	237	233	323	129	174	155	150	189	191	171
	290	329	268	266	391	413	410	x	-	x	x	170	213	130
	176	187	187	217	229	245	225	166	165	168	180	162	155	162
	170	183	182	204	221	234	224	168	183	173	176	169	143	162
	197	205	209	250	256	279	251	163	161	166	181	160	159	162
	210	217	221	267	275	299	269	163	161	166	181	160	160	161
	141	159	153	179	177	203	210	155	145	165	168	141	134	187
	168	148	165	176	190	183	198	x	x	x	x	x	-	x
	x	x	201	x	228	233	171	-	-	x	x	x	x	x
	206	204	223	290	215	220	212	159	178	x	x	154	x	x
	202	208	206	205	248	208	243	152	x	x	250	x	169	x
	215	243	233	243	277	288	305	183	159	192	177	172	139	164
	156	162	162	187	204	208	193	173	160	149	179	152	156	160
	160	176	173	185	206	203	179	184	182	171	171	154	140	174
	155	155	156	187	204	211	198	167	150	139	181	152	163	154
	186	199	197	230	242	262	241	167	158	162	167	153	153	157
	187	199	198	232	245	265	244	162	151	159	164	150	152	156
	174	193	184	215	225	241	228	163	161	160	169	156	150	153
	170	190	180	211	219	236	225	164	158	160	166	157	150	152
	234	238	253	282	302	307	298	x	259	x	270	x	x	x
	222	229	255	292	298	315	284	201	191	195	198	168	164	205
	225	231	256	296	367	338	316	193	170	194	198	158	163	234
	294	256	280	539	x	x	x	292	208	x	x	x	x	x
	201	198	225	253	234	263	248	189	184	198	141	206	144	108
	x	x	x	288	x	x	x	-	-	x	x	-	x	-
	230	248	288	320	328	361	355	197	220	193	212	176	161	174
	250	228	246	295	287	475	363	184	171	223	164	x	x	160
	264	233	239	292	309	333	302	179	x	169	x	112	x	137
	166	171	163	186	195	202	195	182	183	161	168	160	147	168

Tabel 6.33 (vervolg)

	Meervoudige kamer						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Verkeersmisdrijven	253	260	278	317	306	315	329
verlaten plaats ongeval	x	337	309	428	x	x	x
rijden onder invloed	x	392	354	348	273	267	399
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	x	x	x	x	x	x	x
overige verkeersmisdrijven	249	254	275	312	308	314	327
Drugs misdrijven	192	193	197	218	238	262	269
harddrugs	180	179	181	199	220	233	242
softdrugs	338	357	351	372	339	389	394
(Vuur)wapenmisdrijven	205	216	238	288	273	278	270
Misdrijven overige wetten ^c	563	496	512	591	560	700	766
Wet op de economische delicten	335	400	487	590	560	635	678
overige misdrijven	629	538	532	592	560	746	842

a Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	Politierechter							Kinderrechter						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	155	159	161	199	246	345	211	167	156	149	157	151	142	145
	193	197	198	230	225	288	243	188	156	152	160	176	167	175
	147	151	153	190	253	366	210	168	152	149	157	137	131	137
	183	186	189	235	214	279	198	x	-	-	x	x	x	x
	181	188	193	215	236	294	216	149	161	147	158	171	156	146
	157	166	179	184	209	229	211	138	145	151	158	141	150	148
	133	132	146	150	174	181	174	138	145	150	150	150	155	163
	185	211	222	225	250	285	254	139	146	151	173	128	145	129
	189	198	200	216	223	235	201	184	152	160	164	164	143	163
	279	297	254	269	285	328	351	202	245	241	225	237	241	177
	296	301	257	270	283	336	399	189	207	195	200	196	162	167
	232	284	245	264	293	301	315	208	276	299	275	313	368	199

Tabel 6.34 Door de rechter in eerste aanleg afgedane misdrijfzaken: doorlooptijd^a van inschrijving tot afdoening naar delictgroep en eindbeslissing

	Totaal						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Totaal	179	187	185	209	226	247	219
Wetboek van Strafrecht	174	185	184	207	215	226	213
Vermogensmisdrijven	163	175	173	190	196	206	189
diefstal/verduistering en inbraak	147	156	154	171	171	175	169
diefstal en inbraak met geweld	162	167	168	183	176	190	199
eenvoudige diefstal	126	137	132	150	147	142	149
gekwalficeerde diefstal	154	162	162	177	182	183	175
verduistering	207	227	209	233	246	291	243
bedrog	239	246	247	267	295	311	277
valsheidsmisdrijven	252	261	242	267	296	347	313
heling	183	193	200	209	222	238	212
afpersing en afdreiging	170	222	180	201	225	219	269
overige vermogensmisdrijven	300	316	319	373	461	436	441
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	179	186	188	213	224	232	225
vernietiging en beschadiging	170	183	181	201	216	223	219
tegen de openbare orde	192	198	203	233	239	249	241
openlijk geweld	193	197	202	234	236	249	237
huisvredebreuk	142	160	153	179	177	202	210
lokaalvredebreuk	170	151	170	177	196	190	201
computervredebreuk	x	x	209	352	218	333	187
discriminatie	198	210	224	273	200	200	257
tegen openbare orde overig	278	316	350	373	444	377	408
brandstichting/ontploffing	203	197	215	210	222	226	239
tegen het openbaar gezag	161	164	163	189	209	210	203
niet opvolgen van ambtelijk bevel	161	178	173	186	205	203	186
overige misdrijven tegen het openbaar gezag	161	158	158	191	211	213	210
Gewelds- en seksuele misdrijven	190	200	201	228	239	256	243
mishandeling	185	195	195	224	236	250	236
bedreiging en stalking	177	192	184	211	222	234	225
bedreiging	173	188	179	207	217	229	220
stalking	235	243	252	284	298	311	313
seksuele misdrijven	235	241	267	289	300	326	327
aanranding	232	217	248	267	287	321	321
verkrachting	242	239	301	341	334	338	385
schennis der eerbaarheid	200	200	224	248	234	262	245
ontucht met minderjarige	x	239	250	312	294	279	275
overige seksuele misdrijven	242	266	279	294	320	340	341
misdrijven tegen het leven ^b	213	218	234	261	276	275	283
overige gewelds- en seksuele misdrijven	258	248	266	302	324	332	362
Overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	170	175	169	189	201	210	204

	Schuldigverklaringen							Vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolgning						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	172	179	178	202	219	237	209	219	228	229	258	266	289	262
	168	178	177	199	207	215	202	213	216	226	253	260	283	257
	157	168	166	183	188	196	181	207	206	213	240	248	263	233
	141	150	149	165	165	168	164	183	183	188	213	209	212	202
	153	155	160	170	163	179	187	205	190	205	243	223	235	224
	123	133	128	146	143	136	145	167	176	177	202	186	210	189
	149	157	157	172	176	178	170	177	172	180	201	206	194	192
	200	213	197	228	242	286	234	238	260	245	268	288	313	297
	234	240	238	253	282	298	259	240	274	280	316	352	365	339
	243	255	232	255	283	327	293	325	296	308	350	377	430	396
	180	189	193	203	219	231	210	194	208	205	231	236	263	212
	168	209	170	204	209	216	224	192	222	285	161	274	254	293
	296	319	315	359	458	409	421	331	273	328	395	459	505	468
	175	182	182	206	218	223	216	202	212	225	253	253	277	251
	167	179	178	198	212	217	216	196	207	205	216	240	268	235
	188	193	196	224	230	238	229	205	210	231	276	267	286	261
	189	193	196	226	229	238	229	205	209	228	270	271	284	248
	142	157	146	165	178	199	189	147	154	224	301	157	235	350
	168	147	169	181	193	178	163	x	172	x	x	x	x	x
	x	x	222	357	238	304	268	x	x	x	x	x	x	121
	192	181	216	270	169	191	226	x	356	247	280	265	232	x
	257	314	311	341	405	354	377	275	251	456	437	417	424	407
	196	189	202	200	207	226	231	239	237	311	248	260	219	267
	159	161	159	185	205	202	191	187	217	207	225	228	268	240
	161	173	170	178	203	195	178	168	257	198	223	195	245	205
	158	155	154	188	206	204	195	201	194	213	228	257	283	268
	184	195	193	219	230	244	232	229	228	241	268	280	312	288
	181	191	190	218	229	239	228	218	216	223	256	271	302	274
	172	188	178	205	216	226	217	205	213	221	249	250	288	258
	168	186	174	200	211	219	213	200	203	212	245	245	287	252
	232	225	243	282	288	311	299	258	326	304	288	315	319	342
	225	233	248	270	281	312	305	267	270	325	326	359	368	389
	225	202	229	254	268	308	298	207	272	305	286	300	369	330
	222	236	261	280	289	291	310	259	233	329	360	390	384	529
	197	199	216	242	226	256	232	x	208	291	308	304	299	272
	x	208	253	326	292	254	275	x	-	x	x	x	x	-
	234	256	264	282	304	332	331	316	317	347	338	406	362	386
	199	201	215	224	233	247	256	239	277	273	307	340	347	361
	240	243	247	275	303	322	333	405	286	377	353	382	375	388
	167	171	163	183	197	202	199	190	213	210	234	231	277	237

Tabel 6.34 (vervolg)

	Totaal						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs. in dagen)						
Verkeersmisdrijven	156	160	162	201	246	338	213
verlaten plaats ongeval	193	196	197	229	224	281	241
rijden onder invloed	147	151	153	190	252	360	209
rijden tijdens ontzegging/onbevoegd besturen	183	186	189	235	214	278	198
overige verkeersmisdrijven	195	201	212	236	250	293	242
Drugs misdrijven	165	171	183	192	214	236	224
harddrugs	150	146	158	167	188	199	197
softdrugs	192	217	229	235	255	295	267
(Vuur)wapenmisdrijven	190	196	200	219	224	229	207
Misdrijven overige wetten ^c	294	305	267	281	291	339	309
Wet op de economische delicten	296	302	263	275	281	326	294
overige misdrijven	291	314	276	301	325	379	360

a Als het aantal zaken kleiner is dan 10, is geen gemiddelde doorlooptijd berekend; dit wordt weergegeven met 'x'.

b Betreft (poging tot) doodslag/moord en overige misdrijven tegen het leven.

c Inclusief zaken waarbij het soort misdrijf onbekend is.

Bron: CBS

	Schuldigverklaringen							Vrijspraken en ontslagen van rechtsvervolging						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	154	157	161	198	244	336	209	209	202	214	256	268	347	255
	190	193	194	225	220	277	236	212	208	214	252	241	297	263
	146	149	152	188	250	357	205	215	194	199	260	312	445	331
	182	184	187	232	211	278	196	200	218	228	262	238	275	214
	192	198	209	235	245	288	240	201	181	244	252	282	313	256
	158	163	175	183	203	227	213	199	229	232	274	288	301	280
	143	138	151	161	175	192	187	196	189	191	238	265	270	244
	187	208	222	226	247	286	255	203	268	278	304	310	328	313
	187	193	197	216	223	226	203	252	235	203	283	232	220	217
	288	288	259	269	278	321	285	236	293	251	285	291	300	305
	293	293	259	269	275	319	289	309	327	278	313	301	335	322
	266	264	260	274	300	337	267	212	262	229	260	282	271	284

Tabellen bij hoofdstuk 7

Tabel 7.1 Instroom gevangeniswezen vanuit vrije maatschappij of politiebureau naar categorie^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal ingestroomd	44.580	44.799	43.831	41.599	40.312	39.293	39.866
voorlopig gehechten	21.029	20.344	19.847	18.742	18.068	17.694	18.056
arrestanten	19.821	20.642	20.871	20.114	19.532	19.588	20.160
zelfmelders	3.730	3.813	3.114	2.743	2.712	2.011	1.650
elektronische detentie ^b	2.301	2.460	2.134	2.031	2.039	918	
insluiting in gevangenis met beperkte beveiliging	1.429	1.353	980	712	673	1.093	1.650

a Een persoon kan meerdere keren in een jaar instromen.

b De elektronische detentie is per medio 2010 gestopt.

Bron: DJI

Tabel 7.2 Instroom arrestanten, zelfmelders en ED'ers naar verblijfstitel

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal arrestanten	19.821	20.642	20.871	20.114	19.532	19.588	20.160
gevangenisstraf/hechtenis	8.347	7.078	6.068	5.744	5.488	5.823	6.197
SOV/ISD-maatregel	42	71	83	113	125	141	146
vervangende hechtenis taakstraf	4.246	4.755	4.874	5.071	4.999	4.844	4.440
vervangende hechtenis geldboete ^a	6.564	8.000	8.929	8.413	8.036	7.937	8.606
overig ^b	622	738	917	773	884	843	771
Zelfmelders	1.429	1.353	980	712	673	1.093	1.650
gevangenisstraf/hechtenis	1.421	1.337	973	706	658	1.080	1.637
overig/onbekend	8	16	7	6	15	13	13
Elektronische detentie ^c	2.301	2.460	2.133	2.031	2.039	918	
gevangenisstraf/hechtenis	2.277	2.446	2.113	2.027	2.017	904	
overig/onbekend	24	14	20	4	22	14	

a Inclusief niet-betaalde verkeersboetes (gijzelingen Wet Mulder), vervangende hechtenis Wet Terwee en lijfswang ontnemingsmaatregel ('Pluk ze').

b Tbs-passanten, jeugddetentie, bewaring uitlevering, bewaring in het kader van WOTS, overig en onbekend.

c De elektronische detentie is per medio 2010 gestopt.

Bron: DJI

Tabel 7.3 Capaciteit gevangeniswezen, vreemdelingenbewaring en grenslogies^a (exclusief extramurale bezetting)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Gerealiseerde capaciteit ^b ultimo jaar ^c	17.757	18.718	18.919	17.070	15.927	14.851	14.451
Gemiddelde gerealiseerde capaciteit	18.449	18.260	18.613	17.489	16.104	14.951	14.648
bestemd voor strafrechtelijk gedetineerden ^d	15.601	14.950	14.818	14.730	13.662	12.707	12.698
bestemd voor vreemdelingenbewaring en grenslogies	2.848	3.310	3.795	2.759	2.442	2.244	1.950

- a Exclusief de personen die een penitentiair programma volgen (met of zonder elektronisch toezicht) en de personen die in de vorm van 'kale' elektronische detentie thuis verblijven, evenals de personen die zich in de laatste extramurale fase van de SOV- of ISD-maatregel bevinden.
- b Het betreft hier de gerealiseerde capaciteit. Ook plaatsen die door bijvoorbeeld renovatie, technische mankementen, vernieling of andere bijzondere redenen tijdelijk niet beschikbaar zijn of om organisatorische redenen tijdelijk zijn onttrokken, worden meegerekend.
- c Ultimo jaar is de laatste dinsdag van het jaar.
- d In de jaren 2006 en 2007 zijn cellen voor het Internationaal Strafhof en een aantal politiecellen meegeteld.

Bron: DJI

Tabel 7.4 Capaciteit gevangeniswezen naar bestemming^{a,b}

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totale capaciteit	14.949	14.963	15.288	14.555	13.702	12.663	12.454
Huizen van bewaring	11.000	10.224	9.745	8.559	6.947	5.788	4.982
Gesloten gevangenis (incl. ISD)	2.702	3.369	4.025	4.493	4.657	4.843	4.732
Gevangenis beperkt beveiligd	930	1.049	1.197	1.182	871	629	622
Gevangenis zeer beperkt beveiligd	317	321	321	321	337	323	315
Penitentiair Psychiatrisch Centrum					520	700	698
Extra Zorg Voorziening							496
Afdeling beheersproblematieke gedetineerden							68
Reservecapaciteit					370	350	541

- a Peilmoment 30 september.
- b De bestemming Penitentiair Psychiatrisch Centrum en de reservecapaciteit kwamen voor 2009 niet voor. De bestemming Extra Zorg Voorziening en de afdeling beheersproblematieke gedetineerden bestaan sinds 2011.

Bron: DJI

Tabel 7.5 Strafrechtelijk gedetineerden in het gevangeniswezen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal	15.206	13.718	12.769	11.934	11.682	11.736	11.545
man	14.338	12.850	11.956	11.117	10.914	11.002	10.882
vrouw	868	868	813	817	768	734	663
Leeftijd							
t/m 19 jaar	555	556	476	450	486	479	451
20 t/m 29 jaar	5.249	4.643	4.361	4.068	4.184	4.174	4.088
30 t/m 39 jaar	5.108	4.530	4.084	3.701	3.476	3.318	3.234
40 t/m 49 jaar	3.121	2.899	2.736	2.603	2.452	2.563	2.536
50 t/m 59 jaar	948	878	879	885	846	931	954
60 en ouder	225	212	233	225	235	259	271
onbekend	-	-	-	2	3	12	11
Delict ^b							
vermogensmisdrijven zonder geweld	.	2.614	2.277	2.254	2.146	2.104	2.107
vermogensmisdrijven met geweld	.	1.790	1.718	1.606	1.722	1.861	1.999
geweldsmisdrijven (excl. seksuele misdrijven)	.	3.166	2.817	2.738	2.639	2.809	2.770
seksuele misdrijven	.	608	566	456	433	430	431
vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	.	707	574	494	454	441	394
overige misdrijven Wetboek van Strafrecht	.	77	53	38	38	39	44
verkeersmisdrijven	.	264	301	252	347	340	324
drugsmisdrijven	.	2.574	2.576	2.368	2.249	2.107	1.855
wapens- en munitiemisdrijven	.	93	97	101	109	117	89
overige wetten	.	158	131	117	138	109	117
onbekend als gevolg van specifieke verblijfstitel ^c	.	1.189	1.276	1.151	1.007	935	927
onbekend om andere reden	.	478	383	359	400	444	488
Verblijfstitel							
voorlopige hechtenis	6.194	5.862	5.756	5.443	5.492	5.623	5.643
gevangenisstraf	6.910	5.685	4.737	4.397	4.152	4.206	4.039
SOV/ISD-maatregel	327	580	675	588	508	492	500
hechtenis (principale hechtenis)	160	141	133	153	151	134	152
vervangende hechtenis taakstraf	602	581	524	548	501	435	342
vervangende hechtenis geldboete	310	236	209	185	188	183	201
gijzeling Wet Mulder (niet-betaalde verkeersboetes)	56	103	138	68	171	185	188
gijzeling Wet Terwee (niet-betaalde schadevergoedingsregeling)	137	131	169	206	184	147	154
lijfsdwang ontnemingsmaatregel ('Pluk ze')	21	25	38	31	45	48	61
tbs (passant)	245	122	157	120	58	24	17
strafr. maatregel plaatsing psych. zkh (passant)	29	37	31	28	28	31	19
bewaring uitlevering	28	41	45	31	57	62	67
bewaring, gevangenhouding i.h.k.v. WOTS	21	21	22	14	22	18	13
overig	48	33	38	24	41	58	39
onbekend	118	120	97	98	84	90	110

Tabel 7.5 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bestemming							
huis van bewaring	10.356	8.418	7.656	6.599	5.320	5.031	4.564
gesloten gevangenis (incl.ISD)	2.614	3.307	3.144	3.450	4.205	4.514	4.370
beperkt beveiligde inrichting	837	647	717	763	650	553	470
zeer beperkt beveiligde inrichting	309	296	245	268	322	315	298
penitentiair psychiatrisch centrum					295	536	586
extra zorgafdeling							465
Art. 15.5 en art. 43.3 PBW buiten een PI ^d						73	89
SOV-/ISD buiten een PI	13	70	121	111	127	149	154
penitentiaire programma's ^e	671	611	506	431	458	438	388
elektronisch detentie	154	193	170	145	156	3	
overig, onbekend ^f	252	176	210	167	149	124	161
Strafduur ^g	8.309	7.223	6.278	5.871	5.500	5.450	5.234
minder dan 1 maand	884	695	575	582	615	591	580
1 tot 3 maanden	1.017	838	686	718	626	575	486
3 tot 6 maanden	885	658	569	496	455	399	427
6 maanden tot 1 jaar	971	786	667	699	787	790	709
1 tot 2 jaren	1.027	850	682	616	608	678	616
2 tot 3 jaren	1.019	1.075	1.073	976	794	871	831
3 tot 4 jaren	593	452	362	323	290	300	330
4 tot 6 jaren	775	698	535	443	394	352	362
6 tot 8 jaren	425	385	341	300	268	260	239
8 tot 12 jaren	411	411	384	326	302	288	275
12 jaar of langer	292	309	317	319	306	294	310
onbekend	10	66	87	73	55	52	69

- a Peilmoment 30 september. Inclusief extramuraal verblijvenden.
- b De indeling van delicten is t.o.v. van de vorige editie van C&R aangepast. Voorheen werd de DJI-indeling gebruikt; in de huidige editie is de DJI-indeling omgezet naar de CBS-indeling. De indeling van 2005 ontbreekt, omdat er in dit jaar veel delictcodes onbekend waren. De verkeersmisdrijven zijn inclusief Wet Mulder-zaken.
- c Bij bepaalde verblijfstitels als ISD, subsidiaire hechtenis en de wet Terwee worden geen delicten geregistreerd.
- d Hieronder vallen de personen die onder verantwoordelijkheid van het gevangeniswezen onder elektronische detentie zijn geplaatst, een penitentiair programma volgen (met of zonder elektronisch toezicht), of in het kader van de laatste fase van de SOV-/ISD-maatregel elders zijn geplaatst (met name in een GGz-inrichting).
- e Aantallen hebben betrekking op personen die op 30 september gedetineerd zijn op grond van een gevangenisstraf, een SOV- of ISD-maatregel, een principale hechtenisstraf, een vervangende hechtenis taakstraf of een subsidiaire hechtenis voor een niet-betaalde boete (inclusief personen die extramuraal verblijven).
- f In 2010 inclusief gedetineerden die buiten een PI verbleven op grond van artikel 15.5 en 43.3 PBW.
- g De duur betreft de door de rechter opgelegde duur, zonder aftrek voorarrest en zonder aftrek van de termijn van vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling. Tijdens een detentie kunnen meerdere straffen achter elkaar worden geëxecuteerd.

Bron: DJI

Tabel 7.6 Detentieduur totale uitstroom gevangeniswezen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal	46.001	46.322	44.108	41.845	39.979	39.720	40.589
tot 2 weken	8.657	10.688	11.557	10.929	10.432	10.314	10.943
2 weken tot 1 maand	8.859	9.393	9.080	8.901	8.886	8.861	8.973
1 maand tot 3 maanden	11.717	11.024	9.950	9.724	9.208	9.006	8.940
3 maanden tot 6 maanden	6.725	6.204	5.521	5.158	4.751	4.724	4.995
6 maanden tot 1 jaar	5.630	4.831	4.374	3.754	3.197	3.249	3.230
1 jaar tot 2 jaar	2.227	1.880	1.600	1.495	1.626	1.827	1.756
2 jaar tot 4 jaar	1.137	995	1.131	1.038	1.027	892	918
4 jaar en meer	254	207	251	265	253	196	202
onbekend	795	1.100	644	581	599	651	632

a In voorkomende gevallen incl. duur extramuraal verblijf.

Bron: DJI

Tabel 7.7 Onttrekkingen, ontvluchtingen en suïcides in PI's

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Onttrekking aan detentie, totaal	998	814	686	688	743	669	515
niet terug van verlof ^a	.	461	353	364	373	350	289
ontvluchtingen uit (gesloten) inrichtingen	16	3	4	4	7	6	1
overige onttrekkingen ^{b,c}	.	350	329	320	363	313	225
Aanhoudingen van gedetineerden die zich aan detentie hebben onttrokken	910	820	702	685	757	694	546
Suïcides in penitentiaire inrichtingen	20	16	15	12	10	20	15

a Deze data zijn niet beschikbaar voor 2005.

b Deze data zijn niet beschikbaar voor 2005.

c Hieronder vallen: niet terugkeren van tijdelijke schorsing voorlopige hechtenis, tijdelijke strafonderbreking en onderbreken van extramurale tenuitvoerlegging gevangenisstraffen.

Bron: DJI

Tabel 7.8 Stroom-, bezettings- en capaciteitscijfers tbs

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
Opleggingen tbs met bevel tot verpleging	207	188	185	126	115	102	100
Tbs met voorwaarden	64	68	55	53	53	37	50
Beëindigingen tbs met bevel tot verpleging	98	111	101	97	96	109	151
Voorwaardelijke beëindigingen ^b	50	34	16	58	75	119	115
Personen met lopende tbs-maatregel op 31 december ^c	1.548	1.747	1.867	1.974	2.101	2.232	2.177
Aantal passanten op 31 december	242	129	133	102	46	26	24
Gemiddelde gerealiseerde capaciteit FPC's op 31 december	1.502	1.703	1.836	1.944	2.084	2.156	2.062
Gemiddelde capaciteit long stay-plaatsen	81	163	176	186	182	202	202
Bezetting FPC's ultimo december	1.494	1.700	1.839	1.918	2.010	1.959	1.841
Tbs-gestelden met proefverlof op 31 december	96	104	93	85	76	98	120
Gemiddeld aantal proefverloven	107	97	98	86	80	83	104
Gemiddelde duur proefverloven (dagen) ^d	589	640	574	864	939	1.090	760
Ontvluchtingen uit gesloten inrichtingen	-	-	-	1	-	1	-
Ongeoorloofde afwezigheid ^e	73	43	33	28	22	41	37

a Voorlopig cijfer, i.v.m. na-ijleffect.

b De voorwaardelijke beëindiging is in 1997 ingegaan.

c Alle tbs-gestelden die als tbs-passant wachten in een PI, voorts alle tbs-gestelden die in een FPC verblijven inclusief alle tbs-gestelden die op proefverlof zijn of een voorwaardelijke beëindiging hebben.

d De gemiddelde duur wordt berekend vanaf de eerste dag proefverlof tot de laatste dag proefverlof.

e Onttrekken aan toezicht van het FPC-terrein buiten de externe beveiligingsring; ook onttrekkingen aan toezicht tijdens verblijf buiten de FPC.

Bron: DJI

Tabel 7.9 Tbs met bevel tot verpleging in combinatie met een gevangenisstraf naar duur

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ^a
Totaal	207	188	185	128	115	102	100
Tbs met ontslag tot rechtsvervolg ^b	26	24	21	22	19	14	17
Tbs en gevangenisstraf tot 6 maanden	26	30	29	18	28	22	13
Tbs en gevangenisstraf van 6 mnd tot 1 jaar	43	38	49	17	18	25	16
Tbs en gevangenisstraf van 1 jaar tot 2 jaar	45	40	31	30	23	11	17
Tbs en gevangenisstraf van 2 jaar tot 3 jaar	33	20	16	14	10	10	10
Tbs en gevangenisstraf van 3 jaar tot 6 jaar	22	11	30	14	8	12	16
Tbs en gevangenisstraf langer dan 6 jaar	12	25	9	13	9	8	11

a Voorlopige cijfers.

b Dat wil zeggen dat er naast de tbs-maatregel geen gevangenisstraf is opgelegd.

Bron: DJI

Tabel 7.10 Tbs-passanten^a

	Gemiddeld aantal passanten	Gemiddelde wachttijd (in dagen)
2005	214	282
2006	146	247
2007	150	214
2008	120	261
2009	76	189
2010	33	98
2011	24	60

a Peilmoment ultimo jaar.

Bron: DJI

Tabel 7.11 Aantal personen in FPC's

	Totaal aanwezig geweest	Eerste opname in jaar	Op 1 januari aanwezig
2005	1.581	161	1.420
2006	1.814	320	1.494
2007	1.912	205	1.707
2008	2.045	200	1.845
2009	2.136	218	1.918
2010	2.115	128	1.987
2011	2.059	110	1.949

Bron: DJI

Tabel 7.12 Populatie FPC's^a

	2006	2008	2009	2010	2011
Leeftijd	(mediaan)				
	37	40	40	40	40
Geslacht	(%)				
man	94	94	94	93	93
vrouw	6	6	6	7	7

a Peilmoment ultimo september.

Bron: DJI

Tabel 7.13 Instroom in de justitiële jeugdinrichtingen naar verblijfstitel^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Instroom							
Strafrechtelijk totaal	3.221	3.003	2.790	2.441	2.292	2.255	1.844
voorlopige hechtenis	2.766	2.614	2.319	2.023	1.852	1.885	1.559
jeugddetentie	404	351	424	390	407	325	252
PIJ-maatregel	51	38	47	28	33	45	33
Ots/gesloten jeugdzorg (civiel) ^b	1.009	1.083	1.134	1.011	684		

a Een persoon kan meerdere keren in een jaar instromen.

b Per 1 januari 2010 zijn er geen jeugdigen meer met een civielrechtelijke titel in een JJI.

Bron: DJI

Tabel 7.14 Gerealiseerde capaciteit, populatie en verblijfsduur gedetineerden in justitiële jeugdinrichtingen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^c	2011
	(abs.)						
Gemiddelde capaciteit JJl's	2.581	2.674	2.768	2.207	1.882	1.318	786
behandel/langverblijf ^b	1.424	1.469	1.499	1.157	877	850	340
opvang/kortverblijf ^b	1.157	1.205	1.269	1.050	1.005	468	446
Bezetting (gemiddeld)	2.382	2.418	2.431	1.799	1.251	696	606
	(dagen)						
Verblijfsduur (gemiddeld)							
voorlopige hechtenis	49	60	48	48	43	45	49
jeugddetentie	101	123	84	77	71	84	85
PIJ-maatregel	981	1.115	1.041	1.163	1.331	1.197	1.032
	(%)						
Leeftijd							
tot en met 13 jaar	4	4	4	3	2	-	1
14 en 15 jaar	25	24	25	22	18	7	8
16 en 17 jaar	49	49	49	48	46	36	38
18 jaar en ouder	22	23	22	27	34	57	53
Geslacht							
jongens	75	73	72	77	80	96	96
meisjes	25	27	28	23	20	4	4
Verblijfstitel							
strafrechtelijk	49	43	41	50	69	100	100
voorlopige hechtenis	20	14	14	18	26	42	42
jeugddetentie	5	3	3	4	6	10	10
PIJ-maatregel	24	26	24	28	37	48	48
civielrechtelijk							
ots/gesloten jeugdzorg ^c	51	57	59	50	31		
Delicttype ^d							
geweldd misdrijven	22,3	22,0	21,5	23,8	22,7	24,5	26,5
seksuele delicten	17,3	17,7	20,3	19,9	18,9	15,8	14,3
vermogensmisdrijven met geweld	35,5	35,8	35,3	34,6	39,3	39,2	42,7
vermogensmisdrijven zonder geweld	14,9	13,9	12,6	13,2	12,5	12,2	11,1
vernietiging en openbare orde	8,2	8,6	8,7	7,2	5,5	6,0	4,7
drugsmisdrijven	1,3	1,0	1,1	0,7	0,2	1,2	0,4
overige misdrijven	0,3	0,8	0,4	0,4	0,5	1,0	0,2
vuurwapenmisdrijven	0,2	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,2

Tabel 7.14 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^c	2011
	(abs.)						
Ontvluchtingen	8	12	13	4	8	-	11
Onttrekkingen	581	586	543	482	420	170	159

- a Peilmoment 30 september.
- b Tot 1 juli 2011 werden JJI's onderscheiden in twee hoofdbestemmingen: opvanginrichtingen en behandelinrichtingen. Op 1 juli 2011 is er een nieuwe, gewijzigde Beginselenwet Justitiële Jeugdinrichtingen (BJJ) in werking getreden. Eén van de consequenties hiervan is dat het onderscheid tussen opvang- en behandelinrichtingen is komen te vervallen. Hiervoor in de plaats werd een scheiding aangebracht op grond van verblijfsduur: kort- en langverblijf.
- c Per 1 januari 2010 zijn er geen jeugdigen meer met een civielrechtelijke titel in een JJI.
- d Percentages exclusief onbekend.

Bron: DJI

Tabel 7.15 Lopende strafrechtelijke maatregelen minderjarigen^a

2005	607
2006	618
2007	632
2008	514
2009	437
2010	347
2011	313

- a Peilmoment 31 december.

Bron: DJI

Tabel 7.16 Populatie taakgestrafte meerderjarigen, totaal en verdeling naar geslacht, leeftijd^{a,b}

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	33.860	36.577	35.776	34.071	33.588	30.859	27.367
Geslacht	(%)						
man	85	86	86	86	86	87	86
vrouw	15	14	14	14	14	13	14
Leeftijd	(%)						
18-25 jaar	29	28	29	29	28	28	32
26-30 jaar	14	15	14	15	15	16	15
31-35 jaar	15	13	13	12	14	12	11
36-40 jaar	14	14	14	13	14	13	12
> 40 jaar	29	31	31	31	32	32	30

a Unieke personen. Het betreft de populatie taakgestraften bij de reclassering van wie de taakstraf is voltooid danwel voortijdig is beëindigd.

b De aantallen van 2008 t/m 2010 zijn gecorrigeerd ten opzichte van de vorige editie.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2011 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.17 Afgesloten taakstraffen meerderjarigen naar soort^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal	36.392	39.347	38.639	37.663	37.369	34.631	30.831
werkstraffen	34.495	37.350	37.240	36.474	36.533	34.253	30.747
succesvol afgerond	29.149	31.786	31.730	31.030	31.433	29.469	26.523
leerstraffen	1.897	1.997	1.399	1.189	836	378	84
succesvol afgerond	1.324	1.561	1.214	971	699	332	63

a Het betreft de afgesloten taakstraffen van de 3 reclasseringsorganisaties (3RO) tezamen. Incl. voortijdig beëindigde taakstraffen.

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2010 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.18 Voltooide toezichten door de drie reclasseringsorganisaties naar soort

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Toezichten totaal	6.088	7.447	7.224	8.767	9.371	9.435	9.283
	(%)						
schorsing	21	19	22	21	22	25	24
voorwaardelijke veroordeling	57	61	61	66	64	58	62
PP en PP/ET	16	15	13	10	10	9	9
tbs/PIJ	3	2	2	2	3	3	2
overig	4	2	2	1	1	5	3

Bron: 2002-2004 ClientVolgSysteem 3RO, 2005-2010 Monitorinformatie Reclasseringsketen

Tabel 7.19 Gestarte taakstraffen minderjarigen

	Taakstraffen totaal	Werkstraffen	Leer- en combinatiestrafen
2005	20.059	15.821	4.238
2006 ^a	21.847	17.146	4.701
2007	23.583	19.064	4.519
2008	22.992	19.049	3.943
2009	21.753	18.621	3.132
2010	18.746	16.721	2.025
2011	15.567	14.091	1.453

a De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 83% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

Bron: Raad voor de Kinderbescherming

Tabel 7.20 Afgesloten taakstraffen opgelegd aan minderjarigen

	2005	2006 ^a	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal afgesloten taakstraffen	20.944	23.001	23.583	22.992	21.753	18.746	15.567
combinatie	1.231	1.362	1.338	1.049	795	511	327
leerproject							
leerstraf	3.106	3.587	3.181	2.894	2.337	1.514	1.126
werkstraf	16.607	18.051	19.064	19.049	18.621	16.721	14.091
Gemiddeld aantal opgelegde uren (totaal)	36	33	34	33	32	31	31
combinatie	76	64	67	67	64	66	63
leerproject							
leerstraf	32	30	30	30	28	26	24
werkstraf	34	32	32	32	31	31	31
Afgesloten taakstraffen naar eindbesluit (totaal) ^b	20.944	23.001	24.047	23.092	21.904	19.334	15.716
geslaagd	16.551	19.280	19.155	19.846	18.865	16.161	13.428
niet gestart/mislukt	3.039	3.163	4.414	3.074	2.888	3.053	2.139
(jeugd)reclassering voert taakstraf uit/overige besluiten	474	558	464	172	151	121	149
niet ingevuld	880	-	14	-	-	-	-
Afgesloten taakstraffen naar leeftijd (totaal) ^c	19.956	21.881	22.395	22.985	21.770	18.744	15.563
12 jaar	83	106	359	289	256	173	97
13 jaar	833	857	1.431	1.460	1.128	885	652
14 jaar	2.243	2.300	2.965	2.945	2.674	2.004	1.527
15 jaar	3.569	4.015	4.619	4.515	4.155	3.293	2.690
16 jaar	4.698	5.206	5.491	5.504	5.101	4.402	3.552
17 jaar	4.809	5.381	5.197	5.500	5.427	4.969	4.270
18 jaar	3.721	4.017	2.333	2.772	3.029	3.018	2.775
Afgesloten taakstraffen naar modaliteit (totaal)	20.944	23.001	23.583	22.992	21.753	18.746	15.567
OM	11.529	12.336	12.553	11.706	10.655	8.660	6.906
ZM	9.415	10.665	11.030	11.286	11.098	10.086	8.660
overige	-	-	-	-	-	-	48

a De aantallen van 2006 zijn een schatting op basis van 78,5% van het totale aantal taakstraffen in 2006.

b In deze aantallen zitten ook intakebesluiten 'verwijzen', dus geen eindbesluiten; intakebesluiten 'verwijzen' worden gebruikt wanneer er sprake is van overdracht aan de (jeugd)reclassering.

c Onbekende leeftijden zijn niet meegeteld.

Bron: Raad voor de Kinderbescherming

Tabel 7.21 Halt-verwijzingen en geslaagde Halt-straffen^{a,b}

	Ontvangen verwijzingen	Geslaagde Halt-straffen
2005	22.215	20.815
2006	22.985	20.182
2007	23.341	21.911
2008	21.433	20.089
2009	20.173	19.313
2010	18.044	16.017
2011	16.526	15.915

a De cijfers van Halt Nederland omvatten zowel misdrijven als overtredingen.

b Vóór 2011 werden de Halt-straffen Halt-afdoeningen genoemd.

Bron: Halt Nederland

Tabel 7.22 Aangeleverde geldsomtransacties bij het CJIB^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totaal	671.351	640.568	621.870	554.143	565.877	465.534	156.724
transacties aangeleverd via politie	516.067	487.926	472.651	409.217	424.218	349.417	95.146
transacties aangeleverd via OM	109.263	105.491	100.831	93.961	88.001	69.789	49.183
transacties aangeleverd via RDW	45.665	46.627	47.826	50.493	53.233	45.920	12.012
transacties aangeleverd op een andere manier ^b	356	524	562	472	425	408	383
Totaal afgedane transactievoorstellen	675.374	672.895	624.393	561.801	551.233	428.050	289.019
sepot	63.766	66.757	59.076	47.321	58.521	32.443	25.253
betaald	394.363	383.329	370.790	327.725	325.858	261.327	104.208
overig ^c	217.245	222.809	194.527	186.755	166.854	134.280	159.558
percentage betaald	58	57	59	58	59	61	36
Geïncasseerde transacties (in mln euro) ^d	76	76	77	73	73	66	39

a De cijfers over de geldsomtransacties betreffen zowel misdrijven als overtredingen.

b De transacties in de categorie 'overig' bevatten een deel van de bestuurlijke transacties milieu.

c Deze categorie bevat voornamelijk zaken die door de officier van justitie zijn voorgelegd aan de rechter en waarin de rechter tot een uitspraak is gekomen.

d De bedragen hebben betrekking op transacties die in het genoemde jaar zijn geïnd (dit kunnen deelbetalingen zijn).

Bron: CJIB

Tabel 7.23 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane strafbeschikkingen^{a,b}

	2008	2009	2010	2011
Totaal binnengekomen strafbeschikkingen bij CJIB	2.611	26.447	83.339	356.490
aangeleverd via politie	2.611	14.216	60.430	248.899
aangeleverd via parket		3.907	10.281	77.532
aangeleverd via gemeente		8.324	12.628	29.358
aangeleverd via overige instanties				701
Totaal afgedane strafbeschikkingen	1.915	14.563	39.100	180.438
betaald	1.491	14.087	37.090	168.102
overige afdoeningen	424	476	2.010	12.336

a Misdrijven en overtredingen.

b De strafbeschikking is vanaf februari 2008 gefaseerd in gevoerd.

Bron: CJIB

Tabel 7.24 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane boetevonnissen en boetebedragen inzake misdrijven^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Instroom	48.050	49.142	45.883	42.444	45.026	34.674	31.249
Uitstroom	49.556	52.213	50.144	44.621	44.806	40.787	35.145
	(%)						
geïnd	79	79	81	83	81	76	76
vervangende hechtenis	10	10	10	8	9	8	11
correctie	5	6	5	4	4	4	4
oninbaar	5	6	4	5	6	11	10
	(€)						
Gemiddeld boetebedrag	765	735	649	614	758	584	613
Bedrag initiële boete (x 1.000)	36.757	36.099	29.797	26.071	34.115	20.245	19.151
Bedrag gevorderd (x 1.000)	28.447	30.268	28.787	24.481	25.663	26.151	22.866

a Exclusief administratieve verkeersovertredingen (WAHV).

Bron: CJIB / STRABIS

Tabel 7.25 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane ontnemingsmaatregelen en vorderingsbedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Ter executie aangeboden aan CJIB	1.584	1.755	1.720	1.507	1.306	1.176	1.193
Afgedaan door CJIB ^a	1.039	1.295	1.356	1.238	1.194	1.119	1.110
	(%)						
binnen 3 maanden	34	34	27	27	25	24	26
tussen 3 en 18 maanden	24	24	26	26	24	17	16
na 18 maanden	43	42	47	46	51	59	58
	(€)						
Totaal initiële vorderingsbedragen ^b	9.481.921	16.781.325	18.936.255	14.958.666	16.370.980	15.337.984	28.720.311
Gemiddeld initieel vorderingsbedrag afgedane zaken	9.126	12.959	13.965	12.083	13.711	13.707	25.874

a Inclusief alle afdoeningen die als 'oninbaar' zijn geboekt, bijvoorbeeld als de persoon is overleden.

b Het totaal aan initiële bedragen van alle afgedane zaken, inclusief afgedaan door vervangende hechtenis, als oninbaar afgeboekt, enz.

Bron: CJIB

Tabel 7.26 Bij het CJIB binnengekomen en afgedane schadevergoedingsmaatregelen en vorderingsbedragen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Ter executie aangeboden aan CJIB	13.743	13.150	12.271	12.169	11.830	11.126	10.858
Afgedaan door CJIB	12.843	13.853	15.010	15.116	12.944	12.063	11.071
	(%)						
volledige betaling	79,4	81,6	80,2	80,7	82,1	82,4	83,5
staken executie	0,5	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4
vervangende hechtenis ondergaan	17,7	14,6	16,3	16,3	15,2	15,6	14,2
regeling tussen veroordeelde en slachtoffer	0,6	1,6	1,4	1,2	1,1	0,4	0,2
veroordeelde overleden	0,8	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6
appèl/cassatie ingesteld	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
dossier verjaard	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	1,0
dossier gesloten i.v.m. WSNP (statisch archief)	0,3	0,6	0,6	0,2	0,1	0,0	0,0
	(€)						
Totaal initieel vorderingsbedrag Terwee per jaar ^a	22.770.653	19.417.409	18.972.864	16.847.803	16.790.234	20.754.777	19.864.468
Gemiddeld initieel vorderingsbedrag	1.657	1.477	1.546	1.384	1.419	1.865	1.829

a In deze tabel wordt rekening gehouden met hoofdelijke aansprakelijkheid. Indien twee daders worden veroordeeld tot het betalen van 400 euro schadevergoeding (hoofdelijke aansprakelijkheid), wordt dit als één zaak gezien. In de vorige editie van deze publicatie werd bij het weergeven van cijfers over schadevergoedingsmaatregelen geen rekening gehouden met hoofdelijke aansprakelijkheid, waardoor de cijfers niet gelijk zijn.

Bron: CJIB

Tabel 7.27 Gratieverlening

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ontvangen verzoekschriften	3.890	3.528	2.852	2.413	1.988	2.081	2.002
Totaal aantal beslissingen	2.593	2.251	1.915	1.606	1.339	1.143	1.066
Beslissingen tot onvoorwaardelijke gratieverlening	798	775	565	441	390	340	326
Beslissingen tot voorwaardelijke gratieverlening	217	204	226	245	240	192	155
Beslissingen tot afwijzing gratieverlening	1.578	1.272	1.124	920	709	611	585

Bron: CBS

Tabellen bij hoofdstuk 8

Tabel 8.1 Afdoeeningen van overtredingen door de politie en buitengewoon opsporingsambtenaren

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Geldsomtransacties	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684	90.942
Verkeer te land	184.103	198.596	235.660	168.694	163.952	149.716	72.528
Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (snelheidsovertredingen)	110.799	113.884	111.156	105.840	101.430	90.411	61.051
snelheid buiten bebouwde kom	.	44.474	46.972	46.007	43.807	39.785	26.325
snelheid binnen bebouwde kom	.	39.604	40.660	39.285	38.881	35.418	24.088
snelheid snelweg	.	21.659	21.334	18.533	17.039	13.637	10.328
snelheid (Video Controle Systeem)	.	8.147	2.190	2.015	1.703	1.571	310
Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen	35.574	32.020	20.610	15.811	16.213	17.225	3.982
Wegenverkeerswet 1994	26.396	27.548	49.687	35.329	35.663	32.798	5.563
overig	11.334	25.114	54.207	11.714	10.645	9.282	1.932
Plaatselijk geldende verordeningen ^a	112.620	105.624	108.383	94.028	106.172	78.863	5.816
Wetboek van Strafrecht	102.966	76.465	68.132	54.997	64.148	55.940	8.143
identificatieverplichting	77.834	49.259	39.626	28.704	33.241	32.227	6.231
verboden toegang	17.855	19.783	20.701	20.004	23.401	16.576	634
baldadigheid/straatschenderij	7.251	7.394	7.781	6.269	7.490	7.101	1.276
overig	26	29	24	20	16	36	2
Bijzondere wetten	50.620	33.623	26.908	28.835	36.065	30.766	3.132
personenvervoer ^b	20.302	20.431	18.359	16.956	18.212	20.402	2.762
vreemdelingenwet ^c	9.309	4.573	2.102	1.695	1.836	1.484	46
goederenvervoer ^d	4.569	4.493	3.123	3.862	5.277	3.161	221
overig	16.440	4.126	3.324	6.322	10.740	5.719	103
Milieu	23.712	31.141	29.704	27.774	30.566	21.927	1.317
Verkeer te water	6.407	7.577	5.895	6.722	8.119	4.472	6
Strafbeschikkingen ^e				.	.	40.007	226.567
bijzondere wetten				.	.	5.725	17.062
Wetboek van Strafrecht				.	.	5.452	45.143
milieu				.	.	5.219	17.822
verkeer te water				.	.	1.394	3.904
verkeer te land				.	.	413	65.167
plaatselijk geldende verordeningen				.	.	21.804	77.469

a Bevat overtredingen van lokale wetgeving m.b.t. diverse thema's.

b Bevat overtredingen van Wet Personenvervoer 2000, Besluit Personenvervoer 2000, Spoorwegwet, Algemeen Reglement Vervoer en Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen.

c Bevat overtredingen van verschillende wetten m.b.t. vreemdelingenbeleid (Vreemdelingenwet en Vreemdelingenbesluit).

d Bevat overtredingen van verschillende wetten m.b.t. goederenvervoer (Wet goederenvervoer over de weg en Besluit goederenvervoer over de weg).

e Strafbeschikkingen: vanaf 1 april 2010 landelijk ingevoerd voor de politie.

Bron: CJIB

Tabel 8.2 Bij het OM ingeschreven overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Ingeschreven strafzaken	289.277	261.986	252.213	233.595	211.019	193.636	167.102
Ingeschreven feiten	309.430	276.907	264.147	244.848	224.971	211.870	196.128
Lokale regelgeving	67.608	62.639	54.317	48.160	46.568	34.179	32.449
w.o.							
Algemene Plaatselijke Verordening	67.157	62.244	53.947	47.872	46.362	33.697	31.956
Wet personenvervoer	54.861	37.603	32.369	34.093	37.428	39.169	52.669
Wet aansprakelijkheidsverzekering motorvoertuigen	52.506	47.679	43.939	47.663	36.680	55.197	21.334
Reglement verkeersregels en -tekens	37.372	38.922	39.253	32.803	28.508	23.290	29.009
Wetboek van Strafrecht	35.500	36.076	30.149	24.842	22.051	13.082	11.620
Wegenverkeerswet	24.727	23.784	40.080	34.472	29.386	20.965	22.063
overig	20.179	16.613	12.894	10.057	33.155	17.198	17.237
Voertuigreglement	8.221	6.848	3.905	4.307	2.925	59	6
Leerplichtwet	5.531	6.107	6.948	8.378	8.236	8.684	9.734
Algemeen reglement vervoer	2.925	636	293	73	34	47	7

Bron: CBS

Tabel 8.3 Afdoeningen van overtredingen door het OM (feiten)^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
(abs.)							
Afgedane feiten	347.471	323.519	288.558	265.149	271.019	232.196	177.981
dagvaarding	215.321	200.364	181.706	164.389	174.932	187.476	143.042
voeging	38.561	29.833	20.478	26.861	19.949	3.413	436
voeging ad informandum	14.669	14.590	8.831	9.975	11.114	2.299	52
voeging ter berechting	23.892	15.243	11.647	16.886	8.835	1.114	384
transacties	49.922	50.330	50.258	45.254	36.654	26.510	17.877
lik op stuk	1.320	1.249	1.121	1.048	920	396	182
transactie	48.602	49.081	49.137	44.206	35.734	26.114	17.695
sepot	43.667	42.992	36.116	28.645	39.484	14.797	16.487
voorwaardelijk sepot	431	621	669	873	814	903	910
sepot	43.236	42.371	35.447	27.772	38.670	13.894	15.577
w.o.							
Wet Aansprakelijkheid Motorvoertuigen	58.242	52.587	44.363	33.769	61.950	59.186	20.352
Wet personenvervoer 2000	61.434	46.977	35.784	40.055	41.782	41.210	46.706
lokale regelgeving	79.761	78.132	62.179	58.710	51.717	38.605	31.692
w.o.							
Algemeen Plaatselijke Verordeningen	79.174	77.576	61.743	58.351	51.440	38.122	31.219
Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990	44.348	43.187	43.042	37.218	32.622	25.431	21.306
Wegenverkeerswet 1994	28.984	26.639	39.367	39.837	32.867	23.898	20.587
Wetboek van Strafrecht	35.297	43.435	38.737	30.731	24.976	15.298	10.903
Leerplichtwet	5.840	6.566	7.119	9.429	8.949	9.579	10.149

a Exclusief OM-strafbeschikkingen.

Bron: CBS

Tabel 8.4 Afdoeningen van overtredingen door het OM (zaken)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	325.938	304.486	275.899	250.908	253.629	213.184	150.539
dagvaarding	202.265	191.513	174.834	157.536	167.180	170.988	117.498
voeging	30.669	19.818	14.861	20.024	10.956	1.439	399
overdracht	3.420	2.601	1.889	1.778	1.314	368	134
transactie	49.016	49.394	49.527	44.489	36.081	25.960	17.525
sepot	40.568	41.160	34.788	27.081	38.098	14.429	14.983
sepot	40.143	40.558	34.139	26.226	37.318	13.543	14.096
voorwaardelijk sepot	425	602	649	855	780	886	887
Meerderjarigen	299.029	275.310	240.666	216.787	224.585	189.566	130.830
dagvaarding	188.938	177.248	159.815	142.415	152.934	157.243	105.621
voeging	3.064	2.337	1.640	1.464	1.096	294	32
overdracht	41.113	39.999	34.752	31.203	26.650	18.820	87
transactie	29.345	18.764	13.654	18.618	10.122	1.015	12.146
sepot	36.569	36.962	30.805	23.087	33.783	12.194	12.948
sepot	36.308	36.587	30.411	22.610	33.387	11.769	12.517
voorwaardelijk sepot	261	375	394	477	396	425	431
Minderjarigen	22.411	24.688	31.885	30.967	25.310	21.260	17.692
dagvaarding	11.264	12.195	13.446	13.918	12.851	12.340	10.641
voeging	1.102	955	1.182	1.347	799	423	365
overdracht	225	136	158	224	148	61	41
transactie	6.822	8.180	13.898	12.452	8.580	6.749	5.113
sepot	2.998	3.222	3.201	3.026	2.932	1.687	1.532
sepot	2.840	3.000	2.957	2.652	2.555	1.232	1.079
voorwaardelijk sepot	158	222	244	374	377	455	453
Rechtspersonen	4.498	4.488	3.348	3.154	3.734	2.357	2.013
dagvaarding	2.063	2.070	1.573	1.203	1.395	1.405	1.236
voeging	222	99	25	59	35	1	2
overdracht	131	128	91	90	70	13	6
transactie	1.081	1.215	877	834	851	390	266
sepot	1.001	976	782	968	1.383	548	503
sepot	995	971	771	964	1.376	542	500
voorwaardelijk sepot	6	5	11	4	7	6	3

Bron: CBS

Tabel 8.5 Afdoeningen van strafzaken door de kantonrechter en gerechtshof

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal afdoeningen kantonrechter ^a	168.190	183.317	169.038	172.167	146.988	144.242	139.545
	(%)						
Dagvaarding nietig	1	1	1	1	1	1	2
OM niet-ontvankelijk	0	0	0	0	0	0	0
Rechter niet bevoegd	0	0	0	0	0	0	0
Schuldigverklaring	96	95	95	95	95	94	93
met oplegging van straf of maatregel	96	94	94	94	93	92	90
zonder oplegging van straf of maatregel	1	2	1	1	1	2	3
Ontslag van alle rechtsvervolgning	0	0	0	0	0	0	0
Vrijspraak	3	3	3	3	3	4	3
Ter terechtzitting gevoegd	0	0	0	0	0	0	0
Verwijzing naar een ander forum	0	0	0	0	0	0	0
Overig / onbekend	0	0	0	0	0	0	0
	(%)						
APV	23	25	21	22	20	18	17
Wetboek van Strafrecht	7	13	13	12	11	11	10
Wam	22	23	24	20	23	25	30
Wet Personenvervoer 2000	13	10	10	11	12	14	13
Wegenverkeerswet	9	8	10	14	13	12	10
Overig	26	21	22	21	22	20	19
	(abs.)						
Totaal eendarresten gerechtshof ^b	6.537	7.045	7.300	5.340	4.592	3.462	3.439

a Het aantal door het OM gepubliceerde aantallen afdoeningen door de kantonrechter ligt om onbekende redenen iets lager, maar de trend komt globaal overeen.

b Aantal eendarresten conform Jaarverantwoording Rechtspraak.

Bron: Raad voor de rechtspraak (jaarverslagen en verwerking gegevensbestand GPS-MI)

Tabel 8.6 Boetevonnissen opgelegd bij overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Verwerkte boetevonnissen	134.186	148.800	163.644	155.207	138.666	106.369	116.697
	[%]						
Geïnd	61	60	60	63	63	75	67
Vervangende hechtenis	17	14	16	15	17	17	19
Oninbaar	19	21	19	18	17	7	12
Correctie	3	4	4	3	3	2	1
	(€)						
Gemiddeld boetebedrag	241	244	245	235	266	262	268
Bedrag initiële boete (x 1.000)	35.501	37.942	37.305	32.144	32.712	28.509	29.191
Bedrag gevorderd (x 1.000)	31.208	36.485	38.647	37.494	34.233	28.606	30.166

Bron: CJIB

Tabel 8.7 Tenuitvoerlegging CJIB naar soort regelgeving

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Wet Administratiefrechtelijke Handhaving							
Verkeersvoorschriften	10.977.390	11.943.755	12.640.881	11.662.981	11.823.239	10.973.493	9.728.818
snelheid	7.964.151	8.874.080	9.740.861	9.159.301	9.102.868	8.303.605	7.403.549
parkeren	1.039.933	1.000.277	949.896	880.512	921.642	911.677	852.731
rood licht	401.409	362.188	321.116	273.033	293.221	315.944	238.483
overig	1.571.897	1.707.210	1.629.008	1.350.135	1.505.508	1.442.267	1.234.055
Geldsomtransacties politie en buitengewoon opsporingsambtenaren	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684	90.942
verkeer te land	184.103	198.596	235.660	168.694	163.952	149.716	72.528
Wetboek van Strafrecht	102.966	76.465	68.132	54.997	64.148	55.940	8.143
bijzondere wetten	50.620	33.623	26.908	28.835	36.065	30.766	3.132
milieu	23.712	31.141	29.704	27.774	30.566	21.927	1.317
verkeer te water	6.407	7.577	5.895	6.722	8.119	4.472	6
overige	112.620	105.624	108.383	94.028	106.172	78.863	5.816
Geldsomtransacties OM ^a	34.311	35.117	34.163	31.980	25.653	22.442	19.451
w.o. Wetboek van Strafrecht	1.129	1.485	1.329	1.322	970	909	832
Geldsomtransacties RDW	45.665	46.627	47.826	50.493	53.233	45.920	12.012
Bestuurlijke boetes/dwangsommen (instroom)	.	9.580	14.868	14.442	17.329	13.479	67.473

a Voor deze categorie kon slechts een beperkte verfining naar wetgeving worden aangebracht.

Bron: CJIB

Tabel 8.8 Afdoeningen door het OM van beroepen tegen WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Instroom beroepen bij officier van justitie	326.863	363.765	368.015	343.650	348.490	334.221	306.071
Uitstroom beroepen bij officier van justitie	326.820	362.514	376.249	328.916	359.715	314.938	275.294
bekrachtigd	148.309	167.166	173.398	137.942	162.084	155.407	141.564
vernietigd	139.541	156.754	168.558	153.290	151.918	121.719	103.393
gewijzigd	18.533	13.451	10.400	9.491	11.996	8.960	5.891
niet-ontvankelijk	15.811	21.940	21.690	26.018	30.777	24.826	20.101
onbekend	4.626	3.203	2.203	2.175	2.940	4.026	4.345

Bron: CJIB

Tabel 8.9 Afdoeningen door de kantonrechter van beroepen tegen WAHV-beschikkingen^a

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Instroom beroepen bij kantonrechter	28.905	38.496	45.670	35.107	40.647	35.531	29.271
Uitstroom beroepen bij kantonrechter	29.982	27.830	41.241	42.492	38.547	34.507	31.796
beschikking bekrachtigd	12.441	10.770	12.060	12.785	11.408	11.542	12.589
beschikking niet-ontvankelijk	5.336	4.519	7.280	7.750	9.193	6.573	6.053
beschikking alsnog vernietigd door OvJ	4.404	5.526	11.588	11.183	9.433	8.733	3.393
beschikking vernietigd	3.113	3.292	4.774	4.784	3.522	2.870	4.731
beschikking gewijzigd	3.018	2.767	4.452	4.679	3.739	3.567	3.765
onbekend	1.670	956	1.087	1.311	1.252	1.222	1.265

a Cijfers wijken af van die uit Jaarverslagen Raad voor de rechtspraak, m.n. omdat laatstgenoemde cijfers ook zaken in verband met gijzelingen/dwangbevelen bevatten.

Bron: CJIB

Tabel 8.10 Afdoeningen door het gerechtshof van beroepen tegen WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal afdoeningen WAHV-beschikkingen ^a	1.696	1.455	1.844	2.466	2.793	2.669	1.934
	(% ^b)						
afwijzing hoger beroep	.	47,0	58,6	44,7	43,5	44,2	42,8
niet-ontvankelijk	.	40,9	29,4	46,3	44,0	38,4	42,0
toewijzing hoger beroep	.	10,3	9,9	7,8	12,4	16,3	13,7
overig	.	1,9	2,1	1,2	0,1	1,0	1,5

a Aantal WAHV-beschikkingen op basis van opgave gerechtshof Leeuwarden.

b Detail (wijze van afdoening) op basis van gegevenssysteem ReIS.

Bron: Raad voor de rechtspraak

Tabel 8.11 Tenuitvoerlegging door het CJIB van WAHV-beschikkingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Totaal	11.028.187	11.645.669	12.753.297	11.789.911	11.959.557	11.285.478	9.771.754
volledige betaling	10.603.990	11.181.564	12.273.583	11.319.668	11.530.767	10.897.380	9.425.725
afboeking	224.463	255.299	235.792	255.339	200.074	200.407	186.423
vernietigd	142.006	155.518	173.936	155.819	162.157	128.418	110.386
intrekking/correctie	42.924	41.478	53.570	43.164	52.281	43.881	39.826
overig	14.804	11.810	16.416	15.921	14.278	15.392	9.394

Bron: CJIB

Tabel 8.12 Door bestuursorganen geconstateerde overtredingen

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
	(abs.)						
Belastingdienst	107.840	100.810	85.410	81.370	81.580	88.040	79.450
douane ^a	32.840	33.510	35.110	35.870	34.880	32.340	24.750
overige belastingen ^b	75.000	67.300	50.300	45.500	46.700	55.700	54.700
Uitvoeringsorganen sociale zekerheid ^c	77.541	82.810	87.738	83.606	77.732	81.199	.
Sociale Verzekeringsbank	32.544	36.193	41.171	40.279	35.427	36.959	44.840
Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen	31.469	33.035	33.969	32.023	32.165	33.140	43.861
gemeenten	13.528	13.582	12.598	11.304	10.140	11.100	.
Financieel-economische toezichthouders	298	334	340	726	1.087	559	422
Autoriteit Financiële Markten ^d	114	96	152	250	454	366	261
De Nederlandsche Bank ^d	164	225	167	449	591	158	120
Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit ^e	10	8	17	16	27	24	31
Nederlandse Mededingingsautoriteit ^f	10	5	4	11	15	11	10
Instroom bestuurlijke boetes/dwangsommen CJIB	-	9.580	14.868	14.442	17.329	13.479	67.473
Arbeidsinspectie ^g	-	-	4.977	4.339	4.910	3.879	3.626
College voor zorgverzekeringen ^g	-	-	-	-	-	-	56.145
Diverse andere toezichthouders/inspecties ^h	.	.	9.877	10.103	12.414	9.594	7.700
Gemeenten ⁱ					8.324	12.628	29.358
verkeer te land en te water					-	-	40
milieu					2.987	5.702	10.796
bijzondere wetten					-	589	4.544
strafrecht					-	12	724
plaatselijk geldende verordeningen					5.337	6.325	13.254

a Bekeuringen.

b Navorderingen inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting.

c Overtredingen inlichtingenplicht.

d (Formele) maatregelen.

e Opgelegde boetes en lasten onder dwangsom.

f Onderzoeken afgedaan met redelijk vermoeden overtreding.

g Aan Centraal Justitieel Incassobureau gemelde opleggingen van bestuurlijke boete of last onder dwangsom.

h Aan Centraal Justitieel Incassobureau door Voedsel- en Warenautoriteit, Dienst Regelingen Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Inspectie Verkeer en Waterstaat, Agentschap Telecom, Dienst Justis, Bureau Financieel Toezicht en College Bescherming Persoonsgegevens gemelde opleggingen van bestuurlijke boete of last onder dwangsom.

i Strafbeschikkingen: vanaf 1 januari 2009 ingevoerd voor gemeenten.

Bron: Jaarverslagen diverse bestuursorganen, diverse jaren; Integrale Rapportage Handhaving, diverse jaren; CJIB

Tabellen bij hoofdstuk 9

Tabel 9.1 Geregisteerde criminaliteit, gehoorde verdachten, vervolging, berechting in eerste aanleg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Brontabel
Politie ^a								
opgemaakte processen-verbaal	1.341.948	1.304.325	1.292.822	1.266.163	1.243.287	1.192.639	1.192.757	4.1
opgehelderde misdrijven	339.199	332.490	323.154	309.563	305.421	302.383	288.843	4.1
geregisteerde verdachten	500.086	493.280	481.024	457.796	409.149	382.281	372.307	4.1
Openbaar Ministerie								
zaken ingeschreven bij het OM	266.859	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	225.528	5.1
zaken afgedaan door het OM	122.999	126.092	122.274	122.248	116.326	83.579	84.356	5.1
w.o.								
sepots	28.362	30.644	30.460	35.339	34.011	25.013	28.989	5.6
technisch sepot	13.746	14.319	14.663	17.405	15.121	10.267	9.452	5.6
beleidssepot	14.616	16.325	15.797	17.934	18.890	14.746	19.537	5.6
transacties ^b	76.062	77.861	74.210	68.290	65.115	42.298	33.005	5.6
w.o.								
betaling geldsom	47.918	47.440	45.169	39.698	40.254	25.471	21.010	5.6
taakstraf ^c	17.045	17.540	16.620	15.416	12.492	8.592	7.392	5.6
strafbeschikking					2.098	6.820	13.724	5.6
Rechtbanken								
zaken afgedaan door de rechter in eerste aanleg ^d	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	101.755	5.1 / 6.1
w.o.								
vrijspraken	7.006	8.481	8.446	9.589	9.426	9.058	9.393	6.4
schuldigverklaringen	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	91.397	6.4
zonder straf	892	1.160	1.099	1.350	1.336	1.097	1.134	6.4
met straf	123.504	123.382	116.719	114.952	114.092	94.697	90.263	6.4
door de rechter in eerste aanleg opgelegde straffen en maatregelen								
w.o.								
(deels) onvoorwaardelijke geldboetes	50.609	50.346	46.463	44.349	45.558	33.951	28.754	6.9
taakstraffen ^e	38.422	41.806	40.611	41.844	40.904	35.092	34.300	6.12
(deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen	28.803	25.396	23.674	23.092	21.796	20.322	21.534	6.14
gemiddelde duur (deels)								
onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen ^f	152	142	147	155	160	163	156	6.17
detentiejaren (deels) onvoorwaardelijke gevangenisstraffen en hechtenissen	11.959	9.867	9.514	9.801	9.551	9.089	9.204	6.16

a Jaar 2011 voorlopige cijfers.

b Inclusief lik-op-stukzaken en tot 2001 ook inclusief zaken met een onbekende wijze van afdoening.

c Exclusief de sepotgrond dienstverleningen.

d Exclusief voegingen ter zitting.

e Inclusief voorwaardelijke taakstraffen.

f Gemiddelde duur in detentiedagen.

Tabel 9.2 Geregisteerde criminaliteit, gehoorde verdachten, vervolging, berechting in eerste aanleg (totaaloverzicht minderjarigen)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Brontabel
Politie ^a								
geregisteerde minderjarige verdachten	98.520	98.015	94.804	84.113	70.405	60.598	53.900	4.21
w.o.								
Halt-verwijzingen ^b	22.215	22.985	23.341	21.431	20.173	18.044	16.562	7.21
Openbaar Ministerie								
zaken ingeschreven bij het OM	35.875	36.519	38.924	36.576	31.731	28.083	25.857	5.11
zaken afgedaan door het OM	23.289	24.019	24.700	24.410	20.905	17.875	16.360	5.11
w.o.								
sepots	4.249	4.837	5.130	5.788	5.100	4.590	4.811	5.14
technisch sepot	1.574	1.650	1.914	2.358	2.099	1.786	1.720	5.14
beleidssepot	2.675	3.187	3.216	3.430	3.001	2.804	3.091	5.14
transacties ^c	14.780	14.703	14.687	13.767	11.883	9.861	8.488	5.14
w.o.								
betaling geldsom	1.520	1.403	1.629	1.574	1.403	1.112	909	5.14
taakstraf ^d	10.311	10.284	10.018	9.407	8.028	6.630	5.729	5.14
strafbeschikking								
Rechtbanken								
zaken afgedaan door de rechter in eerste aanleg ^e	12.292	12.441	12.855	13.508	11.884	10.339	9.380	5.12/6.18
w.o.								
vrijspraken	734	902	908	1.221	1.102	1.145	1.043	6.19
schuldigverklaringen	11.394	11.417	11.814	12.092	10.595	9.030	8.149	6.19
zonder straf	161	207	211	292	281	230	231	6.19
met straf	11.233	11.210	11.603	11.800	10.314	8.800	7.918	6.19
door de rechter in eerste aanleg opgelegde straffen en maatregelen								
w.o.								
(deels) onvoorwaardelijke geldboetes	503	417	403	547	433	370	296	6.24
taakstraffen ^f	8.033	8.656	9.203	9.470	8.425	7.087	6.418	6.27
(deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties ^g	2.237	1.957	1.836	1.560	1.257	1.193	1.110	6.29
gemiddelde duur (deels) onvoorwaardelijke jeugddetenties ^h	83	75	75	75	79	85	88	6.32
detentiejaren jeugddetenties	508	403	375	321	271	277	268	6.31

a Jaar 2011 voorlopige cijfers.

b De cijfers zijn afkomstig van Halt Nederland. In deze cijfers zitten ook de Halt-verwijzingen voor een overtreding. De gepresenteerde cijfers van door de politie gehoorde en geregisteerde minderjarige verdachten hebben uitsluitend betrekking op misdrijven.

c Inclusief lik-op-stukzaken en tot 2001 ook inclusief zaken met een onbekende wijze van afdoening.

d Exclusief de sepotgrond dienstverleningen.

e Exclusief voegingen ter zitting.

f Inclusief voorwaardelijke taakstraffen.

g In deze categorie zijn ook de straffen 'tuchtschool' en 'arrest' meegeteld die in 1995 en in 1996 zijn opgelegd.

h Gemiddelde duur in detentiedagen.

Tabellen bij hoofdstuk 10

Tabel 10.1 Maatschappelijke schade op jaarbasis

	Bron	Jaar	Totaal (mln €, prijzen van 2010)	Gewelds- en seksuele misdrijven	Vermogensmisdrijven	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Verkeersmisdrijven	Overige misdrijven
Totaal			17.685,7	5.673,2	7.310,4	3.136,6	1.125,1	440,5
Algemeen								
faillissementfraude ^a		2010	1.281,0		1.281,0			
			1.281,0		1.281,0			
Overheid			750,8		719,6	31,1		
fraude voorlopige teruggave,								
wederrechtelijk verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	2004	29,7		29,7			
afroming omzet, fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2004	11,0		11,0			
bouwfraude, fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2006	156,9		156,9			
witwassen, fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2008	5,1		5,1			
(intracommunautaire) BTW-fraude,								
fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2010	35,0		35,0			
energie-diefstal, fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2005	64,8		64,8			
afval- en schroottransacties, fiscaal								
naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2007	18,4		18,4			
controle uitzendbranche, fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2007	28,1		28,1			
kinderopvangtoeslag, wederrechtelijk								
verkregen voordeel	Beheersverslag belastingdienst	2010	34,0		34,0			
vastgoedfraude, fiscaal naadeel	Beheersverslag belastingdienst	2010	200,0		200,0			
zware socialeverzekeringsfraude	Jaarverslag minSZW	2010	16,3		16,3			
middelzware socialeverzekeringsfraude								
bijstandsfraude	SZW, integrale rapportage handhaving	2010	119,0		119,0			
WW, AO en ZW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	2010	53,0		53,0			
ANW, AOW, AKW-fraude	SZW, integrale rapportage handhaving	2010	50,0		50,0			
	SZW, integrale rapportage handhaving	2010	16,0		16,0			

Bron	Jaar	Totaal (mln €, prijzen van 2010)	Gewelds- en seksuele misdrijven	Vermogensmisdrijven	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Verkeersmisdrijven	Overige misdrijven
jaarverslag VROM-inspectie	2005	1,4		1,4			
Gemeenten/RTL-nieuws	2010	31,1			31,1		
Berekening WODC, voor toelichting zie bijlage 3	2010	12.447,1	5.289,6	2.649,9	3.033,6	1.033,5	440,5
Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	2010	2.250,3	1.445,3			805,0	
Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	2010	8.463,2	3.842,3	1.574,5	2.543,1	157,4	345,8
Meerding (2005)	2004	7.985,2	3.364,3	1.574,5	2.543,1	157,4	345,8
		478,0	478,0				
Politiemonitor Bevolking	2002	1.733,6	2,0	1.075,3	490,5	71,0	94,7
KLPD (2008)	2006	1.210,0	2,0	551,8	490,5	71,0	94,7
Fraudehulpdesk	2012	96,1		96,1			
PWC (2011)	2010	90,0		90,0			
Kerkdijk, Knobbe & Helmus (2006)	2010	297,5		297,5			
	2005	40,0		40,0			
Bedrijfsleven							
directe schade		3.206,8	383,6	2.659,8	71,8	91,6	
algemeen ^b	2010 ^e	2.633,6	4,9	2.564,6	64,0	0,0	
gewapende overvallen en ramkraken	2007	472,7	4,9	403,8	64,0		
diefstal uit autoshowrooms	2006	76,7		76,7			
bancaire fraude		2,7		2,7			
pinpas (incl. skimming)	2010	57,0		57,0			
		28,8		28,8			

Tabel 10.1 (vervolg)

Bron	Jaar	Totaal (mln €, prijzen van 2010)	Gewelds- en seksuele misdrijven	Vermogensmisdrijven	Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Verkeersmisdrijven	Overige misdrijven
internetbankieren, giraal, incasso (incl. phishing) credit card contant geld verzekeringsfraude particuliere verzekeringen bedrijfsverzekeringen zorgverzekeringen energie diefstal beleggingsfraude ^e thuiswinkelfraude OV-chipkaartfraude ^d acquisitiefraude valse postzegels indirecte schade productieverlies a.g.v. niet- functionerende techniek productieverlies a.g.v. slachtofferschap werknemers	2010 2010 2010 2007 2007 2010 2011 2006 2009 2010 2008 2010 2010 ^e 2010	15,3 12,6 0,3 951,9 630,5 315,2 6,2 176,0 384,3 91,2 9,0 410,1 2,0 573,2 111,0 462,2	 378,6 8,0 370,6	15,3 12,6 0,3 951,9 630,5 315,2 6,2 176,0 384,3 91,2 9,0 410,1 2,0 95,2 95,2	 7,8 7,8	 91,6 91,6	
Berekening WODC (voor toelichting zie bijlage 3)	2010						

a Dit is de som van zekere en waarschijnlijke fraude.

b Voor de detailhandel en transportsector zijn diverse bronnen met zeer uiteenlopende bedragen beschikbaar voor de schade a.g.v. vermogensdelicten. Hier is de bron met het laagste schadebedrag gerapporteerd.

c Dit is de middelste waarde van een intervallschatting.

d Volgens de minister van VenW is dit een maximum.

e Geweld: 2004.

Tabel 10.2 Uitgaven veiligheidszorg totaal

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal veiligheidszorg	9.809,5	10.378,7	11.113,2	12.023,6	12.807,7	12.715,7
preventie	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.946,5	5.810,1
opsporing	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.771,2	2.951,1	2.958,4
vervolgning	593,5	590,0	619,2	669,4	714,1	699,9
berechting	243,4	259,0	275,9	290,7	307,7	315,8
tenuitvoerlegging	1.613,3	1.669,3	1.874,4	2.083,4	2.223,8	2.272,7
ondersteuning van verdachten en daders	99,3	116,6	128,1	144,2	171,2	165,1
ondersteuning van slachtoffers	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1	43,4
rechtskundige diensten	280,0	350,6	369,7	386,0	441,3	443,5
overige activiteiten ^b	5,3	5,5	6,2	6,7	6,8	6,7
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal veiligheidszorg	9.809,5	10.299,3	10.921,1	11.257,0	11.676,1	11.464,7
preventie	4.671,8	4.900,6	5.188,4	5.305,6	5.456,2	5.272,2
opsporing	2.268,7	2.408,3	2.518,7	2.556,3	2.653,1	2.658,3
vervolgning	593,5	582,0	598,9	624,3	648,9	624,8
berechting	243,4	255,4	266,4	270,6	278,5	278,6
tenuitvoerlegging	1.613,3	1.649,5	1.819,0	1.954,5	2.032,9	2.043,3
ondersteuning van verdachten en daders	99,3	115,4	124,3	134,5	156,8	147,3
ondersteuning van slachtoffers	34,1	35,3	40,5	41,5	41,5	39,1
rechtskundige diensten	280,0	347,4	359,0	363,5	402,1	395,3
overige activiteiten ^b	5,3	5,4	5,9	6,2	6,2	5,9

a Voorlopige cijfers.

b Activiteiten van de Directie wetgeving van het voormalige ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.3 Personele en materiële uitgaven totaal

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	9.809,5	10.378,7	11.113,2	12.023,6	12.807,7	12.715,7
personele uitgaven	6.071,1	6.336,8	6.735,4	7.428,2	7.956,9	7.934,4
materiële uitgaven	3.738,4	4.041,9	4.377,8	4.595,5	4.850,8	4.781,3
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	9.809,5	10.299,3	10.921,1	11.257,0	11.676,1	11.464,7
personele uitgaven	6.071,1	6.313,4	6.581,4	6.858,5	7.159,9	6.974,3
materiële uitgaven	3.738,4	3.985,9	4.339,7	4.398,5	4.516,2	4.490,4

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.4 Uitgaven veiligheidszorg per hoofd van de bevolking

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(€, nominaal)					
Totaal veiligheidszorg	601,6	635,4	679,4	732,9	776,9	767,2
preventie	286,5	301,4	320,6	343,0	360,7	350,5
opsporing	139,1	148,7	156,1	168,9	179,0	178,5
vervolgning	36,4	36,1	37,9	40,8	43,3	42,2
berechting	14,9	15,9	16,9	17,7	18,7	19,1
tenuitvoerlegging	98,9	102,2	114,6	127,0	134,9	137,1
ondersteuning van verdachten en daders	6,1	7,1	7,8	8,8	10,4	10,0
ondersteuning van slachtoffers	2,1	2,2	2,6	2,7	2,7	2,6
rechtkundige diensten	17,2	21,5	22,6	23,5	26,8	26,8
overige activiteiten ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
	(€, prijzen van 2005)					
Totaal veiligheidszorg	601,6	630,5	667,6	686,2	708,3	691,7
preventie	286,5	300,0	317,2	323,4	331,0	318,1
opsporing	139,1	147,4	154,0	155,8	160,9	160,4
vervolgning	36,4	35,6	36,6	38,1	39,4	37,7
berechting	14,9	15,6	16,3	16,5	16,9	16,8
tenuitvoerlegging	98,9	101,0	111,2	119,1	123,3	123,3
ondersteuning van verdachten en daders	6,1	7,1	7,6	8,2	9,5	8,9
ondersteuning van slachtoffers	2,1	2,2	2,5	2,5	2,5	2,4
rechtkundige diensten	17,2	21,3	21,9	22,2	24,4	23,9
overige activiteiten ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4

a Voorlopige cijfers.

b Activiteiten van de Directie wetgeving van het voormalige ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.5 Uitgaven aan preventie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.946,5	5.810,1
politie	1.502,4	1.587,5	1.654,2	1.775,4	1.913,1	1.946,0
regionale politie	1.298,4	1.363,6	1.413,1	1.519,2	1.641,4	1.667,2
Korps Landelijke Politiediensten	204,1	223,8	241,1	256,2	271,7	278,8
VROM-inspectie	33,8	34,6	38,7	31,4	32,2	33,5
douane	297,5	306,5	298,2	301,7	304,2	328,2
provincies en gemeenten	355,7	388,4	412,7	483,1	561,2	506,3
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.486,0	1.618,9	1.746,9	1.844,6	1.754,2
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	853,7	918,0	961,4	919,9	849,6
overige aanbieders ^b	230,5	266,9	304,4	328,0	371,3	392,4
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	4.672	4.901	5.188	5.306	5.456	5.272
politie	1.502,4	1.574,5	1.636,8	1.634,7	1.716,8	1.724,8
regionale politie	1.298,4	1.352,7	1.398,4	1.397,4	1.471,7	1.475,3
Korps Landelijke Politiediensten	204,1	221,8	238,5	237,3	245,2	249,5
VROM-inspectie	33,8	34,2	37,2	29,3	29,2	32,3
douane	297,5	303,2	284,8	278,6	272,2	294,5
provincies en gemeenten	355,7	383,7	401,2	453,7	520,9	464,3
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.496,5	1.622,8	1.675,4	1.718,6	1.602,3
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	844,7	911,3	927,2	859,3	800,7
overige aanbieders ^b	230,5	263,8	294,3	306,8	339,2	353,2

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, AFM en Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.6 Personele en materiële uitgaven aan preventie

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	4.671,8	4.923,6	5.244,9	5.627,8	5.946,5	5.810,1
personele uitgaven	2.916,9	3.031,7	3.232,1	3.500,8	3.736,2	3.683,7
materiële uitgaven	1.755,0	1.891,9	2.012,8	2.127,0	2.210,3	2.126,5
politie	1.502,4	1.587,5	1.654,2	1.775,4	1.913,1	1.946,0
personele uitgaven	1.067,7	1.094,4	1.132,4	1.247,1	1.353,4	1.407,6
materiële uitgaven	434,8	493,1	521,8	528,3	559,7	538,3
VROM-inspectie	33,8	34,6	38,7	31,4	32,2	33,5
personele uitgaven	19,6	20,1	22,1	18,2	21,4	19,3
materiële uitgaven	14,2	14,5	16,6	13,2	10,8	14,1
douane	297,5	306,5	298,2	301,7	304,2	328,2
personele uitgaven	253,9	252,9	264,0	273,0	279,6	284,2
materiële uitgaven	43,7	53,6	34,1	28,7	24,6	44,1
provincies en gemeenten	355,7	388,4	412,7	483,1	561,2	506,3
personele uitgaven	150,0	162,1	175,8	201,8	228,0	205,7
materiële uitgaven	205,7	226,2	236,9	281,3	333,1	300,5
beveiligings- en opsporingsbedrijven	1.392,2	1.486,0	1.618,9	1.746,9	1.844,6	1.754,2
personele uitgaven	1.048,9	1.119,6	1.231,0	1.321,1	1.394,9	1.326,6
materiële uitgaven	343,3	366,4	387,9	425,8	449,6	427,6
verkoop beveiligingsmaterialen	859,6	853,7	918,0	961,4	919,9	849,6
personele uitgaven	243,7	241,5	253,8	266,4	255,7	234,2
materiële uitgaven	615,9	612,2	664,2	695,0	664,3	615,4
overig ^b	230,5	266,9	304,4	328,0	371,3	392,4
personele uitgaven	133,2	141,0	153,1	173,3	203,1	206,0
materiële uitgaven	97,4	125,9	151,3	154,7	168,2	186,4

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders preventie bestaan uit: JUSTIS, CCV, NCTb, IND, AIVD, Kustwacht, AFM en Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.7 Uitgaven aan opsporing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.771,2	2.951,1	2.958,4
politie	2.002,1	2.130,2	2.210,6	2.414,8	2.584,2	2.584,1
regionale politie	1.725,3	1.811,2	1.876,1	2.042,1	2.189,9	2.212,4
KLPD	215,0	235,8	253,9	269,8	286,1	293,6
overige landelijke politiediensten	61,9	83,3	80,6	102,9	108,2	78,1
bijzondere opsporingsdiensten ^b	111,4	112,5	108,8	114,2	114,2	124,8
w.o.						
AID	7,9	7,9	8,3	9,4	8,9	9,0
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,0	38,1	41,1	43,4	41,3
overig ^c	122,4	150,6	195,4	201,0	209,3	208,2
w.o.						
NFI	45,0	48,3	57,7	66,8	73,5	70,1
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	2.268,7	2.408,3	2.518,7	2.556,3	2.653,1	2.658,3
politie	2.002,1	2.113,0	2.187,5	2.223,0	2.318,5	2.320,9
regionale politie	1.725,3	1.796,8	1.856,5	1.878,4	1.963,4	1.989,1
KLPD	215,0	233,6	251,2	250,0	258,2	262,7
overige landelijke politiediensten	61,9	82,6	79,8	94,7	97,0	69,1
bijzondere opsporingsdiensten ^b	111,4	111,3	104,1	105,7	102,5	111,8
w.o.						
AID	7,9	7,8	8,0	8,8	8,0	8,1
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,2	38,2	39,4	40,5	37,7
overig ^c	122,4	148,8	189,0	188,2	191,6	187,9
w.o.						
NFI	45,0	47,7	55,7	62,4	67,1	62,8

a Voorlopige cijfers.

b De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

c Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing voormalige MinJus, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en de Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.8 Personele en materiële uitgaven aan opsporing

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	2.268,7	2.428,3	2.552,9	2.771,2	2.951,1	2.958,4
personele uitgaven	1.611,3	1.675,7	1.750,4	1.937,3	2.075,5	2.111,8
materiële uitgaven	657,4	752,6	802,5	834,0	875,6	846,6
politie	2.002,1	2.130,2	2.210,6	2.414,8	2.584,2	2.584,1
personele uitgaven	1.431,5	1.477,5	1.524,1	1.706,6	1.838,8	1.880,5
materiële uitgaven	570,6	652,7	686,5	708,3	745,4	703,6
bijzondere opsporingsdiensten ^b	111,4	112,5	108,8	114,2	114,2	124,8
personele uitgaven	93,4	94,0	91,1	96,0	98,8	102,8
materiële uitgaven	18,0	18,5	17,8	18,2	15,4	22,0
beveiligings- en opsporingsbedrijven	32,8	35,0	38,1	41,1	43,4	41,3
personele uitgaven	24,7	26,4	29,0	31,1	32,8	31,2
materiële uitgaven	8,1	8,6	9,1	10,0	10,6	10,1
overig ^c	122,4	150,6	195,4	201,0	209,3	208,2
personele uitgaven	61,7	77,9	106,3	103,6	105,0	97,3
materiële uitgaven	60,7	72,8	89,1	97,4	104,2	110,9

a Voorlopige cijfers.

b De bijzondere opsporingsdiensten bestaan uit: AID, VROM-IOD, SIOD en de FIOD-ECD. Wat betreft de VROM-IOD zijn de uitgaven van de gehele VROM-inspectie opgenomen. De VROM-IOD is hier een onderdeel van.

c Overige opsporing bestaat uit: NFI, overig opsporing voormalige MinJus, JUSTIS, AFM, NMa, EOD en de Kmar.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.9 Uitgaven aan vervolging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	593,5	590,0	619,2	669,4	714,1	699,9
Openbaar Ministerie	516,0	520,2	544,9	570,9	611,2	615,6
Reclassering voor volwassenen ^b	30,1	34,4	36,8	43,0	44,7	47,3
Raad voor de Kinderbescherming	47,5	35,5	37,5	55,5	58,2	36,9
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	593,5	582,0	598,9	624,3	648,9	624,8
Openbaar Ministerie	516,0	512,9	527,2	532,6	555,2	549,2
Reclassering voor volwassenen ^b	30,1	34,0	35,7	40,1	41,0	42,2
Raad voor de Kinderbescherming	47,5	35,1	36,0	51,6	52,7	33,4

a Voorlopige cijfers.

b Drie reclasseringsorganisaties.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.10 Personele en materiële uitgaven aan vervolging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	593,5	590,0	619,2	669,4	714,1	699,9
personele uitgaven	337,3	339,4	362,8	427,4	461,8	419,9
materiële uitgaven	256,2	250,6	256,4	242,0	252,3	279,9

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.11 Uitgaven aan berechting

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	243,4	259,0	275,9	290,7	307,7	315,8
rechtbanken en gerechtshoven	214,7	225,1	249,3	263,3	279,3	286,7
Hoge Raad	12,2	11,4	12,9	11,6	12,9	13,9
overige diensten ^b	16,5	22,5	13,7	15,7	15,5	15,2
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	243,4	255,4	266,4	270,6	278,5	278,6
rechtbanken en gerechtshoven	214,7	222,0	240,7	245,0	252,7	252,8
Hoge Raad	12,2	11,3	12,4	10,8	11,7	12,3
overige diensten ^b	16,5	22,2	13,3	14,7	14,0	13,5

a Voorlopige cijfers.

b Overige diensten bestaan uit: Commissie Gelijke Behandeling, College Bescherming Persoonsgegevens, Centrale Justitiële Documentatiedienst, Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak en ingehuurde tolken.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.12 Personele en materiële uitgaven aan berechting

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	243,4	259,0	275,9	290,7	307,7	315,8
personele uitgaven	165,9	164,1	189,9	205,8	221,1	233,1
materiële uitgaven	77,5	94,9	86,0	84,9	86,6	82,7

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.13 Uitgaven aan tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	1.613,3	1.669,3	1.874,4	2.083,4	2.223,8	2.272,7
Gevangeniswezen	1.046,1	1.044,2	1.113,3	1.110,1	1.161,6	1.071,0
justitiële jeugdinrichtingen	146,3	141,6	149,3	172,1	223,7	261,0
Forensisch psychiatrische centra	245,5	280,5	406,1	563,6	577,3	692,1
Centraal Justitieel Incassobureau	71,9	79,5	79,6	88,6	100,1	99,8
reclassering voor volwassenen ^b	32,8	34,1	36,8	41,1	45,2	45,7
Bureaus Jeugdzorg	37,7	49,7	47,6	53,4	57,9	60,2
overig tenuitvoerlegging ^c	33,1	39,7	41,6	54,5	58,0	43,0
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	1.613,3	1.649,5	1.819,0	1.954,5	2.032,9	2.043,3
Gevangeniswezen	1.046,1	1.032,0	1.080,9	1.042,4	1.063,6	964,9
justitiële jeugdinrichtingen	146,3	140,0	144,9	161,6	204,8	235,1
Forensisch psychiatrische centra	245,5	277,2	394,3	529,3	528,6	623,5
Centraal Justitieel Incassobureau	71,9	78,5	77,8	83,4	91,4	89,8
reclassering voor volwassenen ^b	32,8	33,8	35,8	38,3	41,4	40,7
Bureaus Jeugdzorg	37,7	48,9	45,4	48,9	50,6	51,0
overig tenuitvoerlegging ^c	33,1	39,2	40,0	50,6	52,4	38,3

a Voorlopige cijfers.

b De drie reclasseringsorganisaties zijn Reclassering Nederland, Stichting Verslavingszorg en de afdeling reclassering van het Leger des Heils.

c Overig tenuitvoerlegging: Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, Halt Nederland, en JUSTIS (gratieverleningen).

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.14 Personele en materiële uitgaven aan tenuitvoerlegging

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	1.613,3	1.669,3	1.874,4	2.083,4	2.223,8	2.272,7
personele uitgaven	770,0	796,2	850,6	971,3	1.018,9	1.041,8
materiële uitgaven	843,3	873,0	1.023,8	1.112,1	1.204,9	1.230,9
Dienst Justitiële Inrichtingen	1.438,0	1.466,4	1.668,7	1.845,8	1.962,7	2.024,0
personele uitgaven	664,7	670,0	721,1	817,8	850,5	877,1
materiële uitgaven	773,3	796,3	947,6	1.028,0	1.112,2	1.146,9
Bureaus Jeugdzorg	37,7	49,7	47,6	53,4	57,9	60,2
personele uitgaven	30,1	39,3	38,6	42,5	46,2	48,1
materiële uitgaven	7,6	10,4	9,0	10,9	11,6	12,1
overige aanbieders ministerie van Justitie ^b	137,7	153,3	158,1	184,2	203,2	188,5
personele uitgaven	75,3	87,0	90,8	111,0	122,1	116,6
materiële uitgaven	62,4	66,3	67,2	73,2	81,1	71,8

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders voormalige ministerie van Justitie: CJIB, drie reclasseringsorganisaties, Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming, Raad voor de Kinderbescherming, Halt Nederland, en JUSTIS (gratieverleningen).

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.15 Uitgaven aan ondersteuning van verdachten en daders

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	99,3	116,6	128,1	144,2	171,2	165,1
gevangeniswezen	15,2	22,3	18,0	12,8	19,1	9,6
justitiële jeugdinrichtingen	1,4	0,9	1,0	1,0	0,8	0,5
reclassering voor volwassenen ^b	76,7	87,0	102,8	123,7	144,7	149,0
Raden voor de Rechtsbijstand	5,9	6,3	6,3	6,7	6,6	6,0
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	99,3	115,4	124,3	134,5	156,8	147,3
gevangeniswezen	15,2	22,0	17,5	12,0	17,5	8,6
justitiële jeugdinrichtingen	1,4	0,9	1,0	0,9	0,7	0,5
reclassering voor volwassenen ^b	76,7	86,2	99,8	115,3	132,7	132,9
Raden voor de Rechtsbijstand	5,9	6,3	6,0	6,2	5,9	5,3

a Voorlopige cijfers.

b De drie reclasseringsorganisaties zijn Reclassering Nederland, Stichting Verslavingszorg en de afdeling reclassering van het Leger des Heils.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.16 Personele en materiële uitgaven aan ondersteuning van verdachten en daders

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	99,3	116,6	128,1	144,2	171,2	165,1
personele uitgaven	73,7	86,4	91,2	114,4	135,8	133,2
materiële uitgaven	25,6	30,2	36,9	29,7	35,5	31,9
Dienst Justitiële Inrichtingen	16,7	23,2	19,0	13,8	19,9	10,1
personele uitgaven	7,7	10,6	8,2	6,1	8,6	4,4
materiële uitgaven	9,0	12,6	10,8	7,7	11,3	5,7
overige aanbieders ministerie van Justitie ^b	82,6	93,4	109,1	130,4	151,3	155,0
personele uitgaven	66,0	75,8	83,0	108,3	127,2	128,9
materiële uitgaven	16,6	17,6	26,1	22,0	24,2	26,2

a Voorlopige cijfers.

b Overige aanbieders voormalige ministerie van Justitie: Justitiële jeugdinrichtingen, drie reclasseringsorganisaties en Raden voor de Rechtsbijstand.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.17 Uitgaven aan rechtskundige diensten

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	280,0	350,6	369,7	386,0	441,3	443,5
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	280,0	347,4	359,0	363,5	402,1	395,3

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.18 Personele en materiële uitgaven aan rechtskundige diensten

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	280,0	350,6	369,7	386,0	441,3	443,5
personele uitgaven	178,0	223,2	237,4	247,2	282,7	284,1
materiële uitgaven	102,1	127,4	132,3	138,8	158,6	159,4

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.19 Uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1	43,4
Centraal Justitieel Incassobureau	4,1	5,6	5,4	6,7	5,6	5,1
Schadefonds Geweldsmisdrijven	14,8	13,1	17,4	17,4	18,6	15,7
Slachtofferhulp Nederland (SHN)	15,1	17,1	19,0	20,1	20,9	22,6
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	34,0	35,3	40,5	41,5	41,5	39,0
Centraal Justitieel Incassobureau	4,1	5,5	5,3	6,3	5,1	4,6
Schadefonds Geweldsmisdrijven	14,8	12,9	16,9	16,5	17,4	14,4
Slachtofferhulp Nederland (SHN)	15,1	16,9	18,3	18,7	19,0	20,0

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.20 Personele en materiële uitgaven aan ondersteuning van slachtoffers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a
	(mln €, nominaal)					
Totaal	34,0	35,7	41,8	44,2	45,1	43,4
personele uitgaven	13,8	15,6	16,1	18,8	19,7	21,3
materiële uitgaven	20,2	20,1	25,7	25,4	25,4	22,2

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.21 Verhouding personele en materiële uitgaven naar activiteit, 2010^a

	Totaal	personele uitgaven	materiële uitgaven
	(%)		
Totaal	100,0	62,4	37,6
preventie	45,7	29,0	16,7
opsporing	23,3	16,6	6,7
vervolging	5,5	3,3	2,2
berechting	2,5	1,8	0,7
tenuitvoerlegging	17,9	8,2	9,7
ondersteuning van verdachten en daders	1,3	1,0	0,3
rechtskundige diensten	3,5	2,2	1,3
ondersteuning van slachtoffers	0,3	0,2	0,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
preventie	45,7	46,4	44,5
opsporing	23,3	26,6	17,7
vervolging	5,5	5,3	5,9
berechting	2,5	2,9	1,7
tenuitvoerlegging	17,9	13,1	25,7
ondersteuning van verdachten en daders	1,3	1,7	0,7
rechtskundige diensten	3,5	3,6	3,3
ondersteuning van slachtoffers	0,3	0,3	0,5
Totaal	100,0	62,4	37,6
preventie	100,0	63,4	36,6
opsporing	100,0	71,4	28,6
vervolging	100,0	60,0	40,0
berechting	100,0	73,8	26,2
tenuitvoerlegging	100,0	45,8	54,2
ondersteuning van verdachten en daders	100,0	80,7	19,3
rechtskundige diensten	100,0	64,1	35,9
ondersteuning van slachtoffers	100,0	49,0	51,0

a Voorlopige cijfers.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen, CBS

Tabel 10.22 Kostprijzen Raad voor de rechtspraak voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
Gerechtshoven						
strafzaken	1.103,7	1.179,1	1.371,9	1.385,7	1.392,0	1.524,0
Rechtbanken						
misdrijfzaken	638,5	653,6	738,3	777,7	844,0	924,0
overtredingszaken	113,3	119,7	121,1	115,0	114,0	120,0
	(€, prijzen van 2005)					
Gerechtshoven						
strafzaken	1.103,7	1.164,0	1.329,0	1.288,3	1.266,3	1.364,5
Rechtbanken						
misdrijfzaken	638,5	645,2	715,2	723,0	767,8	827,3
overtredingszaken	113,3	118,2	117,3	106,9	103,7	107,4

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), jaarverslagen Rvdr, bewerking WODC

Tabel 10.23 Kostprijzen Raad voor Rechtsbijstand voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
Strafzaken ^a	951,3	937,4	949,7	963,3	978,7	998,6
ambtshalve	1.066,0	1.065,0	1.079,0	1.094,0	1.128,0	1.139,0
regulier	671,0	666,0	688,0	701,0	705,0	737,0
Piketdiensten bij in verzekeringstelling	247,0	249,0	252,0	260,0	267,0	270,0
	(€, prijzen van 2005)					
Strafzaken ^a	951,3	925,4	920,1	895,6	890,3	894,1
ambtshalve	1.066,0	1.051,3	1.045,3	1.017,1	1.026,1	1.019,8
regulier	671,0	657,5	666,5	651,7	641,3	659,9
Piketdiensten bij in verzekeringstelling	247,0	245,8	244,1	241,7	242,9	241,8

a Incl. vreemdelingenbewaring & BOPZ.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.24 Kostprijzen Centraal Justitieel Incassobureau

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€, nominaal)					
Wahv-sancties	4,1	4,0	3,9	4,2	4,9	5,2
Boetevonnissen	45,0	43,7	45,8	54,5	69,6	70,8
Transacties	13,4	13,8	16,2	16,6	23,4	34,8
Strafbeschikkingen				16,6	23,4	34,8
Vrijheidsstraffen	50,5	50,5	63,5	60,9	116,0	73,4
Schadevergoedingsmaatregelen	305,9	409,4	397,0	489,4	449,7	438,5
Ontnemingsmaatregelen/schikkingen	1.206,5	1.385,2	1.787,2	1.994,7	3.029,5	3.745,5
Taakstraffen	26,5	26,5	26,0	25,0	50,4	25,9
	(€, prijzen van 2005)					
Wahv-sancties	4,1	4,0	3,8	3,9	4,5	4,6
Boetevonnissen	45,0	43,2	44,3	50,7	63,3	63,4
Transacties	13,4	13,6	15,7	15,4	21,3	31,1
Strafbeschikkingen				15,4	21,3	31,1
Vrijheidsstraffen	50,5	49,9	61,6	56,6	105,5	65,7
Schadevergoedingsmaatregelen	305,9	404,2	384,6	455,0	409,1	392,6
Ontnemingsmaatregelen/schikkingen	1.206,5	1.367,5	1.731,3	1.854,5	2.755,9	3.353,6
Taakstraffen	26,5	26,1	25,2	23,2	45,8	23,2

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabel 10.25 Kostprijzen Dienst Justitiële Inrichtingen voor veiligheidszorg

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€ per persoon per dag, prijzen van 2005)					
Volwassenen						
gevangeniswezen (excl. vreemdelingenbewaring)	179,0	181,0	197,0	208,0	216,0	226,2
gevangeniswezen, operationele capaciteit						229,0
gevangeniswezen, reservecapaciteit						133,0
detentiecentra (o.a. noodcapaciteit drugskoeriers)	140,0					
politiecellen (arrestanten en vreemdelingen)	109,0					
extramurale voorzieningen ((B)PP, ET, ED)	67,0	72,0	72,0	60,0	85,0	51,0
forensische zorg					290,1	314,5
inkoop gevangeniswezen					328,0	367,0
inkoop GGZ/gehandicaptenzorg					283,0	285,0
forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken)	435,0	444,0	449,0	455,0	478,0	480,0
rijks-tbs-klinieken	512,0					
particuliere tbs-klinieken	386,0					
proefverlof tbs	67,0	72,0	72,0	60,0		
Pieter Baan Centrum (plaatsen)				1.565,0	1.464,0	1.523,0
Pieter Baan Centrum (rapportages)*	51.823,0	49.196,0	65.315,0			
Jeugd						
jeugdinrichtingen	293,0	308,0	326,0	398,0	436,0	506,6
rijksjeugdinrichtingen	321,0					
particuliere jeugdinrichtingen	271,0					
inkoopplaatsen particuliere jeugdinrichtingen	283,9					
operationele capaciteit						510,0
reservecapaciteit						153,0
extramurale voorzieningen (STP)	67,0	31,0	32,0	32,0	32,0	32,0
	(€ per persoon per dag, prijzen van 2005)					
Volwassenen						
gevangeniswezen (excl. vreemdelingenbewaring)	179,0	178,7	190,8	193,4	196,5	194,0
gevangeniswezen, operationele capaciteit						205,0
gevangeniswezen, reservecapaciteit						119,1
detentiecentra (o.a. noodcapaciteit drugskoeriers)	140,0					
politiecellen (arrestanten en vreemdelingen)	109,0					
extramurale voorzieningen ((B)PP, ET, ED)	67,0	71,1	69,8	55,8	77,3	45,7
forensische zorg					263,9	281,6
inkoop gevangeniswezen					298,4	328,6
inkoop GGZ/gehandicaptenzorg					257,4	255,2

Tabel 10.25 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(€ per persoon per dag, prijzen van 2005)					
forensisch-psychiatrische centra (voorheen tbs-klinieken)	435,0	438,3	435,0	423,0	434,8	429,8
rijks-tbs-klinieken	512,0					
particuliere tbs-klinieken	386,0					
proefverlof tbs						
Pieter Baan Centrum (plaatsen)				1.455,0	1.331,8	1.363,7
Pieter Baan Centrum (rapportages) ^a	51.823,0	48.564,7	63.274,6			
Jeugd						
jeugdinrichtingen	293,0	304,0	315,8	370,0	396,6	447,2
rijksjeugdinrichtingen	321,0					
particuliere jeugdinrichtingen	271,0					
inkoopplaatsen particuliere jeugdinrichtingen	283,9					
operationele capaciteit						456,6
reservecapaciteit						137,0
extramurale voorzieningen (STP)	67,0	30,6	31,0	29,8	29,1	28,7

a Prijs per rapportage.

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), jaarverslag DJI, bewerking WODC

Tabel 10.26 Productie naar activiteit

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	gewicht 2010
	(abs.)						%
Opsporing - misdrijven	266.857	267.710	272.657	260.228	231.142	248.603	99
instroom misdrijven OM	266.857	267.710	272.657	260.228	231.142	208.596	
strafbeschikkingen politie misdrijven						40.007	
Opsporing - overtredingen	11.747.095	12.658.767	13.332.177	12.277.626	12.443.280	11.508.813	1
WAHV-beschikkingen	10.977.390	11.943.755	12.640.881	11.662.981	11.823.239	10.973.493	
instroom overtredingszaken OM	289.277	261.986	252.213	233.595	211.019	193.636	
transacties politie/BOD	480.428	453.026	439.083	381.050	409.022	341.684	
Vervolg - misdrijven: afdoeningen OM minus septs	94.637	95.448	91.814	86.909	82.315	58.566	79
Vervolg - overtredingen	592.063	613.208	608.213	538.559	571.301	528.924	21
WAHV-beroepen	326.820	362.514	376.249	328.916	359.715	314.938	
dagvaardingen - feiten	215.321	200.364	181.706	164.389	174.932	187.476	
transacties - feiten	49.922	50.330	50.258	45.254	36.654	26.510	
Berechting - misdrijven: afgedane zaken (eerste aanleg)	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	79
Berechting - overtredingen	198.172	211.147	210.279	214.659	185.535	178.749	21
WAHV-beroepen kantonrechter	29.982	27.830	41.241	42.492	38.547	34.507	
vonnissen kantonstrafzaken	168.190	183.317	169.038	172.167	146.988	144.242	
Tenuitvoerlegging							
bezetting gevangeniswezen (jaargemiddelde)	15.206	13.718	12.769	11.934	11.682	11.736	47
lopende tbs-maatregelen (jaargemiddelde)	1.509	1.648	1.807	1.921	2.038	2.167	30
bezetting justitiële jeugdinrichtingen (jaargemiddelde)	2.382	2.418	2.431	1.799	1.251	696	11

Tabel 10.26 (vervolg)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^a	gewicht 2010
	(abs.)						%
totaal ten uitvoer te leggen sancties schuldverklaringen misdrijven eerste aanleg transacties OM misdrijven boetevonnissen misdrijven strafbeschikkingen misdrijven tenuitvoering CJB i.v.m. overtredingen	2.008.107	2.008.107	2.008.107	2.008.107	2.008.107	2.008.107	13
	124.396	124.542	117.818	116.302	115.428	95.794	
	76.137	77.965	74.380	68.385	65.115	42.298	
	49.556	52.213	50.144	44.621	44.806	40.787	
	1.758.018	1.852.409	1.929.509	1.767.490	1.808.898	1.657.436	
Ondersteuning van verdachten en daders afgedane misdrijfzaken (eerste aanleg)	132.595	134.375	127.579	127.389	126.365	105.989	100
	(index 2005=100)						
Ondersteuning van slachtoffers door burgers ondervonden delicten	100	95	93	80	79	74	100

a Voorlopige cijfers.
Bron: tabellen in deze bijlage

Tabel 10.27 Uitgaven per eenheid product naar activiteit, ^a index 2005=100^b

	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ^c
Opsporing	100	104	105	113	126	134
Berechting	100	103	113	114	120	141
Tenuitvoerlegging	100	106	118	138	148	155
Ondersteuning van slachtoffers	100	109	129	152	153	155
Vervolg	100	97	103	115	123	157
Ondersteuning van verdachten/daders	100	120	132	137	155	179

a Gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen.

b Activiteiten aflopend geordend naar groei uitgaven per eenheid product.

c Voorlopige cijfers.

Tabel 10.28 Kosten per delict in 2010^a

	Totaal	Preventie	Opsporing	Vervolg	Berechting	Tenuitvoerlegging	Ondersteuning van verdachten en daders	Ondersteuning van slachtoffers	Rechtskundige diensten	Overige activiteiten ^b
	(mln €, nominaal)									
Totaal	12.715,7	5.810,1	2.958,4	699,9	315,8	2.272,7	165,1	43,4	443,5	6,7
Gewelds- en seksuele misdrijven	2.241,8	599,2	263,2	164,7	55,5	1.011,0	33,4	19,7	94,5	0,6
moord en doodslag	310,8	0,1	0,4	4,5	0,7	302,5	1,4	0,6	0,5	0,0
seksuele misdrijven	383,2	142,6	15,6	18,6	4,3	191,1	2,3	2,5	6,0	0,1
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	747,3	95,1	14,9	105,5	37,9	415,0	3,9	8,9	66,0	0,1
bedreiging	800,4	361,4	232,2	36,1	12,6	102,4	25,7	7,7	21,9	0,4
Vermogensmisdrijven	5.946,2	3.293,4	1.528,8	187,0	89,4	618,8	52,2	14,5	158,3	3,6
diefstal met geweld	530,8	92,3	37,5	41,8	10,6	321,3	5,3	5,9	16,0	0,1
gekwalificeerde diefstal	1.659,9	707,2	634,4	53,8	33,7	150,9	17,1	2,5	59,4	0,8
eenvoudige diefstal	2.861,3	1.946,1	713,3	50,7	27,3	44,0	18,2	5,0	54,4	2,3
heling en schuldheiling	81,4	20,6	19,4	8,5	5,0	15,9	3,5	0,1	8,5	0,0
overige vermogensmisdrijven	812,7	527,2	124,2	32,1	12,8	86,7	8,2	1,1	20,0	0,4
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	2.003,3	1.292,1	411,1	61,4	30,5	128,9	19,9	2,8	55,1	1,5
vernieling	1.569,6	1.189,6	315,9	17,5	8,9	10,6	6,6	1,6	17,5	1,4
tegen openbare orde en gezag	433,7	102,4	95,2	43,9	21,6	118,3	13,3	1,2	37,6	0,1
Verkeersmisdrijven	857,5	121,7	501,6	49,5	34,9	49,2	28,9	3,2	68,1	0,3
rijden onder invloed	162,3	3,5	26,0	28,4	21,4	17,9	20,4	1,0	43,7	0,0
verlaten plaats ongeval	516,2	43,4	451,1	5,3	3,2	2,3	3,5	0,8	6,4	0,1
overige verkeersmisdrijven	179,0	74,8	24,5	15,8	10,3	29,0	5,0	1,4	18,1	0,2
Economische misdrijven	176,1	23,7	91,5	17,1	10,3	2,9	9,7	0,0	21,0	0,0
Drugsmisdrijven	766,3	405,4	55,2	42,3	16,0	211,3	10,6	0,0	25,0	0,5
hard drugs	485,8	197,0	26,6	32,0	11,0	194,9	7,1	0,0	17,0	0,2
soft drugs	280,4	208,4	28,6	10,3	4,9	16,4	3,6	0,0	8,0	0,2
Overige misdrijven	224,2	59,7	65,9	30,2	12,1	21,3	10,4	3,1	21,5	0,1
Overtredingen	500,4	15,0	41,2	147,7	67,1	229,3	0,0	0,0	0,0	0,0
WAHV-overtredingen	209,9	13,8	40,4	70,2	5,9	79,6	0,0	0,0	0,0	0,0
overige overtredingen	290,5	1,2	0,8	77,5	61,2	149,8	0,0	0,0	0,0	0,0

a Voorlopige cijfers.

b Overige activiteiten bestaan uit: de Directie wetgeving van het voormalige ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Tabel 10.29 Aandeel kosten per delict in 2010^a

	Totaal	Preventie	Opsporing	Vervolg	Berechting	Tenuitvoerlegging	Ondersteuning van verdachten en daders	Ondersteuning van slachtoffers	Rechtskundige diensten	Overige activiteiten ^b
	[%]									
Totaal	100,0	45,7	23,3	5,5	2,5	17,9	1,3	0,3	3,5	0,1
Gewelds- en seksuele misdrijven	17,6	4,7	2,1	1,3	0,4	8,0	0,3	0,2	0,7	0,0
moord en doodslag	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0
seksuele misdrijven	3,0	1,1	0,1	0,1	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
bedreiging	5,9	0,7	0,1	0,8	0,3	3,3	0,0	0,1	0,5	0,0
mishandeling en overige geweldsmisdrijven	6,3	2,8	1,8	0,3	0,1	0,8	0,2	0,1	0,2	0,0
Vermogensmisdrijven	46,8	25,9	12,0	1,5	0,7	4,9	0,4	0,1	1,2	0,0
diefstal met geweld	4,2	0,7	0,3	0,3	0,1	2,5	0,0	0,0	0,1	0,0
gekwalificeerde diefstal	13,1	5,6	5,0	0,4	0,3	1,2	0,1	0,0	0,5	0,0
eenvoudige diefstal	22,5	15,3	5,6	0,4	0,2	0,3	0,1	0,0	0,4	0,0
heling en schuldheling	0,6	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
overige vermogensmisdrijven	6,4	4,1	1,0	0,3	0,1	0,7	0,1	0,0	0,2	0,0
Vernieling en misdrijven tegen openbare orde en gezag	15,8	10,2	3,2	0,5	0,2	1,0	0,2	0,0	0,4	0,0
vernieling	12,3	9,4	2,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
tegen openbare orde en gezag	3,4	0,8	0,7	0,3	0,2	0,9	0,1	0,0	0,3	0,0
Verkeersmisdrijven	6,7	1,0	3,9	0,4	0,3	0,4	0,2	0,0	0,5	0,0
rijden onder invloed	1,3	0,0	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,0	0,3	0,0
verlaten plaats ongeval	4,1	0,3	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
overige verkeersmisdrijven	1,4	0,6	0,2	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0
Economische misdrijven	1,4	0,2	0,7	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0
Drugsmisdrijven	6,0	3,2	0,4	0,3	0,1	1,7	0,1	0,0	0,2	0,0
hard drugs	3,8	1,5	0,2	0,3	0,1	1,5	0,1	0,0	0,1	0,0
soft drugs	2,2	1,6	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
Overige misdrijven	1,8	0,5	0,5	0,2	0,1	0,2	0,1	0,0	0,2	0,0
Overtredingen	3,9	0,1	0,3	1,2	0,5	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0
WAHV-overtredingen	1,7	0,1	0,3	0,6	0,0	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
overige overtredingen	2,3	0,0	0,0	0,6	0,5	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0

a Voorlopige cijfers.

b Overige activiteiten bestaan uit: de Directie wetgeving van het voormalige ministerie van Justitie en de Inspectie Openbare Orde en veiligheid.

Bron: Veiligheidszorgrekeningen CBS, bewerking WODC

Tabel 10.30 Vergoeding van de schade aan huishoudens

Bron	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(mln €, nominaal)					
Huishoudens, totaal	110,3	101,0	112,3	106,5	112,4	115,8
fysieke en emotionele schade	7,2	5,8	8,5	7,9	9,4	7,6
Schadefonds Geweldsmisdrijven	a	7,2	5,8	7,9	9,4	7,6
materiële schade	90,0	78,1	81,2	77,9	80,1	89,0
Schadefonds Geweldsmisdrijven	a	3,6	3,0	4,5	4,0	3,1
schadevergoedingsmaatregelen	b	22,8	19,4	16,8	16,8	20,8
Waarborgfonds Motorverkeer*	c	63,7	55,7	57,7	56,5	65,2
schadeverzekeringen	d					
schadeloosstelling voor onterechte hechtenis en gemaakte kosten		13,0	17,1	20,6	22,9	19,2
schadeloosstelling wegens onterechte hechtenis	e	5,4	7,2	8,6	9,2	8,3
vergoeding van gemaakte kosten	e	7,6	9,9	12,0	13,7	10,9
	(mln €, prijzen van 2005)					
Huishoudens, totaal	110,3	99,7	108,8	99,0	102,3	103,7
fysieke en emotionele schade	7,2	5,7	8,3	7,4	8,6	6,8
Schadefonds Geweldsmisdrijven	a	7,2	5,7	7,4	8,6	6,8
materiële schade	90,0	77,1	78,6	72,4	72,9	79,7
Schadefonds Geweldsmisdrijven	a	3,6	3,0	4,2	3,6	2,7
schadevergoedingsmaatregelen	b	22,8	19,2	15,7	15,3	18,6
Waarborgfonds Motorverkeer*	c	63,7	55,0	52,6	53,9	58,4
schadeverzekeringen	d					
schadeloosstelling voor onterechte hechtenis en gemaakte kosten		13,0	16,9	19,2	20,8	17,2
schadeloosstelling wegens onterechte hechtenis	e	5,4	7,1	8,0	8,4	7,4
vergoeding van gemaakte kosten	e	7,6	9,8	11,2	12,5	9,8

* Alleen onbekend gebleven motorrijtuigen, niet-verzekerde motorrijtuigen en door diefstal of geweld verkregen motorvoertuigen.

Bron:

- a Jaarverslag SGM
- b C.JIB
- c Waarborgfonds Motorverkeer
- d Politiemonitor Bevolking
- e CBS

Tabel 10.31 Ontvangsten uit veiligheidszorg door minVenJ

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(mln €, nominaal)					
Totaal	673,1	727,7	842,0	818,5	846,8	842,8
strafrechtboetes, transacties, strafbeschikkingen en WAHV-beschikkingen	639,8	679,9	718,0	731,1	763,6	746,1
ontnemingsmaatregelen door OM	11,5	17,5	23,6	23,4	39,1	33,9
overig	21,9	30,3	100,4	64,0	44,0	62,8
	(mln €, prijzen van 2005)					
Totaal	673,1	718,4	815,7	761,0	770,3	754,6
strafrechtboetes, transacties, strafbeschikkingen en WAHV-beschikkingen	639,8	671,2	695,6	679,8	694,7	668,0
ontnemingsmaatregelen door OM	11,5	17,3	22,8	21,8	35,6	30,3
overig	21,9	29,9	97,3	59,5	40,1	56,3

Bron: Rijksbegroting/slotwet/jaarverslag ministerie van Veiligheid en Justitie (en voorlopers), bewerking WODC

Tabellen bij hoofdstuk 11

Tabel 11.1 Geïndexeerd aantal slachtoffers naar delictgroep en onveiligheidsgevoelens per land

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(index 2004 (of meest nabije jaar)=100)						
Voertuigerelateerde criminaliteit ^c							
Australië	100	.	.	110	90	80	.
België	100	.	91	.	91	.	.
Bulgarije	.	.	100	93	137	94	90
Canada	100	.	.	.	.	77	.
England & Wales ^a	100	95	97	86	92	81	81
Frankrijk	.	.	100	98	83	83	79
Italië ^b	100	.	.	.	.	92	.
Nederland	100	88	86	64	61	59	73
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	60	.	.
Verenigde Staten	100	95	95	93	75	68	56
Zweden	.	100	89	83	81	76	.
Overige vermogenscriminaliteit ^d							
Australië	100	.	.	111	92	86	.
België	100	.	92	.	91	.	.
Bulgarije	.	.	100	103	84	86	93
Canada	100	.	.	.	.	109	.
England & Wales ^a	100	99	99	93	99	88	93
Frankrijk	.	.	100	91	88	96	85
Italië ^b	100	.	.	.	.	100	.
Nederland	100	100	89	80	70	77	107
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	108	.	.
Verenigde Staten	100	101	103	92	89	87	80
Zweden	.	100	124	100	118	106	.
Geweldscriminaliteit ^e							
Australië	100	.	.	152	129	125	.
België	100	.	96	.	82	.	.
Bulgarije	.	.	100	50	33	50	50
Canada	100	.	.	.	.	108	.
England & Wales ^a	100	96	105	96	95	88	93
Frankrijk	.	.	100	98	102	89	87
Italië ^b	100	.	.	.	.	100	.
Nederland	100	100	98	94	92	90	98
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	93	.	.
Verenigde Staten	100	99	115	96	90	81	69
Zweden	.	100	103	98	94	94	.

Tabel 11.1 (vervolg)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(index 2004 (of meest nabije jaar)=100)						
Onveiligheidsgevoelens ^c							
Australië	100	.	.	52	.	.	.
België	100	.	96	.	82	.	.
Canada	100	.	.	.	.	100	.
Frankrijk	.	.	100	86	86	98	111
Italië ^b	100	.	.	.	.	105	.
Nederland	100	90	90	82	98	88	52
Nieuw-Zeeland	.	100	.	.	111	.	.
Zweden	.	100	84	84	79	79	.

- a Alle cijfers voor Engeland & Wales gaan over de tweede helft van het jaar in de kolom en de eerste helft van het jaar erna.
- b Eerste meetpunt en basis voor indexscore van Italië is niet 2004, maar 2002.
- c Gecorrigeerd voor voertuigbezit (behalve vermoedelijk in Canada en de VS). Optelsom van diefstal van auto, diefstal uit of vanaf auto, motordiefstal en fietsendiefstal, waardoor mensen die verschillende typen in één jaar hebben ondervonden dubbel zijn geteld. In Australië en de Verenigde Staten is niet gevraagd naar diefstal uit (of vanaf) auto of voertuig. In Engeland & Wales, Nederland en Nieuw-Zeeland is niet gevraagd naar motordiefstal. In Australië, Canada, Nieuw-Zeeland en de Verenigde Staten is niet gevraagd naar fietsendiefstal. In Australië, Bulgarije, Canada, Nieuw-Zeeland, de Verenigde Staten en Zweden is niet apart naar autodiefstal, motordiefstal, etc. gevraagd, maar is gevraagd naar diefstal van een (gemotoriseerd) voertuig in zijn algemeenheid, waardoor in deze landen geen sprake is van dubbeltelling bij deze delicten. Engeland & Wales, Frankrijk en Italië hebben het percentage mensen dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van één of meer voertuiggerelateerde delicten aan ons verstrekt voor deze publicatie. Hier is dus geen optelsom gemaakt van de slachtofferpercentages van individuele delicttypen. Alleen fietsendiefstal is voor Engeland & Wales nog apart opgeteld.
- d Optelsom van inbraak, poging tot inbraak, diefstal zonder geweld en diefstal met geweld, waardoor mensen die verschillende typen in één jaar hebben ondervonden dubbel zijn geteld. In Bulgarije, Nieuw-Zeeland en Zweden is niet gevraagd naar poging tot inbraak. In Canada en de Verenigde Staten is niet apart gevraagd naar inbraak en poging tot inbraak, waardoor in deze landen geen sprake is van dubbeltelling bij deze delicten. In Australië en Zweden is niet gevraagd naar diefstal zonder geweld. Italië heeft het percentage mensen dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van één of meer overige vermogensdelicten aan ons verstrekt voor deze publicatie. Hier is dus geen optelsom gemaakt van de slachtofferpercentages van individuele delicttypen. Frankrijk heeft het percentage huishoudens dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van (poging tot) inbraak en het percentage personen dat slachtoffer werd van diefstal met of zonder geweld aan ons verstrekt voor deze publicatie. Deze zijn opgeteld.
- e Optelsom van diefstal met geweld (nota bene: ook opgenomen in de categorie overige vermogensmisdrijven) en mishandeling en bedreiging. Seksuele delicten zijn buiten beschouwing gelaten. In Bulgarije is niet gevraagd naar mishandeling en bedreiging. In Canada is niet gevraagd naar bedreiging. In Frankrijk handelt mishandeling en bedreiging alleen over incidenten met een dader die geen deel uitmaakt van het huishouden van het slachtoffer. Er wordt wel apart naar huiselijk geweld gevraagd, maar omdat dit niet voor alle jaren is gebeurd is dat hier niet meegenomen. Engeland & Wales heeft het percentage mensen dat in de genoemde jaren slachtoffer werd van één of meer geweldsdelicten aan ons verstrekt voor deze publicatie. Hier is dus geen optelsom gemaakt van de slachtofferpercentages van individuele delicttypen.
- f Geïndexeerde proportie personen dat zich tenminste soms of enigszins onveilig voelt wanneer men 's avonds alleen buiten wandelt (in de eigen buurt). Geen informatie beschikbaar van of niet naar gevraagd in Bulgarije, Engeland & Wales, en de Verenigde Staten. In Australië is alleen informatie beschikbaar voor de eerste twee meetmomenten en is gevraagd naar onveiligheidsgevoelens binnenshuis in de nacht. In België is een algemene vraag gesteld over onveiligheidsgevoelens. In Zweden is specifiek gevraagd in hoeverre men zich onveilig voelt in verband met criminaliteit wanneer men 's avonds de straat op gaat en hierbij kon men tevens antwoorden dat men i.v.m. angst voor criminaliteit 's avonds nooit de straat op gaat.

Bronnen: Household Survey of Crime and Safety (Australië), Veiligheidsmonitor (België), National Crime Survey (Bulgarije), General Social Survey on Victimization (Canada), Crime Survey for England and Wales (voorheen British Crime Survey genaamd), Framework Life and Safety (Frankrijk), Citizens' Safety Survey (Italië), Veiligheidsmonitor Rijk (t/m 2009) & Integrale Veiligheidsmonitor (2010) (Nederland), The New Zealand Crime and Safety Survey, National Crime Victimization Survey (Verenigde Staten) en The Swedish Crime Survey

Tabel 11.2 Aantal geregistreerde misdrijven per land en naar delictgroep

	2003	2006	2009	Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		2003	2006	Mishandeling	Moord en doodslag (ind. poging)		2003	2006	Verkrachting
	(per 100.000 inwoners)																
	8.439	7.454	7.100	5.191	4.075	123	84	96	100	316	353	10,3	9,0		9		9
	9.914	9.600	9.700	4.156	3.864	248	189	407	432	623	669	8,4	8,3		27		27
	9.025	7.822	8.900	5.360	4.398	38	37	269	356	231	251	4,3	3,0		10		10
	7.964	7.654	7.400	3.671	3.159	72	65	310	310	545	625	3,4	3,2		11		10
	11.391	10.102	7.900	5.934	4.779	196	189	272	371	.	.	3,4	2,6		25		26
	6.595	6.072	5.600	3.676	3.118	208	207	208	247	276	330	3,9	3,5		17		16
	5.840	5.525	6.561	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		.		.
	1.677	1.601	1.600	962	886	63	37	26	37	49	39	5,2	3,3		7		4
	3.960	3.858	3.600	2.562	1.981	139	75	86	73	.	281	12,4	8,9		8		11
	10.326	9.816	10.000	3.407	2.762	39	32	289	253	553	586	9,2	7,7		11		12
	4.008	4.160	3.400	619	596	21	23	96	73	70	66	2,2	2,0		2		2
	4.081	4.229	3.900	1.786	1.695	32	27	33	67	113	115	3,7	3,0		3		2
	7.828	11.134	.	1.790	1.699	70	56	233	336	312	324	1,3	1,6		8		9
	4.265	4.702	4.400	2.306	2.699	123	122	65	54	53	102	3,9	3,6		5		8
	2.226	2.724	2.500	1.160	996	108	98	43	44	.	68	9,5	6,5		5		5
	2.763	2.904	3.000	1.684	1.570	142	128	29	49	110	129	10,8	8,7		10		13
	7.513	6.954	6.100	3.037	2.245	116	90	152	138	1.504	1.582	9,0	8,2		23		26
	6.675	5.970	5.773	.	.	.	30	.	624	.	.	.	1,8		.		18
	7.881	7.118	7.100	4.263	3.653	54	62	273	290	412	440	1,8	1,8		15		14
	3.840	3.952	3.500	1.652	1.664	115	75	125	184	145	151	3,4	2,8		6		6
	3.998	3.748	4.000	1.723	1.492	189	198	40	42	535	543	.	.		4		3
	9.811	10.250	8.100	3.732	3.284	82	70	836	829	1.265	1.655	16,7	18,4		21		22
	3.838	4.499	4.300	2.169	2.573	22	31	52	89	16	13	2,9	3,8		4		3
	2.080	2.136	1.900	931	1.057	36	30	25	32	75	.	2,7	1,7		4		3
	.	.	.	1.664	.	221	.	.	.	61	.	.	.		4		.
	3.507	3.271	3.200	2.309	1.989	54	46	37	28	67	56	2,2	2,2		6		5
	14.014	13.490	15.100	7.370	6.323	96	95	456	736	728	848	.	.		29		46
	.	.	.	4.005	3.309	59	55	639	628	92	124	2,5	2,6		7		9

Bron: European Sourcebook, Eurostat (Luxemburg en Noorwegen, 2003-2009; totaal 2009 andere landen is een schatting gebaseerd op de door Eurostat gemeten ontwikkeling in de geregistreerde criminaliteit tussen 2006 en 2009)

Tabel 11.3 Aantal slachtoffers van voltooide moord en doodslag per land

	2005	2006	2007	2008	2009
	(per 100.000 inwoners)				
Nederland	1,2	1,0	1,0	1,1	1,1
België	2,1	2,2	2,0	1,9	1,7
Denemarken	1,3	0,8	1,4	1,4	1,4
Duitsland	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9
Engeland en Wales	1,4	1,4	1,4	1,2	1,1
Frankrijk	1,6	1,4	1,3	1,3	1,1
Luxemburg	0,9	1,9	1,5	1,4	1,0
Bulgarije	2,5	2,4	2,2	2,3	2,0
Estland	8,4	6,8	6,9	6,3	5,2
Finland	2,2	2,1	2,4	2,5	2,2
Griekenland	1,2	1,0	1,1	1,2	1,3
Hongarije	1,6	1,7	1,4	1,5	1,4
Ierland	1,6	1,6	2,0	2,0	2,1
Italië	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0
Letland	5,5	6,4	5,1	5,2	4,8
Litouwen	11,8	8,9	8,4	9,0	7,5
Noord-Ierland	1,7	1,4	1,7	1,5	1,2
Noorwegen	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6
Oostenrijk	0,7	0,7	0,5	0,6	0,5
Polen	1,5	1,3	1,4	1,2	1,3
Portugal	1,3	1,5	1,7	1,2	1,2
Roemenië	2,1	2,0	1,9	2,3	2,0
Schotland	2,0	2,4	2,2	1,9	1,6
Slovenië	1,0	0,6	1,2	0,5	0,6
Slowakije	2,0	1,7	1,7	1,7	1,6
Spanje	1,2	1,1	1,1	0,9	0,9
Tsjechië	1,0	1,3	1,1	1,2	1,0
Zweden	0,9	1,0	1,3	0,9	1,0
Zwitserland	1,0	0,8	0,7	0,7	0,7
Australië	1,5	1,6	1,4	1,4	.
Canada	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8
Japan	1,1	1,0	.	.	.
Verenigde Staten	5,6	5,7	5,7	5,4	5,0

Bron: European Sourcebook, Home Office, Nationale Statistische Bureaus, Eurostat (Europese landen voor de jaren 2004-2009)

Tabel 11.4 Minderjarige verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2009	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006
	Totaal		Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		Verkrachting				
(%)	17	20	17	23	30	30	36	4	4	16	19	7	10	19	18		
Nederland	18	17	11	30	30	37	35	17	11	19	19	8	8	12	13		
Duitsland	10	.	.	28	.	42	.	15	.	21	.	7	.	12	.		
Engeland en Wales	19	18	18	31	32	39	42	17	13	15	19	8	8	22	23		
Luxemburg ^a	11	.	12	19	.	20	.	20	.	.	.	.	.	.	.		
Bulgarije	11	14	10	17	24	23	22	16	12	6	11	5	3	11	12		
Estland	19	14	11	.	22	.	32	.	7	.	11	.	6	.	18		
Finland	9	12	12	17	17	18	20	5	4	12	11	2	2	7	7		
Griekenland	6	6	3	11	9	4	6	2	.	1	1	2	5	6	2		
Hongarije	9	12	7	18	25	35	48	14	15	7	13	6	6	7	6		
Ierland	21	.	.	27	45	25	.	10	44	15	40	5	.	6	.		
Italië ^a	2	.	4	10	.	8	.	2	.	2	.	2	.	5	.		
Letland	.	.	7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		
Litouwen ^b	15	12	15	23	14	27	35	3	5	5	12	7	9	24	0		
Noorwegen	0	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.		
Oostenrijk	14	16	13	24	28	32	45	7	4	14	15	4	4	11	13		
Polen	8	8	10	21	12	24	23	14	13	21	16	3	4	10	14		
Roemenië	7	8	6	17	19	23	.	7	6	.	8	.	8	12	15		
Slovenië	10	7	8	17	15	27	33	16	4	11	9	9	10	9	7		
Slowakije	6	2	11	18	3	26	6	10	0	8	5	2	0	6	2		
Spanje	12	.	6	18	.	24	.	.	.	.	.	5	.	.	.		
Tsjechië	11	7	6	20	15	29	.	19	12	10	8	3	2	5	8		
Zweden	13	14	26	17	15	30	34	6	10	18	19	.	7	11	13		
Zwitserland	20	.	15	23	26	40	37	11	8	15	18	5	4	7	13		

a Luxemburg, Italië: 2008 in plaats van 2009 (totaal).

b Litouwen: 2002 in plaats van 2003.

Bron: European Sourcebook; voor Totaal 2009 UNCTS

Tabel 11.5 Vrouwelijke verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		Mishandeling		Moord en doodslag (incl. poging)		2003	2006	Verkrachting
	Totaal		2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2003	2006	2006
(%)	13	14	18	21	7	1	14	15	12	13	12	14	2	3	
Nederland	24	24	30	30	9	9	12	12	15	15	12	13	1	1	
Duitsland	18	.	23	.	11	.	11	.	16	.	9	.	1	.	
Engeland en Wales	15	15	18	19	6	7	8	8	12	14	14	13	2	2	
Luxemburg	21	.	21	.	9	.	15	.	.	.	.	.	.	.	
Bulgarije	9	9	11	11	4	4	7	8	6	6	8	9	0	0	
Estland	11	10	.	11	.	5	.	15	.	13	.	7	.	0	
Finland	16	28	21	25	12	14	16	16	12	14	13	17	1	0	
Griekenland	14	14	10	11	4	.	8	27	11	11	5	4	2	.	
Hongarije	15	14	15	17	9	11	10	9	9	10	21	15	0	1	
Ierland	19	.	23	30	7	8	11	8	9	18	3	.	.	.	
Letland	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Litouwen ^a	10	19	8	26	3	5	26	14	9	8	12	8	1	0	
Noorwegen	.	.	.	.	0	.	0	.	.	.	.	.	.	.	
Oostenrijk	20	20	24	28	11	6	15	15	14	13	14	12	1	1	
Polen	9	8	7	4	5	5	8	7	7	6	12	13	1	1	
Portugal	.	16	.	18	.	4	.	10	.	20	.	.	.	1	
Roemenië	13	12	8	7	5	.	21	14	.	4	.	7	0	0	
Slovenië	16	14	13	13	5	4	8	14	6	2	9	.	0	.	
Slowakije	7	7	8	3	5	.	9	7	11	9	10	3	0	1	
Spanje	10	.	11	.	10	.	.	.	5	.	10	.	1	.	
Tsjechië	12	14	9	11	8	.	12	16	8	7	12	11	1	0	
Zweden	19	20	29	31	5	5	15	15	12	13	.	11	0	1	
Zwitserland	15	.	18	19	7	6	13	12	11	14	13	13	0	0	

a Litouwen: 2002 in plaats van 2003.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.6 Aantal door rechter veroordeelde verdachten per land en naar delictgroep

	2003	2006	2009	Diefstal		Diefstal met geweld		Drugs		2003	2006	Mishandeling	2003	2006	Moord en doodslag (incl. poging)	2003	2006	Verkrachting
(per 100.000 inwoners)																		
Totaal	787	762	700	183	150	24	18	61	55	67	82	9,3	6,6		2,1	1,7		
	1.716	.	.	76	.	25	.	42	.	41	.	1,9	.	4,8	.	.	.	.
	2.634	3.466	1.303	327	279	6	7	112	250	113	117	0,7	0,7	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1
	892	912	1.025	172	155	11	11	57	63	69	83	1,0	0,8	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
	2.825	2.646	2.552	226	184	14	15	97	74	68	74	3,0	2,8	1,3	1,6	1,6	1,6	1,6
	871	1.066	1.124	137	159	10	.	44	66	76	104	1,1	1,1	2,8	3,0	3,0	3,0	3,0
	364	397	542	195	166	16	19	7	21	3	4	2,2	2,5	2,4	3,4	3,4	3,4	3,4
	802	903	587	278	176	69	27	.	34	18	96	7,1	3,8	1,5	2,1	2,1	2,1	2,1
	3.879	4.166	3.865	695	583	12	9	143	140	202	206	3,7	3,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
	664	513	.	.	23	.	1	.	18	.	8	.	0,3	.	0,2	0,2	0,2	0,2
	1.017	1.054	869	272	248	17	16	16	24	54	55	3,4	2,5	1,4	1,1	1,1	1,1	1,1
	974	.	.	586	.	37	.	102	218	101	.	1,3	0,4	6,9	0,7	0,7	0,7	0,7
	381	378	.	60	51	12	13	37	38	13	13	2,1	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
	505	375	481	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	508	576	391	.	177	.	50	.	29	.	41	.	8,2	.	5,4	5,4	5,4	5,4
	1.566	1.513	.	123	117	11	9	29	42	67	78	2,0	1,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	.	304	252	.	.	.	.	.	.	.	.	.	0,5	.	.	.	.	.
	514	524	452	142	107	7	9	55	70	68	70	0,8	0,8	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1
	1.089	1.214	1.171	168	175	31	31	26	53	92	103	1,9	2,2	2,7	2,5	2,5	2,5	2,5
	674	664	730	46	39	19	18	23	21	53	53	2,7	2,3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	210	263	159	125	83	14	13	2	3	59	46	7,0	3,9	3,6	2,1	2,1	2,1	2,1
	1.348	1.320	1.082	330	292	14	9	144	143	272	297	2,6	3,2	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
	367	430	418	96	108	6	6	17	20	32	41	1,0	2,2	1,3	2,1	2,1	2,1	2,1
	505	478	568	134	.	13	9	11	13	34	25	1,1	0,9	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
	298	.	1.001	79	.	15	.	20	.	24	.	1,3	.	0,2	.	.	.	.
	648	675	707	150	141	16	15	13	14	30	26	1,7	1,2	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3
	1.270	1.318	1.521	269	267	10	10	113	153	86	97	1,5	1,8	1,5	4,7	4,7	4,7	4,7
	1.398	1.496	613	169	171	10	11	196	209	32	42	0,8	1,2	1,6	1,8	1,8	1,8	1,8

a Estland: 2002 in plaats van 2003, 2007 in plaats van 2006.
b Griekenland, Italië, Schotland: 2005 in plaats van 2006.
c Polen: 2008 in plaats van 2009 (Totaal).
Bron: European Sourcebook; UNCTS (Totaal 2009, niet goed vergelijkbaar met andere jaren)

Tabel 11.7 Aandeel van verschillende strafsoorten, uitgesplitst naar volwassenen en jeugd^a, 2006

	Volwassenen					Jeugd				
	Onvw. gevangenisstraf	Boetes	Andere onvw. straffen	Voorwaardelijke straf	Vermaning / waarschuwing	Onvw. gevangenisstraf	Boetes	Andere onvw. straffen	Voorwaardelijke straf	Vermaning / waarschuwing
	(%)									
Nederland	15	31	44	9	1	12	3	68	16	1
België	7	92	87	7	.	3	85	94	3	.
Denemarken	6	87	1	6	.	4	77	5	14	.
Duitsland	6	80	.	13	1	6	.	84	10	.
Engeland en Wales	7	72	10	3	7	7	12	66	0	12
Frankrijk	19	38	11	31	1	9	5	57	26	3
Finland	5	88	2	7	.	1	91	0	6	2
Griekenland	6	8	.	81	.	5	.	95	.	.
Hongarije	10	43	40	18	8	4	4	.	17	21
Litouwen	44	28	15	12	.	33	2	48	17	.
Noord-Ierland	8	68	14	9	.	7	19	71	3	.
Oostenrijk	24	39	.	34	.	15	30	.	38	16
Polen	9	19	13	59	.	.	.	.	.	.
Portugal	6	76	1	16	1	6	60	1	22	12
Roemenië	34	19	.	47	.	27	4	9	47	7
Schotland	18	50	21	.	12	23	10	54	.	14
Slovenië	89	7	.	.	1	2	1	96	.	.
Slowakije	14	4	3	44	64	7	30	10	39	56
Tsjechië	14	4	.	54	4	.	.	.	.	.
Zweden	12	54	5	8	15	.	.	.	.	.
Zwitserland	15	38	.	46	.	2	21	37	5	31

a De meeste landen hebben een keuze gemaakt welke straf in deze statistiek is opgenomen, waardoor het percentage optelt tot 100. Voor de meeste landen is deze keuze gebaseerd op de zwaarste straf. Sommige landen, bijvoorbeeld België, hebben alle straffen in deze statistiek vermeld, waardoor het totaalpercentage boven de 100 uitkomt.

Bron: European Sourcebook

Tabel 11.8 Aantal gevangenen per land

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	(per 100.000 inwoners)					
Nederland	134	125	113	103	99	75
België	90	96	95	98	101	105
Denemarken	76	69	66	63	68	71
Duitsland	96	96	95	91	89	88
Engeland en Wales	143	145	148	153	152	154
Frankrijk	92	92	100	104	103	104
Luxemburg	152	164	155	139	138	137
Bulgarije	158	159	151	148	132	124
Estland	327	322	263	280	265	259
Finland	73	71	69	67	67	62
Griekenland	87	91	100	110	98	106
Hongarije	162	155	150	152	164	164
Ierland	.	74	80	85	88	97
Italië	102	65	78	96	107	113
Letland	313	285	286	291	310	302
Litouwen	233	237	219	217	248	267
Noord-Ierland	78	86	82	86	81	82
Noorwegen	67	68	71	71	68	75
Oostenrijk	107	105	108	96	101	103
Polen	217	230	234	216	220	212
Portugal	122	119	109	101	104	109
Roemenië	175	167	141	122	126	131
Schotland	133	141	145	157	156	151
Slovenië	57	65	67	66	67	66
Slowakije	173	161	151	152	169	186
Spanje	142	146	151	160	168	165
Tsjechië	186	186	185	201	210	209
Zweden	78	79	75	76	77	74
Zwitserland	82	79	76	76	79	79
Australië	124	.	130	.	.	133
Canada	.	.	114	117	117	.
Japan	62	63	65	.	59	58
Verenigde Staten	737	751	756	.	743	734

Bron: WODC, Home Office, Space/Council of Europe, World Prison Brief

Bijlage 5

Afkortingen

ABR	Algemene Bedrijven Register (van het CBS)
AFM	Autoriteit Financiële Markten
AID	Algemene Inspectiedienst
AIVD	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
BBOOR	Wet Bestuurlijke Boete Overlast in de Openbare Ruimte
BJJ	Beginnelsenwet Justitiële Jeugdinrichtingen
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BOA	buitengewone opsporingsambtenaar
BOD	bijzondere opsporingsdienst
BOOM	Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie
BPS	bedrijfsprocessensysteem
BVH	Basisvoorziening Handhaving
bVm	bureau Veiligheidsmonitor
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAPI	Computer-assisted personal interviewing
CATI	Computer-assisted telephone interviewing
CAWI	Computer-assisted web interviewing
CBP	College Bescherming Persoonsgegevens
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CGB	Commissie Gelijke Behandeling
CJD	Centrale Justitiële Documentatiedienst
CJIB	Centraal Justitieel Incassobureau
COMPAS	Communicatiesysteem Openbaar Ministerie Parket AdminiStratie
CPI	Curruption Perceptions Index
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek
CVOM	Centrale Verwerking Openbaar Ministerie
DANS	Data Archiving and Networked Services
DBV	Directie Bijzondere Voorzieningen
DForZo	Directie Forensische Zorg
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DNB	De Nederlandsche Bank
DWH	DataWareHouse
ED	elektronische detentie
ELV	Enquête Leefbaarheid en Veiligheid
EOD	Explosieve Opruimingsdienst
ERV	Enquête Rechtsbescherming en Veiligheid
ESM	Enquête Slachtoffers Misdrijven
ET	elektronisch toezicht
EZV	Extra Zorg Voorziening

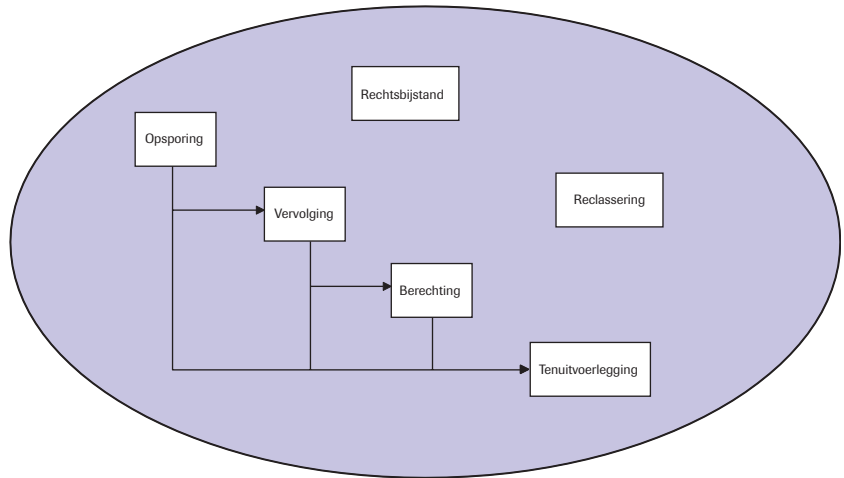
FIOD-ECD	Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst/Economische Controledienst
FIU-Nederland	Financial Intelligence Unit-Nederland
FPC	forensisch psychiatrisch centrum
G4	de vier grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht)
G31	de 31 grootste gemeenten van Nederland
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GBM	gedragsbeïnvloedende maatregel
GGZ	geestelijke gezondheidszorg
GIDS	Geïntegreerde Interactieve Databank voor Strategische bedrijfsinformatie
GPS	Geïntegreerd Processysteem
GVO	gerechtelijk vooronderzoek
GW	Gevangeniswezen
Halt	Het Alternatief
HKS	Herkenningsdienstsysteem
HvB	Huis van Bewaring
ICTRO	ICT-bedrijf Rechterlijke Organisatie
ICVS	International Crime Victims Survey
IND	Immigratie en Naturalisatie Dienst
ISD	inrichting voor stelselmatige daders
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
IVM	Integrale Veiligheidsmonitor
JCO-jeugd	Justitieel Casusoverleg-jeugd
JDS	Justitieel Documentatie Systeem
JJI	Justitiële Jeugdinrichtingen
JUSTIS	Justitiële Uitvoeringsdienst Toetsing, Integriteit en Screening
KB	Koninklijk Besluit
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
Kmar	Koninklijke Marechaussee
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LIJ	Landelijk Instrumentarium Jeugdstrafrechtketen
LNV	ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij
LPTV	Landelijk Parket Team Verkeer
MBI	Monitor Bedrijven en Instellingen
MCB	Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven
minSZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
minVenJ	ministerie van Veiligheid en Justitie
MIR	Management Informatie Reservoir
NCTb	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie

NMa	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NRGD	Nederlands Register Gerechtelijk Deskundigen
NVvR	Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak
OBJD	Onderzoek- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie
OM	Openbaar Ministerie
OMDATA	Beleidsinformatiesysteem van het OM
OPS	opsporingsregister
OPTA	Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit
ots	ondertoezichtstelling
ovar	ontslag van alle rechtsvervolging
OvJ	officier van justitie
OW	Opiumwet
P&V	Plannings- & Verantwoordingscyclus
PAPI	Paper-and-pencil interviewing
PI	penitenciaire inrichting
PIJ	plaatsing in een inrichting voor jeugdigen
PMB	Politiemonitor Bevolking
POLS	Permanent Onderzoek Leefsituatie
PP	penitentiair programma
PPC	penitentiair psychiatrisch centrum
PS-en	productiestatistieken
pv	proces-verbaal
QALY	Quality Adjusted Life Year
r-c	rechter-commissaris
RDW	Rijksdienst voor het Wegverkeer
RO	Wet op de rechterlijke organisatie
RSJ	Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming
RvdK	Raad voor de Kinderbescherming
Rvdr	Raad voor de rechtspraak
RvR	Raad voor Rechtsbijstand
SBI	Standaard Bedrijfsindeling
SGM	Schadefonds Geweldsmisdrijven
SHN	Slachtofferhulp Nederland
SI	Stuurinformatie
SIOD	Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst
SKDB	Strafketendatabase
SOV	Strafrechtelijke Opvang Verslaafden
Sr	Wetboek van Strafrecht
SSB	Sociaal Statistisch Bestand (van het CBS)
SSV	schriftelijke slachtofferverklaring
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
Sv	Wetboek van Strafvordering
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

tbs	terbeschikkingstelling
Tobias	Totaal Bekeuring Informatie Afhandelings Systeem en de Transactiemodule
TRIAS	Transactie Registratie Inning en Informatie Afhandelings Systeem
TULP	Tenuitvoerleggingprogramma Dienst Justitiële Inlichtingen
UNICRI	UN Interregional Criminal Justice Research Institute
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VIP	verwijsindex personen
VMR	Veiligheidsmonitor Rijk
VROM	ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VROM-IOD	Inlichtingen- en Opsporingsdienst van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
vtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
VWS	ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport
WAHV	Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder)
WAM	Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen
WED	Wet op de economische delicten
Wet BOB	Wet bijzondere opsporingsbevoegdheden
Wet MBVEO	Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum
WOTS	Wet Overdracht Tenuitvoerlegging Strafvonnissen
WSA	Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
WvMS	Wetboek van Militair Strafrecht
WVW	Wegenverkeerswet
WWM	Wet wapens en munitie
ZM	Zittende Magistratuur
ZSM	Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk

Bijlage 6

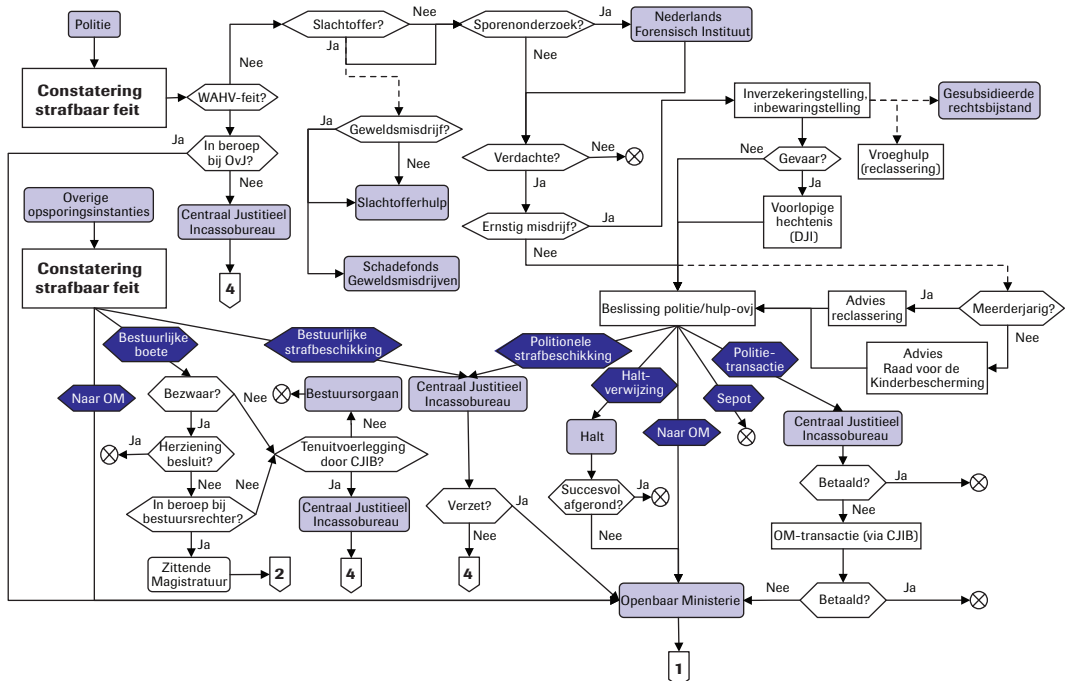
Stroomschema justitieketen

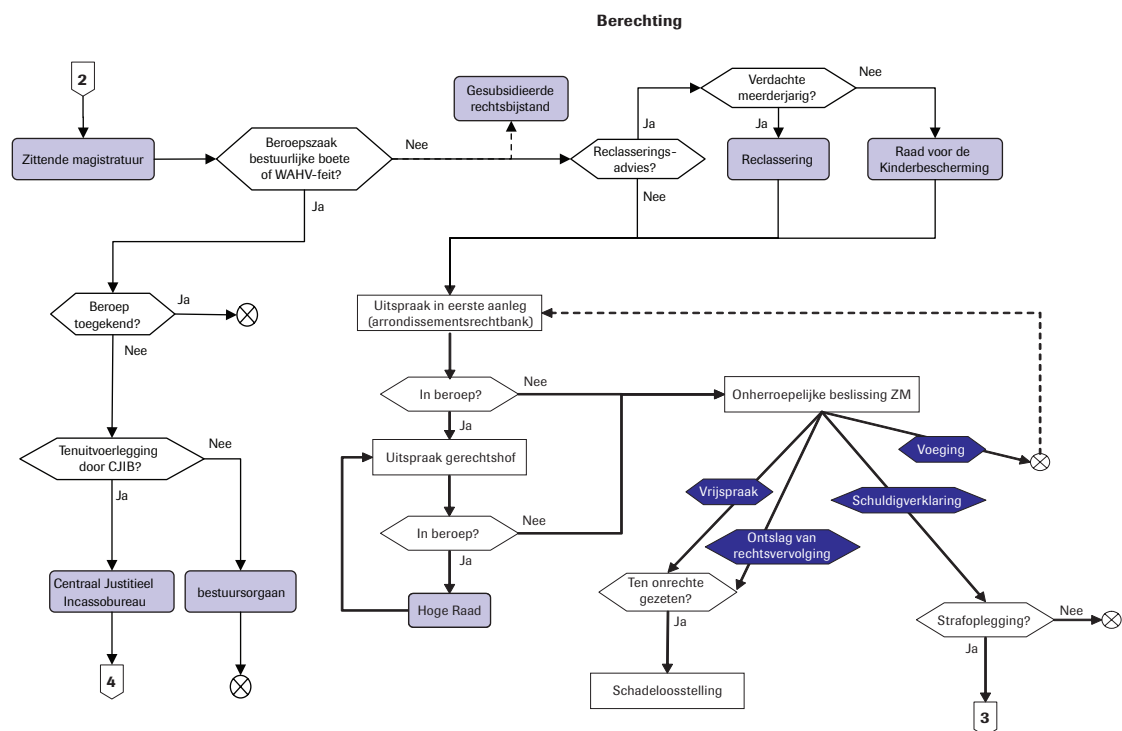
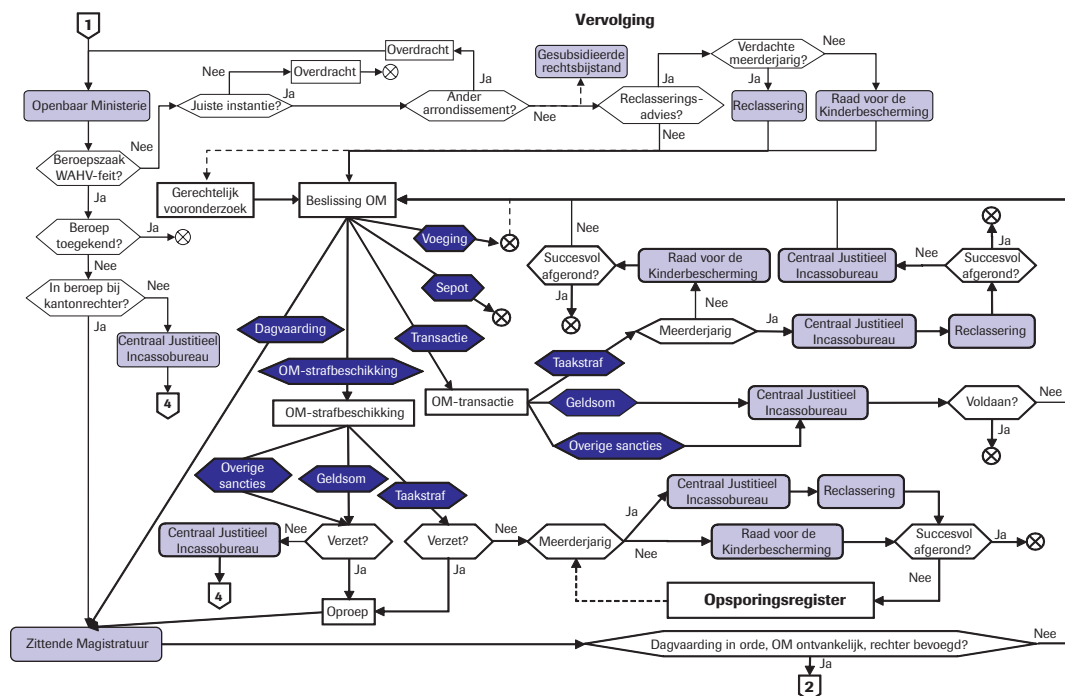


Verklaring van de tekens

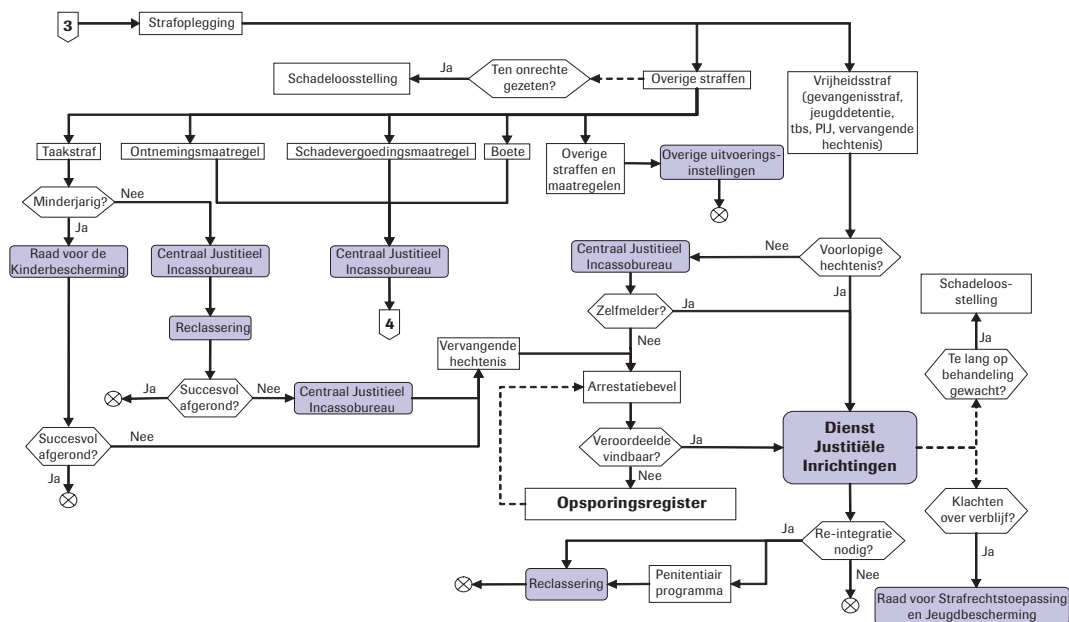


Opsporing

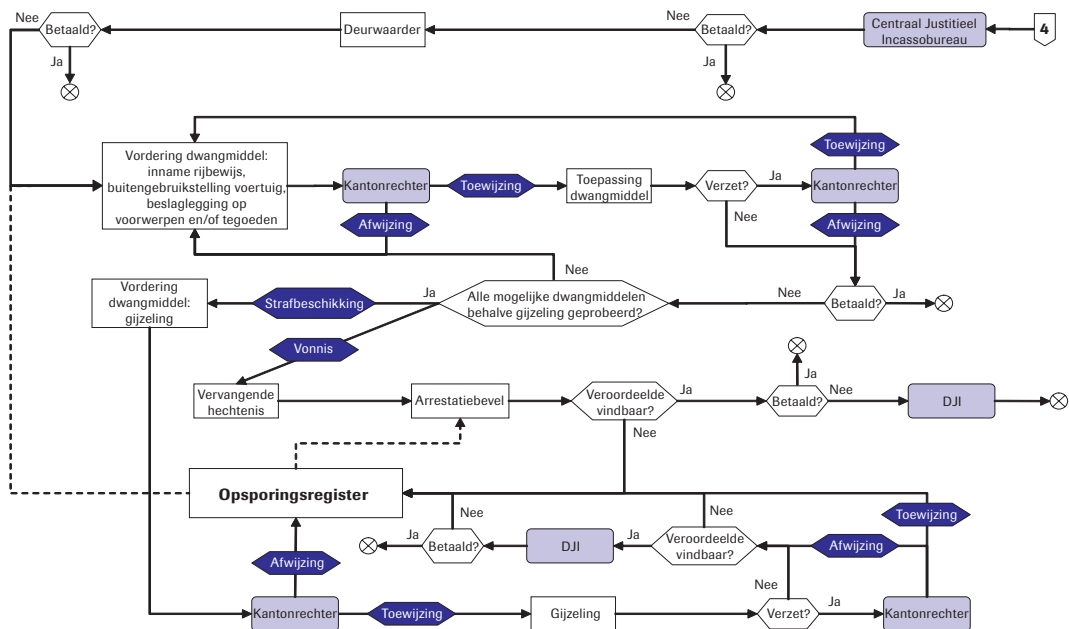




Tenuitvoerlegging (1)



Tenuitvoerlegging (2)



Bijlage 7

Trefwoordenregister

aangifte 57-59, 68-74, 235-241, 283, 287-290, 370-372, 607-608
ad informandum (zie: afdoening door openbaar ministerie)
administratieve boete (zie: bestuurlijk handhaving)
afdoening door openbaar ministerie (zie ook: OMDATA; strafbeschik-
king) 32-37, 121-138, 188-190, 200-203, 206-208, 215-223, 235-241,
283, 295-297, 341-343, 435-495, 599-601, 607-608, 629-630
afdoening door politie 30-32, 188-190, 195-196, 198-200, 215-223, 235-241,
598, 607-608, 629-630
afdoening door rechter (zie: vonnis)
afkortingenlijst 647-650
allochtonencriminaliteit (zie ook: daderprofiel; verdachten) 104-106,
114-117, 402-409, 415-418, 426-429
alternatieve (jeugd)straffen (zie ook: Halt; jeugdstraffen en -maatregelen)
43-44, 121, 125-126, 133-134, 139, 143-144, 146-149, 154-155, 157-160,
164, 169-170, 172-175, 184-187, 215, 218, 220, 236-239, 272-273,
295-297, 444-445, 456-459, 474-475, 480-481, 512-513, 516, 522-527,
552-553, 558-563, 582, 584, 592-593, 607-608, 626
angst voor criminaliteit (zie: onveiligheidsgevoelens)
arrondissementsrechtbank (zie: rechterlijke macht)
bedreiging (zie: geweldsdelicten)
bedrijven als slachtoffer (zie ook: Monitor Bedrijven en Instellingen;
Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven; preventiemaatregelen door
bedrijven) 57-59, 63-65, 67-68, 72-74, 218, 253, 365-368, 372, 382,
611-612
behandelinrichtingen voor jeugdigen (zie: justitiële jeugdinrichtingen)
beleidssepot (zie: afdoening door openbaar ministerie)
beraadslaging (zie ook: strafproces) 40-41
berechting (zie: strafrechtspleging; vonnis)
beslissing omtrent vervolging (zie: afdoening door openbaar ministerie)
beslissing van de rechter (zie: vonnis)
bestuurlijke handhaving 32-33, 195-198, 211-213, 606
beveiligingsbranche 257-261, 358-360, 615-618
beveiligingsmaatregelen (zie: preventiemaatregelen)
bijkomende straffen (zie: ontzegging van rijbevoegdheid; verbeurd-
verklaring)
bijzondere opsporingsdiensten (BOD) 29-30, 211-212, 255, 259-261, 606,
615-618
boete (zie: geldboete)
brandstichting 388-389, 394-395, 422-423, 436-437, 440-441, 448-449,
452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481,
484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-
525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555,
560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579

buitengewone opsporingsambtenaren (BOA) 196-200, 598, 603, 606

burgers als slachtoffer (zie: slachtoffers)

Bureaus Jeugdzorg (BJZ) 264-265, 620-621

Buro Slachtofferhulp – organisatie en taken (zie: slachtofferhulp)

cassatie (zie: rechtsmiddelen)

Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) (zie ook: inning van geldboete;

inning van schadevergoedingsmaatregel; inning van voordeels-
ontneming) 50-51, 203-205, 210-211, 213, 264-265, 267-268, 272-273,
345-347, 594-596, 603, 605-606, 620, 623, 626

computercriminaliteit 255, 388-389, 394-395, 422-423, 436-437,

440-441, 448-449, 452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469,
476-477, 480-481, 484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505,
508-509, 518-519, 524-525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545,
548-549, 554-555, 560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575,
578-579

conservatoir beslag (zie: voordeelsontneming)

corruptie 304-305

classificatie van misdrijven 313-317

COMPAS/GPS 339-341, 350-352

criminaliteitsontwikkeling (zie ook: internationale vergelijking

criminaliteit; stadscriminaliteit) 57-65, 68-74, 85-101, 215-235,
283-284, 287-290, 292-295, 299-301, 362-364, 366-372, 383-393,
636-638, 645

criminele carrière (zie: recidive)

daderprofiel (zie ook: verdachten) 101-109, 112-120, 293-295, 394-418,

422-434

delicten (zie: strafbaar feit)

delinquenten – kenmerken (zie: daderprofiel; verdachten)

deskundigen in het strafproces (zie: getuige-deskundigen)

detailhandel als slachtoffer (zie: bedrijven als slachtoffer)

diefstal (zie: vermogensdelicten)

diefstal met geweld (zie: vermogensdelicten)

discriminatie 388-389, 394-395, 422-423, 436-437, 440-441, 448-449,
452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481,
484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-
525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555,
560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579

Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) 48-50, 274, 621-622, 627-628

doorlooptijd van strafzaken 121-122, 136-138, 139, 164-165, 490-495,
574-581

doorrijden na ongeval (zie: verkeersdelicten)

douane 258-259, 615

drugsdelicten 88-90, 97-101, 110-112, 124, 126-127, 129, 132, 138, 143, 145,
148, 149-150, 156, 175-176, 222-223, 232-235, 276-278, 293, 295, 386,
390-391, 396-399, 413, 421, 424-425, 433, 438-439, 442-443, 450-451,

454-455, 458-459, 462-463, 466-467, 470-471, 478-479, 482-483,
486-487, 490-491, 493, 495, 500-501, 506-507, 510-511, 520-521,
526-527, 530-531, 534-535, 537, 540-541, 546-547, 550-551, 556-557,
562-563, 566-567, 570-571, 573, 576-577, 580-581, 584, 590, 638,
640-642

dwangmiddelen 27

economische delicten 123-124, 127, 129, 132, 134, 138, 143, 145, 156, 255,
276-278, 438-439, 442-443, 450-451, 454-455, 458-459, 462-463,
466-467, 470-471, 478-479, 482-483, 486-487, 490-491, 493, 495,
500-501, 506-507, 510-511, 520-521, 526-527, 530-531, 534-535, 537,
540-541, 546-547, 550-551, 556-557, 562-563, 566-567, 570-571, 573,
576-577, 580-581, 632-633

elektronisch huisarrest 43-44, 48-49, 170-171, 185, 582, 585, 592

Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie 54-55

European sourcebook 283-286, 298-303, 356-357, 638-643, 645

forensisch psychiatrisch centrum (FPC) (zie: tbs)

forensische zorg 50, 274, 588, 620, 627-628

fraude (zie: economische delicten; vermogensdelicten)

gedetineerden – kenmerken (zie: gevangenisbevolking)

gedragsmaatregel voor jeugdigen (zie ook: jeugdstraffen en
-maatregelen) 45-46, 163, 185, 514-515, 552

gefinancierde rechtshulp (zie: rechtshulp)

geldboetes – incl. transacties (zie ook: bestuurlijke handhaving; inning
van geldboete) 44, 139, 144-146, 155-156, 164, 169, 188-191, 195-204,
206, 215, 217-218, 237-239, 272-273, 279-280, 444-445, 452-455,
472-475, 484-487, 512-513, 516, 522, 552-557, 582, 584, 598, 600-601,
603, 607-608, 626, 643

gemeentegrootte en criminaliteit (zie: stadscriminaliteit)

gerechtshof (zie: rechterlijke macht)

geregistreerde criminaliteit (zie: criminaliteitstontwikkeling)

getuige-deskundigen 26

getuigen 25-26

gevangenisbevolking – kenmerken 169-178, 283, 295-298, 298-303,
347-348, 582, 584-585, 590-592, 644-645

gevangenscapaciteit – bezetting en doorstroming 169-179, 583, 587, 590,
627, 629

gevangnissen (zie: penitentiaire inrichtingen)

gevangenisstraffen (zie ook: jeugddetentie, vervangende hechtenis) 43,
139, 143-144, 149-152, 169-178, 218, 220-221, 272-273, 283, 297-299,
300-303, 512-513, 516, 528-537, 552, 582-586, 587, 607, 643

gewelddelicten (zie ook: moord en doodslag) 60-62, 64, 66, 69-73, 75-77,
85, 88-90, 94-95, 98-101, 110-112, 121-124, 126-127, 129, 131-132,
134, 137-138, 139-140, 142-143, 145, 147-150, 153, 155-156, 158-159,
161, 165, 175-176, 222-223, 229-232, 241, 247-250, 276-277, 289-290,
292-294, 362, 364, 366-367, 369-373, 375, 385, 388-389, 394-395,

398-399, 412-413, 420, 422-423, 430, 432-433, 436-437, 440-441, 448-449, 452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481, 484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555, 560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579, 584, 590, 610-612, 632-633, 636, 638, 640-642

gratie 47, 192-193, 597

Halt (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen) 31-32, 169, 187-188, 218, 237, 594, 608

hechtenis (zie: gevangenisstraffen; voorlopige hechtenis)

Herkenningsdienstsysteem (HKS) 98, 101-109, 112-120, 336-339

Herziening 47

Hoge Raad (zie: rechterlijke macht)

hoger beroep (zie: rechtsmiddelen)

huis van bewaring (zie: penitentiaire inrichtingen)

inbewaringstelling (zie: voorlopige hechtenis)

inbraak (zie: vermogensdelicten)

informatiebronnen criminaliteit en rechtshandhaving 319-360

inning van geldboete – incl. transacties (zie ook: geldboete) 169, 188-191, 204-205, 213, 279-280, 584, 594-595, 603, 630, 635

inning van schadevergoedingsmaatregel 169, 191-192, 279, 584, 596, 626

inning van voordeelsontneming (zie ook: voordeelsontneming) 169, 191-192, 280-281, 584, 596, 626, 630, 635

Inspectie voor de sanctietoepassing (ISt) 53

Integrale Veiligheidsmonitor (zie: Veiligheidsmonitor)

Internationale slachtofferenquête (ICVS) 284-285, 355-356

internationale rechtshulp (zie: overdracht van strafteuitlegging)

internationale vergelijking criminaliteit en opsporing 283-290, 292-295, 298-301, 636-638, 640-641, 645

internationale vergelijking strafrechtspleging en tenuitvoerlegging 283, 295-298, 643, 645

interne criminaliteit (zie: bedrijven als slachtoffer)

inverzekeringstelling (zie: voorlopige hechtenis)

ISD-maatregel (zie: plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders)

jeugdbescherming – organisatie (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

jeugdcriminaliteit (zie ook: meisjescriminaliteit) 85, 102-103, 109-120, 235-250, 283, 293-294, 398-407, 412-413, 419-434, 601, 640

jeugddetentie 43, 139, 154-155, 160-163, 181-183, 237-240, 512-513, 516, 552-553, 564-573, 589-590, 608, 645

jeugdmaatregelen (zie: jeugdstraffen en -maatregelen)

jeugdreclassering 45-46, 185-186, 266

jeugdstraffen en -maatregelen (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen; gedragsmaatregel voor jeugdigen, jeugddetentie, PIJ-maatregel) 45-47, 139, 154-164, 169, 181-187, 215, 237-240, 514-515, 552-573, 589-591, 608

- jeugdstrafrechtspleging** 121-122, 130-136, 139, 153-165, 235-250, 264-265, 274, 435, 438, 462-491, 493, 497, 512-515, 538-573, 608
- justitieketen** 651-653
- justitiële documentatie (zie: Onderzoek- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie)
- justitiële inrichtingen (zie: Dienst Justitiële Inrichtingen; justitiële jeugd-inrichtingen; penitentiaire inrichtingen)
- justitiële inrichtingen voor volwassenen (zie: penitentiaire inrichtingen)
- justitiële jeugdinrichtingen** – doelgroep, capaciteit, bezetting en doorstroming 50, 169, 181-183, 266, 274, 348-349, 589-590, 620-621, 627-629
- kantongerechten (zie: rechterlijke macht)
- kinderbescherming (zie: Raad voor de Kinderbescherming)
- Koninklijke Marechaussee** 29, 258-259
- Korps Landelijke Politiediensten (KLPD) (zie: politie)
- kosten van criminaliteit** 251-256, 276-278, 352, 355, 610-612, 632-633
- kosten van preventie** (zie ook: beveiligingsbranche) 251, 256-259, 268-270, 276-278, 613-616, 624, 632-633
- kosten van (straf)rechtshandhaving** 251, 255-256, 259-261, 269-270, 275-278, 613-614, 617-618, 631
- kosten van strafteuitlegging** 251, 256-257, 264-265, 269-270, 274-275, 613, 620-621, 627-631
- kosten van veiligheidszorg** 256-270, 275-278, 353-355, 613-614
- kosten van vervolging en strafrechtspleging** 251, 256-257, 261-262, 269-270, 275-276, 613-614, 618-619, 621-622, 624-625
- landelijk parket (zie: openbaar ministerie)
- landenvergelijking (zie: internationale vergelijking)
- legaliteitsbeginsel** 22
- letsel van slachtoffers (zie: psychisch letsel bij slachtoffers)
- levensdelicten (zie: moord en doodslag)
- maatregelen (zie: straffen en maatregelen)
- meervoudig slachtofferschap** 63, 366-367
- melding bij de politie (zie: aangifte)
- meisjescriminaliteit** (zie ook: jeugdcriminaliteit; vrouwencriminaliteit) 102-103, 109-110, 112-114, 116-118, 131, 153, 398-407, 412-413, 419-421, 426-427, 431-434, 435, 438
- misdrijven (zie: strafbaar feit)
- mishandeling (zie: geweldsdelicten)
- MITS** 349-350
- Monitor criminaliteit bedrijfsleven** (MCB) 57-59, 63-65, 67-68, 72-74, 79-80, 83, 331-333
- moord en doodslag** 283, 292, 388-389, 394-395, 422-423, 436-437, 440-441, 448-449, 452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481, 484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555, 560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579, 632-633, 638-642

Nederlands Forensisch Instituut (NFI) 54, 260, 617

Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie (NIFP)

54

OMDATA (zie ook: afdoening door openbaar ministerie) 341-343

ondertoezichtstelling 588-589

Onderzoek- en beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD) 344-345

onderzoek ter terechtzitting (zie: terechtzitting)

ongeregistreerde criminaliteit 57-65, 68-74, 216-219, 286-290

ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel (zie: voordeels-
ontneming)

ontslag van rechtsvervolgning (zie: vonnis)

onttrekking aan het verkeer 44, 514-515, 552

ontvluchtingen 177, 180, 183, 586-587, 591

ontzegging van rijbevoegdheid 47, 152, 218, 237, 512-513, 552

onveiligheidsgevoelens 57-59, 80-83, 283, 286-287, 290-291, 379-381, 637

openbaar ministerie – organisatie, taken en omvang (zie ook: afdoening
door openbaar ministerie) 34-35, 261-262, 618

openbare orde delicten (zie: vandalisme)

ophelderingspercentage 87-90, 383-386, 392-393, 607

opsporingsonderzoek 26-27, 651

opvanginrichtingen voor jeugdigen (zie: justitiële jeugdinrichtingen)

overlevering (zie: uitlevering)

overtredingen (zie ook: strafbaar feit, verkeersovertredingen) 195-213,
276-278, 598-606, 629, 632-633

parkeerovertredingen (zie: overtredingen)

parketten (zie: openbaar ministerie)

particuliere beveiliging (zie: beveiligingsbranche)

penitentiair programma 49, 185, 585

penitentiaire inrichtingen – doelgroep, bestemming en mate van
beveiliging 48-50, 169-174, 264-265-266, 274, 583, 620-621, 627-628

PIJ-maatregel (zie ook: jeugdstraffen en -maatregelen) 45-46, 163, 181-183,
237-239, 514-515, 552, 589-590, 592

plaatsing in inrichting voor stelselmatige daders 45, 153, 173-175,
514-515, 582-585

plaatsing in psychiatrisch ziekenhuis 44, 514-515, 587-588

politie – organisatie, taken en omvang 28-29, 257-261, 615-618

politiekosten (zie: kosten van (straf)rechtshandhaving)

Politiemonitor (zie ook: Veiligheidsmonitor) 325-326

politiesepot (zie: afdoening door politie)

politiestatistiek (zie ook: criminaliteitsontwikkeling) 85-101, 109-112,
333-336

politiestrafbeschikking (zie: afdoening door politie)

politietransactie (zie: afdoening door politie)

processen-verbaal (zie: aangifte)

preventiekosten (zie: kosten van preventie)

preventiemaatregelen door bedrijven (zie ook: bedrijven als slachtoffer; beveiligingsbranche) 57-59, 79-80, 377-378

preventiemaatregelen door burgers 57-59, 78-79, 374

psychisch letsel bij slachtoffers 611, 634

Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) 46, 52-53, 185-187, 261-262, 618

Raad voor de Rechtspraak 39, 271, 625

Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) 53

raden voor rechtsbijstand (zie ook: rechtshulp) 53-54, 265-266, 272, 621, 625

rassendiscriminatie (zie: discriminatie)

rechtbankstrafzaken (zie: strafrechtspleging)

rechterlijke macht – organisatie, taken en omvang 38-39, 262-263, 266-267, 613-614, 619, 624-625, 631

rechtshulp – incl. gefinancierde rechtshulp 265-267, 271-272 613-614, 622, 625

rechtsmiddelen 41-42, 165-167, 195, 204, 207-210, 213, 604

recidive 85, 102, 108-109, 118-120, 414-418, 434

reclassering – organisatie, omvang en taken (zie ook: jeugdreclassering) 51-52, 180, 184-185, 261-262, 264-266, 592, 618, 620-621

regionale politie (zie: politie)

revisie (zie: herziening)

rijden onder invloed (zie: verkeersdelicten)

Rijksdienst voor het Wegverkeer (RDW) (zie ook: verkeersovertredingen) 196-200, 603

rijksrecherche 30

sancties (zie: straffen en maatregelen)

schade van criminaliteit (zie: kosten van criminaliteit)

Schadefonds Geweldsmisdrijven 55, 267-268, 279, 623, 634

schadevergoeding aan ex-verdachten 279, 634

schadevergoedingsmaatregel (zie ook: inning van schadevergoedingsmaatregel) 24-25, 44, 153, 191-192, 267, 272-273, 278-279, 514-515, 552, 584, 626, 634

schikking (zie: afdoening door openbaar ministerie)

schuldigverklaringen (zie: vonnis)

seksuele delicten (zie: zedendelicten)

sepot (zie: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door politie)

schuldigverklaring (zie: vonnis)

slachtofferenquête (zie ook: internationale slachtofferenquête) 57-62, 65-72, 78-83, 320-325, 362-369, 379-382

slachtofferhulp (zie ook: lichamelijk letsel bij slachtoffers; psychisch letsel bij slachtoffers) 25, 53-54, 74-77, 256-257, 267-268, 358, 373-375, 613-614, 623, 626, 630-631, 634

slachtofferisico 65-68

slachtoffers – kenmerken en rechtspositie (zie ook: bedrijven als slachtoffer; meervoudig slachtofferschap) 24-25, 57-83, 218, 254, 283, 286-290, 362-365, 368-369, 373, 375, 634-639

snelheid van berechting (zie: doorlooptijden van strafzaken)

snelheidsovertredingen (zie: overtredingen)

Sociaal Statistisch Bestand (SSB) 336-339

staande magistratuur (zie: openbaar ministerie)

stadscriminaliteit 85, 106-107, 117-118, 410-411, 430-431

standaardclassificatie misdrijven (zie: classificatie van misdrijven)

Stop-reactie (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen) 32

straatroof (zie: vermogensdelict)

strafbaar feit (zie ook: overtredingen) 21-23, 313-317

strafbeschikking (zie ook: afdoening door openbaar ministerie;

afdoening door politie) 31, 36-37, 121, 124-128, 133, 136, 152-153, 190, 195-205, 272-273, 280, 446-447, 594-595, 598, 600-601, 603-604, 607-608, 626, 629-630, 635

straffen en maatregelen (zie ook: alternatieve (jeugd)straffen; jeugdstraffen en -maatregelen; vrijheidsbeperkende maatregelen) 42-47, 143-153, 215-223, 264-265, 295-298, 300-301, 512-537, 643

strafmaat 145, 148, 151-152, 156, 159, 161-162, 169, 176-178, 221, 239, 283, 295-298, 300-301, 522, 526, 530, 556, 562, 566, 585-587,

strafonderbreking (zie: heenzzending)

strafproces – organisatie en fasen 37-42, 215-223, 652

strafprocesrecht 22-23

strafrecht 21-23

strafrechtspleging (zie ook: doorlooptijd van strafzaken; internationale vergelijking strafrechtspleging; jeugdstrafrechtspleging) 37-42, 121-167, 195-211, 215-223, 261-262, 295-298, 339-341, 350-352, 435-465, 598-604, 607-608, 613-614, 617-619, 622, 624, 629, 643, 652

strafrechtstelsel 21-56

strafteenuitvoerlegging (zie ook: kosten van strafteenuitvoerlegging) 47-51, 169-193, 195, 204-205, 264-265, 295-298, 345-350, 582-597, 603, 605, 607-608, 613-614, 621, 624, 629-631, 653

strafvervolgning 34-37

taakstraffen (zie: alternatieve (jeugd)straffen)

tbs – tenuitvoerlegging, capaciteit, bezetting en doorstroming 45, 153, 169, 177-180, 264-265, 514-515, 584, 587-588, 592, 627-629

tbs-bevolking – kenmerken 177-180, 349-350, 584, 587-588

technisch sepot (zie: afdoening door openbaar ministerie)

tenuitvoerlegging van sancties (zie: strafteenuitvoerlegging)

terbeschikkingstelling (zie: tbs)

terechtzitting 39-40 (zie ook: beraadslaging; strafproces)

transactie (zie: afdoening door openbaar ministerie; afdoening door politie; strafbeschikking)

TULP (zie ook: gevangenisbevolking; gevangenis capaciteit; justitiële jeugdinrichtingen) 347-349

uitlevering 584

uitspraak (zie: vonnis)

vandalisme (zie ook: brandstichting) 61-62, 65-66, 69-73, 85, 88-90, 93-94, 99-102, 110-114, 124, 127, 131-132, 134-135, 137-138, 142-145, 147-148, 150, 156, 158-159, 161, 175-176, 222, 226-229, 241, 244-247, 276-278, 363-364, 366, 368-372, 384, 388-389, 394-395, 398-399, 412, 420, 422-423, 430, 432, 436-437, 440-441, 448-449, 452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481, 484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555, 560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579, 584, 590, 610-612, 632-633

veel voorkomende delicten (zie: criminaliteitsontwikkeling)

veelplegers (zie: recidive)

Veiligheidsmonitor (zie ook: Politie monitor) 57-62, 66-72, 77-83, 326-331

veiligheidszorg (zie: kosten van veiligheidszorg)

verbeurdverklaring 47, 512-513 552

verdachten – rechtspositie (zie ook: daderprofiel) 23-24, 85-87, 97-120, 121-136, 215-223, 283, 293-295, 300-301, 383-386, 394-434, 607-608, 640-642, 645

vergelijking criminaliteit en strafrechtspleging (zie: internationale vergelijking criminaliteit; internationale vergelijking strafrechtspleging)

verkeersboete (zie: bestuurlijke handhaving; geldboete)

verkeersdelicten 75-77, 85, 88-90, 96, 98-101, 110-113, 123-124, 132, 138, 139-141, 144-145, 147-148, 150, 155-156, 175-176, 276-278, 363-364, 370-371, 373, 375, 385, 390-391, 396-399, 411, 413, 421, 424-425, 430, 433, 438-439, 442-443, 450-451, 454-455, 458-459, 462-463, 466-467, 470-471, 478-479, 482-483, 486-487, 490-491, 493, 495, 500-501, 506-507, 510-511, 520-521, 526-527, 530-531, 534-535, 537, 540-541, 546-547, 550-551, 556-557, 562-563, 566-567, 570-571, 573, 576-577, 580-581, 584, 610-612, 632-633

verkeersovertredingen (zie ook: Rijksdienst voor het Wegverkeer) 195-196, 200-201, 206, 598-600, 602-603, 606

vermogensdelicten (zie ook: economische delicten) 57, 60-62, 64-66, 69-77, 85, 88-91, 99-102, 110-113, 123-124, 126-127, 129, 131-132, 134-135, 137-138, 139, 141-145, 147-150, 153, 155-156, 158-159, 161, 175-176, 222, 224-226, 240, 242-244, 276-278, 287-289, 293-295, 362, 364, 366, 368-373, 375, 384, 388-389, 392-395, 398-399, 412, 419, 422-423, 430, 432, 436-437, 440-441, 448-449, 452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481, 484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555, 560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579, 584, 590, 610-612, 632-633, 636, 638, 640-642

vernieling (zie: vandalisme)

vervangende hechtenis 171-175, 191, 205, 582, 584, 595-596, 603

vervolging (zie: strafvervolging)

vervolging en berechting (zie: strafrechtspleging)

vervroegde invrijheidstelling (zie: voorwaardelijke invrijheidstelling)

voeging (zie: afdoening door openbaar ministerie)

vonnis 41, 139-167, 195, 203-204, 207-210, 215-223, 235-241, 283, 295-298, 435, 462, 497-581, 602, 604, 607-608, 643

voordeelsontneming (zie ook: inning van voordeelsontneming) 44, 47, 153, 191, 218, 237, 272-273, 280-281, 514-515, 552, 584, 626

voorlopige hechtenis (zie ook: heenzendingen) 27, 170-175, 181-183, 582, 584, 589-590

voorwaardelijke invrijheidstelling 49-50

vreemdelingenbewaring 584

vrijheidsbeperkende maatregel 33

vrijheidsstraffen (zie: gevangenisstraffen)

vrijspraak (zie: vonnis)

vroeghulp (zie: Raad voor de Kinderbescherming)

vrouwencriminaliteit (zie ook: meisjescriminaliteit) 85, 98-99, 101-107, 123, 140, 283, 293, 295, 383-386, 398-407, 410-414, 435, 438, 641

vuurwapendelicten (zie: wapendelicten)

Waarborgfonds Motorverkeer 55-56, 279, 634

wapendelicten 89, 97, 100, 111, 124, 126-127, 132, 137-138 141, 143, 145, 148, 150, 156, 386, 390-391, 396-397, 398-399, 424-425, 438-439, 442-443, 450-451, 454-455, 458-459, 462-463, 466-467, 470-471, 478-479, 482-483, 486-487, 490-491, 493, 495, 500-501, 506-507, 510-511, 520-521, 526-527, 530-531, 534-535, 537, 540-541, 546-547, 550-551, 556-557, 562-563, 566-567, 570-571, 573, 576-577, 580-581, 584, 590

winkeldiefstal (zie: vermogensdelicten)

zakkenrollerij (zie: vermogensdelict)

zedendelicten 60-61, 66, 70, 72, 75-77, 85, 88-90, 94-95, 98-103, 110-114, 123-124, 126, 131-132, 134-135, 137-138, 139-140, 142-145, 147-150, 153, 156, 158-159, 161, 165, 175-176, 222-223, 229-232, 241, 247-250, 276-278, 289-290, 293, 362, 364, 369-371, 373, 375, 385, 388-389, 394-395, 398-399, 412-413, 420, 422-423, 430, 432-433, 436-437, 440-441, 448-449, 452-453, 456-457, 460-461, 464-465, 468-469, 476-477, 480-481, 484-485, 488-489, 492, 494, 498-499, 504-505, 508-509, 518-519, 524-525, 528-529, 532-533, 536, 538, 540, 544-545, 548-549, 554-555, 560-561, 564-565, 568-569, 572-573, 574-575, 578-579, 584, 590, 610-612, 632-633, 638, 640-642

zelfmelders 171-172, 582

zelfmoord in detentie 177, 586

zittende magistratuur (zie: rechterlijke macht)